ՀԱՐԱԶԱՏ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 376.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : GOBelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ՄԵՏՐՈՅԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՃԱՄՍԵԱՑ ԹՈՒՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ՇԱԲԱԹ 1 ԱՊՐԻԼ SAMEDI 1er Avril 1939

15e Année No. 4004

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՅԱՆՐԱԿՇԻՒ ՀՈԳ ՄԸ ԵԻՍ

— oo —

Երբ այնքան ուժգնօրէն կ'արծարծենք պատասխանատու դե-
կավարութեան մը խնդիրը, Փարիզի մէջ, միայն տեղական հոգե-
րը չէ որ նկատի ունինք:

Նոյն իսկ մէկդի դնելով ընդհ. դեկավարութեան մը խնդիրը, որ մեր չօշափած հարցին մաս չի կազմեր, կան հոգեր որոնք վարիչ ձեռքերու կը սպասեն այստեղ, Փարիզի մէջ:

Օրինակ, ծանրակշիռ լուրեր կը հասնին ոչ միայն Ալեքսանդրիոյ չրջանէն, այլեւ ամբողջ Սուրիայէն:

Զանգ ուղեր մանրամասնութիւններ յիշել: Բայց, կը բաւէ կարդալ մարզպանին յատկանշական պատասխանը, Անթիլիասի կաթողիկոսարանին մէջ կատարուած ընդունելութեան առթիւ:

Հայ ներկայացուցիչները ուշադրութիւն կը հրաւիրեն ձէյպէլը մասայի «եղերական կացութեան» մասին: (Որքան գիտենք, հանրական է որ նոյնիսկ այդ հայկական —եւ ֆրանսական— չրջանը իյնայ Թուրքիոյ տիրապետութեան տակ, ինչպէս իսկած է Ալեքսանդրիոյ մեծագոյն մասը):

Մարզպանը ուշադրութեամբ լսէլէ եւ բարեացակամ հաւաստիքներ ընծայելէ վերջ, հետեւեալ յայտարարութիւնը կ'ընէ, իբրեւ պատասխան.

— « Ձեր ակնարկած մտատանջութիւնը Սանճաքի հայութեան մասին՝ դիւանագիտութեան կը պատկանի, որուն համար դժբախտաբար բարեացակամ զգացումները բաւական չեն: Ամէն պարագայի մէջ, Ֆրանսա բարեկամ մըն է Հայերուն, որոնք խաղաղութեան տարր մը կը կազմեն հովանաւորեալ երկրին մէջ»:

Ի՞նչ կը հետեւի այս կարճ այլ վրդովիչ յայտարարութենէն, — հարցը «դիւանագիտութեան կը պատկանի, որուն համար դժբախտաբար, բարեացակամ զգացումները բաւական չեն»:

Ուրեմն մարզպանը ի՞նքն ալ վհատած, եթէ ոչ ձեռնթափ եղած է, նախատեսելով Ալեքսանդրիոյ ամբողջ չրջանին Թուրքիոյ կցումը,— ճիշդ Զեխոսլովաքիոյ Զուտէթեան չրջանին պէս:

Շատ ալ անհիմն չէ այս ենթադրութիւնը, երբ ուրիշ տեղեկութիւններ — մասնաւորապէս արաբական աղբիւրէ — կը հաւաստեն թէ էնկիւրի աչք ունի նոյնիսկ Հալէպի չրջանին վրայ:

Ինչո՞ւ չէ... Միշտ վարպետ քաղաքագէտ, Թուրքերը գիտեն օգուտիլ բոլոր առիթներէն: Ահաւասիկ նպաստաւոր պատեհութիւն մը եւս,— Եւրոպայի ծանր տագնապը, որ ամէնէն աւելի կը զբաղեցնէ հոգատար իշխանութիւնը, Ֆրանսա:

Կարճ կապելով ենթադրութիւնները, դառնանք բուն հարցին:

Այստեղ, Փարիզի մէջ, ո՞ր իրաւասու իշխանութիւնը բանգործ ըրած եւ հետեւած է այս «եղերական կացութեան»:

Որքան գիտենք, Անթիլիասի կաթողիկոսութիւնը քանի մը չաթէ առաջ ալ դիմած էր մարզպանին, օգնութիւն խնդրելով ստիպողաբար:

Անշուշտ մարզպանը դիմումներ կատարած է առ որ անկ է: Բայց, իր բերանացի յայտարարութիւնը չի՞ հաստատեր թէ կացութիւնը աւելի ծանրացած է այժմ ...

Բնականաբար մեր ձեռքը չէ մեր բաղձանքները յարմարցնել հոգատար իշխանութեան քաղաքականութիւնը, ներկայ լաբիւրինթոսին մէջ, ուր կայծ մը կրնայ բռնկցնել ամբողջ Եւրոպան:

Եւ սակայն, այս գիտակցութիւնը բաւակա՞ն է անկիւն մը քաշուելու եւ ամէն ինչ յանձնելու նախախնամութեան չնորհնեղուն:

Անհրաժեշտ չէ՞ աչ-ձախ իյնալ, եթէ ոչ կանխելու, գոնէ մեղմացնելու համար նոր եւ աւելի ծանր անակնկալները:

Կը կարծենք թէ Փարիզի մէջ լայն տեղեկութիւններ ստացած են, կացութեան ելեւէջներու մասին:

Աւելի քան մէկ տարիէ ի վեր կը չարունակուի այս ճգնաժամը, եւ, յաջողութենէ յաջողութիւն գլորելով, հակառակորդը արդէն հասած է Մուսա լերան դուռները:

Արդ, այսքան երկար ժամանակաչրջանի մը մէջ, դուք իմացա՞ք որ եւ է փոփոխութիւն, տագնապին համապատասխան դարձուածքութիւն՝ այս կամ այն մէջ:

Այո՛, այս տագնապը աղմուկ չի վերցներ եւ ամէնէն իմաստուն ճամբան լուռ, խորհրդապահ աչխատանքն է:

Բայց կատարուա՞ծ է այդ աչխատանքը, համապատասխան չրջութեամբ: Կը կատարուի՞ այսօր, երբ կացութիւնը ստացած է «եղերական» հանգամանք:

Մենք մինչեւ այսօր ընդհանուր խորհրդակցութեան մը «պերճանքն» ալ չտեսանք, չորս պատի մէջ:

Ամբողջ Եւրոպան դիւանագէտ է կտրեր, իսկ մերինները կարծես մրցանիշ կոտրել կ'ուզեն, դառնալու համար պսակաւոր ա-խոյեանները գաղտնի դիւանագիտութեան ...

Թող չըսեն թէ ամէն ինչ փորձուած է եւ թէ կացութիւնը բոլորովին անյոյս է:

Ամէնէն անճարն ալ միշտ կը յաջողի ելք մը գտնել, երբ հարցը կապ ունի ստուարաթիւ բազմութեանց ճակատագրին հետ: Գոնէ կ'աչխատի, կը գործէ, գլուխը քարին կը զարնէ, ելք մը գտնելու համար:

Հայկական կոչուած Փարիզը, որ այնքան խրոխտ յաւակնութիւններ կը սնուցանէ, տեղի - անտեղի, ինչո՞ւ բացառութիւն պիտի կազմէր այս պարագային:

Ու վերջապէս տակաւին քանի՞ տարի մարզանքի չրջան մը պիտի բոլորէր, իրաւասու եւ պատասխանատու, գործօն ղեկավարութիւն մը ստեղծելու համար:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՆԳԼԻԱ ՊԻՏԻ ՕԳՆԷ՝ ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ

Ուշագրաւ ծրագիրներ Լոնտոնի մէջ

Այժմ քաղաքական աչխարհին ուչադրութիւնը կեդրոնացած է Լեհաստանի վրայ, որուն կացութիւնը փափուկ հանգամանք առած է վերջերս, իբրեւ հետեւանք Պերլինի քաղաքական սպառնալիքներուն: Գերմանական եւ լեհական թերթերը կը չարունակեն ծանր մեղադրանքներ փոխանակել, եւ Լեհաստան չոգեպինդ յառաչ կը տանի իր պինուորական պատրաստութիւնները, ինչպէս հաղորդեր էինք երէկ: Արդէն իսկ 42.000.000 զլոտի (մօտ 30 միլիոն տոլար) արձանագրուած է օդանաւային փոխառութեան համար, որուն պաշտօնական բացումը պիտի կատարուի ապրիլ 5ին:

Անգլիոյ նախարարական խորհուրդը արտակարգ նիստ մը գումարելով, քննեց Լեհաստանի կացութիւնը: Ժողովը տեւեց 2ուկէս ժամ: Օրակարգի գլխաւոր հարցն էր հաւանական արչաւ մը Լեհաստանի դէմ, Գերմանիոյ կողմէ: Միեւնոյն առեն գումարուեցաւ նաեւ «ներքին դահլիճը», որ կը բաղկանայ ղեկավար նախարարներէն եւ որ նիստի կը հրաւիրուի ամէն անգամ որ անհրաժեչտ կը դառնայ ծանրակչիռ որոչումներ տալ:

Պ. Չեմպըլէն երէկ (ուրբաթ) յայտարարութիւն մը պիտի ընէր Լեհաստանի մասին: Ընդհանուր կարծիքն այն է թէ Անգլիա հիմնովին փոխելով իր արտաքին քաղաքականութիւնը, որոչ յանձնառութեանց տակ պիտի մտնէ, պաչտպանելու համար Լեհաստանը եւ Ռումանիան:

Անգլիական ծրագիրը կը տրամադրէ պաշտպանողական զինակցութիւն մը կնքել Անգլիոյ, Ֆրանսայի, Լեհաստանի եւ Ռումանիոյ միջեւ, որպէսզի Գերմանիա չկարենայ վերջին երկու երկիրներն ալ հաւցնել Չեխոսլովաքիոյ վիճակին: Բանակցութիւնները կը չարունակուին լեհական կառավարութեան հետ, սպասելով Լեհաստանի արտաքին նախարարին այցելութեան, որուն համար մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին: Գնդ. Պէք Լոնտոն պիտի հասնի երկուչաբթի օր: Պիտի այցելէ նաեւ թագաւորին, որուն հետ կարեւոր տեսակցութիւն մը ունեցաւ նախորդ վարչապետը, Լորտ Պալտուին:

**** Լեհական մամուլը կը չարունակէ լուրթիւն պահել պինուորական չարժումներու մասին: Գալով Անգլիոյ, առ այժմ մէկդի դրուած է պարտաւորիչ զինուորութեան խնդիրը, նկատի առնելով ընդհանուր չկամութիւնը: Երեսփ. ժողովին մէջ, պատասխանելով դանազան հարցումներու, վարչապետը չուզեց յայտնել Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի սպայակոյտներու ներկայացուցիչներուն միջեւ կատարուած խօսակցութիւնները: Հարցումները կրկնուեցան տարբեր ձեւով, բայց Պ. Չեմպըլէն նորէն մերժեց պատասխանել: Այս անգամ հարցուցին թէ ֆրանսական կառավարութիւնը թելադրած չէ՞ պարտաւորիչ զինուորութիւն հաստատել: Վարչապետը պատասխանեց.*

— Ես չըսի թէ Ֆրանսայի նախարարը այդպիսի քննութիւն մը խնդրած են: Ըսի թէ չեմ կրնար յայտնել անցած – դարձածը:

Ինչպէս գրած էինք, Անգլիոյ երկրապահ բանակը կրկնապատկուելով, պիտի հասնի 340.000ի: Կը խորհուի հետզհետէ 500.000ի բարձրացնել այս թիւը: Կը կարծուի թէ Անգլիա պիտի կրնայ ի հարկին 32 զօրաբաժին ղրկել Եւրոպա, առաջին առթիւ:

**** Եուկոսլավիոյ մէջ ալ մտահոգութիւնը կը աստիճանայ, դերման փոքրամասնութեանց հարցին առթիւ, որ միշտ կ'արծարծուի Պերլինի մէջ:*

Հանրապետութեան Նախագահի պիտի մնա՞յ

Ծերակոյտին եւ երեսփ. ժողովին նախագահները Պ. Լըպրէօնի դիմելով, խնդրեցին չվնդել իր մերժումին վրայ եւ թեկնածու ներկայանալ նախագահական վերընտրութեան համար: Փարիզի քաղաքական չրջանակներուն մէջ կը կարծեն թէ նախագահը վերջին պահուն կրնայ տեղի տալ ծերակոյտին մեծամասնութեան եւ ստուարաթիւ երեսփոխաններու բաղձանքին, որպէսզի նա – խագահական ընտրութեան չուրջն ալ պայքար մը չծագի, ներկայ փափուկ պարագաներուն մէջ:

Երկու թեկնածուներ, Պ. Պ. Բէօյլ եւ Փէյրթր, յայտարարեցին թէ ետ պիտի առնեն իրենց թեկնածութիւնը, եթէ Պ. Լըպրէօն հաւանի թեկնածու ներկայանալ վերընտրութեան համար: Իսկ Պ. Ֆէրնան Պուիսոն, երեսփ. ժողովին նախորդ նախագահը, կը պահէ իր թեկնածութիւնը: Պ. Էռիօ պաչտօնապէս հերքեց այն լուրերը թէ թեկնածու է նախագահութեան:

**** Նախագահական ընտրութիւնը պիտի կատարուի յաջորդիկայ չորեքչաբթի, Վերսայլի մէջ, ուր միացեալ նիստ պիտի գումարեն երեսփ. ժողովը եւ ծերակոյտը, իրրեւ ազգ. ժողով: Համաձայն 1875ի սահմանադրութեան, նոր նախագահը կ'ընտրուի առնուազն մէկ ամիս առաջ: Պ. Լըպրէօնի ետնամակը կը լրանայ մայիս 10ին: Հետեւաբար իր յաջորդը 35 օր պիտի ունենայ, պատրաստուելու համար:*

Ըստ սահմանադրութեան, նախագահը օրէնքներ կը հրատարակէ, կ'ապահովէ անոնց գործադրութիւնը, ունի ներում չնորհելու իրաւունք, զերազոյն հրամանատարն է բանակի: Կրնայ լուծել երեսփ. ժողովը, խորհրդակցելով ծերակոյտին հետ, կը վաւերացնէ դաչնագիրները: Չի կրնար պատերազմ հրատարակել առանց խորհրդարանին հաւանութեան: Կրնայ ամբաստանուել միայն երեսփ. ժողովին կողմէ եւ դատուիլ միայն ծերակոյտին առջեւ: Իր ստորագրութեան դիմացը միչտ պէտք է գտնուի նախարարի մը ստորագրութիւնը: Տեսականօրէն նախագահին իրաւասութիւնները չատ լայն են, բայց գործնականին մէջ՝ չատ նեղ:

Ֆրանսա մինչեւ հիմա ունեցած է 14 նախագահներ: Ամէնէն երիտասարդը եղած է Քազիմիր Փէռիէ, 46 տարեկան, իսկ ամէնէն տարէցը՝ Փօլ Տումէռ (74 տարեկան):

— oo —

ՍՊԱՆԻՈՑ ԴՐԱՒՈՒՄԸ լրացած ըլլալով, Զօր. Ֆրանքօ ձեռնարկած է վերակազմելու ամբողջ երկիրը: Այս առթիւ «մաքրագործումներ» ալ կը կատարուին եւ արդէն իսկ ձերբակալուած են բազմաթիւ կասկածելիներ: Նոր իշխանութիւնը ամէն օր հրամանագիրներ կը հրատարակէ: Մատրիտի նահանգին բոլոր կառավարական զինուորները եւ պաչտօնեաները 15 օր պայմանաժամ ստացան, ներկայանալու եւ իրենց անցեալ գործունէութիւնը ապացուցանելու համար: Հանրապետական բոլոր թերթերը խափանուեցան:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

NOTA BENE

— o —

Ցասկոտ նամակ մը՝ ժրպնեէն, փրանսերէն.

— « Ձեր թերթի մարտ 14 թիւին մէջ հրատարակուած գրութիւն մը ֆրանսերէնի թարգմանեցին ինծի: Ի՞նչպէս թոյլ տուած էք որ ձեր թղթակիցը այդպիսի յիմարութիւններ դուրս տայ Զուիցերիոյ ժողովուրդին հանդէպ: Եթէ ձեր թղթակիցը սոխ – մանափակ է, թող դիտնայ որ այդ յատկութիւնը չի պատչաճիր Զուիցերիոյ ժողովուրդին: Եթէ մեր հողը պատսպարած եւ խնամած է ձեր ազգակիցները, որոնց մեծ մասը կանոնաւոր թուղթեր չունին, չահախնդրութեան համար չէ, այլ մարդասիրական նպատակով մը

... Միանգամ ընդ միչտ իմացէք թէ Զուիցերիոյ ժողովուրդը միացեալ է եւ թէ մենք սովորութիւն չունինք չարունակ ներքին կռիւներ յարուցանելու, ուրիշ ազգերու ձգած ըլլալով այդ բանը: Եթէ Զուիցերիան այնքան նիւթապաչտ ըլլար եւ ժողովուրդը այնքան եսապաչտ, մենք երբեք օգնած պիտի չըլլայինք, առանց ցեղի եւ կրօնի խտրութեան, ուրիչ ժողովուրդներու պատկանողներու որոնք դժնդակ են մեր սրտին»:

Նամակագիրը չեմ ճանչնար: Կարծեմ տիկին մըն է:

Ամէն պարագայի մէջ, խորապէս կը ցաւիմ երբ այնիսկ դառնացած է «Ցոյսի»ի դէմ, որ մօտ 15 տարուան ընթացքին, երբեմ մտէէն անցուցած չէ վիրաւորել Զուիցերիոյ ազնիւ եւ մարդասէր ժողովուրդը:

Արդ, պատիւ ունիմ յայտարարելու է ո՛վ որ իրեն թարգմանած է մարտ 14ի թղթակցութիւնը, լաւ չէ հասկցեր անոր իմաստը:

Անհաւասիկ այդ հատուածը, այնպէս ինչպէս հրատարակուած է.

— « *Փոքրիկ հողամասի մը վրայ սեղմուած, քանի մը տարբեր ցեղերու խառնուրդէն կազմուած ժողովուրդ մըն է Զուիցերիացին: Շրջապատուած բարձրարերձ լեռնաշղթաներով, այս ժողովուրդը չունի երեւակայութեան այն խոյանքը, հոգեկան այն թռիչքը զոր լսին ու անծայրածիր հորիզոնները կուտան մարդուս: Սեղմուած նեղ ու խոր հովիտներու մէջ, ուր ապրուստը ապառաժէն հանելը այս զարաչրջանին այնքան ծանր է, Զուիցերիացին եղած է զերազանցապէս նիւթապաչտ եւ անհատապաչտ: Զուիցերիական համայնքը անգամ ազդուած է այս մտայնութենէն, եւ մէկ համայնքէն միւսը, մէկ նահանգէն միւսը, նոյնիսկ մէկ քաղաքի երկու թաղամասերը իրարու կը նային օտարի աչքով: Վերապահելով իրենց այնքան գեղեցիկ նշանաբանը « մէկը ամէնուն, ամէնը մէկուն համար »ը, արտաքին վտանգներու դիմադրաւելու համար »:*

Թղթակցին տպաւորութիւնը շիտա՞կ է, ծո՞ւռ է,— այդ ուրիշ հարց: Բայց գրուածքը *իրրեւ ամբողջութիւն*՝ երբեմ չունի թարգմանութեան իմաստը: Մանաւանդ անոր վերջին մասը լիովին կը հաւատամ նամակագրին հաւաստիքը.

Իրրեւ դարերով տառապած ժողովուրդ մը ոչ մէկը պիտի կրնար մեզի չափ խորապէս ըմբռնել պզտիկ եւ բաչարի ազգի մը հոգին: Մանաւանդ անոր ներկայ տագնապը:

Անշուշտ այս բացատրութիւններն ալ սխալ չեն թարգմաներ:

Վ.Ա.Հ.

Ց. Գ.— Հայրենակից մըն ալ *իր մասին* կը զանգատի Պերճի կողմէ *Հղած անձնական ակնարկի* մը դէմ (*ամբողջը քսան տող էր, տպեր էինք միայն երկու բառ*): *Մեր* թղթակցին կ'ըլլայ ճշդել ծուռն ու չիտակը:

ՍՈՒՐԻՈՑ ՄԱՐԶՊԱՆԸ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

— oo —

Սուրիոյ մարզպան Պ. Կապուիէլ Փիւս Մարտ 23ին այցելեց Անթիլիասի կաթողիկոսարանը, ընկերակցութեամբ անձնական թիկնապահին եւ քաղաքական բաժնի դրասենեակի պետ Պ. Րըզքի: Կաթողիկոսարանի մուտքին առջեւ, ոստիկան զինուորներու չոկատ մը զինուորական պատիւները ընծայեց Ն. Վսեմութեան: Հայ սկաուտներու խումբ մը նոյնպէս պատիւները ըրաւ: Ինքնաչարժէն իջած ատեն, մարզպանը ընդունեցաւ Լիբանանի երկու հայ երեսփոխաններուն, Ազգային Գաւառական եւ Քաղաքական ժողովներու անդամներուն եւ Դպրեվանքի ուսուցչութեան կողմէ: Նուագախումբը նուագեց Ֆրանսական քայլերգը:

Ցարգելի հիւրը առաջնորդուեցաւ ուղղակի Վեհարան, որուն մուտքին առջեւ կաթողիկոսարան ընդհ. փոխանորդ Սարաճեան եւ Կարոյեան արք. երը ընդունեցին զայն եւ ներկայացուցին Ծերունազարդ Հայրապետին:

Կաթողիկոսին կողմէ երեսփոխան ընկեր Թիւթիւնճեան բարի գալուստ մաղթեց Ն. Վսեմութեան եւ չնորհակալութիւն յայտնեց այցելութեան համար:

Ցետոյ, դպրեվանքի ուսուցիչներէն Ներսէս վրդ. Ցարութիւնեան յանուն կաթողիկոսի կարդաց Ֆրանսերէն ուղերձ մը, որով չնորհակալութիւն կը յայտնէր կաթողիկոսարան տրուած այցելութեան համար եւ կը յիչեցնէր թէ Ն. Վսեմութեան հայրն ու եղբայրը թանկագին ծառայութիւններ մատուցած են հայ ժողովուրդին եւ արժանացած մեր անվերապահ երախտագիտութեան: Ուղերձը այս առթիւ մարզպանին ուշադրութեան կը յանձնէր Սանճաքի եւ մասնաւորաբար ճէյպէլ Մուսայի հայութեան ողբերգական վիճակը:

Պ. Փիւս պատասխանելով ուղերձին ըսաւ.

— « Շատ ուրախ եմ *ինծի* եղած այս ընդունելութեան համար, եւ զգածուած ձեր ցոյց տուած վերաբերմունքէն: Մեր ընտանիքին համար արդէն աւանդական դարձած է համակրանքն ու սէրը հայութեան հանդէպ: Ուրախութեամբ է որ կը տեսնեմ հայութեան վայելած հանդիստը՝ Լիբանանի եւ Սուրիոյ մէջ: Ֆրանսական կառավարութիւնը միչտ բարեկամական զգացումներ սնուցած է հայութեան հանդէպ եւ ուրախ է որ հայութիւնը լաւագոյնս գնահատած է այդ: Մենք յաջողած ենք այս երկրի մէջ ապահովել բոլոր համայնքներու ազատութիւնն ու հանգիստը եւ ուրախ ենք որ հայ առաքելական եկեղեցին ալ զբաւած է իր արժանի տեղը: Ձեր ակնարկած մտատանջութիւնը Սանճաքի հայութեան մասին՝ դիւանագիտութեան կը պատկանի, որուն համար, դժբախտաբար, բարեացակամ զգացումները բաւական չեն: Ամէն պարագայի մէջ, Ֆրանսա բարեկամ մըն է Հայերուն, որոնք խաղաղութեան տարր մը կը կազմեն հովանաւորեալ երկրին մէջ »:*

Մարզպանը հիւրասիրուեցաւ չամփանեայով: Ցետոյ հետաքրքրուեցաւ կաթողիկոսարանի վիճակով եւ չինութիւններով: Փոխանորդը հարկ եղած տեղեկութիւնները տուաւ:

Մօտ կէս ժամ մնալէ վերջ կաթողիկոսարանին մէջ, Պ. Փիւս հրաժեչտ առաւ, քանիցս լուսանկարուելէ վերջ կաթողիկոսին, Ընդհ. փոխանորդին եւ Լիբանանի հայութեան ներկայացուցիչներուն հետ:

— oo —

500.000 ԱՇԽԱՏԱՒՈՐՆԵՐՈՒ պակաս մը կը զգացուի Գերմանիոյ մէջ: Գործող բազուկներու պակասը զգալի է մասնաւորապէս չինութեանց ճարտարարուեստին մէջ:

ՎՂՎՀՏՅՈՒՆՅՈՒՆ ԵՎ ՀԱՆՁՆՈՒԹՅՈՒՆ

(ԳԱՂՏՆԻՔԻ ՎԵՊ)

ԳԼՈՒԽ ՏԱՍՆԵՐՈՐԴ

— ∞ —

Մեր տոլստոյ ծանոթը դեռ երկար ժամանակ չէր կարողանում հասկանալ, թե ինչ է նշանակում ապրել ինքնագոհ կյանքով, ինչպես էին ապրում նրա հարուստ հարևանները։ Ամեն առավոտ նա զարմանում էր, որ ինքը դեռ ողջ է, որ ինքը դեռ կարող է շնչել, տեսնել, լսել, մտածել։ Ամեն առավոտ նա ուրախանում էր, որ ինքը դեռ կարող է ապրել։

— Ի՞նչ է նշանակում ապրել, — հարցնում էր նա ինքն իրենից, — ինչո՞ւ է ապրում մարդը, եթե ոչ ուրախանալու համար։

Եվ ինքն իրեն պատասխանում էր.

— Ապրում է, որպեսզի ուրախանա։

Եվ նա ուրախանում էր։

Ամեն առավոտ, երբ նա արթնանում էր, նրա առաջ բացվում էր նույն հրաշալի տեսարանը։ Նրա պատուհանի առջև ձգվում էր ծովը, որի վրա ոսկեգույն ճանապարհ էր փռված արևի ճառագայթներից։ Ծովի ետևում, հեռվում, կանաչ լեռներ էին երևում, որոնց գագաթները ծածկված էին ձյունով։ Ծովի ափին, ամենամոտ նրա պատուհանին, սպիտակ քարերից շինված մի հին ամրոց էր կանգնած, որի աշտարակները ոսկեգույն էին փայլում արևի ճառագայթներից։ Ամրոցի ետևում, ձախ կողմում, ձգվում էր մի ուրիշ լեռնաշղթա, որի գագաթները ծածկված էին ձյունով։ Ամրոցի ետևում, աջ կողմում, ձգվում էր մի ուրիշ լեռնաշղթա, որի գագաթները ծածկված էին ձյունով։ Ամրոցի ետևում, աջ կողմում, ձգվում էր մի ուրիշ լեռնաշղթա, որի գագաթները ծածկված էին ձյունով։

Ամեն առավոտ նա նայում էր այդ տեսարանին և ասում էր.

— Ինչ գեղեցիկ է աշխարհը։ Ինչ գեղեցիկ է կյանքը։

Եվ նա ուրախանում էր։

Ամեն առավոտ նա զգում էր, որ ինքը դեռ ողջ է, որ ինքը դեռ կարող է շնչել, տեսնել, լսել, մտածել։ Ամեն առավոտ նա ուրախանում էր, որ ինքը դեռ կարող է ապրել։

— Ինչո՞ւ եմ ես ուրախանում, — հարցնում էր նա ինքն իրենից, — ինչո՞ւ է ապրում մարդը, եթե ոչ ուրախանալու համար։

Եվ ինքն իրեն պատասխանում էր.

— Ապրում է, որպեսզի ուրախանա։

Եվ նա ուրախանում էր

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀ

Ս. Ա. ՂԱԶԱՐՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ

Ա. Ա. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԱՌԱՋԻՆ ՏԵՂԱԿԱԼ

Ա. Ա. ՂԱԶԱՐՅԱՆԻ ՄԱՀՎԱՆ ԱՍԻՆ

##

Տալատիէի ճառը եւ Իտալիա

— ∞ —

Ամբողջ Իտալիան ունկնդրեց վարչապետ Տալատիէի ձայնասփիւռ ճառին, որ խոր տպաւորութիւն գործեց բոլորին վրայ: Առանձնապէս ուշադրաւ էին վարչապետի ճառին հետեւեալ կէտերը.—

Առաջին՝ ան ուժգնօրէն դատապարտեց այն սկզբունքները, որոնք կը ներշնչեն Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ քաղաքականութիւնը, այսինքն՝ «ազգերու յարաբերութիւնները հիմնուած են բռնի ուժի վրայ» եւ «կենսական տարածութեան» անհրաժեշտութիւնը: Երկրորդ՝ Իտալացիներ նկատեցին թէ վարչապետը աւելի խիստ էր Իտալիոյ քան Գերմանիոյ հանդէպ: Մասնաւորաբար բուռն ու վճռական էր Պ. Տալատիէի ժխտումը, թէ դեկտեմբեր 17ի ծանուցագրին մէջ Իտալիա յիշած չէ Թունուզը, Ճիպուտին ու Սուէզի ջրանցքը: Մասնաւոր ուշադրութիւն գրաւած է Պ. Տալատիէի այն բացարձակ հաւաստումը թէ Ֆրանսա ոչ թիզ մը հող եւ ոչ ալ մէկ հատիկ իրաւունք պիտի զոհէ, եւ եթէ պարտաւորուի պաշտպանել զանոնք զէնքի ուժով, պիտի չվարանի պատերազմը ընդունելու:

Ընդհանրապէս յոռետեսութիւն առթած է վարչապետին ճառը: Կը կարծեն թէ Իտալիոյ պատասխանը պիտի ըլլայ բուռն ու յարձակողական: Բայց յուսալիցը այն է, որ Պ. Տալատիէ վերջնապէս փակած չէ բանակցութեան ամէն դուռ: Հռոմի մէջ յուզում պատճառած է նաեւ վարչապետին այն հաստատումը, թէ Թունուզի մէջ Իտալացիները կը վայելեն ամէն կարգի ազատութիւններ եւ ոչ մէկ ճնշումի ենթակայ չեն: Եթէ այդպէս է, կ'ըսեն շատեր, այնատեն ինչո՞ւ Թունուզէն Իտալացիներ կը փախչին ու կը վերադառնան Իտալիա:

**** Մուսոլինի, որ այժմ դիւղ մը քաշուած է, կարճ բանախօսութիւն մը կատարելով, բացատրեց թէ ինչպէս «փոշիացան ձախերու ապուշ եւ թշուառական մարզարէութիւնները, իտալացի ժողովուրդին կամեցողութեան եւ հաւատքին առջեւ», եւ աղդարարեց.*

— «Իտալիա երբեք տրամադիր չէ բանտարկուելու Միջերկրականի մէջ»:

**** Պ. կայտա, Մուսոլինիի բերանը, խօսելով Պ. Տալատիէի ճառին վրայ, զայն նոր ապացոյց մը կը նկատէ Ֆրանսայի անհաշտութեան եւ «բացորոշ մտադրութեան՝ վերջնապէս փակելու կիսովին բացուած դուռը»:*

— «Այլեւս ակներեւ է թէ Ֆրանսա չուզեր քննել ոչ հողի, ոչ ալ իրաւունքներու խնդիրը: Ան կ'ուզէ բաժնուիլ Իտալիայէն եւ բրտանալ իր «երբեք»ին մէջ: Ուրեմն պէտք է միշտ բաց եւ ծանրացած համարիլ Ֆրանքեւիտալական յարաբերութեանց խնդիրը եւ անցնիլ ուրիշ նիւթերու, առանց սակայն մէկ վայրկեան աչքէ հեռացնելու զայն»:

Գերմանական թերթերն ալ քննելով ճառը, կ'եզրակացնեն թէ «Ֆրանսա ծանր պատասխանատուութիւն մը կը ստանձնէ» եւ կը պաշտպանեն Իտալիոյ պահանջները:

Թ. Միւթեաի դերը Եւրոպայի մէջ

»»» · «««

Լեհաստանի արտաքին նախարար Պէքի Լոնտոն այցելութեան, որ տեղի պիտի ունենայ այս օրերս, մեծ կարեւորութիւն կը տրուի քաղաքական շրջանակներու մէջ: Դիւանագիտական շրջանակներու մէջ ամէն ջանք կը թափեն, պաշտպանողական պատուար մը հաստատելու համար Գերմանիոյ չուրջ, որպէսզի կարելի ըլլայ խափանել անոր յաջորդ գրոհը: Շատեր ճնշում գործ կը դնեն անգլիական դահլիճին վրայ, որպէսզի Մեծն Բրիտանիա ապահովէ Լեհաստանի, Ռումանիոյ եւ Եուկոսլաւիոյ հողային ամբողջականութիւնը: Բայց այստեղ մէջ կը մտնէ Թ. Միւթեթիւնը, որ իր դիրքով կոչուած է կարեւոր դեր խաղալու հակագերման պաշտպանողական ճակատին մէջ: Լորտ Հըլիֆաքս արդէն եռանդուն բանակցութիւն կը վարէ այս նպատակով Մոսկուայի հետ: Փոքր պետութիւնները, ինչպէս Լեհաստան ու Ռումանիա, կը պահանջեն ոչ միայն երաշխիք գերման ծաւալականութեան դէմ, այլ եւ բարեկամ պետութեանց դէմ ալ կ'ուզեն պաշտպանուիլ: Այս պատճառով Ռուսիոյ դերը կնճռոտութիւններու տեղի տուած է: Բայց Ֆրանսա եւ Անգլիա այն եզրակացութեան եկած չեն թէ Ռուսիան պէտք է դուրս ձգել Եւրոպայի գործերէն:

ՋԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ օդային նախարար կի լա Շամպրը բազմաթիւ սպաներու ընկերակցութեամբ պիտի այցելէ Լոնտոն եւ պիտի խորհրդակցի Անգլիոյ օդային նախարար Ուուտի հետ: Պ. Լա Շամպրը պիտի այցելէ օդանաւ արտադրող գործարանները եւ պիտի քննէ օդանաւի նոր տեսակները:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ առեւտրական պատուիրակութիւնը Մոսկուայէն անցաւ Հելսինկիորս (Ֆինլանտա), բանակցութիւններ կատարելու համար Ֆին կառավարութեան հետ:

ԼՈՆՏՈՆԻ դատարանը 91 ուկէս տարի բանտարկութեան դատապարտեց ինը յեղափոխականներ, որոնք բռնուած էին ռումբ նետելու յանցանքով: Ա-հաբեկչական գործունէութիւնը սաստկացած ըլլալով, նոր եւ աւելի խիստ միջոցներ ձեռք առնուեցան Անգլիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ:

Մէջի պատերազմական ատեանը 20 տարի բանտարկութեան դատապարտեց Վիքթոր Սալմուզը, որ ամբաստանուած էր լրտեսութեան յանցանքով:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ չրջանակներու մէջ կ'ըսեն թէ առեւտրական պատուիրակութեան պետ Հըրսըն Լոնտոն հրաւիրած է Թ. Միւթեան արտաքին առեւտուրի գործակալը, Ա. Միկոյեան:

ԹՈՒՐՔԻՈՅ համար ապսպրուած չորս սուզանաւերէն երկրորդը Ջուրը իջեցուցին ասկի օր, Քիլի մէջ:

ԵՕԹՐ ԼՐՏԵՄՆԵՐ, վեցը այր, մէկը կին, 21ական տարի թիապարտութեան դատապարտուեցան Պուքրէշի մէջ, իբրեւ «վտանգաւոր լրտեսներ»: Երկուքը փախստական են: Կը կարծուի թէ լրտեսութիւնը կատարուած է ի հաշիւ Հունգարիոյ:

ԱԹԷՆՔ հասաւ Տոքթ. Կէօպէլս, Գերմանիոյ քարոզութեանց նախարարը: Ցետոյ պիտի երթայ Հռոդոս (իտալական զաղթավայր) եւ Եգիպտոս:

ՊՒՑՐՈՒԹԻՆ կը հետագրեն թէ մեծ հրդեհ մը վճացուց օճառի գործարանը: Այս առթիւ պայթեցաւ մազութի մեծ բաքանոցը: Հինգ հոգի մեռան, վեց հոգի վիրաւորուեցան:

600 ՀՐԵԱՑ ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐ ճամբայ ելան Ֆրանքֆուրթէն դէպի Ճենովա, մեկնելու Սինկափուր եւ Ծայր Արեւելք:

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ԺԳԱՏՈՆ

Կազ. Վիէնի Հայ Կամ. եւ Մարտիկներու Միութեան Մ.Ճիւղին կողմէ

2 Ապրիլ կիրակի ժամը 2.30ին «Ժաժակ» Ակումբին մէջ

Կը հովանաւորէ Գ. Վ. ՀՈՎԻՒՆԵԱՆ Կը խօսի՝ Հ. Կ. ՏԷՐՄՈՑԵԱՆ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, ե գ. նուագ. արտասանութիւն:

Ընտանեկան հիւրոյժ-հաւկրթախաղ

Կազմակերպուած՝ Մառսէյլի ԲԱՐԶՐ ՀՈՒՅԻՒ ՀՈՒՅՐ. ՄԻՈՒԹ. կողմէ

9 Ապրիլ, կիրակի իրիկուն ժամը 8էն մինչեւ արշաւոյս

5, rue de l'Eclipse, Մարսէյլ, Շահրիկեան սրահը

Ճոխ պիւֆէ, երգ. նուագ. պար. հաւնեթափառ եւ խրախճանք:

Կը նախագահէ հայրենակից՝ ՓԱՔԱԼԱ ՍՈՆԱՊԱՐ

Հրաւիրուած են խօսք առնել հայրենակից Հ. ՄԵՐԻՆԿԻՒԼԵԱՆ եւ ուրիշներ:

Մուտք 3 ֆրանք

Հ.Ռ.Դ.

Փարիզ

ԻՄԻ «Զաւարեան» կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները Շաբաթ, 1 Ապրիլ, երեկոյեան ժամը 8,30ին Թրիսեան սրահին մէջ, կարեւոր օրակարգ:

Գաւառ

ՄԱՐՍԷՅԻ «Փրիստափոր» ենթակոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը 2 Ապրիլ, կիրակի երեկոյ ժամը 8,30ին «Շայլիկեան» սրահին մէջ: կարեւոր օրակարգ:

ԼԻՈՆԻ «Ռուիւ Գեւս» խումբի ընկերական ժողովը՝ 2 Ապրիլ, կիրակի, ճաշօրէ վերջ ժամը 2,30ին, «Զարդարեան» գրադարանին մէջ. 181 ֆուռ Լաֆայէթ:

ԼԻՈՆԻ «Մուսա-լեռ» խումբին անդամները ժողովի կը հրաւիրուին 2 Ապրիլ, կիրակի առաւօտ ժամը 9ին, 13, Quai Victor-Augagneur: Ներկայանալ անդամատետրով:

ՎԻԷՆԻ Ազի ենթակոմիտէին ընդհ. ընկերական ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները, 2 ապրիլ կիրակի երեկոյ ժամը 8ին Ժաժակ ակումբը: Ներկայ կ'ըլլայ Ընկեր Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ:

ՄԱՐՍԷՅԻ «Գեռի» խումբի ժողովը կիրակի, 2 Ապրիլ կէսօրէ ետք, ժամը 5ին, սովորական հաւաքատեղին: Ներկայ պիտի ըլլայ կոմիտէի ներկայացուցիչը:

ՄԱՐՍԷՅԻ Նօթր-Տամի պատանիներու ժողովը՝ 1 Ապրիլ, Շաբաթ երեկոյ ժամը 8,30ին. սովորական տեղը: կը խօսի քնկ. Ա. ՋԷՕՊԵԼԵԱՆ:

Թատերական ներկայացում Առնուվիլի մէջ

Կազմակերպուած Հ. Ը. Դ. ՌԱԶՄԻԿ ԽՈՒՄԲԻՆ կողմէ

2 Ապրիլ, կիր. կէսօրէ վերջ ժամը 3ին ծալ կավանի մէջ, կայարանին դիմացը

կը ներկայացուի տեղական ուժերով

ԹԱԼԱՔԻ ԱՆԿՈՒՄԸ ԵՒ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Մուտք 7 եւ 5 ֆր. անգործներու 3 ֆր.

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Կազմակերպուած Իսի-լէ-Մուլինոյի ՀԱՅ ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐՈՒ եւ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐՈՒ Միութեան կողմէ

2 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, ՊԵՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ սրահին մէջ

26, Rue Troyon, Sèvres

Առաջին ա՛գամ ըլլալով կը ներկայացուի Պ. Ղազարոս Դանիէլեանի

«ԱՐԻՒՆԻ ՄԷՋԷՆ ԱՐԵՒԻ ՑՈԼՔԸ» (5 արար 2 պատկեր)

Ղեկավարութեամբ ինքնակին եւ տեզական կարող ուժերու

Կը խօսի Գնդապետ Տ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

Մուտք՝ 5 ֆրանք, 5 տարեկաններէն վեր փոքրիկներու 2 ֆրանք:

ԲԱՑՄԱՆ ՀԱՆԴԷՍ ԵՒ ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ

ՀԱՅ ԱՐԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵԼԻԻՆ ԵՒ ՍԿԱՈՒՏԱԿԱՆ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ

2 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին

42, Rue de Paradis, Paris — (Métro Poissonnière)

Նախագահութեամբ սկաուտապետ ան միջազգային գրասենեակի տնօրէնին

J. S. Wilson*ի որ յատկապէս կուգայ Լոնտոնէն*

ՆՈՒԱԳԱՒՈՒՄԲ — ՍԿԱՈՒՏԱԿԱՆ ՑԱՅՏԱԳԻՐ

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ է: Ծախքերու մասնակցութիւն 3 ֆրանք:

Ընր. Հ. Կ. Խաչի տասնամեակը

Կը տօնուի Վիէնի մասնաճիւղին կողմէ, 1 Ապրիլ շաբաթ երեկոյ, ժամը 8.30ին, Ռ. Ազատ. սրահին մէջ:

Կը նախագահէ՝ Հ. Կ. ՏԷՐՄՈՑԵԱՆ: Կը խօսի Պ. Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, երգ, արտասանութիւն, եւ հայկական պարեր, Կ. Խաչի դպրոցի սանուհիներու կողմէ: Հանդէսէն վերջ խնջոյք, ճոխ պիւֆէ: Մուտք 2 ֆրանք:

Պարահանդէս

Կազմակերպուած Լիոնի Պոլուի եւ Շրջ. Վերշ. Հայր. Միութեան կողմէ

1 Ապրիլ, շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30էն մինչեւ լոյս: Maison Wattelbledի «Lugdunum» չքեղ սրահներուն մէջ, Լիոն:

Կը նուագէ Lugdunum «Jazz», զանազան պարերու ցուցադրութեամբ: Farandole acrobatique, bataille de boules, ակրոբանէն, գոթիկեան:

Ճոխ պիւֆէ: Մուտք այրերու՝ 10 ֆրանք, կիներու՝ 8 ֆրանք:

Դերասան Թուգօշի բաստր ներկայացումներ

Վալանսի մէջ.— Նախաձեռնութեամբ Համախորբերդցիական Միութեան 1 Ապրիլ, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին, հայկական թատերասրահին մէջ:

ՍԻՆԷՄԱՅԱԶԵՒ ՊԷՊՕ (10 գործ.)

Կովկասեան երկսեռ պարողներ, Թառ.

Լիոնի մէջ.— Նախաձեռնութեամբ Համախորբերդցիական Միութեան Էմիլ Զոլայի սրահին մէջ, 2 Ապրիլ, կիրակի ժամը 3ին: Նոյնը:

Տէսինի մէջ.— Հ. Ը. Դ. Տան մէջ, 2 Ապրիլ, կիրակի երեկոյ ժամը 8,30ին: Նոյնը:

ՀՈՒՇԱՏԻՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԻ Գրիք Հայր. Միութեան ընդհ. ժողովը 2 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2,30ին, Գար Արարա, 6 ռիւտ Փըթիթ Մառի: Օրակարգի կարեւորութեան պատճառաւ կը հրաւիրուին անպակաս եւ ոչ անբակաս բոլոր հայրենակիցները ներկայ ըլլալ:

ՀՈԳԵՇԱՆԳԻՍՍ

Կիրակի, 2 ապրիլ, Մարսէյլի Փրատոյի Հայոց եկեղեցիին մէջ, պատարագէն վերջ, տեղի կ'ունենայ հոգեհանգիստ Դպրոցասէրի որբուհիներու կողմէ, ողբացեալ ԹԱԳՈՒՀԻ ՊԱԼԹԱՋԱՐԵԱՆի յիշատակին: Կը նախագահէ եւ կը խօսի Հոգ. Զգօն վարդապետ:

Le Gerant : H. STEPHAN
Imprimerie A-DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme — PARIS (13e)

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԸ ԿԸ ՏՕՆԷ ՇՔԵՂ ԿԵՐՊՈՎ

Կ. ԽԱՉԻ ՕՐԸ

եւ Ֆ. Կ. Խաչի տասնամեայ գործունէութիւնը

ԿԻՐԱԿԻ, 2 ԱՊՐԻԼ 1939, ԺԱՄԸ 15-24

AÉRO-CLUBԻ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, **6, Rue Galilée** - métro Boissière

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ *Տիկ. Տ. ՄԻՍԻԱ-ՓԱՇԱՆ*

ԿԸ ԽՕՍԻ *Տիկ. ԷԼԼԷՆ ՒՒԻՆՉԵՆՓ*

Ղեղավարութեամբ Պ. Ս. ԹՈՐՈՍԵԱՆի Կ. Խաչի Մասնաճիւղի

սիրողներու խումբը կը ներկայացնէ երկու զուարճալի

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ԵՐԿՐԱՋԱՓԸ - ԴԻԱԿԸ ԵՒ ԱԳՌԱՒԻՆԵՐԸ

Կ'երգեն՝ Տիկ. Le Roy (Ազապէկեան) եւ Պ. ՄԵՀԵՏԵՐԵԱՆ

Ջութակ՝ Տիկ. Ս. ՊԱՐԹԵՒԵԱՆ ընկերակցութեամբ Ա. ՊԱՐԹԵՒԵԱՆի

Ցայտնի ուժերու մասնակցութեամբ, երգով ու պարով կը ներկայացուի

ՀՈՒԶ ԳԱԻԱՌԻ ՀԱՐՍՆԻՔԸ

որուն իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն Տիկ. Ծակոբեան, Օր. Գազեան եւ Օր. Կոստանեան, Պ.Պ. Մ. Ագնաւուրեան, Մուրատեան, Թառիսթ Աբգար, վրացի կինտօ եւ ուրիշներ:

ԸՆՏԻՐ ԺԱՄ — Carlo-Canti ՄՈՒՏՔ 10 եւ 20 ֆրանք

ԱԶԳՈՒՀԻՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ Է ԾՈՒՆ ՈՒ ՀԱՄԵՂ ՊԻՒՖԷ

Գեղարուես. բաժինը կը սկսի ճիշդ ժամը 3ին, կը խնդրուի ձշտապահ ըլլալ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՅԵՐԵԿՈՅԹ

Կազմակերպուած Փարիզի Հար. Շրջանի «Ցառաջդիմասիրաց»ի կողմէ ի նպաստ իր վարժարանին

2 Ապրիլ, կիրակի, կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Գաշան, Ցիսքանսերի սրահին մէջ կը նախագահէ Ս. ԳԱՐԱԳԵՕԶԵԱՆ — կը խօսի Ն. ՊԵՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ

Կը մասնակցին՝ Տիկին Ա. Յակոբեան (երգ), Օր. Հրանոյշ Գազանճեան (պար), Օր. Աճեմեան Դավէգեան (երգ), Պր. Ստեփան Դանիէլեան (երգ), Պր. Միհրան Գազանճեան (ջութակ), եւ Պր. Գարեգին (Թառ): Աշակերտութիւնը կ'երգէ ու կ'արտասանէ:

Մուտք՝ 3 ֆրանք

Հաղորդակցութեան միջոց.— Տանքէր Բուլըոյէն առնել Բալէնոյի ճիւղը ու իջնել Պանեէօ կայարանը, որուն մօտ է Տիւբանէէրի սրահը:

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՍԱՓՐԻՉՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

2 ԱՊՐԻԼ ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 9ԻՆ

Salle des Ingénieurs CivilsԻ ՄԷՋ

19, Rue Blanche, *Մէթր.* **Blanche** *կամ* **Trinité**

Գեղարուեստական ճոխ բաժին: Առաջին անգամ ըլլալով, մէջ գալին մրցանակներու արժանացած հայ արհեստակիցներ, Նպատակ ունենալով հանգանակել պիտի յարդարեն կանանց մազերը, վերջ նորաձեւութեամբ, որոնք պիտի ցուցադրուին արհեստակցական մրցանակի ատեան յայտնի անձերու կողմէ: Ճոխ պիւֆէ, Գոթիյեան եւ Քոմպոզ կէս գիշերէն մինչեւ լոյս եւրոպական պարեր մ. մ-ակցութեամբ ֆոլկլորիկ ARMANDINOի օրքէսթր ճագին:

Մուտք՝ 10 ֆրանք:

ԵԴՈՒԱՐԴ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՌ, **48 rue de la République, Marseille**

Tél. Colbert 74-51, 47—22

Ցտաւ գրաշներու փոփոխութիւն, Ձեզ կը տրուին ամէն երկրի ճամբար: կը գնենք եւ կը ծախենք ոսկի դրամներ:

ԼԱՒ ԳՈՒՆԱՒՈՐԵՑԵՔ:

ՀԱՅՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ԻՐԱՒԱԳԷՏ - ԽՈՐՀՐԴԱՒԱՆ

ՎԱՀԱՆ ԵԱՐՃԱՆԵԱՆԻ

Գրասենեակը փոխադրուած է

21, RUE BAUDIN, PARIS (9e)

Tél. Tru: 29 - 39

(Մէթրօ Cadet, Ազուատ Մոնթմօռանսի եւ թէ Լաֆայէթի անկիւնը)

Ընդունելութեան ամէն օր 9էն 11 եւ 5էն 7 եւ ժամադրութեամբ

RESTAURANT des DIAMANTAIRES

60, RUE LAFAYETTE, PARIS (9e) **Tél. PROV. 78-14**

Մէթրօ Cadet եւ Pelletier

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ԱՐԱՄ ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ

ուր պիտի գտնէք ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ: Անարատ օղի, առատ աղանդերներով:

Մեր մասնագիտութիւնն է ՇԻՇ ՔԷՊԱՊ եւ ՏԷՕՆԷՕՐ ՔԷՊԱՊ, ամէն երեկոյ արեւելեան նուագախումբ:

ԱՄԷՆ ԵՐԵԿՈՅ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ

(Քէմանչէիստ) ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ — *(Ուտի)* ԲԱՐՈՒՆԱԿ — *(Քանոնէկ)* ՀԱՅԿ

"ՇԻՐԱԿ"

Արեւելքի սիրակ իսկական օղին է: Անզուգական, անմրցելի, Առաջնակարգ գործարուեստ քեր, պատրաստուած զուտ Լսպի Թով: Հայ աւանդական սեղանին զարդ:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 376.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : GOBelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՑՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ Գաղութները	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ԿԻՐԱԿԻ 2 ԱՊՐԻԼ DIMANCHE 2 Avril 1939

Թե ՏԱՐԻ — 15e Année No. 4005

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԾԱՂԿԵՓՈՒՆՔ ՄԸ ԾԱՂԿԱՋԱՐԴ ՕՐՈՎ

— oo —

Ք. կապոյտ Խաչը խնդրած էր մեզմէ «Յառաջ»ի այս թիւը տրամադրել իրենց, կազմակերպութեան տասնամեակին առթիւ, որ կը տօնուի այսօր, Փարիզի մէջ: Այս առթիւ պատկերներ ալ պիտի հրատարակուէին :

Արդ, Կ. Խաչի անդամուհիներէն անունը իսկ որ զրկիչ ունին, կը նախընտրեն գործել քան թէ խօսիլ կամ գրել: Եւ քանի որ ժամանակը կարճ ըլլալով կարելի չեղաւ ամբողջ Կ. Խաչով լեցնել թերթը, մեզի կ'ինկայ լրացնել պակասը :

Ի՞նչ ըսէինք որ չէ ըսուած մինչեւ այսօր, այս ժողովրդանուէր եւ ծառայասէր կազմակերպութեան համար :

Ջեմտառարութիւն, նոր սերունդի վերկութիւն, հայ կիներու ազգային եւ ընկերային զարգացում, օգափոխութեան կայաններ : Մէկ խօսքով՝ կենդանի եւ ծաղկաղարդ չարժում մը, որ կ'ամէ մէկ տարիէն միւսը :

Դեռ նոր լրացուցած տասնամեակը, Կապոյտ Խաչը արդէն կը համրէ 1000 —1200 անդամներ, ցանուած՝ Ֆրանսայի բոլոր գլխաւոր կեդրոններուն մէջ: Եւ այդ համրանքին 95 առ հարիւրը կիներ եւ աղջիկներ են, որոնց վրան գործի մը որ ամէնէն աւելի կը համապատասխանէ իրենց կոչումին: (Տոքթորուհի՝ սրտառուչ նախանձախնդրութեամբ մը, Կ. Խաչը իր վարչական ժամիններն անդամ վերապահած է անդամուհիներու, աննչան բացառութեամբ):

Ուրեմն, հակառակ այնքան տաժանելի պայմաններու, հայ կինը անդամ մը եւս կ'արժեցնէ իր խորհելու, գործելու, կազմակերպելու եւ չարժում սեղծելու անոման ընդունակութիւնները: Տեսակ մը ինքնավարութիւն, որ այլերու բարեհաճութենէն կախուած չէ, այլ իր իսկ խանդավառ եւ չինարար աշխատանքէն, հաւատաւոր եւ յարատեւ գործունէութենէն :

Այսքանը միայն թարմագեղ ծաղկեփունջ մը չէ՞ր արժեր, Ծաղկազարդի այս օրով ...

Եւ հիմա որ բոլորած են առաջին տասնամեակը, ո՞ր մէկուն բերնէն պիտի չթոչէր սրտագին աղաղակ մը·

— Թող դալար մնան ձեր ձեռքերը, մայրեր եւ քոյրեր, ինչպէս մեր հայրենի հողերուն, նոյնպէս այս խորթ ափերուն վրայ :

Ձեր հաւատքին եւ աշխատանքին չնորհիւ, չող մը եւս աւելցաւ նախկին Ազգանուէրներու եւ Դպրոցասէրներու համաստեղութեան վրայ, աւելի վառ, աւելի ծաւալուն եւ արդիական : Մեր այս ցիրուցան եւ անտէր կացութեան մէջ, Կապոյտ Խաչն ալ ճառագայթ մըն է որ կը լուսաւորէ մեր ճամբան, վաղուան համար :

Դուք ծաւիերու չսպասեցիք, բայց ահա մենք հրապարակաւ կը ծափահարենք ձեզ: Ձեր գործը :

Շ.

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

Կ. ԽԱՉԻ ՏԱՍԸ ՏԱՐԻՆԵՐԸ

Ֆրանսայի Հայ Կապոյտ Խաչը այսօր կը տօնէ իր տասը տարիները :

Մեր թափառական բազմութիւններուն բոլոր կայքերուն մէջ ներկայ է ան եւ իր գործը՝ ամէնուն ծանօթ : Հայերէնի դասընթացքներ՝ մանուկներու համար, բուժարաններ՝ այցելու հիւանդներու համար, խնամատարութիւն՝ կարօտեալներու, օգափոխութեան կայաններ՝ արեւկարօտ մանուկ աեղաշ ներունդին համար, եւ վերջապէս այս գործին կազմակերպութեան եւ վարչութեան համար մայրերու ժողովներ՝ իրե՛նց եւս օգտակար, տղովհետեւ կ'ընտելանան ազգային հագերուն ու ցաւերուն,— մայրերը աշխատելով փրկել իրենց երեխաներ՝ կը փրկեն նաեւ իրենիմ զիրենիմ, կը հայանան կամ կը թարմացնեն իրենց հայութիւնը :

Աւելցնենիմ որ այս կազմակերպութիւնը, արմատ արձակած Ամերիկայի մէջ ու ջով նետած հին աշխարհի վրայ, մէկն է մեր հայկական ամենամեծ կազմակերպութիւններէն, թե՛ երկրորդը, եթէ ոչ երկրորդը :

Օրուան տօնին առթիւ երկու թելագրութիւններ կը ծագին մտքիս մէջ, — առաջինը կը վերաբերի հայ կնոջ բարոյական յեղափոխութեան: Իգական սեռը բանաստեղծութեան նիւթ չէ, ինչպես է վարդը, սոխակը, արշալոյսը: Շատ բարդ կեանիմ մը ունի այս սեռը, ու գլխաւոր երեմ կերպարանափոխութիւն,— նախ աղջիկ է, զարդ ըլլալու, յետոյ կին, մրցակից այրերուն, իր այլասիրութեանը մէջ բոլորովին նոասէր, ի վերջոյ մայր, որ կատարելութեան շրջանն է, երբ կը տիրանայ բոլոր սեռերուն ու բոլոր տաքիմերուն վրայ: Եւ սակայն իգական սեռը յանախ կը մատնուի հիւանդութենց,— այդ հիւանդութիւններէն յիշենիմ զոհանչութիւնը կամ կեսուրութիւնը՝ իբրեւ միջոց իր մանչովը կամ աղջիկովը ի՛ր իսկ կեանիմը ապահովելու: Եւ ի՜նչ ողբերգական խաղեր՝ տզրուկի այդ քաւադին համար :

Կապոյտ Խաչը կ'աշխատի՞ հայ մայրերու դաստիարակութեամբ,— գի՛տեմ որ այդ աշխատանիմը կարօտ է սրտաբին օժանդակութեան :

Միւս թելադրանիմս կը վերաբերի աշխատանիմի տարբեր եղանակ մը, — կ.Խաչը պէտք է տայ **monumental** գործ մը, որովհետեւ բոլոր օգափոխութեան կայաններէն եւ այցելու հիւանդներու բուժարաններէն ոչինչ կը մնայ վաղը, որպէսզի ներշնչէ եւ յաւերժացնէ այս մեծ կազմակերպութիւնը: Մէկ ամիս ամառնային արձակուրդով, շաբաթը մէկ անգամ այրբենարան հեգել տալով՝ կարելի չէ շատ բան փրկել :Մենիմ հիւանդէն կըփրկենիմ ինչ որ ներբին դիմադրական ուժը կը շնորհէ մեզի, միւսները կ'երթան խորշակին՝ ի՛նչ արեւ ալ տրուի : Ու բոլոր հայերէնները կը մոռցուին՝ երբ երեխան կը մեծնայ,— դուք, մեծերդ, ինչ մը մոռցած չէ՞ք թուրքերէնը, որովհետեւ անգործածելի :

Ըսել կ'ուզեմ, որ Կ. Խաչը ինչ մը շատ մանկապարտէզ կը խաղայ : Եւ ես իմէ կը պահանջեմ պատմական եւ տնտեսական գործունէութիւն: **Monument** մը նախ: Վաղը Կ. Խաչէն ոչինչ կը յիշէ սերունդը, բայց Համազգայինը կ'ապրի իր նեմարաններով, այդ *մօնիւմանին* տուած հունձով: Աղջատիկ Լիբանանը ազգային լումաներով հիմնեց արդիական ու մեծ հիւանդանոց մը Միջերկրականի նայող բարձունիմներուն վրայ, տեսակ մը երկրորդ Սէրկիչ մը,— եւ այդ շէնիմը յաւերժօրէն պիտի բարբառի իր գործով : Կ. Խաչը ի՞նչ կը ձգէ յաւերժութեան: Հանգուցեալ Դպրոցասէր Ընկերուհիմը կը ներշնչէ ու կը խօսի տակաւին այսօր իր հունձով: Իսկ Կ. Խա՞չը :

Այդ մասին պատրաստ ծրագիր մը, իմ կողմէս, յառաջիկային: Այսօր ծափահարե՛նիմ Կ. Խաչը, ուրախանա՛նիմ որ տասը տարեկան է դարձեր, եւ վաղը աւելի կը մեծնայ ու կատայ պատմական գործ մը, յաւերժական կոթող մը :

ԱՐԱԶ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ ՊԻՏԻ ՊԱՇՏՊԱՆԵՆ ԼԵՒԱՍՏԱՆԸ

ԵԹԷ ՎՏԱՆԳԻՒԻ ԱՆՕՐ ԱՆԿԱԽՈՒԹԻՒՆԸ

— oo —

Պ. Զեյմպրլէնի կարեւոր յայտարարութիւնները

Անգլիոյ վարչապետը շատ կարեւոր յայտարարութիւն մը ըրաւ երեսփոխանական ժողովի ուրբաթ օրուան նիստին մէջ, Եւրոպայի քաղաքական տագնապին առթիւ: Պաշտօնապէս հաղորդեց թէ Մեծն Բրիտանիա զինուորական օգնութիւն պիտի հասցնէ Լեհաստանի, եթէ անոր անկախութիւնը վտանգուի Գերմանիոյ կողմէ, պայմանաւ որ Լեհերը իրենք պատրաստ ըլլան դիմադրելու: Աւելցուց թէ Ֆրանսան ալ միեւնոյն դիրքը պիտի բռնէ :

Ահաւասիկ իր յայտարարութիւնը·

— « Ինչպէս ըսի այս առաւ, Ն. Վեհափառութեան կառավարութիւնը որ եւ է պաշտօնական հաստատում չէ ստացած այն զրոյցներու մասին թէ որ եւ է յարձակում ծրագրուած է Լեհաստանի դէմ, հետեւաբար պէտք չէ ճիշդ համարիլ այդ զրոյցները: Այս առթիւ ուրախ եմ որ առիթ կը ներկայանայ նորէն պարզելու կառավարութեան ընդհանուր քաղաքականութիւնը: Մենք միշտ կողմնակից եղած ենք ազատ բանակցութիւններու միջոցաւ կարգադրելու այն վէճ որ կրնայ ծագիլ հակակիցներու միջեւ: Մեր կարծիքով, բնական եւ արդար մեթոտն է այս, ամէն ուր որ վէճեր կը ծագին: Կառավարութեան կարծիքով, պէտք չէ ըլլայ որ եւ է խնդիր որ չկրնայ լուծուիլ խաղաղօրէն, եւ մենք որ եւ է արդարացում չենք կրնար գտնել որ բանակցութեան մեթոտին տեղ հաստատուին բռնի ուժը կամ բռնութեան սպառնալիքները :

« Ինչպէս գիտէ ժողովը, այս միջոցին կարգ մը խորհրդակցութիւններ կը կատարուին միւս կառավարութեանց հետ: Այդ խորհրդակցութեանց աւարտումէն առաջ, որպէսզի կատարելապէս յստակ ըլլայ Ն. Վեհափառութեան կառավարութեան դիրքը, պարտք կը սեպեմ այժմէն տեղեկացնել,— եթէ կան տարուբեր որ եւ է գործողութիւն որ կրնայ վտանգել լեհական անկախութիւնը եւ լեհական կառավարութիւնը կենսական համարբ անոր դիմադրել իր զօրութեան ուժերով, Ն. Վեհափառութեան կառավարութիւնը իմ՛զգնէը անմիջապէս պարտաւոր պիտի նկատէ լեհաստանի ուժ տալ իր բոլոր միջոցներով: Կառավարութիւնը այս խնդասով հաւաստիքներ տուած է լեհական կառավարութեան : Կրնամ աւելցնել թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը արտօնած է ինծ բացորոշապէս յայտարարել թէ իր դիրքը յարեւնման է մեր դիրքին, այս հարցին մէջ» :

Վարչապետին յայտարարութիւնը արժանացաւ ջերմ ծափերու: Աշխատաւորական ներկայացուցիչն անդամ չհետեւելով յայտարարութեան արժէքը, ըսաւ թէ «իր հետեւանքներով ամէնէն կարեւոր յայտարարութիւնն է որ կ'ըլլայ քառորդ դարէ ի վեր, Անգլիոյ երեսփ. ժողովին մէջ»: Այս առթիւ հարցուց թէ այս քաղաքականութիւնը առաջին քա՞յլն է կասեցնելու եւ զսպելու նախայարձակումը եւ թէ կառավարութիւնը կորովի միջոցներ ձեռք պիտի առնէ՞ այս քաղաքականութեան կապելու համար ուրիշ պետութիւններ, մէջն ըլլալով Ռ. Մխութիւնը, որպէսզի առաւելագոյն գործակցութիւնը ապահովուի յանուն խաղաղութեան պաշտպանութեան » :

Վարչապետը պատասխանեց·

— « Յայտարարութենէս բացորոշ կ'երեւայ թէ ինչ որ ըսի կը վերաբերի միջնակարգ չրջանի մը: Կառավարութիւնը կը խորհրդակցի զանազան օտար պետութեանց հետ, անշուշտ մէջն ըլլալով Ռ. Մխութիւնը: Արտաքին նախարարը այս առտու իսկ տեսնուեցաւ խորհրդային դեսպանին հետ եւ լիակատար խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ անոր հետ: Յարակոյս չունիմ թէ այն սկզբունքները որոնց համաձայն կը գործենք մենք, լիովին կը գնահատուին այդ կառավարութեան կողմէ: Ցառալիկայ չարթու կը սպասենք Լեհաստանի արտաքին նախարար Պ. Պէքի այցելութեան: Այն առեն պատեհութիւն պիտի ունենանք անոր հետ քննելու զանազան նոր միջոցներ որ կրնան ձեռք առնուիլ, առաւելագոյն գործակցութիւնը ապահովելու համար ընդդէմ նախայարձակման, եթէ այդպիսի փորձ մը կատարուի, եւ անոր տեղ հաստատելու համար վիճաբանութեան աւելի բանաւոր եւ կանոնաւոր մեթոտը » :

Աչխատաւորական ներկայացուցիչը հարցումներ ուղղեց միջազգային խորհրդաժողովի մը մասին: Վարչապետը պատասխանեց թէ խորհրդաժողովի հարցը պարզապէս պատեհութեան խնդիր մըն է: «Մենք որ եւ է տեսական կարծիք չունինք այդ մասին, եւ եթէ այդ մեթոտը լաւագոյնը համարուի, պիտի չվարանինք ընդունիլ զայն: Եթէ ուրիշ աւելի ազդու միջոցներ կան մեր նպատակին հասնելու համար, կրնանք հրաժարիլ խորհրդաժողովէն» :

Վարչապետը այս առթիւ անգամ մը եւս չեշտեց թէ զաղթապետութիւնները միշտ իրազեկ պահուած են ամբողջ անցուդարձին :

Ուրիշ աչխատաւորական երեսփոխան մը հարցուց թէ վարչապետը կրնա՞յ հաւաստիք տալ թէ այսուհետեւ «վարդապետական խոչընդոտներ» չկան Անգլիոյ եւ Ռուսիոյ մէջեւ: Պ. Զեյմպրլէն պատասխանեց·

— *Այո, չեմ վարանիր տալ այդ հաւաստիքը :*

**** Լոնտոնի քաղաքական չրջանակներուն մէջ կը կարծեն թէ՝ թէեւ վարչապետը Լեհաստանի համար տրուած երաչխաւորութիւնը յիշեց իբրեւ մի – ջանկեալ չրջանի յանձնառութիւն, սակայն երաչխաւորութիւնը կրնայ դառնալ տեւական, երբ վերջնական բանակցութիւնները: Այս նոր քաղաքականութիւնը կրնայ աւելի լայն յանձնառութեանց յանգիլ, երաչխաւորութիւն ապահովելով նաեւ Ռումանիոյ: Պ. Զեյմպրլէն չյիշեց Տանցիկի եւ լեհ. նրբանցքի խնդիրները: Լոնտոնի մէջ կը կարծեն թէ այդ խնդիրները կրնան կարգադրուիլ բանակցութիւններով· իսկ Վարչաւայի մէջ նոյնքան կենսական կը համարին Տանցիկի վէճը եւ դիտել կուտան որ եթէ ընդհարում պատահի, կրնայ վերածուիլ զերմանեւլեհ պատերազմի մը եւ այն առեն Անգլիա եւ Ֆրանսա պարտաւոր են օգնելու Լեհաստանի :*

— oo —

ՆԱԻԱԳԱՀԱԿԱՆ ընտրութեան առթիւ, թեկնածուներու խնդիրը լրջօրէն կը զրաղեցնէ խորհրդարանի չրջանակները: Պ. Էպրէօն տակաւին ետ չէ առած իր վերընտրութեան մերժումը, մանաւանդ որ ընկերվարականները եւ մաս մը արմատականներ պայքար կը մղեն «ծերակոյտին սարքած խաղերուն դէմ» :

ՍՈՒՐԻՈՅ ԵՒ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀՊԱՏԱԿՆԵՐԸ ԱՆՁՆԱԳԻՐԵ ԱԶԱՏ,— «ՊԱՇՏՊԱՆԵԱԼ»

Էնի նահանգապետութիւնը հրամանագիր մը հրատարակած է որ կ'ըսէ,— Սուրիոյ եւ Լիբանանի հպատակներուն կը հաղորդուի թէ այսուհետեւ առանց պիտի մնան օտարականներու անձնագիրէն (ինքնութեան թուղթ): Աւտր փոխարէն պիտի տանան մասնաւոր անձնագիր մը, որ կը կոչուի «Ֆրանսացի պաշտպանեալ»: Այս թուղթը ենթակայ չէ եռամեայ վերանորոգման, բայց պիտի վճարուի 13 ֆրանքի տուրք մը, միանգամընդ միշտ:

Նոր անձնագիրը պիտի տրուի նահանգապետական վարչութենէ միջո – ցաւ, ենթակային բնակավայրի քաղաքապետութեան կողմէ կազմուած թղթածրարի մը վրայ: Աւտր համար պէտք է ղրկել, բացի չորս լուսանկարներէ (աջ կողմէն , առանց գլխարկի), երկու անձնական նիշ (ֆիշ) եւ նախկին անձնագիրը: 13 ֆրանքի տուրքը պէտք է վճարել ի հաշիւ Թղթատարական չէքի (չէք փոսթալ 250–32):

Այս նոր կարգադրութիւնը անմիջապէս գործադրելի ըլլալով, չհակիցները կը հրաւիրուին անյապաղ ներկայանալ իրենց բնակավայրի քաղաքապետութեան, վերոյիչեալ պարտաւորութենէն ենթարկուելու համար:

«Պաշտպանեալ»ի անձնագիրը արժէք ունի Ֆրանսա բնակութեան ամբողջ ընթացքին, եւ անոր չնորհիւ տէրը կրնայ ճամբորդել Ֆրանսայի մէջ եւ բնակավայր փոխել առանց նախնական արտօնութեան: Միայն մեկնումի եւ ժամանումի վիզան պէտք է արձանագրուի անձնագրին վրայ :

Եւ վերջապէս, Ֆրանսա բնակող Սուրիացիները եւ Լիբանանցիները այլեւս ենթակայ չեն օտարականներու վերաբերեալ աշխատանքի կանոնադրութեան եւ կրնան իրենց ուզած գործին կապուիլ, առանց նախնական արտօնութեան :

ՄՄԲ.— Պիտի ջանանք ուրիշ տեղեկութիւններ ալ ճարել այս շատ կարեւոր կարգադրութեան մասին, որուն առաջին պաշտօնական զեկուցումը կը հաղորդուի գաւառէն :

Ֆրանսայի հարաւային նաւերը Իտալի

»»» · «««

Իտալի գահաժառանգին ամուսնութեան առթիւ, մօտերս մասնաւոր պատուիրակութիւն մը պիտի երթայ Թէհրան, թանկագին նուէրներ տանելով : Պատուիրակութեան նախագահը պիտի ըլլար Պ. Էռիօ, բայց նկատի առնելով քաղաքական դէպքերը, չի կարծուիր որ երեսփ. ժողովին նախագահը կարենայ հեռանալ Փարիզէն :

Պատուիրակութիւնը ոչ միայն Ֆրանսայի չնորհաւորութիւնները պիտի յայտնէ բարեկամ ազգին, այլեւ թանկագին գոհարեղէններ պիտի յանձնէ իշխանական ամոլին: Արդէն իսկ դէպի Թէհրան ճամբայ հանուած է սեղանի բիւրեղեայ սպաս մը, որուն մէջտեղը կը գտնուին լուսավառ զարդանօթ մը, իսկ չորս ծայրերը՝ եղեկտրական աչտանակներ, իբրեւ խաղողի ողկոյզներ: Զարդանօթին երկու կողմերը կան երկու բաժակներ, ծաղիկներ դնելու համար: Վերջապէս, սեղանին մէջտեղը պիտի դրուին քառասունի չափ բիւրեղեայ թռչուններ եւ նոյնքան ծաղիկներ: Հանդիսաւոր առիթներու մէջ այս հրաչակերտները Ֆրանսական ճարտարարուեստի մէկ ծաղկեփունջը պիտի ներկայացնեն կայսերական պալատին մէջ:

Իտալիա պիտի ապասէ...

Անգլիական կառավարութիւնը անմիջապէս Իտալիոյ հաղորդեց Լեհաստանի պաշտպանութեան մասին տրուած որոշումը: Անգլիական դեսպանատան գործակատարը այս առթիւ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Իտալիոյ արտաքին նախարարին հետ: Անգլիոյ որոշումը մեծ տպաւորութիւն գործեց Հռոմի մէջ :

Պ. Մուսոլինի ճառ մը խօսելով Քալապրիայի մէջ, անուղղակի պատասխանեց Պ. Տալատիէի ճառին: Այս առթիւ ըսաւ.

— «Կիրակի օրուան ճառէս վերջը, չատ բան չունիմ ըսելիք: Մենք չենք մոռնար, կը պատրաստուինք: Մենք ապագայի մասին կը խորհինք տասնեակ տարիներով եւ հետեւաբար միշտ պատրաստ ենք սպասելու, իբրեւ ժողովուրդ մը որ ունի բազմաթիւ զէնքեր եւ ամուր սիրտ... Ալպեանններէն անդին կարգ մը տկարամիտներ իրենց բաղձանքները իրականութեան տեղ դնելով, առասպել մը հնարած են,— Իտալացի ժողովուրդը կը հեռանայ ֆաչական կարգուսարքէն: Ձեր սուլոցները, ծակելով անոնց ականջներուն թմբուկը, պիտի հասկցնեն թէ ճիշդ հակառակն է ճշմարտութիւնը· (ամբոխը կը սուլէ): Ժողովուրդ եւ վարչաձեւ մէկ մխութիւն կը կազմեն, ինչպէս որ մէկ մխութիւն կը կազմեն զինեալ ուժերը եւ ժողովուրդը: Եւ այս իտալացի ժողովուրդը պատրաստ է պայուսակը կռնակը նետելով պատերազմի երթալու, որովհետեւ, ինչպէս բոլոր երիտասարդ ժողովուրդները, ան չի վախնար ճակատամարտէն եւ վստահ է յաղթանակին վրայ »:

**** Իտալացիներու ներգաղթը կը չարունակուի Ֆրանսայի գլխաւոր քաղաքներուն մէջ: Առջի օր Իզդրէն եւ վերին Ալպեաններէն ճամբայ ելան 500 Իտալացիներ, իրենց երկիրը վերադառնալու համար: Ուրիշ 350 Իտալացիներ ալ մեկնեցան · իսկ հազար Իտալացիներ մասնաւոր կառախումբ մը նստան Շամպէռիէն :*

Ընդհանուր վրդովում Գերմանիոյ մէջ

Անգլիոյ վարչապետին յայտարարութիւնը բնականաբար մեծ ուրախութիւն պատճառեց Լեհաստանի մէջ: Այս առթիւ դիտել կուտան թէ յայտարարութիւնը միակողմանի ըլլալով, Լեհաստան պարտաւոր չէ օգնելու արեւմտեան պետութեանց, հետեւաբար Գերմանիա չի կրնար զայն հակառակ համարիլ 1934ի գերմանեւլեհական ոչ–յարձակման դաշինքին :

Գալով Գերմանիոյ, Պ. Զեյմպրլէնի յայտարարութիւնը ընդհանուր վրդովում պատճառեց, եւ հետագիր մը կը հաղորդէր թէ Հիթլէր անոր պիտի պատասխաներ երկկ իսկ, երբ ծովը պիտի իջեցնէին Գերմանիոյ նոր զրահաւորը, 35.000 թոն տարողութեամբ :

Պերլինի մամուլը Հիթլէրի ճառին չպասեց, իր զայրոյթը յայտնելու համար Պ. Զեյմպրլէնի յայտարարութեան առթիւ: Թերթերը միաբերան կ'ըսեն թէ «Անգլիացիները կը փորձեն անվստահութիւն սերմանել Գերմանիոյ հանդէպ»: Պերլինի պաշտօնական գործակալութիւնը Անգլիոյ երաչխաւորութիւնը կը նկատէ «հինցած – մաչած խանութի ապրանք»: Եւ կ'աւելցնէ·

— « Այս ամբողջ գործը սահմանուած է հաւատացնելու փոքր պետութեանց թէ Անգլիա պատրաստ է գործելու: Վերջին ամիսներու ընթացքին, ժողովր–

(Յառաջու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ԳԼՈՒԽ ՊԱՏՄՎԱԾՔԻ ՎԱՂՎԱՑԱՀԱՍԱԿ

(ՎԵՊ ԴԱՏԱՎՈՐԻ ՀԻՇ.)

Գրեց՝ ՊՈՒՀՎԱԾՔՈ

— Մի՞ Ասյայի ինչպես որ ես, որդեակ, Տիգ իմ։ Ես ասում եմ, որ ինչ որ մեկը ձեզ ասում է, որ ես ձեզ ատում եմ, ուրեմն ես ձեզ սիրում եմ։ Ես ձեզ սիրում եմ, որովհետև ես ձեզ ատում եմ։ Ես ձեզ ատում եմ, որովհետև

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀՈՒՄՈՐԸ

— ∞ —

Ամենուրեք մեծ ոգևորությամբ ընդունվեց Հայկական Սովետական Հանրապետության Գերագույն Սովետի նախագահության հրամանագիրը՝ Հայկական ՍՍՀ Գերագույն Սովետի ընտրությունները նշանակելու մասին։ Ընտրությունները նշանակված են հունիսի 27-ին։ Ընտրությունների նշանակումը մեծ ուրախություն է պատճառել մեր ամբողջ ժողովրդին։ Ընտրությունները կդառնան մեր ժողովրդի մեծ տոնը։ Ընտրությունների նշանակումը ցույց է տալիս, որ մեր հանրապետությունը ամուր կերպով կանգնած է իր ոտքերի վրա, որ նրա տնտեսությունը, մշակույթը, ամբողջ կենսագործունեությունը զարգանում է հաջողությամբ։

դավար երկիրները չափէն աւելի բառեր եւ բողոքի շարժուձեւեր չտայլեցին։ Ահա թէ ինչու այս պղատոնական յայտարարութիւնները երբեք չեն կրնար խանգարել Գերմանիոյ ձեռնարկած վերակազմութիւնը՝ կեդր. Եւրոպայի մէջ։ Պէտք է ծիծաղելի համարիլ այս փորձը»։

Գրեթէ բոլոր թերթերը այս առթիւ կը գրեն թէ Անգլիոյ ապահովութեան տեսչութիւնը (Ինթէլիճընս), «որուն դրամը կը ճարէ միջազգային հրէութիւնը, դաշնակցելով Բոզվէլթի հետ» — այժմ իր հակագերման պայքարը «գր – գռիչ սուտերէն հասցուցած է յուսահատական զինակցութեանց չրջանին, ներս առնելով նոյնիսկ բոլշեւիկները»։ Այս թերթերուն կարծիքով, հակագերման պայքարին երրորդ չրջանը պիտի ըլլայ «կանխարգիլ պատերազմը, Գերմա – նիան չախչախելու եւ Վերսայլի դաշնագիրը վերակենդանացնելու համար»։

Պերլինի պաշտօնական չրջանակներուն մէջ կ'ըսեն թէ Անգլիա «վտանգաւոր խաղ մը կը փորձէ խաղաղութեան հետ»։ Տոքթ. Կէօպէլս, քարոզութեանց նախարարը, յօդուած մը հրատարակելով պաշտօնաթերթին մէջ, ժողովրդավար պետութիւնները կը նմանցնէ «պզտիկ տղու մը որ սարսափահար կը վազէ մութ անտառի մը մէջ, եւ որովհետեւ կը վախնայ, կը բացագանչէ,— «ես չեմ վախնար»։ Նախարարը Եւրոպայի ներկայ ողբերգութեան մեղքին մեծ մասը կը բարդէ «նախագահ Բոզվէլթի հրեայ խորհրդականներուն վրայ»։

— «Ո՞վ գիտէ անոնք ի՛նչ բաներ կը փսփսան իր ականջին։ Ամերիկան ինչո՞ւ իրար անցեր է կեդր. Եւրոպայի անցուդարձէն։ Հրեաներն են մեղաւոր։ Եթէ վաղը նոր պատերազմ մը ծագի Եւրոպայի մէջ, այս աղաղակը պիտի լսուի ամբողջ աշխարհի մէջ,— «Հրեաներն են մեղաւոր»։ Անոնք պատերազմ կ'ուզեն եւ ամէն բան կ'ընեն, աշխարհը պատերազմի առջեւնորդելու համար»։

Անգլիա զինուոր կը հաւաքէ

Անգլիոյ պատերազմական նախարարը «Ազգին կոչը երիտասարդութեան» խորագրով հրաւէր մը ուղղեց, որով պաշտօնապէս կը յայտնէ թէ Անգլիոյ երկրապահ բանակի կամաւորներու թիւը 130.000էն պիտի բարձրանայ 340 հազարի։ Ազգէն ամէն տեղ սկսած է 210.000 նոր զինուորներու արձանագրու – թիւնը։ Կամաւորները կ'առնուին 18 — 25 տարեկաններէ։ Սպասում չկայ. անմիջապէս կը կոչուին զէնքի տակ ու կը կատարեն մարզանք եւ ուրիշ զին – ուորական պարտականութիւններ։

Այս բանակը թէեւ երկրապահ անունը կը կրէ, բայց անպատճառ Անգլիոյ մայր հողամասի վրայ չէ որ պիտի կատարէ իր պարտականութիւնը։ Ի հար – կին, այս բանակէն է որ զօրաբաժիններ պիտի ղրկուին Ֆրանսա եւ այլուր։

Ինչպէս գրած էինք, Անգլիոյ կառավարական չրջանակներուն մէջ կը խոր – հին ի հարկին երկրապահ բանակի թիւը հասցնել մինչեւ կէս միլիոնի։

Հիւսիսային ծովէն մինչեւ Սեւ ծով ..

Գերմանիոյ տնտեսական նախարար Հէր Ֆունք ճառ մը խօսելով Ազգային դրամատան յանձնաժողովին առջեւ, ըսաւ.

— «Առաջնորդը դարձեալ յաջողցաւ մեծցնել Գերմանիոյ ուժն ու կարո – ղութիւնը եւ բարւոքեց գերման ժողովրդի տնտեսական կացութիւնը։ Կեդրո – նական Եւրոպայի մէջ վտանգի եւ խառնակութեան աղբիւրները խափանուած են այժմ եւ նոր կարգ ստեղծուած է։ Այսօր Գերմանիա աշխարհի ամէնէն մեծ ճարտարարուեստական երկիրն է։ Հիւսիսային ծովէն մինչեւ Սեւ ծով մեծ տարածութիւնը այժմ կարելի է կազմակերպել, բոլոր պետութիւններուն հա – մար ալ չհաւասար եղանակով մը։ Աւոնցմէ զատ՝ նացի Գերմանիոյ եւ Ֆա – շական Իտալիոյ հոգեկան եւ քաղաքական զործակցութիւնը աստիճանաբար պիտի առաջնորդէ ստեղծելու տնտեսական սերտ մէութիւն մը՝ երկու երկիր – ներուն միջեւ։

Պատերազմական վիճակ Մատրիտի մէջ

Զօր. Ֆրանքօ հրատարակեց հրամանագիր մը, որով Մատրիտ քաղաքը դրուեցաւ պատերազմական վիճակի տակ։ Մահապատիժ սահմանուած է բոլոր անոնց որ զարանակալ՝ պատուհաններէ զէնք կ'արձակեն, կողոպուտ ու թալան կը կատարեն եւ կամ «ժողովրդի բնականոն կեանքը կը խանգարեն»։ Զինուո – րական ապստամբ կը նկատուին անոնք որ կ'անարգեն բանակի սպայ մը կամ զինուոր մը, կը տարածեն սուտ ու չարամիտ ղրոյցներ, կը տպեն թռուցիկ – ներ, կը խանգարեն ուտեստի բաշխումը, գործադուլ կը սարքեն կամ գործա – դուլի կը գրգռեն, առանց զինուորական իշխանութեան արտօնութեան ժողով – ներ կը գումարեն եւն.։ Քաղաքացիները պարտաւոր են 24 ժամուան ընթացքին յանձնել ամէն տեսակ զէնք ու պայթուցիկ։ 1936 յուլիսէն ասդին գործուած բոլոր յանցանքները անխտիր պիտի դատուին զինուորական դատարաններու առջեւ։ Քաղաքին դիւերապահներուն հրաման տրուած է, որ կասկածելի մար – դոց չարժումներու մասին տեղեկացնեն զինուորական իշխանութեան։

ՋԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱՌԻՏՐԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐ մը կնքուեցաւ Ֆրանսայի եւ Ռումանիոյ մի – ջեւ։ Բանակցութիւնները կը չարունակուէին չորս ամիսէ ի վեր։ Այս առթիւ մշակութային համաձայնութիւն մըն ալ կնքուեցաւ, եւ Պուքրէշի Ֆրանսական դեսպանատունը առաջին աստիճանի (ամպասատ) պիտի բարձրանայ երկու – չաբթի օր։

ՄԱՀՈՒԱՆ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԵՑԱՆ ոճրագործ Վայտման եւ իր մեղսակիցը, Ռոժէ Միլիօն, որոնք ամբաստանուած են վեց սպանութիւններով։ Միւս երկու մեղսակիցներէն Ռոժէ Պլան դատապարտուեցաւ 20 ամիս բանտարկութեան, իսկ Քոլէթ Թրիքօ անպարտ արձակուեցաւ։ Սպաննուած Ամերիկացի պարու – հիին աղգականները իրրեւ հատուցում պիտի ստանան 100.000 ֆրանք, փոխա – նակ 200.000ի։ Դատավճիռը արձակուած ատեն, բուռն միջադէպ մը ծագեցաւ, օրինական թերութիւն մը երեւան հանուած ըլլալով։ Ջիչ մնաց որ դատավա – րութիւնը վերսկսէր։ Այս առթիւ ծանր լուտանքներ փոխանակուեցան,— «մարդակերներ» եւայլն։

Պ. ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ, Լոնտոնի նախորդ հիւպատոսը, որ Մոնթէ Քարլօ կը բնակի, տունէն բացակայ ըլլալով, առջի օր գողեր մտան եւ թռցուցին 800 հազար ֆրանքի գոհարեղէն, դրամ, արժեթուղթ եւն.։ Գողցուած թղթա – դրամներու գումարն է 300.000 ֆրանք, ոսկին՝ 45.000, արժեթուղթերը՝ 160 հազար։ Միայն մէկ գոհարեղէն կ'արժէր 135.000 ֆրանք։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Յոյեան ընտանիքը եւ պարագաները չնորհակալութիւն կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք մասնակից եղան իրենց ցաւին, Արժ. Տէր ՎԱՀԱՆ ԱԻԱԳ ՔՀՆԾ. ՅՈՑԵԱՆի մահուան առթիւ։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Կիրակի, 2 Ապրիլ, Մարսէյլի Փրատոյի Հայոց եկեղեցիին մէջ, պատարագէն վերջ, տեղի կ'ունենայ հոգեհանգիստ Դպրոցասէրի որքա – հիներոյ կոմիտէ, ողբացեալ ԹԱՒՈՒ – ՀԻ ՊԱԼԹՈՂՂԵԱՆի յիշատակին։ Կը նախագահէ եւ կը խօսի Հոգ. Զգօն վարդապետ։

ՆԱՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

ՆԱՒԱՐԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Գործ. աւելցուցինք 60 թերթ։

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Պուլվար Օտտօ, աւելցուցինք 70 թերթ։

ՎԱՀԱՆ.— Գործ. աւելցուցինք 20 թերթ։

ԼԻՈՆ.— Գործ., աւելցուցինք 10 թերթ։

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ
ԺՈՒԼԻԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆԻ

27 ԱՊՐԻԼ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 9ին, SalleGaveauի մէջ։

Հ.Ը.Դ.

ՄԱՐՍԷՅԼԻ «Քրիստափոր» ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷԻ ընկերական դասախօսական ժողովը 4 Ապրիլ, երեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին «Շահիրիկեան սրահին մէջ՝ պիտի դասախօսէ ընկ. Պ. ՀԻՒՍԵԱՆ, նիւթ՝ «Ի՞նչ է քաղաքական կուսակ – ցութիւնը»։

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԸ ԿԸ ՏՕՆԷ ՇՔԵՂ ԿԵՐՊԱՎ

Կ. ԽԱՉԻ ՕՐԸ

եւ Ֆ. Կ. Խաչի տասնամեայ գործունէութիւնը

ԿԻՐԱԿԻ. 2 ԱՊՐԻԼ 1939, ԺԱՄԸ 15-24

AÉRO-CLUBի ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, 6, Rue Galilée - métro Boissière

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ***ՏԻԿ. Տ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ***

ԿԸ ԽՕՍԻ ***ՏԻԿ. ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ***

Ղեղավարութեամբ Պ. Ս. ԹՈՐՈՍԵԱՆի Կ. Խաչի Մասնաճիւղի

սիրողներու խումբը կը ներկայացնէ երկու զուեշ՝

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ԵՐԿՐԱՋԱՓԸ - ԴԻԱԿԸ ԵՒ ԱԳՌԱԻՆԵՐԸ

*Կ'երգեն՝ Տիկ. **Le Roy** (Ազապէկեան) եւ Պ. ՄԵՀՏԵՐԵԱՆ*

Ջութակ՝ Տիկ. Ա. ՊԱՐԹԵՒԵԱՆ ընկերակցութեամբ Ա. ՊԱՐԹԵՒԵԱՆի

ցայտնի ուժերու մասնակցութեամբ, երգով ու պարով կը ներկայացուի

ՀԱՑ ԳԱՒԱՌԻ ՀԱՐՄՆԻՔԸ

որուն իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն Տիկ. Յակոբեան, Օր. Գա – զազեան եւ Օր. Կոստանեան, Պ.Պ. Մ. Ագնուրեան, Սրուանձտեան, Թառիսթ Աբգար, վրացի կինտօ եւ ուրիշներ։

*ԸՆՏԻՐ ԺԱԶ — **Carlo-Canti** ՄՈՒՏՔ 10 եւ 20 ֆրանք։*

ԽԱԶՈՒՀԻՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ Է ՃՈՒ ՈՒ ՀԱՄԵՂ ՊԻՒՖԷ

Գեղարուես. բաժինը կը սկսի ճիշդ ժամը 3ին, կը խնդրուի ճ. տապահ ըլլալ։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

կազմակերպուած Իսի-լէ-Մուլինոյի ՀԱՑ ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐՈՒ եւ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐՈՒ Միութեան կողմէ

2 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ սրահին մէջ

26, Rue Troyon, Sèvres

Առաջին անգամ ըլլալով կը ներկայացուի Պ. Ղազարոս ԴԱՆԻԷԼԻԱՆի

«ԱՐԻՒՆԻ ՄԷՋԷՆ ԱՐԵՒԻ ՑՈԼՔԸ» (5 արար 2 պատկեր)

Ղեկավարութեամբ ներկինացին եւ տիկնական կարող ուժերու

կը խօսի Գնդ.ապետ Տ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

Մուտք՝ 5 Ֆրանք, 5 տարեկաններէն վեր փոքրիկներու 2 Ֆրանք։

ԲԱՑՄԱՆ ՀԱՆԴԷՍ ԵՒ ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ

ՀԱՑ ԱՐԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՒՆ ԵՒ ՍԿԱՈՒՏԱԿԱՆ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ

2 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին

42, Rue de Paradis, Paris — (Métro Poissonnière)

Նախագահութեամբ սկաուտական միջազգային գրասենեակի տնօրէն

J. S. Wilsonի *որ յատկապէս կուգայ Լոնտոնէն*

ՆՈՒԻԱԳԱՀՈՒՄԻ — ՍԿԱՈՒՏԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱԳԻՐ

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ Է. Ծախքերու մասն չկազմէ 3 ֆրանք։

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՍԱՓՐԻԶՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

2 ԱՊՐԻԼ ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 9ԻՆ

Salle des Ingénieurs Civilsի ՄԷՋ

19, Rue Blanche, *Մէթրօ* **Blanche** *կամ* **Trinité**

Գեղարուեստական ճոխ բաժին։ Առաջին անգամ ըլլալով, միջազ – գային մրցանակներու արժանացած հայ արհեստակիցները, Նասարա – կութեան Ներկայութեան պիտի յարդարեն կանանց մազերը, վերջին նորաձեւութեամբ, որոնք պիտի ցուցադրուին արհեստակցական միու – թեան յատկանի անձերու կողմէ։ Ճոխ պիւֆէ, Գոթիյեոն եւ թոմպոլա։

Կէս գիշերէն մինչեւ լոյս եւրոպական պարեր մ՝ նուագակցութեամբ հոչակաւոր ARMANDINOի *օրքէսթր ճագին։*

Մուտք՝ 10 ֆրանք։

Ընտանեկան խնջոյք-հաւաքոյթ

կազմակերպուած՝ Մարսէյլի ԲԱՐՋՐ ՀԱՑԿԻ ՀԱՅՐ. ՄԻՈՒԹ. կողմէ

9 Ապրիլ, կիրակի իրիկուն ժամը 8էն մինչեւ արշալոյս

5, rue de l'Eclipse, *Մարսէյլ, Շահրիկեան սրահը*

ճոխ պիւֆէ, երգ, նուագ, պար, հաւկթախաղ եւ խրախճանք։

կը նախագահէ հայրենակից՝ ՓԱՑԼԱԿ ՍԱՆԱՍԱՐ

Հրաւիրուած են խօսք առնել հայրենակից Հ. ՄԵՐՃԿՈՒՄԻԼԵԱՆ եւ ուրիշներ։

Մուտք 3 ֆրանք

Դիտասան Թուգօշի թատր. ներկայացումները

Լիոնի մէջ.— Նախաձեռնութեամբ Համիտիաբերդցիական Միութեան
Էմիլ Զոլայի սրահին մէջ, 2 Ապրիլ, կիրակի ժամը 3ին։ Նոյնը։
Տէսինի մէջ.— Հ. Ց. Դ. Տան մէջ, 2 Ապրիլ, կիրակի երեկոյ ժամը 8,30ին։ Նոյնը։

ՍԻՆԵՄԱՑԱԶԵԻ ՊԷՊՕ (10 գործ.)

կովկասեան երկսեռ պարուղներ, Թառ

Շարժական թատրոնի ներկայացումներ

Լիոն—Cinéma Monceyի մէջ, երկուշ. 3 Ապրիլ երեկոյեան ժամը 8,30ին
Մէն Շամոն—Cinéma Palaceի մէջ 4 Ապրիլ. երեք. երեկոյ ժամը 8,30ին
Տէսին — Cinéma Noveltyի մէջ 7 Ապրիլ, Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին

ԿԸ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԻ՝ ԳԵՂԶԿԱԿԱՆ ՀԱՐՍՆԻՔ Հ ՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ *(հայերէն խօսուն ժապաւէն)*։ ՆԱԲՈԼԵՈՆ ՊՕՆԱԲԱՐԹԻ ՎԱԽ – ՃԱՆԸ, Abel Ganceի գլուխ գործոց ժապաւէնը եւ ԻՍԼԱՄՆԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐԸ

ՍԱՒՈՅՅՕՆի երաժշտական կտոր մը, Ամերիկեան ծովայիններն սուլ – Թանին հարէմին մէջ։ (Կէս ժամ անընդհատ խնդալ)։

Մուտք բոլոր տեղերու համար 5 ֆր., փոքրիկներու 2 ֆր.։

Le Gerant : H. STEPHAN
Imprimerie A-DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme — PARIS (13)

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՍԲ ԵՒ ԹԵՄԱԳՐՈՒԹԵԱՍԲ

ՏԻԿ. ԱՆՆԱ ԲՈՒՏԱՂԵԱՆԻ

16 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին

Mutualitéի *մեծ սրահին մէջ, 24 Rue St. Victor, Paris (5)*

կը ներկայացուի

ԱԿԱՆԱՒՈՐ ԹԱՏԵՐԱԳԻՐ ***ԼԵՒՈՆ ՇԱՆԹԻ*** ԳԼՈՒԽ-ԳՈՐԾՈՔԸ

«ՕՁԻՆ ՊԱՑԼ»

Պատմական տրամ կիլլիկիոյ 14րդ դարու չրջանէն

Օձին Պաճլի դերին համար — ՊՕ. Ա. ԳՄԲԵԹԵԱՆ

Ռիթալի դերին համար — ԻՇԽԱՆՈՒՀԻ ԱՐՓԻԿ ԱՐՁԱՆԻԹԵԱՆ

Կը մասնակցին՝ Տիկիններ՝ Վ. Խաչատուրեան, Սեւէֆեան, Օր. Գյըլ – եան, Պ. Պ. Տէրվիշեան, Սարաֆեան, Գրիգոր Վահան, Ռ. Զարդարեան, Մանրաշ, Միհէլեան, Տարօնեան, Սեւէֆեան, Սարգիսեան, Սաղոմոնեան, Կարապետեան, Տանտիկինեան եւ ուրիշներ։

Maquillage՝ *սինէմայի արուեստագէտ* Պ. Ցակոբ Առաֆէլեանէ, *հագուս – ները՝ փարիզի մեծ տուներէն։*

Իսկ հանդէսին օրը կիլլէն։ Ծախուած տոմսակները թուագրուած են խնա – ղումի տեղի չտալու համար։

Տոմսերը կը ծախուին.— «ՅԱՌԱՋ»ի խմբագրատունը, 17 Rue Damesme (13), «ԱՊԱԳԱՁ»ի խմբագրատունը, 4 Rue Saulnier (9), Պ. ՀՐԱՉՅ ՍԱՄՈՒԷԼԻ գրավաճառատունը, 5 Rue Mons. le Prince (6), «ՇԻՐԱԿ» նպարավաճառատուն, 26 Rue de Trévise (9)։

Տպարան VICTOR, 83 Ave. d'Italie *սափրիչ* ԱՐՇԱԿ, 50 Rue St. Georges։

ԳԻՆԵՐԸ՝ 10, 15 եւ 20 ՖՐԱՆՔ։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՅԵՐԵԿՈՅԹ

կազմակերպուած Փարիզի Հար. Շրջանի «Յառաջդիմասիրաց»ի կողմէ ի նպաստ իր վարժարանին

2 Ապրիլ, կիրակի, կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Քաշան, ցիսրանսէրի սրահին մէջ կը նախագահէ Ս. ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ — կը խօսի Ն. ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ

Ա. ՅՈՎԻԿԵԱՆ

Իրաւագէտ վկայեալ Փարիզի համալսարանէն

22, Rue de Maubeuge, Paris (9), Métro: Cadet Tél. Tru. 12-90

Վաճառականական, *խաղաքային եւ միջազգային խըն – դիրներ։ Մասնագէտ օտարներու վերաբերեալ աշխատու – թեան ևոր օրէնքներու։*

Հեղինակ՝ « **Le Nouveau Statut des Etrangers** »

Գին՝ 5 փր. փոստի ծախքով 6 փր.։ (Բոլոր *օտարներու անհրաժեշտ*)։ Ընդունելութիւն ժամը 5–7 և ժամադրութեամբ

ՀԱՅՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ԻՐԱՒԱԳԷՏ - ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ

ՎԱՀԱՆ ԵԱՐՃԱՆԵԱՆԻ

Գրասենեակը փոխադրուած է

21, RUE BAUDIN, PARIS (9e)

Tél. Tru: 29 - 39

(*Մէթրօ* Cadet, *Պուլուար Մօնթմօրանսի եւ բիւ Լաֆայէթի անկիւնը*)

Ընդունելութիւն ամէն օր 9էն 11 եւ 5էն 7 եւ ժամադրութեամբ

RESTAURANT des DIAMANTAIRES

60, RUE LAFAYETTE, PARIS (9) **Tél. PROV. 78-14**

Մէթրօ **Cadet** եւ **Pelletier**

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ԱՐԱՄ ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ

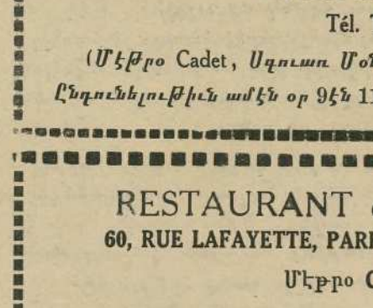
ուր պիտի դտնէք ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ։ Անթարմ օղի, առատ աղանդերներով։

Մեր մասնաճիւղութիւնն է ՇԻՇ ՔԷՊԱՊ եւ ՏԷՕՆԷՕՐ ՔԷՊԱՊ, ամէն երեկոյ արեւելեան նուագախումբ։

Ամէն երեկոյ արեւելեան նուագախումբ

(*Քէմանչիստ*) ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ — (*Ուտի*) ԲԱՐՈՒՆԱԿ — (*Քանոնի*) ՀԱՅԿ

“ ՇԻՐԱԿ ”

Աբուելքի միակ իսկական օղին է։ Անգուգական, անմրցելի, ճշխարդա – Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախոր – բեր, պատրաստուած գուտ չամչի կո – Թով հայ աւանդական սեպհական գոր –

Maison DARON

Entreprise Générale de Bâtiments

PLOMBERIE - COUVERTURE

Eau, Gaz, appareils sanitaires, lavabo et tout à l'égout

TATOULIAN ARAKEL

Կը ստանձնէ նաեւ չէնքերու նորոգութիւնը եւ չինութիւնը։

ԿՐ ՀԱՑԹԱՑԹԻ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՄԱՐ։

Դիմել իր արհեստանոցը 32Rue Menilmontant, Paris (20)

ՀԱՑԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԸՐ

Ճաշարան Ծ Լ Օ Ր Թ Ա

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6e)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ։

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 376.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Dameme, PARIS (13e) (ԵՐԹԵԼԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

Téléphone : GOBelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՑԱՄՍԵԱՑ ԵՌԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
4
ԱՊՐԻԼ
MARDI
4 Avril
1939

Թ. ՏԱՐԻ — 15e Année No. 4006

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՇԱՆԹԱՐԳԵ՞Լ ԹԷ ՕՂԱԿ

— ∞ —

Այսպէս ուրեմն, Մեծն Բրիտանիոյ վարչապետը ձեռնարկած է յայն և գրեթէ աննախընթաց գործունէութեան մը, միացեալ ճակատ կազմելու համար նախայարձակման եւ բռնութեան դէմ : Ուրիշ խօսքով՝ երկու դիկտատուրաններուն, Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ աչխարհակալութեան դէմ :

Առաջինը, Գերմանիա, իր վերջին յանդգնութիւններով խոր մահոդութիւն պատճառեց ամբողջ աչխարհի մէջ (Զեխոսլովակիա եւ Մէմէլ) : Իսկ երկրորդը թէեւ աւելի զգոյշ կ'երեւայ, բայց տակաւին արտասանած չէ իր վերջին խօսքը, սպասելով լաւագոյն պատեհութեան մը :

Բրիտանական նոր քաղաքականութեան գլխաւոր կէտերը յայտնուեցան ուրբաթ օր, երեսփ. ժողովին մէջ, Պ. Չէմպըրլէնի կարճ յայտարարութեամբ, որ կ'ըսէր թէ Մեծն Բրիտանիա օգնութեան պիտի հասնի, եթէ վտանգուի Լեհաստանի անկախութիւնը եւ եթէ այս վերջինը պարտաւորուի դիմադրել :

Արդ, նոր յանձնառութեանց բուն հանգամանքը պիտի ճշդուի այս շաբթու, Լոնտոնի մէջ, ուր կը գտնուի Լեհաստանի արտաքին նախարարը, Պ. Պէք :

Ուրեմն, սկզբունքը ընդունուած ըլլալով հանդերձ, մանրամասնութիւնները նոր պիտի ձեւակերպուին : Մանաւանդ որ, խնդիրը այնքան ալ պարզ չէ :

Օրինակ, Մեծն Բրիտանիա օգնութիւն կը խոստանայ, բայց փոխադարձաբար ինքն ալ օգնութիւն կը սպասէ Լոնտոնէն :

Ցեւոյ, Պ. Չէմպըրլէնի յայտարարութիւնը բացորոշապէս կը խօսի անկախութեան մասին, բայց չի չօշափեր միւս հարցը, Լեհաստանի հողային ամբողջութիւնը, ինչ որ տեղի կունայ զանազան մեկնութեանց :

«Թայմզ» կը կարծէ թէ Անգլիոյ երաչխաւորութիւնը չի վերաբերիր հողային ամբողջութեան : Ուրեմն Լոնտոն համաձայն է որ Տանցիկը Գերմանիոյ յանձնուի , եթէ այս վերջինը հաւանի բռնութեան մեթոտին տեղ հաստատել բանակցութեանց եղանակը :

Եւ վերջապէս, Անգլիոյ վարչապետին ծրագիրը կ'ընդգրկէ ոչ միայն Ռումանիան, Եուկոսլավիան եւ Թուրքիան, այլ եւ Խ. Միութիւնը :

Լեհաստան վերապահութիւն չունի առաջին երեք պետութեանց մասին : Ընդհակառակն, փոխադարձ աչխակութեան դաշնագիր մըն ալ կնքած է մանաւանդապէս Ռումանիոյ հետ : Բայց Խ. Միութեան պարագան բոլորովին տարբեր է :

Լեհաստան — ինչպէս եւ Ռումանիա — կը վախնայ որ եթէ Մոսկուան ալ կապուի միացեալ ճակատին, անհամութիւնները կըրնան ծագիլ պատերազմի պարագային, քանի որ խորհրդային զօրքի հարկին իր երկիրը պիտի մտնէ :

Այս պարագան մտահոգութիւն կը պատճառէ ոչ միայն ընկերային եւ քաղաքական տեսակէտով, այլեւ իբրեւ զրգռիչ քայլ մը Գերմանիոյ դէմ, որուն հետ ոչ - յարձակման դաշինք մը ունի Վարչաւա :

Ահա փշոտ խնդիրներ, որոնք լայնօրէն պիտի քննուին Լոնտոնի մէջ, ոչ միայն Լեհաստանի, այլեւ միւս պետութեանց ներկայացուցիչներուն հետ :

Մինչ այս մինչ այն, թերթերը զարմանազան լուրեր կը հրապարակեն: Նոյնիսկ ըսողներ կան թէ Անգլիա 30 միլիոն ոսկիի վարկ մը պիտի տրամադրէ Լեհաստանի, զօրացնելու համար անոր ազգային պաշտպանութիւնը :

Հաւաքական ապահովութեան նոր փորձ մըն է որ կը կատարէ Մեծն Բրիտանիոյ վարչապետը, բոլորովին յուսահատած՝ նախորդ ծրագիրներէն եւ մանաւանդ Ազգերու Դաշնակցութենէն : (Ուշադրութիւն ըրի՞ք որ այդ հաստատութեան անունն անգամ չի լսուիր ամիսներէ ի վեր, մինչդեռ առաջ գոնէ դիմումներ կը կատարուէին, ժողովներ կը գումարուէին եւ բանաձեւեր կը քուէարկուէին ...) :

Երկու դիկտատուրաները չատ լաւ կ'ըմբռնեն թէ ինչ հիմնական նպատակներ կը հետապնդէ Լոնտոն, աննախընթաց փոփոխութիւն մը կատարելով իր արտաքին քաղաքականութեան մէջ:

Արդարեւ, տարիներէ ի վեր առաջին անգամ է որ Մեծն Բրիտանիա այնքան ընդարձակ յանձնառութիւններ կը ստանձնէ եւրոպական մէջ, արեւմուտքէն մինչեւ արեւելք :

Քանի մը տարի առաջ, Անգլիոյ նախկին վարչապետը կը յայտարարէր թէ իրենց սահմանները կը հասնին Հռենոս: Այն ատեն շատ ալ հաճոյք չպատճառեց այս յայտարարութիւնը: Դեռ վերջերս նոր հոսանք մը ուժգնօրէն կ'ընդդիմանար նոյն իսկ Ֆրանսայի հանդէպ եղած յանձնառութեանց ընդարձակման դէմ :

Եւ ահա Չէմպըրլէն նոր եւ աւելի յանդուգն քայլ մը կ'առնէ , Բրիտանական յանձնառութիւնները երկարելով մինչեւ Լեհաստան եւ Պալքանները եւ օգնութեան կանչելով նոյնիսկ Խ. Միութիւնը որուն հանդէպ նախապաշարումները նուազած չեն Լոնտոնի մէջ: (Քէնթըպըրիի արքեպիսկոպոսն անգամ անհրաժեշտ կը նկատէր Մոսկուայի դործակցութիւնը, յանուն խաղաղութեան ...) :

Կը նշանակէ թէ Լոնտոն կ'ուզէ օղակ մը կազմել մասնաւորապէս Գերմանիոյ շուրջը, իր իսկ շահերուն համար վտանգաւոր դառնալով անոր յարաճուն ծաւալումը, այն ալ բռնութեամբ: Միեւնոյն ատեն չոգեպնդող յառաջ կը տանի իր վերազինումը, վիթխարի չափերը տրամադրելով, առանց վարանումի :

Ելքը՞, — տակաւին կանուխ է, այդ մասին խօսելու համար:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՌՈՒՄԱՆԻԱ ԵՒ ԵՈՒԿՈՍԼԱՒԻԱ ԵԻՍ ՊԻՏԻ ՄԱՍՆԱԿՑԻՆ ԱՆԳԼԵՒԼԵՀԱԿԱՆ ԴԱՇԻՆՔԻՆ

ԹՈՒՐՔԻԱ ԿԸ ՍՊԱՍՆԱՅ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ

»»» · ««

Լեհաստանի արտաքին նախարար Պէք Լոնտոն հասաւ երէկ, երկուշաբթի, եւ անմիջապէս ձեռնարկուեցաւ անգլեւլեհական դաշինքին քննութեան : Լաւատեղեակ շրջանակներ կը կարծեն թէ Լեհաստան եւս յանձնառութիւն պիտի ստանձնէ աջակցելու Անգլիոյ, երբ այս վերջնոյն կենսական շահերը վտանգուին, ինչպէս ըրած է 1921ի լեհեւֆրանսական դաշինքով :

Լեհեւանգլիական դաշինքը պիտի ծառայէ իբրեւ հիմ, անոր օրինակով նոր դաշինքներ կնքելու նաեւ Ռումանիոյ եւ Եուկոսլավիոյ հետ : Ռումանիոյ դիրքը տակաւին վերջնականապէս ճշդուած չէ : Այս շաբթի Պուքրէշէն Լոնտոն պիտի վերադառնայ դեսպան Թիլէա, որ իրեն հետ պիտի բերէ բացորոշ տեղեկութիւն՝ Պուքրէշի կառավարութեան դիրքի մասին : Կ'ըսուի նաեւ, թէ Ռումանիա եւ Լեհաստան, որոնք փոխադարձ աջակցութեան դաշնագիր ունին արեւելքէն սպառնացող վտանգի մը հանդէպ, պիտի զինակից արեւմուտքէն եկող ո եւ է վտանգի դէմ եւս :

Քաղաքական շրջանակներու մէջ հարց կուտան թէ արդեօք Անգլիոյ տուած երաչխիքը Լեհաստանին կը վերաբերի՞ նաեւ Տանցիկին ու լեհական Նըբանցքին : Տարակոյս չկայ թէ Անգլիա կը ջանայ այս դաշնակցութիւնը ընդարձակել եւ մէկը առնել նաեւ Խ. Միութիւնը: Արդէն Թուրքիա, որ սերտ գործակիցն է Անգլիոյ եւ Ռուսիոյ, անվերապահ պատրաստակամութիւն յայտնած է մտնելու այս դաշինքին մէջ :

« Տէյլի Թէլէկրաֆ» կ'իմանայ թէ Թուրքիա խիստ ազդարարութիւն մը ուղղած է Սոֆիայի, այն ատեն երբ կը կարծուէր թէ Պուլկարիա Ռումանիոյ նեղ կացութենէն պիտի օգտուի եւ Տոպրուճան պիտի գրաւէ : Թուրք կառավարութիւնը վճռաբար յայտնած է որ եթէ Պուլկարիա շարժի Ռումանիոյ դէմ, ինքն ալ զօրք պիտի մտցնէ Պուլկարիա, պաշտպանելու իր զինակիցը :

*** Ռումանիոյ արտաքին նախարար Պ. Քաֆէնքու մօտերս էնկլերի պիտի երթայ : Այս առթիւ պիտի պարզէ իր երկրին տրամադրութիւնները ռումէնեւգերման դաշնագրին եւ արտաքին ճնշումի հանդէպ : Քաղաքական շրջանակները կը կարծեն, թէ Ռումանիա հաւատարիմ է Պալքանեան Համաձայնութեան եւ կ'ուզէ խաղաղ ապրիլ բոլորին հետ, բայց պիտի ընդդիմանայ որ եւ է բռնութեան :

*** Պելճիկի լեհ դեսպան Լեփեքի, որ չաբաթ մը մնաց Վարչաւա, վերադարձաւ իր պաշտօնատեղին՝ Պելճիկ : Լաւատեղեակ աղբիւրէ կը հաւաստեն թէ ան աղդարարած է Գերմանիոյ արտաքին նախարար Ֆոն Ռիպպենթրոպի որ եթէ Գերմանիա փորձէ կլեղ Տանցիկը, Լեհաստան պիտի նկատէ իր անկախութիւնը վտանգուած եւ պիտի դիմադրէ զէնքով, պարտաւորեցնելով Անգլիան ու Ֆրանսան եւս, որ յարդեն իրենց յանձնառութիւնները :

Հիթլէրի դլխաւոր աջակից Հէր Հէս այժմ կը գտնուի Տանցիկի մէջ: Լեհաստան բաւարար ղինուորական ոյժ կեդրոնացուցած է «Ազատ քաղաքին» շրջակաները: Լեհաստանի մէջ այն կարծիքը կը տիրէ թէ Հիթլէր իր ասպա - բէզին մեծագոյն սխալը պիտի գործէ, եթէ յարձակի Լեհերուն վրայ եւ այսպէս աչխարհը մխրճէ պատերազմի մէջ:

*** Վերջին լուրերու համաձայն, Մեծն Բրիտանիա իր պաշտպանողական ցանցին մէջ պիտի առնէ նաեւ Ռումանիան, երաչխաւորելով անոր անկախութիւնը, միչտ համախորհուրդ Ֆրանսայի հետ: Ցեւոյ հետզհետէ պիտի ընդլայնէ միացեալ ճակատը, անոր կապելով նաեւ Եուկոսլավիան, Թուրքիան եւ Յունաստանը, միեչեւ անգամ Խ. Միութիւնը: Երէկ Պ. Չէմպըրլէն նոր յայտարարութիւն մը պիտի ընէր այս մասին:

Կը նշանակէ թէ Անգլիոյ վարչապետը լուրջ փոփոխութիւն մը կը կատարէ իր երկրին աւանդական քաղաքականութեան մէջ, անոր ռազմավարական սահմանները երկարելով մինչեւ արեւելեան Եւրոպա, պայմանաւ որ Լեհերը, ինչպէս եւ միւսները յանձն առնեն պաշտպանել իրենց անկախութիւնը :

Անգլիոյ հանրային կարծիքը համակիր կ'երեւայ այս նոր քաղաքականութեան, իրբեւ նոր ձեւ մը հաւաքական ապահովութեան: Ամէն պարագայի մէջ երկրին տրամադրութիւնները բացորոշապէս պիտի պարզուին այս չաբթու իսկ, երբ խորհրդարանը լայնօրէն պիտի քննէ միջազգային կացութիւնը: Մեծ մեծ հարցի մէջ բաւական դժուարութեանց պիտի հանդիպի Պ. Չէմպըրլէն, — աչխատաւորականները եւ ուրիշ կարդ մը ազդեցիկ երեսփոխաններ տակաւին համոզուած չեն թէ վարչապետը անհրաժեչտ միջոցները ձեռք առած է, Խ. Միութիւնն ալ կապելու համար «խաղաղութեան ճակատ»ին: Պ. Չէմպըրլէն հակառակ չէ այս գործակցութեան, բայց Լեհաստան եւ Ռումանիա կը դժկամակին ընդունիլ այնպիսի կարդադրութիւններ որոնց վերջնական հետեւանքը կրնայ ըլլալ խորհրդային զօրքին երեւումը իրենց հողին վրայ, պատերազմի մը պարագային:

Խ. Միութիւնը առ այժմ վերապահ դիրք մը բռնած է, դատելով թերթերու լեզուէն: Մոսկուայի մէջ կ'ընդունին թէ Պ. Չէմպըրլէնի յայտարարութիւնը չատ լուրջ դէպք մըն է, բայց «միայն ապագան կրնայ ցուցնել թէ իսկապէս փոխուա՞ծ է բրիտանական քաղաքականութիւնը »:

*** Մինչ այս մինչ այն, Հռոմի մէջ ալ խորհրդաւոր բանակցութիւններ կը կատարուին Իտալիոյ արտաքին նախարարին եւ բրիտանական դեսպանին միջեւ: Կ'ըսուի թէ Պ. Չէմպըրլէն կ'աչխատի սիրաչահիլ Մուսոլինին, որպէսզի ճնշում բանեցնէ Հիթլէրի վրայ, ինչպէս եղաւ Միւնիխի առեն:

Իտալիոյ Առաջնորդը չաբաթ օր նոր ճառ մը խօսելով Նափոլիի մօտերը, հետեւեալ կարճ ակնարկը ուղղեց Իտալիոյ դաղթային տեններու մասին.

— « Երբ բաւականաչափ տեղ չկայ բազմածին ժողովուրդի մը համար, մէկը պէտք է ճարէ զայն: Կարելի չէ կասեցնել մեզ, որովհետեւ մեր վճռականութիւնը եւ մեր արիւնը աւելի մեծ արժէք ունին քան ուրիշ որ եւ է բան»:

ԱՐՏԱՔՍՈՒՍԻ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԱԾ ՀԱՑԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

— ∞ —

Կ'իմանանք թէ այն հայ տարագիրները որ արտաքսումի դատապարտուած են, երկրէն դուրս պիտի չհանուին, երբ երթալիք տեղ չունին: Այսպիսիներուն թուղթ մը կը տրուի, որուն համաձայն պարտաւոր են փարիզի կամ գաւառի մէջ նչանակուած տեղ մը բնակիլ, եւ պարբերաբար ներկայանալ ոստիկանութեան :

**** Գաղթ. Ցանձնաժողովը վերջերս նոր յուչագիր մը ներկայացուցած է ձեռնհաս իչխանութեան, «անկանոն» Հայերու, արհեստաւորներու հարցին, ինչպէս եւ գինուորներու հպատակութեան մասին :*

ՀԱԼԷՊՆ ՍԼ ՎՏԱՆԳՈՒԱՆ...

Ինչպէս դիտել կուտայինք ուրբաթ օրուան խմբագրականով, չարաչուք լուրեր չջլան կ'ընեն ոչ միայն Սանճաքի, այլեւ Հալէպի մասին:

Պ. Փօլ տիւ Վէռ, «Կիլիկիոյ խաչելութեան» եւ «Ալեքսանդրէթի աղէտ»ին անխոնջ հեղինակը, չաբաթ օր ուչագրաւ դրութիւն մը հրատարակած էր այս մասին, «Le Petit Bleu» թերթին մէջ (1 ապրիլ 1939) : Այսօր կը թարգմանենք միայն հետեւեալ հատուածը, ամբողջութիւնը յետագծելով յաջորդ համարի մը .

— Շարք մը տեղեկութիւններ, որոնց իւրաքանչիւրը վաւերականութեան տխուր հանգամանքն ունի, կը հաստատեն, վարչապետ Տալատիէի ազնուական ճառին յաջորդ օրն իսկ, թէ Թուրքերը իրենց զօրքը յառաջ պիտի մղեն Սանճաքի մէջ, որուն հիւսիսային մասը գրաւած են արդէն· յետոյ պիտի թափանցեն Անտիոքի մէջ, պիտի տարածուին Որոնդէսի հարաւակողմը, հասնելով Ալէվիներու երկիրը, եւ Ֆրանսական բանակը եւս պիտի քաչուի իրենց առջեւ, առանց կռուելու : Արդէն իսկ Սուրիոյ դրամատուները կ'ամփոփէ, կը կրճատէ իր մասնաճիւղերը մեծ փութաջանութեամբ :

« Այդ տեղեկութեանց համաձայն, Թուրքերը բիչ յետոյ միեւնոյն յառաջխաղացութիւնը պիտի կատարեն Հալէպի նահանգին մէջ, եւ Ֆրանսական բանակը նորէն ետ պիտի բաշուի իրենց առջեւ :

Այն ատեն Ֆրանսա կորսնցուցած պիտի ըլլայ Հալէպը, որ ունի 320,000 բնակիչ, ֆրանսական կայսրութեան ամենագեղեցիկ ոստանը, եւ Հալէպի հետ միասին՝ Սուրիոյ պաշտպանողական վերջին ցանցը »:

« Ֆիկարօ» եւս երէկ ահաղանդ կը հնչեցնէր այս մասին:

**** «Սօն Փօսթա» հետագրով մը խնդրած էր Հաթայի (Սանճաք) նախագահէն լուսաբանել հանրային կարծիքը լրագրական այն տեղեկութեան մասին թէ Հաթայ Թուրքիոյ պիտի կցուի : Ասոսիկ ստացած պատասխանը. —*

— « Թերթերուն գրածը ճիշդ չէ: Ներկայիս նման որոշում մը ծրագրուած չէ »:

ՆՈՐ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ՊԻՏԻ ԸՆՏՐՈՒԻ ՎԱՂԸ

— ∞ —

Վաղը, չորեքչաբթի, պիտի կատարուի հանրապետութեան նոր նախագահին ընտրութիւնը: Կը կարծուի թէ ընտրութիւնը պիտի կեդրոնանայ Պ. Լըպրէօնի վրայ, հակառակ ընկերվարականներու եւ ուրիչ ձախակողմեան հոսանքներու ընդդիմութեան :

Նախագահը, վարչապետը եւ երկու նախարարներ կիրակի օր Մոնթէ - լիմար դացին, նախկին նախագահ Լուպէի յիչատակարանին բացումը կատարելու համար: Այս առթիւ թէ վարչապետին եւ թէ նախագահին խօսած ճառերէն կը հետեւի թէ Պ. Լըպրէօն տրամադիր է թեկնածու ներկայանալու վերընտրութեան համար :

Այսպէս, նախագահը յիչեց Լուպէի հետեւեալ խօսքը·

— « Ես հոս (Էլիզէ) եկած չեմ իմ հաճոյքիս համար, եւ չեմ ուզեր ասկէ մեկնիլ ուրիշներուն հաճոյք պատճառելու համար»: Նախագահը չատ յուզուած էր խօսած առեն, մինչ բազմութիւնը կը ծափահարէր եւ կ'աղաղակէր·

— « Մնացէք նախագահական աթոռին վրայ»:

Նախագահը եւ վարչապետը փառաբանեցին Լուպէի արժանիքները, եւ ոգեկոչեցին անոր յիչատակը՝ յորդոր կարդալով «միութեան, կարդապահութեան եւ նոր զոհողութեանց »:

**** Պ. Լըպրէօնի վերընտրութեան հակառակ են 156 ընկերվարական եւ բեսփոխաններ եւ 14 ծերակուտականներ, 29 ընկերվարական – արմատական երեսփոխաններ են.: Բայց եւ այնպէս մեծամասնութիւնը ապահովուած է, եթէ նախագահը խնդապէս հաւանի դնել իր թեկնածութիւնը:*

**** Հանրապետութեան նախագահին տարեթոչակն է 3.600.000 ֆրանք : (Պատերազմէն առաջ՝ 1.200.000 ոսկի ֆրանք էր): Բայց բոլոր ծախքերը իր վրայ ըլլալով եւ տարեկան 950.000 ֆրանք ալ տուրք հաչուելով, նախագահը բան չի կրնար աւելցնել :*

Հիթլէր կը պնդէ եւ կը մեղադրէ...

»»» · ««

Շաբաթ օր, Համպուրկի մօտ ծովը իջեցուցին գերմանական նոր զրահաւոր մը, «Ֆոն Թիրփից»: Այս առթիւ ալ ճառ մը խօսեցաւ Հիթլէր, բայց ձայնասփիւռը յանկարծ կանգ առաւ, եւ գերմանական երգ մը լսուեցաւ, ճառին սկիզբէն իսկ: Պերլինի մէջ կ'ըսեն թէ անթելի մեքենավարը սխալ մը գործած էր, իսկ անգլիական թերթերը կը գրեն թէ բուն պատճառը ուրիշ բան է, — Հիթլէրի ճառը յանպատրաստից ըլլալով, իր խորհրդականները հարկ դատեր են ընդհատել ձայնասփիւռը, որպէսզի Առաջնորդը սխալ բաներ չըսէ, ճարտասանական թափի մը մէջ...

Հիթլէր իր ճառին մէջ նորէն մեղադրեց դաշնակից պետութիւնները, որ բռնաբ Վերսայլի դաշնագիրը պարտադրելով, կ'ուղէին «կործանել Գերմանիան»: Ցեւոյ փառաբանեց Գերմանիոյ վերածնութիւնը 1933էն ասդին եւ յայտարարեց·

— « Գերման ժողովուրդը նախախնամութեան կողմէ ստեղծուած չէ կրաւորապէս հնազանդելու համար օրէնքի մը որ կը պատրաստի Անգլիացիներուն կամ Ֆրանսացիներուն: Մենք այլեւս կախում չունինք ուրիշ պետութեանց եւ իրենց քաղաքագէտներուն բարի կամ չար կամքէն: Երբ անգլիացի դիւանագէտ մը կ'ըսէ թէ չկայ խնդիր մը որ չկրնայ լուծուիլ քննութեամբ եւ անկեղծ բանակցութեամբ, ես պարզապէս կը պատասխանեմ.— Տասնըհինգ տարի ուշնէիք, այդպէս ընելու համար: Մենք հիմա համոզուած ենք թէ ոչինչ պիտի ստանայինք ներսէն թէ դուրսէն, եթէ 15 տարի եւս սպասած ըլլայինք, մինչեւ որ ժընեւի ծիծաղելի հաստատութիւնը բաւարար քաջութիւն ապահովէր ,

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ԳԼՈՒԽ ՄԱՍՆԱՎՈՐ ՀՈՒՇԵՐ

(ՎԵՊ ՊԱՏՄՎԱԾՔ)

— ∞ —

ԳԼՈՒԽ ՀԻՍՈՒՆԵՐՈՐԴ

— Ջարմանում եմ. Մոպասան – տաղանդավոր գրող, ամենուր ճանաչված անուն, ինչպե՞ս կարող է նա այդպիսի ստոր ու ամոթալի գործ կատարել... Ինչպե՞ս կարող է նա ուրիշի գործի հեղինակությունը յուրացնել...

— Լա՛վ, մեր ժամը կորուստ չէ. մենք ունենք ամենաանհրաժեշտ վկայությունները, բայց ամենակարևորը մնում է տալ. հերոսուհին ինքնասպան է եղել, թե սպանվել է. ինչպե՞ս կարող ենք մենք ապացուցել, որ նա ինքնասպան չի եղել:

— Ջեռուցման համար նրա սենյակում վառել են մեծ քանակությամբ ածուխ, որոնց գազերից նա խեղդվել է:

— Ա՛յ:

— Մոպասանի ընկերը, որ նրան գտել է մահճակալի վրա, ասում է, որ նա ոչ միայն ածխի գազերից է մեռել, այլև թունավորվել է մորֆինի մեծ քանակությամբ, որ նա ընդունել է ինքնասպանության համար:

— Ջեռուցում:

— Մոպասանի ընկերը, որ նրան գտել է

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՈՒ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ

— ∞ —

Ցանկացած տարածքային, ազգային, տնտեսական, մշակութային և քաղաքական խնդիրներ, որոնք կապված են Հայաստանի Հանրապետության սահմանների հետ, կարող են լուծվել միայն ժողովրդի կամարտահայտության հիման վրա՝ համաձայն ՀՀ Սահմանադրության և միջազգային իրավունքի սկզբունքների։

Հայաստանի Հանրապետությունը ճանաչում է միջազգային իրավունքի ընդհանուր ճանաչված սկզբունքները և նորմերը, ինչպես նաև միջազգային պայմանագրերը, որոնց մասնակից է Հայաստանի Հանրապետությունը։

Հայաստանի Հանրապետությունը ճանաչում է Ղարաբաղի ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքը։

Ղարաբաղի ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքի իրականացումը չպետք է ոտնահարի Հայաստանի Հանրապետության ինքնիշխանությունը, տարածքային ամբողջականությունը, ինչպես նաև Ղարաբաղի ժողովրդի ազգային-պետական կառուցվածքի ձևավորման իրավունքը։

Հայաստանի Հանրապետությունը ճանաչում է Ղարաբաղի ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքի իրականացումը ազատ, ժողովրդավարական ընտրությունների միջոցով

խնդիրները լուծելու համար: Ամենայն հաւանականութեամբ յաւիտեան պի – տի սպասէինք: Ժողովրդավար պետութիւնները ժողովուրդները բաժնած են առաքինի եւ ոչ – առաքինի դասերու: Մենք այդպիսի բաժանումները կը ճո– ղունք Աստուծոյ »:

Առաջնորդը յետոյ հեղնեց միւս պետութեանց կայսերական քաղաքակա – նութիւնը, ուժգնօրէն պաշտպանելով Գերմանիոյ կենսական չահերը.

— « Երբ դաշնակիցները Եւրոպայի քարտէսը փոխեցին առանց նկատի առ– նելու օգտակարը, իրաւունքը, պատմական աւանդութիւնը կամ նոյնիսկ բա– նականութիւնը, մենք ուժ չունէինք արգիլելու այդ բանը: Բայց երբ հիմա կը փորձեն օղակ մը կազմել մեր չուրջը, պարզապէս այսօրուան Գերմանիան կը չփոթեն նախապատերազմեան Գերմանիոյ հետ: Ո՛վ որ կը կարծէ թէ պատ– րաստ է չաղանակները հանել կրակէն, մեծ պետութեանց համար, թող վստահ ըլլայ թէ պիտի այրէ իր մատները, (Ակնարկութիւն Լեհաստանի): Ես իմ կատարած գործերով մեծ ծառայութիւն մը մատուցի խաղաղութեան դատին: Ատոր համար ալ, որոշած եմ Նիւրընպէրկի կուսակցական յառաջիկայ համա– գումարը կոչել «Խաղաղութեան համագումար»: Գերմանիա միտք չունի ան– խարհ յարձակելու ուրիչ ժողովուրդներու վրայ: Մեր ուզածն է զարգացնել մեր անտեսական յարաբերութիւնները: Մենք իրաւունք ունինք այդպէս ընելու եւ ես կը մերժեմ այս հարցին մէջ հրաման լսել որ եւ է եւրոպական կամ անդրեւրոպական դիւանագէտէ: Ամէն պարագայի մէջ, Մեծն Գերմանիան պիտի չընդունի պաշարումի եւ ահաբեկման քաղաքականութիւն մը »:

Այստեղ ակնարկելով անգլեւգերման նաւային համաձայնութեան, Հիթլէր բացատրեց թէ այդ ալ ապացոյց մըն է իր խաղաղասիրութեան :

— « Բայց, եթէ Մեծն Բրիտանիա այդ բաղձանքը չունի, համաձայնու – թեան գործնական հիմը կը քանդուի: Այնատեն Գերմանիան դիւրաւ պիտի առնէ իր դասը: Ոչ մէկ պետութիւն կրնայ վիճաբան ընել մեզ, որ եւ է խոս– տումով: (Կը նշանակէ թէ Գերմանիա ի հարկին պիտի խզէ դաշինքը): եւ եթէ որ եւ է ժողովուրդ մաքէն կ'անցընէ չափուիլ մեր ուժերուն հետ, գերման ժո– ղովուրդը պատրաստ է որ եւ էատեն ընդունելու մարտահրաւէրը: Մեր բա– րեկամներն ալ ճիշդ մեզի պէս կը մտածեն. մանաւանդ այն պետութիւնը ո – րուն հետ կապուած ենք մասնաւոր կապերով եւ որուն հետ պատրաստ ենք քալելու այսօր եւ յաւիտեան: Այս առանցքը ամէնէն բնական գործիքն է աշ– խարհի մէջ: Անիկա քաղաքական կապակցութիւն մըն է որ ծնաւ ոչ միայն բանականութենէն, այլեւ արդարութենէն եւ մանաւանդ խոչոլէ մը: Կը կար– ծեմ թէ ժամանակը հեռու չէ երբ պիտի հաստատուի որ Ֆաշական Իտալիոյ եւ Գերմանիոյ խոչոլներուն միութիւնը բոլորովին տարբեր բան է Մեծն Բրի– տանիոյ եւ Սթալինի բոլշեւիկ պետութեան միջեւ եղած համերաշխութենէն »:

Հիթլէր յետոյ ուրախութիւն յայտնեց ազգայնական Սպանիոյ յաղթանա– կին համար :

ՋԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

ՍՈՒՐԻՈՅ քաղաքական կացութիւնը բաւական մեղմացած ըլլալով, մարդ– պանը կարգ մը տնօրինութիւններ կատարեց: Այսպէս, Ալէվիներու չրջանին կառավարիչ նշանակեց, առժամաբար, ծանօթ ցեղապետ մը, Շէվքէթ Ազ – պաս: Ձէպէլը Տրիւզի մէջ ալ առժամապէս Սուէյտայի վերաքննիչ ատեանին նախագահ նշանակեց Ֆրանսացի դատաւոր մը, իսկ նախագահ ատեանին նա– խագահ՝ տեղացի մը: Վերջապէս, նկատելով որ Սուրիոյ եւ Մեծն Լիբանանի դրամատան վերանորոգման խնդիրը առկախ կը մնայ, մարզպանը ի զօրու հռչակեց 1924 յունուար 23ի պատմագիրը, որ կը լրանար 1939 մարտ 31ին: Հաստատութիւնը պիտի կոչուի Սուրիոյ եւ Լիբանանի դրամատուն: Կը կար – ծուի թէ այս տնօրինութիւնները պիտի դիւրացնեն նոր դահլիճին կազմու – թիւնը: «Իսմանիթէ» կը գրէ թէ Դամասկոսի բոլշեւիկներու կեդրոնը խուզար– կուած եւ «հակաֆրանսական արարքներ» կատարուած են, վարիչներէն մէկը ուշաթափ եղած է խարազանի տակ, բազմաթիւ ձերբակալութիւններ կատար– ուած են եւայլն :

ԷՆԿԻՒՐիի «Ուլուս» թերթը բացատրեց թէ մը հրատարակեց, նուիրուած՝ Մեծն Բրիտանիոյ: Այս առթիւ Թուրքիոյ ուղղուած գրութիւն մը ունի Անգլիոյ արտաքին նախարարը :

ՕՏԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ երկու նոր հրամանագիրներ հրատարակուե – ցան, զօրացնելով ոստիկանական հսկողութիւնը: Այս առթիւ 60 նոր պաշտօն– եաներ պիտի նշանակուին :

ԵՕԹԸ ՆՈՐ ՌՈՒՄԲԵՐ պայթեցան Լոնտոնի մէջ, չարաթ առտու, 7 դա– ւադիրներու դատապարտութենէն հաղիւ 24 ժամ վերջը, բանուկ պողոտանե– րու վրայ: Ռումբերէն մէկը պայթեցաւ «Նիւլ Քրոնիքըլ» թերթին խմբագրա– տան առջեւ, ջարդուփշուր ընելով ապակիները: Ուրիշ ռումբ մը պայթեցաւ հանդերձեղէնի խանութի մը առջեւ, փողոց թափելով չրջակայ հիւրանոցներու բնակիչները: Հսկողութիւնը այնքան սաստկացած է որ, 12.000 յայտնի եւ հազար զաղտնի ոստիկանները կը գործեն ամբողջ երկրին մէջ, երեւան հանե– լու համար իրլանտացի դաւադիրները :

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԴՆԵՐԸ առեւտրական դաշնագիր մը կնքեցին ապրիլ 1ին էնկիւրիի մէջ: Մասնագէտներ կ'ըսեն թէ Ամերիկայի տնտեսական առաջին թափանցումն է այս եւ կրնայ ծանր հարուած մը հասցնել Գերմանիոյ առեւտրական ծաւալման՝ Սեւ Ծովու մէջ: Դաշնագիրը գործադրելի է մայիս 5ին եւ ի զօրու կը մնայ անսահման ժամանակով: Երկու երկիրներէն մէկն ու մէկը երկու ամիս առաջ լուր տալով, դաշնագիրը վերջացած կրնայ նկատել 1939ին, 1940ին կամ 1941ին: Այս թուականներէն վերջը, պէտք է լուր տալ 6 ամիս առաջ:

ԳԵՐՄԱՆ ՀՐԻՇԸԼ.Վայտման որ մահուան դատապարտուած է, նախ մերժեց, յետոյ ստորագրեց վերաքննութեան աղերսագիրը: Դատապարտեալը մահա– խուցը առաջնորդուեցաւ միւս մահապարտին՝ Միլիոնի հետ, չղթայակապ: Իր զոհերէն ամերիկացի պարուհի Ժան Քովլէնի ընտանիքը հեռագրով մերժեց ստանալ 120.000 ֆրանքի հատուցումը, պահանջելով որ ֆրանսական դատա– րանը վերահաստատէ իրենց աղջկան բարի համբաւը: Միեւնոյն հեռագրով աղջկան հայրը արտօնութիւն խնդրած է ներկայ ըլլալու մահապարտին գըլ – խատման ...

ՁԱՓՈՆԱՅԻՆԵՐԸ գրաւեցին Փոթորիկի Կղզին, որ կը գտնուի բրիտանա– կան Պորնէօի եւ ֆրանսական Հնդկաչինի մէջեւ: Այս կղզին չատ փոքր է, բայց ռազմավարական կարեւորութիւն ունի, Հայնանի մօտիկ ըլլալուն պատճառով: Ճափոնական բանակը գրաւեց նաեւ Նանչանկը, որ Քիանկի նահանգի մայրա – քաղաքն է եւ կեդրոնական Չինաստանի գլխաւոր խարիսխը: Ինը հարիւր տա– րիէ ի վեր առաջին անգամն է որ թշնամի բանակ մը կը մտնէ այս հողամա – սերէն ներս: Նանչանկ ունի 1.250.000 բնակիչ:

ԼԵՀԱՍՏԱՆի նախորդ վարչապետը, գնդ. Սլավէք, անձնասպանութիւն փորձեց կիրակի օր, երկուղ մը ձգելով: Վիճակը անյոյս է: Պատերազմէն ա– ռաջ ընկերվարական կուսակցութեան առաջնորդն էր եւ մասնակցեցաւ կոհլ– ներուն :

ՊԵԼՃԻՈՑ երեսփ. ընտրութիւնները կատարուեցան կիրակի օր: Մեծա – մասնութիւն չահեցան կաթոլիկները եւ ազատականները: Ընկերվարականները կորսնցուցին երկու աթոռ (68), համայնավարները չահեցան մէկ աթոռ (10), «Ռէքս»ի հասանքը (ֆաշական), որ 20 աթոռ ունէր, չահեցաւ միայն 6 եւն. : Ընտրութենց կը մասնակցէին 2.660.000 ընտրողներ :

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՍՊԱՆԻՈՑ 11 մարտանաւերը, որոնք Թունուզ ապաստա– նած էին, վերադարձուեցան Զօր. Ֆրանքոյի: Ամերիկա եւս ճանչցաւ նոր կա– ռավարութիւնը: Զերբակալութիւնները կը չարունակուին: Դատի չանձնուե– ցաւ ընկերվարական նախարար Պէսթէյրօ եւս, որ կարգադրած էր Մատրիտի անձնատուութիւնը :

Հ. Յ. Դ.

Փարիզ

ՓԱՐԻԶԻ «ԵԴԻՊՏԱՑԻ» ԿՈՄԻՏԷՆ ընկերական ընդհ. դասախօսական ժո– ղովի կը հրաւիրէ իր չրջանի բոլոր ընկերները 7 Ապրիլ, Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8,30ին, 6 av. d'Italieի սրճարանի վերնասրահը, մէթրօ փլաս տ'Իթալի:

կը խօսի ընկ. Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ, նիւթ՝ «Հայու ձախողեցաւ հայկական գաղափ»:

Գաւառ

ՄԱՐՍԷյԼի «Քրիստափոր» ենթակոմիտէի ընկերական դասախօսական ժողովը 4 Ապրիլ, երեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին «Շաֆրիկեան սրահին մէջ» պիտի դասախօսէ ընկ. Պ. ՀԱՒՍԵԱՆ, նիւթ՝ «Ի՞նչ է քաղաքական կուսակ– ցութիւնը»:

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Ցառաջիկայ դասախօսութիւնը տեղի կ'ունենայ 5 Ապրիլ, Շաբաթ երեկոյ ժամը 21ին, Միութեան կեդրոնը 8 Rue Rossini, Քարիզ: կը գրասախօսէ Ակումբի անդամ Պ. ՄԻՀՐԱՆ ԽԱ– ՉԱՏՈՒՐԵԱՆ: Նիւթ՝ «Հայաստանի տնտեսութիւնը»:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

HAÏASTAN

Նոր սերունդին ամառգրին 3րդ թիւը, 16 էջ, հետեւեալ ճոխ բովանդա – կութեամբ.—

ԽՄԲ.՝ Վաղուան ընտրանին: ԱՐՄԻՆ՝ Հայկական ճիգը: ՄԻՆԱՄ ՁԵՐԱՋ՝ Պետրոս Դուրեանի մասին: ՌՈՒԲԻՆ ՁԱՐԴԱՐԵԱՆ՝ Քարացածները (հէք – եաթ): Բանաստեղծութիւններ ԵԼԻՇ ՁԱՐԵՆՑ, ՍՄԲԱՏ ՇԱՀԱԶԻԶԵԱՆԷ եւ ՊԵՏՐՈՍ ԴՈՒՐԵԱՆԷ: ՑՈՎԻԿ ԵԼԻԱԶԱՐԵԱՆ՝ Հայկ. հարցի մասին: Ա.՝ Հա– յոց գրականութեան պատմութիւն: ՊԱՑԲԱՐ՝ Նոր սերունդ: ՊԵՏՐՈՍ ՏԷՐ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ՝ Տիգրան երկաթի օրինակը: Ա. ԱՐԱՆԱՍԵԱՆ՝ Հայերէն լեզուն, դասընթացք հայերէն լեզուի, լուրեր՝ Հայաստանէ եւ սփիւռքէ :

Կը խնդրուի գործակալներէն իւրաքանչիւր հաչիւները փակել թիւ առ թիւ, իսկ բաժանորդներէն՝ փութացնել բաժնեգինները, հաչիւներու կանո – նաւորութեան համար :

Տարեկան բաժնեգին՝ Ֆրանսա եւ գաղութներ՝ 25 ֆրանք, Արտասահման 1 տոլար, ձեռքէ հատը 2·50 ֆրանք:

Փնտռել բոլոր այն կրպակներուն մէջ, ուր ՑԱՌԱՋ կը ծախուի:

Խմբագրական հասցէ՝— Armik Dj amalian, 5, Villa Virginie, Paris (14e)

Վարչական հասցէ՝— H. Keusséyan. 51, Rue du Caire, Paris (2e)

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

ԿԵՆՔԸ. ԱՐՈՒԵՍՏ

Ամսագրին Մարտի թիւը (3) հետեւեալ բովանդակութեամբ.—

ՀՐ. Ն. ԹՈՐՈՍԵԱՆ՝ Իրերու դէպքերը եւ կառավարելու արուեստը: Մ. Ա. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ՝ Արմէնիքի Մուսա: ՁԱՐՄԻՆ՝ Արթիս արձակ երգերէն: ՀԱՅԿ ՕՀԱՆԵԱՆ՝ Առաւօտ: ՅովՀ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆ՝ Սասունցի Դաւիթը: Բ.Թ. Վ. ԲԱԼԱՍԱՆ՝ Երաժշտութիւն եւ առողջութիւն: ԱՐԱՄ ԵՐԵՄԵԱՆ՝ Աչուղ Սքանդար Օղլի: Ա. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ՝ Հայ բեմը Փարիզի մէջ: ԱՐԱՄ ԱԶՆԱՒՈՐ՝ Մագաղաթներ :

Մ. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ, 46, Rue Richer, Paris (9e)

Բաժանորդագրութիւն Ֆրանսա 40, արտասահման՝ 50 ֆրանք:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ «ՆՈՐ ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ»Ի Ա. ԹԻՒ

Ա. ԳԻՒԼԱՆԴԱՆԵԱՆԻ

«Ազգային շարժումների դրդապատճառները 19րդ դարում»

Գինն՝ Ֆրանսա եւ գաղութները 5 ֆր., ուրիշ երկիրներ 7 ֆրանք:

Ստանալու համար դիմել՝ Տիկ. Հ. Գիւլլանդանեանի, 30 Rue Lucien Perquel, Montmorency (S. et O.), M. Barsamianի, 46 Rue Richer, Paris, կը ծախուի նաեւ «Ցառաջ»ի խմբագրատունը:

Գրաւուած օր Ապրիլ 29ին

Մարսէյլի «Վարանդեան» կոմիտէն կազմակերպած է յարգանքի երեկոյթ ՎԱՐԱՆԴԵԱՆի յիշատակին, իր մահուան հնգամեակին առ– թիւ: Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն:

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ֆ. Կ. ՀԱՁի Փարիզի Մասնա– ճիւղը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ, Փարիզի եկեղեցւոյ Աւագերէց Սրբ. ՎԱՀԱՆ ՔՀՆ. ՀՈՒ– ԵԱՆի մահուան առթիւ, իր պարա– գաներուն: Նոյնպէս իր խորին ցա– ւակցութիւնները կը յայտնէ անդա– մուհի Տիկ. Զապէլ Ալեքեանի եւ ըն– տանիքին, իրենց մօր, ԱՅՐի Տիկ. ՍԻՄԱՒՈՆԵԱՆի մահուան առթիւ:

×

ՍԻՎՐԱՆի խումբը մը հայ Տիկին– ներ հանդանակութիւն կատարած եւ ծաղկեպսակ մը դրած են Տէր Վա– հան քհն. Հոյեանի դագաղին վրայ, հանգանակութենէն աւելցած դու– մարը՝ 176 ֆր. նուիրած են Փարիզի հայ Տիկնանց Միութեան օրբեգու եւ Կ. Հաչի Մասնաճիւղերուն:

×

ՍԼՆԹ Էթիէն.— Հ. Յ. Դ. «Ան– տօք» ենթակոմիտէն իր խորին ցա– ւակցութիւնը կը յայտնէ ընկ. Վ. Խրիմեանի իր Տիկնոջ եւսպարագանե– րուն, փոքրիկին ՎԱՐՈՒԺԱՆի կսկծա– լի մահուան առթիւ:

×

Ֆ. Հ. Յ. Մանչի Մասնաճիւղը իր ցաւակցութիւնները կը յայտնէ ըն– կերուհի Տիկ. Փ. Խրիմեանի եւ Պ. Վ. Խրիմեանի, իրենց միամեայ փոքրիկին ՎԱՐՈՒԺԱՆի կսկծալի մահուան առթիւ:

ՀԱՑ Երիտասարդաց Միութիւնը իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Տէր եւ Տիկ. Վ. Խրիմեանի, իրենց փոք– րիկին՝ ՎԱՐՈՒԺԱՆի կսկծալի մահ– ուան առթիւ:

Ֆ. Կ. Հաչի Վալանսի Մասնաճիւ– ղի Վարչութիւնը իր ընկերուհիներու կողմէ ցաւակցութիւն կը յայտնէ Տէր եւ Տիկին ընկերուհի Մարիկայ Բէք – մէզեանի իր մօր ցաւալի մահուան առթիւ:

×

Ֆ. Կ. Հաչի Վալանսի Մասնաճիւղի Վարչութիւնը իր խնդակցութիւնները կը յայտնէ Տէր եւ Տիկին ընկերուհի Կօչիկարեանի իրենց աղջիկ զաւակին ծննդեան առթիւ:

Հ. Ց. Դ. Մարսէյլի Շրջ. Կոմիտէն բոլոր խումբերու եւ ենթակոմիտէնե– րու կողմէ իր խորին ցաւակցութիւն– ները կը յայտնէ ընկ. Մ. Նաճարեա – նին եւ պարագաներուն, իրենց զաւ – կին կսկծալի մահուան առթիւ:

×

Հ. Յ. Դ. Վալանսի «Քրիստափոր» Կոմիտէն, իր շրջանի բոլոր ընկեր– ներու կողմէ, ցաւակցութիւն կը յայտնէ ընկ. Խորէն Զաքրեանին, իր մօտ 4 ամսուայ զաւկին ցաւալի մահուան առթիւ:

Le Gerant : H. STEPHAN
Imprimerie A-DER (AGOPIAN)
17, Rue Damrémont — PARIS (13)

Ֆ. Հ. ԿԱՊՈՑՏ ԽՍԶԻ ՏՍՆՆՄԵԱԿԸ

ԵՒ ԱՆԿԷՆԻ ՄԱՍՆՍԱՃԻՒՂԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ

16 Ապրիլ կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Salle des Fêtesի մէջ Rue du Casino Անկէն

Հովանաւորութեամբ Mr PATENOTRE DESNOYERի (Անկէնի քաղաքապետ)

ԿԸ ԽՕՍԻ Պ. ԳԵՐԱՍԻՄ ՌՕԼՑՑԵԱՆ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին — Պար մինչեւ կէս գիշեր

Մանրամասնութիւնները յայտնի կը դիտուին:

ԿԱՊՈՑՏ ԽՄԲԻ Պանէօ Ճաշկոնի մասնաճիւղը կը տօնէ Կապոյտ Ուրբաթ օրը 23 ապրիլ կէսօրէ վերջ, ժամը 4էն մինչեւ 12ը, 173 Route d'Orléansի սրահին մէջ :

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ ԵՒ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ եւ ՇՐՋԱՆԻ ՀԱՑՐ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

23 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3էն կէս գիշեր

Petit Jounalի սրահին մէջ, 21, Rue Cadet

կը ներկայացուի ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՄԵԼԻՓՆԵՐը

Թատերական ներկայացում

ԱՆԱՐԱՏ ՅՂՈՒԹԵԱՆ ՔՈՅՐԵՐՈՒ ՍԱՆՈՒՀԻՍԻ ԿՈՂՄԷ

23 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3,30ին Պէշիկթաշլեան սրահի մէջ, 26, Rue Troyon, Sèvres, մէթրօ Sèvres

կը ներկայացուին ՇՈՒՇԱՆ ՎԱՐԴԵՆԻ եւ ՍՈՒԼԼԱՆ ՄԱՇՄՈՒՏ եւ ԱՌԱՒՕՏ ՍԱՐԳՍԻՍԸ (զաւեշտ)

Տոմսերու գիները՝ 10 եւ 7 ֆր.:

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Պ. ՇՈՒՀԱՊԵԱՆԻ ԿՈՂՄԷ

29 ՄԱՐՏ, Hôtel Bonaparteի ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

38 Ave. Friedland

կը խնդրուի նկատի ունենալ այս թուականը:

Շարժանկարի քաղաքային ներկայացումներ

ՄԻՆ ՇԱՄՈՆ — Cinéma Palaceի մէջ 4 Ապրիլ երեք. երեկոյ ժամը 8,30ին

ՏՔՍԻՆ — Cinéma Noveltyի մէջ 7 Ապրիլ, Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8,30ին

ԿԸ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԻՆ՝ ԳԵՂՋԿԱԿԱՆ ՀԱՐՍՆԻՔ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ (հայերէն խօսուն ժապաւէն), ՆԱԲՈԼԵՈՆ ՊՕՆԱՓԱՐԹԻ ՎԱԽ– ՃԱՆԸ, Abel Ganceի գլուխ գործոց ժապաւէնը եւ ԻՍԼԱՄՆԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐԸ

ՄԱՔՄՕՕԾՈՒի երաժշտական կտոր մը, Ամերիկեան ծովայինները տեղ Թահին հարէմին մէջ: (Կէս ժամ տեղ խնդալ):

Մուտք բոլոր տեղերու համար 5 ֆր., փոքրիկներու 2 ֆր.:

ԻՐԱՒԱԳԷՏ - ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ

Ա ր տ ա ւ ա զ դ Հ ա ն ը մ ա ն

122 Boulevard Murat (Paris 16e)

Մէթրօ Փօրթ տը Սէն Քլու, ելքը, Ավընիւ տը Վէրսայլի կողմէն: Դիմել իրեն վստահութեամբ ամէն կարգի դա – տի, առնելիքի եւ գործի համար:

10 - 12, 6·30–8, բացի երեքշաբթի եւ ուրբաթ առաւօ– ներէն: Թէլէֆօն, ժամէն 52–69:

ՀԱՅՏԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ԻՐԱՒԱԳԷՏ - ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ

Վ Ա Հ Ա Ն Ե Ա Ր Ճ Ա Ն Ե Ա Ն Ի

Գրասենեակը փոխադրուած է

21, RUE BAUDIN, PARIS (9e)

Tél. Tru: 29 - 39

(Մէթրօ Cadet, Սգուաո Մօնթոլօնի եւ բրի Լաֆայէթի անկիւնը)

Ընդունելութիւն ամէն օր 9էն 11 եւ 5էն 7 եւ ժամադրութեամբ

ՏՈՔԹ. ԳՈՒՐԳԷՆ ՄԵԾԱՏՈՒՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ, ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ

Կ'ընդունի, ամէն օր ժամը 14—17 եւ ժամադրութեամբ

230 Avenue du Maine, Paris (14), Métro: Alésia · Tél. Suffren 01—64

Autobus 8—28—AE—CB—123

ՃԱԿՈԲ ՁԱՓՐԵԱՆ

FABRIQUE DE PARFUMS

14 RUE CARLE-HEBERT, Courbevoie, Seine. Tél. Défense 10—55

Ո ՏԸ ՔՈԼՈՆԵԸ ԵՒ ԱՆՈՒՇԱՀՈՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

TCHAKER ՎԱՃԱՌԱՆԻՇՈՎ

Կը ծախուին՝ Թռուա Քառքիէ, Պոնմառշէ, Բրէնթան, Լափայէթ վաճառատուներէն եւ 42 Bld. de Strasbourg:

Մէկ լիտրը՝ 75, ½ լիտրը՝ 40, ¼ լիտրը՝ 25 եւ 1/8 լիտրը՝ 15 ֆր.

ԿԱՊՈՑ

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆԻ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆԻ ԿԱՊՈՑՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Լոնտոնէն, Փարիզէն եւ Փրակայէն կ'ուղարկենք՝ բրդեղէնները, կօշիկներ, ձեռմակեղէններ, Թրիքոներ եւայլն, ամենաաժան գնով: Կը ստանձնենք նաեւ չամախորդներու կողմէ գնուած ապրանք– ներու առաքումը: Փափաքողներուն կը ղրկենք բրդեղէններու նմոյշ– ները եւ մանրամասնութիւններ:

Կ'ուղարկենք դիւրատար (portatif) Underwood մեքենաներ: Թուա– կան տառերով, ամենաժան գիներով :

Դիմել՝ American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber

Tél. Opéra 67-77

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 376.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : GOBelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱԿ ԵՌԱՄՍԵԱԿ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
5
ԱՊՐԻԼ
MERCREDI
5 Avril
1939

15e ՏԱՐԻ — 15e Année No. 4007

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՋԱՐԱՇՈՒՔ ՀԱՐՑԱԿԱՆԸ

— ∞ —

Փարիզի «Լը Փըթի Պլէօ» թերթէն վերջը, ազնուապետական օրկան մը եւս, «Ֆիկառօ», երկուշաբթի օր վուխթացած էր ահա - զանգ հնչեցնել Սուրիոյ անդամատման մասին, ակադեմական ժէ - ռամ Թառոյի եւ իր եղբօրը՝ Ժանի ստորագրութեան տակ :

Այս երկու եղբայրները, որոնք միշտ միասին կը ստորագրեն իրենց գրական թէ լրագրական հրատարակութիւնները, երկու տա - րի առաջ պատրաստած էր արդէն Սուրիոյ եւ Լիբանանի մէջ, լայնօրէն ուսումնասիրած են այդ չրջանին կացութիւնը : Ա - նոր համար ալ, մեծ կշիռ կը ներկայացնէ իրենց խօսքը : Եւ զար - մանալի չէ որ թուրք մամուլը գոհունակ տողեր կը մրոտէ, երբ ա - նոնք պարբերաբար երեւան կը հանեն Թրքական դաւերը :

Երկու թերթերուն մէջ ալ, Փօլ տիւ Վէռու եւ Թառօ եղ - բայրները նոյն չարաչուք վտանգն է որ կը մատնանշեն.— Թուրքե - րը տարածելով իրենց գրաւումը, պիտի մտնեն Անտիոք, եւ պիտի հասնին Ալէվիներու երկիրը, առանց դիմադրութեան հանդիպելու Ֆրանսական զօրքին կողմէ : Ցեղոյ յառաջխաղացութիւնը պիտի չարունակէն դէպի Հալէպ որ 320,000 բնակիչ ունի եւ կը կազմէ ոչ միայն «Ֆրանսական կայսրութեան ամէնէն գեղեցիկ ոստանը», այլեւ «Սուրիոյ պաչտպանութեան վերջին ցանցը» :

Մինչ Պ. Փօլ տիւ Վէռու կը գոհանայ արձանագրելով իր գա - դած տեղեկութիւնները, «որոնց իւրաքանչիւրը վաւերականու - թեան տիրուր հանգամանքն ունի», Թառօ եղբայրները աւելի բաց կը խօսին .

— « Վաղը, երեքշաբթի (երէկ), եթէ հաւատանք Անգարայի թերթերուն եւ մեզի հասած տեղեկութեանց, Ալեքսանտրէթի խոր - հրդարանը պիտի հռչակէ իր կցումը Թուրքիոյ : 60,000 հոգինոց քանակ մը համախմբուած է սահմանագուխին վրայ եւ միայն այդ հաւաքոյթեան կը սպասէ, Սանճաք մտնելու համար :

Դեռ աւելին : Հալէպի մէջ, որ ունի 320,000 բնակիչ, ուր Թուրքերը անհնազանդութիւն մը կը կազմեն, թրքասէր կոմիտէներ կը կազմակերպուին, հանրագրութիւններ հաւաքելու համար : Անմիջապէս որ Սանճաքը կցուի, այդ կոմիտէները պաշ - տօնապէս պիտի պահանջեն Թուրքիայէն աւելի յառաջ մղել իր զօր - քը, փրկելու համար հարստահարեալ եղբայրները ... Թուրքերը իւրացուցած են գերմանական մեթոտները, եւ եթէ արագօրէն ար - գիլ չդրուի, շատ լաւ պիտի յաջողին : Բարեկամօրէն թոյլ պիտի տա՞նք, անգամ մը եւս, որ դարձնեն այս նոր եւ շռնդալից շարժա - նկարը : Եթէ կ'ուզենք խափանել զայն, մէկ վայրկեան իսկ պէտք չէ կորսնցնենք : Եւ պէտք է խափանել ամէն գնով» :

Եւ երկու եղբայրները կը բացատրեն թէ ինչու անհրաժեշտ է խափանել Թրքական նոր դաւը .

— « Թոյլ տալ որ Սանճաքը գրաւեն (առանց նոյն իսկ խօսելու Հալէպի մասին), կը նշանակէ կորսնցնել ամբողջ Սուրիան, եւ կորսնցնել անպատուութեամբ» :

« Կիլիկիոյ խաչելութեան» եւ «Ալեքսանտրէթի աղէտ»ին հե - ղինակն ալ կը բացատրէ պատճառները, անգամ մը եւս պարզելով Սանճաքին եւ Հալէպի ռազմավարական եւ տնտեսական արժէքը :

Բայց լաւ է այստեղ ընդհատել քաղուածքները, քանի որ եր - կու դրութիւններն ալ պիտի հրատարակենք առանձին :

Պիտի ըսէք թէ երեքշաբթին անցաւ եւ բան մը չպատահեցաւ : Բայց այդ յետաձգումը կրնա՞յ ակռանք մը կազմել, երբ իրազեկ հեղինակութիւններ կը պնդեն թէ էնկիւրին իսկապէս չարաչուք խաղ մը կը սարքէ Ա՛ւ Սանճաքի Ա՛ւ Հալէպի նահանգին չուրջը, օգտուելով Ֆրանսայի բազմազան հոգերէն, ինչպէս եւ Փարիզի կարգ մը շրջանակներու բարեհաճութենէն :

Անշուշտ մեզի չի մնար գիտնալ կառավարութեան բոլոր տրա - մադրութիւնները : Բայց, կը թուի թէ անոնք որ պաչտօն վարած են Կիլիկիոյ, Սուրիոյ, Լիբանանի կամ Պոլսոյ մէջ, մասնաւորա - պէս դժգոհ են արտաքին գործերու նախարարին բռնած դիրքէն :

Ինչպէս Պ. Փօլ տիւ Վէռու, անոնք ալ ուղղակի եւ հրապարա - կաւ, կամ «Միջերկրականի կոմիտէի»ն մէջ լրջօրէն կը մեղադրեն Պ. Ժոռժ Պոնէ ազդու լեզու մը չգործածեց Թուրքիոյ հանդէպ, եւ չարունակ զիջումներ կատարեց, սկսելով Սանճաքի նոր սահմա - նագրութենէն :

Անշուշտ այս պարագաները գիտնալով է որ Թառօ եղբայրները հրապարակաւ կը հարցնեն վարչապետին թէ հովանաւորեալ Սու - րիան ալ մաս կը կազմէ՞ Ֆրանսական կայսրութեան, ինչպէս Ձի - պուտին, Թունուզը կամ Մարոքը :

— « Ո՞վ կրնայ կասկածիլ այդ մասին : Մենք հոն էինք դարեր առաջ, Թունուզի կամ Ֆէսի մէջ հաստատուելէ առաջ : Հոգատա - րութիւնը պարզապէս պսակեց դարաւոր ճիգ մը ...

Երբ մեր վարչապետը կը յայտարարէ թէ մէկ թիզ անգամ պի - տի չզիջի մեր հողերէն, անոր մէջ կ'առնէ՞ Սուրիան ալ, թէ դուրս կը ձգէ զայն, որովհետեւ երբեմ բացորոշ յայտարարութիւն մը չընդառաջ այդ մասին» :

Վերջերս Սուրիոյ եւ Լիբանանի ֆրանսերէն թերթերը կը դրէին թէ բան մը փոխուած է Ֆրանսական քաղաքականութեան մէջ : Մենք որոշ տեղեկութիւններ չունինք այդ մասին : Եւ եթէ հարկ ըլլար դառել Փարիզի պաչտօնական մամուլին բռնած դիր - քէն — լռութիւն — պիտի ըսէինք թէ փոփոխութիւնը երեւութա - կան է :

Ամէն պարագայի մէջ, մենք պարզած եղանք եղերական կա - ցութեան մը պատկերը :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՆԳԼԻԱ ՄԻԱՑԵԱԼ ՃԱԿԱՏ ԿԸ ԿԱՋՄԷ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԴԷՄ

— ∞ —

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

»»» · «««

Կարելի է պատմական համարիլ Մեծն Բրիտանիոյ երեսփ· ժողովին եր - կուշաբթի օրուան նիստը, երբ վարչապետը մանրամասնօրէն պարզեց իր նոր քաղաքականութիւնը,— մի ցեալ ճակատ բոլոր խաղաղասէր պետութեանց, խափանելու համար Հիթլէրի համաչխարհային տիրապետութեան ձգտումնե - րը : Ամբողջ ժողովը ծափահարեց վարչապետին յայտարարութիւնները :

Պ. Չէմպըրլէն այս առթիւ մանաւորապէս չեշտեց թէ անհրաժեշտ էր հա - ւաքական ապահովութեան այս նոր քաղաքականութիւնը, որովհետեւ դերմա - նական կառավարութեան ընծայած հաւաստիքները «հովին տրուեցան բացար - ձակապէս» :

Վարչապետը նախ յիշեց իր ուրբաթ օրուան յայտարարութիւնը, որ նոր շրջան մը կը բանար բրիտանական քաղաքականութեան մէջ : (Օգնութիւն Լե - հաստանի, եթէ վտանգուի անոր անկախութիւնը) : Եւ աւելցուց .

— « Անշուշտ այսքան կարեւոր յայտարարութիւն մը միայն սահմանային քանի մը պզտիկ միջադէպերու չի վերաբերիր, այլ աւելի մեծ դէպքերու որ կրնան դռնուիլ սահմանային միջադէպի մը ետին, ինչպէս Լեհաստանի ան - կախութիւնը, եթէ վտանգուի : Եւ եթէ վտանգուի, ես կասկած չունիմ թէ լեհ ժողովուրդը պիտի դիմադրէ ամէն յարձակման : Ցայտարարութիւնը կը նչա - նակէ թէ Ֆրանսա եւ Մեծն Բրիտանիա անմիջապէս օգնութեան պիտի հասնին Լեհաստանի » :

Ցետոյ պատմելով Միւնիխի մէջ եղած խօսակցութիւնները, Պ. Չէմպըրլէն յայտարարեց թէ այն ատեն հաւաստիք տրուած էր իրեն եւ ամբողջ աշխարհի թէ գերմանական կառավարութիւնը երբեք չուզեր տիրապետել ուրիշ ցեղերու վրայ եւ թէ իր նպատակն է միացնել դրացի երկիրներու բոլոր Գերմանները :

— « Այս հաւաստիքները այժմ հովին տրուած են : Ահա նոր իրողութիւնը որ բոլորովին քանդեց վստահութիւնը եւ ստիպեց որ բրիտ· կառավարու - թիւնը ձեռնարկէ մեծ փոփոխութեան մը : Ձիշդ է որ այժմ ուրիշ պատճառներ մէջտեղ կը դրուին, պատմական եւ այլն, ինչպէս եւ նախայարձակման վախեր՝ արդարացնելու համար այս կամ այն արարքը : Այդ պատճառները կրնան աքանչելի ըլլալ, բայց չեն համապատասխաններ նախապէս տրուած հաւաստիք - ներուն եւ անխուսափելի է որ անոնք տեղի կուտան կասկածներու եւ կը մղեն հարցնել թէ նոր ծաւալման մը պատճառները պիտի չգտնե՞ն ձիշդ այս պահուն : Ես չեմ պնդեր թէ այդ մարտահրաւէրը արձակուած է : Երբեք որ եւ է պաչ - տօնական յայտարարութիւն չէ եղած, այս կարգի գործողութիւն մը սահմա - նելու համար : Բայց վերջին դէպքերու արդիւնքը զգացուեցաւ չահակից եր - կիրներու սահմաններէն ալ անդին, շատ աւելի հեռուն քան կը սպասէին անոնց հեղինակները : Զափազանցութիւն չէ ըսել թէ հանրային կարծիքը խորապէս ցնցուեցաւ ամբողջ աշխարհի մէջ : Ես պատերազմի մարդը չեմ երբեք ինչպէս չէի անցեալ սեպտեմբերին : Ես երբեք մոքս չէի անցներ դերման մեծ ժողո - վուրդին վրայ նայիլ տարբեր աչքով քան կ'ուզէի որ ուրիշներ նայէին անդ - լիացի ժողովուրդին վրայ : Դեռ վերջերս կը յայտարարէի թէ Անգլիա պէտք չէ որ եւ է անորոչ յանձնառութիւն ստանձնէ, գործադրելու համար չնախատես - ուած պայմաններու մէջ : Բայց, ինչ որ կ'ընենք այժմ, կը բաղկանայ ճշդորեա յանձնառութենէ մը, որ պիտի գործադրուի որոշ պատահականութեան մը մէջ,— եթէ փորձ մը կատարուի տիրապետելու համար աշխարհի վրայ, բռնի ուժով : Եթէ այդ է գերմանական կառավարութեան քաղաքականութիւնը, բա - ցորոշ է որ Լեհաստան միակ վտանգուած երկիրը պիտի չըլլայ : Միւս կողմէ, միակ պարագայի մը մէջ սահմանափակուելով չէ որ մեր կողմէ Լեհաստանի տրուած հաւաստիքը կրնայ յարգուիլ : Վերջին դէպքերը սրտնեղութիւն , մտահոգութիւն եւ անստուգութիւն պատճառեցին Գերմանիոյ բոլոր դրացի երկիրներուն մէջ, տեղի – անտեղի : Եթէ այս հոգեվիճակը միայն ծուռ մեկ - նութեանց վրայ հիմնուած ըլլար, այն ատեն պետութեանց անկախութիւնը ապահովելու համար կինքուած բոլոր համաձայնութիւնները երբեք պիտի չգործադրուէին եւ Եւրոպան կրնար աստիճանաբար վերադառնալ սովորական հանդարտութեան : Այն ատեն այդպիսի համաձայնութեանց գոյութիւնն ան - դամ կը մոռցուէր : Թոյլ տուէք չեչտելու թէ՝ ինչ որ ալ ըլլայ այժմ կատար - ուած բանակցութեանց ելքը, այդ բանակցութիւնները որ եւ է սպառնալիք չեն տրամադրեր Գերմանիոյ դէմ, ցորչափ այդ երկիրը լաւ դրացի կը մնայ» :

Վարչապետը մասնաւորապէս պատասխանելով Ա. Միւնխեան մասին ե - ղած հարցումներու, յայտարարեց .

— « Այսօր չեմ ուզեր յայտնել թէ ո՛ր կառավարութիւնները մօտաւոր ա - պագայի մը մէջ ցանկալի պիտի դտնեն — կամ պիտի չգտնեն— մեզի հետ խորհրդակցիլ կացութեան մասին· բայց կ'ուզէի ակնարկել Խորհրդային Ռու - սաստանի, որովհետեւ գիտեմ թէ այդ պետութիւնը միշտ կը յիշուի ընդդիմա - դիր անդամներուն մէջ, որոնք կը հարցնեն թէ այսպէս կոչուած վարդապե - տական՝ դաղափարական տարբերութիւնները չե՞ն բաժներ մեզ : Ես մէկ վայրկեան իսկ չեմ պնդեր թէ գաղափարական տարբերութիւններ չկան : Բայց , ինչպէս ըսի ուրբաթ օր, մեր տեսակէտն այն է թէ՝ ինչ որ ալ ըլլան դաղափարական տարբերութիւնները, արժէք չունին այս կարգի հարցի մը մէջ : Մեզի համար էականը մեր անկախութեան պահպանումն է : Երբ կ'ըսեմ մեր անկախութիւնը, միայն մեր երկրի մասին չէ որ կը խօսիմ· ըսել կ'ուզեմ անկախութիւնը այն բոլոր պետութեանց որ կրնան նախայարձակման սպառ - նալիքին ենթարկուիլ : Հետեւաբար, մենք սիրայօժար կ'ընդունինք ամէն երկ - րի գործակցութիւնը, ինչ որ ալ ըլլայ իր ներքին կարգադրարքը, ոչ թէ նա - խայարձակ ըլլալու նպատակով, այլ նախայարձակման դիմադրելու համար» :

Ցետոյ Պ. Չէմպըրլէն գոհունակութեամբ չեշտեց թէ ամբողջ ազգը միա - ցած է ոչ միայն հաւանութիւն յայտնելով իր ծրագրած քաղաքականութեան,

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՆԱԽԱԳԱՀԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ, ԱՑՍՕՐ

— ∞ —

Պ. Լըպրէօի դրաւ իր թեկնածուքիւնը

— ∞ —

*Նախագահական ընտրութիւնը կը կատարուի այսօր, չորեքշաբթի, 5 ապրիլ : Վարչապետը պաչտօնապէս հաղորդեց թէ Պ. Լէպրէօն հաւանած է իր թեկնածուքիւնը դնել վերընտրութեան համար, «տեղի տալով բարեկամնե - րու սիրալուժներուն» : Այս յայտարարութեան վրայ, քանի մը թեկնածուներ հրաժարեցան, բայց իրենց թեկնածուքիւնը կը պահեն Պ. Պ. Ժիւսքէն Կո - տօռ եւ Ֆ. Պուխօն : Ընկերվարականները եւ համայնավարները հակառակ ըլլալով նախագահին վերընտրութեան, իրենց կարգին թեկնածուներ պիտի ներկայացնեն առաջին քուէարկութեան համար : Կ'ըսուի թէ Պ. Լըպրէօն հա - ւանութիւն յայտնելով հանդերձ, տրամադիր չէ նախագահութեան երկրորդ եօթնամեակը լրացնելու, եւ կրնայ հրաժարիլ պահուն ժամուն, երբ մեղմացած ըլլայ քաղաքական կացութիւնը : Կը կարծուի թէ այդ պարագային թեկնածու պիտի ներկայանայ Պ. Տալատիէ : Ուրիշ լուրի մը համաձայն, վարչապետը պիտի վերակազմէ դահլիճը, նախագահին ընտրութենէն վերջը, առաջին առ - թիւ դուրս ձգելով արտաքին նախարարը, Պ. Ժորժ Պոնէ, որուն դիրքը խախ - տած է իրեւ հետեւանք Միւնիխի համաձայնութեան խորտակման (ինչպէս եւ Սանճաքի հարցին հետեւանքով) :

*** Ազգ· ժողովը կը դումարուի այսօր, ժամը 2.30ին, Վերսայլի մէջ : Ժողովը կը բաղկանայ 617 երեսփոխաններէ եւ 315 ծերակուտականներէ, բայց թափուր աթոռներ կան, եւ բացակաները կամ հիւանդներն ալ հաչուելով, չի կարծուիր որ քուէարկուներու թիւը 900էն աւելի ըլլայ : Ժողովին պիտի նա - խագահէ ծերակոյտին նախագահը : Բացման ճառէն վերջը պիտի ընտրուին 36 քուէխոյզները : Ցետոյ վիճակ պիտի ձգուի, ընտրելու համար այրուքենի այն տուփը որով քուէարկելու պիտի հրաւիրուին ժողովականները : Այնուհե - տեւ անմիջապէս պիտի ձեռնարկուի առաջին քուէարկութեան, որուն համար տրամադրուած է երկու ժամ : Ցետոյ կը կարդացուին քուէները : Թեկնածուն պէտք է ստանայ բացարձակ մեծամասնութիւն : Եթէ առաջին քուէարկութիւ - նը ժխտական ըլլայ, երկրորդ, ի հարկին երրորդ քուէարկութիւն մը կը կա - տարուի : Ընդհանրապէս ընտրութիւնը կը վերջնայ առաջին քուէարկու - թեամբ : Պ. Լըպրէօն արդէն մեծամասնութիւն ապահոված ըլլալով, ընդհա - նուր կարծիքն այն է թէ պիտի ընտրուի առաջին քուէարկութեամբ, մանա - ւանդ որ ծերակոյտը կուսակից է իրեն, բացի աննշան փոքրամասնութենէ մը (ընկերվարական, համայնավար եւն.) :

Նախկին վարչապետ Պ. Լէոն Պլում ձայնակցելով իր կուսակցութեան օր - կանին, հրապարակաւ կը մեղադրէ Պ. Տալատիէն, իրեւ հեղինակը Պ. Լըպ - րէօնի վերընտրութեան ծրագրին :

Պ. Լըպրէօնի վերընտրութեան պարագային, աւանդական թափորը զանց պիտի առնուի : Նախագահը ներկայ պիտի չըլլայ ազգ· ժողովին, Վերսայլի մէջ, այլ Էլիզէի պալատէն պիտի հետեւի ընտրական գործողութեանց :

Լեհաստանեան վերջ Ռումանիա եւ Թուրքիա

Պուքրէշէն կը հաստատեն թէ կարոլ Թագաւորը եւ իր կառավարութիւնը հաւանած են, որ անգլիական կառավարութիւնը երաչխաւորէ Ռումանիոյ ան - կախութիւնը՝ գերման նախայարձակման մը դէմ, ինչպէս ըրաւ Լեհաստանի հանդէպ :

Թուրքիոյ հետ կը կատարուին դիւանագիտական խօսակցութիւններ, որ - պէսզի ան արտօնէ դաշնակից նաւերու անցքը Տարտանէլէն, օգնութիւն հաս -ցնելու համար Ռումանիոյ եւ Լեհաստանի :

*** Էնկիւրիի « Ուլուս » թերթը, որ բացառիկ թիւ մը հրատարակած է Մեծն Բրիտանիոյ նուիրուած, մասնաւոր տեղ յատկացուցած է արտաքին նա - խարար Լորտ Հալիֆաքսի մէկ յօդուածին : Անգլիացի նախարարը կ'ըսէ·*

— « Անգլիա գիտէ, թէ Թուրքիոյ տեսակէտները միջազգային հարցերու մասին նոյնն են, ինչ որ Անգլիոյ տեսակէտները, եւ թէ Թուրքիոյ ու Անգլիոյ շահերը ոչ մէկ տեղ իրարու չեն հակասեր : Ուստի, բնական է որ Մեծն Բրի - տանիա ամէն ջանք թափէ եւ աչկակի Թուրքիոյ վերակազմութեան, ըստ Թուրք կառավարութեան նախագծած ծրագրին :

Արտաքին նախարար Սարաճօղլու կը դրէ·

— « Թէեւ մեր երկիրները (Անգլիա եւ Թուրքիա) կը գտնուին Եւրոպայի երկու հակադիր ծայրերուն մէջ, բայց մեր գործը համանման է : Մինչ խա - դաղասէր Մեծն Բրիտանիան կը կապէ մեզ իր նաւերով աչխարհի միւս մա - սերուն հետ, Թուրքիան ալ կը կապէ Եւրոպան Ասիոյ հետ : Համոզուած եմ որ երկու երկիրները միացնող գործակցութիւնը, որ սկսաւ վերջին տարիներս , աւելի եւս պիտի զարգանայ ապագային » :

Իտալի թագաւոր զոհ գնաց սրկածի մը

Պաղտատէն կը հեռագրեն ապրիլ 4 թուականով .—

Կազի Ա· Թագաւորը մեռաւ այս գիչեր, զոհ երթալով ինքնաչարժի արկա - ծի մը : Թագաւորը ինք անձամբ վարելով կառքը, պալատ կը վերադառնար երբ, ժամը 23.30ին, կառքը սրընթաց զարնուեցաւ ելեկտրական ձողի մը : Վհատեալը անմիջապէս ուշաթափ ըլլալով, մեռաւ կէս գիչերին : Գանկը խոր - տակուած եւ ուղեղը ջարդուփչուր եղած էր :

Կազի առաջին դեռ նոր լրացուցած էր 27 տարին : Հայրը, Ֆէյսալ Թագա - ւոր յանկարծամահ եղած ըլլալով Զուիցերիոյ մէջ, անոր յաջորդեց 1933 Սեպտ· 9ին : Ուրեմն Թագաւոր էր 5ուկէս տարիէ ի վեր :

Իրաքի նոր Թագաւոր հռչակուեցաւ Էմիր Ֆէյսալ, հանգուցեալ Թագաւո - րին զաւակը, որ չորս տարեկան է : Ինամակալ նչանակուեցաւ Էմիր Ապտուլ - լահ :

Անգլիա եւ Իտալիա

Իտալական կառավարութիւնը զեկոյց մը հրատարակեց, որով կը յայտնէ թէ անգլ· դործակատարը արտաքին նախարար Ձիանոյին հաղորդած է վար - չապետ Չէմպըրլէնի յայտարարութեան պատճէնը, որով Մեծն Բրիտանիա կ'երաչխաւորէր Լեհաստանի անկախութիւնը : Իտալական մամուլը կը զբաղի այս խնդրով, ինչպէս նաեւ Ֆրանքօ-Իտալական վէճով : Պ. Կայտա երկու յօդուած գրեց Թունուզի մասին : «Փօփօլօ տի Ռոմա», անդրադառնալով Հիթ - լէրի ճառին, կը ձայնակցի անոր, պախարակելով Անգլիան թէ ուրիշի գործե - րուն կը միջամտէ, մինչ ինք Թոյլ չի տար որ ուրիշներ խառնուին անգլիական գործերու մէջ :

ՎՂՎՈՏՉԱՇՑՈՒՈ ԲԱՐԲ

(ՊԱՏՄՈՒԱԾՔ ՎԵՊ)

ԳԼՈՒԽ Թ ՍՈՒՏԸ

— Իսկ ես ոչ մի բան չեմ գիտեր։ Ես ոչ մի բան չեմ տեսել։ Ես ոչ մի բան չեմ լսել։ Ես ոչ մի բան չեմ հիշում։ Ես ոչ մի բան չեմ ասի։

— Դուք ինձ հետ ձեր կատակները թողեք։ Ես ձեզ հարցնում եմ, թե ինչ է եղել։

— Ես ոչ մի բան չեմ գիտեր։ Ես ոչ մի բան չեմ հիշում։ Ես ոչ մի բան չեմ ասի։

— Ես ձեզ ասում եմ, որ ինձ հետ կատակներ չան

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ Կ. Կ. Կ. ԿԱՆԱՅԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՏՈՐ Գ.

ԵՐԵՎԱՆ — 1958 — ԵՐԵՎԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

Հրատարակության է երաշխավորել ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԱ պատմության ինստիտուտի գիտական խորհուրդը

Պատասխանատու խմբագիր՝ Ա. Ա. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Խմբագրական կոլեգիա՝ Ա. Ա. Սարգսյան (պատասխանատու խմբագիր), Ա. Ա. Աբրահամյան, Ա. Ա. Ալիխանյան, Ա. Ա. Ամատունի, Ա. Ա. Արզումանյան, Ա. Ա. Բաբայան, Ա. Ա. Գալոյան, Ա. Ա. Գրիգորյան, Ա. Ա. Դանիելյան, Ա. Ա. Եղիազարյան, Ա. Ա. Զաքարյան, Ա. Ա. Թադևոսյան, Ա. Ա. Իսրայելյան, Ա. Ա. Լալայան, Ա. Ա. Խաչատրյան, Ա. Ա. Ծատուրյան, Ա. Ա. Կարապետյան, Ա. Ա. Հակոբյան, Ա. Ա. Հարությունյան, Ա. Ա. Մելիքյան, Ա. Ա. Մկրտչյան, Ա. Ա. Մովսիսյան, Ա. Ա. Նազարյան, Ա. Ա. Շահինյան, Ա. Ա. Ոսկանյան, Ա. Ա. Պետրոսյան, Ա. Ա. Ռշտունի, Ա. Ա. Սահակյան, Ա. Ա. Վարդանյան, Ա. Ա. Տեր-Ղևոնդյան, Ա. Ա. Քոչարյան, Ա. Ա. Օհանյան, Ա. Ա. Ֆարմանյան, Ա. Ա. Ֆրանգուլյան, Ա. Ա. Ֆրունզե, Ա. Ա. Ֆրունզե, Ա. Ա. Ֆրունզե

այլ եւ առաջադրուած նպատակին հասնելու վճռականութեամբ։» Կայսրու – թեան բոլոր երկիրները, ծովերէն անդին, մինչեւ հիմա մեր խաղաղասիրական ճիգերուն հետեւեցան այն ջերմ յոյսով թէ պիտի պահպանուին յաջողութեամբ ։ Բոլորն ալ հետզհետէ հասկցան թէ այլեւս չեն կրնար ապրիլ անակնկալի եւ կասկածի այն մթնոլորտին մէջ որմէ Եւրոպան տառապեցաւ վերջին ամիսներու ընթացքին։ Ես կը յուսամ թէ մեր ձեռնարկը, որ չէ վերջացած տակաւին, պիտի կազմէ անկխնդրարձ մը ոչ թէ պատերազմի ուղղութեամբ, որ ոչ մէկ օգուտ կը բերէ, ոչինչ կը բուժէ, ոչինչ կը լուծէ, այլ դէպի աւելի առողջ ուղղութիւն մը, ուր բանականութիւնը պիտի յաջորդէ բռնութեան եւ սպառնալիքներուն տեղ պիտի հաստատուին պաղարիւն եւ հիմնաւորուած փաստերը »։ (Բուռն ծափեր)։

*** Այս յայտարարութիւնները մեծ տպաւորութիւն գործեցին բոլոր երկիրներու մէջ, բացի անշուշտ Գերմանիայէն եւ Իտալիայէն։ Գերմանական թերթերը կը շարունակեն անարգել Անգլիան, անոր վերադրելով պաշարման ծրագիրները։ Պաշտօնական թերթ մը կ'ազդարարէ թէ Գերմանիա պիտի չսպասէ, մինչեւ որ ցանցը նետուի իր գլխուն եւ դառնայ անխորտակելի։ Ուրիշ թերթ մը Զէյմպրլէնի հովանոցը բաղդատելով Դամոկլէսի սուրին հետ, կը գրէ։

— « Մենք չենք կրնար մոռնալ այն խայտառակ սուտերը որով բրիտանական քաղաքականութիւնը կը բանայ իր նոր շրջանը։ Այսուհետեւ ինչպիսի ճառեր ալ խօսի Անգլիոյ վարչապետը, ճշմարտութիւնն այն է որ Զէյմպրլէնի կառավարութիւնը բոլշեւիկութեան հետ գործակցելով, կը չանայ պաշարել Գերմանիան »։

Իտալական թերթերն ալ խստօրէն կը քննադատեն Անգլիոյ նոր քաղաքականութիւնը, չէշտելով Առանցքին ամուր համերաշխութիւնը ։

Իտալիա պիտի գրաւէ՞ Ալպանիան

— oo —

Ռիւթէրի Թղթակիցը կը հեռագրէ Հռոմէն.—

Համաճայն կարգ մը զրոյցներու, որ կը շրջին տասը օրէ ի վեր եւ բերանացի կը հերքուին պաշտօնական շրջանակներու կողմէ, իտալական զինուորներ ցամաք պիտի ելլեն Ալպանիոյ մէջ։ Այդ զրոյցները աստիճան մը հաստատեցան այսօր, երբ իմացուեցաւ թէ զինուորական փոխադրանաւեր կամ եւ պատրաստ կը սպասեն Պարիի եւ Պրինտիզիի մէջ եւ թէ 20.000 զինուորներ համախմբուած են այդ շրջանին մէջ։ Կը կարծուի որ եթէ Իտալիա որ եւ է գործողութիւն կատարէ, ամէն պարագայի մէջ պիտի շարժի Զօկու թագաւորին կատարեալ հաւանութեամբ։ Ուրիշ խօսքով, Ալպանիա պիտի հաւանի դառնալ Իտալիոյ թեւաբկութեան ենթակայ երկիր մը։

*** Իտալական թերթ մը, «Թէվէրէ» բացատրելով թէ Զէյմպրլէնն կը ձգտի պաշարել Գերմանիան եւ Իտալիան, կ'եղրակացնէ թէ չուտով բրիտանական ցանցը պիտի փռուի նաեւ Եուկոսլաւիոյ եւ Պուլկարիոյ վրայ։ Այս առթիւ քարէս մըն ալ կը հրատարակէ, որմէ կը հետեւի թէ Իտալիա ի հարկին ուժգնօրէն պիտի հակազդէ, Ալպանիոյ մէջ, ուր Անգլիա եւ Ֆրանսա դաւեր կը սարքեն եղեր։ Նշանակալից են թերթին հետեւեալ տողերն ալ.

— « Զէյմպրլէնի դիւանագիտական գործողութիւնը կը նմանի հեռագրական պարաններ նետող նաւու մը։ Այդ նաւուն ղեկավարին կը յիշեցնենք, Հիթլէրի պերճմաստ խօսքերէն վերջը, յոյն աշխարհագիր Ստրաբոնի ողջմտութիւնը։ Ստրաբոն, որ շատ լայն կը տեսնէր, հարկ դատած է խոհեմու – թեան խորհուրդներ գրի առնել այն նաւարկուներուն համար որ կը խրտչեն Ադրիականի մէջ... անոնց ուշադրութիւնը հրաւիրելով հոն փչող հովերուն վրայ։ Թող Զէյմպրլէնի նաւը նկատի առնէ Ստրաբոնի խորհուրդները եւ հանդիստ ձգէ այն խաղաղութիւնը որ աւելի քան երկու տարիէ ի վեր կը տիրէ այդ ծովին մէջ ուր դերակչիռ են Իտալիոյ շահերը» ։

Ի՞նչ արժեց ապանիական պատերազմը

Ապրիլ 1ին Ջօր։ Ֆրանքօ հրատարակեց պաշտօնական դեկոյց մը, որով սպանիական պատերազմը վերջացած կը հռչակէր։ Այս պատերազմը տեւեց 989 օր։ Տեղեկագրի մը համաձայն պատերազմը արժած է 65 միլիառ ոսկի փէզէթա (22,750,000,000 տոլար), իսկ մարդկային կորուստը եղած է 1 միլիոն հինգ հարիւր հազար, որուն մէկ միլիոնը սպանեալ։ Երկու պատերազմող կողմերու զինուորական վիճակագրութիւնները ցոյց կուտան թէ ճակատամարտներու մէջ սպաննուած են 800.000 հոգի։ Սպանիոյ մէկ վեցերորդը բռնի բուն առումով քարուքանդ եղած է, իսկ քաղաքներուն 90 առ հարիւրը ենթարկուած է օդային ռմբակոծումներու ։

Հալած չքացած է Սպանիոյ ազգային դրամատան ոսկի պահեստը, որ 1936 Յունիս 30ին կ'արժէր 2.202.000.000 փէզէթա, իսկ արծաթի պահեստը կ'արժէր մէկ միլիառ փէզէթա։ Սպանիոյ ազգային պարտքը այժմ բարձրացած է 25 միլիառ ոսկի փէզէթայի ։

ՋԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

Թունիրիոնց ազգ։ ժողովը որ ընտրուեցաւ անցեալ չաբթու, ապրիլ 3ին նիստ դումարելով, միաձայնութեամբ նախագահ վերընտրեց Իսմէթ Ինէօնիւն։ Այս վերընտրութենէն վերջ, դահլիճը հրաժարեցաւ, բայց անմիջապէս վերակազմուեցաւ, առանց փոփոխութեան։ Միայն թէ երկու նոր նախարարութիւններ հաստատուեցան,— առեւտրական եւ հաղորդակցութեանց, որոնք նախապէս միացուած էին ազգ։ տնտեսութեան եւ հանրօգուտ շինութեանց գործակատարութիւններուն մէջ։

Սոնիրիոնց կացութեան մասին վրդովիչ տեղեկութիւններ կը հրատարակեն ճախակողմեան թերթերը։ Ազգ։ խմբակցութեան նախագահը հեռագիր մը ուղղելով Փարիզ, դառնօրէն կը դանդատի հողատար իշխանութեան ձեռք առած միջոցներուն դէմ։ Աւելի քան քսան օրէ ի վեր կարելի չէ եղած կազմել նոր դահլիճը։ Նոր դէպքեր պատահեցան Հալէպի եւ Դամասկոսի մէջ։ Ջանի մը հարիւր արաբ երիտասարդներ ազմկալի ցոյցեր եւ աւերումներ կատարեցին եւ այս առթիւ չատեր վիրաւորուեցան ։

ԳՈՐԾԱԶՈՒՐԿՆԵՐԸ նոր արհեստներու վարժեցնելու համար կեդրոն մը բացուեցաւ Փարիզի մէջ, նախագահութեամբ աշխատանքի նախարարին։ Այս առթիւ հրատարակուած տեղեկագրէ մը կը հետեւի թէ Փարիզի շրջանին մէջ դործազուրկներու 25 առ հարիւրէն աւելին 60 տարեկանէն վեր են, իսկ 45 առ հարիւրը՝ 50էն վեր։

ՄՈՍԿՈՒԱՅի դեսպանատան պաշտօնեայ մը 15 տարի բանտարկութեան դատապարտուեցաւ քաղաքին մէջ, իբրեւ լրտես։ Այս պատիժը շատ թեթեւ կը նկատուի, ինչ որ նշան է թէ խստութիւններու շրջանը վերջ դտնելու վրայ է։ Մինչեւ հիմա այսպիսի յանցագործներ մահուան կը դատապարտուէին։ Դաղտնի կը պահուի դատապարտեալին անունը, ինչպէս եւ այն պետութիւնը որուն ի հաշիւ կատարուած է լրտեսութիւնը ։

ԻՏԱԼԱՅի աշխարհահռչակ երդիչ Պէնճամին Կիլի, 102 աստիճան ջեր – մութեամբ հիւանդ ըլլալով հանդերձ, երգեց Լոնտոնի մէջ, 8.010 հոգիի ներկայութեան, որպէսզի յուսահատ չընէ իր երգահանդէսին ունկնդիրները։ Ցեղոյ մարելով վոխագրուեցաւ հիւանդանոց ։

ՄՈՒՍՈԼինի Իտալիոյ խորհրդարանը նիստի հրաւիրեց ապրիլ 15ին։

»»» • «««

ԵՈՒԿՈՍԼԱՎԻՈՑ վարչապետը Զաղրէպ գնաց, բանակցելու համար Մրեւաթներու վարիչ Մաչէքի հետ։ Զաղրէպի մէջ է որ ընդհատիր վարիչները համագումար ունեցան եւ ճշդեցին իրենց դիրքը Եուկոսլաւ կառավարութեան հանդէպ։ Խրուաթները անջատում չեն ուզեր, այլ կատարեալ ինքնավարութիւն, դաշնակցային հիման վրայ։ Եթէ գոհացում չստանան, այն ատեն պիտի մտածեն անջատման եւ բռնարձակ անկախութեան մասին։

Հ. Յ. Դ.

Փարիզ

ՓԱՐԻԶԻ «ԵԳԻՊՏԱՑԻ» ԿՈՄԻՏԷՆ ընկերական ընդհ. դասախօսական ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի բոլոր ընկերները 7 Ապրիլ, Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8,30ին, 6 av. d'Italieի սրճարանի վերնայարկը. մէնթօ փլաս տ'Իթալի։

Կը խօսի ընկ. Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ, նիւթ՝ «*Ինչո՞ւ ձախողեցաւ հայկական գաղթը*»։

Հրապարակային դասախօսութիւն

Կազմակերպուած Հ. Յ. Դ. Վիէնի «Անի» կոմիտէին կողմէ

6 Ապրիլ, Չինգշաբթի գիշեր ժամը 9ին «Խաչակ» ակումբին մէջ

Կը խօսի՝ ընկ. Վ. ԽՇԽԱՆԵԱՆ, նիւթ՝ «Ազգայնականութիւն եւ ընկերվարութիւն»։

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ԱԿՈՒՄԲ

Յառաջիկայ դասախօսութիւնը տեղի կ'ունենայ 5 Ապրիլ, Չորեքշաբթի իրիկուն ժամը ճիշդ 21ին, Միութեան կեդրոնը 8 Ռիւ Պոսիւէ, Փարիզ։ Կը գլխաւորէ Ակումբի անդամ Պ. ՄԻՀՐԱՆ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ։ Նիւթ՝ «Հայաստանի տնտեսութիւնը»։

ԼՈՒՑՍ ՏԵՍԱՆ — Վ. ՆԱԻԱՍԱՐԴԵԱՆԻ

ԱՇԽՈՒՀԻ ՆՈՐ ԲԱԺԱՆՈՒՄԸ

(Միւնիխի առիթով)

»»» • «««

Ընտիր թուղթ, մաքուր տպագրութիւն, էջ 323 (չորս քարտէսներով) տպ. «Ցուսաբեր» 1939։ Գին 30 ֆրանք։ Արդիւնքը պիտի յատկացուի Հ. Յ. Դ. Թանգարանին ։ Փարիզի մէջ դիմել ընկեր Լ. Գեւոնեանի «Ցառաջ»ի խմբագրատունը, գաւառներու մէջ տեղական մարմիններուն։

ԽՈՐՀՐԱԶԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑՈՒՄ

(Մտալինեան Սահմանադրութեան առիթով)։ Հրատ. Հ. Յ. Դ. Արեւ. Եւրոպայի Կ. Կոմիտէի։ Մաքուր տպագրութիւն, ընտիր թուղթ, էջ 55։ Գին 5 ֆր.։

ԼՈՒՑՍ ՏԵՍԱԻ

HAÏASTAN

Նոր սերունդին ամսագրին 3րդ Թիւը, 16 էջ, հետեւեալ ճոխ բովանդակութեամբ.—

ԽՄԲ.՝ Վաղուան ընտրանին։ ԱՐՄԷՆ՝ Հայկական ճիգը։ ՄԻՆԱՍ ՁԵՐԱՋ՝ Պետրոս Դուրեանի մասին։ ՌՈՒԲԻՆ ՁԱՐԴԱՐԵԱՆ՝ Քարացածները (հէք – եաթ)։ Բանաստեղծութիւններ ԵՂԻՇ ՁԱՐԵՆՑԻ, ՍՄԲԱՏ ՇԱՀԱԶԻԶԵԱՆԻ եւ ՊԵՏՐՈՍ ԴՈՒՐԵԱՆԻ։ ՑՈՎԻԿ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ՝ Հայկ. Տարցի մասին։ Ա.՝ Հայոց գրականութեան պատմութիւն։ ՊԱՑԵՔԱՐ՝ Նոր սերունդ։ ՊԵՏՐՈՍ ՏԷՐ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ՝ Տիգրան երկաթի օրինակը։ Ա. ԱՓԱՆԱՍԵԱՆ՝ Հայերէն լեզուն, դասընթացք հայերէն լեզուի, լուրեր՝ Հայաստանէ եւ սփիւռքէ ։

Կը խնդրուի գործակալներէն իւրաքանչիւր հաշիւները փակել թիւ առ թիւ, իսկ բաժանորդներէն՝ փութացնել բաժնեգիները, հաշիւներու կանոնաւորութեան համար ։

Տարեկան բաժնեգին՝ Ֆրանսա եւ գաղութներ՝ 25 ֆրանք, Արտասահման 1 տոլար, ձեռքէ հատը 2·50 ֆրանք։

Փնտռել բոլոր այն կրպակներուն մէջ, ուր ՅԱՌԱՋ կը ծախուի։

Մամբագրական հասցէ.— Armik Djamalian, 5, Villa Virginie, Paris (14e)

Վարչական հասցէ.— H. Keusséyan. 51, Rue du Caire, Paris (2e)

ՅՈՐԵԼԵՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԳԻՉ Ա. ՇԱՀՄՈՒՐԱՏԵԱՆԻ

7 ՄԱՑԻՍ, ԿԻՐԱԿԻ, ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 3ԻՆ **Salle Gaveau**ի *ՄԷՋ*

Նախագահութեամբ՝ Պ. ԱՄԻՏԷ ԿԱՄԹՈՒՒԷի

Ասոր պիտի առնեն երաժշտագէտներ, դրագէտներ եւ մամուլի ներկայացուցիչներ։ Պիտի մասնակցին մեր սիրուած բոլոր արուեստագէտները։ Ցարդանքի իրենց արտայայտութիւնը պիտի բերեն նոյնպէս, Շահմուրատեանի երբեմնի օտար արուեստագէտ ընկերներէն երգիչներ (Օփերայէն եւ Օփերա – Քոմիքէն)։ Մանրամասնութիւններ մօտ օրէն ։

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՆՈՐ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Գ. Մ. ԱԼԷՄՇԱՀի ղեկավարութեամբ

Studios Wackerի մէջ, **69 Rue de Douai** (Place Clichy)

Դաշնակի, լութակի, երգի, սոլֆէժի եւայլն մասնաւոր ու խմբական դասեր՝ կարող հայ ուսուցիչներու կողմէ ։

Արձանագրութեանց համար դիմել, ամէն առաւօտ ժամը 10—12, Գ. Մ. ԱԼԷՄՇԱՀի, 142 bis Av. Ed. Vaillant, Boulogne Seine, իսկ Շաբաթ օրերը ժամը 2—4 Studio Wacker:

Կիրակի 14 Մայիս 1939, ժամը 15ին

Mutualitéի ՄԵԾ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

ԼԷՊԼԷՊԻՋԻ ՀՕՐ ՀՕՐ ԱՂԱ

ՀԱՑԵՐԷՆ

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՄԲ Գ. Մ. ԱԼԷՄՇԱՀԻ

Տիգրան Զուհաճեանի այս անմահ երաժշտական ստեղծագործութիւնը աննախընթաց յաջողութեամբ բեմադրուեցաւ անցեալ տարի, մեծանուն երգահանին ծննդեան հարիւրամեակին առթիւ։ Ընդհանուրի պահանջին վրայ, Մայիս 14ին պիտի կրկնուի մեւնոյն կազմով եւ ՀԱՑԵՐԷՆ ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ թարգմանութեամբ՝ որ ամէն կերպով կը գերազանցէ թուրքերէն բնագիրը։

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆի նոր ելմտացոյցը կը ներկայացնէ 26 միլիոն սթերլինի մուտք, որ ելքէն պակաս է մէկ միլիոն ։

ԵՕԹԸ ԻՐԼԱՆՏԱՑիներ ծանր պատիժներու դատապարտուեցան Լոնտոնի մէջ, իբրեւ ահաբեկիչներ։ Գլխաւոր ամբաստանեալը դատապարտուեցաւ 10 տարի թխապարտութեան ։

ՄԵՔՍԻԿԱՑի կառավարութիւնը պայման դրաւ որ Սպանիոյ փախստականները եւ ուրիշ տարագիրներ բաւականաչափ դրամ ունենան, ներս ընդունելու համար։ Այս խստութեան պատճառը այն է որ 300.000 գործազուրկներ կան Մեքսիկայի մէջ եւ չատ մը Մեքսիկացիներ չեն կրնար իրենց հայրենիքը դառնալ, գործ չգտնելով ։

Շարժանկարի քաղաքակիր ներկայացում

ՏԷՍԻՆ — Cinéma Noveltyի *մէջ 7 Ապրիլ, Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8,30ին*

ԿԸ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԻ՝ ԳԵՂԶԿԱԿԱՆ ՀԱՐՍՆԻՔ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ (*հայերէն խօսուն ժապաւէն*)։ ՆԱԲՈԼԷՈՆ ՊՕՆԱՊԱՐԹԻ ՎԱԽՃԱՆԸ, Abel Gance*ի գլուխ գործոց ժապաւէնը եւ* ԻՍԼԱՄՆԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐԸ

ՍԱՒՈՅՕՆի երաժշտական կտոր մը, Ամերիկեան ծովայինները սուրհանդակի ինքնաթիռին մէջ։ (Կէս ժամ անընդհատ խնդալ)։

Մուտք բոլոր տեղերուն համար 5 ֆր., փոքրիկներու 2 ֆր.։

ՄԱՑՐԵ՛Ր

փրկեցէք ձեր տղոց ակռաները փտութենէ

Մաքրել առաւօտ մէկ գիշեր պահելէ առաջ իրենց ակռաները DOLINE ALCALINE ակռայի փոշիով (պատրաստուած Soſp. Արամ ձիմճեանի formulaին վրայ)։

Doline Alcalineի

կանոնաւոր գործածութիւնը կ'արգիլի ակռաներու փտութիւնը (caries) մասնաւորաբար կրաքարութիւնի (décalcification) ենթականերու մօտ ։

ՊԱՀԱՆՋԵՑԷՔ

Դեղարանիերէն Doline alcaline ակռայի փոշիին, մանաւանդ ձեր տղոց համար, ան է որ կ'արգիլէ լինտներու ցաւը զգայնութիւնը եւ բերնի բորուներու կազմութիւնը ։

ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ ԴԵՂԱՐԱՆՆԵՐԸ

Կեդրոնատեղի O. C. P. *եւ* Ph. BAILLY, 15, Rue de Rome, Ph. CANONNE, 49, Rue Reaumur *եւ* 88, Bld. Sebastopol, Ph. du NORD, 132, Rue Lafayette, Ph. de la PORTE d'ORLEANS, 4 Place de la Porte d'Orléans, Pharmacie de l'EST, 12, Rue de Strasbourg ։

Հ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՒԾԱԿ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԾԱԿ

14 Rue Dunkerque (ՄԷՏՐՈ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՐԴ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20։

Գաւառացիները ժամադրութեամբ։

ՏՈՒՔԹ. ԳՈՒՐԳԷՆ ՄԵԾԱՏՈՒՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ, ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ

Կ'ընդունի, ամէն օր ժամը 14—17 եւ ժամադրութեամբ

230 Avenue du Maine, Paris (14), Métro: Alésia · Tél. Suffren 01—64

Autobus 8—28—AE—CB—123

Ա. ՅՈՎԻԿԵԱՆ

Իրաւագէտ վկայեալ Փարիզի համալսարանէն

22, Rue de Maubeuge, Paris (9), Métro: Cadet Tél. Tru. 12—90

Վաճառականական, հաղաքային եւ միջազգային խնդիրներ: Մասնագէտ օտարներու վերաբերեալ աշխատութեան նոր օրէնքներու ։

Հեղինակ՝ « Le Nouveau Statut des Etrangers »

Գին՝ 5 ֆր. փոստի ծախքով 6 ֆր.։ (Բոլոր օտարներու անհրաժեշտ)։ Ընդունելութիւն ժամը 5–7 եւ ժամադրութեամբ

ՀԱՑԵՐԷՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ԻՐԱՒԱԳԷՏ - ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ

ՎԱՀԱՆ ԵԱՐՃԱՆԵԱՆԻ

Գրասենեակը փոխադրուած է

21, RUE BAUDIN, PARIS (9e)

Tél. Tru: 29 - 39

(*Մէթրօ* Cadet, *Ազուառ Մոնթալօնի եւ բիւ Լաֆայէթի անկիւնը*)

Ընդունելութիւն ամէն օր 9էն 11 եւ 5էն 7 եւ ժամադրութեամբ

ՀԱՑԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԸՐ

Ճաշարան **Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա**

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6e)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ ։

ՐԱՖՖԻ

Փարիզի առաջնակարգ հայկական ճաշարանի տնօրէնութիւնը, գոհացում տալու համար իր սիրելի յաճախորդներուն եւ հայրենակիցներուն բազմանքին, ամէն երեկոյ ժամը 7 – 12, կազմակերպած է հայկական եւ կովկասեան երաժշտութիւն, ղեկավարութեամբ

ՄԱՆՈՔ ԹԱՈՒԻՍ ՍԻՐԱՔԱՐԻ

եւ ընկերակցութեամբ յայտնի երգիչներու։

Հասցէ՝ 8, RUE MAUBEUGE, Métro Le Peletier, Cadet, N. D. Lorette

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷԻԼԻ Հայ Մշակութային Միութեան ընդհ. ժողովը 9էն 11 Ապրիլ, Չինգշաբթի երեկոյ ժամը 8 Ռիւ բրիեան սրահը, 5 rue de Lipse, Marseille, կարեւոր բակարգ։

Le Gerant : H. STEPHAN

Imprimerie A-DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme — PARIS (13e)

ՃԱԿԱՏԱԳՈՒԹԻՒՆ

Հ. Ց. Դ. Ալֆորվիլի «Ս. Մինասեան» ենթակոմիտէն իր վշտակցութիւնը կը յայտնէ ընկեր Ցովհաննէս եւ Գրիգոր Գոստիկեաններու եւ պարագաներուն իրենց սիրելի որդւոյն եւ եղբօրորդւոյն՝ փոքրիկն ՇՆՈՐՀԻԿ ԳՈՍՏԻԿԵԱՆի դառնաղէտ մահուան առթիւ։

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 376.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : GOBelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄԱՆԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանգ	75 ֆրանգ	40ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանգ	140 ֆրանգ	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանգ	110 ֆրանգ	

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
6
ԱՊՐԻԼ
JEUDI
6 Avril
1939

ՅԻՆ ՏԱՐԻ — 15e Année No. 4008

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԿԱՍ

»»» · «««

Բուն բառն է, պարզելու համար կացութիւն մը որ երթալով կը խճճուի։ Աւանդութիւնը կ'ըսէ թէ լոյսը քառսէն կը ծնի։ Ի՞նչ կրնայ ծագիլ այս քաղաքական քառսէն, ուր խրած են օրուան աշխարհականները, ելք մը գտնելու համար։ Եւ ո՞ր մէկ ճակատին վրայ ...

Քանանք ամփոփել գլխաւոր դէպքերը։—

1. Մեծն Բրիտանիոյ վարչապետը յանդուգն փորձ մը կը կատարէ, միացնել Հակառակ յարդարելու համար Գերմանիոյ դէմ, սկսելով Լեհաստանէն, որուն արտաքին նախարարը Լոնտոն կը գտնուի երկուշաբթի օրէն ի վեր։ Բրիտանական ծրագիրը կ'ընդգրկէ նաեւ ուրիշ երկիրներ,— Թուրքիա, Յ. Միութիւնը, Ռումանիա, Եուկոսլավիա եւ Յունաստան։

2. Արդ, Լոնտոնի բանակցութիւնները հպիւ սկսած, Լեհաստան լուրջ վարանումներ կը ցուցնէ, չուզելով փոխադարձաբար օգնութիւն խոստանալ Անգլիոյ եւ բոլորովին կռնակ դարձնել Գերմանիոյ։

3. Ճիշդ նոյն պահուն, Իտալիա զինուորական չարժումներ կը կատարէ դէպի Ալպանիա եւ այլուր։

4. Միայն այս իրողութիւնը արդէն իսկ իրարանցումի մատնած է Եուկոսլաւիան եւ Յունաստանը, թերեւս ալ Ռումանիան։ Եւ երեքն ալ կը վճռեն յարել բրիտանական ծրագրին, չուզելով գրգռել Գերմանիան եւ Իտալիան (Առանցքը)։

5. Ինչպէս Վարշաւայի եւ Պուքրէշի, նոյնպէս Փարիզի եւ Լոնտոնի մէջ լուրջ հոսանք մը նպատակայարմար չի գտներ որ Մոսկուան ալ մասնակցի ծրագրուած հակագերման ցանցին։

6. Թուրքիա, որ առենէ մը ի վեր միշտ պատրաստ է Անգլիոյ ջուրին երթալու, կը սակարկէ իր աջակցութիւնը, փոխարինութիւններ պահանջելով Միջերկրական եւ Հայկական շրջաններուն մէջ։ Ուրիշ խօսքով՝ կգուժ։ (Սուրիոյ մէջ անշուշտ սփոփանքով պիտի լսեն վերջին լուրը,— Ֆրանսական յանձնառու մը եւ նոր զինուորներու առաքումը դէպ ի Ալեքսանդրէթ)։

7. Գերմանիոյ մէջ արդէն իսկ ռազմաչունչ փոթորիկ մը պայթած է Անգլիոյ դէմ, յիշեցնելով նախապատերազմեան օրերը։

Մէկ խօսքով, չոգեկնիռ կ'եռայ դիւանագիտական կաթսան, ի խնդիր խաղաղութեան կամ պատերազմի։

Շ.

ՆՈՐ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ԸՆՏՐՈՒԵՑԱՒ ԵՐԷԿ

— ∞ —

Երէկ, չորեքշաբթի, կատարուեցաւ նոր նախագահին ընտրութիւնը։

Վերջին պահուն Պ. Պուխոն ալ իր թեկնածութիւնը ետ առած ըլլալով, Պ. Լըպրէօնի հետ միակ թեկնածու կը մնար Պ. Ժիւլիէն Կոտօ։ Այս վերջինը մերժեց ետ առնել իր թեկնածութիւնը, հակառակ ամենազօրական գտնելով արդի նախագահին վերընտրութիւնը։ Մարաջախտ Փէթէն ալ մերժեց դնել իր թեկնածութիւնը։ Համայնավարները ձեւի համար թեկնածու ներկայացուցած էին Պ. Մարսել Քաչէնը, իսկ ընկերվարականները՝ Պ. Պէտուրը։

Մէկ խօսքով, արդէն իսկ ապահովուած էր Պ. Լըպրէօնի վերընտրութիւնը, բացարձակ մեծամասնութեամբ, ինչպէս կը սրամտէր օրէնքը։

Քուէարկութենէն առաջ, ընդհանուր կարծիքն այն էր թէ Պ. Լըպրէօն պիտի չառնի 500 — 550 քուէ, ինչ որ կարեւոր թիւ մը կը կազմէ, բացարձակ մեծամասնութիւնը հաշուելով 460։ Պ. Լըպրէօն 1932ին ընտրուած էր 633 ձայնով։ Նախագահին վերընտրութեան մէջ ամէնէն կարեւոր դերը վերապահուած էր ծերակոյտին, որուն դրեթէ 312 անդամները կուսակից էին իրեն, բացի երկու համայնավարներէ, 15 ընկերվարականներէ եւ ուրիշ քանի մը ծերակուտականներէ։

Ընտրութիւնը կատարուեցաւ աւանդական հանդիսաւորութեամբ։ 5000 ընդուն պահակներ կը հսկէին բարեկարգութեան։ Մանաւոր կառախումբեր անդադար կ'երթեւեկէին Փարիզէն Վերսայլ։ Ճաշարանները առատ ուտելիք ամբարած էին, բացառիկ սեղաններ սարքելով։

*** Ազգ. ժողովը չորրորդ անգամն է որ կը դումարուի 1920էն ի վեր։ Կասթօն Տումէրգ ընտրուեցաւ 1924ին, Փօլ Ռումէռ՝ 1931ին, Լըպրէօն՝ 1932ին։ Բացառիկ նիստ մըն ալ դումարեց 1928ին, վաւերացնելու համար Քելլոգի եւմտական ծրագիրը՝ ի խնդիր ֆրանքին փրկութեան։

ԻՐԱՔԻ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ԱՐԿԱԾԸ

— ∞ —

Ամբոխը սպաննեց Մուսուլի անգլ. հիւպատոսը

— ∞ —

Երէկ հաղորդեր էինք Իրաքի երիտասարդ թագաւորին՝ Կազի Ա.ի եղերական մահը, երբեւ հետեւանք ինքնաշարժի արկածի մը։ Թագաւորը ինք վարելով ինքնաշարժը, կէս գիշերին կառքը զարնուած էր ելեկտրական ձողի մը։ Գանկը չախչախուած ըլլալով, կարելի չեղաւ փրկել թագաւորին կեանքը։ Եւ անմիջապէս թագաւոր հռչակուեցաւ իր զաւակը, որ չորս տարեկան է։ Իշխանութիւնը պիտի վարէ խնամակալ մը։

Նոյն օրը ուրիշ եղերական դէպք մը եւս պատահեցաւ։

Մուսուլի մէջ, երբ իմացուեցաւ թագաւորին մահը, ամբոխը սկսաւ մռնչել։

— Անգլիացիները սպաննեցի՛ն մեր թագաւորը։

Եւ անմիջապէս յարձակելով անգլիական հիւպատոսարանին վրայ, սպաննեց հիւպատոսը, որ հանդարտութեան յորդոր կը կարդար, եւ յետոյ կրակի տուաւ շէնքը։ Ոստիկանութիւնը ձերբակալեց չորս Արաբներ, որոնք անմիջապէս պիտի դատուին։ Պաշարման վիճակ հրատարակուեցաւ երկրին մէջ։ Կառավարութիւնը փութաց իր ցաւակցութիւնը յայտնել բրիտանական կառավարութեան։

Արկածահար թագաւորին պատանութիւնը անցած է Պղտէվիներու վրանին մէջ, ուր կը գտնուէր իր հայրը, գնդ. Լորընսի հետ, կռուելով Թուրքերուն դէմ։ Ինքն էր որ կատարեց Մուսուլի նաւթագծին բացումը (1200 մղոն)։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՄԻՆՉ ԼՈՆՏՈՆ ԿԸ ԲԱՆԱԿՑԻ...

— ∞ —

ԻՏԱԼԻՈՅ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄՆԵՐԸ

200,000 զինուոր դէպի Ալպանիա ?

Մինչ Լոնտոնի մէջ բանակցութիւններ կը կատարուին անգլիական կառավարութեան եւ Լեհաստանի արտաքին նախարարին մէջ, Իտալիա խորհրդաւոր շարժումներ կը կատարէ, երեւութապէս դէպի Ալպանիա։

Երէկուան լուրերը կ'ըսէին թէ 20.000 զինուորներ կը սպասեն Պարիի եւ Պրինտիզիի մէջ, կազմ եւ պատրաստ չոգենաւ նստելու։ Վերջին լուրերու համաձայն, զինուորներու թիւը շատ աւելի մեծ է, 200.000։

Ո՞ւր պիտի փոխադրուի այս բանակը։ Իտալիոյ եւ Ալպանիոյ պաշտօնական շրջանակները կը հերքեն զինուորական շարժումներու վերաբերեալ տեղեկութիւնները. բայց արժանահաւատ աղբիւրներ այնպիսի մանրամասնութիւններ կը հաղորդեն որ կարելի չէ կասկածիլ։ Նոյն իսկ պնդողներ կան թէ օրբին մէկ մասը արդէն իսկ ճամբայ ելած է։ Բայց ո՞ւր... «Ժուռնալ»ի քաղաքական խմբագիրը կը հարցնէ թէ ինչո՞ւ անպատճառ Ալպանիոյ սահմանուած նկատել գանոնք։ «Ձի՞ կրնար ըլլալ որ փոխադրանաւերը ուղղուին դէպի ուրիշ նաւահանգիստներ։ Օրինակ՝ դէպի Հռոդո՞ս, Լիբիա՞։ Կամ դէպի անծանո՞թը»։

Հռոմի ալպանական դեսպանը, որ դեռ նոր պաշտօնի կոչուած էր, անակնկալ կերպով Թիրանա վերադարձաւ երեքշաբթի օր, Իտալիոյ զինուորական փոխադրութեանց լուրին վրայ։ Ընդհանուր կարծիքը այն է թէ Իտալական կառավարութիւնը կարդ մը զգուշական միջոցներ ձեռք առած է, նկատի առնելով միջազգային կացութիւնը եւ իր մանաւանդ շահերը Ալպանիոյ մէջ։ Կը կարծուի թէ իտալական զօրքին մէկ մասը ցամաք ելած է Սաղէնօ կղզին, որ կը գտնուի Ալպանիոյ դիմացը, Վալոնայի ծոցին մէջ։

1927ի դաշնագրով, «պաշտպանողական անյեղլի զինակցութիւն մը» կնքուած էր Իտալիոյ եւ Ալպանիոյ միջեւ։ Այդ օրէն ասդին Իտալիա մեծ գումար դրամ փոխ տուած է Զոկու թագաւորին։ Դաշնագրին տրամադրութեամբ, երկու երկիրները փոխադարձաբար պիտի օգնեն իրարու, եթէ վտանգ սպառնայ մէկուն կամ մյուսին անկախութեան։ Ալպանիոյ անկախութիւնը երաշխաւորուած է նաեւ Եուկոսլաւիոյ կողմէ, թէեւ պայմանագրութիւնը չհրատարակուեցաւ (1937)։

Եուկոսլաւիա եւ Յունաստան վտանգ

Քաղաքական շրջանակներու մէջ կ'ենթադրեն թէ Իտալիա կ'ուզէ փոփոխութիւն մը կատարել իտալեւալպանական դաշնագրին մէջ, իրեն վերապահելով վճռել թէ երբ լրջօրէն վտանգուած են Ալպանիոյ շահերը, անոր օգնութեան հասնելու համար։ Ուրիշ խօսքով, Ալպանիոյ արտաքին քաղաքականութիւնը կախում պիտի ունենայ Իտալիայէն։ Այդ ենթադրութիւնը հիմնաւոր կ'երեւայ անոր համար որ Անգլիա չանգիր կը թափէ Եուկոսլաւիան ալ հակագերման միացեալ ճակատին կապելու համար։ Արդ, մօտ մէկ միլիոն Ալպանացիներ կը գտնուին Եուկոսլաւիոյ մէջ, ինչ որ անկարելի պարագայ մը չէ։

**** Հռոմի անգլիական դեսպանը տեսակցութիւն մը ունեցաւ Իտալիոյ արտաքին նախարարին հետ, զանազան հարցերու եւ մանաւանդ պայմանները։*

Լոնտոնի մէջ մեծ տպաւորութիւն գործեց ոչ միայն Իտալիոյ վերաբերումն Իսպանիոյ մասին։ Հաւանական է որ Լեհաստան կռուի երկուքին համար ալ, մինչդեռ Լոնտոնի մէջ կը խորհին երաշխաւորութենէն դուրս ձգել այդ երկու շրջանները, ինչպէս եւ Լիթուանիան, որուն անկախութիւնը կենսական է Լեհաստանի համար։

**** Անգլիական կառավարութիւնը բանակցութիւններ կը կատարէ նաեւ Թուրքիոյ հետ, ի հարկին իր տրամադրութեան տակ ունենալու համար Նեղուցները։ Բայց Թուրքերը փոխարինութիւն կը պահանջեն, ՄԱՆԱՒԱՆԴ ՍԱՆՃԱՔԻ ԵՒ ՀԱԼԷՊԻ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ։*

— ∞ —

ԽՈՐՀՐԴԱՑԻՆ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐ մտան Մանչուրիա, յարձակելով պահակնոցներուն վրայ։ Այս դէպքը մեծ յուզում պատճառեց Ճափոնի մէջ։

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ԷՆԿԻՒՐԻ ԿԸ ՀԵՐՔԷ ՍԱՆՃԱՔԻ ՍԱՍԻՆ ՇՐՋԱԾ ԼՈՒՐԵՐԸ

— ∞ —

Թուրկական մարտանաւ մը դէպի Ալեքսանդրէթ

« Եառաջ » օրը օրին հաղորդեց այն տեղեկութիւնները որ կը չրջէին Սանճաքի եւ նոյնիսկ Հալէպի կացման մասին, քաղելով Ֆրանսական աղբիւրներէ ։

Երէկ առացանք Պէյրութի վերջին թղթաթերը (Մարտ 29 եւ 30), ուր կը կարդանք հետեւեալ տեղեկութիւնները։—

Դամասկոսի «Քրոնիք» թերթը (28 մարտ) կը հրատարակէ Անտիոքի իր թղթակցին հետեւեալ գրութիւնը ։—

Կ'իմանամ թէ վերջնականապէս կարգադրուած է Սանճաքի կացման հարցը։ Սանճաքը այլեւս Թուրքիոյ մէկ նահանգը կը կազմէ եւ Անգարայի խորհրդարանին մէջ պիտի ունենայ երկու երեսփոխան, որոնք պիտի ըլլան Թայֆուր Սէօքմէն (Հաթայի նախագահը) եւ Տօքթ. Մէլէք (վարչապետը)։

Քանի մը օրէն պիտի յայտարարուի Թուրք կառավարութեան որոշումը։

Գնդապետ Քոլէ, մարզպանութեան Սանճաքի պատասխանատուն, երէկ վերադարձաւ Պէյրութէն, ուր բազմաթիւ տեսակցութիւններ ունեցած է մարզպանին հետ ։

**** «Ենի Կիւն» (26 մարտ) կը հաղորդէ թէ Թայֆուր Սէօքմէն Հալէպի կողմէ երեսփոխանութեան թեկնածու ներկայացուած է Անթալիայէն։ Տօքթ. Մէլէքն ալ՝ Այնթապէն ։*

**** «Քրոնիք» այս առթիւ կը հրատարակէ նաեւ հետեւեալ հեռագիրը։—*

ԻՍԹԱՆԲՈՒԼ, 27 (Գերման գործակալութիւն).— Վաղը, երեքշաբթի, Անտիոքի մէջ պիտի հռչակուի Հաթայի վերջնական կցումը Թուրքիոյ, կը գրէ «Վաղդթ »։

**** Անտիոքի տեղեկատու դիւանին պետն ալ Պէյրութ եկաւ եւ տեսակցութիւններ ունեցաւ մարզպանին հետ։ Հարիւրապետը այս առաւօտ վերադարձաւ իր պաշտօնատեղին ։*

Հաթայ գործակալութիւնը հետեւեալ հերքումը հաղորդեց։

— « Պատասխանատու շրջանակները խոր զարմանքով ընդունեցին այն լուրը, որուն համաձայն Անգարայի կառավարութիւնը հրաւիրած է Հաթայի խորհրդարանը՝ քուէարկելու Հաթայի կցումը Թուրքիոյ։ Այս լուրը, որ շրջաբերութեան հանուած է միտքերը պղտորելու եւ թիւրիմացութիւններ յարուցանելու համար, բացարձակապէս սխալ է։ Այդ լուրին նպատակն է Անգարայի կառավարութեան դէմ դարձնել հարեւան ու բարեկամ ժողովուրդները, որոնց հետ Թուրքիա ինքզինք կապուած կը զգայ արեւելեան սերտ բարեկամութեան մը կապերով։ Հաթայ անկախ պետութիւն մըն է, ճանչցուած միջազգային կերպով եւ վեհապետութիւնը երաշխաւորուած է մեծ պետութեանց կողմէ »։

Հարցը այն է որ ամէնէն առաջ Թուրք թերթերը հաղորդեցին կցման լուրը։

Այսպէս, Պոլսոյ «Ենի Սապահ» թերթը կը գրէր հետեւեալ խորագրին տակ.— « Հաթայ կը միանայ մայր հայրենիքին» (27 մարտ).—

ԷՆԿԻՒՐԻ 26.—Հաթայի ժողովը իր վաղուան նիստին մէջ չատ կարեւոր որոշումը պիտի ըլլայ։ Այդ տարաձայնութիւնը կը զօրանայ անով որ Հաթայի նախագահ Թայֆուր Սէօքմէն եւ վարչապետ Տօքթ. Մէլէք Հալէպ կողմէ երեսփ. թեկնածու նշանակուած են։

Էնկիւրիի պաշտօնական շրջանակները թէեւ պաշտօնապէս չեն հաստատեր այս լուրը, սակայն կը չեշտեն թէ այդ դէպքերու բնական հետեւանքը պիտի ըլլայ ։ Նախորդ երեսփ. ժողովին անդամ Թայֆուր, Սանճաքի նախագահ ընտրուելէն վերջն ալ երեսփոխանութենէն չէր հրաժարած։ Միայն թէ երկու ամիսը մէկ ժողովէն արտօնագիր կը ստանար ։ Հաթայի ժողովին վաղուան որոշումէն վերջ, հաւանաբար Թայֆուր եւ Մէլէք Էնկիւրի գան ։

ՋԱՆԱՋԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

**** « Մաթէն »ի մէջ կը կարդանք.—*

Կը հերքուին այն լուրերը թէ Թուրքիա կը խորհի բռնութիւն մը կատարել Ալեքսանդրէթի Սանճաքին մէջ։ Էնկիւրիի կառավարութիւնը, որ այժմ կը բանակցի Ֆրանսայի հետ, ամենադոյզն մտադրութիւնը չունի զգալիօրէն ձգձգելու գէպքերը ։

ԲԱՑԻ ԵՒ ԱՅՆՊԷՍ, ՈՐ ԵՒ Է ԱՆԱԿՆԿԱԼ ԿԱՆԽԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ, ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՈՐՈՇԵՑ ՁԱՁԱՆԱՅ ՄԸ ՂՐԿԵԼ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԷԹ ԵՒ ՋՕՐԱՑՆԵԼ ՍԱՆՃԱՔԻՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՇԱԿԱԶՕՐՔԸ ՈՐ ԱՅԺՄ ԿԸ ՀԱՄՆԻ 1500Ի։

**** Էնկիւրիէն կը հեռագրեն ապրիլ 4 Թուականով.—*

Անատոլուի գործակալութիւնը արտօնուած է հերքելու Ֆրանսական թերթի մը այն տեղեկութիւնը թէ 60.000 Թուրք զինուորներ համախմբուած են սահմանագլուխին վրայ, դրաւելու համար Սանճաքը, անմիջապէս որ այդ երկրին խորհրդարանը հռչակէ իր կցումը Թուրքիոյ։ Գործակալութիւնը կը հերքէ նաեւ այն լուրը թէ Թրքասէր կոմիտէներ կազմուած են Հալէպի մէջ, որպէսզի խնդրեն Թուրքիայէն որ Սանճաքը դրաւող զօրքը յառաջանայ մինչեւ Հալէպ։

**** Երեսփ. ժողովին արտաքին գործերու յանձնախումբը նիստ դումարեց առջի օր, եւ մանաւանդապէս զբաղեցաւ Սուրիոյ խնդիրներով ։ Այս առթիւ խօսք առին շատ մը ժողովականներ, որոնց կարդին նախորդ արտաքին նախարարը, Պ. Իվոն Տէլպոս։ Որոշուեցաւ օրակարգ անցընել Ֆրանքեւսուրիական դաշինքը եւ արտաքին նախարարը լսել մայիս 13ին։ Համայնավար երեսփոխանները պարզելով Սուրիոյ կացութեան ծանրութիւնը եւ ձաղկելով հոգատար իշխանութեան կողմէ ձեռք առնուած խստութիւնները, պահանջեցին փութացնել դաշնագրին վաւերացումը։ Նախկին նախարար Պ. Վիէնօ բացատրեց թէ Սուրիոյ կացութեան ծանրացումը հետեւանք է դաշնագրին չվաւերացուելուն։ (Ինքն է հեղինակը Ֆրանքեւսուրիական դաշնագրին)։ Պ. Վիէնօ եզրակացուց .*

— « Աչքի առջեւ ունենալով մեր սուրիական քաղաքականութեան անորոշութիւնը, եւ Թուրքիոյ ու Իտալիոյ բռնած դիրքը, արտաքին գործերու յանձնաժողովը ծանր պատասխանատուութեան մը տակ պիտի իյնայ, եթէ չկատարէ իր պարտականութիւնը»։

Այս յայտարարութիւնը խոր տպաւորութիւն ձգեց եւ նոյնիսկ Պ. Ֆլանտէն խոստովանեցաւ թէ անհրաժեշտ է համաձայնութեան մը յանգիլ ։

**** Ֆրանսական զօրքը Հալէպն ալ գրաւեց (28 մարտ), ինչպէս գրաւած էր Դամասկոսը, ապահովելու համար բարեկարգութիւնը։ Այս առթիւ բազմաթիւ ձերբակալութիւններ կատարուեցան ։*

ԳԼՈՒԽ ՔԱՂԱՔԱՑԻ ՀԱՅԿԱԶ

(ՊԱՏՄՎԱԾՔ ՎԵՊԻ)

— ∞ —

ԳԼՈՒԽ Ա.

— Ես ոչ մի մեղք չունեմ, որ ինձ ձերբակալեցիք, — ասաց Հայկազ Ամատունին ոստիկանական հրամանատարին, երբ նրան ներս բերեցին իր բնակարանից։ — Ես ոչ մի հանցանք չեմ գործել, որ ինձ ենթարկեք այս անարգանքին։ Ես ազնվական մարդ եմ, և ինձ նման մարդկանց չեն ձերբակալում առանց հիմնավոր պատճառի։

— Ներողություն, պարոն Ամատունի, — պատասխանեց հրամանատարը, — ես ձեզ ձերբակալելու հրաման չունեմ, ես միայն հրամանը կատարող եմ։ Ձեզ ձերբակալելու հրամանը տվել է ինքը՝ Ձեր Մեծությունը։

— Ես ոչ մի հանցանք չունեմ, ես ոչ մի հանցանք չունեմ, — կրկնեց Հայկազը։ — Ես ոչ մի հանցանք չունեմ, որ ինձ ձերբակալեն։

— Ես ոչ մի հանցանք չունեմ, որ ինձ ձերբակալեն, — ասաց Հայկազը, երբ նրան տարան Ներսես Ա. Մեծ Հայոց Կաթողիկոսի առաջ։

— Ես ոչ մի հանցանք չունեմ, որ ինձ ձերբակալեն, — կրկնե

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ

Հայ գիւղուհիներուն փրանս. հպատակութիւնը

երէկ ստացանք հետեւեալ գեկոյցը.—

Հ. Գաղթ. Կեդր. Ցանձնաժողովը վերջերս կարդ մը դիմումներ կատարած է եւ կը հետապնդէ զանոնք, Ֆրանսայի հայ գաղթականներուն կացութեան մասին։

Այդ դիմումներէն մին կը վերաբերէր իրենց գիւղատրական գործօն ծառայութիւնը լրացուցած հայ երիտասարդներուն Ֆրանսական հպատակութեան հարցին։ Ի պատասխան իր խնդրագրին, Պատերազմական նախարարութիւնը յանձնաժողովին ուղարկած է պատճէնը դատական նախարարութեան կողմէ արտաքին նախարարութեան ուղղուած պաշտօնագրի մը որ կ'ըսէ։

— « Անցեալ հոկտեմբերին իրենց գիւղատրական ծառայութիւնը լրացուցած եւ արձակուած երիտասարդ գիւղացիներուն մեծամասնութիւնը արդէն ստացած են իրենց Ֆրանսական հպատակութեան թուղթերը, եւ չատ քիչ թուով խնդրագիրներ միայն, որոնց թուղթերը ամբողջ չեն, լուծում ստացած չեն տակաւին։ Այդ խնդրագիրները հպատակութեան դիւանէն կը քննուին առանձնութեան իրաւունքով, եւ մի՛ոգներ ձեռք առնուած են որպէսզի անոնցմէ անոնք որ լրացուցիչ տեղեկութիւններու պահանջի առարկայ են, աչքէ չվերացուին »։

Հ. Գ. Կ. Ցանձնաժողովը կը հրաւիրէ ուրեմն խնդրոյ առարկայ Հայերը որ փութով ներկայացնեն իրենցմէ պահանջուած լրացուցիչ տեղեկութիւնները։ Իսկ եթէ կան այնպիսիներ, թէ փարիզ եւ թէ գաւառները, որոնք դժուարութեանց կը հանդիպին իրենց Ֆրանսական հպատակութեան հարցին մէջ, դիմելու են Հ. Գ. Կ. Ցանձնաժողովին, 15 բիս ժան Կուժոն, Փարիզ։

Լիբանանի եւ Սուրիոյ հպատակներուն

Կերկակի օր հրատարակեր էինք էնի (Ain) նահանգապետին պաշտօնական գեկոյցը, որ կը ծանուցանէր թէ Լիբանանի եւ Սուրիոյ հպատակները այսուհետեւ պիտի համարուին «Ֆրանսացի պաշտպանեալ», ազատ՝ անձնագիրէ (ինքնութեան թուղթ), եւ պիտի վճարեն միայն 13 ֆրանք եւն.։

Ի պատասխան մեզի ուղղուած հարցումներու, կը յայտարարենք թէ այս որոշումը տրուած է փետրուար 2ին, եւ արդէն կը գործադրուի Փարիզի մէջ։

Շատեր «Ցառաջ»էն իմանալով լուրը, դիմած են ուղղակի ոստիկանական վերատեսչութեան, որ հաստատած է նոր կարգադրութիւնը եւ անմիջապէս յանձնած համապատասխան թուղթը՝ փոխան 13 ֆրանքի։

Ինչպէս գաւառի, նոյնպէս Փարիզի մէջ կան թաղային ոստիկանութեան վարչութիւններ որոնք տակաւին հրահանգ չեն ստացած։ Այս պարագան պէտք չէ տեղի տայ թիւրիմացութեանց։

Անգլիա պիտի գիւղ Ռումանիան

Պուքրէշի մէջ մեծ զոհունակութիւն պատճառեց Անգլիոյ արտաքին նախարարութեան խորհրդական Պրթլըրի այն յայտարարութիւնը թէ Անգլիա պատրաստ է զոհացնելու Ռումանիոյ սպառազինութեան պահանջները։ «Երբ Անգլիա մտադրէ գործի լծուիլ, խնայելիք կը լծուի։ Ան գիտէ որ կայսրութիւնը կը վտանգուի, եթէ նախայարձակ պետութիւն մը սպառնայ Սէւ ծովուն եւ Տարտանէլին։ Այս պատճառով է որ արթնցած է Անգլիան ու գործի ձեռնարկած», յայտարարեց քաղաքագէտ մը Պուքրէշի մէջ։ Լուր կը չրջի նաեւ թէ Լոնտոն պաշտօնապէս հարցում ուղղած է Պուքրէշի կառավարութեան, թէ ինչ են իր զինուորման պէտքերը։

Մօտերս անգլիական կարեւոր պատուիրակութիւն մը կը սպասուի Պուքրէշ, նախագահութեամբ կառավարութեան պլխաւոր խորհրդականին։ Կը կարծուի թէ Անգլիա մանաւորապէս պիտի օգնէ Ռումանիոյ օդանաւային սպառազինութեանց զօրացման։

Գերման եւ իտալական թերթերը կրակ կը տեղան

Գերման թերթերը սանձարձակ յարձակումներ կը գործեն վարչապետ Զէյմպրլէնի եւ արտաքին նախարար Հըլիֆաքսի վրայ, մեղադրելով զանոնք թէ կը ջանան Գերմանիան պինուորական օղակի մէջ առնել։

« Գերմանիա սորված է անցեալին նուազ ուշադրութիւն ընծայել անգլիացի նախարարներուն խօսքերուն քան անոնց գործերուն։ Եւ ի՞նչ է այդ գործը։ Օղակել Գերմանիան, այն սուտ վտահութիւնը ներչնչելով թէ Անգլիոյ կազմած ապահովութեան դաչինքներէն Գերմանիա վախնալու պատճառ չունի։ Մենք պիտի չմոռնանք այն անամօթ սուտերը, որոնք կը յատկանշեն բրիտանական քաղաքականութիւնը։ Իրողութիւնը այն է, որ, ինչ ճառեր ալ խօսին Զէյմպրլէն ու իր նախարարները, Անգլիա բոլշեւիզմի հետ ձեռք ձեռքի կը փորձէ չղթայել Գերմանիան »։ «Պէրլինէր Լոքալանցայկէր» այս առղերէն վերջը կ'աւելցնէ թէ Հիթլէրի ճառը բացորոշապէս կը ցուցնէ որ Գերմանիա պիտի գործէ, եթէ պինք օղակելու փորձ ընեն։ «Փոքր պետութիւնները իրենց մտածները պիտի այրեն, եթէ ուզեն մեծերուն համար չագանակ հանել կրակէն։ Գերմանիա պատրաստ է իր ուժով չափուելու ո եւ է մէկուն հետ»։

« Տէյլի Ակիւմայնէ Ցայթունկ» կ'ըսէ, թէ պէտք չէ խարուիլ Լոնտոնի քաղաքագէտներուն անուշ խօսքերէն եւ պէտք է տեսնել, թէ ժողովրդավար պետութիւնները կը չանան օղակել Գերմանիան։

**** Վարչապետ Զէյմպրլէնի յայտարարութիւնները երեսփ. ժողովին մէջ խորունկ տպաւորութիւն գործեցին Իտալիոյ մէջ։ Աւոր պատճառները երկուք են. առաջին՝ Անգլիա կը փոխէ հիմնովին իր արտաքին քաղաքականութիւնը եւ դուրս կ'ելլէ իր աւանդական կղզիացումէն. երկրորդ Լեհաստանի տրուած երաշխիքը ժամանակաւոր չէ, այլ տեւական։ Իտալական մամուլը կը չանազատարար այն բոլոր պետութիւններուն որ պիտի գործակցին Անգլիոյ, զգոյշ ըլալ, որպէսզի վերջը չզղջան։ Պ. Կայոա, Մուսոլինիի թարգմանը, կը գրէ.*

— « Իտալեւլեհական բարեկամութեան անունով՝ մենք ո եւ է խորհուրդ չենք ուզեր տալ, բայց կը յիշեցնենք անցեալը։ Քանի Լեհաստան յիշէ, թէ ի՛նչ արժէք ունեցաւ այն երաշխիքը, զոր տուած էին Ֆրանսա եւ Ռուսիա Զեխոսլովաքիային։ Թող Լեհերը յիշեն թէ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի վստահողները ի՛նչ վիճակի հասան։ Քո՛ղ յիշեն Եթովպիոյ Նէկիւսը, Զանկ Քայ Շէքի Չինաստանը, Նէկրինի Սպանիան»։

« Լավօրօ Ցաշիստա » «Տարածուիլ կամ պայթիլ» խորագրին տակ կը բացատրէ, թէ Իտալիա չի կրնար Միջերկրականի մէջ բանտարկուած մնալ։ Ան կը դժգոհի թէ Միջերկրականի մէջ որ կողմ ալ դառնայ Իտալիան, մէկ կողմը կը գտնէ Սուէզը եւ միւս կողմը Ճիպրալթարը, որոնց կ'իշխէ Անգլիան։

«ԱՄՍՈՒՄԱԾ ՊԱՏԺԻ ԱՆԳԼԻԱՆ»

**** Լոնտոնի թերթերը կը գրեն թէ գերմանական մամուլը երբեք այսքան մոլեգին լեզու մը գործածած չէր Անգլիոյ դէմ, Մեծ Պատերազմէն ի վեր։ Հիթլէրական չրջանակներու մէջ բացէ ի բաց կը լսուի պատերազմի չրջանին անդրքը,— «Ատուած պատժէ Անգլիան»։ Գերմանիոյ չատ մը պանդոկներուն, սրճարաններուն, փողոցներուն եւ ճաշարաններուն մէջ այլեւս չեն երեւար «Լոնտոն» եւ «Անգլիա» բառերը։ Հիթլէրական քարոզութեանց մեքենան մոլեգնօրէն լարուած է Անգլիոյ դէմ։ Կուսակցութեան պաշտօնական օրգանը ծաղրանկար մը հրատարակեց, որ Զէյմպրլէնը կը ներկայացնէ հովանոցը բռնած լեհ վարանոտ զօրավարի մը դլխուն վերեւ։ Ջիչ անդին, Ջրակոյտին մէջ կանդնած են Շուշնիկ, Պենէշ, Նէկրին եւ Նէկիւսը եւ կը փափսան.*

— « Պիտի չհաւատաք, բայց մենք բոլորս ալ Թրջեցանք այդ հովանոցին տակ »։

«Անկրիֆ», քարոզութեանց նախարարին պաշտօնաթերթը, չատ աւելի յառաջ երթալով, կը գրէ.

— « Մենք միչտ դղցած ենք թէ Մեծն Բրիտանիան կը գտնուի այն աղբիւրին եւ աղտին մէջ ուր քալելու հարկադրուած ենք։ Բրիտանիան կա՛մ այսօր լեզու կը գտնէ մեզի հետ, եւ կամ վերջին կապերը ալ կը խորտակուին։ Եւ այն ատեն Գերմանիոյ մէջ պիտի չգտնուի չուն մը որ փչրանք մը ընդունի Բրիտանիայէն »։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒՄ

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ԹԵՄԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲ ՏԻԿ. ԱՆՆԱ ԲՈՒՏԱՂԵԱՆԻ

16 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին **Mutualité**ի մեծ սրահին մէջ, 24 Rue St. Victor Paris (5)

ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒԻ ԱԿԱՆԱՒՈՐ ԹԱՏԵՐԱԳԻՐ *ԼՅՈՒՆ ՇԱՆԹԻ* ԳԼՈՒԽ-ԳՈՐԾՈՑԸ

“ՕՇԻՆ ՊԱՅԼ”

Գատմական տրամ կիլիկիոյ 14րդ դարու չրջանէն

ՕՇԻՆ ՊԱՅԼի դերը կը կատարէ՝ Պ. Ա. ԳՄԲԻՔԵԱՆ ՌԻԹԱՅի դերը կը կատարէ՝ Ռուսական օփերայի երգչուհի **ԻՇԽԱՆՈՒՀԻ ԱՐՓԻԿ ԱՐՂԱՒԱՆ**

Կը մասնակցին՝ Տիկիններ՝ Վ. Խաչատուրեան, Սեւէփեան, Օր. Գլընեան, Պ. Պ. Տէրվիշեան, Սարաֆեան, Գրիգոր Վահան, Ռ. Զարդարեան, Մանրաշ, Միհէլեան, Տարօնեան, Սեւէփեան, Սարգիսեան, Սողոմոնեան, Կարապետեան, Տանտիկինեան եւ ուրիշներ։

Maquillage՝ *սինէմայի արուեստագէտ* Պ. Ցակոբ Առաքէլեանէ, *Հագուստները՝ Փարիզի մեծ տուներէն։*

Իսկ հանդիսին օրը կիչէն։ Մասնաւոր տոմսակները թուագրուած են ճշդուժամի տեղի չտալու համար։

Տոմսերը կը ծախուին.— «ՅԱՌԱՋ»ի խմբագրատունը, 17 Rue Damesme (13), «ԱՊԱԳԱՁ»ի խմբագրատունը, 4 Rue Saulnier (9), Պ. ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼԻ գրավաճառատունը, 5 Rue Mons. le Prince (6). «ՇԻՐԱԿ» նպարավաճառատուն, 26 Rue de Trévise (9)։

Տպարան VICTOR, 83 Ave. d'Italie. *սափրիչ ԱՐՇԱԿ*, 50 Rue St. Georges։ ԳԻՆԵՐԸ՝ 10, 15 եւ 20 ՖՐԱՆԿ։

Շ. Յ. Դ.

Փարիզ

ՓԱՐԻԶԻ «ԵԳԻՊՏԱՑԻ» ԿՈՄԻՏԷՆ ընկերական ընդհ. դասախօսական ժողովի կը հրաւիրէ իր չրջանի բոլոր ընկերները 7 Ապրիլ, Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8,30ին, 6 av. d'Italieի սրճարանի վերնայարկը, մէջերօ փլաս տ'Իթալի։

Կը խօսի ընկ. Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ, նիւթ՝ *«Ինչո՞ւ ձախողեցաւ հայկական գաղթը»։*

ՊԱՆՆԵՅ ՀԱԼԱՆԻ «Աբծիւ» ենթակոմիտէի ընդհ. ժողովը 7 Ապրիլ, Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին, իր ակումբին մէջ։

Գաւառ

ՍԷՆ ՇԱՄՈՆԻ «Վարուժան» խումբը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները, ինչպէս նաեւ Լօրէթի ընկերները 9 Ապրիլ, Ֆ. կ. խաչի ֆանդէսէն վերջ, Ներկայ կ'ըլլայ ընկ. Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ։

ԼԻՈՆԻ «Ազիւր Գեւօ» խումբի ժողովը 7 Ապրիլ, Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8,30ին «Զարդարեան» գրագարանին մէջ, *28ի* Քուռ Լաֆայէթ. կարեւոր օրակարգ։

Խնջոյք—հաւկթախաղ

կազմակերպուած՝ Հ. Յ. Դ. Վիէննի «Անի» կոմիտէին կողմէ

8 Ապրիլ, Բարթ գիշեր, ժամը 8ին «Թաժակ» Ակումբին մ ջ

կը խօսի ընկ. Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ.

Ընտանեկան խնջոյք—հաւկթախաղ

կազմակերպուած Լիոնի Քարէր Հայքի Հայր. Միութեան կողմէ

9 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը չէն մինչեւ կէս գիշեր

Շ. Թ. Ը. Միութեան սրահին մէջ, 202 rue Boileau, Լիոն

Ճոխ պիւֆէ, արեւելեան նուագ, երգ, պար, հաւկթախաղ եւլն.,

կը հրաւիրուի լիոնահայութիւնը անխտիր։ Մուտքը ազատ է։

Ընտանեկան խնջոյք-հաւկթախաղ

կազմակերպուած՝ Մարսէյլի ԲԱՐՁՐ ՀԱՅՔԻ ՀԱՅՐ. ՄԻՈՒԹ. կողմէ

9 Ապրիլ, կիրակի իրիկուն ժամը 8ին մինչեւ արշալոյս

5, rue de l'Eclipse, *Մարսէյլ*, Շահրիկեան սրահը

ճոխ պիւֆէ, երգ, նուագ, պար, հաւկթախաղ եւ խրախճանք։

կը նախագահէ հայրենակից՝ ՓԱՇԱԼԱԿ ՍԱՆԱՄԱՐ

Հրաւիրուած են խօսք առնել հայրենակից Հ. ՍԷՐԻՆԿԻՒԼԵԱՆ եւ ուրիշներ։

Մուտք 3 ֆրանք

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՕՐԸ ԵՒ Ֆ, Կ. ԽԱՉԻ ՏԱՍՆԱՄԵԱՅ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆԸ

Կիրակի 9 Ապրիլ, ժամը 3ին Մալթ. Կրթ. սրահին մէջ

Կը նախագահէ Տիկ. Հ. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ Կը խօսի ընկ. Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին։

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

ՏԻՐՈՒՀԻ ՉԱՐՕՑՓԵՏՆԻ

Մայիս 25ին **Salle Chopin**ի *մէջ*

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ

Տիկին Արուսեակ Մոսրովեան 200 ֆրանք կը նուիրէ Ֆ. Կասոյա Մաչի Կեդր Վարչութեան փոխան ծաղկեպսակի, ՏԷՐ ՎԱՀԱՆ ԱԻԱԳ ՔԱՀԱ-ՆԱՅ ԽՈՅԵԱՆի մահուան առթիւ։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Հայ Մշակութային Միութեան ընդհ. ժողովը 6 Ապրիլ, Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, Շահրիկեան սրահը, 5 rue de l'Eclipse, Marseille, կարեւոր օրակարգ։

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

Հայաստանի գրականութեան Մա-տենաշարի Բ. թիւը։ (*Հին ուղղագրութեամբ*)

ՍՏԵՓԱՆ ՁՕՐԵԱՆ

ՊԱՏՄՈՒԱԾՔՆԵՐ

Հեղինակին նկարով եւ կենսագրութեամբ։

Նոյն Մատենաշարի Ա. թիւը

ԱԿՍԵԼ ԲԱԿՈՒՆՑ, ՊԱՏՄՈՒԱԾՔՆԵՐ

Գին հատորի՝ 7.50 ֆրանք։

Դիմել ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ, 51 Rue Mr. le Prince, Paris— 6e. *կամ* Մ. Պարսամեան, **46 Rue Richer, Paris— 9e**։

ՀԱՑԵՐՈՒ ԹԱՄԱԴՐԱՎԱՃԱՐԸ

Ճաշարան **ՖԼՕՐԻԱ**

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6e)

Մէջերօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ։

Շարժանկարի բացառիկ ներկայացում

ՏՆԳԻՆ — Cinéma Noveltyի մէջ 7 Ապրիլ, Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8,30ին

ԿԸ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԻՆ՝ ԳԵՂՋԿԱԿԱՆ ՀԱՐՍՆԻՔ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ (*հայերէն խօսուն ժապաւէն*), ՆԱԲՈԼԵՈՆ ՊՕՆԱԲԱՐԹԻ ՎԱԽՃԱՆԸ, Abel Gancեի *գլուխ գործոց ժապաւէնը եւ* ԻՍԼԱՄՆԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐԸ

ՍԱՔՍՕՖՕՆԻ երաժշտական կտոր մը, Ամերիկեան ծովայինները տան-Թանին հարէմին մէջ։ (Կէս ժամ անընդհատ խնդալ)։

Մուտք բոլոր տեղերու համար 5 ֆր., փոքրիկներու 2 ֆր.։

ԻՐԱՒԱԳԷՏ - ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ

Արտաւազդ Հանըմեան

122 Boulevard Murat (Paris 16e)

Մէջերօ Փորթ տը Սէն Քլու, ելքը, Ավընիւ տը Վէրսայլի կողմէն։ Դիմել իրեն վստահութեամբ ամէն կարգի դամբ, առնելիքի եւ գործի համար։

10 - 12, 6·30–8, բացի երեքշաբթի եւ ուրբաթ առաւօտներէն։ Թէլէֆօն, ժասմէն 52–69։

ՀԱՅՏԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ԻՐԱՒԱԳԷՏ - ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ

ՎԱՀԱՆ ԵԱՐՃԱՆԵԱՆԻ

Գրասենեակը փոխադրուած է

21, RUE BAUDIN, PARIS (9e)

Tél. Tru: 29 - 39

(*Մէջերօ* Cadet, *Պուլեւար Մոնթմորանսի եւ բիս Լաֆայէթի անկիւնը*)

Ընդունելութիւն ամէն օր 9էն 11 եւ 5էն 7 եւ ժամադրութեամբ

“ՇԻՐԱԿ”

Արեւելքի ժիակ իսկական օղին է։ Անզուգական՝ ընմրցելի, մեխարդած։ Աղաչնակարող զօրացուցիչ ախորժելիք, պատրաստուած զուտ չամիչէ թորով Հայ աւանդական սեղանին կարի։

Maison DARON

Entreprise Générale de Bâtiments

PLOMBERIE - COUVERTURE

Eau, Gaz, appareils sanitaires, lavabo et tout à l'égout

TATOULIAN ARAKEL

Կը ստանձնէ նաեւ չէնքերու նորոգութիւնը եւ չինութիւնը։

Կը հաճոյանայ փոխադրել իր արհեստանոցը 32Rue Menilmontant, Paris (20)

RESTAURANT des DIAMANTAIRES

60, RUE LAFAYETTE, PARIS (9) **Tél. PROV. 78–14**

Մէջերօ **Cadet** եւ **Pelletier**

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ԱՐԱՄ ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ

ուր պիտի գտնէք ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ։ Անարատ օղի, առատ աղանդերներով։

Մեր մասնագիտութիւնն է ՇԻՇ ՔԷՊԱՊ եւ ՏԷՕՆԷՕՐ ՔԷՊԱՊ, *ամէն երեկոյ արեւելեան նուագախումբ։*

Ա.Ի.Ն. երեկոյ արեւելեան նուագախումբ

(Քէմանչէիատ)	*(Ուտի)*	*(Գանօնի)*
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ	ԲԱՐՈՒՆԱԿ	ՀԱՃԿ

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆԻ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆԻ ԿԱՊՈՑՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Լոնտոնէն, Փարիզէն եւ Փրակայէն կ'ուղարկենք՝ բրդեղէններ, կօշիկներ, ճերմակեղէններ, Թրիքոներ եւայլն, ամենաժան գիներով։ Կը ստանձնենք նաեւ յանձախորդներու կողմէ գնուած ապրանքներու առաքումը։ Փոխադրողներուն կը ղրկենք բրդեղէններու նմոյշները եւ մանրամասնութիւններ։

Կ'ուղարկենք դիւրատար (portatif) **Underwood** *մեքենաներ։ Ռուսկան տառերով, ամենաժան գիներով։*

Դիմել՝ American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber

Tél. Opéra 67-77

Le Gerant : H. STEPHAN

17, Rue Damesme — PARIS (13) **Imprimerie A-DER (AGOPIAN)**

ՀԱՐԱՉ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 376.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : GOBelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄՍԵԱՑ ԵՒ ԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանգ	75 ֆրանգ	40ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանգ	140 ֆրանգ	
Ուրիշ երկիրներ	315 ֆրանգ	110 ֆրանգ	

ՈՒՐԲԱԹ 7 ԱՊՐԻԼ VENDREDI 7 Avril 1939

ԺԹ ՏԱՐԻ — 15e Année No. 4009

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԽՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԲԱՐԵՆՇԱՆ ՍԹԱՓՈՒՄԸ

»»» · ««

Միխթարական լուր մը հրատարակեր էինք երէկ,— կառավարութիւնը որոշած է մարտանաւ մը եւ նոր զինուոր ղրկել Ալեք - սանդրէթի շրջանը, կանխելու համար անակնկալ դէպքեր։ Ուրիշ առթով, թոյլ չտալու որ Թուրքիա առտու մը կոչ Ալեքսանդրէթի շրջանը, խլելով մինչեւ Հալէպ։

Ինչո՞ւ ծածկենք.— Լուրը միխթարական է միայն երեւութապէս, ինչպէս կը հաստատեն Ֆրանսական թերթերն ալ։

Իրականին մէջ, համաձայնութիւն գոյացած է չարաբաստիկ «անձնաձ»ը յանձնելու Թուրքիոյ։ Եւ կցումը պիտի կատարուէր նախկին այս երեքշաբթի օր (4 ապրիլ), երբ արտաքին նախարարը Սարաճօղլու յետաձգել, նկատի առնելով զօրաւոր բողոքներ՝ գան իսկ Մերակոյի եւ Երեսփ. Ժողովի շրջանակներէն։

Մինչ այս մինչ այն, բանակցութիւնները կը շարունակուին, ելք մը գտնելու համար։

Ուրեմն, տագնապը ոչ թէ անհետացած, այլ մեղմացած է ժամանակս։

Կառավարութիւնը յածանաւ մը եւ զօրամաս մը փութացնել - ով, անշուշտ կ'ուզէ սանձել Թրքական ախորժակները, որոնք մինչ «Հաթայ»ով (Սանճաք) չեն գոհանար, այլ կը ձգտին Հալէպին ալ անդին, մինչեւ 20 քիլոմեթր, եւ դէպ ի ճէդիրէ (Իրաքի սահմանագլուխին վրայ)։

Ինչպէս առիթը ունեցած ենք բացատրելու, Թուրքիա կ'ուզէ պատիլ Ֆրանսայի բազմազրաղ վիճակէն, իրականացնելու համար հին ծրագիր մը։ Եւ քայլերանքներ ալ կը ստանայ, այս նպատակի վրայ։

Ընթերցողները պիտի յիշեն թէ առաջին անգամ Լոնտոնի մէջերէն էին որ երեւան հանեցին Թուրքիոյ դիտումները՝ Ալեքսանդրէթի եւ Հալէպի շրջաններու մասին։

Զարմանալի չէ այս պարագան, քանի որ Անգլիա երկար առեղծ ի վեր կը բանակցի Թուրքիոյ հետ, զայն ամբողջ կապելու համար իր ցանցին։

Վերջերս աւելի զուսպ ուրեցան այս բանակցութիւնները, իր Լոնտոն յղացաւ միացեալ ճակատի ծրագիրը, աջակցութեան գալիքով Լեհաստանը, Ռումանիան, Յունաստանը, Եուկոսլաւիան, Մ. Միութիւնը եւ Թուրքիան։

Այս վերջինը ամէնէն առաջ փութաց հաւանութիւն յայտնել Լոնտոնեան ծրագրին, իր կարգին լուրջ մտահոգութիւններ ունենալով ապագայի մասին։

Բայց Թուրքերը վարպետ փաստաբաններ են։ Անգլիական ծրագիրը գլուխ հանելու համար, անհրաժեշտ է տրամադրելի ունենալ Նեղուցները, Տարտանէլ թէ Վոսփոր։

Արդ, էնկիւրի կրնա՞ր փախցնել այս թանկագին պատեհութիւնը, թէ Անգլիոյ բարեկամութիւնը չհեղլու եւ թէ նոր աւար մը ձեռք ձգելու համար։

Եւ ձեռնարկեց սակարկութեան,—Համաձայն եմ, Նեղուցները ալ կը տրամադրեմ, պայմանաւ որ իրրեւ փոխարինութիւն ինծի յանձնէք «Հաթայ»ը եւ Հալէպի շրջանը։

Եթէ մեր տեղեկութիւնները թերի չեն, Սանճաքի հարցին պիտի երթանք ի վեր Մեծն Բրիտանիան էր որ յառաջ քշեց անուշի կապելու քաղաքականութիւնը։

Եւ Ֆրանսա հարկադրուեցաւ տեղի տալ, նոյնիսկ մէկզի դնելով Ազգերու Դաշնակցութեան առջեւ կնքուած յանձնառութիւնը եւ ուրիշ հանդիսաւոր խոստումներ։

Երկու երկիրները, Ֆրանսա եւ Թուրքիա, հաւասար քանակութեամբ զօրք պիտի պահէին վիճելի շրջանին մէջ, մինչեւ սահմանադրութեան հռչակումը եւ նոր կառավարութեան կազմութիւնը։

Իրականին մէջ, Թուրքիան էր որ միշտ տեղաւորուեցաւ, ջախջախել տուաւ Թրքական բոլոր օրէնքները, իսկ հոգատար իշխանութիւնը աւելի կորովի դիրք մը բռնելով, պիտի կրնայ խափանել նոր ագէտ մը։

Ազէ՛ ոչ միայն հովանաւորեալ ժողովուրդներուն, այլեւ Ֆրանսայի համար։

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՊԱՇՏՊԱՆՈՂԱԿԱՆ ԴԱՇԻՆՔ ԱՆԳԼԻՈՅ ԵՒ ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ ՄԻՋԵԻ

ԼՈՆՏՈՆ 30,000,000 ՈՍԿԻ ԿՈՒՏԱՑ ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ

— ∞ —

Անգլիական եւ լեհական կառավարութիւնները կատարեալ համաձայնութեան մը յանգեցան չորեքշաբթի օր, պաշտպանողական դաշինքի մը մասին, երբեւ լրացուցիչ մաս անգլեւֆրանսական զինակցութեան, կասեցնելու համար գերմանական գրոհը։ Պ. Չեմպըլէյն երէկ մանրամասնութիւններ պիտի հաղորդէր այս մասին։

Լեհաստանի արտաքին նախարարը, Գնդ. Պէք Փորթսմութ գնաց, աչքէ անցընելու համար բրիտանական նաւատորմը։ Ցետոյ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Լոնտոնի ամերիկեան դեսպանին հետ։

Տիկին Ժընըվիէվ Թապուի, Փարիզի արմատական օրկանին քաղաքական իրազեկ խմբագիրը, խօսելով անգլեւլեհական համաձայնութեան վրայ, դիտել կուտայ թէ գնդ. Պէք բանակցութիւնները վարած է «աննման հնարամտութեամբ եւ ճարտարաւեսթեամբ»։

— Թէեւ ան փոխադարձ աջակցութեան դաշինք մը կնքած է Անգլիոյ հետ, բայց կրնայ ըսել Պերլինի թէ դաշինքը գործադրելի պիտի ըլլայ միայն այն ատեն երբ Լեհաստան պահանջէ, թէ որ եւ է անդամմանելի բան ստորագրուած չէ եւ թէ վերապահած է իր ազատութիւնը, բանակցելու համար Գերմանիոյ հետ։ Հետեւաբար, Գերմանիա նեղանալու պատճառ չունի։ Վերջապէս, Գնդ. Պէք կրնայ աւելցնել թէ ինք յարած չէ Գերմանիան կեղծ։ Եւրոպայի մէջ պաշարելու քաղաքականութեան, քանի որ — գոնէ առ այժմ — դեռ համաձայնութիւն գոյացած չէ Ռումանիոյ հետ։ Կը թուի թէ Լեհաստանի արտաքին նախարարը իր երկար տեսակցութեանց ընթացքին, քանիցս ըսած է Անգլիոյ վարիչներուն թէ առ այժմ պէտք չէ զրդռել գերման հսկան, այս վերջինը լայն զօրաշարժ մը կատարած ըլլալով լեհական սահմանին վրայ։ Գնդ. Պէք 30.000.000 սթերլինի վարկ մը ապահոված է Լոնտոնի մէջ, այսինքն մօտ 4 միլիառ ֆրանք, յանձն առնելով զայն ծախսել սպառազինութեանց եւ ազգ. պաշտպանութեան։ Գալով իր Փարիզի ճամբորդութեան, տեղի պիտի ունենայ ապրիլ 20 — 25ին։ Գնդ. Պէք պիտի դայ բանակցելու համար ֆրանք-եւլեհական հռչակաւոր փոխառութեան երրորդ չարքի մասին, որ կը կազմէ աւելի քան մէկ միլիառ ֆրանքի գումար մը եւ որուն գործածութեան համար նոյն երաշխիքները պիտի ընծայէ ինչ որ Անգլիոյ։ Նախարարը միեւնոյն ատեն բանակցութիւններ պիտի վարէ ֆրանք-եւլեհական դաշինքին ընդարձակման մասին, ի նախատեսութիւն իտալական յարձակումի մը՝ Ֆրանսայի դէմ։

Գնդ. Պէք բացորոշապէս յայտնած ըլլալով թէ չուզեր չփուշ ունենալ Ռուսաստանի հետ, այժմ Լոնտոնի եւ Մոսկուայի միջեւ է որ բանակցութիւնները պիտի կատարուին, աջակցութեան համաձայնութիւնները կնքելու համար։ Կը թուի թէ Ռումանիոյ հետ կատարուած բանակցութիւնները երէկ դադարի մը հանդիպած են Լոնտոնի մէջ։ Մինչեւ անդամ կարգ մը չրջանակներ կասկածելի կը գտնեն Ռումանիոյ արտաքին նախարարին այցելութիւնը Լոնտոն եւ Փարիզ»։

Ծաղուածագիրը կ'եզրակացնէ թէ մտահոգութիւնը չէ փարատած Անգլիոյ բարձր շրջանակներուն մէջ, ուր չեն կասկածիր թէ Գերմանիա ամէն բան պիտի փորձէ, նորէն երբ կապելու համար Լեհաստանը։

Լոնտոնի բարձր շրջանակներուն մէջ ստացուած լուրերու համաձայն, Գերմանիա ահաբեկման լայն միջոցներ ձեռք առած է Լեհաստանի դէմ, զինուորական պատրաստութիւններ կատարելով արեւելեան շրջանին մէջ։ Վեց օրէ ի վեր Պրանտէնպուրկի եւ Շլեզիոյ պահակազօրքերը պատրաստ էին ասպարէզ նետուելու։ Զօրք եւ ռազմանիւթ կեդրոնացուած էր Օտէրի գծին եւեր, այսինքն ամրութեանց այն գծին վրայ որ կ'երկարի Ֆիւրսթէնպէրկէն Թաթիսղոր, որ արդիւնաւ շրջան մը կը կազմէ։ Կը թուի թէ ռազմանիւթի ստորերկրեայ մթերանոցները այժմ կը լեցուին այնպէս ինչպէս պատերազմի պարագային։ Գերմանական բազմաթիւ քաղաքներու մէջ զինուորական համաժողովներ տեղի կ'ունենան։

Իտալիոյ եւ Գերմանիոյ սպայակոյտները կը խորհրդակցին Թիրոլի մէջ

— ∞ —

Մինչ Իտալիոյ նաւային եւ ցամաքային ուժերը խորհրդաւոր չարժումներ կը կատարեն դէպի Ալպանիա եւ գերմանական մամուլը չանթեր կը տեղայ Անգլիոյ դէմ, Իտալիոյ եւ Գերմանիոյ սպայակոյտներուն պետերը խորհրդակցութիւններ կը կատարեն Թիրոլի չրջանին մէջ։ Պաշտօնական դիակոյց մը հաղորդեց թէ Զօր. Քայթէլ, գերմանական բանակին սպարապետը եւ Զօր. Ալպէրթօ Փարիանի, Իտալիոյ ընդհ. սպայակոյտին նախագահը, խօսակցութիւններ ունեցան չորեքշաբթի եւ հինգշաբթի։ Ուրիշ աղբիւրներէ կը հաղորդեն թէ Մուսոլինի եւ Հիթլէր վերջին օրերս չարունակ կը խորհրդակցին հեռաձայնով։ Երկու երկիրներու քաղաքական եւ զինուորական վարիչներուն այս արտասովոր գործունէութիւնը կ'ապացուցանէ թէ Իտալիա եւ Գերմանիա վճռած են ընդդիմանալ անգլեւֆրանսական ծրագրին, որ կը ձգտի հակազերման ցանց մը կազմել արեւելեան եւ հարաւային — արեւելեան Եւրոպայի մէջ։

Կարգ մը թերթեր կը գրեն թէ Իտալիոյ դէմ ցոյցեր կատարուած են Թիրանայի մէջ (Ալպանիա)։ Միեւնոյն ատեն Իտալիոյ նաւային եւ զինուորական ուժերը կը չարունակեն համախմբուիլ Պարիի եւ Պրինտիզիի մէջ, կազմ եւ պատրաստ՝ անմիջապէս միջամտելու։

Ժընեւի ալպանական տեղեկատու գիւանը գեկոյց մը հրատարակելով, կը հերքէ այն լուրերը թէ իր կառավարութիւնը պատրաստ է ընդունելու որ եւ է տնօրինութիւն որ կրնայ վնասել Ալպանիոյ հողային ամբողջութեան եւ անկախութեան։

Իտալական թերթերն ալ նոյն ուժգնութեամբ կը հարուածեն Անգլիան։ Հռոմի անգլիական դեսպանը նոր տեսակցութիւն մը ունեցաւ Իտալիոյ արտաքին նախարարին հետ։

ԾԱՆՐԱԿԱՇԻՒ ԴԷՊՔԵՐ ՄՈՒՍԱ ՏԱՂԻ ՍԷՋ

— ∞ —

Հայ երիտասարդները զինուոր կ'առնուին

— ∞ —

Մասնաւոր աղբիւրէ մը կ'իմանանք թէ Սանճաքի Հայերը ծանր մտահոգութեան մը մատնուած են, իմացած ըլլալով որ այդ չրջանը պիտի կցուի Թուրքիոյ։ «Ինքնավար» չրջանին խորհրդարանը նոյնութեամբ ընդունած ըլլալով Թրքական օրէնքները, ինչպէս եւ պարտաւորիչ զինուորութիւնը, անմիջապէս զինուոր հռչակած է 18 — 40 տարեկան բոլոր Հայերը։ Այս առթիւ արգիլուած է Հայերուն մեկնումը եւ յանձնարարուած է գնդ. Քոլէյի որ անցագիրը չտայ։

Վտանգաւոր կացութեան մը մատնուած է նաեւ բուն հայկական շրջանը, — Մուսա Տաղ, որ կը գտնուի ֆրանսական ազդեցութեան շրջանակին մէջ։ Թրքական իշխանութիւնը ուզած է ձերբակալել հայ կաթոլիկ վարդապետը, որ խուսափելով պաշարուեր է տունի մը մէջ, բայց բարեբախտաբար յաջողեր է Հալէպ հասնիլ լեռնային ճամբաներով։ Թուրք-ոստիկան — զինուորներ մտեցած են հայկական չրջանին, ժողովուրդը զինաթափ ընելու եւ յետոյ խաղաղօրէն գրաւելու համար։ Մեծ քանակութեամբ զէնք փոխադրուած է այդ չրջանին մտերը։

Ֆրանսական մամուլը եւ Սանճաքի հարցը

Զօր. Տիւֆիէօ, Կիլիկիոյ գրաման բանակին հրամանատարը, երէկ չատ կարեւոր գրութիւն մը հրատարակած էր «Ֆիկարօ»ի մէջ, հետեւեալ խորագրով.— « ՍՈՒՐԻԱՆ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՄԱՍՆ Է ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱՑՍՐՈՒԹԵԱՆ» ։

Ցօդուածագիրը, որ անդամ է Միջերկրականի կոմիտէին, յիշելով Ալեքսանդրէթի չրջանին ղրալի կացութիւնը, Ֆրանսայի սպայի մը սպանութիւնը եւ ուրիշ պարագաներ, անհրաժեշտ կը գտնէ Սանճաքին եւ ամբողջ Սուրիոյ պաշտպանութիւնը, թէ ռազմավարական եւ թէ տնտեսական պատճառներով։ Այս առթիւ պարզելով Ֆրանսայի ծովային, ցամաքային եւ օդանաւային ուժերուն առաւելութիւնները, կ'առաջարկէ օգտագործել նաեւ Ալէվիները, Չէրքէզները, Տիւրքիները, Ֆրանսայի սպաներու հրամանատարութեան տակ։

Տեղի անձկութեան պատճառով, այս կարեւոր յօդուածին թարգմանութիւնը կը յետաձգենք ուրիշ թիւի մը։

**** Սէն – Պոիս, «Ժուռնալ»ի քաղաքական խմբագիրը, երէկ իր հերթական քրոնիկը յատկացուցած էր «երեք դաշնակիցներու որ կը զբաղեցնեն Եւրոպայի դիւանագիտական չրջանակները»։ Առաջինը՝ Մոնթրէօյի համաձայնութիւնն է, Տարտանէլի մասին, երկրորդը՝ Ֆրանքֆուրթ համաձայնութիւնը Ալեքսանդրէթի մասին, երրորդը՝ Նիոնի համաձայնութիւնը Միջերկրականի ապահովութեան մասին։*

Ցօդուածագիրը կը բացատրէ թէ Ազգերու Դաշնակցութեան քաղաքականութիւնը սնանկացած ըլլալով, Անգլիա «փոխանակ կասկածելու Ռուսաստանէն, կը չանայ անոր աջակցութիւնը ապահովել, ուժ տալու համար Լեհաստանի եւ Ռումանիոյ, բայց անհրաժեշտ է որ Թուրքերը հաւանին այս առթիւ Նեղուցներու պայմանագրին մէջ ծագելիք փոփոխութեանց»։

— « Արդ, Թուրքերը ունին խնդիր մը որ չատ կը շահագրգռէ զիրենք եւ զոր կը հետապնդեն յամառօրէն։ ԱՅԴ ԽՆԴԻՐՆ Է՝ ԵՏ ԱՌՆԵԼ ԱԼԵՔՍԱՆՏՐԷԹԻ ՍԱՆՃԱՔԸ, ՈՐ ԿՐՆԱՑ ՊԱՐԶԱՊԷՍ ԽԱՑԸ ՄԸ ԸՆԼԱԼ, ՈՐՈՎՀԵՏԵՒ ԹՈՒՐՔԵՐԸ ԱԼԵՔՍԱՆՏՐԷԹԻ ԵՏԵՒԷՆ ԱՋՔ ՈՒՆԻՆ ՀԱԼԷՊԻ ԵՒ ՃԷԶԻՐԷԻ ՎՐԱՑ։ Իսկ այս երկրամասերը կը պատկանին Սուրիոյ, որ կը գտնուի Ֆրանսայի հոգատարութեան տակ »։

Պ. Սէն – Պոիս յետոյ յիշելով 1937 մայիս 29ի Ֆրանքեւթրքական համաձայնութեան տրամադրութիւնները, կը պատմէ թէ Սանճաքի խորհրդարանը քուէարկած է Թրքական օրէնքները եւ դրամը եւ գործնապէս մաքսային միութիւն հաստատած Թուրքիոյ հետ...

— « Մէկ օրէն միւսը, այդ խորհրդարանը կրնայ պահանջել կատարեալ միացում Թուրքիոյ հետ։ Էնկիւրիի վարիչները, որոնց տրամադրութիւնները չօշափած ենք, կը թուի թէ կարելի եղածին չափ կը զգուշանան գերմանական մեթոտներուն հետեւելէ, արագ լուծում մը բաղձալով հանդերձ։ Մենք բանակցութիւններ կը կատարենք, եւ այդ բանակցութենէն ուժ տալու համար, յածանաւ մը եւ 1500 զինուոր կը ղրկենք Ալեքսանդրէթ»։

Երէկ կիսապաշտօնական «Փան»ը եւ ուրիշ թերթեր ալ արձանագրած էին ֆրանսական մարտանաւի մը եւ 1500 զինուորներու առաքումը։

ՆՈՒԽԱԳԱՀ ԼԲՊՐԷՕՆԻ ՎԵՐԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

— ∞ —

Հանրապետութեան նախագահ Պ. Լբպրէօն վերընտրուեցաւ 506 ձայնով, 910ի վրայ, որոնց վեցը սպիտակ քուէ։ 1932ին ընտրուած էր 777ի վրայ 633 ձայնով։ Ընկերվարական թեկնածուն՝ Պէտուս, չահեցաւ 151 քուէ (բոլորն ալ իր ընկերները), բոլշեւիկ թեկնածուն, Մարսէլ Քաչէն՝ 72 (նոյնպէս), Պ. Խոիօ՝ 65, Ծերակուտական Միութենէն Կոտաւ՝ 50, երեսփ. Ժողովի նախկին նախագահ Պուխոն՝ 16, Ծովային նախկին նախարար Պ. Փիէթրի՝ 10, հողագործական նախարար Պ. Քէօյլ՝ 7։

Հանրապետութեան 14 նախագահներէն Պ. Լբպրէօն առաջինն է որ երկրորդ անգամ կ'ընտրուի, եթէ չհաշուենք Թիւլ Կրէվիին, որ վերընտրուեցաւ 1885ին, բայց երկու տարի վերջը հարկադրուեցաւ հրաժարիլ, Պատուոյ Լեգէոնի առեւտուրին առթիւ ծագած փոթորիկին հետեւանքով, (խարդախութիւնը սարքած էր իր մէկ ազգականը)։ Հաւանական չէ որ Պ. Լբպրէօն լրացնէ իր երկրորդ եօթնամեակը, որ կը սկսի մայիս 10ին։ Ընդհանուր կարծիքն այն է թէ պիտի հրաժարի, երբ կացութիւնը մեղմանայ։

Նախագահին վերընտրութիւնը պաշտօնապէս իրեն հաղորդուեցաւ ծեր - բակոյտի նախագահին եւ վարչապետին կողմէ։ Աւանդական ձեւակերպութիւնը կատարուեցաւ երէկ։ Թերթերը կը ցաւին որ կարելի չեղաւ ազգային միութիւնը իրականացնել այս ընտրութեան վրայ, եւ ազգ. Ժողովը դրեթէ երկուքի բաժնուեցաւ։

Երբ Ազգ. Ժողովին նախագահը հաղորդեց ընտրութեան արդիւնքը, ա - ջակողմեանները ջերմապէս ծափահարեցին, իսկ ձախերը աղաղակեցին.

— Կը պահանջենք հրաժարիլ, հրաժարիլ...

Այս առթիւ լուտանքներ փոխանակուեցան։ Ձախերը կը պոռային աջե - րուն,— «Պերլին գացէք»։ Իսկ այս վերջիններն պատասխանեցին.

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՎՀՍՏԱՀԱՇՏՈՒՄ ԳԼԽԻՑ

(ՊԱՏՄՎԱԾՔ Վ. ԴՈՒՐՅԱՆԻՑ)

— ∞ —

ԳԼՈՒԽ Ժ

ՂԱՑՈՒՄՆԸ

Իսկ էն ծղոտեն մտնելն էնա՝ տասը Մասրալ, առավոտ իր վրանեն դուրս գալուն, «Ինչո՞ւ» ասավ ինքն իրեն ու ետ դառավ։ Իսկ ինչո՞ւ չէր ուզում ինքն էլ հասկանալ։ Ինչո՞ւ էր ինքն իրեն ստիպում, որ ինքը ոչ մի բանի հետ գործ չունենա։ Ինչո՞ւ էր ինքն իրեն ստիպում, որ ինքը ոչ մի բանի հետաքրքրություն չունենա։ Ինչո՞ւ էր ինքն իրեն ստիպում, որ ինքը ոչ մի բանի հետ կապված չլինի։ Ինչո՞ւ էր ինքն իրեն ստիպում, որ ինքը ոչ մի բանի հանդեպ սեր չզգա։ Ինչո՞ւ էր ինքն իրեն ստիպում, որ ինքը ոչ մի բանի հանդեպ ատելություն չզգա։ Ինչո՞ւ էր ինքն իրեն ստիպում, որ ինքը ոչ մի բանի հանդեպ ոչ մի զգացմունք չունեն

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂՆԵՐԻ ՀԱՎԱՔԱԳՈՒՅՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ ՍԿՍՎՈՒՄ Է

— ∞ —

Ներքևում հրապարակում ենք մեր գրողների հավաքագրված ստորագրությունները՝ ի պատասխան ընկեր Ստալինի հետևյալ հարցերին, որ ուղղված էին մեր գրողներին.

«Ինչպե՞ս է ձեզ հաջողվել ձեր գրական ուժերը հավաքել մեկ ընդհանուր ճակատի մեջ, ինչպե՞ս է ձեզ հաջողվել ստեղծել ձեր միջև ընկերական մթնոլորտ, ինչպե՞ս է ձեզ հաջողվել ձեր շարքերում ստեղծել ստեղծագործական մրցում, ինչպե՞ս է ձեզ հաջողվել ձեր գրական ուժերը ուղղել դեպի ստեղծագործական աշխատանքի ամենակարևոր ոլորտները

— Մոսկուա գացէք, հոն է ձեր տեղը :

Ձախերը չերմապէս ծափահարեցին էռիօն : Պ. Լըպրէօնի վերընտրութիւնը պարտութիւն մը կը համարուի ժողովրդական ճակատին համար, որուն ընտրելին էր էռիօ :

Իբրեւ զուարճալիք լսենք որ քանի մը «չքեղ եւ աննախընթաց» թեկնածութիւններ ալ դրուած էին : Այսպէս, դեղագործ մը, որ 50 տարիէ ի վեր ուրիշ գործով չէր զբաղած, Վերսայլ գնաց, կուրծքը զարդարած՝ զանազան չքանչաններով : Մարդը ոստիկաններէն արտօնութիւն խնդրեց պալատ մտնելու եւ ճառ մը խօսելու, ինչպէս եւ 2000 քուէթուղթեր բաժնելու : Ոստիկանները արգիլեցին, իսկ դեղագործը բերանը աւրած ըլլալով, ուղղակի պահականոց առաջնորդուեցաւ :

Ուրիշ թեկնածու մը, Լօվ, որ «անվրիպելի մեթոտ մը գտեր է պատերազմը արգիլելու», նոյնպէս ճամբուեցաւ : Իսկ երրորդ մը ձերբակալուեցաւ, վրան ատրճանակ մը գտնուած ըլլալով :

Նախադահին վերընտրութիւնը լաւ տպաւորութիւն ձգեց արտասահմանի, մասնաւորապէս Անգլիոյ եւ Ամերիկայի մէջ : Գերմանիա եւ Իտալիա եւս դժգոհ չեն երեւար :

Խուճապ՝ ճառի մը հետեւանքով

Անգլիոյ ծովային նախարարը, Լորտ Սթէնհօփ, առջի օր ճառ մը խօսելով մտերմական շրջանակի մը մէջ, հետեւեալ խօսքերը կ'արտասանէ.

— « Շատերը անոնցմէ որ հոս պէտք էր ըլլային, բացակայ են : Դժբախտաբար, անհրաժեշտ դարձած է հրաման տալ նաւատորմին թնդանօթաձիգներուն որ իրենց գործին զլուխը գտնուին, հակօդային թնդանօթներուն մօտ» :

Այս խօսքերը ռումբի մը տպաւորութիւնը գործեցին Անգլիոյ մէջ, անմիջապէս հրատարակուելով խմբագրատուններու պատերուն վրայ : Ուրեմն յանկարծ ծանրացած էր միջազգային կացութիւնը : Բարեբախտաբար բրիտանական մամուլը չհրատարակեց ճառը, պ. Չէյմպըլէնի յանձնարարութեամբ· սակայն օտար հանրային կարծիքը խմացած էր լուրը :

Ծովային նախարարը վարչապետին ներկայանալով, անկեղծօրէն խոստովանեցաւ թէ ճառը պատրաստած չէր, թէ իր միտքն էր հասկցնել թէ բրիտանական տորմիղը կազմ եւ պատրաստ է, բայց չէրցաւ լաւ բացատրել : Վարչապետը այս բացատրութիւնը բաւական համարելով, լուսաբանութիւններ հաղորդեց երեսփ· ժողովին մէջ : Ծովային նախկին նախարարը պահանջեց հրաժարեցնել Լորտ Սթէնհօփը : Այս վերջինը Լորտերու ժողովին մէջ ալ խոստովանեցաւ իր մեղքը, ցաւ յայտնելով :

Զրոյց կը չրջի թէ նախարարը պիտի հրաժարի :

Սուրիա կրկին պահանջէ վաւերացնել դաշնագիրը

Անգլիոյ Ազգային Ժողովի անդամ Ուիլիամ Ուայթհէդ կը հետեւի Լոնտոնի դիւանագիտական շրջանակ

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 376.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : GOBelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՃԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	285 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	515 ֆրանք	110 ֆրանք	

ՇԱԲԱԹ 8 ԱՊՐԻԼ SAMEDI 8 Avril 1939

Թ. ՏԱՐԻ — 15e Année No. 4010

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

?

Գարշապէս խելքի պտոյտ կը պատճառեն օրուան դէպքերը, մէկը միւսէն վրդովիչ եւ սպառնագին :

Չեխոսլովաքիոյ ղղրդագին դրաւումէն հազիւ մէկ ամիս վերջը, մինչ Մեծն Բրիտանիա ծրագիրներ կ'որոճար միացեալ ճակատ մը կազմելու եւ « նախայարձակումները » խափանելու համար, ճիշդ այն պահուն երբ փոխադարձ աջակցութեան դաշնակցութիւն մը կը սարքէր Լեհաստանի հետ, ահա նոր յարձակում մը, անակնկալ մը չէ որ տեղի կ'ունենայ, աշխարհի ամէնէն խաղալոյղ մէկ ժամուն :

Քանի մը օրէ ի վեր , արդէն լուրեր կը շրջէին Իտալիոյ զինուորական փոխադրութեանց մասին : Հինգշաբթի օր աւելի ծանրացաւ կացութիւնը, մանաւանդ որ Հռոմ բացարձակ լռութիւն կը պահէր , մամուլի լեզուն անդամ կտրած կըլլալով : Եւ Անգլիոյ վարչապետը հարկադրուեցաւ պաշտօնական յայտարարութիւն մը ուղղել երեսի . ժողովին : կարճ դիակուցում մը որ ծանրակիռ հանգամանք ունէր իր այնքան զգոյշ արտայայտութեամբ :

Եւ ահաւասիկ պատասխանը , քանը չորս ժամ չանցած ,— պաշտօնական թիւղ մը Հռոմէն, որ կը պատռէ վարագոյրը, հաստատելով ծովային, ցամաքային եւ օդանաւային արշաւանք մը դէպ ի Ալպանիա :

Պաշտօնական պատճառաբանութիւնը — հակիտալական ցոյցեր — երկրորդական կը մնայ անոզոք իրականութեան առջեւ : Բոլոր երեւոյթները կը յուցնեն թէ Չեխոսլովաքիոյ պատմութիւնն է որ կը կրկնուի, նոյն սրընթաց եւ բուռն մեթոտներով, ինչպէս գերմանականը :

Իտալական ձեռնարկին առաջին հետեւանքը պիտի ըլլայ, անշուշտ, Դանիկեան սուրի մը տակ պահել Պալքանները, որպէսզի չհամարձակին միանալ Ազմպրլէնի սարքած ճակատին : Առանց այս արշաւանքին ալ, արդէն մտահոգութեան մատնուած էին Եուկոսլավիա, Ռումանիա եւ Պուլկարիա :

Գալով բուն Միջերկրականի հարցին — անգլեւիտալական մրցակցութիւն – աւելորդ է զուշակութիւններ կատարել : Դէպքերու գահավիժումն իսկ ոչքան խօսուն է, որ չի կարօտիր ակադեմական տեսութեանց :

ՎԵՐՋԻՆ ՊԱՀՈՒՆ

ՅՏՍԼԱԿԱՆ ԱՐՇԱԻԱՆՔ ԴԷՊԻ ԱԼՊԱՆԻԱ

Իտալական կառավարութիւնը հետեւեալ պաշտօնական զեկոյցը հրատարակեց երէկ, ուրբաթ.

— «Վերջին օրերս , եւ մինչ յառաջ կ'երթային բանակցութիւնները իտալական կառավարութեան եւ Զոգու Թագաւորին միջեւ, նոր եւ աւելի սերտ համաձայնութիւն մը կնքելու համար, Թիրանայի մէջ եւ այլուր տեղի ունեցան սպառնալից ցոյցեր սպառազէն հրոսախումբերու կողմէ, որոնք ծանր վնասներ մը ենթարկեցին Ալպանիա բնակող Իտալացիներու անձնական ապահովութիւնը :

Երէկ առտու, հինգշաբթի, մեր մարտանաւերը Տուրացցոյէն եւ Վալոնայէն հայրենիք փոխադրեցին հարիւրաւոր հայրենակիցներ, որոնց մէջ կիներ եւ մանուկներ ալ կան : Երէկ իրիկուն իտալական զօրամասեր ճամբայ ելան Գրինոփոլիէն եւ Պարիէն, ուղղակի դէպ ի Ալպանիա : Նոյն ժամուն մեկնեցաւ առաջին նաւաբաժինը, որ այս առտու արշալոյսին կը յածէր Ալպանիոյ ծովեզերքը, Սանթի Քուարանթիէն մինչեւ Սէն–Ժան սը Նաուա : Օդանաւային ուժերու «Ա.» տորմիղին ալ շարժման մէջ դրուեցաւ » :

Այս պաշտօնական զեկոյցը խոր յուզում պատճառեց քաղաքական շրջանակներու, մասնաւորապէս Անգլիոյ եւ Պալքաններու մէջ :

*** Ալպանիա ունի 28.000 քառ. քիլոմեթը տարածութիւն եւ 1.250.000 բնակիչ : Ցամաքային սահմաններուն երկայնութիւնն է 734 քիլոմեթը, երկաթուղիները՝ 39 քիլոմեթը : Բանակը՝ 16.400 հոգի, մէջը ըլլալով Թագաւորին անձնապահ գունդը : Բանակը ունի 1300 սուրճանակ, 14.500 հրացան, 360 գնդացիր, 92 թնդանօթ , 12 հրասայլ եւ երկու օդանաւ : Պատերազմի պարագային Ալպանիա կրնայ հանել 80 — 100.000 զինուոր , բայց անհրաժեշտ ռազմանիւթը չունի :

»»» · «««

Դադար չկայ Մայիս 1ին

Համաշխարհային պատերազմէն ի վեր առաջին անգամ ըլլալով, Աչխատաւորական երեսփոխան մը հարցուց թէ Հռոմի բրիտանական դեսպանը իտալական կառավարութեան հակակցա՞ծ է որ ներկայ դժուարին վիճակի մէջ եւ է փոխոխութիւն պիտի հակասէ անգլեւիտալական համաձայնութեան : Վարչապետը, որուն ձայնը հազիւ կը լսուէր, պատասխանեց թէ իտալական կառավարութիւնը անշուշտ կը յարգէ համաձայնութեան պայմանները : Ուրիշ երեսփոխան մը հարցուց թէ Մեծն Բրիտանիա չահեր ունի՞ Ալպանիոյ մէջ : Պ. Չեմպըրլէյն պատասխանեց .

— « Ուղղակի չահեր չունինք, բայց ունինք ընդհանուր չահեր որ կապ ունին աշխարհի խաղաղութեան պահպանման հետ» :

Աչխատաւորականներուն ներկայացուցիչը նորէն խօսք առնելով, հարցուց .

— Եթէ փոփոխութիւն մը կատարուի Միջերկրականի դոյավիճակին մէջ, կառավարութիւնը կը խորհի՞ ուժգին բողոք մը ուղղել իտալական կառավարութեան, անգլեւիտալական համաձայնութեան խզման առթիւ :

Վարչապետը պատասխանեց .— Չեմ կարծեր թէ ինծի համար պատշաճ է նախատեսել համաձայնութեան խզումը :

*** Եուկոսլավիոյ դահլիճը բացառիկ նիստ դումարեց Ալպանիոյ կացութեան առթիւ : Կ'ըսուի թէ Հռոմի կառավարութիւնը պահանջած է Զոգու Թագաւորէն որ թոյլատրէ Իտալիոյ դրաւել ալպանական ծովեզերեայ քանի մը դիրքեր, իսկ Թագաւորը պատասխանած է թէ զէնքի ուժով պիտի պաշտպանէ իր երկիրը :

*** «Լ'Էօվռ»ի քաղաքական խմբագիրը, Տիկին Ժըրնըվիէվ Թապուի, խօսելով Ալպանիոյ դէպքերուն վրայ, կը պատմէ թէ վերջերս խռովութիւններ ծագած են Ալպանիոյ հիւսիսային շրջանին մէջ, իբրեւ բողոք իտալական դրաւման դէմ : Ասոր վրայ Զոգու Թագաւորը վախնալով ներքին ըմբոստութենէ մը, Իտալիոյ ուշադրութիւնը հրաւիրած է : Հռոմի մէջ զրոյց տարածեր են թէ Եուկոսլավիան է որ սարքած է այս խլրտումները եւն. : Իտալիա այնքան մեծ հանգամանք տուեր է այս դէպքերուն որ, Ալպանիոյ Թագաւորը ինք մտահոգութեան մատնուեր է :

(Հետեւեալ շարունակութիւնը կարդալ Դ. Էջ)

ԵՐԵՔ ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՄԱՐՏԱՆԱՒԵՐ ՏՈՒՐԱՑՑՈՅԻ ՄԷՋ

Անգլիոյ վարչապետին յայտարարութիւնները

Այլեւս տարակոյս չկայ թէ Իտալիան ալ իր կարգին անակնկալ մը պիտի սարքէ Ալպանիոյ գլխուն, հետեւողութեամբ Գերմանիոյ, որ «Հովանաւոր – եալ» երկրի մը վերածեց Չեխոսլովաքիան : Նոյն իսկ երէկ զրոյց կը շրջէր Պերլինի մէջ՝ թէ իտալական զօրքը Ալպանիա պիտի մտնէ ուրբաթ օր : Այս առթիւ գերմանական թերթերը նորէն կը յարձակին Անգլիոյ վրայ, յայտա – րարելով թէ Միջերկրականը եւ Ադրիականը կենսական տարածութիւն մը կը կազմեն Իտալիոյ համար եւ թէ «Իտալիոյ կենսական չահերն են որ կը տի – րապետին Ադրիականի մէջ» :

Ուրիշ լուրի մը համաձայն, Հռոմի ալպանական դեսպանը արդէն իսկ Իտալիոյ արտաքին նախարարութեան յանձնած է իր կառավարութեան պատասխանը՝ իտալական առաջարկներու մասին, որոնց նպատակն է աւելի սերտացնել երկու երկիրներուն կապերը : Այս պատասխանը յանձնուած է ճիշդ այն պահուն, երբ իտալական մարտանաւեր կ'երեւային Տուրացցոյի առջեւ, իսկ Իտալացիները կը հեռանային Ալպանիայէն :

Իտալական կառավարութիւնը բացարձակ լռութիւն կը պահէ իր ձեռ – նարկներու մասին, ինչ որ աւելի կը սաստկացնէ մտահոգութիւնը՝ քաղաքական շրջանակներու մէջ : Արտասահմանի ալպանական ներկայացուցիչները յաջորդաբար զեկոյցներ հրատարակեցին, յայտարարելով թէ Ալպանիա պիտի չընդունի որ եւ է օտար հովանաւորութիւն եւ պիտի դիմադրէ, եթէ փորձեն բռնի գրաւել երկիրը :

Զոգու Թագաւորը բացառիկ նիստի հրաւիրեց Ալպանիոյ գահլիճը՝ իտալեւալպանական բանակցութեանց առթիւ : Լաւատեղեակ շրջանակներ կը հաւաստեն թէ բոլոր Իտալացիները, բացի դեսպանական պաշտօնեաներէ, հեռացած են Ալպանիայէն : Կը թուի թէ Իտալիա պահանջած է աւելին քան Ալպանիա տրամադիր էր ընդունելու :

Հռոմի մէջ կը պնդեն թէ Զոգու Թագաւորը ինք չարաթներ առաջ խնդրած է աւելի ամրապնդել երկու երկիրներուն զինակցութիւնը : Մանրամասնութիւններ կը պակսին իտալական առաջարկներու մասին, բայց Թիրանայէն հասած լուրերու համաձայն, «համայնակուլ» հանգամանք ունէին այդ առաջարկները, եւ պարզապէս կը ձգտին թեւարկութիւն հաստատել Ալպանիոյ վրայ, առանց այդ անունը գործածելու : Իտալիոյ դաղտնապահութիւնը տեղի կուտայ մասլ ենթադրութեանց : Նոյն իսկ արտասահմանի իտալական թղթակիցները բան չեն դրեր Ալպանիոյ մասին :

*** Անգլիոյ երեսփ . ժողովին հինգշաբթի օրուան նիստին մէջ, վարչապետը հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրաւ Ալպանիոյ դէպքերու մասին .

— «Ապրիլ 4ին Հռոմի բրիտանական ներկայացուցիչը Իտալիոյ արտաքին նախարարին ուշադրութիւնը հրաւիրեց իտալական զօրքի եւ մարտանաւերու կեդրոնացման լուրերու մասին : Իտալիոյ արտաքին նախարարը պատասխանեց թէ մարտ 8ին Ալպանիոյ թագաւորը թելադրած էր զօրացնել իտալեւալպանական զինակցութեան դաշնագիրը : Անկէ ի վեր բանակցութիւններ կատարուած են այս մասին, երկու կառավարութեանց մէջեւ : Բայց կը թուի թէ՝ բանակցութեանց ընթացքին դժուարութիւններ ծագած են որոնց հետքերը չատ յստակ չերեւար : Իտալիոյ արտաքին նախարարին կարծիքով իտալական չահերը վտանգուած են : Ճիշդ հիմա լսեցի թէ իտալական յածանաւ մը եւ ուրիչ երկու աւելի փոքր մարտանաւեր հասած են Տուրացցօ, այս առտու : Տակաւին մանրամասն զեկուցում առացած չեմ ալպանական կառավարութեան տեսակէտի մասին : Այդ կառավարութիւնը կը հերքէ այն բոլոր տեղեկութիւնները թէ ընդունած է իր դերիչխանութեան կամ հողային ամբողջութեան անհամապատասխան պայմանները : Տուրացցոյի բրիտանական ներկայացուցիչը կը տեղեկացնէ թէ հոն ամէն ինչ հանդարտ էր մինչեւ այս առտու ժամը 8.25 : Կառավարութիւնը ուշադրութեամբ կը հետեւի դէպքերու ընթացքին » :

Աչխատաւորական երեսփոխան մը հարցուց թէ Հռոմի բրիտանական դեսպանը իտալական կառավարութեան հակակցա՞ծ է որ ներկայ դժուարին վիճակի մէջ եւ է փոփոխութիւն պիտի հակասէ անգլեւիտալական համաձայնութեան : Վարչապետը, որուն ձայնը հազիւ կը լսուէր, պատասխանեց թէ իտալական կառավարութիւնը անշուշտ կը յարգէ համաձայնութեան պայմանները : Ուրիշ երեսփոխան մը հարցուց թէ Մեծն Բրիտանիա չահեր ունի՞ Ալպանիոյ մէջ : Պ. Չեմպըրլէյն պատասխանեց .

— « Ուղղակի չահեր չունինք, բայց ունինք ընդհանուր չահեր որ կապ ունին աշխարհի խաղաղութեան պահպանման հետ» :

Աչխատաւորականներուն ներկայացուցիչը նորէն խօսք առնելով, հարցուց .

— Եթէ փոփոխութիւն մը կատարուի Միջերկրականի դոյավիճակին մէջ, կառավարութիւնը կը խորհի՞ ուժգին բողոք մը ուղղել իտալական կառավարութեան, անգլեւիտալական համաձայնութեան խզման առթիւ :

Վարչապետը պատասխանեց .— Չեմ կարծեր թէ ինծի համար պատշաճ է նախատեսել համաձայնութեան խզումը :

*** Եուկոսլավիոյ դահլիճը բացառիկ նիստ դումարեց Ալպանիոյ կացութեան առթիւ : Կ'ըսուի թէ Հռոմի կառավարութիւնը պահանջած է Զոգու Թագաւորէն որ թոյլատրէ Իտալիոյ դրաւել ալպանական ծովեզերեայ քանի մը դիրքեր, իսկ Թագաւորը պատասխանած է թէ զէնքի ուժով պիտի պաշտպանէ իր երկիրը :

*** «Լ'Էօվռ»ի քաղաքական խմբագիրը, Տիկին Ժըրնըվիէվ Թապուի, խօսելով Ալպանիոյ դէպքերուն վրայ, կը պատմէ թէ վերջերս խռովութիւններ ծագած են Ալպանիոյ հիւսիսային շրջանին մէջ, իբրեւ բողոք իտալական դրաւման դէմ : Ասոր վրայ Զոգու Թագաւորը վախնալով ներքին ըմբոստութենէ մը, Իտալիոյ ուշադրութիւնը հրաւիրած է : Հռոմի մէջ զրոյց տարածեր են թէ Եուկոսլավիան է որ սարքած է այս խլրտումները եւն. : Իտալիա այնքան մեծ հանգամանք տուեր է այս դէպքերուն որ, Ալպանիոյ Թագաւորը ինք մտահոգութեան մատնուեր է :

ԽՈՒՀԱՊ ԱԼԷՔՍԱՆՏՐԷԹԻ ՇՐՋԱՆԻՆ ՄԷՋ

Ի՞նչպէս փախաւ հայ կաթողիկ առաջնորդը

ՄՄԲ.— Ինչպէս հաղորդած էինք երէկ, Ալեքսանտրէթի շրջանին ժողովուրդը խոր մտահոգութեան մատնուած է,իմացած ըլլալով թէ Սանճաքբթուրքիոյ պիտի կցուի : Այս առթիւ հրատարակեր էինք շարք մը ծանրակշիռ տեղեկութիւններ :

Պէյրութի Ազգակէն կը ֆաղեմք հետեւեալ մանրամասնութիւնները.—

Սանճաքի կցումը այլեւս կը նկատուի անխուսափելի : Բոլոր երեւոյթները ցոյց կուտան թէ սուրիական այդ հողամասը, իր ոչ – թուրք մեծամասնութեամբ, պիտի կցուի Թուրքիոյ : Նախանշանները կ'երեւին արդէն այն անտանելի կացութեան՝ որուն պիտի ենթարկուի քնակչութիւնը, կցումէն ետք :

Այսպէս թէ այնպէս, մինչեւ հիմա կարելի էր Սանճաք մնալ ու ելլել պարզ լէտ – փասէով մը : Հիմա այդ թուղթը ստանալու համար հարկ է վճարել 3 – 4 սուրիական ոսկիի գումար մը : Ճամառ ըրոյց կը շրջի թէ չուտով պիտի վերնայ այդ դրութիւնն ալ եւ պիտի հաստատուի անցագիրի դրութիւնը՝ 30 – 35 ս. ոսկի ծախքով :

Այս բոլորին մէջ, անշուշտ, մեզ ամէնէն աւելի տագնապեցնողը Սանճաքի հայութեան ճակատագիրն է : Ճակատագիր մը որ, աւա՛ղ, հակառակ ամէն լաւատեսութեան, կը պահէ իր մռայլ հանգամանքը :

Առանց խորհրդածութեան, դէպքերու պարզ թուումն իսկ կը բաւէ ցոյց տալու կացութեան չարաշուք լրջութիւնը.—

1.— Նախ՝ Ֆէսապլէն Անտիոք իջնող Հայերը կ'ենթարկուին չատ խիստ խուզարկութեան եւ մանաւանդ հարցաքննութեան :

2.— Ֆէսապլի անմիջական շրջաններուն մէջ, 2 — 3 քիլոմեթրի վրայ , սկսած են երեւիլ զինուած թուրք խումբեր , որոնք անկարելի կը դարձնեն հայ գիւղացիներուն երթեւեկը : Կարելի չէ նոյն իսկ ընթացիկ գործերու համար— վայր կտրել, ածուխ չինել, ոչխար արածել եւայլն.— գիւղէն հեռանալ :

3.— Աւելի քան 300 նորագիր թուրք ժանտարմաներ կը մարզուին Ֆէսապլէն հազիւ 10 քիլոմեթր հեռաւորութիւն ունեցող Օրտուի մէջ :

4.— Ֆէսապլի ծովեզերեայ սահմաններուն վրայ հաստատուած են երկու ոստիկանական պահականոցներ :

5.— Ճամառօրէն ըրոյց կը շրջի թէ մօտ օրէն Ֆեազիմ Գարապէքիր վարչապետը պիտի նշանակուի Սանճաքի զինուորական կառավարիչ :

Ալեքսանտրէթէն եկած անձէ մը կ'իմանամ թէ քանի մը օրէ ի վեր ֆրանսական իշխանութիւնները սկսած են դիւրութիւններ ընծայել Սանճաքէն մեկնել ուզողներուն : Արտօնութիւն կը տրուի որ փոխադրել տան կարասիները եւ նոյն իսկ խանութի ապրանքները, առանց մաքսատուրքի :

Ճայտնի է այլեւս թէ Ալեքսանտրէթի հայ քնակչութիւնը կը փափաքի հեռանալ Սանճաքէն, բայց ինքնաշարժներու բացարձակ չդոյութիւնը պատճառ կ'ըլլայ որ մնայ տեղը :

*** Սանճաքի Թուրք կառավարիչը անցեալ շաբթու ձերբակալման հրաման կը հանէ Սանճաքի հայ կաթոլիկ առաջնորդ Սահակ վարդապետի մասին : Անցած կիրակի օր (մարտ 26), Թուրք ոստիկան — զինուորներ Քէ – սապ կ'երթան՝ պատարագի միջոցին ձերբակալելու համար վարդապետը : Քանի մը վայրկեան առաջ սակայն կ'իմացուի լուրը եւ հոգեւոր հայրը, պատարագի հագուստները հանելով, հետիոտն կը փախչի սուրիական սահման : Ոստիկան – զինուորներ ձեռնունայն կը վերադառնան :

Հետեւեալ օրը Անտիոք կը հրաւիրուին Ֆէսապլի միւսիր Կարապետ Մարգարեան եւ Սահակ վարդապետի փոխանորդ Գէորգ վարդապետ Էքմէքճեան : Երկուշաբթի առաւօտ անոնք կը մեկնին Անտիոք եւ հոն վար կը դրուին քրիստոսական իշխանութեան կողմէ : Մինչեւ հինգշաբթի առաւօտ՝ վարդապետն ու միւսիրը չեն վերադարձած Ֆէսապլ : Կ'ըսուի թէ խիստ ճնշումներու կ'ենթարկուին Անտիոքի մէջ եւ պատասխանատու կը նկատուին Սահակ վրդ.ի փախուստին համար :

Պատճ՞առը այս անլուր հալածանքին, պիտի հարցնէ ընթերցողը : Պարզապէս այն, որ Սահակ վրդ. , իր պաշտօնին բերումով, այցելած է չրջանները եւ հոգեւոր մխիթարութիւն տուած ժողովուրդին, փոխանակ Թրքական եղբայրութենէ ճառելու խորհուրդ ... :

*** «Տէյլի Թելէկրաֆ»ի Փարիզի թղթակիցը հաստատելով Ֆրանսական յածանաւի մը եւ օդանաւի զօրքի առաքումը, կ'աւելցնէ.— «Ֆրանքեւթուրք բանակցութիւնները անխափան կը չարունակուին Սանճաքի մասին, որ կենսական կարեւորութիւն ունի Թրքական ներքնաչխարհի առեւտուրին համար : Այս առթիւ կ'ըսուի թէ Թրքական կառավարութիւնը մինչեւ հիմա բարեխղճօրէն կատարած է իր յանձնառութիւնները» :

Ի՞նչ ալ անուշ հովեր կը փչեն Լոնտոնէն...

— ∞ —

ԹՈՒՐՔԻՈՅ, Իրանի, Իրաքի եւ Աֆղանիստանի արտաքին նախարարները, որոնք ստորագրած են Սահական դաչինքը (Սաատապատ), ապրիլի կիսուն ժողով պիտի գումարեն Թէհրանի մէջ, Իրանի դահաժառանգին ամուսնութեան առթիւ : Այս ժողովը նախապէս պիտի գումարուէր մայիսին, Քապուլի մէջ (Աֆղանիստան), բայց չորս պետութիւնները որոշեցին փութացնել եւ գումարել Թէհրանի մէջ, նկատի առնելով միջազգային կացութեան խառնակութիւնը :

ԳԼՈՒԽՈՎ ԹԱՍԱՎՈՐՎԱԾ ՀԱՅԵՐ

(ՊԱՏՄՎԱԾՔՆԵՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔԻՑ)

— ∞ —

ՊԱՐՈՅԱՆ ՍԱՐԳԻՍ

Ա. ՀԱՅԿԱԶՆ

Ա. Հայկազնը ծնվել է 1886 թ. Կարինում, ուսանել է Վենետիկի Մխիթարյան միաբանության վանքում, ապա Վիեննայի համալսարանում։ Վերադառնալով հայրենիք, աշխատակցել է «Մասիս», «Արձագանք», «Հայրենիք» պարբերականներին։ Հեղինակ է «Ազգային հոգեբանություն» (1911), «Ազգային ոգի» (1912), «Ազգային ինքնագիտակցություն» (1913) աշխատությունների։ Ա. Հայկազնը մահացել է 1915 թ. Կ. Պոլսում։

Ա. Հայկազնի ստեղծագործական ժառանգության մեջ առանձնահատուկ տեղ է գրավում «Գլուխով թաղարավորվածները» պատմվածքը։ Հեղինակը հայ ժողովրդի կյանքի ամենաողբերգական էջերից մեկին է անդրադարձել։ Ստեղծագործության հերոսները հայ գաղթականներն են, որոնք 1915 թ. ստիպված էին լքել հայրենի օջախները և ճանապարհ ընկնել դեպի անորոշություն։ Ա. Հայկազնը ցույց է տալիս, թե ինչպես են գաղթականները, ամեն ինչ կորցրած, ամեն ինչից զրկված, ամեն ինչ թողած, ուրիշների ողորմությամբ ապրելով, ստիպված են եղել հարմարվել նոր պայմաններին։ Հեղինակը ներկայացնում է գաղթականների տառապանքները, նրանց հոգեկան ապրումները, նրանց ներաշխարհի փոփոխությունները։

Պատմվածքի գլխավոր հերոսը Մարոն է, որը ամուսնացել է Ստեփանի հետ։ Նրանք ունեցել են երեք երեխա։ Մարոն ամուսնու և երեխաների հետ ստիպված է եղել լքել հայրենի տունը, ճանապարհ ընկնել դեպի անորոշություն։ Ճանապարհին Ստեփանը հիվանդանում է և մահանում։ Մարոն մնում է երեք երեխաների հետ միայնակ։ Նա ստիպված է լինում ապրել ուրիշների ողորմությամբ։ Ամեն ինչ կորցրած, ամեն ինչից զրկված, Մարոն ստիպված է լինում ապրել ուրիշների ողորմությամբ։ Ամեն ինչ կորցրած, ամեն ինչից զրկված, Մարոն ստիպված է լինում ապրել ուրիշների ողորմությամբ։

— Ես, ինչ տեսա ամուսնուս մահվան ժամանակ, ոչ մի կաթիլ արցունք չթափեցի։ Ես ուրախ էի, որ նրան ազատեցի տանջանքներից։ Բայց հիմա, տեսնելով ձեզ, ես ափսոսում եմ, որ նրան չեմ թաղել։ Գոնե գերեզմանի մոտ կլացեի։ Ես ուրախ եմ, որ նրան ազատեցի տանջանքներից։ Բայց հիմա, տեսնելով ձեզ, ես ափսոսում եմ, որ նրան չեմ թաղել։ Գոնե գերեզմանի մոտ կլացեի։

— Ես, ինչ տեսա ամուսնուս մահվան ժամանակ, ոչ մի կաթիլ արցունք չթափեցի։ Ես ուրախ էի, որ նրան ազատեցի տանջանքներից։

— Ինչո՞ւ չես լացում, Մարո, — հարցրեց նրան մի ծանոթ կին։ — Ինչո՞ւ չես լացում, Մարո, — հարցրեց նրան մի ծանոթ կին։

— Ես չեմ կարող լացել, — պատասխանեց Մարոն։ — Ես չեմ կարող լացել, — պատասխանեց Մարոն։

Մարոն ոչ միայն չէր լացում, այլև ամեն ինչ անում էր, որ ուրիշները չլացեն։ Մարոն ոչ միայն չէր լացում, այլև ամեն ինչ անում էր, որ ուրիշները չլացեն։

— Մի լացեք, ես ձեզ համար կաղամբ կխաշեմ, — ասում էր նա։ — Մի լացեք, ես ձեզ համար կաղամբ կխաշեմ, — ասում էր նա։

Մարոն ամեն ինչ անում էր, որ ուրիշները չլացեն։ Մարոն ամեն ինչ անում էր, որ ուրիշները չլացեն։

— Ես, ինչ տեսա ամուսնուս մահվան ժամանակ, ոչ մի կաթիլ արցունք չթափեցի։ Ես ուրախ էի, որ նրան ազատեցի տանջանքներից։ Բայց հիմա, տեսնելով ձեզ, ես ափսոսում եմ, որ նրան չեմ թաղել։ Գոնե գերեզմանի մոտ կլացեի։

— Ես, ինչ տեսա ամուսնուս մահվան ժամանակ, ոչ մի կաթիլ արցունք չթափեցի։ Ես ուրախ էի, որ նրան ազատեցի տանջանքներից։ Բայց հիմա, տեսնելով ձեզ, ես ափսոսում եմ, որ նրան չեմ թաղել։ Գոնե գերեզմանի մոտ կլացեի

ՏԱՐԵՑ

— Ի՞նչ ես անում, Արմենակ ջան։

— Ոչինչ, պարապ եմ։

— Ես էլ պարապ եմ, գնանք մի զբոսանքի։

— Ես չեմ կարող, ինձ «Ճենգել» են տվել, պիտի կարդամ։

— Ի՞նչ է «Ճենգելը»։

— Ես էլ չգիտեմ, բայց «Ճենգել» կոչվող մի գրքույկ է։

— Ուրեմն ինչո՞ւ ես կարդում, եթե չգիտես, թե ինչ է։

— Որովհետև ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է։

— Ուրեմն ինչո՞ւ ես ուզում իմանալ, թե ինչ է

Ծովուժագրին կարծիքով, Իտալիոյ նպատակն է ամբողջովին իր տիրապետութեան տակ առնել Ալպանիան։ Լոնտոնի մէջ կը կասկածին թէ Իտալիա դրաւելով Տուրացցօն, Վալոնան եւն. եւ զօրք ցամաք հանելով Ալպանիա, կ'ուզէ ստիպել որ Անգլիա ինք ալ անգլեւիտալական համաձայնութիւնը։

ԱՆԳԼԵԻԼԵՀԱԿԱՆ ԴԱՇԻՆՔԸ

— oo —

Խ. Միւրփիւիը եւ Եուկոսլավիա

Անգլիոյ երեսփ. ժողովին հինգշաբթի օրուան նիստին մէջ վարչապետը հետեւեալ յայտարարութիւնն ըրաւ Լեհաստանի հետ կնքուած զինակցութեան մասին, համախորհուրդ՝ լեհ արտաքին նախարարին հետ.

— « Պ. Պէքի հետ կատարուած խօսակցութիւնները կ'ընդգրկէին լայն տեսարէզ մը եւ ցոյց տուին թէ երկու կառավարութիւնները կատարելապէս համաձայն են կարգ մը ընդհանուր սկզբունքներու մասին։ Եղրակացուցինք թէ երկու ազգերը պատրաստ են մնայուն եւ փոխադարձ համաձայնութիւն մը կնքելու, փոխարինելու համար ներկայ առժամեայ եւ միակողմանի համաձայնութիւնը որ տրուեցաւ բրիտանական կառավարութեան կողմէ։ Սպասելով մնայուն համաձայնութեան կնքումին, Պ. Պէք հաւաստիք ընծայեց բրիտանական կառավարութեան թէ լեհական կառավարութիւնը ինքզինքը պարտաւոր կը նկատէ օգնութեան հասնելու բրիտանական կառավարութեան, ճիշդ այն պայմաններով որ սահմանուած են մեր կողմէ Լեհաստանի տրուած առաժամեայ ապահովութեան մէջ։ Ինչպէս առժամեայ ապահովութիւնը, մնայուն համաձայնութիւնն ալ ուղղուած չէ ուրիշ որ եւ է պետութեան դէմ, այլ կը ձգտի փոխադարձ աջակցութիւն ընծայել Մեծն Բրիտանիոյ եւ Լեհաստանի, եթէ որ եւ է ուղղակի կամ անուղղակի սպառնալիք ըլլայ իրենցմէ մէկուն անկախութեան դէմ։ Համաձայնութիւն գոյացաւ թէ կարգ մը խնդիրներ, մէջն ըլլալով այդ աջակցութեան եղանակներու ճշգրիտ սահմանումը, կը կարօտին աւելի խոր քննութեան մը, մնայուն համաձայնութեան կնքումէն առաջ։ Համաձայնութիւն գոյացաւ նաեւ թէ այս կարգադրութիւնները պէտք չէ արգիլեն հանդիսանան երկու կառավարութեանց՝ համաձայնութիւններ կնքելու համար ուրիշ պետութեանց հետ, յանուն խաղաղութեան ընդհանուր շահերուն »։

Վարչապետը այս առթիւ տեղեկութիւններ հաղորդեց նաեւ առեւտրական պատուիրակութեան այցելութեան մասին՝ Վարշաւա, Մոսկուա եւն.։

Ընդդիմադիրները այս առթիւ ալ հարցումներ տեղացուցին։ Մէկը ուզեց դիտնալ թէ մօտաւոր թուական մը որոշուա՞ծ է, խորհրդակցութիւն մը կատարելու համար Անգլիոյ եւ Լեհաստանի սպայակոյտներուն միջեւ, մանրամասնութեամբ Ֆրանսայի։ Վարչապետը պատասխանեց թէ չի կրնար որոշ հաւաստիք տալ այդ մասին։ «Բայց կրնաք վստահ ըլլալ թէ երբ համաձայնութիւնը կնքուի, կամ սպասելով անոր ստորագրութեան, մենք ձեռք պիտի առնենք բոլոր անհրաժեշտ միջոցները, ազդու գործնելու համար զայն»։

Ուրիշ հարցումի մը պատասխանելով, Պ. Չեմպըրլէյն մերժեց ճշդել թէ ուրիշ ո՛ր կառավարութեանց հետ բանակցութիւններ կը կատարուին այս միջոցին։ Բայց հաւաստեց թէ արտաքին նախարարը պիտի չարունակէ սերտ յարաբերութիւններ պահել խորհրդային դեսպանին հետ, Զատկի արձակուրդին առթիւ, «թէեւ չեմ կրնար խոստանալ թէ գայն պիտի տեսնէ ամէն օր»։

*** Քաղաքական շրջանակներու մէջ կը հաւաստեն թէ Իտալիա եւ Գերմանիա կը խորհին ամէն բանէ առաջ թոյլ չտալ որ Եուկոսլավիա միանայ Լոնտոնի կազմած միացեալ ճակատին։ Կ'ըսուի նոյն իսկ թէ երկու պետութեանց սպայակոյտները կը խորհին դէպի Պալքանները քշել նախկին Սերպիան, անջատելով Պուլկարիան եւ Սլովենիան։

*** Ալպանիոյ հաւանական գրաւման լուրը մեծ մտահոգութիւն պատճառեց նաեւ Թուրքիոյ մէջ։ Պալքանեան պետութիւնները պիտի հարկադրուին զինուորական միջոցներ ձեռք առնել, եթէ իտալական զօրքը գրաւէ Ալպանիան։

Ռումանիոյ արտ. նախարար Պերլին հրաւիրուեցաւ

Ռումանիոյ արտաքին նախարար Պ. Քաֆէնքու հաստատեց թէ հրաւէր ստացած է Գերմանիոյ արտաքին նախարար Ռիպպենթրոպէն մեկնելու Պերլին Ապրիլ 18ին։ Շատ հաւանական է որ Պ. Քաֆէնքու Պերլինէն մեկնի Ապրիլ 19ին Պրիւսէլ, Լոնտոն ու Փարիզ։

Երբ Պուքրէշի մէջ ստորագրուեցաւ գերմանեւռուման առեւտրական դաշնագիրը, Հունգարները եւ Պուլկարները մտածեցին թէ Գերմանիա այլեւս ո եւ է ճնշում գործ չի դներ Ռումանիոյ վրայ՝ Պուլկարիոյ կամ Հունգարիոյ հողային պահանջները գոհացնելու համար։ Բայց վերջերս Պուլկարիա գործօն քայլեր առած է, դիմած է Պերլին եւ վարչապետ Քիօսէ-Իվանով այնտեղ պիտի այցելէ չուտով։

Հունգարական թերթ մըն ալ կը գրէ, թէ անգլիական կառավարութիւնը յայտնած է Պուքրէշի կառավարութեան, թէ Անգլիա կ'երաշխաւորէ Ռումանիոյ անկախութիւնը, պայմանով որ ան հողային զիջումներ ընէ Հունգարիոյ եւ Պուլկարիոյ։

Զարեւանզան տեսակէտներ

Գերմանական մամուլը ցաւալի կը գտնէ Դնդ. Պէքի այցելութեան յաջողութիւնը, զգուշացնելով Լեհաստանը։ Տանցիկի նահիներու օրհանը կը գրէ թէ անըմբռնելի է որ Լեհաստան ինկած ըլլայ անգլիական որոգայթին մէջ եւ մասնակցի Գերմանիան օղակելու չարժումին, զոր Հիթլէր այնքան ուժգնօրէն դատապարտած է։ «Ֆրանքֆուրթէր Ցայթունկ» կ'ըսէ, թէ Անգլիա ոչ ուժը, ոչ ալ յարմարութիւնները ունի զինուորական աջակցութիւն տալու Լեհաստանին՝ արեւելեան Եւրոպայի մէջ, եւ Լեհաստան պիտի չզղայ՝ անոր դիրքը խլնալուն համար։ Տոքթ. Կէօպէլսի օրհանը՝ «Անկրիֆ» կը կրկնէ նախապատերազմեան հռչակաւոր յանկերգը՝ «Աստուած պատուհասէ Անգլիան»։ Այժմ այս ասացուածքը այնքան ժողովրդական դարձած է, որ ամէն մարդ առաջ երեկոյ իրար բարեւած ատեն կ'ըսէ.— «Աստուած պատժէ Անգլիան», փոխանակ «բարի լոյս եւ Աստուծոյ բարին»է։

Լեհական մամուլը կը գրէ թէ Գերմանիա կը ջանայ կղզիացնել Լեհաստանը արեւելքի մէջ։ Զորեքշաբթի օր դնդ. Պէք Լոնտոնէն հեռաձայնով կարեւոր խօսակցութիւն մը ունեցած է Վարշաւա՝ սպայակոյտի պետ մարշալ Սմիկլի – Ռիծիին հետ։ Վարշաւայի մէջ մտահոգ են որ Լիթուանիա չէզոքութիւն յայտարարած է, իսկ Սլովաքիոյ վարչապետն ու արտաքին նախարարը Պերլին գացած են։ Կ'ըսուի նաեւ թէ Հիթլէրի ծննդեան տարեդարձին առթիւ, ապրիլ 20ին, Պերլինի մէջ տեղի պիտի ունենայ զինուորական հսկայ թափօր մը, որուն հրաւիրուած են Պուլկարիոյ, Հունգարիոյ, Լաթվիոյ եւ Էսթոնիոյ ներկայացուցիչները եւ զինուորական կցորդները։ Կ'ըսուի նաեւ որ Հունգարիա անընդհատ կ'ուժեղացնէ իր զինուորական պատրաստութիւնները ռումանական սահմանագլուխի վրայ։

Իտալական մամուլը նոյն տեսակէտները կ'արտայայտէ, ինչ որ գերման մամուլը։ Քաղաքական շրջանակներու ուշադրութիւնը սեւեռած է Լոնտոնէն հանող լուրերու վրայ։ Թերթերը կը գրեն, թէ Անգլիա դժուարութիւններու հանդիպած է Լեհերու հետ բանակցութեանց մէջ, եւ թէ դժուարութիւններ յարուցած են նաեւ Ռումանիա, Թուրքիա եւ Եուկոսլավիա՝ Անգլիոյ ծրագրին միանալու խնդրին հանգէպ։ «Րէնթմէյ Ցայխրթա» կը գրէ.— « Այն բանակցութիւնները, որ առաջ կը կարծուէր թէ պարզ յայտարարութեամբ մը պիտի վերջանան, այժմ կը յանգին իրական զինակցութեան մը Անգլիոյ դիմաւորութեամբ, միահեծան պետութեանց դէմ։ Բայց այս աշխատանքը աւարտելու ժամանակ պիտի չտրուի անոնց։ Իտալական եւ գերմանական ոյժը պիտի խորտակէ զայն »։

Հ. Յ. Դ.

Գաւառ

Սէն Շամոնի «վարուժան» խումբը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները, ինչպէս նաեւ լօրէթի ընկերները 9 Ապրիլ, Ֆ. կ. խաչի ֆանդէսէն վերջ, ներկայ կ'ըլլայ ընկ. Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ։

Սէնթ Էթիէնի «Անուշ» ենթակոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը 10 Ապրիլ, երկուշաբթի երեկոյ ժամը 2ին «Դուրեան» գրադարանը։ Ներկայ կ'ըլլայ ընկ. Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ։

Հրապարակային բանախօսութիւն

ՍԷՆԹ ԷԹԻԷՆԻ «ԱՆՈՒՇ» ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷԻՆ ԿՈՂՄԷ

10 Ապրիլ, երկուշաբթի երեկոյ ժամը 8ին, 1 Place Grenette սրահին մէջ կը խօսի ընկ. Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ, Նիւթ՝ «Հայաստանի ներքին եւ արտաքին պայմանները եւ ներկայ քաղաքական կացութիւնը»։

Մուտքը ազատ է։

Խնջոյք—հանդիսական

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ՝ Հ. Յ. Դ. ՎԻԷՆԻ «ԱՆԻ» ԿՈՄԻՏԷԻՆ ԿՈՂՄԷ

8 Ապրիլ, Շաբաթ գիշեր, ժամը 8ին «Թաժակ» Ակումբին մէջ կը խօսի ընկ. Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ։

Ընտանեկան խնջոյք—հանդիսական

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Լիոնի Թարձր Հայքի Հայր. Միութեան կողմէ

9 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2էն մինչեւ կէս գիշեր Հ. Բ. Ը. Միութեան սրահին մէջ, 202 rue Boileau, Լիոն

Ճոխ պիւֆէ, արեւելեան նուագ, երգ, պար, հաւկթախազ եւլն.։ կը հրաւիրուի Լիոնահայութիւնը անխտիր։ Մուտքը ազատ է։

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՀԱՒԱԿՈՒԱԽԱՂ

ՖՐ. ԿԱՂՈՑՑ ԽԱԶԻ ԻՍԻԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ ԿՈՂՄԷ

8 Ապրիլ, Շաբաթ երեկոյ ժամը 8,30ին Խրիմեան գպրոցին մէջ

Ճոխ եւ աժան պիւֆէ։ կը նուագէ Պ. ՇՄԱՒՈՆ Մուտքը ազատ է

Ֆ. կ. ԽԱԶԻ ՄԷՋ Շամոնի Մասնաճիւղը կը տօնէ

Ֆ. կ. ԽԱԶԻ ՕՐԸ ԵՒ Ֆ, կ. ԽԱԶԻ ՏԱՍՆԱՄԵԱՅ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆԸ

Կիրակի 9 Ապրիլ, ժամը 3ին Մալթ. Կրթ. սրահին մէջ

Կը նախագահէ Տիկ. Հ. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ Կը խօսի ընկ. Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին։

ՊԱՏԱՐԱԳ-ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՌԸՆԱԺ.— Սբգար Խաչատուրեանեւ զաւակները (Տարօնցի) կը ծանուցանեն թէ կիրակի 9 Ապրիլ, Մ. Զատկի առթիւ, Լիոնի Հայոց եկեղեցիին մէջ տեղի պիտի ունենայ Պատարագ-Հոգեհանգիստ իրենց սիրելի կնոջ եւ մօր՝ Տիկին ԲԵՐՈՒՋ ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆԻ յիշատակին։

Կը հրաւիրուին ազգականները, բարեկամները եւ հանգուցեալին յիշատակը յարգողները։

×

Տէր եւ Տիկին Ատիկ եւ Զաւէն Աշճեաններ կը ծանուցանեն իրենց ազգականներուն եւ բարեկամներուն թէ՝ իրենց սիրելի մօր Տիկին ԵՐԱՆԻԿ ԱՇՃԵԱՆԻ (որ մեռած է 1938 Մարտ 13ին, Պոլիս) մահուան տարելիցին առթիւ տեղի կ'ունենայ հոգեհանգիստ-պատարագ, 12 Ապրիլ, Կիրակի, Մ. Զատկի օրը, Սէն Լուի Մ. Դէտրզ մատրան մէջ։ Այս առթիւ յիշատակութիւնը պիտի կատարուի իրենց հանգուցեալ հայրերուն՝ Միհրան Աշճեանի եւ Կարապետ Կարապետեանի, իրենց քոյրերուն՝ Զարուհի Աշճեանի, Ովսաննա Ինճէեանի, իրենց քեռայրին՝ Երուանդ Ինճէեանի ինչպէս նաեւ իրենց ընտանիքներուն բոլոր ննջեցեալներուն։

×

ՄԻՐԻՊԵԼ.— Վ. Գամպէրեան կը ծանուցանէ թէ 9 Ապրիլ Մ. Զատկի կիրակի օրը, տեղի կ'ունենայ պատարագ — հոգեհանգիստ, Լիոնի մատրան մէջ, իր ծնողաց յիշատակին։ Կը հրաւիրուին ազգականներ եւ բարեկամներ։

ՋԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

ԶՈՒԻՑԵՐԻՈՑ կառավարութիւնը նոր կոչ մը ուղղեց ժողովուրդին, ազգային պաշտպանութեան համար։ Այս առթիւ հաղորդեց թէ զինուորութեան տարիքը այսուհետեւ պիտի ըլլայ մինչեւ 60, փոխանակ 48ի, նկատի առնելով միջազգային կացութեան բարդացումը։ 48 — 60 տարեկան բոլոր այն այրերը որ չեն կրնար ծառայել իբրեւ զինուոր, պիտի տեղաւորուին «օժանդակ աշխատանքի վաշտերու»ն մէջ, որ նոր հաստատուեցաւ։ Նոր կարգադրութեամբ Զուիցերիա 60.000 նոր զինուոր պիտի ունենայ։ Կիներն ու աղջիկները ալ զանազան աշխատանքներու պիտի յատկացուին, թէ այրերուն տեղը լեցնելու եւ թէ առողջապահական, կրթական եւ հոգագործական ծառայութիւններ կատարելու համար։ Կառավարութիւնը մէկ միլիառ 615 միլիոն ֆրանքի վարկ մը պիտի պահանջէ խորհրդարանէն, ազգ. պաշտպանութիւնը զօրացնելու համար, նոր ամրութիւններ չինելով, ռազմամթերքը եւ օդանաւերը աւելցնելով եւայլն։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ քարոզութեանց նախարարը՝ Տոքթ. Կէօպէլս Գահիրէ հասաւ առջի օր, օդանաւ նստելով Հռոդոսէն։ Եգիպտական կառավարութիւնը խնդրեց նախարարէն որ եւ է յայտարարութիւն չընել մամուլին։ Մարշալ Գոր Կէօրինկ ալ ափրիկեան Տրիպոլիս գնաց։

ՊԱԼԵՍՏԻՆԻ ապստամբ Արաբները յայտարարութիւն մը հրատարակեցին, որով սրբազան պատերազմի կը հրաւիրեն այրերը եւ կիները, մասնաւորապէս ուսանողները, կռուելու համար «Սիոնական – անգլիական անհաւատներուն դէմ»։ Յայտարարութիւնը այս առթիւ հաստատներ կը յիշէ Գուրանէն, մանաւանդ այն տողերը որ երանութիւն կը խոստանան «Ճիհատ»ի մէջ սպաննուած հաւատացեալներուն։ Թերթերը կը գրեն թէ մօտերս Պաղեստին պիտի հասնի Ֆէվզի Քավաքճի, 1936ի ապստամբութեան զեկավարը։

700 ՀՐԵԱՆԵՐ, որոնք Չեխոսլովաքիայէն վտարուած ըլլալով յունական նաւ մը նստած էին Պաղեստին երթալու համար, չկրցան ցամաք ելլել։ Նաւը կրեակ դնաց անոնք ճամբորդներով։

ՊԵՐԼԻՆի վիճակագրական դիւանը տեղեկագիր մը հրատարակեց, որուն համաձայն Մեծն Գերմանիա այժմ ունի 250.000 քառ. մղոն տարածութիւն եւ 86.200.000 բնակիչ։ Պոհեմիոյ, Մորավիոյ եւ Մէմէլի կցումով Գերմանիա չափեցաւ 17.000 քառ. մղոն տարածութիւն եւ 7 միլիոն բնակիչ։

ՏԱՆԶՄԱՐՔԱՑի խորհրդարանական ընտրութեանց մէջ նորակազմ նացի կուսակցութիւնը ստացաւ 10.000 ձայն եւ յաջողեցաւ ընտրել 3 երեսփոխան։

ԵԴՈՒԱՐԴ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ

ԴՐԱՄԱՏԱՒՈՒ, 48 rue de la République, Marseille

Tél. Colbert 74—51, 47—22

Ցտաք գրաճներու փոփոխութեան, ջերմը կը տրուի ամէն երկրի համար։ Կը գնենք եւ կը ծախենք ոսկի դրամներ

ՀԱՅ ԳՐԱՍՐՈՒԵՐ

"ՇԻՐԱԿ"

Աթեւելքի միակ իսկական օղին է։ Անզուգական, անմրցելի, ջեխարդակ։ Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժակբեր, պատրաստուած զուտ չամիչի ձիւով։ Հայ աւանդական սեղանին զարդ։

Ա. ՅՈՎԻԿԵԱՆ

Իրաւագէտ վկայեալ Փարիզի համալսարանէն

22, Rue de Maubeuge, Paris (9), Métro: Cadet Tél. Tru. 12–90

Վաճառականական, քաղաքային եւ միջազգային խնդիրներ։ Մասնագէտ օտարներու վերաբերեալ աշխատութեան նոր օրէնքներու։

Հեղինակ՝ « Le Nouveau Statut des Etrangers »

Գին՝ 5 ֆր. փոստի ծախքով 6 ֆր.։ (Բոլոր օտարներու անհրաժեշտ)։ Ընդունելութիւն ժամը 5–7 և ժամադրութեամբ

ՀԱՍՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ԻՐԱՒԱԳԷՏ - ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ

ՎԱՀԱՆ ԵԱՐՃԱՆԵԱՆԻ

Գրասենեակը փոխադրուած է

21, RUE BAUDIN, PARIS (9e)

Tél. Tru: 29 - 39

(Մէթրօ Cadet, Սգուաո Մօնթօլօնի եւ բիւ Լաֆայէթի անկիւնը)

Ընդունելութիւն ամէն օր 9էն 11 եւ 5էն 7 եւ ժամադրութեամբ

RESTAURANT des DIAMANTAIRES

60, RUE LAFAYETTE, PARIS (9) Tél. PROV. 78–14

Մէթրօ Cadet եւ Pelletier

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ԱՐԱՄ ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ

ուր պիտի գտնէք ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ։ Անարատ օղի, առատ աղանդերներով։

Մեր մասնագիտութիւնն է ՇԻՇ ՔԷԱՊ եւ ՏԷՕՆԷՕՐ ՔԷԱՊ, ամէն երեկոյ արեւելեան նուագախումբ։

ԱԼԷ ԵՐԳՈՂ, արեւելեան նուագախումբ

(Քէմանչիստ) ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ (Ուտի) ԲԱՐՈՒՆԱԿ (Քանոնէ) ՀԱՅԿ

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆԻ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆԻ ԿԱՊՈՑՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Լոնտոնէն, Փարիզէն եւ Փրակայէն կ'ուղարկենք՝ բրդեղէններ, կօշիկներ, ճերմակեղէններ, թրիքոներ եւայլն, ամենաժամն գիներով։ Կը ստանձնենք նաեւ յանձնարարդներու կողմէ գնուած ապրանքներու առաքումը։ Փոխադրողներուն կը ղրկենք բրդեղէններու նմոյշները եւ մանրամասնութիւններ։

Կ'ուղարկենք դիւրատար (portatif) Underwood մեքենաներ։ Ռուսական տառերով, ամենաժամն գիներով։

Գիմել՝ American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber

Tél. Opéra 67 77

ՐԱՖՖԻ

Փարիզի առաջնակարգ հայկական ճաշարանի տնօրէն՝ նուիրեալը, գոհացում տալու համար իր սիրելի յաճախորդներուն եւ հայրենակիցներուն բաղձանքին, ամէն երեկոյ ժամը 7 – 12, կազմակերպած է հայկական եւ կովկասեան երաժշտութիւն, ղեկավարութեամբ

ՄԱՆՈՔ ԹՈՒՄԻՍՏ ՃԻԳԱՐ

եւ ընկերակցութեամբ յայտնի երգիչներու։

Հասցէ՝ 8, RUE MAUBEUGE, Métro Le Peletier, Cadet, N. D. Lorette

«ՎԷմ»ի ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

«Վէմ»ի Իդ. թիւով լրացաւ չորրորդ տարեշրջանը։ Այս առթիւ կը խնդրուի բոլոր այն բաժանորդներէն որոնք տակաւին չեն վճարած իրենց բաժնեգինը, փութան փակել իրենց հաշիւները, որպէսզի կարենանք շարունակել առաքումը 5րդ տարեշրջանին։

Դրամական առաքումները ընել հեռաւեալ հասցէին՝

S. Ter Tovmassian, 79 bis, Rue des Chesneaux, Montmorency (S. et O.)։

ՀԱՅՐԱՊԱՏԱՒՈՐ

ԾԱՆՈՒ Է նպաստաւոր խանութ մը, գինուորական ծառայութեան մեկնելու պատճառաւ։ Դիմել Պ. ԵՂԵԿԻԷԼ. 13, Rue du Pourtour, Clamart, (Seine).

ԾԱՆՈՒ Է ստիպողական մեկնումի պատճառաւ, նուագի սափրիչի խանութ մը, արդիական կահաւորում ամերիկեան ֆօթեներով։ Ապահովուած գործ, տարեկան վարձք 1500 ֆրանք, 6 տարուան պայմանագրով։ Դիւրամատչելի պայմաններով։ Դիմել Պ. ՄԵՐԻԿԵԱՆԻ, 13, Rue des Dominicaines, Marseille.

Le Gérant : H. STEPHAN

Imprimerie A-DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme — PARIS (13)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 376.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e) (ԵՐԹԵԼԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

Téléphone : GOBelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40ֆր.
Անգլիա եւ Իռլանտա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ԿԻՐԱԿԻ 9 ԱՊՐԻԼ DIMANCHE 9 Avril 1939

Թե ՏԱՐԻ — 15e Année No. 4011

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՋԱՏԻԿ ԵՒ ԱՐԻՒՆ

— ∞ —

... Ինչ զրկինք Զատիկ օրով, երբ նորէն արեւն կը հոսի Եւրոպայի օդին վրայ, այս անգամ դէպի արեւելք,— Ալպանիա: Երբ նորէն անճար ժողովուրդ մըն է որ կ'իյնայ վիթխարի ուժերու գրոհին տակ, ապաքէն բանալու համար միջազգային աչխարհակալութեանց:

Ազդեցութեան պայքար, տիրապետութեան ճգտում, «կենսական տարածութիւն» — կոչեցէք ինչպէս որ կ'ուզէք: Հետեւանքը նոյնն է,— մեծերը պիտի չափուին իրարու հետ, զաւեր պիտի լարեն փոխադարձաբար, տկար — ներու գլխուն վերեւ, անոնց մարմնին վրայ, գրոհ տալու համար մինչեւ հոն ուր կրնայ հասնիլ իրենց ուժը:

Այս անգամ գրոհը տեղի կ'ունենայ դէպ ի արեւելք, ոչ միայն պղտորելով Միջերկրականի ջուրերը, այլեւ ամպեր դիզելով արեւելեան երկնակամարին վրայ:

Նոր խաչելութի՞ւն թէ յարութիւն պիտի ծնի այս մռայլ եւ արիւնաթաթաւ Զատիկէն ...

ՎԵՐՋԻՆ ՊԱՀՈՒՆ

ԱԼՊԱՆԻՈՅ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔՆ ԱԼ ԻՆԿԱՒ

Հռոմի պաշտօնական գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ իտալական զօրքը Թիրանա (Ալպանիոյ մայրաքաղաքը) մտաւ երէկ, շաբաթ, առտուան ժամը 9.30ին:

Ցառաջխաղացութիւնը կը չարունակուի դէպի հարաւ, նոր քաղաքներու գրաւումով: Զօկու Թագաւորը էլպասան գնաց կառավարութեան անդամնե — րուն հետ (32 քիլոմեթր Թիրանայէն, դէպ ի հարաւ — արեւելք, յունական սահմանագլուխին վրայ: Կռիւները կը չարունակուին Վալոնայի փողոցներուն մէջ: Ականատեսներ կը հաղորդեն թէ Իտալացիները ամէն դիմադրութիւն կը խորտակեն զնդացիրներու կրակին տակ: Իտալական զեկոյց մը կ'ըսէ թէ թագաւորին եւ կառավարութեան փախուստէն վերջը բանտարկեալները փողոցները թափած են, ահուսաբոսիի մատնելով քաղաքի եւ տարի տալով նոյնիսկ Թագաւորին պալատը: Պահ մը իտալական դեսպանատունն ալ վտանգուած էր, բայց բանակը օգնութեան հասնելով վերահաստատեց բարեկարգութիւնը:

Ուրիշ զեկոյցի մը համաձայն, առաջին օրը Ալպանացիները ունեցած են 140 սպանեալ եւ հարիւրաւոր վիրաւորներ, Իտալացիները՝ 25 սպանեալ եւ 60 վիրաւոր:

Վերջին լուրերը կ'ըսեն թէ Թուրքիա եւս խոր մտահոգութեան մատնուած է, Ալպանիոյ գրաւման եւ Իտալիոյ յառաջխաղացութեան հետեւանքով:

Արտաքին մարմնի թուրք ուսանողները Պոլիս կանչուեցան:

Իտալիա կ'արդարացնէ իր ձեռնարկը

Մինչ զինուորական գործողութիւնները յառաջ կը տարուէին, իտալական մամուլը իր կարգին չանթեր կը տեղար Ալպանիոյ դէմ, արդարացնելու համար կատարուած յարձակումը: Թերթերը հերքելով զանազան զրոյցներ, կ'ըսեն թէ միջազգային մամուլը նորէն սկսած է սուտեր տարածել, ինչպէս եթովպիոյ պատերազմին առեն: Օդանաւերէն վար նետուած թուղթիկներն ալ նոյնպէս կը մեղադրեն Ալպանիոյ թագաւորը եւ կառավարութիւնը: Ահա նմոյշ մը.

— « Մի հաւատաք այն կառավարութեան որ կը հարստահարէր ձեզ եւ հիմա կ'ուզէ անօգուտ արիւնահեղութեան մը մատնել ձեզ: Իտալական զօրքը չի երկիրը պիտի մնայ այնքան որքան անհրաժեշտ է բարեկարգութիւնը, պարարութիւնը եւ խաղաղութիւնը վերահաստատելու համար»:

Օդանաւերուն յանձնարարուած էր ռումբ չնետել բազմամարդ կեդրոններու վրայ:

Գ. կայսր, որ Մուսոլինիի բերանը կը համարուի, արդարացնելով կատարուած գործողութիւնը, կ'ըսէ թէ Իտալացիները յառաջ խաղացին ի պատասխան «Զօկու Թագաւորին լուծին տակ տառապող ալպանացի հայրենասէր տարրերու, պաշտպանելու համար Իտալացիներու կեանքը եւ ստացուածքը սպառնալէն հրոսախումբերու դէմ»: Այս առթիւ խոտօրէն կը դատապարտէ Զօկու Թագաւորը, իբրեւ «բռնակալ աւատապետ մը»: Ցետոյ զարմանազան բաներ կը պատմէ Ալպանիոյ մէջ տիրող կացութեան մասին: «Վերջերս Զօկու Թագաւորը իտալական կառավարութենէն խնդրեց աւելի աչակցութիւն եւ պաշտպանութիւն ընծայել իրեն եւ ղինուոր ղրկել, պաշտպանելու համար Ալպանիոյ կարգ մը կէտերը: Բայց վերջին պահուն իտալական կառավարութիւնը իմացաւ թէ այդ ուժը Թագաւորին կոդմէ պիտի գործածուէր խելագար արկածախնդրութիւն մը կատարելու դէպ ի Քոսովա, Եուկոսլավիոյ սահմանագլուխին մօտ, խանգարելու համար Իտալիոյ եւ Եուկոսլավիոյ հանդարտութիւնը եւ սիրալիր գործակցութիւնը: Իտալիա վճռապէս մերժած ըլլալով այս առաջարկը, Թագաւորը եւ իր հետեւորդները կատղեցան եւ իրենց վրէժը Թափեցին Ալպանիա բնակող Իտալացիներուն եւ իտալասէր Ալպանացիներուն վրայ: Իտալական կառավարութիւնը պատասխանատուութեան կանչեց Թագաւորը եւ ջանաց վերջ տալ այս անհանդուրժելի կացութեան, նրաշխաւորութիւններ տալով թէ Իտալացիներուն եւ թէ Ալպանացիներուն համար: Թագաւորը խուսափեցաւ խաղաղարար փորձերէն եւ խրեցաւ նոր ու կատածելի դաւերու մէջ »:

Հեղինակաւոր Թերթ մը, «Լավօրօ Ֆաշիստա», բացէ ի բաց կը գրէ թէ Իտալիա գործի ձեռնարկեց պաշտպանելու համար իր կայսրութեան կենսական շահերը: «Նկատի առնելով յարաճուն լարումը պետութեանց երկու խմբակցութիւններու, Իտալիա անհրաժեշտ նկատեց զօրացնել իր կապերը եւ ռազմագիտական դիրքը Ալպանիոյ մէջ»: Այս առթիւ ֆաշական օրկանը կը դիտէ տալով թէ անոնց զինակից ազգերէն հրոսախումբերու դէմ: Այս առթիւ խոտօրէն կը դատապարտէ Զօկու Թագաւորը, իբրեւ «բռնակալ աւատապետ մը»: Ցետոյ զարմանազան բաներ կը պատմէ Ալպանիոյ մէջ տիրող կացութեան մասին: «Վերջերս Զօկու Թագաւորը իտալական կառավարութենէն խնդրեց աւելի աչակցութիւն եւ պաշտպանութիւն ընծայել իրեն եւ զինուոր ղրկել, պաշտպանելու համար Ալպանիոյ կարգ մը կէտերը: Բայց վերջին պահուն իտալական կառավարութիւնը իմացաւ թէ այդ ուժը Թագաւորին կոդմէ պիտի գործածուէր խելագար արկածախնդրութիւն մը կատարելու դէպ ի Քոսովա, Եուկոսլավիոյ սահմանագլուխին մօտ, խանգարելու համար Իտալիոյ եւ Եուկոսլավիոյ հանդարտութիւնը եւ սիրալիր գործակցութիւնը: Իտալիա վճռապէս մերժած ըլլալով այս առաջարկը, Թագաւորը եւ իր հետեւորդները կատղեցան եւ իրենց վրէժը Թափեցին Ալպանիա բնակող Իտալացիներուն եւ իտալասէր Ալպանացիներուն վրայ: Իտալական կառավարութիւնը պատասխանատուութեան կանչեց Թագաւորը եւ ջանաց վերջ տալ այս անհանդուրժելի կացութեան, նրաշխաւորութիւններ տալով թէ Իտալացիներուն եւ թէ Ալպանացիներուն համար: Թագաւորը խուսափեցաւ խաղաղարար փորձերէն եւ խրեցաւ նոր ու կատածելի դաւերու մէջ »:

Հեղինակաւոր Թերթ մը, «Լավօրօ Ֆաշիստա», բացէ ի բաց կը գրէ թէ Իտալիա գործի ձեռնարկեց պաշտպանելու համար իր կայսրութեան կենսական շահերը: «Նկատի առնելով յարաճուն լարումը պետութեանց երկու խմբակցութիւններու, Իտալիա անհրաժեշտ նկատեց զօրացնել իր կապերը եւ ռազմագիտական դիրքը Ալպանիոյ մէջ»: Այս առթիւ ֆաշական օրկանը կը

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱԼՊԱՆԻՈՅ ԽԱՂԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ԱՒԱԳ ՌԻՐԲԱԹ ՕՐՈՎ

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՏՈՐՄԻՂԸ ԳԻՇԵՐԱՆՑ ՌՄԲԱԿՈԾԵԼՈՎ ԱՀՈՒԱՐՍԱՓ ՏԱՐԱԾԵՑ

170 Ճարտաւար, 400 օդանաւ, 35—100,000 զինուոր...

Զորս ուաւահաւիգիսեներեն երկուքը, Տարուցցօ եւ Վալօնա կործանեցան

Ուրբաթ օր (7 ապրիլ), պաշտօնական զեկոյցէն անմիջապէս վերջը, զոր հրատարակեր էինք երէկ, իտալական նաւատորմը եւ օդատորմիղը սկսան անխնայ ռմբակոծել Ալպանիոյ նաւահանգիստները, զօրք ցամաք հանելու համար: Ռմբակոծութիւնը տեղի ունեցաւ գիշերանց, ահուսաբոսի տարածելով ժողովուրդին մէջ: Օրեր առաջ ամէն պատրաստութիւն տեսնուած ըլլալով, Ալպանացիները կրակի մէջ ինկան ծովէն, օդէն եւ ցամաքէն: Իրազեկները կը հաւաստեն թէ 400 իտալական օդանաւեր կը սաւառնէին Ալպանիոյ վրայ, (որ ունի միայն երկու հատ), իսկ ծովուն բացերը համախմբուած էին 170 — 175 մարտանաւեր: Բանակի թիւի մասին ալ հակասական լուրեր կը չրջին,— 35 հազարէն մինչեւ հարիւր հազար:

Հակառակ այս ահռելի պատրաստութեանց, Ալպանացիները սկսան դիմադրել առաջին ժամէն իսկ, ինչպէս յանձնարարած էր Զօկու Թագաւորը:

Ընդհանուր յարձակումէն առաջ, իտալական օդանաւերը յայտարարութիւններ ձգեցին, սպառնալով անողոքմարար զարնել, եթէ անձնատուր չըլլան: Հակառակ այս ազդարարութեանց, Ալպանացիները չարունակեցին դիմադրութիւնը եւ քանի մը անգամ ետ մղեցին իտալական յարձակումը: Ուրբաթ կէսօրէն վերջը, մարտանաւերու եւ օդանաւերու ահռելի կրակին տակ ինկան Ալպանիոյ չորս նաւահանգիստները,— Տուրացցօ, Վալոնա, Սան Ջիովաննի տի Մէտուվա եւ Սանթի Քուարանթա: Եւ իտալական զօրքը ցամաք ելլելով, յառաջացաւ մինչեւ տասը մղոն, մինչ Ալպանացիները կը կռուէին Թիզ առ Թիզ: Թագաւորը պատսպրուած էր դիմադրել «մինչեւ արեան վերջին կաթիլը»: Քաղաքացի կամաւորներ կ'օգնէին Ալպանիոյ զինեալ պահակներուն եւ ներքին գաւառներէն ալ բազմաթիւ լեռնականներ դաշտ իջած էին, իրենց հրացաններով: Ալպանական կանոնաւոր զինուորներուն թիւը կը հասնէր 4000ի, իտալական 35.000 կամ 100.000ին դիմաց:

Ալպանիոյ կառավարութիւնը եւ խորհրդարանը, որոնք միաձայնութեամբ մերժեր էին իտալական վերջնագիրը, արգէն իսկ միջոցներ ձեռք առած էին Թիրանայէն հեռանալու համար (հեռագրի մը համաձայն էլպասան քաչուած են արդէն):

Իտալական աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ երկու նաւահանգիստներ, Վալոնա եւ Տուրացցօ քարուքանդ եղած են արդէն: Տուրացցօ ռմբակոծուեցաւ վեց անգամ, չորսը՝ ծովէն, երկուքը՝ օդէն:

Ալպանացիները կ'ըսեն թէ իտալական զօրքը վեց անգամ ետ մղուեցաւ, երբ կը փորձէր Տուրացցօ ելլել: Միայն եօթներորդ անգամին, երբ քաղաքը աւերակներու վերածուած էր, Իտալացիները յաջողեցան քաղաքին կեդրոնը հասնիլ եւ յառաջ խաղալ դէպ ի ներս: Ալպանական կառավարութիւնը վճռած է իր ամբողջ ուժը հաւաքել, դիմադրութիւնը չարունակելու համար, ինչպէս կը հաստատեն արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնական աղբիւրները: Փարիզի ալպանական դեսպանատունը կը հերքէ այն լուրերը թէ Իտալացիները յարձակումի ենթարկուած են եւ կամ Տուրացցոյի բանտարկեալները արձակուած են, Իտալացիներուն դէմ կռուելու համար:

Մանրամասնութիւններ կը պակսին իտալական վերջնագրի մասին. բայց իրազեկներ կը հաւաստեն թէ իտալական կառավարութեան դրածպայմանները այնքան ծանր էին որ Ալպանիա հարկադրուած էր մերժել, պահելու համար իր գերիշխանութիւնը եւ անկախութիւնը:

Իտալիոյ օդանաւային յարձակումը սկսաւ ճիշդ այն պահուն երբ Ալպանիոյ Թագաւորը, կառավարութիւնը եւ խորհրդարանը ժողովի նստեր էին, ելք մը գտնելու համար: Իտալական 170 մարտանաւերէն 75 մօտեցան Սանթի Քուարանթայի, 40ը կեցան Վալոնայի առջեւ, 38ը՝ Տուրացցօ, 28ը Սան Ջիովաննի տի Մէտուվա, իսկ տասը՝ Պիսթիվլա: Զօրք ցամաք հանելու առաջին փորձերը կատարուեցան առտուն կանուխ, ծովային ռմբակոծութիւններով որոնց ամէնէն սարսափելիները տեղի ունեցան Տուրացցոյի եւ Վալոնայի դէմ: Զինուոր հանելու փորձերուն կը դիմադրէին Ալպանիոյ ոստիկան — զինուորները, որոնք նախ յաջողեցան կեցնել կամ դէպ ի ծով քշել Իտալացիները: Այդ միջոցին էր որ իտալական 400 օդանաւերն ալ երեւցան, հազարաւոր Թուղթիկներ վար նետելով եւ սպառնալիքներ տեղալով: Իրիկուան դէմ հեռագիր մը կը հաղորդէր թէ ալպանական պատուիրակութիւն մը ճամբայ ելած է դէպի Հռոմ, զինադադար խնդրելու համար:

— ∞ —

ՏԱՐԱԳԻՐ ԱԼՊԱՆԱՑԻՆԵՐ կոչեր հրատարակեցին Փարիզի մէջ, իտալական արչաւանքին դէմ, յանձն առնելով կռուիլ մինչեւ մահ: Ալպանիոյ նախկին վարչապետն ալ հեռագիր մը ուղղեց Մուսոլինիի, ազդարարելով թէ ալպանացի ժողովուրդը գերադոյն զոհողութիւնը պիտի կրէ, մահը նախընտրելով անպատուութենէն: «Հինդ դար առաջ, արիւնաթաթախ ձեռքերը կը պատկանէին ասիացի բարբարոսներուն: Քսաներորդ դարուն ալ դո՞ւք էք որ ա — րեւմուտքի բարբարոսները պիտի դառնաք յանուն իտալացի ժողովուրդին: Չեմ ուզեր հաւատալ, մինչեւ որ տեղի չունենան եղերական եւ անդարմանելի դէպքեր »:

ԱԼՊԱՆԻՈՑ Թագուհին (հունգար կոմսուհի մը), որ դեռ նոր զաւակ — ռանդ մը ծնած էր, Ցունաստան ապաստանեցաւ, իբրեւ հետեւանք Իտալիոյ դինուորական գործողութեանց: Թագուհին հիւանդ է եւ ճամբորդութիւնը կատարեց մանուար ինքնաշարժով մը, դէպի Սելանիկ:

ԻՏԱԼԻՈՑ ՊԱՀԵՍՏԻ ՍՊԱՆԵՐԸ զէնքի տակ առնուեցան, մանաւար հրամանագրով մը: Իրազեկներ 30.000 կը հաշուեն սոնց թիւը:

ՁԱՏԿԱԿԱՆ արձակուրդի առթիւ «Ցառաջ»ի յաջորդ համարը լոյս կը տեսնէ չորեքշաբթի օր:

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆԸ

— ∞ —

60,000 իտալական զօրք Հռոդոսի վրայ

Աւելորդ է ըսել թէ իտալական արչաւանքը մեծ յուզում պատճառեց ամբողջ Եւրոպայի, բայց մասնաւորապէս Պալքանեան երկիրներու մէջ: Առաջին առթիւ մտահոգութեան մասնաւեցան Ցունաստան եւ Եուկոսլավիա, թէեւ իտալական աղբիւրէ կը հաւաստեն թէ այս վերջինը սկիզբէն ի վեր տեղեակ էր Իտալիոյ ծրագիրներուն, օրը օրին լուր տրուած ըլլալով:

Զինուորական գործողութիւններէն անմիջապէս վերջը Հռոմի անգլիական դեսպանը Իտալիոյ արտաքին նախարարին ներկայանալով, բացատրութիւններ պահանջեց: Իսկ Լոնտոնի մէջ վարչապետը արձակուրդի գացած ըլլալով, արտաքին նախարարը անմիջապէս հեռաձայնին գլուխը անցաւ, կացութիւնը պարզելու համար: Երէկ լուր կար թէ Չեմպըրլէն կարճ պիտի կապէ արձակուրդը: Նախարարական խորհուրդը արտակարգ նիստի հրաւիրուեցաւ: Արտաքին նախարարը յաջորդաբար տեսակցութիւններ ունեցաւ Լոնտոնի ամերիկեան, Ֆրանսական, խորհրդային, Թրքական, յունական, ռումանական եւ ալպանական դեսպաններուն հետ: (Փարիզի մէջ ալ Ժրանսայի արտաքին նախարարը տեսակցեցաւ Անգլիոյ եւ միւս պետութեանց դեսպաններուն հետ):

Լոնտոնէն հասած լուրերու համաձայն, այս ամառ երկու անգամ, ապրիլ 4ին եւ 5ին իտալական կառավարութիւնը իմացուցեր է անգլիական կառավարութեան թէ չուզեր փոխել Ալպանիոյ մէջ հաստատուած դոյզովիճակը եւ թէ նախապէս Ալպանիոյ ներկայացուած ծրագիրը երբեք չի ձգտեր նուազեցնել այդ երկրին դերիշխանութիւնը կամ ամբողջութիւնը:

Այս առթիւ անգլիական կառավարութիւնը հասկցուցեր է թէ ո՛ր եւ է փոփոխութիւն Ալպանիոյ դոյզովիճակին մէջ՝ պիտի համարուի բացորոշ դրժում 1937 յունուար 2ի անգլեւիտալական համաձայնութեան, քանի որ Մուսոլինի եւս ընդունած էր թէ Ադրիատիկը մաս կը կազմէ Միջերկրականի չրջանին: Արդ, իտալական արչաւանքը այժմ վեր ի վայր կը չրջէ այս համաձայնութիւնը: Կարծողներ կան թէ Մուսոլինի կ'ուզէ որ Անգլիա ինք չեղեալ նկատէ զայն:

Մտահոգութիւնը չատ աւելի խոր է պալքանեան երկիրներուն մէջ, որոնք արդէն պաշտպանողական միջոցներ ձեռք առած են, պատրաստ դանուելու համար որ եւ է անակնկալի առջեւ: Այս մտահոգութիւնը բացորոշ կ'երեւայ ոչ միայն պալքանեան չրջանակներու իրարանցումէն, այլեւ Փարիզի եւ Լոնտոնի Թերթերուն հրատարակութիւններէն: Ընդհանուր կարծիքն այն է թէ Հռոմ — Պերլին առանցքը կ'ուզէ ահաբեկել մանաւորապէս Ցունաստանը եւ Եուկոսլավիան, իբրեւ անմիջական դրացիները Ալպանիոյ, որպէսզի միտքէ չանցընեն միանալ Զէյմպրլէնի սարքած միացեալ ճակատին: Ուշադրաւ է որ իտալական արչաւանքը տեղի ունեցաւ Իտալիոյ եւ Գերմանիոյ սպայակոյտներու նախապահներուն խորհրդակցութենէն անմիջապէս վերջը: Կը նշանակէ Մուսոլինի չարժած է Հիթլէրի հաւանութիւնը ստանալէ վերջը: Կիսապաշտօնական «Թան»ը կը գրէ այս առթիւ .

— « Կը թուի թէ Իտալիա, անչուչտ կատարելապէս համախորհուրդ Գերմանիոյ հետ, ուզած է գահավիժել դէպքերը Պալքաններու մէջ, կանխելու համար բրիտանական դիւանագիտութիւնը, ի խնդիր արեւելեան ամուր պատուարի մը՝ Պալթիկ ծովէն մինչեւ Սեւ ծով, եւ դէպի հարաւ — արեւելք, պալքանեան երկիրները: Կարելի չէ ուրիշ կերպով բացատրել իտալական գործողութիւնը »:

Նոյն Թերթին կարծիքով, Գերմանիա եւ Իտալիա ծրագիր մը կազմած են Եւրոպայի դերակայութեան համար: Գերմանիա իրեն վերապահած է առիւծի բաժինը, կեդրոնական եւ արեւելեան Եւրոպա, մէջն ըլլալով Դանուբի հովիտը, իսկ Իտալիոյ վերապահելով Պալքանեան երկիրները, «որոնք աւելի դժուար կրնան նուաճուիլ, աւելի մեծ վտանգներ կը ներկայացնեն այսքան ընդարձակ ծրագրի մը գործադրիչներուն համար»: Աւելի բաց խօսելով, Ժրանսայի արտաքին նախարարութեան օրկանը կ'ենթադրէ թէ Ալպանիոյ դրաւումը կը կազմէ «ԱՌԱՋԻՆ ՇՐՋԱՆԸ ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԵՐԿԱԲԱՇՈՒՆՁ ԳՐՈՀԻ ՄԸ ՊԱԼՔԱՆՆԵՐՈՒ ՄԷՋԷՆ ԴԷՊԻ ԵԳԷԱԿԱՆ ԾՈՎ, ՁՈՒԿԶԷՆԹԱՑ՝ ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ ԳՐՈՀԻՆ ԴԷՊ Ի ՍԵՒ ԾՈՎ, ՌՈՒՄԱՆԻՈՑ ՄԷՋԷՆ, ինչ որ եթէ յաջողի, պիտի ապահովէ Իտալիոյ գերակչռութիւնը արեւելեան Միջերկրականի մէջ: Այդ պարագային տեւական վտանգ մը պիտի ծագի Մեծն Բրիտանիոյ եւ Ժրանսայի կայսերական ճամբաներուն ապահովութեան համար »:

Փարիզի արմատական օրկանին՝ «Լ'Իօվռ»ի աչխատակիցը աւելի սեւ կը տեսնէ կացութիւնը, Ալպանիոյ գրաւումը անմիջական վտանգ մը համարելով Ցունաստանի եւ Եուկոսլավիոյ համար, իբրեւ նոր եւ աւելի ծանրակչիռ ոտնձգութիւն մը պալքաններու մէջ: Այս օրկանն ալ կը հաստատէ թէ Իտալիա եւ Գերմանիա դէպ ի արեւելք արչաւն է որ յառաջ կը տանին հետեւողականօրէն եւ թէ Ադրիատիկը արդէն իսկ դարձած է իտալական լիճ մը: Դարձեալ նոյն աղբիւրին համաձայն, դեռ Սեպտեմբերին մէջ զոյացած է Իտալիոյ հետ, Ալպանիան բաժնելու եւ Շքտրան Եուկոսլավիոյ կցելու համար: Այդ պարագայի մէջ, կը թուի թէ Եուկոսլավիա նախապէս տեղեկութիւն ունէր իտալական ծրագիրներէն, թէեւ կասկածողներ կան թէ այդ երկիրն իսկ բաժանման ենթակայ է (Սերպեր, Սլովէններ, Խրուաթներ):

Ցունաստանի կացութիւնը չատ աւելի ծանր է, մանաւանդ որ Բոլիվիա կզզին ալ հեռու չէ իտալական մարտանաւերու հասողութենէն:

Բոլոր տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ ԻՏԱԼԻԱ ՄԵԾ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒ-

(Հետեւեալ տասնեակ թիւնէն կարդալ Դ. էջ)

ԳԼՈՒԽ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

(ՎԵՊ ՆՈՒՐԱՅԻ ԿՅԱՆՔԻՑ)

ԳՐԱԾ՝ ՄԱՐՏԻՆ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆԻ

— 26 —

Նախ, երբ ես ճանապարհ էի ընկնում, ինձ համար միշտ դժվար է լինում հրաժեշտ տալ ընտանիքիս անդամներին, հատկապես մորս, որ ինձ համար ամենամտերիմ էակն է աշխարհում։ Ես ինձ հոգ չեմ տալիս, թե ինչ կարող է պատահել ինձ հետ, բայց ինձ համար անտանելի է մտածել, որ մայրս կարող է ինձ համար անհանգստանալ։ Ես գիտեի, որ նա ինձ համար ամենամեծ ուրախությունն է ապրում, երբ ես նրան գրում եմ, որ ամեն ինչ լավ է, ուստի ես ամեն անգամ նրան գրում էի, որ ամեն ինչ լավ է, նույնիսկ այն ժամանակ, երբ ամեն ինչ վատ էր։ Ես նրան գրում էի, որ ամեն օր լողանում եմ, որ ուտում եմ ամեն ինչ, որ ինձ տրամադրում են, որ ես ամեն գիշեր քնում եմ մահճակալի վրա, որ ես ամեն օր փոխում եմ սպիտակեղենս, և այլն։ Ես նրան գրում էի, որ ես ամեն օր ատամներս եմ մաքրում, որ ես ամեն օր ձեռքերս լվանում եմ օճառով, որ ես ամեն օր ոտքերս եմ լվանում, և այլն։ Ես նրան գրում էի, որ ես ամեն օր ատամներս եմ մաքրում, որ ես ամեն օր ձեռքերս լվանում եմ օճառով, որ ես ամեն օր ոտքերս եմ լվանում, և այլն։ Ես նրան գրում էի, որ ես ամեն օր ատամներս եմ մաքրում, որ ես ամեն օր ձեռքերս լվանում եմ օճառով, որ ես ամեն օր ոտքերս եմ լվանում, և այլն։

Ես գիտեի, որ մայրս ինձ համար ամենամեծ ուրախությունն է ապրում, երբ ես նրան գրում եմ, որ ամեն ինչ լավ է, ուստի ես ամեն անգամ նրան գրում էի, որ ամեն ինչ լավ է, նույնիսկ այն ժամանակ, երբ ամեն ինչ վատ էր։ Ես նրան գրում էի, որ ամեն օր լողանում եմ, որ ուտում եմ ամեն ինչ, որ ինձ տրամադրում են, որ ես ամեն գիշեր քնում եմ մահճակալի վրա, որ ես ամեն օր փոխում եմ սպիտակեղենս

ԼԱԼ ՄՂՃԻԿ, ՕՁԽ ԱՍՏՂԸ ԵՒ ՍԱՏԱՆԸ

(ԻՐԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ)

— ∞ —

— Լալ մղճիկ,— ըսաւ ինքնիրեն Ասլան, երբ մղճիկը իր ձիկնոցով, իսկ ոտքերով ու թաթերով ետ կը քաշէր ձիւնը, որպէսզի ինք ալ կարենայ ուտել։ «Լալ մղճիկ ի՞նչպէս կրնայ ապրիլ ձիւնի մէջ։ Ան պէտք է մեռնի։ Ես ալ պէտք է մեռնիմ, որովհետեւ ես ալ ուտելիք չունիմ։ Ինչո՞ւ ես ալ չեմ մեռնիր։ Ինչո՞ւ ես կը տանջուիմ։ Ինչո՞ւ ես կ՚ուզեմ ապրիլ։ Ինչո՞ւ ես կ՚ուզեմ ուտել։ Ինչո՞ւ ես կ՚ուզեմ ուրիշ մը սպաննել, որպէսզի ինք ապրի։ Ինչո՞ւ ես կ՚ուզեմ ուրիշ մը սպաննել, որպէսզի ես ապրիմ

Թիւններ տեսած է վերջին օրերս, երկոտասան կղզիներուն մէջ։ Աշխոյժ, աւելի քան 60.000 զինուորներ համախմբուած են հոն։ Կղզին ։ «Ինչո՞ւ համար , կը հարցնէ «լ'Էօվռ», Սպանիո՞յ, Սուրիո՞յ, Պա – ղեստինի՞ թէ եղիպտոսի համար»։ Այս առթիւ արձանագրելով կարգ մը չոնգալից զրոյցներ , թերթը կ'աւելցնէ թէ Աթէնքի մէջ լրջօրէն կը վախնան գերմանեւիտալական միացեալ գրոհէ մը դէպ ի արեւելք։ «Երէկ Պերլինէն մեզի կը հաւաստէին թէ խորհրդաւոր հրամաններ արուած են ամէն կողմ եւ չատերը կը փսփսան թէ կացութիւնը չափազանց ապահովալից է »։ Նոյն– պէս լուր կը շրջի թէ Պուլկարիա պիտի օգտուի առիթէն, եղբ մը ճարելու հա– մար դէպի եգէական , անշուշտ ի վնաս Յուճոսլաւիոյ :

Ցուճոսլաւիոյ դահլիճը բացառիկ նիստ գումարեց, քննելու համար կացու– թիւնը։ Վարչապետը տեսակցութիւններ ունեցաւ Աթէնքի ֆրանսական, անգ– լիական, իտալական, Թրքական, լեհական եւն. դեսպաններուն հետ։

Թուրքիոյ արտաքին նախարարը Պոլիս հասաւ էնկիւրիէն։ Կ'ըսուի թէ Ռումանիոյ արտաքին նախարարն ալ Պոլիս գացած է տիպողաբար ։

Պոլսէն հասած հեռագրի մը համաձայն, ռուսական չորս Թորփիլլաւոր դիչերանոց անցեր են Վոսփորէն, Միջերկրական երթալու համար ։

Ինչպէս ուրիչ առիթներով, այս անգամ ալ գերմանական մամուլը փոխա– դարձաբար կը պաշտպանէ իտալական արշաւանքը, չեչտելով Գերմանիոյ զի– նակցին կենսական չահերը Ադրիականի եւ Միջերկրականի մէջ ։

Սպանիան ալ միացաւ հակաբոլշեւիկ ուխտին

Սպանիական կառավարութիւնը պաշտօնական գեկոյց մը հրատարակեց ապրիլ 7ին, ծանուցանելով թէ միացած է հակաբոլչեւիկ ուխտին։ Զեկոյցը կ'ըսէ ·

— « Համայնավարութիւնը, որ քաղաքացիական պատերազմը սարքեց Սպանիոյ մէջ, վերջնապէս պարտուեցաւ ռազմադաշտին վրայ, բայց սպա – նիական կառավարութիւնը, հաստատելու համար իր պաշտպանողական դիր– քը բոլչեւիկեան վտանգին հանդէպ, միացած է հակաբոլչեւիկ դաչինքին։ Այս միացման առենագրութիւնը առորագրուեցաւ Պուրկոսի մէջ, արտաքին նա– խարարին , իտալական, գերմանական եւ ճափոնական դեսպաններուն կողմէ» ։

Ինչպէս կը յիչուի, այս ուխտը կնքուած է 1936 նոյեմբերին, պայքարելու համար համայնավարութեան դէմ ։

«Լեհաստան Անգլիոյ արբանեակն է»

Անգլեւլեհական դաչինքը զայրոյթ եւ հեգնանք յառաջ բերած է Գերմա– նիոյ մէջ։ Մամուլը կ'ըսէ թէ այդ դաչնագիրը բոլորովին անիմաստ է, քանի որ Գերմանիա որ եւ է յարձակողական ծրագիր չունի Լեհաստանի հանդէպ։ «Այդ դաչնագիրը պարզապէս Անգլիոյ մէկ որոգայթն է՝ օղակելու Գերմա– նիան»։ Արտաքին նախարար Ռիպպենթրոփ մէկ ժամուան տեսակցութիւն մը ունեցաւ լեհական դեսպանին հետ։ Թերթերը կ'ըսեն թէ Լեհաստան գարձած է Անգլիոյ արբանեակը եւ թէ գերմանեւլեհական դաչինքը (1934) իր ուժը կորնցուցած է։

« Ֆօլքիչէր Պէօպախթէր» կը գրէ ։— «Այսպիսի դաչնագիրներ անարժէք են, որովհետեւ ո՞վ է որ կը մտածէ յարձակիլ Անգլիոյ վրայ։ Ընդհակառակն, Անգլիան է որ կը ծրագրէ վնաս հասցնել Գերմանիոյ, եւ պիտի ձախողի, քա– նի որ Գերմանացիները այլեւս չեն վախնար Վերսայլի այս քաղաքականու – թենէն »։

«Պիտի քանդենք դչնաժին»

Մ. Մխութեան պատերազմական փոխ – գործավար Մէխլիս ճառ մը խօ – սեցաւ Քիէվի մէջ եւ ըսաւ ·

— « Մենք վախ չունինք որ եւ է սպառնալիքէ եւ պէտք չենք տեսներ խուճապի ու սարսափի մթնոլորտ ստեղծել, ինչպէս կ'ընեն ուրիչ երկիրներ՝ իրենց համար պինակիցներ վնտռելով կամ զօրաչոյժ կատարելով։ Մեր ըն – կերվարական հայրենիքը կատարելապէս պաշտպանուած է զողպատով ու ամրակուռ պարիսպներով, եւ մենք պատրաստ ենք քանդելու թշնամին մեր հողամասերուն վրայ, պատերազմի առաջին իսկ պահուն, յարձակողականի նախաձեռնութիւնը միշտ պահելով մեր ձեռքին մէջ»։

ՋԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

ԽՐՈՒԱՔՆԵՐՈՒ վարիչ տոքթ· Մաչէք յայտարարեց ,— « Քան տարուան մէջ առաջին անգամն է որ խրուաթական հարցը լուծումի չիտակ ճամբուն մէջ է ։ Մինակ գժուարութիւնը Խրուաթիոյ եւ Սերպիոյ սահմաններու ճչդումն է , մանաւանդ Պոռնիոյ մէջ, ուր խառն կ'ապրին երկու ցեղերը ։ Բայց այս գործն ալ յոյս ունինք գլուխ հանելու յաջողութեամբ »։

ՊՈՀԵՄԻՈՑ ԵՒ ՄՈՐԱՎԻՈՑ հովանաւորը Ֆոն Նէօյրաթ հասաւ իր պաչ – ոնաւոգին՝ Փրակա, պինուորական համալղեստով։ Բարի գալուստի ճառեր խօսեցան չեխ քաղաքապետը եւ ուրիչներ ։ Ֆոն Նէօյրաթ ըսաւ թէ ամէն ջանք պիտի թափէ որ Պոհեմիա եւ Մորավիա «երջանիկ կեանք մը վայելեն գերման հովանաւորութեան տակ»։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ մէջ վաֆթ կուսակցութիւնը կը մեղադրէ Անգլիան թէ կը միջամտէ երկրին ներքին գործերուն եւ թէ վարչապետ Մահմուտ փաչա Լի– խանութեան վրայ կը մնայ պարզապէս անգլիական դեսպանին պահանջով, ոչ թէ թագաւորին բաղձանքով ։

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ արտաքին նախարարը, որ Լոնտոն գացած էր Անգլիոյ հետ պինակցութիւն կնքելու համար, վարչաւա վերադարձաւ ատիպողաբար, իբրեւ հետեւանք Ապպանիոյ դէպքերուն ։

Մ· ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ կառավարութիւնը 1550 կազարդել դիմակներ ղրկած է Եւրոպա, անցեալ օգոստոսէն ի վեր, ամերիկեան դեսպանատուններու պաշ– տօնեաներուն համար, իբրեւ զղուշական միջոց ։

ՊԱՏԱՐԱԳ-ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Թամամ Արզումանեան եւ զաւակունք, Այրի Տիկին Մարգրիտ Արզումանեան եւ զաւակունք կը ծանուցանեն թէ 10 Ապրիլ, Երկուշաբթի օր, Մեհլոցի առթիւ, Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, 15 Ռիւ Ժան Կուժոն, տեղի պիտի ունենայ հոգեհանգիս-պատարագ իրենց իրենց ամրելի որդւոյն եւ ամուսնոյն՝ հանգուցեալ ՍԱՐԳԻՍ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆի յիշատակին։

Կը հրաւիրուին ազգականները, բարեկամները եւ հանգուցեալին յի– շատակը յարգողները։

ՈՒԽՇԱՏԻՏՐ

Ֆ. Հ. Կ. ԽՈՒՉի Անկէնի Մասնա– ճիւղի ընդհ. ժողովը՝ Ապրիլ 12ին, Զորեքշաբթի երեկոյ ժամը ճիշդ 9ին, իիստ կաթեւոր օրակարգ, սո– վորական հաւաքատեղին, Անդամնե– րու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է։ Մասնաւոր հրաւէր պիտի չգրկուի։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒԹԻՒՆ

Մանիկ եւ Վահան Մեծատուրեան, իրենց մօր՝ Տիկին ՀՈՒՓՍԻՄԷ ՄԵ – ԾԱՏՈՒՐԵԱՆի յիշատակին կը նուի– րեն 50 ֆրանք Ֆ· Կապոյտ Ապչի Շա– վիւի Մասնաճիւղին եւ 50 ֆրանք Հա– յաստանեայց Շաւիւի Մասնաճիւղին ։ Մատնալ «Ցառաջ»էն։

Պ. Պ. Արամ, Հայկ եւ Գրիգոր Պայրամեան եղբայրներ 75 ֆրանք կը նուիրեն, Զատկի առթիւ, Ֆ. Կա– պոյտ Ապչի որբերուն,

ԾԱՆՕՒ Է *Ստիպոդեան մեկ– նումի պատճառաւ, սափրիչի իւանութ մը, արդիական կահաւորում ամերիկեան ֆօթէյնե– րով։ Ապահովուած գործ, տարեկան վարձք 1500 ֆրանք, 6 տարուան պայ։ Դիւրամատոյց պայմաններ։ Դիմել Գ· Շերինկեանի, 13. Rue des Dominicaines, Marseille.*

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒՄ

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ԲԵՄԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲ ՏԻԿ. ԱՆՆԱ ԲՈՒՏԱՂԵԱՆԻ

16 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին **Mutualité**ի մեծ սրահին մէջ, 24 Rue St. Victor, Paris (5)

ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԻ ԱԿԱՆԱՒՈՐ ԹԱՏԵՐԱԳԻՐ **ԼԵՒՈՆ ՇԸՆԹԻ** ԳԼՈՒԽ-ԳՈՐԾՈՑԸ

"ՕՇԻՆ ՊԱՅԼ"

Գատմական տրամ կելէկէօյ 14րդ դարու շրջանէն

ՕՇԻՆ ՊԱՅԼԻ դերը կը կատարէ՝ Պ. Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆ ՌԻԹԱՅԻ դերը կը կատարէ՝ Ռուսական օպերայի երգչուհի **ԻՇԽԱՆՈՒՀԻ ԱՐՓԻԿ ԱԲԼՈՒՔՈՎԱ**

կը մասնակցին՝ Տիկիններ՝ Վ· Խաչատուրեան, Սեւէֆեան, Օր· Գլընեան, Պ· Պ· Տէրվիշեան, Սարաֆեան, Գրիգոր Վահան, Ռ· Զարդարեան, Մանրաշ, Միհէլեան, Տարօնեան, Սեւէֆեան, Սարգիսեան, Սողոմոնեան ,Կարապետեան, Տանտիկինեան եւ ուրիչներ ։

Maquillage՝ *սինէմայի արուեստագէտ Պ· Յակոբ Առաֆէլեանէ, հագուստները՝ Փարիզի մեծ տուներէն ։*

Տոմսերը կը ծախուին.— «ՅԱՌԱՋ»ի խմբագրատունը, 17 Rue Damesme (13), «ԱՊԱԳԱՑ»ի խմբագրատունը, 4 Rue Saulnier (9), Պ. ՀՐԱՆՏ ԹԱՄՈՒԼԻ գրավաճառատունը, 51 Rue Mons. le Prince (6), «ՇԻՐԱԿ» նպարավաճառատուն, 26 rue de Trévise (9)։

Տպարան VICTOR, 83 Ave. d'Italie. *սափրիչ ԱՐՇԱԿ*, 50 Rue St. Georges։ ԳԻՆԵՐԸ՝ 10, 15 եւ 20 ՖՐԱՆԿ։

Իսկ հանդէսին օրը կիչէն ։ Ծախուած տոմսակները Թուադրուած են ճշդ զուարի տեղի չտալու համար ։

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ ԵՒ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆԻ ՀԱՅՐ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃՅԻՒՂԻ ԿՈՂՄԷ

23 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին միևչեւ կէս գիչեր

PETIT JOURNALի ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, **21 Rue Cadet**, ՄԷԹՐՕ **Cadet**

ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ ՍԻՓՒՆ ԿՈՄԻՏԱՍ ԻՈՒԶԱԽՈՒՄԲԷ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՄԲ Պ. ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ

ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԻ **ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՄԵԼԻՔՍԵԹՆԵՐԸ**

Ղեկավարութեամբ ղերասան Ա· ԳՄԲԷԹԵԱՆի, կը մասնակցին՝ Ծանօթ ղերասանուհի Օր· Ա· ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ, Տիկիններ Ռ· ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ, Ց· Քոչ ՆԷՐԵԱՆ, Պ· Պ· Գ· ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ, Ա· ՍԱՐԱՖԵԱՆ, ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆ, ՄԱՆՈՒՇ, ԴԵՐՋԱՅԵԱՆ եւ ՊԵՐՃ ։

Երաժշտութիւնը կը վարէ ղերասան Մ· ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ, մասնակցութեամբ Օր· ԱՑՏԱՑԻ (դաչնակ) եւ Պ· ՓԱՓԱԶԵԱՆի (ջութակ)։ Ներկայացու– մէն վերջ, յայտնի պարուհի Օր· ԱՍԻԱ ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ, (որ պարած է հնդիկ Մահարաճաներու պալատներու մէջ եւ արժանացած մեծ գնահատանքի), կը պարէ զասական եւ հնդկական պարեր ։

Հայկական եւ եւրոպական պարերու համար ԱՐԾԱՆԹԻՆԵԱՆ նուագախումբ, իրենց տարազով, ղեկավարութեամբ ԳԱՐԻՕ – ԳԱՆԴԻի։

Ճոխ պիւֆէ ժողովրդական գիներով։ Մուտք՝ 10, 15 եւ 20 ֆր·

ԱՊՐԻԼ ՏԱՍՆԸՄԷԿ

— ∞ —

ՆԻՀԱՏԱԿԱՑ ՕՐԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Զ. Ռ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈԿՄԷ ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆՑ

ԱՊՐԻԼ 30ԻՆ, ԿԻՐԱԿԻ ԻՐԻԿՈՒՆ ԺԱՄԸ 9ԻՆ

ՍԱԼ ԿԱՎՈՅԻ ՄԵԾ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

Maison Gaveau, 45 et 47 rue de la Boëtie, *մէթրօ* Miromesnil

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ **ՏԻՐՈՆ· Վ,ՐԴ· ՆԵՒ ՍՈՅԵՑՑ**

Հոգեւոր ցեսուչ փարիզի

ԿԸ ԽՕՍԻՆ Պ.Պ. Մ. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ եւ **Frédéric FEYDIT**

(Հայերէն)

Ուղերձներ երիտասարդական կազմակերպութեանց կողմէ

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին՝ Օր· ԼԻՏԻ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ, Կ'երգէն՝ Օր· ԱՐՈՒՍԵԱԿ ԱԼՊԱՆ եւ Պ· Ժ· ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ, կը նուագէ Պ· Ժ· ՆԱԶԱՐԵԱՆ (դաչնակ)։ Կ'արտասանեն Պ. Պ. Ա· ԳՄԲԷԹԵԱՆ եւ ՌԱՖԱՑԷԼ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ·

Ժողովրդական գիներ՝ 2, 3, 5 եւ օթեակ 7 ֆրանք։

Նախօրօք ապահովել Թուադրեալ տոմսակները՝ Դիմել «Ցառաջ»ի խմբագրատունը, Հրանտ Սամուէլ գրատունը, 51 rue Monsieur le Prince *եւ Պարսամեան գրատունը,* 46 rue Richer·

Կարգապահութեան կը հսկեն Հ· Մ· Ը· Մ ի սկաուտները եւ հայ արիները։

Ընտանեկան խնջոյք—հանդիպախաղ

կազմակերպուած Լիոնի Բարձր Հայքի Հայր. Միութեան կողմէ

9 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2էն մինչեւ կէս գիչեր

Հ· Ը· Ը· Միութեան սրահին մէջ, 202 rue Boileau, Լիոն

Ճոխ պիւֆէ, արեւելեան նուագ, երգ, պար, հաւկթախաղ եւլն.։

Կը հրաւիրուի Լիոնահայութիւնը անխտիր։ Մուտքը ազատ է։

Ֆ. Հ. ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ ՏԱՍՆԱՄԵԱԿԸ

ԵՒ ԱՆԿԷՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅԻՒՂԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ

16 *Ապրիլ կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին,* **Salle des Fêtes***ի մէջ*

30 Rue du Casino *Անկէն*

Հովանաւորութեամբ Mr PAIENO.RE DESNOYER*ի*

(Անկէնի քաղաքապետ)

ԿԸ ԽՕՍԻ՝ **Պ. Գ. ԲԱԼՃՑԵԱՆ**

Գեղարուեստական բաժնին՝ «Սիփան Կոմիտաս» երգչախումբը, ղեկավա – րութեամբ Պ· Ա· ՊԱՐԹԵՒԵԱՆի, Ջութակ՝ ՏԻԿԻՆ Ա· ՊԱՐԹԵՒԵԱՆ, դաչ – նակ՝ Օր· Մ· ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ եւ վոքալին Օր· Ա· ՊԱՐԿԻՐՃԵԱՆ, արտասանու– թիւն՝ Օր· Մ· ՕՄՄԱՆՃԵԱՆ (Հայերէն), Օր· Ա· ՉԱՀՐԻՃԵԱՆ (Ֆրանսերէն), ժամը 6 — 12 պարահանդէս ։

Ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ ։

ՅՈՐԲԵԼԵՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԳԻՉ Ա. ՇԱՀՄՈՒՐԱՑԵԱՆի

7 *ՄԱՅԻՍ, ԿԻՐԱԿԻ, ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 3ԻՆ* **Salle Gaveau***Ի ՄԷՋ*

Խօսք պիտի առնեն՝ Գեր· Հայր Ս· Տէր – Մովսէսեան, Օր· Մարգարիտ Բաբայեան, Պ· Պ· Ա· Զօպանեան, Օննիկ Պէրպէրեան, Շաւարշ Միսաէեան, Հրաչ Զարդարեան, Հ· Բալուեան ։

Մանրամասնութիւնները՝ յաջորդաբար ։

"ՇԻՐԱԿ"

Արեւելքի միակ իսկական օղին է։ Անզուգական, Անմրցելի, Ճեխարդախ։ Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժա– քեր, պատրաստուած զուտ չամիչի հիւ– թով։ Հայ աւանդական սեղանին զարդ։

ՏՈՔԹ. ԳՈՒՐԳԷՆ ՄԵԾԱՏՈՒՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ, ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

կ'ընդունի, ամէն օր ժամը 14—17 *եւ ժամադրութեամբ*

230 Avenue du Maine, Paris (14), Métro: Alésia · Tél. Suffren 01—64

Autobus 8—28—AE—CB—123

Հ· ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱՒՈՐՈՑԱ · ԱՑԱՄՆԱՒՈՐՈՑԱ

14 Rue Dunkerque (ՄԷՋՐՕ ԿԱՔ ՏԻՒ ՆՈՈ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20։

Ճառաւտները ժամադրութեամբ։

ՀԱՅՑԻԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ԻՐԱՒԱԳԷՏ - ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ

ՎԱՀԱՆ ԵԱՐՃԱՆԵԱՆի

Գրասենեակը փոխադրուած է

21, RUE BAUDIN, PARIS (9e)

Tél. Tru: 29 - 39

(*Մէթրօ* Cadet, *Ագուառ Մօնթօլօնի ե· րիւ Լաֆայէթի անկիւնը*)

Ընդունելութիւն ամէն օր 9էն 11 *եւ* 5էն 7 *եւ ժամադրութեամբ*

RESTAURANT des DIAMANTAIRES

60, RUE LAFAYETTE, PARIS (9) **Tél. PROV. 78-14**

Մէթրօ **Cadet** եւ **Pelletier**

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ԱՐԱՄ ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ

ուր պիտի գտնէք ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ։ Անթարտ օդի, առատ աղանդերներով։

Մեր մասնագիտութիւնն է ՇԻՇ ԿԷՊԱՊ *եւ* ՏԷՕՆԷՕՐ ԿԷՊԱՊ, *ամէն երեկոյ արեւելեան նուագախումբ ։*

Ամէն երեկոյ արեւելեան նուագախումբ

(*Բէմանէլիպատ*) ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ — (*Ուտի*) ԲԱՐՈՒՆԱԿ — (*Քանոնի*) ՀԱՃԻԿ

Maison DARON

Entreprise Générale de Bâtiments

PLOMBERIE - COUVERTURE

Eau, Gaz, appareils sanitaires, lavabo et tout à l'égout

TATOULIAN ARAKEL

կը ստանձնէ նաեւ չէնքերու նորոգութիւնը եւ չինութիւնը ։

ԿԸ ՀԱՁԹԱՁԹԷ ՓՈՒՆԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՄԱՐ ։

Դիմել իր արհեստանոցը 32Rue Menilmontant, Paris (20)

ՀԱՑԵՐՈՒ ԹԱՄԱԴՐԱՎԱՃԸՐ

Ճաչարան Ց Լ Օ Ր Թ Ա

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6e)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ ։

Le Gerant : H. STEPHAN

Imprimerie A-DER (AGOPIAN) **17, Rue Damesme — PARIS (13)**

ՅԱՌԱՋԱԳԻ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 376.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e) (ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

Téléphone : GOBelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ | ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ | ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ ..... 150 ֆրանք 75 ֆրանք 40ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա ..... 285 ֆրանք 140 ֆրանք
Ուրիշ երկիրներ ..... 315 ֆրանք 110 ֆրանք

ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 12 ԱՊՐԻԼ MERCREDI 12 Avril 1939

Թե ՏԱՐԻ — 15e Année No. 4012

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԴԷՊՔԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

— ∞ —

Իտալական արշաւանքը Ալպանիոյ վրայ տեղի ունեցաւ աւազ ուրբաթ օր։ Անշուշտ ոչ մը լեռնականներու քաջութիւնը չէր կրնար կասեցնել հարիւրաւոր թնդանօթներու, հրասայլերու եւ օդանաւերու դժոխային գրոհը։ Եւ ալպանական քաղաքները ինկան իրարու ետեւէ, 48 ժամուան մէջ, թէեւ յաւահական դիմադրութեան փորձեր կը շարունակուին զանազան կէտերու վրայ։

Եւ այժմ բոլորին ուշադրութիւնը դարձած է Լոնտոն, ուր կատարեալ երկանք մը կ՚ապրի, եւ մը դանելու համար ։

Փոքրիկ Ալպանիոյ փրկութեան խնդիրը չէ որ կը քննեն Մեծն Բրիտանիոյ մէջ, այլ բուն իսկ բրիտանական աշխարհակալութեան ապառնացող վտանգը՝ արեւելեան Միջերկրականի մէջ։ Այս մտահոգութեան հետեւանքն է Լոնտոնի նոր ծրագիրն ալ,— պաշտպանել Յունաստանի եւ Թուրքիոյ անկախութիւնը եւ հողային ամբողջութիւնը, ի հարկին զինակցութիւն մը կնքելով , միշտ համաձայնութեամբ Ֆրանսայի հետ ։

Քաղաքական շրջանակներու մէջ կը կարծեն թէ այս նոր տագնապին մէջ ամենէն վճռական դերը կ՚ինկայ Թուրքիոյ, ոչ միայն իրրեւ անդամ Պալքան – եան Համաձայնութեան եւ տէր ու պաշտպանը Նեղուցներուն, այլեւ իրրեւ ասիական պետութիւն։ Այս առթիւ չտնդալից հաչիւներ ալ կ՚ընեն,— Թուրքիան ասպարէզ նետուելով, պիտի կրնայ գլուխն անցնել 100 միլիոննոց բանակի մը, պալքանցի եւ ասիացի, ճակատելու համար դիկտատորներուն դէմ։

Ամէն պարագայի մէջ, առ այժմ սպասողական շրջան է եւ չատ բան կախում ունի Անգլիոյ խորհրդարանին վաղուան բացառիկ նիստէն, ուր վարչապետը պիտի պարզէ իր նոր քաղաքականութիւնը ։

ԼՈՒՐՋ ԻՐԱՐԱՆՑՈՒՄ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

— ∞ —

Շատ բան կախում ունի իր դիրքէն

— ∞ —

Ինչպէս հաղորդած էինք արդէն, Ալպանիոյ դրաւումը ընդհանուր յուզում պատճառեց նաեւ Թուրքիոյ մէջ, ուր լրջօրէն կը կասկածին Իտալիոյ ապագայ ծրագիրներուն։

Արտաքին նախարար Սարաճօղլու, որ Թէհրան պիտի երթար իրրեւ նախադահը Թրքական պատուիրակութեան, իրանի գահաժառանգին հարսնիքին առթիւ, ետ կեցաւ իր ուղեւորութենէն։ Նախարարը երկարօրէն խորհրդակցեցաւ Թուման Իոյ արտաքին նախարարին հետ, որ չաբաթ օր Պոլիս վերադարձած էր, անմիջապէս էնկիւրի վերադարձաւ, մասնակցելու համար նախարարական բացառիկ նիստին ։

Քաղաքական շրջանակներու մէջ մեծ կարեւորութիւն կուտան Ռումանիոյ եւ Թուրքիոյ միջեւ կատարուած խորհրդակցութեան, որուն մանրամասնութիւնները գաղտնի կը պահուին։ Միայն սովորական զեկոյց մը հրատարակուեցաւ, որ կ՚ըսէ թէ երկու նախարարները համաձայնութեան յանձնեցան պալքանեան գաղաքականութեան մասին։ Ռումանացի նախարարը, Պ. Քա – ֆենքու, ճշդեց թէ որ եւ է բանակցութիւն չկատարուեցաւ, այլ պարզապէս հաստատուեցաւ երկու պետութեանց գաղափարներուն եւ զգացումներուն համերաշխութիւնը, «ձեռքի ուժգին սեղմումով մը»։

Իզզեկ աղբիւրէ կը հաւաստեն թէ համաձայնութիւն մը գոյացած է Ռումանիոյ եւ Թուրքիոյ միջեւ, փոխադարձաբար պաշտպանելու համար Պալքանեան երկիրներու անկախութիւնը ։

« Թայմզ » կը գրէ թէ այս տեսակցութիւնը անհրաժեշտ էր ոչ միայն Ալպանիոյ գրաւման հետեւանքով, այլեւ անոր համար որ Ռումանիոյ արտաքին նախարարը մօտերս Պերլին պիտի երթայ եւ կ՚ուզէր մօտէն իմանալ Թուրքիոյ տեսակէտը։ Լոնտոնի թերթն ալ կը հաստատէ թէ Թուրքիոյ մէջ խորապէս կ՚ըմբռնեն միջազգային կացութեան ծանրացումը՝ Ալպանիոյ գրաւումէն վերջ։ Եւ կը սպասեն որ մեծ պետութիւնները, մանաւորապէս Անգլիա նախաձեռնութիւնն ստանձնէ կանխարգիլ միջոցներ տնօրինելու, փոքր պետութիւնները, բայց կը վախնայ յարձակիլ Անգլիացիներուն եւ Ֆրանսացիներուն վրայ։ Եւ կը յոյս կը յայտնեն թէ մանրանկար Ալպանիան իր հերոսական դիմադրութեամբ պիտի փրկէ եթէ ոչ անկախութիւնը, գոնէ պատիւը ։

« Եէնի Սապահ »ի մէջ Հիւսէյին Ճահիտ կը գրէ թէ իտալական արշաւը որեւէ արդարացում չունի եւ կրնայ տեղի տալ ընդհարումի մը զոր դժուար է սահմանափակել ։ «Պ. Մուսոլինի անշուշտ կը խորհի ուրիշ երկիրներ ալ յանկարծ առնել ։ Թուրք յօդուածագրին կարծիքով Ալպանիոյ մէջ ցամաք հանուած իտալական զօրքը կը կազմէ յարաջապահը այն զինեալ ուժերուն որ պիտի փորձեն ստրկացնել Պալքանեան երկիրները ։ Եւ կ՚եզրակացնէ թէ Պալքաններու փրկութեան միակ ելքն է անբակտելի համաձայնութիւն մը կնքել ։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՆԳԼԻԱ ՊԻՏԻ ՊԱՇՏՊԱՆԷ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԸ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱՆ

— ∞ —

ԻՏԱԼԻԱ ՀԱԻԱՍՏԻՔՆԵՐ Կ՚ԸՆԾԱՅԷ, ԲԱՅՑ ՄԻԵԻՆՈՅՆ ԱՏԵՆ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՑ

— ∞ —

Բրիտանական Թորիդարաւիին քացառիկ նիստը

Իտալական բանակը իրարու ետեւէ դրաւելով Ալպանիոյ բոլոր քաղաքները, անմիջապէս առժամեայ վարչութիւն մը հաստատեց Թիրանայի մէջ, մասնակցութեամբ իտալասէր Ալպանացիներու։ Այս «վարչական կոմիտէ»ին անխոռնջ ձախնասփիւռ ճառ մը խօսեցաւ, հետեւեալ բովանդակութեամբ ։

— « Քանի՛ըվեց տարիէ ի վեր մենք նոր վարչութիւն մը ունինք Ալպանիոյ մէջ եւ ապացուցինք թէ անկարող ենք մենք մեզ կառավարելու։ Առաջնորդին կողմէ (Մուսոլինի) զրկուած բանակը մեր երկիրը կուգայ իրրեւ բարեկամ եւ ոչ թէ իրրեւ թշնամի։ Սիրեցեալ Դուչէ (Առաջնորդ), դուք բազմաթիւ զոհողութիւններ կատարեցիք մեզի համար։ Դուք մեզ ալ փրկեցիք բազմաթիւ վտանգներէ, եւ ասոր համար է որ ձեզի կը դիմենք, դուք որ ամենակարող էք եւ որմէ իրաւունք չունինք բան մը պահանջելու։ Ձեզմէ, Դուչէ, ձեզմէ որ ամէն բան տուիք մեզի, կը խնդրենք փրկել ալպանացի ժողովուրդը» ։

Մուսոլինի Թիրանա կը սպասուէր կիրակի եւ երկուշաբթի, բայց չղնաց, նկատի առնելով միջազգային կացութիւնը։ Իրեն տեղ դնաց փեսան, արտաքին նախարար Կոմս Ճիանօ, որ սակայն անմիջապէս Հռոմ վերադարձաւ , դարձեալ իրրեւ հետեւանք միջազգային կացութեան ։

Արդարեւ, դիւանագիտական մեքենան անընդհատ կը բանէր ուրբաթ օրէն ի վեր, երբ տեղի ունեցաւ իտալական արշաւանքը։ Փարիզ, Լոնտոն, Հռոմ, Պերլին, Ուաշինկթըն բոլոր պատասխանատու անձերը անվերջ ժողովներ կը դումարէին, եւ դեսպանները գլուխ քերելու ժամանակ չունէին։ Իրարանցումը մասնաւորապէս աչքի կը զարնէր Պալքանեան երկիրներուն եւ Թուրքիոյ մէջ, ուր նախարարները բացառիկ նիստեր գումարեցին, միեւնոյն ատեն զինուորական միջոցներ ձեռք առնելով։ Անշուշտ ծանրութեան կեդրոնը նորէն Լոնտոնն էր։ Պ. Չեմպըրլէն կարճ կապելով իր արձակուրդը, անմիջապէս Լոնտոն վերադարձաւ, նախագահելու համար նախարարական ժողովին։

Կիրակի օր Լոնտոնի իտալական դեսպանատան գործակատարը երեք անգամ ունկնդրութեան ընդունուեցաւ Անգլիոյ արտաքին նախարարին կողմէ։ Երբորդ տեսակցութենէն վերջը զեկոյց մը հրատարակուեցաւ որ կ՚ըսէ թէ լորա Հըլիֆաքս առանց որ եւ է երկդիմութեան գործակատարին ուշադրութեան յանձնեց կացութեան ծանրութիւնը։ Գործակատարը վճռապէս հաւատիքներ ընծայեց թէ Ալպանիոյ գործողութիւնը խիստ սահմանափակ հանգամանք ունի։ Այս յայտարարութենէն կը հետեւէր թէ գործողութիւնը պիտի սահմանափակուի Ալպանիոյ մէջ։ Մինչդեռ ընդհ. կարծիքն այն է թէ Ալպանիոյ գրաւումը նախապատրաստութիւն մը, մեկնակէտ մըն է, եւ ոչ թէ վերջակէտ մը։

Իրրեւ արդիւնք երեք օրուան դիւանագիտական տենդագին գործունէութեան, Անգլիոյ խորհրդարանը բացառապէս նիստի հրաւիրուեցաւ վաղը, հինգշաբթի, լսելու համար վարչապետին յայտարարութիւնները՝ Անգլիոյ ծրագրած պաշտպանողական միջոցներու մասին։ Միջերկրականի բրիտանական նաւատորմին այն մարտանաւերը որ օտար նաւահանգիստներ կը գտնուէին, մեկնեցան երկուշաբթի օր, անծանօթ ուղղութեամբ։ Մալթայի ծովեզերեայ մարակոցները եւ հակօդային պաշտպանութեան միջոցները կազմ եւ պատրաստ վիճակի մէջ դրուեցան։ (Մալթա 45 մղոն հեռու է Սիկիլիոյ իտալական կայանէն)։ Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը շրջաբերական մը ուղղելով թերթերուն, խնդրեց լուրեր չհրատարակել պաշտպանողական գործողութեանց մասին ։

Անգլիական տորմիղի շարժումներու մասին չտնդալից զրոյցներ շրջած ըլլալով, ծովակալութիւնը հերքեց թէ մարտանաւերը կը համախմբուին Քորֆուի առջեւ, Ալպանիոյ դիմացը։ Այս լուրերուն մէկ պատճառն ալ այն էր որ չատեր կը կարծեն թէ Մուսոլինի Քորֆուն ալ պիտի գրաւէ, Ալպանիոյ մէջ իր դիրքը ամրապնդելէ վերջը, զօրացնելու համար Իտալիոյ տիրապետութիւնը Աղբիականի մուտքին առջեւ։ Իրողութիւնը այն է որ Անգլիա կը զգուշանայ զրգռիչ քայլերէ, որովհետեւ վախ կայ որ եթէ Անգլիացիները գրաւեն Քորֆուն, իրրեւ նաւակայան, այն ատեն Իտալիա կրնայ մինչեւ Սեւանիկ իջնել։ Իտալական թերթերը չեն վարանիր ազդարարութիւններ ուղղել այս խմաստով ։

Միջերկրականի բրիտանական նաւատորմին բոլոր սպաները եւ նաւաստիները հրահանգ ստացան իրենց պաշտօնին գլուխը անցնելու անմիջապէս ։ Անոնք որ արձակուրդ ստացած էին, անմիջապէս վերադարձան իրենց մարտանաւերը։ Այս միջոցները ձեռք առնուած են նախ իտալական արշաւը կասեցնելու, յետոյ կազմ եւ պատրաստ գտնուելու համար, եթէ Մուսոլինի չուզէ կանգ առնել ։

Մինչ այս մինչ այն, իտալական կառավարութիւնը փութաց հաւաստիքներ ընծայել անգլիական կառավարութեան թէ՝ ոչ Քորֆուն գրաւելու միտք ունի, ոչ ալ յարձակելու Յունաստանի վրայ։ Նոյնիսկ հաւաստիքներ տըրուեցան հելլէնական կառավարութեան։ Այս առթիւ վարչապետ Մեթաքսաս հետեւեալ ձայնասփիւռ զեկոյցը հաղորդեց երկուշաբթի օր ։

— « Հելլէն ժողովուրդին։ փարատելու համար ամէն անձկութիւն, կառավարութիւնը կը յայտարարէ թէ բոլոր անհրաժեշտ տարրերը ունի հաւաստելու թէ երկրին անկախութիւնը եւ ամբողջութիւնը բացարձակապէս ապահովուած են։ Հելլէն ժողովուրդը կրնայ հանդարտօրէն իր գործերով զբաղիլ, այն վստահութեամբ թէ իր կառավարութիւնը կը հսկէ իր ապահովութեան եւ պատիւին վրայ » ։

Իտալական կառավարութեան հաւաստիքը երէկ իսկ հրատարակուեցաւ յունական թերթերուն մէջ։ Փարիզի անգլիական դեսպանը նոյն հաւաստիքները հաղորդեց նաեւ Ֆրանսական կառավարութեան, որ նոյնպէս արտակարգ

(Հետեւեալ շաբաթուան թիւէն շարունակ Դ. Էջ)

Ի՞նչ կ՚ակնկալի կը դառնայ Հռոդոսի մէջ

« Թան »ի թղթակիցը նկարագրելով Սուրիոյ եւ ուրիշ իսլամական երկիրներու մէջ ծագած յուզումը, կ՚ըսէ թէ այդ չրջանակներուն մէջ ուշադրութիւն գրաւած են Իտալիոյ վերջին պատրաստութիւնները արեւելեան Միջերկրականի մէջ,— հետեւակազօրքի տուաւրաթիւ զօրաբաժնի մը հաս – տատումը Հռոդոսի մէջ, պահեստի զօրամասերու կեդրոնացումը երկոտասան կղզիներու մէջ, օդանաւային ուժերու յաւելումը, եօթը թորփիլահալածներէ եւ տասնեակ մը սուլտանաւերէ բաղկացած իտալական նաւաբաժնի մը համա – խմբումը Հռոդոսի իտալական ջուրերու մէջ, արքիպելագոսի իտալական բոլոր կղզիներու զինաւորումը։ Հռոդոս քաղաքէն զատ, Լերոսի եւ ուրիշ քաղաքներու մէջ ալ ոչ – զինուորներու բացարձակապէս արգիլուած է մօտենալ եւ նաւային երթեւեկը դադրած է այդ կղզիներուն մերձեւ։ Ոչ մէկ օտարական կ՚ընդունուի ։

Վերջին 48 ժամուան ընթացքին Իտալացիները նոր զինուորներ զրկած են Հռոդոս եւ Երկոտասան կղզիները ։

*** «Էնթրանսիժան »ի քաղաքական աշխատակիցը կը գրէ թէ Ալպանիոյ գրաւումով Իտալիա կ՚անդամալուծէ Յունաստանը, ձեռք կ՚երկարէ Պուլկարիոյ Մակեդոնիոյ մէջէն եւ կը զօրացնէ Սոֆիայի ճնշումը Ռումանիոյ վրայ։ «Դեռ աւելին,— Իտալիա այժմ կը գտնուի Սեւանիկի եւ Պոլսոյ ճամբուն վրայ։ Մինչ Գերմանիա պատեհ ժամուն կը սպասէ Ռումանիան ստրկացնելու եւ վերջապէս Սեւ Ծով հասնելու համար, Իտալիա կը պատրաստուի եգէականի իջնելու ։

« Թուրքիա, որ չէ մոռցած Իտալիոյ տեսիլները Ատանայի, Ատալիայի, Ա – լեքսանդրէթի եւ նոյնիսկ Իզմիրի մասին, բնականաբար կը վախնայ որ նորէն իր կողմը կը դառնան այդ ցանկութիւնները »։

Ալպանիոյ գրաւման չնորհիւ Իտալիա այսուհետեւ կրնայ փակել Օթրան – թոյի ջրանցքը, կոթնելով Սանթի–Քուաթանթայի եւ Վալոնայի խարխնե – րուն վրայ եւ այլուր գործածել իր նաւային ուժը, փոխանակ բազմաթիւ մարտանաւեր անչարժութեան դատապարտելու Ադրիականի պաշտպանութեան համար ։

Ի՞նչ վերջնագիր ուղղուած էր Ալպանիոյ

Ալպանական աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ արշաւանքէն առաջ Իտալիա հե – տեւեալ վերջնագիրը ուղղած էր Ալպանիոյ, որուն թագաւորը, կառավարութիւնը եւ խորհրդարանը մերժելէն ընդունիլ ։—

1.— Իրաւունք զօրք ցամաք հանելու որ եւ է տեղ եւ որ եւ է վայրէ մէջ։

2.— Իտալիոյ զինուորական իշխանութեանց հսկողութեան յանձնել Ալ – պանիոյ բոլոր ամրութիւնները, ճամբաները, կամուրջները, նաւահանգիստները եւն. ։

3.— Ալպանիա բնակող Իտալացիներուն տալ քաղաքացիական այն բոլոր իրաւունքները զոր կը վայելեն Ալպանացիները, մէկը ըլլալով երեսփոխան, նախարար եւն. դառնալու իրաւունքը ։

4.— Ջնջել Ալպանիոյ արտաքին գործերու նախարարութիւնը, արտաքա – մանի ալպանական չահերուն պաշտպանութիւնը յանձնուած ըլլալով Իտալիոյ դեսպաններուն եւ հիւպատոսներուն ։

5.— Իտալացի ընդհ. քարտուղարներ նշանակել բոլոր նախարարութեանց մէջ ։

6.— Թիրանայի իտալական դեսպանը անդամ պիտի ըլլայ ալպանական կառավարութեան, եւ փոխադարձաբար Հռոմի ալպանական դեսպանը պիտի անդամակցի Ֆաչական կառավարութեան ։

Զօկու թագաւորն ալ Սեւանիկ ապաստանեցաւ

Ալպանիոյ թագուհին հազիւ Սեւանիկ իջած՝ իր նորածին զաւկին հետ, Զօկու թագաւորն ալ ետեւէն հասաւ, քանի մը չաբաթ մնալու ծրագրով։ Իտալական կառավարութիւնը օրէնքէ դուրս հռչակեց փախստական թագաւորը, որ պիտի դատուի պետական տեսանի մը առջեւ, իրրեւ հայրենադաւ։ Պարզեւ խոստացուած է զայն բռնողին։

Զօկուի կարծիքով, Իտալիա հողեր պիտի գրաւէ մինչեւ Սեւանիկ, իսկ Գերմանիա բաժին պիտի ստանայ Ռումանիայէն եւ Եուկոսլաւիայէն։ Թագաւորը արտօնուեցաւ միայն մէկ յայտարարութիւն ընելու, իրրեւ կոչ մը իր ժողովուրդին ։

— « Մենք կը նախընտրենք մեռնիլ, անչափահաս մանուկներէն մինչեւ ամէնէն տարէց տղամարդիկը, ապացուցանելու համար թէ մենք ծախու չենք հաներ մեր անկախութիւնը »։

Մինչեւ թագուհի Կէրալտինի ապաքինումը թագաւորը պիտի հաստատուի Վլոյայի չրջանին մէջ, Փորթաբոս, Օաէլ Թէոքսէնիա, հռչակաւոր Աքիլլէսի ծննդավայրին մօտ։ Իր հետեւորդները կը բաղկանան 105 անձերէ, որոնց 25ը պիտի մնան Վլոյ, իսկ 80ը Լարիսա ։

Լիսաւնեկան ապաստի յաւելումը

Մարտ 21 թուակիր հրամանագիր մը, որ հրատարակուած է պաշտօնա – թերթի մարտ 22 թիւին մէջ, 1938 նոյեմբեր 12ի հրամանագիր – օրէնքին համաձայն, Սէնի նահանգին ընտանեկան նպաստներու (Allocations familiales) նուազագոյն չափը որոշուած է հետեւեալ համեմատութեամբ, սկսելով 1939 ապրիլ 1էն ։—

Առաջին զաւկին համար օրական 3, ամսական 75 ֆրանք ։

Երկրորդ զաւկին համար՝ օրական 6, ամսական 150 ֆրանք։

Երրորդէն սկսելով իւրաքանչիւր զաւկի համար օրական 9, ամսական 225 ֆրանք ։

Հետեւաբար, ծնողքին հոգածութեան կարօտ մէկ զաւկի համար՝ օրական 3, ամսական 75 ֆրանք։ Երկու զաւկի համար՝ օրական 9, ամսական 225։ Եր – եք զաւակներու համար՝ օրական 18, ամսական 450։ Իսկ երեքէն վեր իւրաքանչիւր զաւկի համար օրական 9, ամսական 225 ֆրանք։

Գալով գործազուրկներուն, ամսական սակը 30 օրուան վրայ բաժնուած ըլլալով, օրական համեմատութիւնը պիտի ըլլայ.— մէկ զաւկի համար 2.50, փոխանակ 2ի։ Երկու զաւկի համար՝ օրական 7.50, փոխան 5.33ի։ Երեք զաւակներու համար ՝ օրական 15 ֆրանք, փոխան 10.33ի։ Իսկ երեք զաւակէն վեր՝ իւրաքանչիւրին համար 7.50, փոխան 5.33 ֆրանքի ։

»»» · «««

ՀՌՈՄԷն կը հեռագրեն թէ Իտալիա դրօշի տակ առած է 200.000 նոր զինուորներ։ Իրազեկներու կարծիքով, Իտալիա այժմ զէնքի տակ ունի 950.000 զինուորներ ։

ԿԱՑԻ ՆՈՒՐԱԲԵԼԸ

(ՊԱՏՄՎԱԾՔ ԿՅԱՆՔԻՑ)

— 88 —

ԳԼՈՒԽ ՉՈՐՐՈՐԴ

Ա

— Ամսում մեկ անգամ եկեղեցի պիտի գնանք, Նազլուն, — ասաց Յէնի տոխտր, պատուհանը, դիմացինը, փակելով։ Նազլուն ոչինչ պատասխանեց։ Ինքնաթռիչքի նկատմամբ նրա վախը ոչնչացել էր։ Ամառ ոչնչով չէր նմանում ձմռանը։ Ամառ ամեն ինչ ավելի հեշտ էր։ Ամառ ամեն ինչ ավելի հեշտ էր։ Ամառ ամեն ինչ ավելի հեշտ էր

ԼԱԼ ԱՐՋԱԽԻՀ, ՕՋԱՀԱ ԽԱՏԱՆ ԵՎ ԱՍՏԱՂ

(ԻՐԱԿԱՆ ԴԵՊՔԵՐ)

— ∞ —

Ալ այսպէս կալ Նկարչի մէջ տպաւորութիւնները, որոնք ան ստացած էր Տիգրանակերտի մէջ, ուր ան ծանօթացած էր Տիգրանակերտի ազգային ժողովականներուն հետ, որոնք ամէն կերպով ջանացին զինք ներգրաւել իրենց գործունէութեան մէջ։ Ան ալ ինքզինքը կը նետէ ամէն ինչի մէջ, կը մասնակցի ամէն ժողովի, կը կարդայ իր նկարները, կը խօսի, կը վիճի, կը բացատրէ, կը պաշտպանէ իր գաղափարները։ Ան կ՚ուզէ ամէն ինչ տեսնել, ամէն ինչ ճանչնալ, ամէն ինչ ուսումնասիրել։ Ան կ՚ուզէ ամէն ինչ ըմբռնել, ամէն ինչ գրի առնել։ Ան կ՚ուզէ ամէն ինչ գրի առնել։ Ան կ՚ուզէ ամէն ինչ գրի առնել։

Ան կ՚ուզէ ամէն ինչ գրի առնել։

Ան կ՚ուզէ ամէն ինչ գրի առնել։

միջոցներ ձեռք առած է, Միջերկրականի ապահովութեան համար: Նախա – բարական խորհուրդը գումարուեցաւ 24 ժամ առաջ, երէկ, փոխանակ չորեք – շաբթիի, խորհրդակցելու համար կացութեան մասին: Արտաքին նախարարը նոր տեսակցութիւններ ունեցաւ լեհական եւ խորհրդային դեսպաններուն հետ, Ռումանիոյ պաշտպանութեան մասին: Իրազեկները կը հաւաստեն թէ Անգլիա չուզեր իր պաշտպանութիւնը երկարել մինչեւ Ռումանիա, այդ հոգը ձգելով Լեհաստանի եւ Մ. Միութեան վրայ: Բայց Լոնտոն մասնաւորապէս շահագրգռուած է Թուրքիոյ ապահովութեամբ եւ կ'ուզէ այդ երկիրն ալ իր պաշտպանութեան տակ առնել, ինչպէս Յունաստանը: Լոնտոնի թերթերը կը գրեն թէ նախարարական խորհուրդը իր օրակարգին վրայ ունի պաշտպանողական դաշինքի մը կնքումը՝ Յունաստանի եւ Թուրքիոյ հետ :

Ամէն պարագայի մէջ, մտահոգութիւնը չէ փարատած տակաւին, հակառակ բոլոր հաւաստիքներուն: Մինաց որ, շատ քիչեր կը հաւատան զանազան հաւաստիքներու, Միւնիխի փորձէն վերջը :

**** Բրիտանական դահլիճը երկուշաբթի օր լայնօրէն քննելով կացութիւնը, որոշեց ուժգին բողոքագիր մը ուղղել իտալական կառավարութեան: Բոլոր նախարարները համաձայնեցան այս կէտի մասին, ոչ թէ իրաւական նկատումներով, այլ մանաւանդ այն հետեւանքներով որ կրնայ ունենալ Ալպանիոյ գրաւումը Եւրոպայի ընդհանուր կացութեան վրայ :*

Թէ Փարիզի եւ թէ Լոնտոնի մէջ բացառիկ ժողովներ գումարեցին ազգային պաշտպանութեան խորհուրդները, անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առնելու համար: Փարիզի ժողովը տեւեց երկու ժամ, նախագահութեամբ վարչապետին, որ միեւնոյն ատեն ազգ. պաշտպանութեան նախարարն է :

Եուկոսլաւիա, Ռումանիա, Պուլկարիա

Կիսապաշտօնական «Թան»ը, որ ընդհանրապէս պաղարիւն է, երեք օրէ ի վեր ահազանգ կը հնչեցնէ իր խմբագրականներով, հակադնելու համար թէ Իտալիա պիտի չսահմանափակուի Ալպանիոյ գրաւումով .

— « Այլեւս բացորոշ է իտալական ռազմախաղը: Ան ոչ միայն կը ձգտի դէպի Սելանիկ եւ Եգէական իջնել, ապահովելու համար արեւելեան Միջերկրականի տիրապետութիւնը, այլեւ պաշարել Եուկոսլաւիան, անջատելով զայն Պալքանեան Համաձայնութեան միւս պետութիւններէն եւ կղզիացնելով Ռումանիան, որպէսզի դիւրացնէ գերմանական գրոհը դէպ ի այդ երկրին բնական հարստութիւնները եւ դէպի Սեւ Ծով » :

Քաղաքական շրջանակներու մէջ նշանակալից կը գտնեն Եուկոսլաւիոյ վերապահ դիրքը: Երեւոյթներէն դատելով, ան լռելեայն հաւանած է Ալպանիոյ գրաւման, իմնալով Իտալիոյ ազդեցութեան տակ: Փարիզի արմատական օրկանին քաղաքական խմբագիրը, Տիկին Ժրնըվիէվ Թապուի, կը կարծէ թէ Մուսոլինի պիտի չինայէ նոյնիսկ Եուկոսլաւիոյ, որ պիտի բաժնուի երեք մասի,— նախկին Սերպիան պիտի մնայ ինքնուրոյն, Տալմացիան պիտի անցնի Իտալիոյ, Սլովէնիան՝ Գերմանիոյ: Նոյն յօդուածագրին կարծիքով, Ռումանիան ալ անշարժութեան դատապարտուած ըլլալով, Պուլկարիա պիտի կրնայ ետ առնել ոչ միայն Տոպրուճան, այլեւ Տէոէ Ագաճը ...

Միւս կողմէ, իտալական թերթերը խրատներ կուտան Թուրքիոյ, որպէսզի գործիք չդառնայ միւս պետութեանց: Զրոյցի մը համաձայն, գերմանական կառավարութիւնն ալ ազդարարութիւններ ուղղած է Ռումանիոյ արտաքին նախարարին, որ Պոլիս գացած եւ բանակցութիւններ վարած էր Թուրքիոյ հետ :

Կը հաստատուի թէ Տոքթ. Կէօպէլս, Գերմանիոյ քարոզութեանց նախարարը, էնկիւրի պիտի այցելէ, Գերմանիա վերադառնալէ առաջ: Ինչպէս կը յիշուի, Տոքթ. Կէօպէլս Փէշթա, Աթէնք եւ Հռոդոս այցելելէ վերջ, եգիպտոս գացած էր: Լուրեր կը շրջին նաեւ Կէօրինկի այցելութեան մասին :

Էնկիւրիի քաղաքական շրջանակներուն մէջ կը հաւաստեն թէ Թուրքիա երբեք պիտի չմիանայ Հռոմ – Պերլին առանցքին :

ՋՈՒՆԱՑՈՒՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՍՈՒՐԻՈՅ ՄԱՐԶՊԱՆԸ, Պ. ԿԱՊՈՒՒԼ Փիւօ, որ Փարիզ կուգայ ցամաքի ճամբով, 15 օր մնալու համար, էնկիւրի հանդիպելով հանդիսաւորապէս ընդունուեցաւ Թրքական կառավարութեան կողմէ: Մարզպանը յայտարարեց թէ կացութիւնը խաղաղած է Սուրիոյ մէջ, նոր դաշինքին կազմութենէն ի վեր : Էնկիւրի կը գտնուի նաեւ Սանճաքի պատուիրակը, Տնդ. Քուչ :

ԻՐԱՆԻ ԳԱՀԱԺԱՌԱՆԳԻՆ ամուսնութեան առթիւ Փարիզէն մասնաւոր պատուիրակութիւն մը պիտի երթայ Թէհրան, նախագահութեամբ Զօր. Վէյգանի: Գահաժառանգը եգիպտոսէն Իրան վերադարձաւ եգիպտական նաւով մը , որուն իրենց ջուրերուն մէջ հետեւեցան իտալական, ֆրանսական եւ անգլիական մարտանաւեր: Հարսնիքը տեղի պիտի ունենայ ապրիլ 21ին:

ՀԻԹԼԷՐԻ ծննդեան 50ամեակին առթիւ, Պուլկարիայէն մասնաւոր պատուիրակութիւն մը պիտի երթայ Պերլին, բաղկացած՝ եմսական եւ հազոր – դակցութեանց նախարարներէն, երեսփ. ժողովի նախագահէն, սպայակոյտի պետէն, օդատորմիղի վարիչէն, ծովային հրամանատարէն եւ Սոֆիայի քա – ղաքապետէն: Թուրքիայէն ալ մասնաւոր պատուիրակութիւն մը պիտի ե – թայ, նախագահութեամբ ընդհ. սպայակոյտի պետին՝ Զօր. Սաբի Կիւնտու – լի: Պատուիրակութիւնը կը բաղկանայ 19 անդամներէ, որոնց մէջ կը գտնուին հինգ երեսփոխան – զօրավարներ, խումբ մը երեսփոխաններ եւ ուրիշ երե – ւելիներ :

ԹԻՐԱՆԱՑԻ գրաւումէն անմիջապէս վերջը, Մուսոլինի իր փե – սային միջոցաւ 190.000 ոսկի ֆրանք ղրկեց, բաժնուելու համար աղքատնե – րուն: Իտալական իշխանութիւնը արդէն իսկ ձեռնարկած է Ալպանիոյ վերա – կազմութեան, ֆաշական գրութեամբ: Կ'ըսուի թէ հարիւր հազար զինուոր կեդրոնացած է երկրին մէջ, որ եւ է դիմադրութիւն խորտակելու համար: Զօ – կու թագաւորը միասին տարած է պետութեան ոսկի պահեստը, 80.000 տոլար:

ՉԵԿՈՍԼՈՎԱԿԻՈՆ արհեստագրու վարիչը, Եժով, որ ջրային անտեսութեան գոր – ծառքը նշանակուած էր անցեալ տարի, այդ պաշտօնէն ալ քշուեցաւ ապրիլ 10ին, նոր հրամանագրով մը: — Լրտես մը մահուան դատապարտուեցաւ Քիէվի մէջ :

ՀԱՄԱՐԱԲԱԿԱՆ ընկերութեան գործադիր կոմիտէն մասնաւոր նիստ մը գումարեց Լոնտոնի մէջ, քննելու համար Ալպանիոյ գրաւման հետեւանքները: Ժողովը բանաձեւ մը քուէարկեց, որ կ'ըսէ թէ «ամբողջ իսլամական աշխարհը օգնութեան պիտի հասնի, եթէ Ալպանիա դիմադրէ » :

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ պաշտօնաթերթը հրամանագիր մը հրատարակեց, որուն համաձայն կառավարութիւնը իրաւունք ունի բռնագրաւելու անհատական փո – խադրութեան բոլոր միջոցները,— ինքնաշարժ, հեծելանիւ, ձի, կառք, եւն. ինչպէս եւ անթելի գործիքները, զօրաշարժի կամ տեխզողական պարագանե – րու մէջ: Հրամանագիրը կ'արուոնէ նաեւ ազգ. պաշտպանութեան յատկացնել փոխադրութեանց բոլոր պաշտօնեաները, մինչեւ 60 տարեկանը :

ՊԱՊԸ Զատկի առթիւ քարոզ մը խօսեցաւ 40.000 ունկնդիրներու առջեւ, յանուն աշխարհի խաղաղութեան: Անշուշտ քարոզը լատիներէն էր, բայց անմիջապէս թարգմանուելով լսուեցաւ ի սիւուս աշխարհի: Պապը յայտա – րարեց թէ խաղաղութիւնը չի կրնար հաստատուիլ, երբ ազգերը իրար են հանդիման եւ «հանդիսաւորապէս կնքուած դաշինքներ եւ խոստումներ կորան – ցուցած են իրենց սրբութիւնը եւ խմաստը: Խաղաղութիւն չի կրնար ըլլալ ա – ռանց բարեկարգութեան, ոչ ալ բարեկարգութիւն՝ առանց արդարութեան » : Եզրակացնելով Պիոս ԺԲ. յորդորեց հաւատարիմ մնալ տրուած խոստու – մին: Ցետոյ պատշգամ ելլելով օրհնեց հաւատացեալները :

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒՄ

ԸՆԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ԲԵՄԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲ ՏԻԿ. ԱՆՆԱ ԲՈՒՏԱՂԵԱՆԻ

16 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին **Mutualité**ի մեծ սրահին մէջ, 24 Rue St. Victor, Paris (5)

ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒԻ ԱԿԱՆԱՒՈՐ ԹԱՏԵՐԱԳԻՐ **ԼԵՒՈՆ ՇԱՆՔԻ** ԳԼՈՒԽ-ԳՈՐԾՈՑԸ

"ՕՇԻՆ ՊԱՅԼ"

Գատմական տրամ Կիլիկիոյ 14դ. գարու շրջանէն

ՕՇԻՆ ՊԱՅԼԻ դերը կը կատարէ՝ Պ. Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆ ՌԻԹԱՅԻ դերը կը կատարէ՝ Ռուսական օպերայի երգչուհի **ԻՊԽԱՆՈՒՀԻ ԱՐՓԱԿ ԱԲԳԱՐԻԹԵԱՆ**

Կը մասնակցին՝ Տիկիններ՝ Վ. Խաչատուրեան, Սեւէփեան, Օր. Գլընեան, Պ. Պ. Տէրվիշեան, Սարաֆեան, Գրիգոր Վահան, Ռ. Զարդարեան, Մանրաշ, Միհէլեան, Տաւօնեան, Սեւէփեան, Սարգիսեան, Սողոմոնեան ,Կարապետեան, Տանտիկինեան եւ ուրիշներ :

Maquillage՝ սինէմայի արուեստագէտ Պ. Յակոբ Առաքէլեանէ, հագուստները՝ Փարիզի մեծ տուներէն :

Տոմսերը կը ծախուին.— «ՅԱՌԱՋ»ի խմբագրատունը, 17 Rue Damesme (13), «ԱՊԱԳԱՅ»ի խմբագրատունը, 4 Rue Saulnier (9), Պ. ՀՐԱՉՆ ՄԱՄՈՒԼԻԱՆի գրավաճառատունը, 51 Rue Mons. le Prince (6), «ՇԻՐԱԿ» նպարավաճառատուն, 26 Rue de Trévise (9), Տպարան VICTOR, 83 Ave. d'Italie. սափրիչ ԱՐՇԱԿ, 50 Rue St. Georges : ԳԻՆԵՐԸ՝ 10, 15 եւ 20 ՖՐԱՆՔ:

Իսկ հանդէսին օրը կիչէն : Ծախուած տոմսակները Թուագրուած են խճո դումի տեղի չտալու համար :

Հ. Յ. Կ.

Փարիզ

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ «Ս. Փինասեան» կոմիտէի ընկերային-ակարական դասախօսութիւնը 12 Ապրիլ, Չորեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին իր Աթոռին մէջ: Կը խօսի քնկ. Ս. ՏԷՐ ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ:

ԱՆԳԷՆ-ՊՈՒԱՖՈՒՆԳԻ «Արաս» ենթակոմիտէի ընկ. ընդհ. ժողովը 14 Ապրիլ, Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին, սովորական հաւաքատեղին:

«ՐԱՖՖԻ» ԼՄԱՐԱՆ

Յառաջիկայ դասախօսութիւնը 13 Ապրիլ, Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 8,30ին Cadet սրճարանին վերնայարկը, Մէթրօ Cadet:

Կը խօսի Դնդ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ, Նիւթ՝ «Վասպուրականի Ապրիլեան հերոսամարտը»:

Ֆ. Հ. ԿԱՊՈՑՏ ԽԱԶԻ ՏԱՍՆԱՄԵԱԿԸ

ԵՒ ԱՆԿԷՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ

16 Ապրիլ կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Salle des Fêtesի մէջ

30 Rue du Casino Անկէն

Հովանաւորութեամբ Mr PATENOTRE DESNOYERի

ԿԸ ԽՕՍԻ՝ **Պ. Գ. ԲԱԼԱՅԵԱՆ**

Գեղարուեստական բաժին՝ «Սիփան կոմիտաս» երգչախումբը, ղեկավար – րութեամբ Պ. Ա. ՊԱՐԹԻԵԱՆի, Լուծակ՝ Տիկին Ա. ՊԱՐԹԻԵԱՆ, դաշ – նակ՝ ՕՐ. Մ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ եւ փոքրիկն Օր. Ա. ՊԱՐԿԻՐՃԵԱՆ, արտասանու – թիւն՝ ՕՐ. Մ. ՕՍՄԱՆՃԵԱՆ (հայերէն), ՕՐ. Ա. ԶԱՀՐԻՃԵԱՆ (ֆրանսերէն), ժամը 6 — 12 պարահանդէս:

Ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ :

14րդ տարեկան ցեւեկոյթ

ՀԱՅ ԱՐԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՓԱՐԻԶԻ ԾՐՋԱՆԻ ՍԿԱՈՒՏՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԳԱՅԼԻԿՆԵՐՈՒՆ

Նախագահութեամբ ՀԱՆՐԻ ՄԱՐԹԻի, անդամ Սկաուտական Միջազգային Կոմիտէին

կիր. 30 Ապրիլ, կէսօրէ վերջ ժամը 2,30ին, 7 rue du Fg. Poissonnière

Métro: Bonne Nouvelle Մուտ 10 եւ 7,50 ֆրանք

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՑԵՐԵԿՈՑԹ

Կազմակերպուած ՀԱՅ ՔՆԱՐ ԵՐԻԶԱՒՈՒՀԻՄԲԻՆ կողմէ

16 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4ին մինչեւ կէս գիշեր

8 rue Bossuet Բարեգործականի Տան մէջ

խնամուած պիւֆէ՝ մատչելի գիներով, մուտք 6 ֆրանք:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Ֆ. Հ. Կ. ՀԱԶԻ Անկէնի Մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը՝ Ապրիլ 12ին, Չորեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, խիստ կարեւոր օրակարգ, ազգային հաւաքատեղին, Անդամներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է: Մասնաւոր հրաւէր պիտի չղրկուի:

ԱՆԻԷԹ-ՊՈՒԱՒՈՒԼՈՆԳԻ Կապոյտ Խաչի ընդհ. ժողովը 13 Ապրիլ, Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 8ին, ընկերվարականներու սրահին մէջ, 149 bis, Av. d'Argenteuil, Asnières.

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Ֆ. Կ. ՀԱԶԻ Ռոմէնվիլ-Մոնթրէյի Մասնաճիւղը շնորհակալութեամբ ստացած է Տէր եւ Տիկին Ասոդիանէ 100 ֆր., իրենց ազգեան Միրվարդ Ասոդեանի քառասունչորս առթիւ: Տէր եւ Տիկ. Վտաքանդիէ 50 ֆր., փոխան ծաղկեպսակի, Տիկ. Լուսաբէր Պօղոսեանի մահուան առթիւ:

ԾԱԽՈՒ Է Նպարավաճառի խանութ մը, գինուորական ծառայութեան մեկնելու պատճառաւ: Դիմել Պ. ԵԶԵԿԻԷԼ Մ – ՆԱՍԵԱՆի. 13, Rue du Pourtour, Clamart, (Seine).

Ազգ. վիճակահանութեան պարգեւները

Ազգ. պարզեւախաղի 1939ի 5րդ շաբթին վիճակահանութիւնը տեղի ունեցաւ շաբաթ գիշեր, Փոլի մէջ: Հինգ մլիոնի մեծ պարգեւը շահեցաւ 166.997 թիւը :

Հետեւեալ չորս թիւերէն իւրաքանչիւրը շահեցաւ 1.000.000 ֆրանք. — 1.010.514, 971.517, 1.246.227, 1.214.090 :

Հետեւեալ վեց թիւերէն իւրաքանչիւրը շահեցաւ 500.000 ֆրանք :— 1.234.348, 343.731, 526.822, 1.013.315, 1.146.163, 604.169:

Հետեւեալ վեց թիւերէն իւրաքանչիւրը շահեցաւ 200.000 ֆրանք :— 1.354.181, 842.644, 1.366.570, 925.370, 682.429, 074.524:

19061, 05157, 89273, 79507, 00325 եւ 16324 վերջացող թիւերը շահեցան 100.000 ֆրանք :

02812, 34075, 10370, 29795, 42713 եւ 12114 վերջացող թիւերը շահեցան 50.000 ֆրանք :

1404, 3007, 7969, 1016, 2345 եւ 0863 վերջացող թիւերը շահեցան 20 հազար ֆրանք :

397 վերջացող թիւերը շահեցան 10000 ֆրանք:
932 վերջացող թիւերը շահեցան 5000 ֆրանք :
959 վերջացող թիւերը շահեցան 2000 ֆրանք:
63 վերջացող թիւերը շահեցան 220 ֆրանք :
7 վերջացող թիւերը շահեցան 110 ֆրանք :

ՄԱՅՐԵՐ

փրկեցէք ձեր տղոց ակռաները փտութենէ

Մարթել տուէք ամէն գիշեր պառկելէ առաջ իրենց ակռաները **DOLINE ALCALINE** ակռայի փոշիով (պատրաստուած Տօքթ. Արամ Ճիճեանի **formule**ին վրայ):

Doline Alcalineի

կանոնաւոր գործածութիւնը կ'արգիլի ակռաներու փտութիւնը (caries) մասնաւորաբար կրազրկութեան (décalcification) ենթականերու մօտ :

ՊԱՀԱՆՋԸ

Դեղարաններէն **Doline alcaline** ակռայի փոշին, մանաւանդ ձեր տղոց համար, ան է որ կ'արգիլէ լինտերու ցաւը զգայնութիւնը եւ բերնի թթուներու կազմութիւնը :

ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ · ԴԵՂԱՐԱՆՆԵՐԸ

Կեդրոնատեղի O. C. P. եւ Ph. BAILLY, 15, Rue de Rome, Ph. CANONNE, 49, Rue Reaumur եւ 88, Bld. Sebastopol, Ph. du NORD, 132, Rue Lafayette, Ph. de la PORTE d'ORLEANS, 4 Place de la Porte d'Orléans, Pharmacie de l'EST, 12, Rue de Strasbourg :

ԻՐԱՒԱԳԷՏ - ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ

Արտաւազդ Հանըմեան

122 Boulevard Murat (Paris 16e)

Մէթրօ Փօրթ տը Սէն Քլու, եւքը, Ավընիւ տը Վէրսայլի կողմէն: Դիմել իրեն վստահութեամբ ամէն կարգի դատի, առնելիքի եւ գործի համար:

10 - 12, 6·30–8, բացի երեքշաբթի եւ ուրբաթ առաւօտներէն: Թէլէֆօն, Ժասմէն 52–69:

ՀԱՍՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻԻՆ

ԻՐԱՒԱԳԷՏ - ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ

ՎԱՀԱՆ ԵԱՐՃԱՆԵԱՆԻ

Գրասենեակը փոխադրուած է

21, RUE BAUDIN, PARIS (9e)

Tél. Tru: 29 - 39

(Մէթրօ Cadet, Սգուաո Մոնթօլօնի ե. բիւ Լաֆայէթի անկիւնը)

Ընդունելութիւն ամէն օր 9էն 11 եւ 5էն 7 եւ ժամադրութեամբ

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆԻ ԵՒ ՁԻՏԵՍՏԵՂԷՆԻ ԿԱՊՈՑՆԵՐ ՌԱԻԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Լոնտոնէն, Փարիզէն եւ Փրակայէն կ'ուղարկենք՝ բրդեղէններ, կօշիկներ, ճերմակեղէններ, Թրիքոներ եւայլն, ամենաժամն պէնռով: Կը ստանձնենք նաեւ յաճախորդներու կողմէ գնուած ապրանքներու առաքումը: Փափաքողներուն կը ղրկենք բրդեղէններու նմոյշները եւ մանրամասնութիւններ:

Կ'ուղարկենք դիւրատար (portatif) **Underwood** մեքենաներ: Ռուսական տառերով, ամենաժամն պէնռով :

Գիմել՝ American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber

Tél. Opéra 67-77

ՁԱԿՈԲ ՉԱՓՐԵԱՆ

FABRIQUE DE PARFUMS

14 RUE CARLE-HEBERT, **Courbevoie, Seine. Tél. Défense 10—55**

Ո ՏԸ ՔՈԼՈՆԸԼ ԵՒ ԱՆՈՒՇԱՀՈՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

TCHAKER ՎԱՃԱՌԱՆԻՇՈՎ

Կը ծախուին՝ Թուալա Քաղքիէ, Պոնմառշէ, Բրէնթաճ, Կալէրի Լաֆայէթ վաճառատուները եւ **42 Bld. de Strasbourg**:

Մէկ լիտրը՝ 75, ½ լիտրը՝ 40, ¼ լիտրը՝ 25 եւ 1/8 լիտրը՝ 15 ֆր.:

ՐԱՖՖԻ

Փարիզի առաջնակարգ հայկական ճաշարանի տնօրէնութիւնը, դոհացում տալու համար իր սիրելի յաճախորդներուն եւ հայրենակիցներուն բաղձանքին, ամէն երեկոյ ժամը 7 — 12, կազմակերպած է հայկական եւ կովկասեան երաժշտութիւն, ղեկավարութեամբ

ՄԱՆՈՔ ԹԱՒՈՒՍՏ ԵՒ ԳՈՒՐԻ

եւ ընկերակցութեամբ յայտնի երգիչներու :

Հասցէ՝ **8, RUE MAUBEUGE, Métro Le Peletier, Cadet, N. D. Lorette**

Le Gerant : H. STEPHAN

Imprimerie A-DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme — PARIS (13e)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 376.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : GOBelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՌԱՄՍԵԱՅ ԵՌԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ ..... 150 ֆրանք 75 ֆրանք 40ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա ..... 285 ֆրանք 140 ֆրանք
Ուրիշ երկիրներ ..... 515 ֆրանք 110 ֆրանք

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 13 ԱՊՐԻԼ JEUDI 13 Avril 1939

15e Année No. 4013 — ՅԻՍ ՏԱՐԻ

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՊԱՅՔԱՐ ՀՈՂԻ ԵՒ ՋՈՒՐԻ

— ∞ —

Ուրեմն, անգամ մը եւս կը զոնուինք խռովայոյզ, արկածալի եւ խորագէտ վերլուծիչ կացութեան մը առջեւ: Նոյնքան եթէ ոչ աւելի ծանրակչիռ, որքան 1938 Մեպտեմբերին:

Պատերա՞զմ: Ոչ այս անգամ ալ, քանի որ... պատրաստուածքիւնները լրացած չեն տակաւին, հակառակ փոխադարձ յոխորտանքներուն :

Ոչ գուշակութիւններ կատարելու, ոչ ալ վճիռներ արձակելու յանկուճութիւն ունինք: Պարզապէս դէպքերու վերլուծումն է որ այս տրամաբանական եզրակացութեան կը տանի մեզ, ինչպէս անցեալ սեպտեմբերին :

Ի՞նչ կը տեսնենք, իրերու հիմնական երեւոյթ , օրուան լուրերու զարհուրելի, աննախընթաց ժխորին մէջ :

Պայքար ազդեցութեան եւ գերակշռութեան, հողի եւ ջուրի , չին աւարներու ապահովութեան եւ նորերու ապահովման :

Արդ, քանի այս վիթխարի եւ պայթուցիկ պայքարը կը մղուի անձարներու, տկարներու դլխուն, վախ չկայ պատերազմի :

Անցեալ Սեպտեմբերին, չորս Մեծերը դլուխ դլխի տուին եւ կարմիր մատիտը ձեռք առած՝ «վերակազմեցին» Զեխոսլովակիան: Թեւատեցին, կլորցուցին զայն, գոհացնելու համար Գերմանիան:Ադիթէն օգտուեցան ուրիշ երկու դրացիներ ալ, Հունգարիա եւ Լեհաստան, իրենց բաժինը կորզելով տաք - տաք:

Եւ խաղաղութիւնը «փրկուեցաւ»: Լաւատեսները կը կարծէին թէ Եւրոպան այլեւս պիտի կրնայ հանդիստ չունչ քաշել, գոնէ երկար տեսնի մը համար :

Վեց ամիսը չանցած, նորէն «փոթորկաբեր հողմունք»:

Ի՞նչ էր պատահած: Հռոմ - Պերլին առանցքը նորէն կը խլրտէր: Գերմանիա կը տրտնջար թէ արեւմտեան պետութիւնները — այսպէս կոչուած ժողովրդապետութիւնները » — դաւեր կը լարին, պաշարելու համար Առանցքը: Եւ առաջ մը Մուսոլինի խորհուրդով, քսաներչորս ժամ վերջն ալ դերմանական բանակը Չեխիա արշաւեց, իր թեւարկուքեան տակ առնելով Պոհեմիան եւ Մորաւիան: Միւս երկու դրացիները, Լեհաստան եւ Հունգարիա նորէն օգտուեցան ափրիէն, իրենց միջեւ բաժնելու համար Կարպաթեան Ուկրաինան (Ռութէնիա):

Աղէ՛տ: Պատերա՞զմ: Ո՞ր դերագոյն չահերուն համար:

Եւ «ժողովրդապետութիւնները» գոհացան բողոքագիրներ ուղղելով, միեւնոյն առեն ծրագիրներ որոճալով, կասեցնելու համար դերմանական գրոհը :

Հիթլէր նորէն լեռը քաշուեցաւ, այս անգամ յառաջ մղելով իր զինակիցը, Մուսոլինին: Եւ այս վերջինը սկսաւ ուղղակի - անուղղակի սպառնալիքներ ուղղել Ֆրանսայի դէմ, առանց բացորոշապէս ճշդելու իր պահանջները: Ֆրանսայի վարչապետը դարպարակաւ կրկնելով «ոչ մէկ թիզ հող»ի ազդարարութիւնը, միեւնոյն առեն ուզեց իմանալ թէ իսկապէս ի՛նչ է Հռոմի ուզածը:

— « Մենք վարժուած ենք տասնեակ տարիներով սպասելու» , պատասխանեցին Հռոմէն: Ու մինչ կը կարծուէր թէ իտալական զգալարիկը պարզուած է, ահա նոր անակնկալը — դրաւում Ալպանիոյ, աւազ ուրբաթ օրով:

Փակագիծ մը.— Կարգ մը թերթեր սրատեսութիւնով մը կը յիշեն այս պարագան: Կիսապաշտօնական «Թան»ը կը դրէր իր ալրիլ 9ի խմբագրականին մէջ.— «Վայրագ ոմբակոծումը Ալպանիոյ ծովեզերեայ քաղաքներուն, աւազ ուրբաթ օրով, որ ինքնաշարժ նամփոփումի օր մըն է ամբողջ քրիստոնեայ աշխարհին համար»: :

Կարելի չէ՞ր քիչ մըն ալ Հայոց պատմութիւն թղթատել, այս առթիւ, ճիշդ այն պահուն երբ Թուրքիան անգամ դարձեր է Թանկագին զինակից մը եւ վճռական ազդակ մը խաղաղութեան հաստատման: Ուրբաթ, չարաբաստիկ Սանճաքն իսկ հալալ համարուելու աստիճան:

Շեղեցանք նիւթէն: Ալպանիոյ դրաւումն ալ փոթորիկ մը պայթեցուց արեւելքէն արեւմուտք: — Ա՛լ չափը անցաւ: Ո՞ւր կանգ պիտի առնեն այս մարդիկը: Անարդարութի՛ւն, բռնութի՛ւն: Փոքր ժողովուրդներու արիւնով, անոնց անքաւ հողերով եւ հարստութիւններով յղփացած Թուրքն անգամ դարձաւ պաշտպան պզտիկ ժողովուրդներու :

Ալպանիան գնաց ինչպէս Զեխիան, ինչպէս եթովպիան: Այդ մասին չէ որ կը վիճին Մեծերը:

Բուն տագնապը, հիմնական հարցը ուրիշ բան է,— ո՞ւր կանգ պիտի առնեն Հիթլէր եւ Մուսոլինի: Այսպէս յաջորդաբար գրոհ տալով, դաշնագիրներ պատռելով, հողեր եւ ջուրեր գրաւելով անոնք ի վերջոյ պիտի չվտանգե՞ն բուն կայսերական շահերը, գաղթաքի թէ ծովու վրայ :

Փա՞ստ,— կարդացէք օրուան լուրերը: Պ. Չեմպըրլէն, որ քանի մը օրէ ի վեր հովանոցը մէկդի դրած՝ դաւազան կը գործածէ , նորէն սկսեր է բանակցիլ Մուսոլինիի հետ, դարձեալ անուշի կապելու, չարը խափանելու համար: «Վա՛յ պարտուածներուն» — այս անգամ Ալպանիա — բայց ո՛ղջ մնայ անգլեւիտալական հաշտացնութիւնը :

Զանազարենք: Մեծն Բրիտանիոյ վարչապետը իր նոր քաղաքականութիւնը պիտի պարզէ այսօր իսկ: Բայց, օրուան լուրերը արդէն բաւական լոյս կը ցանեն իր մտադրութեանց մասին : Ալպանիոյ դրաւումէն վերջն ալ, Անգլիոյ քաղաքական շրջանակներ - բուն մէջ խզուած չեն նկատեր անգլեւիտալական համաձայնութիւնը: Ընդհակառակն, կը մտածեն թէ այդ խզումը եթէ իրենց կողմէ յայտարարուի, Մուսոլինի կրնայ զրգռուիլ եւ նոր անակնկալներ սարքել, դէպ ի Քորֆու կամ Եգէական: (Լոնտոնի յունական դեսպանը լուրջ վախեր յայտնած է Կէլիպօլուի մասին) :

Դեռ աւելի նշանակալից երեւոյթներ :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՉԵՄՊՐԼԷՆ ՆՈՐԷՆ ԿԸ ՍԱԿԱՐԿԷ...

— ∞ —

ԻՏԱԼԻՈՅ ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

— ∞ —

Բրիտանական տուրմիղը Մալթայի առջեւ

Քաղաքական աշխարհը անհամբերութեամբ կը սպասէ Անգլիոյ վարչապետին յայտարարութեանց, այսօր, հինգշաբթի:

Կը թուի թէ Պ. Չեմպըրլէն փոխանակ սպառնալից խօսքեր արտասանելու, նորէն մէջին համբոյր մը պիտի փորձէ, սիրաշահելու համար Մուսոլինին: Արդարեւ, երկու օրէ ի վեր յամառօրէն կը խօսուի նոր բանակցութեանց մասին: Նոյնիսկ լսողներ կան թէ Պ. Չեմպըրլէն անձնական նամակ մը ուղղած է Իտալիոյ Առաջնորդին, հաշտարար ելք մը գտնելու համար :

Իրականները կը հաւատան թէ արդէն իսկ բանակցութիւններ կը կատարուին երկու երկիրներուն միջեւ: Հակառակ Ալպանիոյ գրաւման, Անգլիոյ վարչապետը կ'ուզէ յուսահատական փորձ մը կատարել, պահպանելու համար խաղաղութիւնը Միջերկրականի մէջ եւ այլուր: Պ. Չեմպըրլէն իր ծրագիրը պարզած է Թագաւորին, առջի օր, երբ թէյի հրաւիրուած էր: Խօսակցութիւնը տեւած է աւելի քան մէկ ժամ: Այդ ծրագրին համաձայն, Անգլիա պիտի ա - ռաջարկէ որ Իտալիա յանձն առնէ յարգել Ճունաստանի անկախութիւնը եւ Սպանիային եան կանչել իր կամաւորները, «յաղթանակի զօրահանդէս մը» սարքելէ վերջ Մատրիտի մէջ, հաւանաբար մայիս 2ին: Ուրեմն Անգլիա աչք պիտի գոցէ Ալպանիոյ գրաւման, չդրգռելու համար Մուսոլինին: Չեմպըրլէն մինչեւ անգամ կը յուսայ Իտալիան իր կողմը քաշել, ճեղքելով կամ թուլացնելով Հռոմ – Պերլին առանցքը, անգլեւիտալական համաձայնութեան հիման վրայ:

Միւս կողմէ կը հաւատան թէ Անգլիոյ դահլիճին անդամներէն ոմանք եւ մանաւանդ արտաքին նախարարը չեն հաւատար վարչապետին այս լաւատեսութեան եւ հակառակ են կարկտան կարգադրութեանց: Անոնց կարծիքով, կարելի չէ վստահիլ Մուսոլինիի հաւատիքներուն՝ Ճունաստանի կամ ուրիշ երկիրներու մասին, քանի որ մէջտեղն է Ալպանիոյ գրաւումը: Անոնք միեւնոյն առեն կը յիշեն Սպանիոյ պարագան, դիտել տալով թէ Մուսոլինի խոստացած էր եւս քաշել իտալացի կամաւորները, քաղաքացիական պատերազմէն վերջը, բայց չկատարեց իր խոստումը :

Ինչ կը վերաբերի Ճունաստանի անկախութեան եւ հողային ամբողջութեան մասին տրուած խոստումներուն, իտալական մամուլը բացորոշապէս կ'ազդարարէ թէ այդ հաւատիքը պայմանաւոր է: Ուրիշ խօսքով, Իտալիա պիտի չհանդուրժէ որ Ճունաստանի նահանգիստները իրրեւ խարիսխ ծառայեն բրիտանական մարտանաւերու, կամ Ճունաստան մտնակցի Հռոմ – Պերլին Առանցքին դէմ սարքուած ճակատին :

Այս տեսակէտէն չափազանց պերճախօս է հետեւեալ ազդարարութիւնը , որ ուղղուած է Ճունաստանի, Թուրքիոյ, Ռումանիոյ եւ անուղղակի ալ՝ Եուկոսլաւիոյ .

— Իտալիա Ալպանիան պիտի օգտագործէ իբրեւ մեկնակէտ՝ դէպ ի Եգէական եւ Սեւ Ծով, եթէ պալքանեան պետութիւնները յարին բրիտանական ծրագրին՝ պաշարողական նպատակ մը ստեղծելու համար, ինչպէս եղաւ Լեհաստանի հետ: Իտալիա ոչ Ճունաստանի, Թուրքիոյ կամ Ռումանիոյ կը սպառնայ, ոչ ալ Եուկոսլաւիոյ: Ամէն պարագայի մէջ, Իտալիա թոյլ պիտի չտայ որ Ճունաստան եւ Թուրքիա օտար մարտանաւերու տրամադրութեան տակ դնեն իրենց նաւահանգիստները :

Հռոմի կիսապաշտօնական շրջանակներէն հաղորդուած այս ազդարարութիւնը կը հաստատեն իտալական թերթերն ալ: «Քորրիէրէ Փականօ» կը յիշեցնէ թէ Պուքրէշ, Անգարա եւ Աթէնք, որոնք կոչուած են ապահովելու Եգէականի եւ Նեղուցներու խաղաղութիւնը, պարտաւոր են դէպքերու ընթացքը ըմբռնել ճիշդ այնպէս ինչպէս Պելգրատ: «Այլապէս, Ալպանիան, որ այժմ իտալական դարձած է, կրնայ ոչ միայն իրրեւ պատուար ծառայել Ադրիականի մէջ, այլեւ իրրեւ խարիսխ՝ դէպի Եգէական եւ Սեւ Ծով խոյանալու: Բաց խօսինք,— պզտիկ պետութիւնները պէտք է լրջօրէն մտածեն , կուրօրէն որամադրուելէ առաջ այն պետութեանց որոնցմէ ուրիշ բան չեն կրնար յուսալ բայց եթէ մահ : Անոնք, նկատի առնելով իրենց ներքին կարգուսարքը, որ եւ է պատճառ չունին Եւրոպայի ժողովրդապետութեանց պատգամաբերի ապերախտ դերը կատարելու »:

Տեղական թերթերը կը դրեն թէ Փարիզի մէջ որոշ մտահոգութիւն պատճառած է Անգլիոյ ձգձգումը՝ զինուորական օգնութիւն խոստանալու համար Ճունաստանի: Այստեղ կը կարծեն թէ Մուսոլինիի անձնական հաւատիքը՝ Ճունաստանի անկախութեան մասին՝ թմրեցուցիչ ազդեցութիւն մը գործած է Անգլիոյ վարչապետին վրայ, որ այժմ կը վարանի հրապարակաւ երաշխաւորութիւն ընծայել Ճունաստանի: Կը կարծուի թէ Պ. Չեմպըրլէն պիտի դադարի մասնակի հաւատիքներ ընծայելով, այն ալ եթէ Ճունաստան յարձակման ենթարկուի: Ամէն պարագայի մէջ, Ֆրանսայի արտաքին նախարարը երկկ մասնաւոր տեսակցութիւն մը ունեցաւ Փարիզի անգլիական դեսպանին հետ, իմանալու համար Անգլիոյ բուն տեսակէտը :

Հռոմ եւ Պերլին կրակ կը տեղան

Մինչ այս մինչ այն, Պերլինի եւ Հռոմի թերթերը կը չարունակեն ուժգնօրէն ճաղկել Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի քաղաքականութիւնը, դիտել տալով թէ ան կը ձգտի «բոլշեւիկացնել» Եւրոպան: Անոնք կ'ազդարարեն թէ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի քաղաքականութիւնը պիտի պարզէ այսօր իսկ: Բայց, օրուան լուրերը արդէն բաւական լոյս կը ցանեն իր մտադրութեանց մասին : Ալպանիոյ դրաւումէն վերջն ալ, Անգլիոյ քաղաքական շրջանակներ - բուն մէջ խզուած չեն նկատեր անգլեւիտալական համաձայնութիւնը: Ընդհակառակն, կը մտածեն թէ այդ խզումը եթէ իրենց կողմէ յայտարարուի, Մուսոլինի կրնայ զրգռուիլ եւ նոր անակնկալներ սարքել, դէպ ի Քորֆու կամ Եգէական: (Լոնտոնի յունական դեսպանը լուրջ վախեր յայտնած է Կէլիպօլուի մասին) :

Դեռ աւելի նշանակալից երեւոյթներ :

Շ.

(Յարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՆՈՐ ԽՈՒՃԱՊ ՍԱՆՃԱՔԻՆ ՄԷՋ

— ∞ —

Քանի մը օրուան մէջ՝ 200 հոգի մեկնած

« Ազդակ »ի մէջ կը կարդանք.—

Վերջին քանի մը օրուան ընթացքին բազմաթիւ ընտանիքներ մեկնած են, Սուրիա եւ Լիբանան ապաստանելով: Մեկնողները արտօնուած են միասին տանելու անհատական գոյքերը, ինչպէս նաեւ 25 թրքական ոսկի, իւրաքանչիւր անձի համար: Վար կը դրուին աւելի դրամները, ինչպէս նաեւ արծաթեղէնները :

Մեկնողները խիստ խուզարկութեան կ'ենթարկուին, այն ալ բազմաթիւ անդամներ: Ամէնէն որ կարգ մը ընտանիքներ հազիւ երկու օրէն կրցած են Հալէպ հասնիլ, երբ սովորական տեւողութիւնը 3 ժամ է: Պատճառը այն է որ, Թուրք պաշտօնեաները բազմաթիւ կէտերու վրայ վար դրած են զաղթականները եւ ժամերով խուզարկած անոնց պայուսակները :

Կացութիւնը անտանելի դարձած է, որովհետեւ ամբողջ Սանճաքը վերածուած է հսկայ պահականոցի մը, ուր կը վխտան ամէն տեսակ գործակալներ, սկսեալ պաշտօնական ոստիկաններէն մինչեւ գաղտնի ոստիկանները եւ ամէն ազգէ լրտեսները, որոնք Պոլսէն խուժած են հոն: Այնպէս որ, դրեթէ ամէն մարդու հետին կ'երկարի խորհրդաւոր չուք մը: Կը հետապնդեն ոչ միայն այրերը, այլ եւ կիները :

Թուրերը գոհ են Հայերու մեկնումէն եւ յատկապէս վրդովիչ զրոյցներ կը տարածեն, սաստկացնելու համար արտագաղթը : Մասնաւորաբար Մարտ 26ի եւ 27ի օրերը չատ յուզումնալից եղած են, որովհետեւ լուր տարածուած էր թէ Մարտ 28ին Սանճաք պիտի այցելէ Մարաջալ Ճէվդի Զաքմաք եւ հանդիսաւորապէս պիտի յայտարարէ կացումը :

Բայց ամէնէն աւելի վրդովիչ է Սուէտիոյ վիճակը, որովհետեւ այդ շրջանի Հայերը մէջոց չունին դաղթելու: Միւս կողմէ, չեն կրնար ալ մնալ, քանի որ Թուրք հրոսակները անկարելի կը դարձնեն ոեւէ գործ :

Թուրք գիւղացիներ Ձեպէլը Մուսայի շուրջ

Ուրիշ աղբիւրէ մը հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդեն (Առաւօտ).

— Վերջին օրերը, Սանճաքի կացութիւնը խիստ վրդովիչ դարձած է: Ժողովուրդը օրէ օր կը սպասէ ծանրակչիռ դէպքերու: Հայերէն վերջ, քրիստոնեայ միւս համայնքներն ալ պատրաստութիւն կը տեսնեն ժամ առաջ հեռանալու անկէ: Օսար ընկերութիւններ աստիճանաբար կառավարութեան ձեռքը կ'անցնին: Ելեկտրական եւ նաւահանգիստի ընկերութիւնները չուտով պիտի փոխանցուին կառավարութեան: Սուրիական դրամատունը վերջնականապէս փակուած է եւ հաշիւները փոխանցուած են Թրքական կեդր. Դրամատան,«Հէք» փոխչեկները, որոնք նախապէս կրնային նորոգուիլ՝ այժմ մէկ ճամբորդութեան համար միայն կրնան ծառայել :

Ժողովուրդը խիստ անտանելի կացութեան մէջ կ'ապրի: Հաւաքոյթները բացարձակապէս արգիլուած են: Փողոցներուն մէջ իսկ արգիլուած է քանի մը հոգի միասին քալել: Ալէքսանտրէթի քաղաքին մէջ, գաղտնի ոստիկաններու թիւը 160ի հասած է :

Անցեալ Ուրբաթ, Ալէքսանտրէթի մաքսատան մօտը հաստատուած Թրքական ջոկատը անծանօթ ուղղութեամբ մեկնած է զէշերանց :

Մարտ 25ին, Սանճաքի Ֆրանսական զինուորները ռազմախրթճի մասնակցելու համար Իսլիոզ պիտի մեկնին: Պահեստի սպաներն ալ կանչուած են մասնակցելու այս ռազմախրճիներուն: Պահեստի սպաներու ընտանիքները լէսէ փասէ կը հանեն մեկնելու համար: Այս երեւոյթը մեծ յուզում եւ կասկածներ յառաջ բերած է ժողովուրդին մէջ:

Մուսա լերան ծովեզերեայ շրջանները, ինչպէս նաեւ Օրտուի կողմերը մեծ թիւով Թրքական զինուորներ կեդրոնացած են եւ խիստ հսկողութիւն կը կատարեն: Ձէյդէլ Մուսայի բնակչութեան հրահանգուած է զէնքերը յանձնել: Քէսապի շրջաններուն մէջ Հալէ էվիներ բացուած են եւ բնակչութիւնը հրաւիրուած է անդամագրուելու :

Ամբողջ Սանճաքի մէջ յամառ ղրոյց կը շրջի թէ, Սուէտիոյ ծոցին մօտերը սուզանաւ մը տեսնուած է, սակայն կարելի չէ եղած ստուգել անոր խոսլական կամ գերմանական ըլլալը:Սուզանաւին երեւումը պատճառ դարձած է որ մերձակ երեք օր ու գիշեր խիստ հսկողութիւն կատարուի յիշեալ շրջանին մէջ :

Թուրքերու բերնին մէջ չատ յաճախ կը լսուի Հալէպի անունը: «Հալէպը մերն է», կ'ըսեն անոնք: Կացումը, որ տեղի պիտի ունենար մարտի վերջերը, տակաւին անորոշ է: Շատեր այն կարծիքը կը յայտնեն թէ, Թուրքերը ուրիշ պահանջներ ալ ներկայացուցած են եւ Սանճաքը Թուրքիոյ կցելու համար կը սպասեն այդ պահանջներու կարգադրման :

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ՅԱՋՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

— ∞ —

Թուրքիոյ ազգ. ժողովը բացառիկ նիստ մը գումարեց երեքշաբթի օր, նկատի առնելով միջազգային կացութիւնը: Այս առթիւ վարչապետը, Տոքթ. Րչֆիք Սայտամ ճառ մը խօսելով յայտարարեց .

— « Մեր արտաքին քաղաքականութիւնը որ եւ է փոփոխութիւն չէ կրած: Հաւատարիմ՝ իր բարեկամութեանց, դինակցութեանց, խոստումին եւ առաքելութեան, Թուրքիա կը չարունակէ խաղաղութեան ծառայել նոյն հաւատքով: Միջազգային խռովութեանց առջեւ, Թուրքիա կը պահէ եւ պիտի չնայ իր բոլոր ուժով պահել իր բարեկամական յարաբերութիւնները բոլոր պետութեանց հետ, մեծ թէ փոքր, նոյն սիրով եւ հաւատարմութեամբ: Այնպիսի ժամանակի մը մէջ երբ դաղափարները եւ չահերը իրարու կը բախին այնքան ուժգնութեամբ, ոչ մէկ վարդապետութիւն, ոչ մէկ չահախնդրութիւն չեն կրնար Թուրքիան չեղեցնել խաղաղութեան ճամբէն: Ձեր կառավարութիւնը երբեք պիտի չփատարէ որ եւ է գործ որ կրնայ վտանգել ազգին կեանքը եւ բարօրութիւնը, եթէ մեր բարեացակամութիւնը, մեր անկեղծ եւ բարեկամական չէզոքութիւնը բոլոր պետութեանց հետ ուղղակի կամ անուղղակի չեն – թարկուի բռնութեան փորձի մը »:

Վարչապետը այս առթիւ չեչտեց թէ կառավարութիւնը աչալուրջ կը հսկէ, ձեռք առնելով բոլոր անհրաժեշտ միջոցները, դիմադրաւելու համար որ եւ է վտանգ: «Հպարտութեամբ կը յայտարարեմ թէ Թուրքիա, ընդհուպ իր բանակին, ի վիճակի է վանելու որ եւ է նախարձակման վտանգ »:

Ժողովը կառավարութեան վստահութիւն յայտնեց միաձայնութեամբ: (Ներկայ էին 389 երեսփոխաններ) :

ԿՂԶԻ ՄԱՐԴԸ ԵՎ ՆՐԱ ՀԱՐՍՆԻՔԸ

(ՊԱՏՄՎԱԾՔ ՎԵՊԻ)

— ∞ —

ԳԼՈՒԽ Ժ.

18 Մարտ, 1939

Ծանօթ հյուսիսային ճարտասան եւ բանաստեղծ Գ. Ա. Ա. որ տա – րիներ առաջ Ամերիկա գաղթած էր եւ հոն կը բնակէր, 287 հոգի, որոնց մեծ մասը հայրենակիցներ էին։ Ա. Ա. Ա. Ամերիկա գաղթելէ առաջ ալ Հայաստանի մէջ ծանօթ դէմք մըն էր։ Ան

ԼԱՎ ԱՂՋԻԿ, ՕՋԽԱ ԽՈՏԱՑ ԿԻ ՂԱՏՑԱՐ ՀՈՂԸ

(ԻՐԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ)

— ∞ —

Ս. Մ. Ղազարյանի տոհմի պատմությունը սկսվում է 1877 — 78ի ռուս-թուրքական պատերազմի տարիներից։ Պապը՝ Մարտիրոս Ղազարյանը, որ ընտանիքի ավագ որդին էր, ծնվել էր 1858 թվականին։ Նա ծնվել էր Ալաշկերտի դաշտի Ղազարյան գյուղում, որտեղ ապրում էին նրա ծնողները՝ Սարգիսը և Մարիամը։ Մարտիրոսի մանկությունն անցել էր հոր տանը, հոր հետ միասին նա արել էր իր առաջին քայլերը հողագործության մեջ։ Ղազարյանների ընտանիքը հարուստ չէր, ունեցվածքը սահմանափակվում էր մի քանի արտերով, մի զույգ եզներով և մի քանի գոմեշներով։ Սակայն նրանք ապրում էին ազատ, աշխատասեր մարդկանց կյանքով, որոնք իրենց հացը վաստակում էին քրտինքով։

Մարտիրոսը մանուկ հասակից սովորեց հողի հետ վարվել, ցանքսի, հնձի, կալսի գործերին ծանոթացավ։ Նա հոր հետ միասին հերկում էր արտերը, ցանում ցորենն ու գարին, հետո հնձում և կալսում։ Ղազարյանների տունը գտնվում էր գյուղի ծայրամասում, մոտ էր անտառին, որտեղ տղան հաճախ էր գնում հոր հետ՝ փայտ բերելու։ Անտառի ազատ կյանքը, թռչունների երգը, գետակների կարկաչը մանկության անմոռանալի հիշողություններ են մնացել նրա հոգում։

Մարտիրոսը տասներեք տարեկան էր, երբ սկսվեց 1877 — 78ի ռուս-թուրքական պատերազմը։ Այդ պատերազմը մեծ ազդեցություն թողեց ամբողջ ժողովրդի կյանքի վրա։ Ռուսական զորքերը Կարսի մարզի միջով անցնում էին դեպի Էրզրում, և գյուղացիները ստիպված էին նրանց պարեն հանձնել։ Ղազարյանների գյուղը ևս չազատվեց այդ պարտականությունից։ Մարտիրոսի հայրը՝ Սարգիսը, ստիպված էր մի զույգ եզներ տալ ռուսական զորքերի համար։ Այդ եզները նրանք երբեք չվերադարձրին։

Պատերազմի տարիներին Մարտիրոսը տասնվեց տարեկան էր։ Նա արդեն հասուն տղա էր, հոր հետ միասին աշխատում էր դաշտում, օգնում էր ընտանիքին։ Նրա մտքում հաճախ էին ծագում հարցեր՝ ինչո՞ւ են պատերազմում, ինչո՞ւ են մարդիկ սպանում միմյանց։ Նա չէր հասկանում պատերազմի իմաստը, բայց զգում էր, որ դրանից ամենից շատ տառապում են աղքատ գյուղացիները։

Պատերազմի ավարտից հետո Մարտիրոսը ամուսնացավ։ Նրա կինը՝ Աղավնին, նույնպես հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան երեք որդի՝ Հակոբ, Գրիգոր և Ստեփան։ Մարտիրոսը շարունակում էր հողագործությամբ զբաղվել, բայց նրա ընտանիքը միշտ կարիքի մեջ էր ապրում։ Հողը քարքարոտ էր, բերքը քիչ, իսկ հարկերը՝ ծանր։

Մարտիրոսի որդիներից Հակոբը ամենամեծն էր։ Նա հոր հետ միասին աշխատում էր դաշտում, օգնում էր ընտանիքին։ Հակոբը տասնչորս տարեկան էր, երբ հայրը մահացավ։ Այդ ժամանակ նա արդեն ամուր տղա էր, կարող էր ինքնուրույն աշխատել։ Հակոբը ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Հովհաննես։

Հակոբը ևս հողագործությամբ էր զբաղվում։ Նրա ընտանիքը նույնպես աղքատ էր ապրում։ Հակոբի որդիներից Ղազարը ամենամեծն էր։ Նա հոր հետ միասին աշխատում էր դաշտում, օգնում էր ընտանիքին։ Ղազարը տասնչորս տարեկան էր, երբ հայրը մահացավ։ Այդ ժամանակ նա արդեն ամուր տղա էր, կարող էր ինքնուրույն աշխատել։ Ղազարը ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 1910 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 1935 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 1960 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 1985 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 2010 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 2035 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 2060 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 2085 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 2110 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 2135 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 2160 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 2185 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 2210 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 2235 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 2260 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 2285 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 2310 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 2335 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 2360 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 2385 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 2410 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 2435 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 2460 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 2485 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 2510 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 2535 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 2560 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 2585 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 2610 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 2635 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 2660 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 2685 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 2710 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 2735 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 2760 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 2785 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 2810 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 2835 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 2860 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 2885 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 2910 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 2935 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 2960 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 2985 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 3010 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 3035 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 3060 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 3085 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 3110 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 3135 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 3160 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 3185 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 3210 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 3235 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 3260 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 3285 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 3310 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 3335 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 3360 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 3385 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 3410 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 3435 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 3460 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Աղավնին, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Ղազար, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Հակոբի ավագ որդին՝ Ղազարը, ծնվել է 3485 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Ղազարը տասներկու տարեկան էր, երբ սկսեց հերկել։ Նա ամուսնացավ տասնութ տարեկանում։ Նրա կինը՝ Մարիամը, հարևան գյուղից էր։ Նրանք ունեցան հինգ որդի՝ Հակոբ, Սարգիս, Մարտիրոս, Գրիգոր և Ստեփան։

Ղազարի ավագ որդին՝ Հակոբը, ծնվել է 3510 թվականին։ Նա մանուկ հասակից սովորեց հոր հետ աշխատել։ Հակոբը տասներկու

համարելով ոչ թէ ուժի, այլ տկարութեան ապացոյց: Այս առթիւ կ'ըսեն թէ Միջերկրականի մասին կնքուած անգլեւիտալական համաձայնութիւնը խըզուած է ոչ թէ Ալպանիոյ գրաւումով, այլ վերջին 48 ժամուան մէջ Փարիզի եւ Լոնտոնի մէջ սարքուած իրարանցումով:

Լրագրական խաչակրութեան հետ զուգընթաց կը շարունակուին զինուրական պատրաստութիւնները, թէ Գերմանիոյ եւ թէ Իտալիոյ մէջ: Իտալական կառավարութիւնը պաշտօնապէս հաղորդեց կարգ մը դասերու զօրակոչը: Թէեւ թուանշանները չեն յիշուիր այս առթիւ, բայց իրազեկները կը հաւաստեն թէ Իտալիա այժմ կազմ եւ պատրաստ ունի 1.250.000 — 1.400.000 զինուոր, 300 հազար հոգի եւս զէնքի տակ առնուած ըլլալով: Գերմանիան ալ կը շարունակէ զինուոր եւ ռազմանիւթ համախմբել լեհական սահմանագլուխին վրայ: Իսկ Լեհաստան երեքշաբթի օր դրօշի տակ հրաւիրեց պահեստներու վեց դասեր, իբրեւ զգուշական խնդոց:

Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի զին. պատրաստութիւնները

Նախարարական խորհուրդը բացառիկ նիստ մը գումարեց, մշակելու համար զինուրական պատրաստութեանց տնտեսական ծրագիրները: Նախարարները երկար ալ նիստ գումարեցին, նախագահութեամբ Հանրապետութեան նախագահին, վաւերացնելու համար այդ ծրագիրները: Տրուած որոշումները գաղտնի կը պահուին, ինչպէս կը պահանջէ ազգային պաշտպանութեան չահը: Ուշագրաւ է որ անակնկալ կերպով Փարիզ եկաւ Պուրկոսի Ֆրանսական դեսպանը, մարաջախտ Փէթէն: Վերուկի մարաջախտը տեսակցութիւններ ունեցաւ արտաքին նախարարին եւ վարչապետին հետ: Թերթերը կը դրեն թէ մարաջախտը ծանրակչիռ տեղեկութիւններ հաղորդած է Սպանիոյ միջազգային կացութեան մասին, հաստատելով թէ այդ երկիրը կը դառնուի Իտալիոյ եւ Գերմանիոյ տիրապետութեան տակ:

Արտաքին նախարարը նոր տեսակցութիւններ ունեցաւ Փարիզի խորհրդարանին, ռումանական եւն. դեսպաններուն հետ: Փարիզի մէջ ալ կը խոստովանին թէ ծրագրուած միացեալ ճակատին մէջ պիտի չկրնայ մտնել Ռումանիա— եթէ նոյնիսկ Պուլկարիա եւ Թուրքիա մտնեն — որովհետեւ Անգլիա տրամադիր չէ երաշխաւորութիւն ընծայելու այդ երկրին:

Նախարարական խորհուրդին մէջ Պ. Տալատիէ տեղեկութիւններ հաղորդեց զինուրական պատրաստութեանց մասին եւ յիշեց թէ անհրաժեշտ են դեռ ուրիշ միջոցներ, մանաւանդ ծովային ճակատին վրայ, արդիւնաւորապէս գործակցելու համար բրիտանական տորմիղին հետ: Վարչապետը տեսակցութիւններ ունեցաւ ամերիկեան դեսպանին եւ Ռումանիոյ արտաքին նախարարութեան ընդհ. քարտուղարին հետ, որ Փարիզ եկած էր տեղեկաբար: Վարչապետը տեսակցեցաւ նաեւ նախկին նախարար Պ. Լուի Մառէնի հետ:

Երեսփ. ժողովին արտաքին գործերու յանձնախումբը նիստի հրաւիրուեցաւ տեղեկաբար:

Նոյն գաղտնապահութիւնը կը տիրէ նաեւ Անգլիոյ պատրաստութեանց մասին: Վատահելի տեղեկութեանց համաձայն, Միջերկրականի բրիտանական նաւատորմը համախմբուած է Մալթայի առջեւ: Պաղեստինի ջուրերը գտնուող մարտանաւերն ալ հրաման ստացան համախմբուելու Միջերկրականի մէջ որոշուած վայրը:

Փարիզի մէջ սրտնեղութեամբ կը դիտեն որ Անգլիա տակաւին կը ձգձգէ պարտաւորիչ զինուորութեան հաստատումը: Այս առթիւ կը հարցնեն թէ Անգլիա ինչպէս պիտի արժեցնէ իր խոստացած երաշխաւորութիւնները, քանի որ բաւականաչափ զինուոր չունի: Փարիզի մէջ դժգոհ են նաեւ անոր համար որ Անգլիա լուրջ ձեռնարկներ չի կատարեր, Ս. Միութիւնն ալ միացեալ ճակատին մէջ առնելու համար: Թէ Ռումանիա եւ Լեհաստան չեն ուզեր որ խորհրդային զինուորներ մտնեն իրենց հողը, թէեւ տրամադիր են ռուսական ռազմանիւթ ստանալու: Կարգ մը թերթեր կը դրեն թէ ռուսական արշը զըզուած է, տեսնելով որ իր դրացիները զինքը դրած են քոստո ոչխարի մը տեղ:

Արպանիոյ սահմանադիր ժողովը

Ալպանիոյ «վարչական կոմիտէ»ն (առժամեայ կառավարութիւն) հեռագիր մը ուղղեց բոլոր դեսպանութեանց, անոնց հաղորդելով կատարուած փոփոխութիւնը եւ յանձնարարելով զգուշանալ որ եւ է քաղաքական գործունէութենէ: Կոմիտէն երէկ նիստի հրաւիրած էր Ալպանիոյ սահմանադիր ժողովը, մշակելու համար նոր սահմանադրութիւնը: Պատգամաւորներ նշանակուած են բոլոր գաւառներէն, 5էն 15 համեմատութեամբ, համաձայն իւրաքանչիւր նահանգի բնակչութեան թիւին: Ներկայացուցիչներ պիտի ունենան բոլոր եւրեւելիները, ինչպէս եւ ժողովրդային խաւերը:

*** Իտալական մեքենաշարժ զօրամաս մը հասաւ յունական սահմանագլուխը: Կռիւները կը շարունակուին լեռնային շրջաններու մէջ, իրրեւ յոյսահատական փորձ: Արտասահմանի ալպանական շրջանակներուն մէջ 10.000 կը հաշուեն զիմադրողներուն թիւը:

*** Ալպանիոյ թագուհին, որ Սեպտեմբեր ապաստանած էր իր նորածին զաւկին հետ, հիւանդանոց փոխադրուեցաւ, վիճակը ծանրացած ըլլալով: Թագաւորը կը հսկէ իր սնարին վերեւ:

ՋԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ որոշեց 28 նոր սուզանաւեր չինել: Պիտի չինուի նաեւ նոր զրահաւոր մը, 40.000 թոն տարողութեամբ:

ԴԷՊ Ի ԻՐԱՆ ճամբայ ելաւ զօր. Վէկան, մասնաւոր պատուիրակութեան մը հետ, ներկայ ըլլալու համար զահաժառանգին հարսնիքին: Այս առթիւ թանկագին նուէրներ ալ ղրկուած են:

ՀՈԼԱՆԴԱՑԻ կառավարութիւնը զօրաչարժ հրատարակեց, նկատի առնելով միջազգային կացութեան ծանրացումը: Այս առթիւ հրատարակուած արքայական հրամանագիրը կ'ըսէ թէ «ներկայ պարագաները պատերազմի վրա– տանգ մը կը ներկայացնեն»: Զինուորներ ղրկուեցան սահմանագլուխներու պաշտպանութիւնը զօրացնելու համար:

ԱԶԳԱՅՈՂՈՎԸ քաշուեցաւ Հունգարիա եւ Փէրու: Հեղհեղէ կը պարպուի Ազգերու Դաշնակցութիւնը, դառնալով Ազգաժողով մը առանց ազգի, ինչպէս դիտել կուտայ «Մաթէն»:

ՔՒԹՐՊՐԻԻ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԸ, որ Աթէնք գացած էր, Պոլիս պիտի հասնի այսօր, հինգշաբթի: Այս առթիւ պիտի այցելէ օրթոտոքս պատրիարքին:

ՊՈՒԿԲՐԻՇԸՆ կը հեռագրեն թէ արտաքին նախարար Քաֆէնքու Պոլսէն վերադարձաւ լաւատես տրամադրութիւններով: Կարոլ Թագաւորը, զինքը ունկնդրութեան ընդունելէ ետք, արքայաժողով պիտի գումարէ եւ պիտի ճշդէ Ռումանիոյ դիրքը:

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՑ վարչապետը եւ արտաքին նախարարը մօտերս Հռոմ պիտի այցելեն եւ կարեւոր խորհրդակցութիւն պիտի ունենան Մուսոլինիի ու Կոմս Զիանոյի հետ: Այնուհետեւ պիտի անցնին Պերլին:

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ կառավարութիւնը յայտնեց Լոնտոնի դահլիճին, թէ Իտալիա նոր զինուորներ կը համախմբէ Լիբիա: Լոնտոնի եգիպտական դեսպանը Գահիրէ կանչուեցաւ, որպէսզի լայն տեղեկութիւններ տայ կայսերական պաշտպանութեան կոմիտէի ձեռք առած միջոցներու մասին:

ԱԼՊԱՆԻՈՑ զրաւումով Իտալիա կը տիրանայ քարիւղի հանքերու, որոնք մինչեւ 1938 կ'արտադրէին տարեկան մօտ 100.000 թոն չզտուած քարիւղ: Այժմ այս արտադրութիւնը պիտի բարձրանայ տարեկան 300.000 թոնի: Վաղնայէն քարիւղի խողովակներ կը հոսեցնեն դէպի Իտալիա:

ԹՐՔԱԿԱՆ կառավարութիւնը ծոյլ չտուաւ որ Տոքթ. Կէօպէլս Հռոդոսէն Պոլիս թռչի օդանաւով, քանի որ, արգիլուած է Տարտանէլի եւ Եգէականի Թրքական ամրութիւններու վրայէն սաւառնիլ: Տոքթ. Կէօպէլս ստիպուեցաւ Թուրքիա երթալ Սելանիկի ճամբով: Պիտի մնայ երկու օր:

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒՄ

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ԹԵՄԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲ ՏԻԿ. ԱՆՆԱ ԲՈՒՏԱՂԵԱՆԻ

16 *Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին* **Mutualité**ի *մեծ սրահին մէջ, 24 Rue St. Victor, Paris (5)*

ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԻ ԱԿԱՆԱՒՈՐ ՔԱՏԵՐԱԳԻՐ *ԼԵՒՈՆ ՇԸՆԹԻ* ԳԼՈՒԽ-ԳՈՐԾՈՑԸ

“ՕՇԻՆ ՊԱՅԼ”

Գատմական տրամ կիլիկիոյ 14րդ դարու շրջանէն

ՕՇԻՆ ՊԱՅԼԻ դերը կը կատարէ՝ Պ. Ա. ԳՄԲԻՔԵԱՆ ՌԻԹԱՅԻ դերը կը կատարէ՝ Ռուսական օփերայի երգչուհի **ԻՇԽԱՆՈՒՀԻ ԱՐՓԻԿ ԱԲՂԱՐԻԱՆ**

Կը մասնակցին՝ Տիկիններ՝ Վ. Խաչատուրեան, Սետէփեան, Օր. Գլըճեան, Պ. Պ. Տէրվիշեան, Սարաֆեան, Գրիգոր Վահան, Ռ. Զարդարեան, Մանրաշ, Միհէլեան, Տարօնեան, Սետէփեան, Սարգիսեան, Սողոմոնեան, Կարապետեան, Տանտիկինեան *եւ ուրիշներ:*

Maquillage՝ *սինէմայի արուեստագէտ* Պ. Յակոբ Առաքէլեանէ, *հագուստները՝ Փարիզի մեծ տուներէն:*

Տոմսերը կը ծախուին.— «ՅԱՌԱՋ»ի խմբագրատունը, 17 Rue Damesme (13), «ԱՊԱԳԱՅ»ի խմբագրատունը, 4 Rue Saulnier (9), Պ. ՀՐԱՉՆ ՍԱՄՈՒԷԼԻ գրավաճառատունը, 51 Rue Mons. le Prince (6), «ՇԻՐԱԿ» նպարավաճառատուն, 26 Rue de Trévise (9),

Տպարան VICTOR, 83 Ave. d'Italie. *սափրիչ ԱՐՇԱԿ*, 50 Rue St. Georges: ԳԻՆԵՐԸ՝ 10, 15 եւ 20 ՖՐԱՆԿ:

Իսկ հանդէսին օրը կիչէն: Ծախուած տոմսակները թուագրուած են խճո զումի տեղի չտալու համար:

Հ. Յ. Դ.

Փարիզ

ԱՆԻԷՌ-ՊՈՒԱՖՐԱՆՈՒՆԻ «Աքաւ» ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷԻ ընկ. ընդհ. ժողովը 14 Ապրիլ, ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին, սովորական հաւաքատեղին:

Գաւառ

ԼԻՈՆԻ շրջ. կոմիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները, ուրբաթ, *14 Ապրիլ*, երեկոյեան ժամը *8.30*ին, *181* գուռ Լաֆայէթ, Ջարդարեան գրադարանը:

«ՐԱՖՖԻ» ԼՍԱՐԱՆ

Ցառաջիկայ դասախօսութիւնը 13 Ապրիլ, Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 8,30ին Cadet *սրճարանին վերնայարկը, Մէթրօ* Cadet:

Կը խօսի Գնդ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ՝ Նիւթ՝ «Վասպուրականի Ապրիլեան հերոսամարտը»:

ՀԱՅ ՄԱՐԴԿՈՒԹՑԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ, ՄԱՐՍԷՅԼ

Ցառաջիկայ դասախօսութիւնը 14 Ապրիլ, Ուրբաթ երեկոյեան ժամը 9ին Շահրիկեան սրահին մէջ, 5, Rue de l'Eclipse, Մարսէյլ: Կը դասախօսէ Պ. Վ. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ՝ Նիւթ՝ «Ակնայ Անտունիները»:

ԱՊՐԻԼ ՏԱՍՆԸՄԷԿ

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Զ. Ո. Մ.ի ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Ուրբաթ, 14 Ապրիլ, *երեկոյեան ժամը* 8,30ին *պետական թատրոնին վերնայարկը*

Գեղարուեստական բաժինը՝ կը նուագէ Զ. Ո. Մ.ի Արաքս երգչախումբը

Կը խօսի Պ. Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ

Մուտքը ազատ է

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Զ. Ո. Մ.ի ԼԻՈՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ եւ հովանաւորութեամբ ԱԶԳ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

15 Ապրիլ, Շաբաթ երեկոյ ժամը *8,30*ին Գ. Թաղապետարանի սրահին մէջ

Կը նախագահէ Պ. ՅԱԿՈԲ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

Կը խօսին Տիկ. ՕՏԷՊ ՄԻՒՒԱՅԷԼԵԱՆ եւ Պ. Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին Օր. ՇՈՎԻՆԱՐ ՏԻՐ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ (երգ.), Պ. Ա. ՔԻՒՏԻՍԵԱՆ (երգ.), կ'արտասանեն՝ Պ.Պ. Լ. ԱԼԷՄԵԱՆ, ՄԻՍԱԿ ՄԻՐՋԷ, Madame S. Ajacques (չուճակ), Mlle Fernande Cournaud (դաշնակ) Մուտքերու ժամանակ նուիրատուութեան համար 2 ֆրանք:

ՇԱՆՕԹ.— Այս կիրակի առաւօտ Լիոնի մատրան մէջ (69, Rue Lieutaud) հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի նահատակաց յիշատակին:

Ֆ. Հ. ԿԱՊՈՅՏ ԽՍՉԻ ՏԱՍՆԱՄԵԱԿԸ

ԵՒ ԱՆԿԷՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ

16 *Ապրիլ կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին*, Salle des Fêtes*ի մէջ*

30 Rue du Casino *Անկէն*

Հովանաւորութեամբ Mr PATENOTRE DESNOYER*ի*

(Անկէնի քաղաքապետ)

ԿԸ ԽՕՍԻ՝ *Պ. Գ. ԲԱԼԼԱՅԵԱՆ*

Գեղարուեստական բաժին՝ «Սիփան Կոմիտաս» երգչախումբը, ղեկավարութեամբ Պ. Ա. ՊԱՐԹԵՒԵԱՆի, Լութակ՝ ՏԻԿԻՆ Ա. ՊԱՐԹԵՒԵԱՆ, դաշնակ՝ ՕՐ. Մ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ եւ փոքրիկն Օր. Ա. ՊԱՐԿԻՐՃԵԱՆ, արտասանութիւն՝ ՕՐ. Մ. ՕՍՄԱՆՃԵԱՆ (հայերէն), ՕՐ. Ա. ԶԱՀԻԼՃԵԱՆ (ֆրանսերէն), ժամը 6 — 12 պարահանդէս:

Ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ: Մուտք՝ 10 ֆր., փոքրիկներու 5:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Ալֆորվիլի Զէնկիլէրի Հայր. Մխիթեան Իգական բաժինը կը ծանուցանէ թէ Զէնկիլէրի նոր կիրակիի աւանդական ուրախմբութեան առթիւ, 16 Ապրիլ, կիրակի օր, Ալֆորվիլի Ս. Պողոս – Պետրոս եկեղեցիին մէջ տեղի պիտի ունենայ հոգեհանգիստ Ալֆորվիլի եւ այլուր մեռած բոլոր Զէնկիլէրցիներու յիշատակին:

ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ

Կազմակերպուած Ալֆորվիլի Զէնկիլէրի Հայր. Մխիթեան Իգական բաժնի կողմէ: 15 ապրիլ Շաբաթ երեկոյ, ժամը 8·30ին, 1 Պուլըվար Գարնօ, Հայ Ակումբի սրահին մէջ:

Տեղի պիտի ունենան՝ հայերէն արտասանութիւններ, սիրուն եւ հաճելի անակնկալներ Պ. Սուրէն Սարգիսեանէ:

Կը ներկայացուի « ԴԱՒԱԹ ՄԸ ԹԷՑ » (զաւեշտ մէկ արար)

Մուտք՝ (թէյ եւ կարկանդակ միասին) մեծերու 2 եւ փոքրիկներու 1 ֆր.

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՅԵՐԵԿՈՑՔ

կազմակերպուած ՀԱՅ ԿՆՈՋ ԵՒՐՕԶԱՒՈՒՄԲԻՆ կողմէ

16 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4էն մինչեւ կէս գիշեր

8, rue Bossuet *Բարեգործականի Տան մէջ*

Խնամուած պիւֆէ՝ մատչելի գիներով, մուտք 6 ֆրանք,

ՍԳԱՀԱՆԴԷՍ

ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՈՂՔԱՑԵԼ ՊԱՏՐԻԱՐՔ

ԹՈՐԳՈՄ ԱՐՔ. ԳՈՒՐՃԱԿԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

կազմակերպուած Հայ Գրողներու Ընկերակցութեան կողմէ

Շաբաթ 15 *Ապրիլ*, 1939 *երեկոյեան ժամը* 9ին, *Բարեգործականի Տան մէջ*, 8 rue Boissuet

Կը նախագահէ Պ. Ա. ՉՕՊԱՆԵԱՆ

Խօսք պիտի առնեն՝ Տ. Տիրան Վրդ. ՆԵՐՍՈՅԵԱՆ, Պ.Պ. Վ. ՄԱԼԽԱՍԵԱՆ, Գ. ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ եւ Օ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժինին իրենց ժամանակութիւնը կը բերեն՝ Օր. Գ. ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ, Ա. ԱԼՊԱՆ, Պ. Ն. ՄԱՐԴԱՐԵԱՆ

Մատչելութիւն 2 ֆրանք:

Թատերական ներկայացում

Ֆր. Կ. Կայլ Տէսինի Մասնաճիւղի կողմէ իր տասնամեայ տարեդարձին առթիւ

Ղեկավարութեամբ ՓՔՆԵՒԷՆ նոր ժամանակ դերասան Գ. ՔՈՉԱՐԵԱՆի, Մասնակցութեամբ Տիկ. Ա. ՔՈՉԱՐԵԱՆի եւ տեղւոյն լաւագոյն ուժերու:

16 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին Շ. Ց. Դ. Տան մէջ

ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԻ՝ *ՈՐԴԵՍՊԱՇՆԸ*

ԵՒ *ԴԱՍՊԱՐԸ ՄԵՌՈՒՑԻ* (զաւեշտ, հեղ. *Փոչարեան*)

Մուտք՝ 4 ֆրանք

ՏՈՔԹ. ԳՈՒՐԳԷՆ ՄԵԾԱՏՈՒՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ, ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Կ'ընդունի, ամէն օր ժամը 14—17 *եւ ժամադրութեամբ*

230 Avenue du Maine, Paris (14), Métro: Alésia · Tél. Suffren 01—64

Autobus 8—28—AE—CB—123

Ա. ՅՈՎԻԿԵԱՆ

Իրաւագէտ վկայեալ Փարիզի համալսարանէն

22, Rue de Maubeuge, Paris (9), Métro: Cadet Tél. Tru. 12–90

Վաճառականական, հաղաքային եւ միջազգային խըմբագիրներ: Մասնագէտ օտարներու վերաբերեալ աշխատութեանց նոր օրէնսգիրներու:

Հեղինակ՝ « Le Nouveau Statut des Etrangers »

Գին՝ 5 ֆր. փոստի ծախքով 6 ֆր.: (Բոլոր օտարներու անհրաժեշտ) :Ընդունելութիւն ժամը 5–7 և ժամադրութեամբ

Maison DARON

Entreprise Générale de Bâtiments

PLOMBERIE - COUVERTURE

Eau, Gaz, appareils sanitaires, lavabo et tout à l'égout

TATOULIAN ARAKEL

Կը ստանձնէ նաեւ չէնքերու նորոգութիւնը եւ չինութիւնը:

ԿԸ ՀԱՑԹԱՑԹԷ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՄԱՐ:

Դիմել իր արհեստանոցը 32Rue Menilmontant, Paris (20)

“ՇԻՐԱԿ”

Արեւելքի մեծ իսկական օղին է: Անզուգական, Անմրցելի, Անմարդկային: Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժակ բերէ, պատրաստուած զուտ չամիչի ջրով: Ծով: Հայ աւանդական սեղանին զարդ:

RESTAURANT des DIAMANTAIRES

60, RUE LAFAYETTE, PARIS (9) **Tél. PROV. 78–14**

Մէթրօ Cadet եւ Pelletier

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ԱՐԱՄ ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ

ուր պիտի գտնէք ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ: Անարատ օղի, առատ աղանդերներով:

Մեր մասնագիտութիւնն է ՇԻՇ ԿԷՊԱՊ եւ ՏԷՕՆԷՕՐ ԿԷՊԱՊ, ամէն երեկոյ արեւելեան նուագախումբ:

Ամէն երեկոյ արեւելեան նուագախումբ

(Քէմանչէիա)	*(Ուտ)*	*(Քանոնի)*
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ	ԲԱՐՈՒՆԱԿ	ՀԱՅԿ

Le Gerant : H. STEPHAN

Imprimerie A-DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme — PARIS (13)

ՀԱՐԱՉ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 376.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : GOBelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՌԱՄՍԵԱՑ ԵՌԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	315 ֆրանք	110 ֆրանք	

ՈՒՐԲԱԹ
14
ԱՊՐԻԼ
VENDREDI
14 Avril
1939

Թ. ՏԱՐԻ — 15e Année No. 4014

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՍՊԱՌՆԱԼԻՑ ԱԼԵԿՈԾՈՒԹԻՒՆԸ

— ∞ —

Խաղաղութիւնը վերկելու դերագոյն վտանգ մը եւս, անցեալ տեղեմբերի ճգնաժամէն վերջ։

Կացութիւնը շատ աւելի ծանր է, այս անգամ, քանի որ ուղղակի կը սպառնայ երկու արեւմտեան պետութեանց՝ Մեծն Բրիտանիոյ եւ Ֆրանսայի կայսերական շահերուն։

Անցեալ տարի, չեխական տագնապին առեն, ծովու խնդիր չկար։ Միջերկրականը շատ հեռու էր Փրակայէն, եւ անգլեւխտրական համաձայնութիւնն ալ որոշ ապահովութիւն կը ներշնչէր։

Միւս կողմէ, սպանիական պատերազմը վերջացած չէր տակաւին, եւ, ինչքան ալ յոռետես, Լոնտոն կը յուսար թէ Իտալիա աշխարհաքաղաքական այլուր կեդրոնացուցած ըլլալով, ի վիճակի չէ նոր անակնկալ մը տարբերու Միջերկրականի մէջ։

Այս բոլոր հաշիւները վեր ի վայր չրջուեցան, երբ Գերմանիա տապալեց Չեխոսլովաքիոյ թեւաբեկ պետութիւնն ալ, ինչպէս եւ Մէմէլը, եւ «նախաձեռնութեան» կարգը յանձնեց Հռոմի։

Ու մինչ կը կարծուէր թէ կարելի պիտի ըլլայ միջին ճամբայ մը գտնել, Իտալիան եւ Ֆրանսան մօտեցնելու եւ զանազան վիճելի հնդիրներ լուծելու համար, Մուսոլինի նոր ռումբ մը պայթեցուց,— արշաւ դէպ ի Ալպանիա եւ կղզում, 24 ժամուան մէջ։

Այլեւս աւելորդ էր սպասել Հռոմի յաջորդ գործողութեանց կամ զաղտնի ծրագիրներուն։ Այս անգամ բուն իսկ Միջերկրականն էր որ կ'ալեկոծէր, թէեւ փոթորիկը պայթած ըլլար Ադրիատիկի մէջ։ Միջերկրականը՝ ամենալայն հասկացողութեամբ, — ծով թէ ցամաք։ Եգիպտոսէն մինչեւ Տարտանէլ ու Վոսփոր։

Զարմացողութիւն չէ, երբ նոյնիսկ ամերիկեան թերթերը կը չեշտեն թէ Ալպանիոյ գրաւումով՝ Հռոմ - Պերլին առանցքին շուքն է որ կը յածի Տարտանէլի վերեւ։

Դեռ ուրիշ պարագայ մը,— հակառակ Առանցքը ճեղքելու համար կատարուած փորձերուն, լրտղութիւն է որ Հռոմ եւ Պերլին միշտ կը գործեն համախորհուրդ։ Երբեմն մեղմ, երբեմն չռնդալից, բայց միշտ միասին։

Փարիզի արմատական պաշտօնաթերթին քաղաքական աշխատակիցը, Տիկին Ժընովիեվ Թապուի, որուն համար կ'ըսեն թէ մեծ կապեր ունի Ֆրանսայի արտաքին նախարարութեան չրջանակներուն հետ, երէկ զարմանալի բաներ կը պատմէր այդ զորձակցութեան մասին։

Տիկինը կը զրէ թէ Մուսոլինի եւ Հիթլէր անընդհատ հաղորդակցութեան մէջ են իրարու հետ, եւ յաճախ հեռաձայնին գլուխը կ'անկնին, մանաւանդ այս օրերս։

Իր պատմութեան համաձայն, Մուսոլինի վախեր յայտնած է Անգլիոյ դէմքին առթիւ, բայց Հիթլէր խրախուսած է զայն, հետեւեալ ռազմախաղը թելադրելով.— Զօրաշարժ կատարել, միեւնոյն ատեն չռայլաբան հաւատարիմներ ընծայելով իր խաղաղասիրութեան մասին։ Եւ այս խաղն է որ կը չարունակուի մինչեւ այսօր..

Մեզի չէ՛նար ճշդել թէ ո՛րքան ստոյգ է այս պատմութիւնը։ Այս պատմութիւնն ալ կ'ապացուցանէ թէ Առանցքը ոչ թէ տկարացած, այլ զօրացած է, միշտ հակամէտ՝ չախուռն խաղեր սարքելու, չանուն օրուան բանաձեւին.—«կենսական տարածութիւն»։

Արդ, այս խաղերը կատարեալ քաոս մը ստեղծած են Պալքաններուն մէջ։

Իրողութիւն է որ Պերլին կը սպասէր ցամաքէն, Ռումանիոյ ղէմուն, իջնելու համար դէպի Սեւ Ծով, իսկ Հռոմ արդէն իր աղեցութեան տակ առած ըլլալով Եուկոսլավիան, կրնայ իջնել եզէական, Սելանիկ։

Ուրեմն, երկու զինակիցներուն դիրքը զօրաւոր է թէ ռազմավարական եւ թէ քաղաքական տեսակէտով։

Ապացոյցը կը տեսնենք արդէն.— մինչ Մեծն Բրիտանիա եւ Ֆրանսա կը չռնան միացեալ ճակատ կազմել Պալքաններուն մէջ, Թուրքիան ալ յառաջ քաշելով, այդ պետութիւններէն իւրաքանչիւրը կը փորձէ պահել իր գործելու ազատութիւնը։ Ուրիշ խօսքով, չուզեր զրգռել Գերմանիան կամ Իտալիան, յայտնապէս դիրք բռնելով անոնց հանդէպ, ինչպէս կը թելադրէ Լոնտոն։

Բոլորովին անհիմն չեն այս հինդ պետութեանց մտավախութիւնները։

Օրինակ, Ռումանիան կը տեսնէ որ Անգլիա ի վիճակի չէ զինուորական օգնութիւն հասցնելու։ Ֆրանսան ալ, թէեւ զօրք ունի, բայց չատ հեռու է եւ աւելի մեծ հոգերով ծանրաբեռնուած։ Ուրեմն, եթէ անձնատուր ըլլայ անգլեւֆրանսական ճակատին, Գերմանիան կրնայ դաշոյն մը խրել կողէն, ուղղակի կամ Հունգարիոյ միջոցաւ։

Յունաստան եւ Թուրքիա եւս կը զանուին նոյնքան վրդովիչ տարցականի մը առջեւ, քանի որ առաջինը արդէն սահմանակից դարձաւ Իտալիոյ, իրրեւ հետեւանք Ալպանիոյ գրաւման, իսկ երկրորդը տարբներէ ի վեր անձկութեամբ կը դիտէ Իտալիոյ ռազմավարական պատրաստութիւնները՝ Երկոտասան կղզիներուն եւ մանաւանդ Հոդոսի մէջ։

Եուկոսլավիոյ մասին խօսելու անհրաժեշտութիւն չկայ։ Ան մնայ Պուլկարիան, որ հաղորդին պահանջներ ունենալով իր դրացիներէն, անոնց իրանացումը կը յուսայ ոչ թէ Լոնտոն - Փարիզէն, այլ Հռոմ-Պերլինէն։ Արդարեւ, այդ պարտուած երկիրը երբեք այնքան նպաստաւոր դիրքի մը մէջ գտնուած չէր որքան այսօր։

Ո՞ւր պիտի յանգի այս ընդհանուր ալեկոծութիւնը ...

Կիսապաշտօնական «Թան»ը կ'աղդարարէր երէկ.— «Ներկայ պարագաներուն մէջ, պատերազմը պէտք է նկատել կարելիութիւն մը»։

Կարելին՝ անխուսափելի չի նշանակեր, բայց կ'ապացուցանէ ալեկոծութեան ծանրութիւնը։

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՆԳԼԻՈՅ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏՆԵՐՈՒՆ ՎՃՌԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

— ∞ —

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ

— ∞ —

Անգարա կը վարանի որոշ դիրք բռնել

Երէկ, հինդշաբթի, վճռական յայտարարութիւնները ըրին Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ վարչապետները, Պ. Պ. Տալատիէ եւ Չեմպըրլէն, առաջինը՝ հրա – պարակաւ, երկրորդը՝ երեսփ. ժողովին մէջ։

Պ. Տալատիէի յայտարարութիւնը վերջին պահուն որոշուեցաւ նախարարական խորհուրդին մէջ եւ կարճ էր, իրրեւ լրացուցիչ մասը Պ. Չեմպըրլէնի յայտարարութեան։ Երկու վարչապետներն ալ մանաւորապէս չեշտեցին թէ Ֆրանսա եւ Անգլիա պիտի երաշխաւորեն Միջերկրականի պետութեանց անկախութիւնը՝ Իտալիոյ եւ Գերմանիոյ նախայարձակման դէմ։ Երկու կառավարութիւնները որոշ համաձայնութեան յանգած են Ճունաստանի տրուելիք աջակցութեան մասին։ Նոյն յանձնառութիւնը նաեւ Թուրքիոյ հանդէպ, բայց քիչ մը աւելի տարտամ։ Իրազեկներու կարծիքով, Թուրքիոյ մասին որոշ վերապահում կը տիրէ անոր համար որ այդ երկիրը զինակից ըլլալով եւ Միութեան, չի կրնար նոր յանձնառութեան տակ մտնել առանց Ռուսիոյ հաւանութեան, եւ կամ առանց անոր ալ մասնակցութեան։ Լոնտոնի թրքական դեսպանատան գործակատարը չարունակ Անգլիոյ արտաքին գործերու պաշտօնատունը կը հանդիպի, լուսաբանութիւններ հաղորդելու կամ տեղեկութիւններ ստանալու համար։ Անգլիոյ քաղաքական չրջանակներուն մէջ այն համոզումն ունին թէ Թուրքերը ամէն բանէ առաջ կը վախնան որ եւ է գործողութեան յանձնառու ըլլալ Եւրոպայի մէջ, առանց Ռուսիոյ մասնակցութեան։ Ուստի, անհրաժեշտ կը համարուի որ Պ. Չեմպըրլէն փութացնէ Մոսկուայի հետ կատարուած բանակցութիւնները։ Արդ, հակառակ աշխատաւորականներուն տրուած հաւասիքներու, կը թուի թէ Պ. Չեմպըրլէն ոչ թէ կը փութացնէ, այլ կը ձգձգէ անգլեւխորհրդային համաձայնութեան կնքումը։ Այս պատճառով է որ Լոնտոնի խորհրդային դեսպան ալ չարունակ Անգլիոյ արտաքին նախարարութեան կը դիմէ, առանց զործնական արդիւնքի մը յանգելու։ Նոյն աղբիւրին համաձայն, Անգլիա կ'ուզէ որ Մ. Միութիւնը երաշխաւորէ Ռումանիոյ, Լեհաստանի, Թուրքիոյ եւն. անկախութիւնը, բայց կը դժկամակի փոխադարձաբար յանձնառութիւններ առանձնել Մոսկուայի հանդէպ։

*** Պ. Չեմպըրլէնի յայտարարութեանց իմաստը կարելի է ամփոփել այսպէս.—

1.— Այպանական խնդիրը պէտք է փակուած համարիլ.— 2.՝ Իտալիա պարտաւոր է քաշել իր կամաւորները Սպանիայէն.— 3. Անգլիա եւ Ֆրանսա կ'երաշխաւորեն Ճունաստանի եւ Թուրքիոյ անկախութիւնը.— 4. Ազգու մը – ջոցներ ձեռք պիտի առնուին, Միջերկրականի կարգուսարքին պահպանման եւ առ հասարակ խաղաղութեան ապահովութեան համար։

Ինչպէս Չեխոսլովաքիոյ դրաւման առթիւ, այս անգամ ալ վարչապետը կծու խօսքեր արտասանեց միջազգային օրէնքներու բռնաբարման մասին։ Անգլիոյ ընդդիմադիրները կը մեղադրեն թէ վարչապետը տակաւին կը հաւատայ Մուսոլինիի խոստումներուն, նոր բանակցութիւններ կատարելով։ Վերջին լուրերու համաձայն, Իտալիոյ Առաջնորդը խոստացած է եւս քաշել Սպանիոյ իտալացի կամաւորները, Մայիս 2էն 12, «յաղթանակի զօրահանդէս մը» սարքելէ վերջ Մատրիտի մէջ։ Չեմպըրլէնի յայտարարութիւնը այս մասին ալ ակնարկներ կը պարունակէր, մինչ որ կը նշանակէ թէ խզուած չի նկատեր անգլեւիտալական համաձայնութիւնը։

Անորոշութիւն Ռումանիոյ եւ Եուկոսլավիոյ մասին

Լոնտոնի թերթերը կը զրեն թէ՝ Անգլիա եւ Ֆրանսա պատրաստ ըլլալով հանդերձ Ճունաստանի եւ Թուրքիոյ անկախութիւնը երաշխաւորելու, համաձայնած չեն Ռումանիոյ մասին։ Ֆրանսա կը սպասէ որ Անգլիա յանձնառութիւն տանձնէ նաեւ Ռումանիոյ մասին, ինչպէս ըրաւ Լեհաստանի համար, բայց Լոնտոն կը դժկամակի, մանաւորապէս առարկելով թէ Պուքրէշ չուզեր ռուսական զօրք տեսնել իր հողին վրայ։ Այս կացութեան առջեւ, Մ. Միութիւնն ալ երեսէ ձգուած վիճակ մը ունենալով, սրտնեղած է եւ չուզեր մտնել Չեմպըրլէնի ծրագրած միակողմանի ցանցին մէջ։

Մինչ այս մինչ այն, Ռումանիոյ խնդիրը հետզհետէ կը ծանրանայ։ Փա – րիզի քաղաքական չրջանակներուն մէջ չրջած լուրերու համաձայն, Լոնտոնի ռումանական դեսպանը հաղորդած է անգլիական կառավարութեան թէ իր երկիրը տեղի պիտի տայ Հռոմ – Պերլինի պահանջներուն առջեւ, եթէ զինուորական աջակցութեան խոստում չստանայ Անգլիայէն։ Կացութիւնը աւելի ծանր կը թուի անոր համար որ Ռումանիոյ արտաքին նախարարը Պերլին պիտի երթայ մօտերս։ Լոնտոնի մէջ կը վախնան որ այս այցելութեան առեն նախարարը պիտի հարկադրուի մերժել Ռումանիոյ մասնակցութիւնը Անգլիոյ սարքած միացեալ ճակատին։ Այնպէս որ, Անգլիոյ կը մնայ ամէն միջոց փորձել, իր կանցին կապելու համար Ռումանիան, կատարուած իրողութեան մը առջեւ դնելով Գերմանիան։

Նոյնքան մտահոգութիւն կը պատճառէ Եուկոսլավիոյ դիրքը։ Բոլոր տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ այդ երկրին նախորդ վարչապետը, Սթոյատինովիչ, ամիսներ առաջ, Կոմս Չիանոյի հետ որսի զացած առեն, զաղտնօրէն համաձայնած էր վերակազմելու Պալքաններու քարտէսը։ Այդ համա – ձայնութեամբ, Իտալիա պիտի գրաւէր Ալպանիան, Եուկոսլավիա՝ Սելանիկը եւ Մակեդոնիոյ այն մասը որ իրեն վերապահուած էր Վերսայլի դաշնագրով։ Գալով Պուլկարիոյ, ան ալ Տոպրուճան պիտի առնէր Ռումանիայէն, եւ Տէտէ Աղաճը՝ Ցունաստանէն։

Այս պատմութիւնը կը հաստատէ Եուկոսլավիոյ ժողովրդային կուսակցութեան նախագահը, Եովանովիչ, Ալպանիոյ գրաւումը պարզապէս մեկնաբանելով մը համաձայն, Իտալիոյ համար։ Ահա թէ ինչու վերապահ դիրք մը բռնած է Եուկոսլավիա, Ալպանիոյ գրաւումէն ի վեր։

*** «Տէյլի Էքսփրէս» կը զրէ թէ Ռումանիոյ արտաքին նախարարը Պո –

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ԵՐԵՔ ՆՈՐ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐՆԵՐ ՕՏԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԶԻՆՈՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

— ∞ —

Նախարարական խորհուրդը վերջին նիստին մէջ վաւերացուց ներքին նախարարին պատրաստած երեք հրամանագիր օրէնքները՝ օտարականներու պարտականութեանց մասին։

Օրէնքներէն առաջինը կը վերաբերի օտարականներու ընկերակցութեան իրաւունքի հարցին։

Կառավարութիւնը կ'ուզէ հսկողութեան տակ առնել օտարականներու ընկերակցութիւնները, որպէսզի այս վերջինները քաղաքական ցոյցեր չկատարեն Ֆրանսական հողին վրայ։

Երկրորդ եւ երրորդ օրէնքները կը վերաբերին օտարականներու զինուորական եւ հանրային ծառայութեանց, զօրաշարժի պարագային։

1938 յուլիս 11ի օրէնքով, որ հրատարակուեցաւ պաշտօնաթերթին յուլիս 13ի թիւին մէջ, նախատեսուած են ազգին ընդհանուր կազմակերպութեան պայմանները՝ պատերազմի պարագային։ Օրէնքին առաջին յօդուածը կ'ըսէ թէ ազգին ռազմական պատրաստութեան ձեռնարկելու հրաման կրնայ տրուիլ արտաքին տագնապի մը առեն, երբ կացութիւնը լարուած է եւ պարագաները կը պահանջեն խաղաղութեան չրջանի կազմակերպութենէն անցնիլ պատերազմի չրջանի կազմակերպութեան։ Օրէնքին 14րդ յօդուածին տրամադրութեամբ, ամէն Ֆրանսացի կամ Ֆրանսական հպատակ որ 18 տարեկանէն վեր է եւ զէնքի տակ չէ առնուած, կրնայ ծառայութեան կոչուիլ, զործածուելու համար «պետական կամ հանրային վարչութեանց մէջ, կամ յօդուտ ազգին բանող հաստատութեանց մէջ», տեսնելով ձեռնհաս իշխանութեան կողմէ որոշուած աշխատավարձք մը։

Օտարականներու պարագան նախատեսուած է օրէնքին 19րդ յօդուածով, որուն համաձայն առաջին յօդուածով նախատեսուած պարագաներու մէջ — երբ արտաքին կացութիւնը լարուած է — մանաւոր հրամանագիրներով պիտի որոշուին այն պայմանները որոնցմով օտար հպատակներն ալ կրնան իրենց զործակցութիւնը ընծայել վերը յիշուած վարչութեանց եւ հաստատութեանց, իրենց զրաւոր դիմումին վրայ։

Մէկ խօսքով, զօրաշարժի պարագային օտարականները ոչ միայն զինուորութեան պիտի կանչուին, այլեւ պարտաւորիչ աշխատանքի (այս վերջինը՝ որոշ դասերու համար)։

Երեք նոր հրամանագիրներուն մանրամասնութիւնները կը հաղորդենք երբ հրատարակուին պաշտօնաթերթին մէջ։

ՌԱԶՄԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՐԿԻՐ ԵՐԿԻՐ

— ∞ —

ՖՐԱՆՍԱ.— Պահեստի սպաները կանչուեցան։ Արձակուրդով մեկնողները հրաման ստացած են վերադառնալու։ Միջերկրականի նաւատորմիղը չարժման մէջ զրուած է։ Իրրեւ արդիւնք չարթնուան ընթացքին ձեռք առնուած միջոցներու, Ֆրանսա ի վիճակի է դիմագրաւելու որ եւ է չարժական։ Իրազեկներ կը հաչուեն թէ մինչեւ այս չարթնուան վերջը Ֆրանսա կարմ եւ պատրաստ պիտի ունենայ աւելի քան մէկ միլիոն զինուոր։ Մաժինոյի զիծը լիովին ամրացած է։ Այս մասնակի զօրաշարժը կը կատարուի խիստ խորհրդապահութեամբ, այնպէս որ հանրութիւնը բան չի տեսներ անցուդարձէն։ Մէկզի զրուած է պատերազմի վրայ փակցուած ազդերով զօրակոչ յայտարարելու հին զրութիւնը, որ կը տիրապետէր անցեալ սեպտեմբերին, չեխական տագնապին առթիւ։ Զինուորները կը կանչուին հեռագրով, թղթատարով կամ տուրհանդակներով (Նիւ Եորք Հէրըլտ)։

ԻՏԱԼԻԱ.— Նոր ուժեր փոխադրուեցան Ալպանիա, մեծ մասը օդանաւերով։ Զինուորական նոր դասեր զէնքի տակ կանչուեցան։ Իտալիոյ բանակին թիւը այժմ կը հասնի 1.500.000ի։ «Լ'Իօվռ» կը զրէ թէ Պերլինի յանձնարարութեան վրայ Հռոմ անցեալ երկուշաբթի օր անմիջապէս զրօշի տակ առաւ 380 հազար նոր զինուորներ, ինչպէս եւ 60.000 հոգի Լիբիոյ մէջ, այնպէս որ Իտալիա այժմ կարմ եւ պատրաստ ունի 1.540.000 հոգի։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ.— Զինուորական համախմբումները կը չարունակուին լեհական սահմանադլուխին վրայ։

ՍՊԱՆԻԱ.— Ֆրանսական սահմանադլուխին վրայ եւ յատկապէս Սան – Թանտէրի մէջ զինուորական համախմբումներ կը կատարուին։ Զրոյց կը չրջի թէ իտալական նոր զօրք ցամաք հանուած է Քաափքս։

ԹՈՒՐՔԻԱ.— Վարչապետ Սայտամ յայտարարեց թէ մասնաւոր միջոցներ ձեռք առնուած են, զօրացնելու համար ազգային պաշտպանութիւնը։

ԼԵՀԱՍՏԱՆ.— 1912ի եւ 1917ի պահեստները հրաման ստացան պատրաստ ըլլալու, չորս չարթնուան ծառայութեան համար։

ՀՈԼԱՆԴԱ.— Զէնքի տակ առաւ 20.000 նոր զինուորներ, եւ աւելցուց սահմանադլուխի ուժերը։ Ծովեզերքի պաշտպանութեան համար ալ միջոցներ ձեռք առնուեցան։

ՊԵԼՃԻՔԱ.— Սահմանապահ զինուորները աւելցուց։ Միջոցներ ձեռք առած է Քոնկոյի պաշտպանութեան համար։

ԵՈՒԿՈՍԼԱՎԻԱ.—1907ի եւ 1908ի դասերը զէնքի տակ կանչուեցան, ալպանական սահմանադլուխին երկայնքը։

Գերմանիոյ պահանջները Լեհաստանէն

Պերլինի լեհական դեսպանը վարչաւա գնաց, իրեն հետ տանելով Գերմանիոյ հինգ պահանջները, որոնք են.—

1.— Լեհաստանի զերման փոքրամասնութեանց հարցին լուծումը։

2.— Տանցիկի կցումը Գերմանիոյ։

3.— Արեւելեան Փրուսիայէն Գերմանիա կառուցանել ինքնաշարժի ճամբայ մը, լեհական Ներքնացքին մէջէն։

4.— Գերմանացնակ որոշ վայրերը վերադարձնել Գերմանիոյ։ (Ակնարկութիւն Վերին Շլեզիոյ)։

5.— Ուրիշ կարգ մը զիջումներ։

Գերմանիա պիտի սպառէ Լեհաստանի պատասխանին, առանց առայժմ ուժ եւ է չարժուն կատարելու։ Բայց լեհական սահմանադլուխի վրայ զօրք համախմբելու զործողութիւնները կը չարունակուին։

»»» • «««

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ թագաւորը եւ Եուկոսլավիոյ խնամակալ իշխանը մօտերս տեսակցութիւն մը պիտի ունենան Պելկրատի կամ Պուքրէշի մէջ։ Պելկրատի ռումանական դեսպանը իր երկիրը զնաց, մանրամասնութիւնները կարգադրելու համար։

ՎՂՎՈՏՈՂԱՇՇՈՒՄ ԽԱՉԻՑ

(ԳՈՒՆԴԱԿԱՆ ՎԵՊ)

ՊՂՈՍԱՎՈՒՄ ՊԱՐՈՆ ՆՈՐԱՅՐ

— Ընտանի՛ք, ընկե՛ր, ընկերներ, ձեզնից ինչպե՞ս թաքցնեմ։ Ամեն ինչ ձեզ է պատկանում։ Ես ինքս ձեզ եմ պատկանում։ Ես ինքս ձեզ եմ պատկանում։ Ես ինքս ձեզ եմ

ՇԱՏՍՈՒ ԿՅ ՂՈՏՍԻ ԽՄՇՈՒ ԵՒ ՍՍՈՂԼ

(ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱԿԱՆ ՊԱՏՄՎԱԾՔ)

ՅԱՂԹԱՀԱՐՈՒՄՆԵՐ Վ«ՏԱՐԱԶ»

Ա Ն Ց Ե Լ Ի Ք

Գրախոսներ, գրականագետներ, արվեստագետներ, ուսանողներ, գրականության սիրահարներ, ամենքդ, որ ցանկանում եք ծանոթանալ Ղ. Ալիշանի «Շատուկ կամ Ղոտսի խմշուկ» գրքի հետ, ձեզ հրավիրում ենք ներկա գտնվելու գրքի քննարկմանը, որը տեղի կունենա հոկտեմբերի 30-ին, ժամը 19-ին, Գրողների տան դահլիճում (Աբովյան 35):

Մուտքը ազատ է:

Գրքի հետ կարելի է ծանոթանալ նաև Գրողների տան գրադարանում

լիս այցելած առեն, համաձայնութիւն գոյացած է որ Թուրքիա Տարտանէլի եւ Վոսփորի նեղուցները բանայ օտար մարտանաւերու եւ փոխադրանաւերու առջեւ, օգնութիւն հասցնելու համար Ռումանիոյ։ Ուրիշ խօսքով, բրիտանական տորմիղը եւ ռազմական փոխադրանաւերը պիտի կրնան ազատօրէն անցնիլ Նեղուցներէն ։

Ֆրանսական թերթերը գտնօրէն կը գանգատին թէ Անգլիա տակաւին կը ձգձգէ պարտաւորիչ զինուորութիւնը, ինչ որ կը նշանակէ թէ պատերազմի պարագային Ֆրանսա պիտի կրէ առջին շրջանի ամբողջ ծանրութիւնը։

Մոսկուայի մամուլը միշտ վերապահ է Անգլիոյ հանդէպ, եւ կը մեղադրէ նաեւ Ֆրանսայի անորոշ դիրքը։ «Ժուռնալ տը Մոսկու» հեղնութեամբ դիտել կուտայ թէ Ֆրանսայի դիրքը ի վերջոյ պիտի յայտնուի իբրեւ «յետ – դրու – թիւն մը Զէյմպըլէնի յայտարարութեանց»։

Ամերիկեան թերթերը կը գրեն թէ Ալպանիոյ գրաւումով այժմ «Հռոմ – Պերլին առանցքին չուքն է որ կ'երեւայ Տարտանէլի վրայ»։

Ալպանիոյ թագը Իտալիոյ յանձնուեցաւ

Ալպանիոյ Սահմանադիր ժողովը գումարուեցաւ ապրիլ 12ին, Թիրանայի մէջ, եւ միաձայնութեամբ որոշեց երկրին թագը յանձնել Իտալիոյ թագաւորին եւ անոր ժառանգորդներուն, իբրեւ հետեւանք երկու թագաւորութեանց միացման։ Այս կերպով Իտալիա կը շահի նոր երկիր մը, 10.629 քառ. մղոն տարածութեամբ եւ աւելի քան մէկ միլիոն ժողովուրդով։ Եթովպիոյ գրաւումով Իտալիոյ թագաւորը ստացաւ կայսերական տիտղոս, ինչպէս Անգլիոյ թագաւորը ստացած էր ժամանակին, Հնդկաստանի գրաւումով ։

Ալպանիա պիտի պահէ իր դրօշը եւ պիտի ունենայ սեփական կառավարութիւն մը, տեսականօրէն ինքնավար։ Սահմանադիր ժողովին կը մասնակցին 120 հատընտիր պատգամաւորներ, Ալպանիոյ տասը նահանգներէն։ Այս առթիւ իտալական կառավարութիւնը նոյն իսկ օգնաւուեր տրամադրած էր պատգամաւորներուն։ Կը նախագահէր Ալպանիոյ առժամեայ վարչութեան պետը, Փիաֆէր Իվի, որ ճառով մը ձագկեց Ալպանիոյ 25 տարուան վարչութեան չարիքները եւ յայտարարեց թէ բոլոր Ալպանացիները ցնծութեամբ կ'ողջունեն երկրին վերածնունդը՝ առաջնորդութեամբ եւ պաշտպանութեամբ Իտալիոյ։ Նախագահը այս առթիւ պանծացուց Մուսոլինին, իբրեւ ազատարար մեծագոյն դէմքերէն մէկը, աւելի բարձր քան Աննիբալը եւ Կեսարը։«Իտալիոյ ուժը ամէնէն ապահով պաշտպանութիւնն է Ալպանիոյ սահմաններուն։ Այսպէս մենք կը վայելենք ընդհ. պաշտպանութիւն, ազգային միութիւն եւ դերիչխանութիւն։ Ալպանիա կը պահէ իսքէնտէրի դրօշը, որ պիտի ծածանի իտալական դրօշին հետ։ Մենք պիտի ունենանք արդիական երկիր մը, շնորհիւ իտալական մեծ կառավարութեան »։

Ժողովը առանց վիճաբանութեան քուէարկեց չորս հիմնական որոշում – ներ ։—

1. Ջնջուած են նախկին կարգադրութիւնը եւ սահմանադրութիւնը ։

2. Սահմանադիր ժողովը կը նշանակէ նոր կառավարութիւն մը, բոլոր լիազօրութիւններով ։

3. Բոլոր Ալպանացիները ըմբունելով Առաջնորդին եւ Ֆաշական Իտալիոյ դերը՝ Ալպանիոյ զարգացման եւ բարօրութեան համար, կ'որոշեն երկրին կեանքը եւ ճակատագիրը կապել Իտալիոյ հետ։ Այս առթիւ համաձայնութիւններ պիտի կնքուին ։

Զորրորդ որոշումը կը վերաբերի Ալպանիոյ թագին, ինչպէս գրած ենք վերը ։

Նոր դահլիճին վարչապետն է Շէվքէթ Վէրլաչի, որ միեւնոյն առեն պիտի վարէ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը ։

ՋԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

ՆԱԽԱՐԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ նիստ գումարելով, լսեց վարչապետին եւ արտաքին նախարարին զեկուցումները՝ քաղաքական կացութեան եւ զինուորական պատրաստութեանց մասին։ Երեսփ. ժողովին արտաքին գործերու յանձնախումբն ալ նիստ գումարեց, լսելու համար իր նախագահին զեկուցումը։ Արտաքին նախարարը ներկայ չէր այս նիստին եւ պիտի լսուի յաջորդ անգամ։ Զախակողմեան թերթերը այս առթիւ ալ կը պահանջեն որ Պ. Պոնէ արձակուի արտաքին նախարարութենէն, իբրեւ անկարող ։

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆԻ վարչապետը չնորհակալութեան դիր մը ուղղեց Մուսոլինիի, որ Աթէնքի իտալական դեսպանատան գործակատարին միջոցաւ հաղորդած էր թէ Իտալիա «բացարձակապէս պիտի յարգէ Յունաստանի հողային ամբողջութիւնը»։ Աթէնքի թերթերն ալ ջերմ գոհունակութիւն կը յայտնեն այս առթիւ ։

ԱՆԳԼԻՈՅ օդանաւային նախարարութիւնը որոշեց այսուհետեւ որ եւ է տեղեկութիւն չհրապարակել օդանաւերու չարժումներու մասին։ Նոյն որո – շումը տուած է նաեւ ծովային նախարարութիւնը։

ՀԻԹԼԷՐի դէմ մահափորձ մը սարքուած էր, կ'ըսէ անգլերէն թերթ մը, մարտ 31ին, երբ Առաջնորդը ծովը պիտի իջնէր «Թիրփից» զրահաւորը։ Հիթլէրի ժամանումէն քիչ առաջ, գաղտնի ոստիկաններ ձերբակալեցին երկու Զեխեր, որոնք վինուած էին ինքնաշարժ ատրճանակներով։ Ուրիշ երկու մեղսակիցներ յայտնուեր են Հոլանտա վախչել ։

ԻՐԼԱՆՏԱՑի ցեղափոխականները չորս նոր ռումբեր պայթեցուցին, երեքը Լոնտոնի, մէկը Պըրմինկհըմի մէջ։ Մարդկային կորուստ չկայ, բայց աննկարագրելի խուճապ մը ծագեցաւ երկու քաղաքներուն մէջ, խանգարելով երթեւեկը ։

ՏՈՒՔ. ԿՕՊՆԻՍ, Գերմանիոյ քարոզութեանց նախարարը, Պոլիս հասնելով, ընդունուեցաւ դերմանական հիւպատոսին եւ քաղաքին փոխ – կուսակալին կողմէ։ Նախարարը մեկնեց որ եւ է յայտարարութիւն ընել։ Միայն ըսաւ թէ ուրբաթ օր Գերմանիա պիտի վերադառնայ, առանց Անգարա հանդիպելու։

ՊՈՒԿԱՐԻՈՑ ներքին նախարարը հրամանագրով մը լուծեալ յայտարարեց պուկար ազգային ընկերվարական (Նացի) կուսակցութիւնը, պատճառաբանելով թէ կը ձգտի փոխել երկրին կարգոնաարքը եւ տապալել կառավարութիւնը ։

ԽՐՈՒԱՔԻՈՑ մէջ մեծ յուզում կը տիրէ։ Ժողովուրդը կը համախմբուի թերթերու խմբագրատուներուն առջեւ եւ կ'ուզէ իմանալ ամէնէն վերջին լուրերը։ Մամուլը ենթարկուած է խիստ գրաքննութեան։ Եուկոսլավիոյ վարչապետը Զաղրէպ չգնաց, ինչպէս կը սպասուէր, բայց Խրուաթներու ղեկավար Պ. Քոսուրիչ Պելկրատ մեկնեցաւ, բանակցելու համար կառավարութեան հետ՝ խրուաթական ինքնավարութեան մասին։

ԳԱՀԻՐԻի մէջ արաբ ղեկավարներ խորհրդակցութիւն կը կատարեն Պաղեստինի հարցին չուրջ։ Այս խորհրդակցութեան կը մասնակցին Լոնտոնի եւ Գիպտական դեսպանը, Իրաքի արտաքին նախարարը, եգիպտոսի վարչապետը, թագաւորին դիւանապետը եւ Արաբիայէն էմիր Ֆայսալ։ Կը կարծուի թէ այս հաւաքոյթը պիտի որոշէ թելադրել Պաղեստինի Արաբներուն, որ ընդունին անգլիական ծրագիրը, որոշ փոփոխութիւններով։

ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ կառավարութիւնը որոշեց թոյլ տալ, որ ապրիլ ամսուան ընթացքին հազար Հրեաներ ներգաղթեն Պաղեստին ։

ՀԻՄՍԻՍՑԻՆ ԱԼՊԱՆԻՈՑ ՄԷՋ, Շքոտրայի չրջանները եւ Տէպրէի հարաւակողմը կռիւներ տեղի կ'ունենան ալպանական հրոսախումբերու եւ Իտալացիներու միջեւ։ Եուկոսլաւ թերթերը, որոնք Զաղրէպ առնելու լոյս չէին տեսներ երեք օրէ ի վեր, սկսան հրատարակուիլ։ Անոնց ընդհանուր կարծիքն է, թէ Իտալիա պիտի յարգէ եուկոսլավիոյ անկախութիւնը։ Կը հերքուի այն գրոյցը, թէ Գերմանիա զինուորական ոյժ կը համախմբէ Եու – կոսլաւ սահմանագլուխին վրայ։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒՄ

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ԲԵՄԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲ ՏԻԿ. ԱՆՆԱ ԲՈՒՏԱՂԵԱՆԻ

16 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին **Mutualité**ի մեծ սրահին մէջ, 24 Rue St. Victor, Paris (5)

ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒԻ ԱԿԱՆԱՒՈՐ ԹԱՏԵՐԱԳԻՐ **ԼՅՈՒՆ ՇԱՆԹ**Ի ԳԼՈՒԽ-ԳՈՐԾՈՑԸ

"ՕՇԻՆ ՊԱՅԼ"

Գատմական տրամ կիլիկիոյ 14րդ դարու շրջանէն

ՕՇԻՆ ՊԱՅԼԻ դերը կը կատարէ՝ Պ. Ա. ԳՄԲԵԹԵԱՆ ՌՒԹԱՑԻ դերը կը կատարէ՝ Ռուսական օփերայի երգչուհի ԻՇԽԱՆՈՒՀԻ ԱՐՓԻԿ ԱՐՂՈՒԹԵԱՆ

կը մասնակցին՝ Տիկիններ՝ Վ. Խաչատուրեան, Սետէֆեան, Օր. Գլընեան, Պ. Պ. Տէրվիշեան, Սարաֆեան, Գրիգոր Վահան, Ռ. Զարդարեան, Մաքրաշ, Միհէլեան, Տաւօնեան, Սետէֆեան, Սարգիսեան, Սողոմոնեան, Կարապետեան, Տանտիկիճեան եւ ուրիշներ։

Maquillage՝ սինէմայի արուեստագէտ Պ. Յակոբ Առաֆէլեանէ, Հագուստները՝ Փարիզի մեծ տուներէն։

Տոմսերը կը ծախուին.— «ԾԱՌԱՅ»ի խմբագրատունը, 17 Rue Damesme (13), «ԱՊԱԳԱՅ»ի խմբագրատունը, 4 Rue Saulnier (9), Պ. ՀՐԱՉՆ ՍԱՄՈՒԷԼի գրավաճառատունը, 51 Rue Mons. le Prince (6). «ՇԻՐԱԿ» նպարավաճառատուն, 26 Rue de Trévise (9), Տպարան VICTOR, 83 Ave. d'Italie. սափրիչ ԱՐՇԱԿ, 50 Rue St. Georges։ ԳԻՆԵՐԸ՝ 10, 15 եւ 20 ՖՐԱՆՔ։

Իսկ հանդէսին օրը կիչէն։ Ծախուած տոմսակները թուագրուած են խճո դումի տեղի չտալու համար։

Պ. Գրիգոր Հիւրմիւզեան, Տէր եւ Տիկին կարապետ Փիլիմլեան եւ զաւակունք, Այրի Տիկին Վերժին Թաթարեան եւ զաւակը, Տէր եւ Տիկին Յակոբ Իմմիալեան եւ զաւակը (Պոլիս), Այրի Տիկին Ֆիլոթ Իմմիալեան եւ զաւակը (Պոլիս), Այրի Տիկին Հայկանուշ Հիւրմիւզեան եւ զաւակունք (Պուէնոս Այրէս), Այրի Տիկին Սուլթան Հիւրմիւզեան (Մարսէյլ), Տէր եւ Տիկին Թոպէնոսն Հայթայեան, Տէր եւ Տիկին Մխոք Շերքինեան (Դամասկոս), Տէր եւ Տիկին Արշակ Հիւրմիւզեան (Պոլիս), Տէր եւ Տիկին Արթաքի Իմմիալեան (Պոլիս), Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Մ. Իմմիալեան (Պոլիս), Տէր եւ Տիկին Կարապետ Քաչախեան (Քան), Տէր եւ Տիկին Յակոբ Նալպարեան եւ զաւակունք (Պուքրէշ), Տէր եւ Տիկին Յարէթ Նէֆեան եւ զաւակը (Պուքրէշ), Տէր եւ Տիկին Վահան Նէվչէհիրլեան եւ զաւակունք (Պուէնոս Այրէս), Տէր եւ Տիկին Մխոք Դաւիթեան, Այրի Տիկին Հայկանուշ Փիլիմլեան եւ զաւակունք (Պոլիս), եւ պարագանները սրտի խորունկ կսկիծով կը ծանուցանեն իրենց սիրելի մօր, մեծ մօր, քրոջ, հօրաքրոջ, մօրաքրոջ եւ ազգականուհին՝

ԱՑՐԻ ՏԻԿԻՆ ՅՈՒՀԱՆՆԱ ՀԻՒՐՄԻՒԶԵԱՆԻ

(ԾՆԵԱԼ ԻԶՄԻՏԼԵԱՆ)

դառնաղէտ մահը՝ որ տեղի ունեցաւ Ապրիլ 12ին, իր բնակարանին մէջ 13, Rue Henri Barbusse, (Nanterre), 66 տարեկան հասակին ։

Յուղարկաւորութիւնը տեղի պիտի ունենայ այսօր, 14 ապրիլ, Ուրբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 3ին Նանթէռի Sainte - Geneviève – Saint – Maurice եկեղեցիին մէջ, ուրկէ հանդուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի տեղւոյն դերեզմանատունը։

ՅԱՆՁՈՅ.— Մահազդ չստացողներէն կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել ։

Հ. Յ. Դ.

Փարիզ

ԱՆԻԷՌ-ՊՈՒԱՒՈՒՆՊի «Ազատ» եղբակամիտէի ընկ. ընդհ. ժողովը 14 Ապրիլ, Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին, սովորական ինաւաքատեղին։

Գաւառ

ԼԻՈՆի Շրջ. կոմիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները, Ուրբաթ, 14 Ապրիլ, երեկոյեան ժամը 8.30ին, 181 բուլ. Լաֆայէթ, Զարդարեան գրադարանը։

ՊՕՄԱՆի (Մարսէյլ) «Զաւարեան» եղբակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը 15 Ապրիլ, Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին վարանդեան սրահին մէջ։ Բացակեանները նկատի պիտի առնուին, ներկայանալ 1938 եւ 39ի անդամատետրով։

ՀԱՅ ՄԸՍԱԿՈՒԹԱՑԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ, ՄԱՐՍԷՅԼ

Յաւաքիկայ գաստաիօսութիւնը 14 Ապրիլ, Ուրբաթ երեկոյեան ժամը 9ին Շահրիկեան սրահին մէջ, 5, Rue de l'Eclipse. Մարսէյլ։ Կը դասախօսէ Պ. Վ. ԴՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ։ Նիւթ՝ «Ակնայ Անտունիները»։

ԱՊՐԻԼ ՏԱՍՆԸՄԷԿ

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Զ. Ո. Մ.ի ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Ուրբաթ, 14 Ապրիլ, երեկոյեան ժամը 8,30ին պետական թատրոնին վերնայարկը

գեղարուեստական բաժինը՝ կը նուագէ Զ. Ո. Մ.ի Արաքս երգչախումբը

կը խօսի Պ. Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ

Մուտքը ազատ է

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Զ. Ո. Մ.ի ԼԻՈՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ եւ հովանաւորութեամբ ԱԶԳ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

15 Ապրիլ, Շաբաթ եր. երեկոյ ժամը 8,30ին Գ. Թաղապետարանի սրահին մէջ

կը նախագահէ Պ. ՅԱԿՈԲ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

կը խօսին Տիկ. ՕՏԵՔ ՄԻՒՒԱՅԵԼԵԱՆ եւ Պ. Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին Օր. ՆՈՎԻՆԱՐ ՏԷՐ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ (երգ.), Պ. Ա. ՄԻՆԱՏՍԵԱՆ (երգ.), կ'արտասանեն՝ Պ.Պ. Լ. ԱԼԻՄԵԱՆ, ՄԻՍԱԿ ՄԻՐՋԷ, Madame S. Ajacques (չուճակ), Mlle Fernande Cournaud (դաշնակ)։ Մասնակցութեան գիները 2 ֆրանք

ՅԱՆՁՈՅ.— Այս կիրակի առաւօտ Լիոնի մատրան մէջ (69, Rue Leh Plan) հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի նահատակաց յիշատակին։

Ընկերական, խնջոյք եւ հաւկթախառն

Մարսէյլի «Ռոստոմ» խումբին կողմէ

17 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին ընկ. ՍԻՄՈՆ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆի խանութին մէջ։ Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ։

ԹԷՕԱՍԵՂԱՆ

Կազմակերպուած Ալֆորվիլի Զէկիլէրի Հայր. Միութեան Իգական բաժնի կողմէ ։ 15 ապրիլ Շաբաթ երեկոյ, ժամը 8·30ին, 1 Պուլվար Գարնօ, Հայ Ակումբի սրահին մէջ։

Տեղի պիտի ունենան՝ հայերէն արտասանութիւններ, սիրուն եւ հաճելի անակնկալներ Պ. Սուրէն Սարգիսեանէ ։

Կը ներկայացուի « ԳԱԻԱՌ ՄԸ ԹԷՑ » (զաւեշտ մէկ արար)

Մուտք՝ (թէյ եւ կարկանդակ միասին) մեծերու 2 եւ փոքրիկներու 1 ֆր.

Ֆ. Հ. ԿԱՊՈՑՏ ԽԱՉԻ ՏԱՍՆԱՄԵԱԿԸ

ԵՒ ԱՆԿԷՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ

16 Ապրիլ կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Salle des Fêtes ի մէջ

30 Rue du Casino Անկէն

Հովանաւորութեամբ Mr PATENOTRE DESNOYERի

(Անկ Նի քաղաքապետ)

ԿԸ ԽՕՍԻ՝ Պ. Գ. ԲԱԼՃԵՑԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժին՝ «Սիրան Կոմիտաս» երգչախումբը, ղեկավարութեամբ Պ. Ա. ՊԱՐԹԻԵՒԱՆի, Լուսաբ՝ ՏԻԿԻՆ Ա. ՊԱՐԹԻԵՒԱՆ, դաշնակ՝ ՕՐ. Մ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ եւ փոքրիկն Օր. Ա. ՊԱՐԿԻՐՃԵԱՆ, արտասանութիւն՝ ՕՐ. Մ. ՕՍՄԱՆՃԵԱՆ (հայերէն), ՕՐ. Ա. ՉԱՀՐԻՃԵԱՆ (ֆրանսերէն), Ժամը 6 — 12 պարահանդէս։

Ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ։ Մուտք՝ 10 ֆր., փոքրիկներու 5։

ՀԱՂ. ՄԻՋ.— Կառ. տիւ Նորդն չորեկառք՝ ժամը 14·35 եւ 15։

Ընկերական խնջոյք—հաւկթախառն

Կազմակերպուած Մալաթիոյ Կրթասիրաց ընկ. Մարսէյլի մասնաճիւղի կողմէ ։ 16 ապրիլ կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 2ին, «Շահրիկեան» սրահը, 5, Rue de l'Eclipse, Մարսէյլ։

Հաճելի անակնկալներ, նուագախառն խրախճանք, ինչպէս նաեւ ազգային հաւկթախառն ։

Ճոխ պիւֆէ։ Մասնակցութեան համար մուտք 1 ֆրանք

ՅԱՆՁՈՅ.— Նոյն օրը տեղի կ'ունենայ Զատկի առթիւ սարքուած վիճակախաղը ։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒՄ

Ingénieurs Civilsի սրահին մէջ, 17, Rue Blanche (մէթրօ Blanche)

7 ՄԱՅԻՍ, ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8,45ԻՆ

Հովանաւորութեամբ ՅԱԿՄԲ ԱՂԱ ԻՒՆՃԻՃԵԱՆԻ

կր ներկայացուի Ծանօթ երգիծաբան ՎԱՇԱՆ ՓՓՓԱՋԵԱՆԻ

ՍԱԼՕՆԻ ՕԶԸ (կատակերգութիւն 3 արար)

Կը մասնակցին Տիկ. ՍԻՏԻՖԵԱՆ, Օր. ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ, Տիկ. ԱԼՓՈՒԼ, ԵԱՒ, Պ.Պ. Ա. ԲԱՐՈՅԵԱՆ, Ա. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ, Պ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ, Մ. ՏԻՃԵԱՆ ԹԱԹՈՒԼ, ՊԵՏԻԿ, ԱԼԻՔՍԱՆԵԱՆ,

Գիները՝ 15, 10 եւ 7,50 ֆրանք

Տոմսերը կը ծախուին Լիայի Ճաշարանը, 24 ռիւ ըեն Լագար, Հրանդ Սամուէլ գրատունը, 51 rue Mr le Prince եւ կեդրոնատեղին Mr Hatchergatian, 50 rue St. Georges։

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՊԱՐԱՏՅԻԿ ՅԵՐԵԿՈՅԹ

կազմակերպուած ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՔՆԱՐ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻՆ կողմէ

16 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4½ մինչեւ կէս գիշեր

8, rue Bossuet Բարեգործականի Տան մէջ

ընտիր Օրքէսթր՝ խնամուած պիւֆէ՝ մատչելի գիներով, մուտք 6 ֆրանք

ՏՈՒՔԹ. ԳՈՒՐԳԷՆ ՄԵԾԱՏՈՒՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ, ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Կ'ընդունի, ամէն օր ժամը 14—17 եւ ժամադրութեամբ

230 Avenue du Maine, Paris (14), Métro: Alésia · Tél. Suffren 01—64

Autobus 8—28—AE—CB—123

ԻՐԱՒԱԳԷՏ - ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ

Արտաւազդ Հանըմեան

122 Boulevard Murat (Paris 16e)

Մէթրօ Փօրթ տը Սէն Քլու, ելքը, Ավընիւ տը Վէրսայլի կողմէն։ Դիմել իրեն վստահութեամբ ամէն կարգի դատ, առնելիքի եւ գործի համար։

10 - 12, 6·30–8, բացի երեքշաբթի եւ ուրբաթ առաւօտներէն։ Թէլէֆօն, ժասմէն 52–69։

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆԻ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆԻ ԿԱՊՈՑՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼԻՒ ՀԱՄԱՐ

Լոնտոնէն, Փարիզէն եւ Փրակայէն կ'ուղարկենք՝ բրդեղէններ, կօշիկներ, ճերմակեղէններ, թրիքոներ եւայլն, ամենաժան գիներով։ Կը տանձնենք նաեւ յաճախորդներու կողմէ գնուած ապրանքներու առաքումը։ Փափաքողներուն կը ղրկենք բրդեղէններու նմոյշներ եւ մանրամասնութիւններ։

Կ'ուղարկենք դիւրատար (portatif) Underwood մեքենաներ։ Ռուսական տառերով, ամենաժան գիներով ։

Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**

Tél. Opéra 67-77

Le Gerant : H. STEPHAN

Imprimerie A-DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme — PARIS (13)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 376.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : GOBelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ՇԱԲԱԹ
15
ԱՊՐԻԼ
SAMEDI
15 Avril
1939

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄՍԵԱՑ ԵՌԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութները	150 ֆրանգ	75 ֆրանգ	40ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանգ	140 ֆրանգ	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանգ	110 ֆրանգ	

Թ. ՏԱՐԻ — 15e Année No. 4015

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵԹԷ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄ ԿՐԵՆ ԵՒ ԴԻՄԱԴՐԵՆ...

— ∞ —

Իրրեւ արդիւնք դիւանագիտական տենդագին գործունէութեան մը որ չատ կը յիշեցնէ 1914ի նախընթաց օրերը, Փարիզ եւ Լոնտոն միաժամանակ յայտարարեցին ծանրակշիռ յանձնառութիւններ,— անմիջապէս օգնութեան պիտի հասնին, եթէ Ցունաստան եւ Ռումանիա յարձակման ենթարկուին եւ կենսական համարին դիմադրել »:

Նոր է բացատրութեան այս ձեւը,— « եթէ կենսական համարին դիմադրել »:

Առաջին անգամ, Լեհաստանի հետ կատարուած բանակցութեանց առթիւ էր որ, Անգլիոյ վարչապետը գործածեց այս բանաձեւը: Ուրեմն, ըսել կ'ուզեն թէ աշխարհի պիտի ընծայուի ա՛յն պարագային, երբ վտանգուած երկիրը ինք վճռէ ճակատիլ, պահպանելու համար իր անկախութիւնը (ընդհանրապէս այս բառն է որ կը յիշուի պաշտօնական յայտարարութեանց մէջ, առանց ներքին ամբողջութեան»):

Ինչպէս կը յիշուի, Գերմանիա Չեխոսլովաքիան գրաւեց անոր նախապատրաստել տալով համաձայնութիւն մը: Ուրիշ խօսքով, ուզեց այն ազատութիւնը ձեռք բերել թէ Փրակա ինքն էր որ Գերմանիոյ պաշտպանութեան ապահովեցաւ :

Արդ, եթէ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի երաշխաւորութեան արժանացած երկիրները — Լեհաստան, Ռումանիա եւ Ցունաստան —, սպառնալիքի ենթարկուելով հանդերձ յարմար չնկատեն դիմադրել, նախընտրելու համար հպատակիլ, այն ատեն յանձնառութիւնը չեղա՞լ պիտի համարուի :

Չ՞ որ երեք երկիրներն ալ, ինչպէս եւ Եւհոսլավիան, ուղղակի կամ անուղղակի սահմանակից ըլլալով Գերմանիոյ կամ Իտալիոյ, կրնան միշտ յիշել Չեխոսլովաքիոյ եւ Ալպանիոյ ողբերգութիւնները ...

Ուրիշ թենճուկ մը՝ Թուրքիոյ պարագան :

Դեռ մինչեւ հինգշաբթի, երկու վարչապետներուն յայտարարութենէն առաջ, ընդհանուր կարծիքը այն էր թէ Ցունաստանէն վերջ անմիջական ենթարկութեան կը կարօտի Թուրքիան: Եւ ահա վերջին պահուն այդ երկիրը մէկդի կը դնէն, նախապատուութիւն տալով Ռումանիոյ, մանաւորապէս Ֆրանսայի ճնշումին վրայ :

Կը նշանակէ թէ վտանգը աւելի մօտ է Ռումանիոյ, քան Թուրքիոյ, քանի որ Փերլին ստիպուած է նախ այդ ճամբան հարթել, Սեւ ծով իջնելու համար, եթէ Հռոմ ալ ուզէ եգէական իջնել, Ցունաստանի դէմքուն վրայ:

Լոնտոնի թերթերը կը հաստատեն թէ բանակցութիւնները կը չարունակուին Թուրքիոյ հետ, այդ երկիրն ալ երաշխաւորութեան ցանցին մէջ առնելու համար: Նոյնիսկ հաւանական կը համարուի որ Պ. Չէմպըրլէն մասնաւոր յայտարարութիւն մը ընէ այս մասին, յառաջիկայ երեքշաբթի օր, երբ խորհրդարանը կը բացուի պաշտօնապէս :

Այսպէս կամ այնպէս, Փարիզ եւ Լոնտոն աննախընթաց փորձ մըն է որ կը կատարեն, կասեցնելու համար հիթլէրական եւ Ֆաշական յառաջխաղացութիւնը, իրենց կայսերական ճամբաներուն վրայ, ծովային թէ ցամաքային:

Շ.

«Անխիղճ, գազանային, ընչաքաղց»

— ∞ —

47,000,000 ԱՆԳԼԻԱՑԻՆ ԵՒ 80 ՄԻԼԻՈՆ ԳԵՐՄԱՆԱՑԻՆ...

Գերման մամուլը կը չարունակէ իր անսանձ յարձակումները Անգլիոյ դէմ: Գերմանիոյ Աչխատանքի ճակատի վարիչ տոքթ. Լէյ, որ քանի մը շաբթի առաջ Լոնտոն այցելած էր առեւտրական բանակցութեանց համար, փըլփլուր կը տեղայ .

*— « Անգլիոյ մէջ առեւտուրը Գերմանիոյ հանդէպ խելագարութեան հասած է: Անգլիական կառաւարութիւնը, որ կը բթի վախկոտութենէ, ջղայհասած է: Անգլիական կառաւարութիւնը, որ կը բթի վախկոտութենէ, ջղայնութենէ եւ նախանձէ, կարելիութիւն միայն պիտի արթնցնէր մեր մէջ, եթէ զղուելի ու պիղծ չըլլար: Մարդ պիտի խնդար ատոր վրայ, եթէ սակայն չմտածէր, թէ այդ առեւտուրը անդամ մը աշխարհը մխրճեց մեծ պատերազմին մէջ: Ո՞վ էր որ վճարեց Վերսայլի դաշնագրին պարտադրած տմարդի տուգանքները,— գերման ժողովուրդը եւ գերման աչխատաւորը: Որո՞ւ գաղթավայրերը յափշտակեցին ,— Գերմանիոյ: Որո՞ւ գործարանները կողոպտեցին,— գերման ժողովուրդին: Որո՞ւ կոլերը, ոչխարը, խոզերն ու եզերը տեղին,— գերման ժողովուրդին: Որո՞ւ կոլերը, ոչխարը, խոզերն ու եզերը յափշտակեցին,— գերման ժողովուրդին ։ Չաչտութեան չնական գաղնագրի մը հետեւանքով ո՞վ մնաց անպործ,— գերման աչխատաւորը : Ո՞վ նաւա – տորդներուն,

ՎՂՎԱՏՉԱՇՅՈՒՄ ԵՄ ՀԱՅԵ

(ՊԱՏՄՎԱԾՔ ՎԵՑ ԳԼԽՈՎ)

ԳՐՔԳ ՄԱՎՅԱՆԻՆ

— ∞ —

— Չեմ գիտեր, ինչպես սկսեմ... Ես նախ պետք է ձեզ ասեմ, որ ես հայ չեմ, այլ ասորի եմ։ Իմ անունս Ասլան է, ազգանունս՝ Ասլանյան։ Ես ծնվել եմ Ուրֆայում, ուր ապրում են շատ հայեր։ Ես հայերեն գիտեմ, որովհետև հայ ընկերներ եմ ունեցել։ Ուրֆայում ես ունեի մի հարուստ հայ ընկեր, որի անունը Գրիգոր էր։ Նա ինձ շատ էր սիրում, որովհետև ես նրան մի անգամ մահից փրկել էի։ Գրիգորը ինձ ասում էր, որ ես պետք է գնամ Հայաստան, որովհետև այնտեղ ես ավելի լավ կապրեմ, քան Թուրքիայում։ Ես նրա խորհուրդը լսեցի և եկա Հայաստան։ Ես ուզում եմ ձեզ պատմել, թե ինչպես եկա Հայաստան։

Ես ծնվել եմ 1913 թվին։ Ինչպես ասացի, ես ծնվել եմ Ուրֆայում։ Ուրֆան մեծ քաղաք է, որտեղ ապրում են հայեր, ասորիներ, քրդեր, արաբներ և թուրքեր։ Ես ծնվել եմ ասորի ընտանիքում։ Հայրս ունեցել է մի մեծ հյուսնարան, որտեղ աշխատել են մի քանի բանվորներ։ Ես մանկուց սիրել եմ փայտ հարել, և հայրս ինձ ասում էր, որ ես լավ հյուսն կդառնամ։ Ես ուզում էի հյուսն դառնալ, բայց հետո ինձ համար ուրիշ բան պատրաստեցին։

Ես 7 տարեկան էի, երբ ինձ դպրոց տվին։ Ես սկսեցի սովորել ասորերեն, թուրքերեն, հայերեն և ֆրանսերեն։ Ես շատ լավ էի սովորում, և ուսուցիչները ինձ շատ էին սիրում։ Ես ուզում էի դպրոցը ավարտել և գնալ Ամերիկա, որովհետև ամերիկացի մի ծանոթ ինձ խոստացել էր, որ ինձ իր մոտ կվերցնի։ Բայց հետո ես հիվանդացա տիֆով և մի ամիս պառկած էի։ Հիվանդությունից հետո ես այլևս չկարողացա դպրոց գնալ, որովհետև ուսումնական տարին անցել էր։

Ես 15 տարեկան էի, երբ հայրս ինձ ասաց, որ ես պետք է ամուսնանամ։ Ես ասացի, որ չեմ ուզում ամուսնանալ, որովհետև ես ուզում եմ Ամերիկա գնալ։ Հայրս ասաց, որ ես չեմ կարող գնալ, որովհետև ինքը ծեր է, և ես պետք է նրան օգնեմ։ Ես ասացի, որ ես չեմ ուզում ամուսնանալ, որովհետև ես դեռ շատ փոքր եմ։ Հայրս ասաց, որ ես արդեն մեծ եմ, և ինքը ինձ համար հարս է գտել։ Ես ասացի, որ ես չեմ ուզում հարս, որովհետև ես ուզում եմ Ամերիկա գնալ։ Հայրս ասաց, որ ես չեմ կարող գնալ, որովհետև ինքը ծեր է, և ես պետք է նրան օգնեմ։ Ես ասացի, որ ես չեմ ուզում հարս, որովհետև ես ուզում եմ Ամերիկա գնալ։ Հայրս ասաց, որ ես չեմ կարող գնալ, որովհետև ինքը ծեր է, և ես պետք է նրան օգնեմ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍՏԱՆԻ ՆՈՐԱԳՈՒՅՆ ՀԱՎԱՔՈՒՄԸ ՊԱՐԻԶՈՒՄ

Հայկական նորագոյն գրականութեան ամենէն ուշագրաւ երեւոյթներէն մէկն է անկասկած Բանասիրական Ընկերութեան հաւաքոյթները, որոնք կը կազմակերպուին ամէն ուրբաթ երեկոյ, Ֆրանսական Ակադեմիայի նմանութեամբ։ Ներկայ են անոնց գրեթէ բոլոր գրողները, որոնք կը կարդան իրենց նոր գործերը եւ կը քննադատուին։ Ներկայ են նաեւ ուսանողներ, որոնք կը լսեն եւ կը գրառեն։

Ընկերութեան նախագահ Ռուբէն Զարդարեան, որ ինքն ալ գրող է, հետեւեալ խօսքերով բացաւ նիստը.

— Ընկերներ, ես կը հաւատամ, որ մեր ընկերութիւնը կրնայ մեծ ծառայութիւն մատուցանել հայ գրականութեան։ Ինչպէ՞ս։ Ամէն անգամ, որ մենք հաւաքուինք, մեզմէ մէկը կը կարդայ իր նոր գործը, եւ մենք կը քննադատենք զայն։ Ասիկա մեծ օգուտ մը պիտի ըլլայ հեղինակին համար, որ կրնայ ուղղել իր գործին թերութիւնները, նախքան զայն հրատարակելը։ Ասիկա մեծ օգուտ մը պիտի ըլլայ նաեւ ուսանողներուն համար, որոնք կրնան ծանօթանալ մեր գրականութեան ամենէն նոր ուղղութիւններուն հետ։

Ապա խօսք առաւ Ռուբէն Սեւակ։

— Ես կը կարդամ իմ նոր գործս, որ կը կոչուի «Ծիրանի ծառ»։ Ան կը պատկանի այն ուղղութեան, որ կը կոչուի «սիւրռէալիզմ»։ Ես կը հաւատամ, որ ապագայ գրականութիւնը պիտի ըլլայ սիւրռէալիզմ։ Ես կը հաւատամ, որ ապագայ գրականութիւնը պիտի ըլլայ ոչ մէկ բան

ղած էր Ալպանիոյ, որ մերժած էր զայն եւ ապրիլ 8ին կոչ մը ուղղած էր անգլիական կառավարութեան, որպէսզի կարելին փորձէ փրկելու համար փոքր երկիր մը :

— « Ամբողջ աշխարհի հանրային կարծիքը անդամ մը եւս խորապէս ցնցուեցաւ այս բռնութեան առջեւ: Անշուշտ մեր երկրին եւ առ հասարակ ամբողջ աշխարհի զգացած տպաւորութիւնը այն է թէ Իտալիոյ այս ձեռնարկը, հեռու՝ խաղաղութիւնը ապահովելէ, անխուսափելի կերպով պիտի դառնայ պատճառ նոր անհանգստութեանց եւ միջազգային ճգնաժամի ծագման: Ազրիանական ծովուն մաս կը կազմէ Միջերկրականի: Եւ Իտալական կառավարութիւնը չի կրնար պնդել թէ բրիտանական կառավարութիւնը չհաղորդուած էջ այս հարցով: Ինչ որ ալ ըլլայ կացութեան մասնագիտական կողմը, բրիտանական կառավարութեան համար չափազանց դժուար է Ալպանիոյ անցուդարձը հաշտեցնել միջազգային դերիչխանութեան պահպանման հետ, ինչպէս սահմանուած է անգլեւիտալական համաձայնութեամբ: Միայն Ալպանիոյ պատգան չէ որ վտանգուեցաւ, անհանգստութեան ստոյգ նշաններ յայտնուե – ցան ոչ միայն յարակից երկիրներու, այլեւ այն երկիրներուն մէջ որ կը գտնուին Միջերկրականի չրջանին եւ Պալքաններու մէջ» :

Վարչապետը այս առթիւ պատմեց թէ Զաուկի կիրակի առաւոտ կառավարութիւնը լմացած էր Աթէնքի իր դեսպանէն թէ Իտալիա կը խորհի գրաւել Քորֆուն :

— « Այս լուրը հաստատուեցաւ կիրակի օր, երբ Լոնտոնի յունական դեսպանը կը տեսակցէր արտաքին նախարարին հետ: Այդ տեսակցութենէն վերջ էր որ Լորտ Հըլիֆաքս քանի մը անդամ տեսնուեցաւ Լոնտոնի իտալական դեսպանատան գործակատարին հետ, որ հաւաստեց թէ Իտալիա երբեք այդպիսի մտադրութիւն չունի » :

Պ. Զէյմպըլէն յետոյ անցնելով սպանիական հարցին, յիշեց իտալական կառավարութեան ընծայած հաւաստիքները :

— « Իտալիոյ վարչապետը հաստատեց թէ բոլոր իտալացի կամաւորները պիտի քաշուէն Սպանիայէն, յաղթական թափորէն վերջը, որ պիտի կատարուի Մատրիտի մէջ: Ապրիլ 9ին կոմս Ջիանօ հաւաստեց մեր դեսպանին թէ իտալական բոլոր օդանաւերը եւ օդաչուները պիտի մեկնին զօրքին հետ միաժամանակ: Բրիտանական կառավարութիւնը արձանագրեց այս հաւաստիքները » :

Եւ մինչ ընդմատիրները կը սպասէին որ վարչապետը խզուած հռչակէ անգլեւիտալական համաձայնութիւնը, Պ. Զէյմպըլէն յայտարարեց.

— « Այս անցուդարձը չէ փոխած իմ այն համոզումս թէ ճիշդ էր կառավարութեան քաղաքականութիւնը, երբ մէկ տարի առաջ կը սոսկացրէր անգլեւիտալական համաձայնութիւնը: Ես ուրախութեամբ կը տեսնեմ բարեկամական զգացումներու վերահաստատումը Իտալիոյ եւ մեր ժողովուրդին միջեւ, որ կրնայ նպաստել ընդհանուր խաղաղութեան: Ես անկեղծօրէն կը խոստովանիմ խոր յուսախաբութիւնս իտալական կառավարութեան կատարած գործադրութեան առջեւ, որ սուուեր մը ձգեց իր յանձնառութեանց վրայ եւ անշուշտ չատեր պիտի ըսեն թէ համաձայնութիւնը պէտք է վերջնայած նկատել: Ես այդպէս չեմ խորհիր: Ո եւ է մարդ որ իր պատասխանատուութեանց գիտակցութիւնն ունի, չի կրնար, այսպիսի օրերու մէջ, թեթեւօրէն տալ որոշում մը որ կրնայ աւելցնել միջազգային ճգնաժամը: Ես անկեղծօրէն կը հաւատամ թէ ընդհանուր բաղձանք մը պիտի ծագի, մանաւանդ ներկայ անկայուն կացութեան մէջ, գործադրելու համաձայնութեան միւս յօդուածները: Բնականաբար, իբրեւ հետեւանք վերջին դէպքերու, իտալական կառավարութեան կ'ինկայ ապացուցանել թէ ինքն ալ ունի այս բաղձանքը» :

Ընդմիմատիրները կարծելով թէ ճառը վերջացած է, մտահոգութիւն յայտնեցին որ Ս. Միութիւնը դուրս ձգուած է : Վարչապետը չարունակեց .

— « Եթէ Ս. Միութիւնը չյիշեցի, այդ չի նշանակեր թէ մենք սերտ յարաբերութիւն չունինք այդ երկրի ներկայացուցիչներուն հետ: Մենք ստիպուած ենք նկատի առնել ոչ միայն ինչ որ կ'ուզենք ընել, այլեւ ինչ որ ուրիշները պատրաստ են ընելու: Կը խնդրեմ ժողովէն հաւատալ թէ՝ առանց որ եւ է նախապաշարման, առանց դաղափարական կանխակալ կարծիքներու, մենք պիտի ջանանք մեր ամբողջ կամոգողութեամբ համախմբել այն ուժերը որ տակաւին կուսակից են խաղաղութեան » :

Պ. Զէյմպըլէն ճառը վերջացուց անդամ մը եւս յիշեցնելով թէ անհրաժեշտ է զօրաւոր ըլլալ «ոչ միայն մենք մեզ պաշտպանելու, այլեւ մեր դերը կատարելու համար , դիրք բռնելով անոնց հետ որ վճռած են դիմադրել ,ներխայարձակման կամ իրենց ազատութիւնը կորսնցնելու սպառնալիքին առջեւ» :

Եուկոսլավիա միչտ մտահոգ

Անգլիական կառավարութիւնը գինուորական անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առաւ, նկատելով որ Իտալիա կարեւոր համախմբումներ կատարած է Ճիպ – բալթարի չրջակաները եւ Լիբիոյ մէջ՝ եղիպտական սահմանադլուխին վրայ :

Եւրոպայի մէջ ամէնէն չատ մտահոգութեան մատնուած երկիրը այժմ Եուկոսլավիան է : Պելկրատի մէջ չէն ժխտեր թէ Գերմանիա գինուոր կեդրոնացուցած է Մրուաթիոյ սահմանադլուխի վրայ: Թէեւ Պերլին տակաւին ո եւ է պահանջ ներկայացուցած չէ, բայց Պելկրատի մէջ կը կարծեն թէ այդ պահանջը կրնայ դրուիլ որ եւ է տաեն: Անգլիոյ մէջ չեն կարծեր, որ Գերմանիա դէպքերուն դահավէժ ընթացք տայ դոնէ Ապրիլ 20էն առաջ, երբ տեղի պիտի ունենայ Հիթլէրի ծննդեան յիսնամեակի տօնակատարութիւնը: Փարիզի մէջ կը մտածեն թէ ընդհակառակն, Պերլին անակնկալ հարուած մը եւս պիտի սարքէ, որպէսզի Հիթլէրի տարեդարձը յաւերժացնէ պատմական մեծ դէպքով մը:

Եուկոսլավիոյ մէջ ազգային միութիւն հաստատուած է եւ վերջ դուած Մրուաթներու եւ Սերպերու երկարատես վէճը: Կըսուի թէ այս երկիրը իր հարստութիւններով մասնաւոր կարեւորութիւն մը կը ներկայացնէ Գերմանիոյ համար, որ անցեալ տարի Եուկոսլավիայէն ներածած է 380.000 թոն պոբհիդ (ասկէ կը չինեն ալիւմինիումը), 49.000 թոն պղինձ եւ 74.000 թոն անագ: Եուկոսլավիա անցեալ տարի արտադրած է մեծաքանակ ոսկի, 47.000 թոն պինդ եւ 4.500 թոն ծարիր (անթիմոն):

ՋԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԹՈՒՐԲԻՆ Անգլիոյ ապսպրեց 58 վայրաչարժ, մէկ մխլիոն սթերլին արժէքով, որ պիտի վճարուի անգլիական կառավարութեան բացած 16 միլիոնի վարկէն :

ԿԱԹՔ ամբողջ ըլլալով, 2 ֆրանքի պիտի ծախուի կիրակի օրէն սկսեալ:

ՄՈՒՐԻՈՑ մարզպանը Փարիզ հասաւ եւ անմիջապէս ներկայացաւ արտաքին նախարարին, անհրաժեշտ տեղեկութիւնները հաղորդելու համար իր կատարած ուսումնասիրութեանց մասին:

ՄՈՍԿՈՒԱՑԻՆ կը հերքեն այն լուրերը թէ խորհրդային մարտանաւեր եւ ականակիր նաւեր անցած են Վոսփորի նեղուցէն, Ճունաստան երթալու համար :

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՏՈՐՄԻՂԸ սպանիական ջուրերը պիտի երթայ այս օրերս, պատյար մը կատարելով ամբողջ մէկ ամիս: Պերլինէն կը հաղորդեն թէ այս պատյարը չատոնց ծրագրուած էր :

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՑ արտաքին նախարարը յայտարարութիւն մը ընելով խորհրդարանին մէջ, հաւաստեց թէ կառավարութիւնը պիտի յարգէ Ռումանիոյ սահմանները, բայց կը պահանջէ որ Ռումանիան ալ փոխադարձաբար լուծէ փոքրամասնութեանց խնդիրը: Ռումանական զօրքը, որ մինչեւ հիմա 30 քիլոմեթր հեռու կը գտնուէր հունգարական սահմանագլուխէն, փոխադրուեցաւ սահմանին մօտերը :

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՍԲ ԵՒ ԲԵՄԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲ ՏԻԿ. ԱՆՆԱ ԲՈՒՏԱՂԵԱՆԻ

16 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին **Mutualité**ի մեծ սրահին մէջ, 24 Rue St. Victor, Paris (5)

ԿԸ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒԻ ԱԿԱՆԱՒՈՐ ԹԱՏԵՐԱԳԻՐ *ԼԵՒՈՆ ՇԱՆԹ*Ի ԳԼՈՒԽ-ԳՈՐԾՈՑԸ

“ՕՇԻՆ ՊԱՅԼ”

Պատմական տրամ Կիլիկիոյ 14րդ դարու շրջանէն

ՕՇԻՆ ՊԱՅԼԻ դերը կը կատարէ՝ Պ. Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆ *Ռիթմայի* դերը կը կատարէ՝ Ռուսական օփերայի երգչուհի ԻՇԽԱՆՈՒՀԻ ԱՐՓԻԿ ԱՐՂՈՒԹԵԱՆ

Կը մասնակցի՝ Տիկիններ՝ Վ. Խաչատուրեան, Սետէփեան, Օր. Գլընճեան, Պ. Պ. Տէրվիշեան, Սարափեան, Գրիգոր Վահան, Ռ. Զարդարեան, Մանրաշ, Միհէլեան, Տարօնեան, Սետէփեան, Սարգիսեան, Սողոմոնեան, Կարապետեան, Տանտիկինեան եւ ուրիշներ:

Maquillage՝ *սինէմայի արուեստագէտ* Պ. Յակոբ Առաքէլեանէ, *հագուստները՝ Փարիզի մեծ տուներէն:*

Տոմսերը կը ծախուին.— «ՅԱՌԱՋ»ի խմբագրատունը, 17 Rue Damesme (13), *«ԱՊԱԳԱՑ»ի խմբագրատունը*, 4 Rue Saulnier (9), Պ. ՀՐԱՉՆ ՄԱՄՈՒԷԼԻ *գրավաճառատունը*, 51 Rue Mons. le Prince (6), *«ՇԻՐԱԿ» նպարավաճառատուն*, 26 Rue de Trévise (9), Տպարան VICTOR, 83 Ave. d'Italie. *սափրիչ* ԱՐՇԱԿ, 50 Rue St. Georges: ԳԻՆԵՐԸ՝ 10, 15 եւ 20 ՖՐԱՆՔ:

Իսկ հանդէսին օրը կիչէն: Ծախուած տոմսակները թուագրուած են՝ ճշդ գումի տեղի չտալու համար:

Հ. Յ. Դ.

Քարիզ

«ՌԱՖֆԻ» խումբի բոլոր ընկերները րնդհ. ժողովի կը հրաւիրուին 17 Ապրիլ, երկուշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, սովորական հաւաքատեղին:

Գաւառ

ՊՕՄՈՆի (Մարսէյլ) «Զաւարեան» ենթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը 15 Ապրիլ, Շաբաթ երեկոյ ժամը 8,30ին վարանդեան սրահին մէջ: Բացակաները նկատի պիտի առնուին, ներկայանալ 1938 եւ 39ի անդամատոմարով:

ԿՐԸՆՈՊԼԻ «ԱՅՕՆՆԵՂԲԱՅՐԵԱՆ «ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷԻ ժողովէն կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները, Շաբաթ երեկոյ 15 Ապրիլ, Դարոցի սրահին մէջ:

ՀԱՆԴԷՍ ԱՐԱՄԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

կազմակերպուած ՓԱՐԻԶԻ Հ. Ց. Դ. ԲԱՑՁԻ ՄՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ

19 Մայիս, Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8,45ին: Մանրամասնութիւնները յետոյ օրէն:

ԱՊՐԻԼ ՏԱՍՆԸՄԷԿ

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Զ. Ո. Մ.ի ԼԻՈՆԻ ՄԱՄՆԱՁԻՒՂԻՆ եւ հովանաւորութեամբ

ԱԶԳ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

15 Ապրիլ, Շաբաթ երեկոյ ժամը 8,30ին Գ. Թաղապետարանի սրահին մէջ

կը նախագահէ Պ. ՅԱԿՈԲ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

կը խօսին Տիկ. ՕՏԵՔ ՄԻՒՔԱՅԷԼԵԱՆ եւ Պ. Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին Օր. ՇՈՒՇԻԱՆԻ ՏԷՐ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ (երգ), Պ. Ա. ՍԻՒՏԻՍԵԱՆ (երգ), կ'արտասանեն՝ Պ.Պ. Լ. ԱԼԷՄԵԱՆ, Մի ՍԱՔ-ՄԻՐՋԷ, Madame S. Ajacques (յուշակ), Mlle Fernande Cournaud (դաշնակ) Մուտքերու մասնակցութեան համար 2 ֆրանք:

ՇԱՆՕԹ.— *Այս կիրակի առաւօտ Լիոնի մատրան մէջ* (69, Rue Lieutaud) *հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի նահատակաց յիշատակին:*

ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Զ. Ո. Մ.ի ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԱՄՆԱՁԻՒՂԻՆ

16 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ

կը խօսի Պ. ԹԱԳԻՈՐ ՍՃՎԱԶԵԱՆ (յատկապէս հրաւիրուած Լիոնէն)

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ:

Ընկերական. խնջոյք եւ հաւկթախաղ

Մարսէյլի «Ռոստոմ» խումբին կողմէ

17 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին ընկ. ՍԻՄՈՆ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆի խանութին մէջ: Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ:

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

Կազմակերպուած Ալֆորվիլի Զէնկիլէրի Հայր. Միութեան Իգական բաժնի կողմէ: 15 ապրիլ Շաբաթ երեկոյ, ժամը 8·30ին, 1 Պուլվար Տարնօ, Հայ Ակումբի սրահին մէջ:

Տեղի պիտի ունենան՝ հայերէն արտասանութիւններ, սիրուն եւ հաճելի անակնկալներ Պ. Սուրէն Սարգիսեանէ:

Կը ներկայացուի « ԴԱՒԱԹ ՄԸ ԹԷՅ » (զաւեշտ մէկ արար)

Մուտք՝ (Թէյ եւ կարկանդակ միասին) *մեծերու 2 եւ փոքրիկներու 1 ֆր.*

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Ալֆորվիլի Զէնկիլէրի Հայր. Միութեան Իգական բաժինը կը ծանուցանէ թէ Զէնկիլէրի նոր կիրակիի աւանդական տօնախմբութեան առթիւ, 16 Ապրիլ, կիրակի օր, Ալֆորվիլի Ս. Պօղոս – Պետրոս եկեղեցիին մէջ տեղի պիտի ունենայ հոգեհանգիստ Ալֆորվիլի եւ այլուր մեռած բոլոր Զէնկիլէրցիներու յիշատակին :

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԵԱԼ ՔԱՂԱՔ

(ՆՇԽԱՐՆԵՐ ԱՏԱՓԱԶԱՐԻՆ)

ԳՐԵՑ՝ ՎԱՐԴԱՆ ԵՂԻՇԷԵԱՆ

Մաուար հատոր մը 256 էջ: Գին 15 ֆրանք, արտասահման 20 ֆրանք, Ամերիկա՝ 75 սէնթ: Մտանալու համար դիմել՝ H. AGONÉYAN

10, Sente des Economes, Romainville (Seine), France

Ընտանեկան հանգոյց—հաւկթախաղ

Կազմակերպուած Մալաթիոյ Կրթասիրաց ընկ. Մարսէյլի մասնաճիւղին կողմէ: 16 ապրիլ կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 2ին, «Շահրիկեան » սրահը, 5, Rue de l'Eclipse, *Մարսէյլ:*

Հաճելի անակնկալներ, նուագախառն խրախճանք, ինչպէս նաեւ աւանդական հաւկթախաղ :

Ճոխ պիւֆէ: Մասերու մասնակցութեան համար մուտք 1 ֆրանք

ՇԱՆՕԹ.— Նոյն օրը տեղի կ'ունենայ Զաուկի առթիւ սարքուած վիճակախաղը :

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՊԱՐԱՆՑԻԿ ՅԵՐԵԿՈՑԹ

կազմակերպուած ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԿՆՈՐ ԵՐԳԱՀՕՒՄԲԻՆ կողմէ

16 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4ին մինչեւ կէս գիշեր

8, rue Bossuet *Բարեգործականի Տան մէջ*

ընտիր օրքէսթր: Խնամուած պիւֆէ՝ մատչելի գիներով, մուտք 6 ֆրանք

Ֆ. Հ. ԿԱՊՈՑՏ ԽԱՉԻ ՏՍՆՆԱՄԵԱԿԸ

ԵՒ ԱՆԿԷՆԻ ՄԱՍՆԱՁԻՒՂԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ

16 *Ապրիլ կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին,* Salle des Fêtes*ի մէջ*

30 Rue du Casino *Անկէնն*

Հովանաւորութեամբ Mr PATENOTRE DESNOYER*ի*

(Անկէնի քաղաքապետ)

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ *Պ. Ս. ՏԷՐ-ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ*

ԿԸ ԽՕՍԻ՝ *Պ. Գ. ԲԱԼՃԵՃԵԱՆ*

Գեղարուեստական բաժին՝ «Սիրան Կոմիտաս» երգչախումբը, ղեկավարութեամբ Պ. Ա. ՊԱՐԹԻԵԱՆի, Լուսիկ՝ Տիկին Ա. ՊԱՐԹԻԵԱՆ, դաշնակ՝ Օր. Մ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ եւ փոքրիկն Օր. Ա. ՊԱՐԿԻՐՃԵԱՆ, արտասանութիւն՝ Օր. Մ. ՕՍՄԱՆՃԵԱՆ (հայերէն), Օր. Ա. ԶԱՀՐԻՃԵԱՆ (ֆրանսերէն), ժամը 6 — 12 պարահանդէս:

Ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ: Մուտք՝ 10 ֆր., փոքրիկներու 5:

ՀԱՂ. ՄԻՋ.— Կառ տու Նուէն չորեկառք՝ ժամը 14·35 եւ 15:

ԵԴՈՒԱՐԴ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, **48 rue de la République, Marseille**

Tél. Colbert 74—51, 47—22

Օտար գրաւոներու փոխոխութիւն: Ջէքեր կը տրուին: Ամէն երկրի հատոր: Եր գնենք եւ Եր ծախենք ոսկի դրամներ:

ՀԱՅ ՊԱՅՄՈՒՆԵՐ,

“ՇԻՐԱԿ”

Արեւելքի միակ իսկական օղին է: Անզուգական, Անմրցելի, Անհարդահատ, Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժակբեր, պատրաստուած զուտ չամիչի ճիւղով: Հայ աւանդական սեղանին զարդ:

Ա. ՅՈՎԻԿԵԱՆ

Իրաւագէտ վկայեալ Փարիզի համալսարանէն

22, Rue de Maubeuge, Paris (9), Métro: Cadet Tél. Tru. 12–90

Վաճառականական, բաղաքային եւ միջազգային խնդիրներ: Մասնագէտ օտարներու վերաբերեալ աշխատութեան նոր օրէնքներու :

Հեղինակ՝ « Le Nouveau Statut des Etrangers »

Գին՝ 5 ֆր. փոստի ծախքով 6 ֆր.: (Բոլոր օտարներու անհրաժեշտ) :Ընդունելութիւն ժամը 5–7 և ժամադրութեամբ

ՀԱՍՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ԻՐԱՒԱԳԷՏ - ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ

ՎԱՀԱՆ ԵԱՐՃԱՆԵԱՆի

Գրասենեակը փոխադրուած է

21, RUE BAUDIN, PARIS (9e)

Tél. Tru: 29 - 39

(Մէթրօ Cadet, *Սպուառ Մօնթօլօնի եւ բիւ Լաֆայէթի անկիւնը)*

Ընդունելութիւն ամէն օր 9էն 11 եւ 5էն 7 եւ ժամադրութեամբ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Ապրիլ 16ին, Նոր կիրակիի առաւօտուն, Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցւոյ, ինչպէս նաեւ արուարձանի եկեղեցիներուն մէջ հանդիսաւոր հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Հայաստանեայց Ընդհանրական Հայրապետին, երջանկայիշատակ Տ. Տ. Մարկոս Ա. Կաթողիկոսի, ինչպէս նաեւ երուսաղէմի Ս. Աթոռոյն Պատրիարք Տ. Թորգոմ Սրբ. Արքեպիսկոպոսի հոգիներուն համար, առաջին՝ մահուան տարելիցին եւ երկրորդին քառասունքին առթիւ : Պատարագ՝ ժամը 10ին: Հոգեհանգստեան պաշտօնը կը կատարուի Ս. Պատարագի ընթացքին (եւ ոչ թէ յետ Պատարագի):

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Պ. Ա. Գալֆաեան (փավիյեոն սու Պուա) 35 ֆր. կը նուիրէ Ֆ. Կ. Խաչի օգափոխութեան կայանի Ֆոնտին:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Ֆ. Կապոյտ Խաչի Վիէննի պատասխանատու ներկայացուցիչ Հաճիւզը իր խօսքին շնորհակալութիւնը կը յայտնէ Պ. Խաչիկ Պետրոսեանի, որ 50 ֆր. նուիրեց դպրոցին, Զաուկի առթիւ:

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Հ. Ց. Դաշնակցութեան վարժարանական «Քրիստափոր» Կոմիտէն՝ իր տարեկան բոլոր ընկերներու կողմէ ցաւակցութիւն կը յայտնէ ընկ. ՅԱԿՈՐ ԿՈՒՐՈՒՇԵԱՆի եւ պարագաներուն, ընկ. ԿԱԿԱՐԵԱՆի եւ պարագաներուն, ընկ. ՏԻԿԻՆ ԳԱՄԵԼԻԱ ԿՈՒՐՈՒՇԵԱՆի եւ ընկ. ՏԻԿԻՆ ԳԱՄԵԼԻԱ ԿԱՐԵԱՆի զառնաղէտ մահուան առթիւ:

Այս առթիւ ցաւակցութիւնի ծաղիկներ յայտնեն նաեւ Ֆր. Կ. Խաչի եւ Վալանսի Մասնաճիւղերը:

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Ֆր. Կ. Խաչի Շրջ. Վարչութեան պարծիչներու պատրաստութեան դասախօսութիւնը յաւաջիկայ Շաբաթ օր, 15 Ապրիլ, կէսօրէ վերջ ժամը 4ին, Բարեգործականի մէջ:

Դասախօս՝ Պ. ԱՍԱՏՈՒՐ

Նիւթը՝ Կ. Խաչի ծրագիրը եւ ընդարարութիւն :

Le Gerant : H. STEPHAN

Imprimerie A-DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme — PARIS (13)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 376.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Dameme, PARIS (13e)

Téléphone : GOBelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵԼԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութները	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	285 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	515 ֆրանք	110 ֆրանք	

ԿԻՐԱԿԻ
16
ԱՊՐԻԼ
DIMANCHE
16 Avril
1939

ԺԶ ՏԱՐԻ — 15e Année No. 4016

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՁԱՒ ՄԸՆ ԱՀ ՄԵՆՔ ՄԵԶԻ...

— oo —

Ոչ ազատ երկիր ունինք, ոչ ալ վարչապետ կամ դեսպան, որ պէտք էր յայտարարութիւն մը ուղղէր այս օրերս, « ի հոգեւոր մխիթարութիւն» :

Աչխարհ կը սարսի, եւ ծիծեռնակներն անգամ չեն համարձակիր շիւղ մը թռցնել մեր մինուճար հայրենիքէն, որ է՛ւ կայ է՛ւ չկայ ...

Բայց, ո՛ղջ մնայ Մոսկուան : Քանի որ ան ալ մաս պիտի կազմէ Լոնտոնի եւ Փարիզի մէջ ծրագրուած միացեալ ճակատին, ուրեմն երանի՛ մեզի : Մեր հայրենիքն ալ կը դանուի խաղաղութեան ճակատին վրայ, հոգ չէ թէ մոռցած ըլլայ մեզ :

Արդ, քանի որ հայրենիքը լուռ է միշտ եւ չատ հեռու, իսկ մենք, այսպէս ցիրուցան, կը դանուինք միջազգային ալեկոծութեան ամէնէն վտանգաւոր ափերուն վրայ, ճառ մըն ալ մենք խօսինք : Մենք մեզի, մեր հոգերուն, պարտականութեանց եւ աչխատանքներու մասին :

Ոչ վարչապետական է մեր ըսելիքը, ոչ ալ վարդապետական : Գարզապէս «պիտանի դիտելիք»— ինչպէս տարիներէ ի վեր , — յանուն ինքնապաշտպանութեան :

Վերջերս պարագ սեպեր էինք բացատրել թէ ի՛նչքան եղերական կրնար ըլլալ մեր կացութիւնը, անցեալ սեպտեմբերին, եթէ պատերազմ ծագէր : Եղերական՝ անոր համար որ անակէր, անպէտք հոգի մը կերպարանքն ունէինք, այդ ճակատագրական օրերուն :

Անակը եւ անգլուխ՝ այսօր ալ, երբ չատ աւելի վրդովիչ է կացութիւնը : Երբ հզօր հսկաներ գերագոյն փորձ մը կը կատարեն, խաղաղութիւնը վերկելու համար :

« Վտանգը անցած է», պիտի ըսեն բանգէտները : Հակահիթլերական եւ հակաֆաչիստական ուժերը կազմ եւ պատրաստ կը սպասեն, սանձելու համար որ եւ է նոր յարձակում : Շուտով Մոսկուան եւ Անգարան ալ կը յարին միացեալ ճակատին, իսկ հեռաւոր Ամերիկան չարունակ աղդարարութիւններ կ'ուղղէ, իր նախագահին բերնով :

Երանի, երանի՛ թէ ճիշդ ըլլային այս բարեմիտ եղրակացութիւնները, եւ խաղաղութիւնը տիրապար վերահաստատուէր, վարանելով աչխարհահասոնան պատերազմի մը մղձաւանջը, որ ահա սարիներէ ի վեր կը լկէ միտքերը ...

Բայց, ո՞ր իմաստունը պիտի կրնար վճիռներ արձակել այս մասին :

Օրուան հզօրները իրենք անգամ չեն համարձակիր այդքան վճռական հաւատամքներ ընծայել : Եւ մտահոգութիւնը այնքան խոր է, որ անոնք սոխրուած են անկարելին փորձել, յետաձգելու, եթէ ոչ խափանելու համար փոթորիկին պայթումը :

Ուրիշներ, աւելի կամ պակաս լաւատես, կը կարծեն թէ կացութիւնը այսպէս պիտի չարունակուի մինչեւ յառաջիկայ սեպտեմբեր :

Իսկ սեպտեմբերէն վե՞րը : Կամ եթէ անակնկալ մը եւս պայթի Սեպտեմբերէն առա՞ջ :

Բայց, ինչո՞ւ անպատճառ փոթորիկի մը սպասել, մեր տունը կարգի դնելու համար դոնէ այստեղ, Ֆրանսայի մէջ :

Դեռ երէկ հասած տարագիրներ գլուխ գլխի տուած, կը կազմակերպուին, պատրաստ դանուելու եւ զանազան փորձանքներ կանխելու համար :

Աւելի բախտաւորներ լարուած ուչադրութեամբ կը հետեւին կացութեան ելեւէջներուն, եթէ ոչ բան մը չահելու, դոնէ եղածը չկորնչցնելու համար :

Եւ կան տարրեր ալ, որ աւելի սեւ օրեր նախատեսելով իրենց սպասասնած երկրին մէջ, կապեր, յարաբերութիւններ կը հաստատեն, բարեկամութիւն ապահովելու փորձեր կը կատարեն :

Իսկ մե՞նք,— ո՛րքան տրորուեցաւ, մաչեցաւ այս բացագանչութիւնը :

Իսկ մե՞նք, որ արդէն բոլորած՝ տարագրութեան, օտարութեան 15 տարիները, կը յաւակնինք աւելի բան տորված, սերտած ըլլալ ...

Ո՞ւր են ապացոյցները մեր արթնութեան, դիտակցութեան , խմաստութեան :

Տաչեղ էինք եւ տաչեղ ալ կը մնանք, ընդհանուր ալեկոծութեան մէջ:

Կը թուի թէ կ'ապրինք ուրիչ աչխարհի մը մէջ, բոլորովին հեռու՝ որ եւ է փորձանքէ, իբրեւ ապահէն ունենալով բանկալը եւ շուկան: Եւ կամ հիւրընկալ պետութեանց ամէնազօր հովանին:

Քարէձանները կը փոխուին, ժողովուրդները կը տրորուին, աչխարհակալ ուժեր ասպարէզ կը կարդան փոխադարձաբար: Եւ մենք համրանքներ ունինք այդ փոթորկաճաչ ամպերուն տակ, ամէնէն արկածալի ափերուն վրայ :

Ո՞ւր է մեր կեդրոնական գլուխը, այս երկրին մէջ, դիմաւորելու համար անակնկալը, աննախատեսելին: Դոնէ ինքնապաչտպանութեան միջոցները կազմակերպելու համար սպառնացող կրակին դէմ :

Մուճա՞պ: Ընդհակառակն: Գալիքը նախատեսել եւ անոր համեմատ կազմակերպուիլ՝ չի նչանակեր խուճապի մատնուիլ:

Բուն խուճապը պիտի սկսի այն ատեն, երբ դէպքերը գահավիժին եւ մենք մնացած ըլլանք այս անիատունակ վիճակին մէջ :

Ահա կը տեսնէք, մեծ թէ փոքր անձնատուր եղած են աննախընթաց պատրաստութեանց, հանդարտօրէն դիմագրաւելու համար գալիքը :

Մե՞նք եղանք միակ խելացին, այսպէս անվերջ յօրանջելու համար, խրած՝ երանաւէտ թմրութեան մը մէջ...

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ ՊԻՏԻ ՋԻՆԱԿՑԻՆ Թ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏ ՕԴԱՆԱՒԱՅԻՆ ՁԱԿԱՏ ՄԸ ԿԱԶՄԵԼՈՎ

— oo —

Լոնտոնի թերթերը կը գրեն թէ անգլիական կառավարութիւնը որոշած է անմիջապէս բանակցութեան ձեռնարկել խորհրդային իշխանութեան հետ, օդանաւային զինակցութիւն մը կնքելու համար : Այս նպատակով հրահանգներ ղրկուած են Մոսկուայի անգլիական դեսպանին, ուրբաթ օր, որպէսզի անյապաղ ձեռնարկէ բանակցութեանց : Դեսպանը երէկ առաջին տեսակցութիւնը ունեցաւ Պ. Լիթվինովի հետ, իսկ Լոնտոնի խորհրդային դեսպանն ալ այցելեց Անգլիոյ արտաքին նախարարին :

Բրիտանական ծրագրին համաձայն, Անգլիա, Ֆրանսա եւ Թ. Միութիւնը պիտի գործակցին իրրեւ զինակիցներ, դիմադրելու համար երրորդ պետութեան մը յարձակողական գործողութեանց : Վերջերս Լեհաստանի եւ Ռումանիոյ հետ կատարուած բանակցութեանց ընթացքին այդ պետութիւնները առարկութիւններ բերած էին Մոսկուայի մասնակցութեան դէմ, մասնաւորապէս անյարմար դանելով խորհրդային զօրքին երեւումը իրենց հողին վրայ : Կը կարծուի թէ Մեծն Բրիտանիոյ օդանաւային ծրագիրը պիտի հարթէ այս դժուարութիւնները, իսկ միւս կողմէ աւելի պիտի զօրանայ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի փոխադարձ աջակցութեան երաչխաւորութիւնը՝ Լեհաստանի եւ Ռումանիոյ հանդէպ : Գլխաւոր դժուարութիւնը հարթուած ըլլալով, կը կարծուի թէ կարելի պիտի ըլլայ համաձայնութեան մը յանգիլ Թ. Միութեան հետ , որպէսզի այս վերջինը հետ նետեր եւ ռազմամթերք ճարէ վտանգուած պետութեանց :

Այս առթիւ մասնագէտները կը գրեն թէ Թ. Միութիւնը օդանաւային կարեւոր կայաններ ունի արեւմտեան սահմանագլուխին վրայ, մէկ մասը բաղդատարար չատ մօտ Գերմանիոյ ղլխաւոր կայաններուն : Եթէ յարձակում կատարուի Լեհաստանի կամ Ռումանիոյ դէմ, առանց տեղի տրուած ըլլալու, խորհրդային օդատորմիղը պիտի գործակցի Գերմանիոյ դէմ , առանց ատուարաթիւ զինուոր թափելու Լեհաստան կամ Ռումանիա : Կը կարծուի թէ ի վերջոյ այս ճակատին պիտի միանայ նաեւ Թուրքիա :

Նորագոյն տեղեկագիրներու համաձայն, որ հրատարակուած են Լոնտոնի թերթերուն մէջ, Անգլիա ունի 7100 օդանաւ, Ֆրանսա՝ 2700, Թ. Միութիւնը՝ 5000, Լեհաստան՝ 1500, Ռումանիա՝ 600, Յունաստան՝ 300 : Գումար՝ 17.200 : Անգլիա եւ Ֆրանսա խաղաղութեան ատեն կրնան արտադրել ամսական 700 օդանաւ :

Միւս պետութիւններէն Գերմանիա ունի 9800 օդանաւ, Իտալիա՝ 4000, Ճափոն՝ 3100 : Գումար՝ 16.900 : Այս երեք պետութիւնները միասին կրնան արտադրել ամիսը 900 օդանաւ :

Եւ վերջապէս Պուլկարիա ունի 50 օդանաւ, իսկ Թուրքիա՝ 500 :

*** վերջին լուրերու համաձայն, Թուրքիոյ հետ բանակցութիւնները յառաջ կը տարուին արագօրէն, անոր անկախութեան համար ալ երաչխաւորութիւն ընծայելու եւ զայն միացեալ ճակատին կապելու համար : Անգլիա եւ Ֆրանսա մանաւոր կարեւորութիւն կ'ընծայեն թէ Թուրքիոյ եւ թէ Ռուսիոյ մասնակցութեան : Բանակցութիւնները յաչող ընթացքի մէջ են երկու պետութեանց հետ ալ : Ֆրանսայի արտաքին նախարարը նոր տեսակցութիւններ ունեցաւ Փարիզի խորհրդային եւ Թրքական դեսպաններուն հետ :

ԹՈՒՐՔԻԱՆ ԱԼ ՅԱՌԱՋ ՊԻՏԻ ՔԱՇԻՒԻ

Աւելորդ է ըսել թէ Թուրքիոյ մասնակցութիւնը կենսական կը համարուի այս ճակատին մէջ, որպէսզի ռուսական մարտանաւերը կարենան Միջերկրական իջնել Նեղուցներէն, կամ անգլիական եւ ֆրանսական մարտանաւերը Սեւ Ծով մտնեն, ի հարկին :

Միեւնոյն ատեն բանակցութիւններ կը կատարուին Պուլկարիոյ հետ, որ մինչեւ հիմա կը պահէ իր դործելու ազատութիւնը, հողային պահանջներ ունենալով իր դրացիներէն : Այս փոքր պետութիւնը կրնայ վճռական դեր կատարել պատերազմի պարագային, ինչպէս եղաւ 1914ին : Առանց իր մասնակցութեան, պալքանեան ճակատը խափուտ կը համարուի : Ասոր համար ալ, քաղաքական շրջանակներու մէջ ծրագիրներ կ'որոճան, դոնէ Տոպրուճայի խնդիրը կարգադրելու համար : Այս առթիւ կարեւոր դեր մը կը վերապրուի Թուրքիոյ, իրրեւ միջնորդ ծառայելու համար Պուլկարիոյ եւ Ռումանիոյ միջեւ :

Պուլկարիոյ երեսփ. ժողովին մէջ յուզումնալից վիճաբանութիւններ կատարուեցան առջի օր : Ընդդիմադիրները նեղացուցիչ հարցապնդումներ ուղղեցին կառավարութեան, բայց այս վերջինը յետաձգում պահանջած ըլլալով, զայրացան եւ առին քալեցին :

*** Թուրք թերթերը ջերմապէս կը դնահատեն Պ. Պ. Տալատիէի եւ Զէյմպըրլէնի յայտարարութիւնները, խոչոր խորագիրներ չարելով : Պոլսէն կը հետագրեն թէ հանրային կարծիքը զոհ է Յունաստանի եւ Ռումանիոյ տրուած երաչխաւորութիւններէն, բայց որոշ վերապահում կը տիրէ բուն Թուրքիոյ մասնակցութեան մասին: «Ճիւմհուրիյէթ» կը գրէ թէ Թուրքիա չի կրնար դիրք բռնել, մինչեւ որ ճշդիւտ կացութեան մը առջեւ դտնուի :

Թրքական բոլոր թերթերը ուժգնօրէն կը բողոքեն իտալական մամուլին դէմ, որ կ'ապդարարէր չմտնել Անգլիոյ սարքած ճակատին մէջ, « այլապէս Իտալիոյ ծաւալումը անդառնալի կերպով պիտի հասնի Սեւծով և Եգէականն» :

Թուրքերէն «Թան» կը գրէ .

— « Կարդ մը իտալական թերթեր կը համարձակին իրենց ուժէն վեր բաներ գործածել Թուրքիոյ դէմ : Մենք ժամավաճառ պիտի չըլլանք իրենց բացատրելու այդ լեզուէն ծագելիք վտանգին աստիճանը » :

Ուրիչ թերթ մը, «Վաղրթ», չեչտելով թէ Թուրքիա կուսակից է ներքին եւ արտաքին խաղաղութեան, իր կրակոտ խմբագրականը կը վերջացնէ հետեւեալ ազդարարութեամբ .

— «Մեր իտալացի բարեկամները լաւ կ'ընեն որ փոխեն իրենց լեզուն, որովհետեւ մենք մեր չէզոքութիւնը պարտական չենք Իտալիոյ ապառնալիքներուն կամ ո եւ է մէկուն հաւաստիքներուն եւ երաչխաւորութեանց : Թուրքերը միայն մէկ երաչխաւորութիւն ունին.— Թրքական բանակը : Մենք միշտ աչքի առջեւ ունինք Իտալիոյ կողմէ Ալպանիոյ տրուած երաչխաւորութիւնը» :

Ի՞նչ պիտի ըլլան ձէպէլը Մուսայի Հայերը

— oo —

Սուրիոյ թերթերն ալ կը հաստատեն թէ Սանճաքի կցումը յետաձգուած կամ դրեթէ մէկդի դրուած է, իբրեւ հետեւանք Ֆրանսական կառավարութեան բռնած դիրքին : Բանակցութիւնները կը չարունակուին եւ Թուրքիա առանց հրաժարելու իր պահանջներէն, կը ջանայ գոհացում ստանալ խաղաղ ճանապարհով :

*** «Սանճաքի եւ ձէպէլի Մուսայի Հայերու պարագան» խորագրով խմբագրականի մը մէջ, Պ. Ժորժ Ֆարէս, Դամասկոսի «Էքօ տը Սիրի» թերթին խմբագրապետը, դիտել կուտայ արդար դատնութեամբ.

— « Պարագայ մը կայ որ պէտք է դրաւէ Ֆրանսական իշխանութեանց ուչադրութիւնը : Քէսապի եւ սա նչանաւոր ձէպէլ Մուսայի մէջ կը դտնուին 10.000է մօտ Հայեր, որոնց միակ ոճիրն է մնալ այն դիրքերուն վրայ զոր ժառանգած են իրենց պապերէն :

Ձէպէլը Մուսայի Հայերը երէկուան դաղթականներ չեն, այլ կիլիկիոյ Հայերուն նման հոն կը դտնուին դարերէ ի վեր : Թրքական դրաւումի նախօրեակին, անոնք միացան Սանճաքի Արաբներուն՝ պաչտպանուելու համար օտար ամէն արչաւանքի դէմ : Բայց անցեալ Յուլիսի քաղաքականութիւնը այնպէս մը ըրաւ որ Հայերը եւ Արաբները դառնան պարզ ու անկարող հանդիսատեսները այդ չրջանի ողբալի դէպքերուն :

Ներկայիս աւելորդ է դատել այդ ժամանակի Ֆրանսական քաղաքականութիւնը : Մերկ իրականութիւնը այն է որ, ոչ ձէպէլ Մուսայի քաջարի Հայերը, ոչ ալ արաբ տարրը չդրաւեցան այնպիսի վիճակի մը մէջ որ կարենային պաչտպանել իրենց պապենական ինչքը : Եւ Թուրքերը գրաւեցին Սանճաքը առանց գնդակ մը արձակելու :

Բայց կայ ուրիչ իրողութիւն մը որ կրնայ եղերական հետեւանքներ ունենալ : Այդ Հայերը, զուրկ պաչտպանութեան միջոցներէ եւ իրենց երկիրը դարաւոր թշնամիին յանձնելու ականատես, Ֆրանսական իշխանութեանց կողմէ չթելադրուեցան իսկ լքելու իրենց չրջանը եւ ապաստանելու Սուրիա կամ Լիբանան : Անոնք կը մնան տակաւին հոն :

Այդ դժբախտները միայն մէկ բան կը պահանջեն,— Պաչտպանուիլ՝ եթէ տակաւին ժամանակ կայ, ի հարկին ստանալ պաչտպանութեան բոլոր միջոցները՝ ընդդէմ յարձակման արդիական միջոցներուն : Եւ կամ՝ լքել դիրքը անհամեմատօրէն աւելի ուժեղ թշնամիին առջեւ եւ զաղթել, ի խնդիր նոր հայրենիքի մը :

Անոնց պարագան յուզիչ է : Անոնք ոչինչ ըրած են, այս վիճակին արժանի ըլլալու համար : Անոնք արդէն չատ բան տեսած են Թուրքերու հետ իրենց դրացնութեան ժամանակ՝ Թուրքիոյ մէջ, Կիլիկիոյ մէջ :

Եթէ Սանճաքը անկախ կը դառնայ մինչեւ լաւագոյն օրեր, թող անոր խնայուին նոր , ձրի ու աւելորդ զոհեր : Հայկական ոդիսականը պէտք չունի եղերական նոր դրուագներու » :

*** Սուրիացին կը հաղորդէ թէ Թուրքերը վերջերս սաստկացուցած են հակաֆրանսական քարոզութիւնը եւ յայտնապէս զրգռութիւն կը սերմանեն Քիւրա Տաղի մէջ : Թուրքիա 35.000 զինուոր կեդրոնացուցած է Քիլիսի, Այնթապի եւ Ճարապլուսի չրջաններուն մէջ : Սանճաքի Թրքական զօրքը վերջերս չորս գնդեր ղրկած էր դէպի Դրըքիան եւ Պէյլանի բարձունքը, սահմանային չրջանները, երբ Ֆրանսա որոշեց օդնական ուժ հասցնել, վերջին պահուն :

ՕՏԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ ՄԻԱՑՏ ՕՐԱԿԱՐԳԻ ՎՐԱՑ

— oo —

Թերթերը փոխադարձութիւն կը պահանջեն

Երկէ ընդարձակ տեղեկութիւններ հաղորդած էինք Ֆրանսայի օտարականներու մասին մշակուած նոր հրամանագիրներու մասին :

Կիսապաչտօնական «Թան »ը խմբագրական մը նուիրելով այս հարցին, զայն կը քննէ դանազան տեսակէտներով,— ներքին ապահովութիւն, օգտագործում ազգ. պաչտպանութեան համար, աստիճանական ձուլում եւն. : Այս առթիւ հետեւեալ խորհրդածութիւնները կ'ընէ օտարականներու ընկերակցութեան իրաւունքի մասին.

— « Նոր հրամանագիրներէն մին կը վերաբերի օտարականներու ընկերակցութեան իրաւունքին հսկողութեան : Կառավարութիւնը չի կրնար հանդուրժել հողին վրայ թոյլատրել գոյութիւնը աւելի կամ պակաս գաղափարական քարոզութեան կեդրոններու այնպիսի անձերու կողմէ որոնք մեզմէ չեն, ի սպաս ազգային չահերու որոնք մեզի չեն պատկանիր : Ֆրանսայի ընկերակցութեան օրէնքը հաստատուած չէ իրրեւ ապաւէն կամ վարագոյր ծառայելու այս կարգի կասկածելի գործունէութեանց, ստիպողական էր լծնել պակաս մը որ երկար տարիներ ի վեր հաստատուած է մեր օրէնքներուն մէջ եւ այն տրամադրութիւնները որ մօտերս պիտի հրատարակուին պաչտօնաթերթին մէջ, զգալապէս պիտի հանդստացնեն հանրային վրդովուած կարծիքը» :

Թերթը յետոյ չօչափելով օտարականներու իրաւական վիճակը Ֆրանսայի պատերազմական պահանջներուն պատչաճեցնելու խնդիրը, դիտել կուտայ թէ Ֆրանսա հաստատուած օտարականները պարտաւոր են, իրրեւ փոխարինութիւն իրենց վայելած հիւրընկալութեան, իրենց լիակատար աջակցութիւնն ընծայել, եթէ վտանգուած է իրենց ապաստանած երկիրը :

— « Բացորոչ է թէ այս օտարականներու մեծ մասին քաղաքական փախատականի եւ հայրենազուրկի հանգամանքը չատ աւելի կը դիւրացնէ իրենց օգտագործումը, եթէ անոնք փոխանակ արտաքսուելու կամ աքսորուելու, ետ պահանջուէին մեր կարգ մը խռովայոյզ դրացիներուն կողմէ : Ոչ մէկ տարակոյս որ միջազգային օրէնքով անոնք մեզի համար կրնան ընել ինչ որ կ'ուզենք եւ մենք անոնց համար կրնանք ընել ինչ որ կ'ուզենք : Այս չի նչանակեր՝ թէ խնդիրը մասնաւոր չրջահայեցութիւն չի պահանջեր եւ այս առթիւ որ եւ է ծայրայեղութիւն սխալ պիտի ըլլար, անոնց պինաւորութեան ծառայութեանց նոր հրամանագիրներու գործադրութեան առեն : Բայց եւ այնպէս, ոչ մէկը պիտի կրնար առարկել թէ մեր հիւրերը կրնան եւ պէտք է պարտաւորիչ կերպով եւ լայնօրէն օգտագործուին, լեցնելու համար մեր աչխատաւոր ձեռքերու զօրաչարժին հետեւանքով զոյացած բացը, մանաւանդ հողագործութեան մասին, նոյնիսկ ուղղակի ազգ. պաչտպանութեան հետ կապուած աչխատանքներ

ԳԼՈՒԽ ՏԱՍՆՅՈՒՐԵՐՈՐԴ

(ՎԵՊ ՎԱՐԱԿՅԱՆ)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

— Ես ալ ինծի համար ուրիշ բան չեմ ուզեր, միայն թէ ինծի հետ ըլլաս, ամէն բան կրնամ ընել, ամէն զոհողութիւն կրնամ կատարել, միայն թէ ինծի հետ ըլլաս, ինծի հետ ապրիս, ինծի հետ մեռնիս, ինծի հետ ամէն բան կրնամ ընել, ինծի հետ ամէն բան կրնամ կատարել, միայն թէ ինծի հետ ըլլաս, ինծի հետ ապրիս, ինծի հետ մեռնիս...

Ասոնք էին Ռուբէնի խօսքերը, որոնք ան կրկնեց ամէն անգամ, երբ որ Մարիամ իր սէրը յայտնեց իրեն։ Ռուբէն ամէն անգամ կրկնեց այդ խօսքերը

ՀԱՅՈՑ ԲՈՒՖԵՏԱՅԻՆ ՎԱԿԱՍԱՐԱՆԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

— 66 —

Ա. Ա. Ա.

բու համար :

** Թունդ ազգայնական թերթ մը, «Լը Ժուռ», իր կարգին չշափելով այս հարցը, կը գրէ թէ աւելի քան 3.500.000 օտարականներ կը գտնուին Ֆրանսայի մէջ, առանց հաշուելու անոնք որ դեռ նոր քաղաքացի դարձան, Պլումի ժո – ղովրդական ճակատին օրով : Առանց հաշուելու նաեւ այն 400.000 Սպանիա – ցիները որ խճողուած են կեդրոնացման կայաններու մէջ : «Այս 3.500.000 օ– տարականներուն մօտ կէս միլիոնը կը բնակին Փարիզ : Միայն Սէնի նահանգին մէջ 15000 օտարականներ գործազրկութեան նպաստ կը ստանան : Եթէ այս համեմատութիւնը ճիշդ է, ամբողջ երկրին մէջ գործազուրկ օտարականներու թիւը պէտք է անցնի 100.000ը : Ֆրանսան, որուն աղբիւրները արտաքին տա– նապի այս օրերուն հազիւ կը բաւէն իր ազգային պաշտպանութեան պէտքե – րուն, խոկալէս միջոց ունի՞ մակաբոյծներու այս բանակն ալ կերակրելու, յաւելուածաբար : Չի՞ բաւեր գործազուրկ Ֆրանսացիներուն միայն օգնել : Այն միլիոնները եւ միլիառները որ արամադրուած են օտար գործազուրկնե – րուն եւ Սպանիոյ վախտականներուն, աւելի բանաւոր, աւելի վերկարար չէ՞ յատկացնել սպառազինութիւններ գնելու կամ չինելու » :

Թերթը այս առթիւ չնորհաւորելով աշխատանքի նախարարին իրաւասու– թեանց ընդլայնումը, կը պահանջէ օտար գործազուրկները արձանագրել, ո– րոշ աշխատանքներ կատարել տալու համար, իսկ անբաղձալի կամ անպէտ օ– տարականները հեռացնել, համաձորհուրդ ներքին նախարարին հետ :

** Մումբ մը երեսփոխաններ եւ ձերբակալուածականներ, որոնց մէջ կը գըտ– նուին նաեւ նախկին նախարար Պ. Մուտէ, խմբակցութիւն մը կազմեցին Փա– րիզի մէջ,— « Օտար կամաւորներ Ֆրանսական ազգին պաշտպանութեան հա– մար» : Այս առթիւ հրատարակուած յայտարարութիւնը կ'ըսէ թէ կազմակեր– պութիւնը որ եւ է քաղաքական կամ ցեղային նպատակ չի հետապնդեր, այլ պիտի աշխատի օտար լատգոյն տարրերը համախմբել իրրեւ կամաւորներ, պաշտպանելու համար Ֆրանսան, քաղաքակրթութիւնը եւ խաղաղութիւնը : կեդրոնը՝ 44 Rue de Lisbonne:

Ալպանիոյ կցումը վերջացաւ

Իտալիոյ նախարարական խորհուրդը ապրիլ 14ին վերջնապէս վաւերա – ցուց Ալպանիոյ կցման օրինագիծը, որ պիտի ներկայացուի խորհրդարանին : Այս առթիւ կարեւոր ճառ մը պիտի խօսի արտաքին նախարարը :

Օրինագիծը կը բաղկանայ երկու յօդուածներէ, որոնց առաջինը կ'ըսէ թէ Իտալիոյ թագաւորը ընդունած ըլլալով Ալպանիոյ թագը, իրեն եւ իր յաջորդ– ներուն համար կը ստանձնէ հետեւեալ տիտղոսը.—«Թագաւոր Իտալիոյ և Ալ– պանիոյ, կայսր Եթովպիոյ» : Երկրորդ յօդուածը կ'ըսէ թէ Ալպանիոյ մէջ թա– գաւորին ներկայացուցիչը պիտի ըլլայ զօրավար մը, որ պիտի նստի Թի – բանա :

Ալպանիայէն 30 հոգինոց պատուիրակութիւն մը պիտի երթայ Հռոմ, մասնակցելու համար խորհրդարանի նիստին : Պատուիրակութեան նախա – դահն է Ալպանիոյ նոր վարչապետը, որուն պաշտօն յանձնուած է Ալպանիոյ թագը ընծայել Իտալիոյ թագաւորին : Խորհրդարանին նիստը ձայնասփիւռով պիտի հաղորդուի ամէն կողմ : Հռոմի մէջ երեւութապէս կ'անտեսեն Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի վարչապետներուն յայտարարութիւնները, իրրեւ նիւթ պատմու– թեան : Թերթերը կը դոհանան նորէն յիշեցնելով թէ Անգլիա չահեր չունի Ադրիատիկի մէջ եւ կը մեղադրեն որ Զէյմպըլէն հաւատք ընծայած է Մու – նաստանի մասին չրջած վրդովիչ զրոյցներու : Այս տրամաբանութեամբ, ա – նոնք վտանգաւոր կը գտնեն Ռումանիոյ եւ Յունաստանի տրուած երաշխաւո– րութիւնները :

*** Հօկու թագաւորին վեց քոյրերը հեռացան Ալպանիայէն, դործ վերն– տուելու համար, քանի որ իրենց եղբայրը չատ քիչ դրամ կրցած է փոխադրել :

Գերմանիա Սպանիոյ կողմին

Գերման թերթերը արհամարհանքով ու նախատինքներով արձանագրեցին Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ կողմէ տրուած պաշտօնական երաշխիքը Յունաստանի եւ Ռումանիոյ : Անոնք կ'ըսեն , թէ Անգլիա կը հարկադրէ որ փոքր ազգերը դան ու ապաստանին Զէյմպըլէնի հովանոցին տակ, անձրեւի մը դէմ որ դոյու– թիւն չունի : Գերմանիա պիտի չհանդուրժէ որ յաղողի Լոնտոնի քաղաքակա – նութիւնը,— «օդակել» Գերմանիան : Ասոր ապացոյցը կ'երեւայ Սպանիոյ մէջ, ուրկէ իտալական զօրամասերը պիտի չվերկնին, ինչպէս կը յուսան Անգլիացի– ները : Գերման մամուլը առաջին անգամ ըլլալով կ'ըսէ, թէ Պերլին պիտի ա – ջակցի որ Սպանիա փորձէ ազատել ձիպրալթարի, գործածէ սպանիական Մարոկը Ֆրանսական Ափրիկէի զաղթավայրերուն դէմ եւ ամբացնէ Պիրէնէ– ան սահմանագլուխը : «Սպանիա գիտէ թէ որոնք են իր բարեկամները եւ ուր կը գտնուին իր թշնամիները » :

*** Պերլինէն պաշտօնապէս կը հաստատեն թէ գերմանական տորմիղ մը ապրիլ 18ին պատյան մը պիտի կատարէ օտար ջուրերու մէջ, հանդիպելով Սպանիոյ եւ Փորթուգալի նաւահանգիստները : Լոնտոնի թերթերը կ'ըսեն թէ այս նաւատորմիղը կը բաղկանայ 40 մարտանաւերէ, մեծ թէ փոքր : Այս միջո– ցին խորհրդաւոր չարժումներ տեղի կ'ունենան ձիպրալթարի չրջականները, ցամաքի կողմէն, ինչ որ Անգլիոյ ուշադրութիւնը գրաւած է : Կ'ըսուի թէ Մատրիտի «յաղթանակի զօրահանդէս»ը, որ տեղի պիտի ունենար մայիս 7ին, յետաձգուած է 15ին :

ՋԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՆԱԽԱԳԱՀ ՐՈՋՎԷԼԹ ճառ մը խօսելով, յայտարարեց թէ Ամերիկա պիտի ճակատի ուժգնօրէն, եթէ որ եւ է վտանգ սպառնայ ո եւ է ամերիկեան ազգի անկախութեան : Մ . Նահանգները տնտեսապէս պիտի օգնեն ամերիկեան որ եւ է հանրապետութեան, եթէ անճկութեան մատնուի եւ պիտի պաշտպանեն զանատան : Նախագահը այս առթիւ դատապարտելով այն պետութիւնները որ իրենց ճակատագիրը վարելու համար «Հոներու եւ Վանտալներու մեթոտնե– րուն կը դիմեն», յայտարարեց.— « Մենք ալ չահ ունինք համաչխարհային գործերուն մէջ» : Եւ կոչ մը ուղղեց բոլոր խաղաղասէր պետութեանց գոր – ծակցութեան :

ՄԱՐԱԶԱՄՍ կէօրինկ վերադառնալով Լիբիայէն, Հռոմ գնաց, ուր մաս– նաւոր տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ Մուսոլինիի հետ : Իտալիոյ եւ Գեր– մանիոյ սպայակոյտները նոր խորհրդակցութիւն մը պիտի ունենան այս օրերս :

ՊԼԵՐԼԻՆԷՆ կը հետագրեն թէ Ալպանիոյ գրաւման դէմ բողոքի ցոյցեր կատարուեցան Սուրիոյ եւ Լիբանանի գլխաւոր քաղաքներուն մէջ : Դամաս– կոսի մէջ 30.000 հոգի համախմբուեցան մզկիթին առջեւ եւ բուռն ճառեր խօ– սեցան Իտալիոյ դէմ : Այս առթիւ թափօր մը կազմուեցաւ, ուր ամբոխը կ'ա– ղաղակէր.— «Մէկ Աստուած կայ եւ Մուսոլինի անոր թշնամին է» : Նոյնիսկ ճառեր խօսուեցան Հալէպի եւ Պէյրութի մէջ : Մամուլը կը յանձնարարէ իտա– լական ապրանք չգնել :

ՄՈՍԿՈՒԱՑին հասած լուրերու համաձայն Զեկային երբեմնի վարիչը , եժով, ձերբակալուած է, նաւային գործավար Ֆրինովսկիի հետ, որ նոյնպէս նախկին չեկիստ մըն է : Եժովի անունով կոչուած քաղաքին հին անունը վե– րահաստատուեցաւ, այս առթիւ :

ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ արաբ ըմբոստութեան զեկավարներէն Աբէտ Ապտիլ Բա – դիք, անգլիացի ոստիկաններէն հետապնդուելով, իր յիսուն հետեւորդներով ապաստանեցաւ Սուրիա, ուր Ֆրանսացիները վճռեցին զանոնք ու արգե– լափակեցին :

ՊԱՐՈՒՀԻ ՄԸ ԱՐՏԱՔՍՈՒԵՑԱՒ Ֆրանսայէն, Հռոմ – Պերլին – Թոքիօ առանցքը խորհրդանշող գօտի մը կապած ըլլալով Պիարիցի մէջ : Տիկինը բո– ղոքեց , ըսելով թէ Փարիզի մէջ ալ «Փարիզ – Լոնտոն – Նիւ Եորք» գօտի մը կապած էր ...

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ԲԵՄԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲ ՏԻԿ. ԱՆՆԱ ԲՈՒՏԱՂԵԱՆԻ

16 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին **Mutualité**ի մեծ սրահին մէջ, 24 Rue St. Victor, Paris (5)

ԿԸ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒԻ ԱԿԱՆԱՒՈՐ ԹԱՏԵՐԱԳԻՐ *ԼԵՒՈՆ ՇԱՆԹ*ի ԳԼՈՒԽ-ԳՈՐԾՈՑԸ

“ՕՇԻՆ ՊԱՅԼ”

Գատմական տրամ կիլիկիոյ 14րդ դարու չրջանէն

ՕՇԻՆ ՊԱՅԼի դերը կը կատարէ՝ Պ. Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆ *ՌիթԱյի դերը կը կատարէ՝* Ռուսական օփերայի երգչուհի **ԻՇԽԱՆՈՒՀԻ ԱՐՓԻԿ ԱՐՂՈՒԹԵԱՆ**

կը մասնակցին՝ Տիկիններ՝ Վ. Խաչատուրեան, Սետէֆեան, Օր. Գլըճեան, Պ. Պ. Տէրվիշեան, Սարաֆեան, Գրիգոր Վահան, Ռ. Զարդարեան, Մաճրաշ, Միհէլեան, Տարօնեան, Սետէֆեան, Սարգիսեան, Սողոմոնեան, Կարապետեան, Տանտիկինեան եւ ուրիշներ :

Maquillage՝ *սինէմայի արուեստագէտ* Պ. Յակոբ Առաքէլեանէ, *հագուստները՝ Փարիզի մեծ տուներէն* : ԳԻՆԵՐԸ՝ 10, 15 եւ 20 ՖՐԱՆԿ :

ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ ԵՒ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆԻ ՀԱՑՐ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ ԿՈՂՄԷ

23 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին միչեւ կէս գիչեր

PETIT JOURNALի ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, **21 Rue Cadet**, ՄԷԹՐՕ **Cadet**

ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ ՍԻՓԱՆ ԿՈՄԻՏԱՍ ԻՈԳԶԱԽՈՒՄԲԸ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՄԲ Պ. ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ ԿԸ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒԻ

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՄԵԼԻՔՆԵՐԸ

Ղեկավարութեամբ դերասան Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆի, կը մասնակցին՝ Յանօթագերասանուհի Օր. Ա. ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ, Տիկիններ Ռ. ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ, Ե. Քիւրքեան, Պ. Պ. Գ. ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ, Ա. ՍԱՐԱՖԵԱՆ, ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆ, ՄԱՆՊԱՇ, ԴԵՐՋԱԿԵԱՆ եւ ՊԵՐՃ :

Երաժշտութիւնը կը վարէ դերասան Մ. ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ, մասնակցութեամբ Օր. ԱՃԵՄԵԱՆի (դաշնակ) եւ Պ. ՓԱՓԱԶԵԱՆի (ջութակ) : Ներկայացու– մէն վերջ, յայտնի պարուհի Օր. ԱՍԻԱ ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ, (որ պարած է հնդիկմահարաճանեներու պալատներու մէջ եւ արժանացած մեծ գնահատանքի), կը պարէ դասական եւ հնդկական պարեր :

Mlle ADELIA ROMANO (Պարսկաստանի օփերայէն) ԿԸ ՊԱՐԷ ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐ

Հայկական եւ եւրոպական պարերու համար ԱՐԺԱՆԹԻՆԵԱՆ նուագախումբ, իրենց տարազով, ղեկավարութեամբ ԳԱՐԻՕ – ԳԱՆԴԻի :

Ճոխ պիւֆէ ժողովրդական գիներով : Մուտք՝ 10, 15 եւ 20 ֆր.

Տոմսերը կը հանուին՝ Ք. Նալպանտեանէն, 43 rue Richer փողոց (9), «Ցառաջ»ի մատակարարատունը, Հրանտ Սամուէլ գրատունը, 51 rue Mr. Le Prince. Ս. Հալվաճեան. 4 rue Alexandrie. փողոց (2) եւ հանդէսին օրը կիրճէն :

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՍԱՓՐԻԶ ՇԱՀՊԱԶԵԱՆԻ ԿՈՂՄԷ

ՈՒՐ ՊԻՏԻ ՅՈՒՅԱԴՐՈՒԻ ԻՐ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԴՈՒՐՏԵՐԸ

կազմակերպիչը հաստյքը կը նուիրէ Հ. Ե. Միութեան, որ ստանձնած է սոյն հանդէսին հովանաւորութիւնը :

Տեղի պիտի ունենայ 29 ԱՊՐԻԼ 1939, ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐ, ԺԱՄԸ 10ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՑՍ

HOTEL NAPOLEON BONAPARTEի ՇՔԵՂ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ 38, Avenue Friedland (Etoile)

Բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ պիտի պատուեն իրենց ներկայութեամբ այս երեկոյթը :

Գեղարուեստական բաժինն սիրայօժար կը մասնակցին՝ Պ. ՇԱՀՊԱԶԵԱՆի հրաւէրով

Madame Régine LORIAC (Opéra Comique), Mlle. Denise KAIROF (Bouffes Parisiens), Mlle. Yvonne GALLI (Radio Cité), Mlle. BROWN (Danse Espagnol), Mlle. ROSIC (Danse classique), Madame Dolorès MORENO (Danse, de l'Opéra de Barcelone):

ԸՆՏԻՐ ՕՐՔԷՍԹՐ.— Առաջնակարգ երաժիչտներ, ղեկավարութեամբ CARIO CANTIի

եւ մասնակցութեամբ տաղանդաւոր երաժիչտ SOULIO FALCONի : *Պիտի բաժնուի քոթիլիոն՝ ձրի*

ՄՈՒՏՔ 20 ՖՐԱՆՔ ԵՐԵԿՈՅԹի ԶԳԵՍՏԸ ՊԱՐՏԱԻՈՐԻՉ էկազմակերպիչը չանք չէ խնայած պարահանդէսին յաջողութեան համար

Տոմսերը կը ծախուին՝ Պ. Շահպազեանի մօտ, 45, Rue St. Placide, Paris Tél. LIT 22 - 18 Հ. Ե. Միութեան Տունը, 8, Rue Bossuet , Փարիզ

Փարիզ

«ՌԱՖֆԻ» խումբի բոլոր ընկերները կը դիտ. ժողովի կը հրաւիրուին 17 Ապրիլ, երկուշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, ս Լորսակ ս՝ հաւաքատեղին :

ՅԱՏՈՒԿ ԺՈՒՄՔ Է ՍԷՆԹ ԱՆԹՈՒԱՆի Հ. Ը. Դ. «Ռոստոմ» խումբի խնջոյքը որ տեղի պիտի ունենար կիրակի 16 Ապրիլին :

Ֆ. Հ. ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ ՏՕՆԱՄԵԱԿԸ

ԵՒ ԱՆԿԷՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ

16 Ապրիլ կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Salle des Fêtesի մէջ

30 Rue du Casino Անկէն

Հովանաւորութեամբ Mr PATENOTRE DESNOYERի

(Անկ Նի քաղաքապետ)

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ Պ. Ս. ՏԷՐ-ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻ՝ Պ. Գ. ԲԱԼԱՅԵԱՆ

Ճոխ եւ ղիւրամատչելի պիւֆէ : Մուտք՝ 10 ֆր., փոքրիկներու 5 :

ՀԱՂ. ՄԻՋ.— Կառ ուիւ Նոռէն չոգեկառք՝ ժամը 14·35 եւ 15 :

ՊԱՏԱՐԱԳ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Պ. Գէորգ Գանարեան եւ զաւակունք կը ծանուցանեն թէ 16 Ապրիլ, Նոր Կիրակիի օրը, Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, 15 Ռիւ Ժան Կուժոն , տեղի պիտի ունենայ հոգեհանդիստ – պարտատուր իրենց սիրելի կնոջ եւ մօր՝ հանգուցեալ Տիկին ԲԵԲՐՈՆ ԳԱՆԱՐԵԱՆի յիչատակին :

Կը հրաւիրուին ազգականները, բարեկամները եւ հանդուցեալին յի– չատակը յարգողները :

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ԱԿՈՒՄԲ — ՓԱՐԻԶ

Ցառաջիկայ դասախօսութիւնը 20 Ապրիլ, Հինգշաբթի երե– կոյեան ժամը 9ին, 8 Ռիւ Պոսիէ, Փարիզ, կը դասախօսէ՝ ՀԱՅՐ ՍԱՀԱԿ Տ. ՄԱՒՍԷՍԵԱՆ, Նիւթ՝ «Ազգային գերագոյն Ծարաւի մը անհրաժեշտութիւնը» :

Թատերական ներկայացում

ԱՆԱՐԱՏ ՅՂՈՒԹԵԱՆ ՔՈՅՐԵՐՈՒ ՍԱՆՈՒՀԵԱՑԻ ԿՈՂՄԷ

23 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3,30ին Պէշիկթաշլեան սրահին մէջ, 26, Rue Troyon, Sèvres, մէթրօ Sèvres

կը ներկայացուին՝ ՇՈՒՇԱՆ ՎԱՐԴԵՆԻ եւ ՍՈՒԼԹԱՆ ՓԱՇՈՒԻ եւ ԱՌԱՒԻ-ՓԱՒԱԻ ՍԱՐԳԻՍԸ (վաւեշտ)

Տոմսերու գիները՝ 10 *եւ* 7 *ֆր.*

Aigle d'Arménie

«Հայ Արծիւ» պոյսեցիներու երկ– սեռ երիտասարդութիւնը կոչ կ'ընէ իր հայրենակիցներուն որ հաւքին ի– րենց հասցէները զրկել միութեանս կեդրոն տեղին: Mlle Cahabab– ian, 72 rue d'Hauteville, Paris, tél. Pro. 86-56.

ՆԱՄԱԿԱԳՈՒԹԻՒՆ

Նպաստ ունին միսաք ձգնաւոր– եան, ցակոբ Շիրվանեան, եղոկատցի Յովսէփ Քիւրքճեան: Դիմել՝ Ցառաջի վարչութեան:

Le Gerant : H. STEPHAN

Imprimerie A-DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme — PARIS (13)

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ՅԻԿ ՅԵՐԵԿՈՅԹ

կազմակերպուած ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՔՆԱՐ ԵՐԻԶԱՍԱՐԴԱՑ ԿՈՂՄԷ

16 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4ին սինչեւ կէս գիչեր

8 rue Bossuet *Բարեգործականի Տան մէջ*

Ընտիր օրքէսթր : Խնամուած պիւֆէ՝ մատչելի գիներով : Մուտք 6 ֆրանկ

Ա. ՅՈՎԻԿԵԱՆ

Իրաւագէտ վկայեալ Փարիզի համալսարանէն

22, Rue de Maubeuge, Paris (9), Métro: Cadet Tél. Tru. 12–90

վաճառականական, բաղաքային եւ միջազգային խըն– դիրներ : Մասնագէտ օտարներու վերաբերեալ աշխատու– թեան նոր օրէնքներու :

Հեղինակ՝ « Le Nouveau Statut des Etrangers »

Գին՝ 5 ֆր. փոստի ծախքով 6 ֆր. : (Բոլոր օտարներու անհրաժեշտ) : Ընդունելութիւն ժամը 5–7 և ժամադրութեամբ

ՏՈՔԹ. ԳՈՒՐԳԷՆ ՄԵԾԱՏՈՒՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ, ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ

Կ'ընդունի, ամէն օր ժամը 14—17 *եւ ժամադրութեամբ*

230 Avenue du Maine, Paris (14), Métro: Alésia · Tél. Suffren 01—64

Autobus 8—28—AE—CB—123

“ՇԻՐԱԿ”

Արեւելքի սիրակ իսկական օղին է· Անզուգական, ընմրցելի, անխարդախ Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժ– բեր, պատրաստուած զուտ չամիչի բո– վէ : Հայ աւանդական սեղանին զարդ·

Maison DARON

Entreprise Générale de Bâtiments

PLOMBERIE - COUVERTURE

Eau, Gaz, appareils sanitaires, lavabo et tout à l'égout

TATOULIAN ARAKEL

Կը ստանձնէ նաեւ չէնքերու նորոգութիւնը եւ չինութիւնը :

ԿԸ ՀԱՑԹԱՑԹԷ ՓՈՒԱՌՈՒԹԻՒՆ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՄԱՐ :

Դիմել իր արհեստանոցը 32Rue Menilmontant, Paris (20)

ՅԱՌԱՋԸ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 376.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : GOBelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՃԱՄՍԵԱՑ ԵՌԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ ..... 150 ֆրանգ 75 ֆրանգ 40ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա ..... 285 ֆրանգ 140 ֆրանգ
Ուրիշ երկիրներ ..... 315 ֆրանգ 110 ֆրանգ

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
18
ԱՊՐԻԼ
MARDI
18 Avril
1939

ԺԵ ՏԱՐԻ — 15e Année No. 4017

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՆՈՐԷՆ ԱԼԵԿՈԾՈՒԹԻԻՆ

Շաբաթէն կիրակի հազիւ քիչ մը սփոփուած, քաղաքական աշխարհը նորէն մառնուած է ծանր ալեկոծութեան մը, այս կը բխի հետեւեալ պարագաներէն ։—

1. Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի վճռական դիրքը՝ խափանելու համար որ եւ է յինքնակոչ յարձակում, միացեալ ճակատ մը կազմելով արեւմուտքէն մինչեւ Արեւելք, մինչեւ Մոսկուա եւ Անգարա ։

2. Նախագահ Րուզվէլթի ողբաձայն կոչը Հիթլէրի եւ Մուսոլինիի, փրկելու համար խաղաղութիւնը ։

3. Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ բացասական դիրքը՝ այդ կոչին առթիւ, աւելի քան պակաս ուժգնութեամբ ։ (Մինչ Պերլին չանթեր կ'արձակէ, Հռոմ խոր – հրդաւոր լռութիւն մը կը պահէ)։

Պատեհլով Պերլինի եւ Հռոմի պատասխանին, փութանք ըսել թէ կացութեան ծանրացման ապացոյց մը կը կազմեն, նաեւ, այս երկրին ձեռք առած յինքնաները, եւ մասնաւորապէս օտարականներու մասին հրատարակուած երկու օրէնքները ։

Առաջին անգամ է որ, այս ազատ երկրին մէջ, այնքան խիստ եւ կանխարգիլ օրէնքներ կը հրամանագրուին, օտարականներու պարտականութեանց եւ իրաւունքներու մասին ։

Նոր հրամանագիրներուն առաջինը — գինուորագրութիւն 20էն մինչեւ 48 տարեկան — եթէ հետեւանք է բացառիկ տագնապի մը, երկրորդը՝ ընկերակցութեանց իրաւունքի սահմանափակում, վեր ի վայր կը չրջէ օտարական բարեսիրական միութեանց սովորական կեանքը ։

Արդարեւ, այդ օրէնքով լուծուած կ'ըլլան ոչ միայն բաղաքական կուսակցութիւնները, այլեւ ուրիշ ամէն կարգի կազմակերպութիւններ ։

Վաղը կը խօսինք լայնօրէն, այս նոր կացութեան մասին ։

ԵՐԿՈՒ ՆՈՐ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐՆԵՐ ՕՏԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

— ∞ —

20ԷՆ 48 ՏԱՐԵԿԱՆՆԵՐԸ ԶԻՆՈՒՈՐ

»»» · «««

ԲՈԼՈՐ ՕՏԱՐ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ԼՈՒԾՈՒԻՆ

Պալտոնաթերթը կիրակի օր, 16 ապրիլ, հրատարակեց երկու նոր հրամանագիրներ՝ օտարականներու պարտականութեանց մասին ։

ԲՈՒՆ ԱՂԲԻՒՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆԵԼՈՎ ԱՅՍ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐ – ՕՐԷՆՔՆԵՐԸ, ԿԸ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐԵՆՔ ՄԵՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԲՈԼՈՐ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ ԿՏԻՐԵԼ ԵՒ ՊԱՀԵԼ ԶԱՆՈՆՔ, ԴԻՒՐԱՐՈՒԹԵԱՆՑ ԶՄԱՍՆՈՒԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ։

ԶԻՆՈՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

»»» · «««

Առաջին հրամանագիրը յիշելով նախընթաց օրէնքները, կը ներկայացնէ հետեւեալ տրամադրութիւնները ։—

ՅՕԴ. 1.— 18էն 40 տարեկան ամէն օտարական կրնայ, խաղաղութեան չրջանէն իսկ, գինուորութեան պարտաւորութիւն մը կնքել Ֆրանսական զօրաբանակի մը մէջ, համաձայն 1928 մարտ 31ի օրէնքին 61րդ յօդուածով նըշանակուած պայմաններուն, որ փոփոխուած են 1931 յունիս 24ի, 1932 փետր· 16ի եւ 1939 մարտ 20 օրէնքներով ։

ՅՕԴ. 2.— Այն օտարականները որ հպատակութիւն չունին եւ այն միւս օտարականները որ կ'օգտուին ապաստանի իրաւունքէն, ենթակայ են 1938 տուէ 11ի օրէնքով Ֆրանսացիներու պարտադրուած բոլոր պարտաւորութիւններուն, որ կը վերաբերի ազգին կազմակերպութեան՝ պատերազմի ժամանակ։ Անոնք կրնան ենթարկուիլ անհատական կամ հաւաքական, ընդհանուր կամ տեղական պարտաւորիչ ծառայութեանց (réquisition), հիմնուած՝ ազգութեան, տարիքի կամ արհեստի վրայ ։

ՅՕԴ. 3.— Այն արու օտարականները որ հպատակութիւն չունին եւ այն միւսները որ կ'օգտուին ապաստանի իրաւունքէն, 20էն մինչեւ 48 տարեկանը պարտաւոր են, գինուորագրութեան օրէնքին մէջ նշանակուած պայմաններով, խաղաղութեան չրջանէն իսկ, Ֆրանսայի գինուորական իշխանութեանց տրամադրել, Ֆրանսացիներու պարտադրուած գինուորութեան հաւասար տեւողութեամբ, պարտաւորիչ ծառայութիւններ (prestations), որոնց հանդամանքը եւ գործադրութեան եղանակները սահմանուած են հրամանագրով ։

Ֆրանսական զօրաբանակի մը մէջ կատարուելիք ծառայութեանց (համաձայն 1928 մարտ 31ի օրէնքին Գ· յօդուածին), կամ պայմանագրով կնքուած գինուորութեան (համաձայն 1831 մարտ 9ի օրէնքին կամ 1928 մարտ 31ի օրէնքին 64րդ յօդուածին) տեւողութիւնը ի զօրու է վերի յօդուածով պարտադրուած ծառայութեանց տեւողութեան համար ։

ՅՕԴ. 4.— Այն օտարականները որ հպատակութիւն չունին եւ այն միւս օտարականները որ կ'օգտուին ապաստանի իրաւունքէն, պարտաւոր են հպատակիլ Բ. եւ Գ· յօդուածներով արամադրուած պարտաւորութեանց, այդ մասին իրենց ուղղուած զեկուցման օրն իսկ, եւ ենթակայ են նոյն յօդուածներով նախատեսուած պատիժներուն, եթէ չհետեւին Ֆրանսային, առանց վերադառնալու մտքի, այդ զեկուցումով նշանակուած պայմանաժամին մէջ ։

ՅՕԴ. 5.— Այն օտարականները որ ենթակայ չեն Բ. եւ Գ· յօդուածներով որոշուած պարտաւորութեանց, կրնան գինուորութեան մասնաւոր յանձնաժողովին ընդել, համաձայն պատերազմի առեն ազգին կազմակերպութեան վերաբերեալ օրէնքին 18րդ յօդուածին ։

ՅՕԴ. 6.— Ներկայ հրամանագրին արամադրութիւնները արդելք չեն որ ծագելու այն արամադրութիւնները որ նախատեսուած են օտարականներու վերաբերեալ ընդհ· կանոնագրին մէջ, խաղաղութեան թէ պատերազմի առեն։ Կառավարութիւնը կրնայ այդ օտարականներուն արդիլել բնակութիւնը երկրին զանազան մասերուն մէջ կամ բնակութիւն պարտադրել որոշ վայրի մը մէջ ։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՆԱԽԱԳԱՀ ՐՈՋՎԷԼԹԻ ԿՈՉԸ ՀԻԹԼԷՐԻ ԵՒ ՄՈՒՍՈԼԻՆԻԻ

— ∞ —

«ԿԸ ԽՈՍՏԱՆԱ՞Ք ՉՅԱՐՁԱԿԻԼ»...

(կը յիշէ ներսուն ներկիրներ)

ԱՆԳԼԻԱՑԻՆ, ՖՐԱՆՍԱՑԻՆ ՄԻՆՉԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԻՐԱՆ

— ∞ —

Ոչ-յարձակման չրջան մը տասը կամ իսկ աւելի տարի

— ∞ —

Շաբաթ օր, մինչ կացութիւնը երեւութապէս մեղմացած կը համարուէր, Փարիզի ամերիկեան դեսպանը կառավարութեան յանձնեց պատգէնը նախ – գահ Րուզվէլթի կողմէ Հիթլէրի եւ Մուսոլինիի ուղղուած մասնաւոր նամակի մը։ Այս նամակին հրատարակութիւնը անգամ մը եւս հաստատեց թէ իսկապէս գերագոյն փորձ մըն է որ կը կատարուի, խաղաղութիւնը փրկելու համար։

Նամակը խմբագրուած էր Մ· Նահանգներու նախագահին եւ արտաքին նախարարին կողմէ, ուրբաթ օր, եւ ուղղակի Պերլին եւ Հռոմ ղրկուած։ Փարիզի ամերիկեան դեսպանը անոր պատգէնը Ֆրանսական կառավարութեան յանձնեց շաբաթ իրիկուն ժամը 5ին։ Այս գիրը աւելի վճռական չեչտով մը խմբագրուած է քան այն որ ղրկուեցաւ անցեալ սեպտ·ին։ Թերթերը հրա – տարակելով նախագահին կոչը, միեւնոյն առեն հաղորդեցին թէ քանի մը ժամ վերջը ամերիկեան նաւատորմին 2/3ը հրաման ստացաւ անմիջապէս Միջերկրական Ովկիանոս մեկնելու, փոխանակ Ատլանտեանի մէջ սպասելու Նիւ Եորքի ցուցահանդէսին համար ։

Նախագահ Րուզվէլթի գիրը համակուած է խոր մտահոգութեամբ, պա – տերազմի վտանգներու մասին։

— « Վստահ եմ թէ կ'ըմբռնէք որ ամբողջ աշխարհի մէջ հարիւրաւոր միլիոններով մարդկային էակներ այսօր կ'ապրին նոր պատերազմի մը կամ նոյնիսկ չարք մը պատերազմներու տեւական երկիւղին տակ։ Այս երկիւղին գոյութիւնը եւ այդպիսի ընդհարումի մը կարելիութիւնը ծանր հոգ մը կը կազմեն Մ· Նահանգներուն ժողովուրդին համար որուն անունով կը խօսիմ · ինչպէս պէտք է մտահոգութիւն պատճառեն նաեւ բովանդակ արեւմ· կիսագունդի միւս ժողովուրդներուն։ Անոնք բոլորն ալ գիտեն թէ որ եւ է մեծ պատերազմ մը, նոյնիսկ եթէ սահմանափակուի ուրիչ ցամաքամասերու վրայ, ծանրապէս պիտի ճնշէ իրենց վրայ ամբողջ տեւողութեան ընթացքին, ինչպէս եւ գալիք սերունդներուն վրայ ։

Ես նախընթաց առիթով մը դիմած եմ ձեզի, քաղաքական, տնտեսական եւ ընկերային խնդիրները խաղաղ մեթոտներով կարգադրելու համար, առանց զէնքի դիմելու։ Բայց կը թուի թէ դէպքերու ընթացքը չրջած է զէնքի օգտագործելիքը։ Եթէ այսպիսի օգտագործելիքները չարունակուին, անխուսափելի կը թուի թէ աշխարհի մեծ մասը պիտի մատնուի ընդհանուր կործանումի մը։ Եւ ամբողջ աշխարհն պիտի տուժէ, պիտի տուժեն յաղթական ազգեր, պարտեալ ազգեր թէ չեզոք ազգեր։ Ես կը մերժեմ հաւատալ թէ աշխարհ անպատճառ դատապարտուած է այսպիսի ճակատագրի մը։ Ընդհակառակն, բացորոշ է թէ մեծ ժողովուրդներու վարիչները կարողութիւնն ունին իրենց ժողո – վուրդները փրկելու վերահաս աղէտին։ Բացորոշ է նոյնպէս թէ ժողովուրդ – ները իրենք ալ մտքով եւ սրտով կը բաղձան որ վերջ գտնեն իրենց վախերը ։

Դժբախտաբար, հարկ է աչքի առնել բերել վերջին դէպքերը ։

Երեք ազգեր Եւրոպայի մէջ եւ մէկ ալ Ափրիկէի մէջ կորնցուցին իրենց անկախութիւնը։ Անդին, Մայր· Արեւելքի մէջ ուրիչ անկախ ազգի մը մէկ ընդարձակատարածութիւնը գրաւուած էդրացի պետութեան մըկողմէ ։Համաձայն կարգ մը լուրերու, որ կը յուսանք թէ ճիշդ չեն, նախապատրաստման ուրիչ գործողութիւններ կը ծրագրուին ուրիչ անկախ ազգերու դէմ։ Բայ խօսելով , հետզհետէ կը մօտենայ այն օրը երբ այս կացութիւնը պիտի վերջնայ ազէտով մը, մինչեւ որ բանաւոր միջոց մը չգտնուի ։

ՊԷՏՔ ՉԷ ՈՐ ՊԱՏԵՐԱԶՄ ԸԼԼԱՅ

« Դուք բազմիցս հաւաստած էք թէ ոչ ձեր, ոչ ալ խաղացի (կամ դերման) ժողովուրդը պատերազմ կ'ուզէ ։ Եթէ ճիշդ է այս, պէտք չէ որ պատերազմ ըլլայ ։ Աչխարհի մէջ ոչ մէկ բան կրնայ համոզել ժողովուրդները թէ ո եւ է կառավարութիւն իրաւունք կամ պէտք ունի պատերազմի հետեւանքները կրել տալու իր սեփական ժողովուրդին կամ ուրիչ ժողովուրդի, բացի իր երկրին պաշտպանութեան պարագայէն ։ Այս յայտարարութիւնն ընելով , մենք Ամերիկացիներս ոչ եսասիրութեամբ կը խօսինք, ոչ վախով եւ ոչ ալ տկարութեամբ, այլ իրրեւ պետական մարդ եւ ի սէր մարդկութեան ։ Ես միշտ այն համոզումն ունիմ թէ միջազգային խնդիրները կրնան լուծուիլ խորհրդակցական սեղանի մը չուրջը ։ Հետեւաբար, երբ խաղաղ քննութիւն մը կը կատարուի , չահակիցներէն մէկը չի կրնար պատասխանել թէ զէնքը վար պիտի չդնէ, մինչեւ որ նախապէս հաւաստիք չստանայ թէ որոշումը իրեն նպաստաւոր պիտի ըլլայ ։ Խորհրդակց· ժողովներու ինչպէս դատարաններու մէջ , անհրաժեշտ է որ իւրաքանչիւր կողմ քննութեան մօտենայ ուղղամտօրէն, այն համոզումով թէ չօչափելի արդարութիւն մը յատաջ պիտի գայ իւրաքանչիւրին համար, ու սովորութիւն է եւ անհրաժեշտ՝ որ իւրաքանչիւրը ժողովասրահին դրան առջեւ ձգէ իր զէնքերը ։

Ես համոզուած եմ թէ տիեզերական խաղաղութեան դատը մեծապէս յառաջդիմած պիտի ըլլար, եթէ աչխարհի ազգերը բացսիրտ յայտարարութիւն մը ստանային կառավարութեանց ներկայ եւ ապագայ քաղաքականութեան մասին ։

Որովհետեւ Մ· Նահանգները, իրրեւ արեւմտեան կիսագունդի ազգերէն մէկը, մաս չունին Եւրոպայի մէջ ծագած ներկայ վէճերուն մէջ, կը կարծեմ թէ պատշաճ կը համարիք այդպիսի յայտարարութիւն մը ընել ինծի, իրրեւ

(Ուշքերու շարունակութիւնը էջ 2 Դ· էն)

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ ՎԵՐԱՊԱՀ

— ∞ —

Կը թուի թէ «ո՛չ» պիտի պատասխանեն

Նախագահ Րուզվէլթի ձեռնարկը մեծ զոհունակութիւն պատճառեց Ֆը – րանսայի, Անգլիոյ եւ բոլոր այն երկիրներուն մէջ որ կը կասկածին Գերմա – նիոյ եւ Իտալիոյ գաղտնի առաջադրութիւններէն։ Մոսկուայի թերթերն ան – գամ չերմապէս կը գնահատեն այս ձեռնարկը, որուն յաջողութիւնը կախում ունի Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ տալիք պատասխաններէն ։

Արդ, բոլոր երեւոյթները ցոյց կուտան թէ Պերլին եւ Հռոմ ժխտական պատասխան պիտի տան, ինչ որ խորապէս պիտի ծանրացնէ կացութիւնը ։

Այսպէս, Գերմանիոյ արտաքին նախարարութեան օրկանը բացորոշապէս կը հասկցնէ թէ Հիթլէրի պատասխանը պիտի ըլլայ անվրիպելի եւ կծու «ոչ» մը։ Թերթը կը մեղադրէ Րուզվէլթը իբրեւ գործիք Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի պաչարողական չարժման եւ կը յայտարարէ թէ Գերմանիա եւ Կեդր· Եւրո – պայի միւս պետութիւնները խորին անվստահութեամբ կը դիտեն այս մե – թոտները ։

— « Կը թուի թէ նախագահ Րուզվէլթ կը կարծէ թէ իր անցեալը իրաւունք կուտայ «պարկեչտ միջնորդ»ի դերը կատարելու ամբողջ աչխարհի ժողո – վուրդներուն միջեւ… բայց Կեդր· Եւրոպան եւ մասնաւորապէս Գերմանիա չափէն աւելի փորձառութիւն ունին ամերիկացի դիւանագէտներու բարոյա – խօսական յայտարարութեանց մասին։ Րուզվէլթ ինքն իսկ տարիներով համե – րաչխ եղած է Գերմանիոյ գաղափարական հակառակորդներուն եւ մասնաւո – րապէս բոլչեւիկութեան կեդրոնին հետ որ թշնամին է մշակոյթի։ Ան ոչ մէկ միջոց զանց չառաւ անմխիթարութիւն սերմանելու համար Եւրոպայի մէջ եւ անվերջ ժխտութիւններ հանեց եւ մեղադրանքներ ուղղեց բոլոր անոնց դէմ որ տրամադիր էին հաչտարար քաղաքականութիւն մը վարելու» ։

«Ֆոլքիչէր Պէոպլսթէր», կուսակցութեան պաչտօնաթերթը, Րուզվէլթի նախաձեռնութիւնը կը կոչէ «վատահամբաւ ռազմախաղ, Ուիլսընեան դրու – թեամբ»։ Եւ կ'աւելցնէ ։— «Ուիլսըն գաղափարապաչտ մըն էր եւ իրրեւ այդպիսին՝ դիւրին որս մը Ամերիկայի թնդանօթի վաճառականներուն համար։ Րուզվէլթի առաջարկը կ'ապացուցանէ թէ Ամերիկա կ'ուզէ անամօթաբար խառնուիլ Եւրոպայի քաղաքական գործերուն »։

Ուրիչ հեղինակաւոր թերթ մը, «Ֆրանքֆուրթէր Ցայթունկ», կ'ազդա – րարէ բացէ ի բաց ·

— « Բացորոշ իրողութիւնը հետեւեալն է Եւրոպայի մէջ,— տակաւին կա – տարելիք վերաբաննութիւններ կան· կան դեռ կարեւոր ազգային խնդիրներ եւ տնտեսական շատ ծանրակչիռ կացութիւններ որ պէտք է կարգադրուին նոր հասկացողութեամբ ։ Այս պայմաններուն մէջ, խնդիր չի կրնար ըլլալ գոյա – վիճակի պահպանման մասին, ոչ այստեղ, ոչ ալ որ եւ է տեղ ուր կ'եռայ կեանքը ։ Բայց Անգլիա եւ Ֆրանսա վճռած են ընդդիմանալ այն վերաբաննու – թեանց որ նպաստաւոր են միահեծան պետութեանց· այն ատեն կը մնայ մէկ կարելիութիւն,— եթէ արեւմտեան պետութիւնները չեն ուզեր ուղղամտօրէն գործակցիլ վերաբաննութեան մը, անոնք որ ուղղակի շահագրգռուած են վե – րաբաննութեամբ պիտի հարկադրուին զայն լուծել իրենց նախաձեռնութեամբ եւ գերիշխան ուժով ։ Վերաբաննութեան մեծ խնդիրները պիտի լուծուին Անգ – լիոյ հետ կամ Անգլիոյ դէմ ։ Եւրոպան պիտի չհանդուրժէ գոյավիճակի պահ – պանումին՝ ֆրանսեւեանգլիական նեղ իմաստով, ոչ Արեւելքի, ոչ ալ Միջերկ – րականի մէջ » ։

Ուրիչ թերթեր ալ կը չեչտեն թէ խաղաղութիւնը անկարելի է Եւրոպայի մէջ, ցորչափ ժողովրդավար պետութիւնները կը գործակցին համայնավարու – թեան հետ ։

*** Հիթլէր որ Միւնիխ կը գտնուի, իր մօտ կանչեց արտաքին նախարա – րը ։ Խորհրդակցութիւնը տեւեց մէկուկէս ժամ եւ կը վերաբերէր նախագահ Րուզվէլթի տրուելիք պատասխանին խմբագրութեան ։ Կը հաւաստեն թէ պա – տասխանը պիտի ըլլայ մանրամասն եւ յատակ, եւ թերեւս յանձնուի Հիթլէրի 50ամեակի տօնակատարութենէն վերջը ։

Իտալիոյ մէջ աւելի վերապահութիւն կը տիրէ ։ Թէեւ Գերմանիոյ եւ Ի – տալիոյ Առաջնորդները չարունակ խորհրդակցութիւններ կը կատարեն, բայց տակաւին յայտնի չէ թէ ե՞րբ պիտի ղրկուի Րուզվէլթի պատասխանը ։ Իտալա – կան թերթերն ալ կը հաստատեն թէ պատասխանը ժխտական պիտի ըլլայ ։ Արտաքին նախարար կոմս Ճիանօ երկար տեսակցութիւններ ունեցաւ մարա – ջախտ կէօրինկի հետ, որ Հռոմ գացած էր եւ մասնակցեցաւ խորհրդարանի նիստին, ուր հանդիսաւորապէս հռչակուեցաւ Ալպանիոյ կցումը ։ Մարաջախ – տը տեսակցեցաւ նաեւ Մուսոլինիի հետ եւ անմիջապէս Պերլին վերադարձաւ ։

Բանակցութիւններ Թ. Միութեան եւ Թուրքիոյ հետ

Ֆրանսայի արտաքին նախարարը կիրակի օր տեսակցութիւն մը ունեցաւ Փարիզի Թրքական դեսպանին հետ ։ Թերթերը կը հաստատեն թէ արդէն իսկ համաձայնութիւն գոյացած է Թուրքիոյ հետ, եւ Անգլիա եւ Ֆրանսա ոչ մի – այն պիտի երաչխաւորեն Թուրքիոյ անկախութիւնը, այլեւ փոխադարձաբար օգնութիւն պիտի ստանան ։ Հռոմի հեռագրական գործակալութիւնը կը գրէ այս առթիւ, Փարիզէն ·

— « Առնուած տեղեկութեանց համաձայն, թէեւ ճշդուած եւ կարգադր – ուած են Հաթայի (Սանճաք) Թուրքիոյ կցման պայմանները, բայց Թուրքիա կը շարունակէ դժուարութիւններ յարուցանել նեղուցները անգլեւֆրանսա – կան տնտրմիդներուն առջեւ բանալու հարցին մէջ» ։

Կը կարծուի թէ Պ· Զէյմպըլէն այսօր, երեքչաբթի, երեսփ· ժողովին մէջ պիտի ծանուցանէ Թուրքիոյ հետ կնքուած համաձայնութիւնը ։

Գալով Մոսկուայի հետ կատարուած բանակցութեանց, Անգլիա եւ Ֆրան – սա կը ջանան Թ· Միութեան աջակցութիւնը ապահովել Ռումանիոյ եւ Լեհաս – տանի, ռազմամթերքով եւ օդանաւերով ։ Իրազեկներ կը հաւաստեն թէ այս մասին ալ համաձայնութիւն գոյացած է արդէն ։ Լեհաստան եւ Ռումանիա միշտ կը մերժեն թոյլ տալ որ խորհրդային զինուորներ երեւան իրենց հողե – րուն վրայ ։

Մոսկուայի անգլիական դեսպանը նոր եւ երկար տեսակցութիւն մը ու – նեցաւ Պ· Լիթվինովի հետ, օդանաւային դաչինքի մը մասին, որ պիտի կնքուի Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Թ· Միութեան միջեւ ։

— ∞ —

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ երէկ, երկուշաբթի դրաւեցին սահմա – նամերձ Իզօլայի չրջանին արօտավայրերը, Իզօլայի եւ ուրիչ քանի մը գիւղե – րու Ֆրանսացի բնակիչները Ֆրանսա ապաստանեցան ։

ՎՂՎԱՏՉԱՇՅՈՒՏ ԵՎՈՐԴ

(ՊԱՏՄՎԱԾՔ ՎԵՑ ԴԱՐԱՍԱՐԻ)

ԳՐԵՑ ՂԱՐԻԲՅԱՆ

Մտաւարակ իւր տասը ամեայ ծառայութեան ընթացքին ոչ միայն ինքզինքը ցոյց տուած էր իբրեւ ուսուցիչ մը ուշիմ եւ ջանասէր, այլ եւ իբրեւ հոգեւոր հովիւ մը, որ ոչ միայն ուսումնական գործերով կը զբաղէր, այլ եւ ամէն առիթ ունեցած ատեն կը ջանար ազդել իր աշակերտներուն վրայ, զանոնք ուղղելու, խրատելու եւ ամէն կերպով օգտակար ըլլալ անոնց։ Ուստի ամէն մարդ կը յարգէր զինք, ամէն ոք կը սիրէր զինք։

Ուրբաթ օր մը, ուր ինք ամէն օրուան պէս իր դասարանին մէջ էր, ներս մտաւ Ծերունի Գրիգոր, որ Ղազարի հայրն էր։ Ան ալ ուսուցիչ էր, բայց ոչ թէ Մտաւարակի պէս ուսումնական հաստատութեան մը մէջ, այլ գիւղի մը մէջ, ուր ինք ալ կը ծնած էր։ Ան ալ ուսուցիչ էր, բայց ոչ թէ Մտաւարակի պէս ուսումնական հաստատութեան մը մէջ, այլ գիւղի մը մէջ, ուր ինք ալ կը ծնած էր։

Ծերունի Գրիգոր ներս մտնելով՝ ուսուցչին ձեռքը համբուրեց եւ ապա ըսաւ.

— Ներողութիւն, պարոն Մտաւարակ, որ ձեզ կը նեղացնեմ, բայց ես ալ ինձ համար գործ մը ունիմ ձեզի հետ։

— Ի՞նչ է, պարոն Գրիգոր, հրամայեցէք։

— Ես ալ ինչ որ ըսելիք ունիմ, ըսաւ Ղազար։

— Ի՞նչ է, ըսաւ Մտաւարակ

Հրատ. Ա. 2.

ԽՆԴՐԱԿԱՆ ԵՐԵՔ

Ա. ՍԱՍՆ

ԾՈՎԻ ՎՐԱ

ԱՄԱՉԱՐ ՎՂՃՈՄԻ

ՍՕՏՊԻՆ ՍՏԵՓԱՆ

(1)

1793 Մայիսի վերջերն էր, փափ Վեմպլեի Ս. Ստեփանոսի դպրոցի Հոգեւոր Ընդհանուր Ժողովը հավաքվել էր Ս. Ստեփանոսի վանքի Ս. Աստվածամոր եկեղեցում՝ ընտրելու նոր Պատրիարք։ Ժողովը կազմված էր Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքերի վանահայրերից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի միաբանությունից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ուխտավորներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի հոգեւորականներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային ներկայացուցիչներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների որդիներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների թոռներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների որդիներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների թոռներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների որդիներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների թոռներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների որդիներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների թոռներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների որդիներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների թոռներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների որդիներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների թոռներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների որդիներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների թոռներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների որդիներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների թոռներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների որդիներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների թոռներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների որդիներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների թոռներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների որդիներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների թոռներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների որդիներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների թոռներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների որդիներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների թոռներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների որդիներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների թոռներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների որդիներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների ազգականների թոռներից, Ս. Աթոռի Ս. Ստեփանոսի վանքի ազգային պատվավոր անդամների ազգական

Եւրոպայէն չատ հեռու եղած ազգի մը պետին, որպէսզի, գործելով բարեացակամ մէջնորդի մը պատասխանատուութեամբ եւ պարտաւորութիւններ – րով, կարենամ այդ յայտարարութիւնը հաղորդել ուրիշ ազգերու որոնք այժմ մտահոգ են ձեր կառավարութեան քաղաքականութեան հետեւելիք ընթացքի մասին :

Դուք պատրա՞ստ էք հաւաստիք տալու թէ ձեր զինեալ ուժերը պիտի չյարձակին կամ պիտի չարշաւեն հետեւեալ անկախ ազգերէն ո եւ է մէկուն երկրամասին կամ ստացուածքին վրայ,— Ֆինլանտա, Էսթոնիա, Լեթոնիա, Լիթուանիա, Շուէտ, Նորվեկիա, Տանիմարքա, Հոլանտա, Պելժիա, Մեծն Բրիտանիա եւ Իրլանտա, Ֆրանսա, Փորթուկալ, Սպանիա, Զուիցերիա, Լիխթէնշթայն, Լիւքսէնպուրկ, Լեհաստան, Հունգարիա, Ռումանիա, Եուկոսլավիա, Ռուսիա, Պուլկարիա, Յունաստան, Թուրքիա, արաբական պետութիւններ, Սուրիա, Պաղեստին, Եգիպտոս եւ Իրան :

Այսպիսի հաւաստիք մը պէտք է բացորոշապէս պատշաճի ոչ միայն ներկայ ժամանակին, այլեւ բաւական երկար ապագայի մը, որպէսզի կարելի ըլլայ ամէն պատեհութիւն ապահովել աշխատելու տեւական խաղաղութեան մը համար, խաղաղ մեթոտներով : Հետեւաբար կը թելադրեմ որ «ապագայ» բառը նկատէք իբրեւ երաշխաւորուած ոչ – յարձակման նուազագոյն չրջան մը —առ նուազն տասը տարի — քառորդ դար, եթէ քաղութիւնն ունինք այդքան հեռուն նախատեսելու :

Եթէ այդպիսի հաւաստիք մը տրուի ձեր կառավարութեան կողմէ, զայն անմիջապէս պիտի հաղորդեմ նշանակուած ազգերու կառավարութեանց եւ միաժամանակ պիտի քննեմ թէ — ինչ որ վստահ եմ— վերոյիշեալ ազգերէն իւրաքանչիւրը կը հաւանի՞ իր կարգին տալ նոյնիմաստ հաւաստիք մը, ձեզի փոխանցուելու համար :

Այս փոխադարձ հաւաստիքները, այնպէս ինչպէս նշանակած եմ ես, անմիջապէս որոշ սփոփանք յառաջ պիտի բերեն բովանդակ աշխարհի մէջ :

Ապա կ'առաջարկեմ, եթէ այդ հաւաստիքները տրուին, որ երկու էական խնդիրներ անմիջապէս քննութեան ենթարկուին յառաջ գալիք խաղաղ մթնոլորտին մէջ : Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը սիրայօժար պիտի մասնակցի այդ վիճաբանութեանց :

Այն վիճաբանութիւնները զոր աչքի առջեւ ունիմ կը վերաբերին հետեւեալ հարցին.— Գտնել ամէնէն ազդու եւ ամէնէն արագ եղանակը որով աշխարհի ժողովուրդները կարենան աստիճանաբար թեթեւցնել սպառազինու – թեանց չափազանց բեռը որ ամէն օր ղիրենք աւելի կը մօտեցնէ տնտեսական աղէտի մը : Միեւնոյն ատեն, Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը տրամադիր է մասնակցելու հետեւեալ հարցին քննութեան,— գտնել ամէնէն գործնական եղանակը միջազգային առեւտուրի ճամբան բանալու, որպէսզի բոլոր ազգերը կարենան համաչափարհային չուկային վրայ դնել եւ ծախել հաւասար պայմաններով, ինչպէս եւ ստանալ տնտեսական խաղաղ կեանքի մը համար անհրաժեշտ նիւթերը եւ արտադրութիւնները :

Միեւնոյն ատեն բաց ի Մ. Նահանգներէն, այն կառավարութիւնները որ ուղղակի չահագրգռուած են, կրնան ձեռնարկել այս կամ այն քաղաքական վիճաբանութեան, երբ անհրաժեշտ կամ բաղձալի կը նկատուն» :

Նախագահը յետոյ ընդունելով համաչափարհային հարցերու բարդ հանգամանքը, անհրաժեշտ կը դտնէ որ անոնց քննութիւնը կատարուի խաղաղութեան մթնոլորտի մը մէջ : «Այդպիսի մթնոլորտ մը չի կրնար գոյութիւն ունենալ, եթէ բանակցութեանց վրայ ատուեր ածէ բռնի ուժի սպառնալիքը կամ պատերազմի երկիւղը» :

— Կը կարծեմ թէ սխալ չէք հասկնար այն սրտաբաց ոգին որով ձեզի կ'ուղղեմ այս դիրը : Օրուան այս ժամուն մեծ կառավարութեանց պետերը ստատպէս պատասխանատու են մարդկութեան ճակատագրին, գալիք տարիներու ընթացքին : Անոնք չեն կրնար իրենց ականջները փակել, երբ ժողովուրդները կ'ազաչեն փրկել զիրենք պատերազմին դիւրաւ նախատեսելի քաոսէն : Պատմութիւնը զանոնք պատասխանատու պիտի նկատէ բոլորի կեանքին եւ բարօրութեան համար, մինչեւ ամենայետինը : Կը յուսամ թէ ձեր պատասխանը մարդկութեան համար կարելի պիտի դարձնէ վանել երկիւղը եւ վերստանալ ապահովութիւնը, երկար տարիներու համար» :

Ռումանիոյ արտաքին նախարարը Պերլինի մէջ

Պ. Քաֆէնքու, Ռումանիոյ արտաքին նախարարը Պերլին գնաց Վարշաւայի ճամբով : Մինչեւ կայարան իրեն կ'ընկերանար վարչապետը, իսկ մինչեւ Պերլին միասին պիտի ըլլայ Պուքրէշի գերմանական դեսպանը :

Քաղաքական չրջանակներու մէջ մեծ կարեւորութիւն կուտան այս այցելութեան, քանի որ Պոհեմիոյ, Մորավիոյ եւ Սլովաքիոյ գրաւումը ծանր կացութիւն մը ստեղծած է Ռումանիոյ համար : Այս երկիրը մտահոգութեան մատնուած է նաեւ անոր համար որ Հունգարիա զօրք համախմբեց իր սահմանին վրայ, ճիշդ այն պահուն երբ Գերմանիա տնտեսական դաշնագիր մը կը կնքէր Ռումանիոյ հետ : Կասկածներ կան թէ Հունգարիա եւ Պուլկարիա կրնան պատեհ ժամուն դիւրացնել Գերմանիոյ քաղաքական ծրագիրները Ռումանիոյ հանդէպ : Նշանակալից է որ ճիշդ այս օրերս պուլկարական պատուիրակութիւն մը տնտեսական բանակցութիւններ պիտի վարէ Պերլինի մէջ, իսկ Հունգարիոյ վարչապետը Հիթլէրի հիւրը պիտի ըլլայ այս ամսու վերջը :

Ալպանիոյ ճակատագիրը կապուեցաւ Իտալիոյ

Իտալիոյ թագաւորը ընդունած ըլլալով Ալպանիոյ թագը, ապրիլ 16ին հանդիսաւորապէս ունկնդրութեան ընդունուեցաւ ալպանական պատուիրակութիւնը, որ հաւատարմութեան եւ հնազանդութեան երդում կատարեց : Թագաւորը յայտարարեց .

— «Այսօրուընէ սկսեալ Ալպանիոյ ճակատագիրը անքակտելի կերպով կապուած է Իտալիոյ հետ եւ մենք ձեր եւ ալպանական ժողովուրդին հաւատարմութիւնը կ'ընդունինք այն յանձնառութեամբ թէ մեր կառավարութիւնը պիտի երաշխաւորէ Ալպանիոյ մեր թագաւորութեան բարեկարգութիւնը, կրօնական բոլոր դաւանանքներուն պահպանումը, յառաջդիմութիւնը եւ ընկերային արդարութիւնը, ինչպէս եւ հասարակաց սահմաններուն պաշտպանութիւնը եւ խաղաղութիւնը » :

**** Շաբաթ օր Իտալիոյ խորհրդարանը հանդիսաւորապէս վաւերացուց երկու երկիրներուն միացումը : Այս առթիւ չափաւոր ճառ մը խօսեցաւ արտաքին նախարարը, Կոմս Չիանօ, պատմական փաստեր յիշելով Իտալիոյ իրաւունքներու մասին : Նախարարը չեչտեց թէ դեռ անցեալ յունուարին տեղեկութիւն հաղորդած էր Եուկոսլավիոյ, «մեր եւ Զօկուի միջեւ» ծագելիք տարակոյսի մը մասին : Կոմս Չիանօ մեզադրեց թէ Զօկու թագաւորը կը ջանար յետաձգել բանակցութիւնները, միեւնոյն ատեն զօրաշարժ կատարելով, թէ ոչ իսկ գնդակ մը արձակուած էր մինչեւ ապրիլ 7ի առաւոտն (աւագ ուրբաթ) :*

Խօսելով անգլիւիտալական յարաբերութեանց մասին, Կոմս Չիանօ դիտել տուաւ .

— « Պ. Չէմպըրլէն երկար եւ մանրամասն դեկուցում մը տուաւ դէպքերու մասին, հիմնուելով այնպիսի տեղեկութեանց վրայ որոնք աւելի ուշադիր ստուգում կը պահանջէին : Անգլիոյ վարչապետը այնքան զգաստ էր զեկուցում տալով որ մոռցաւ պատմութիւնը :

Նախարարը յետոյ գոհունակութեամբ հաւանութիւն յայտնեց Չէմպըրլէնի որոշման թէ անգլիւիտալական համաձայնութիւնը պիտի չխզուի : Գալով Սպանիոյ իտալացի կամաւորներուն, հաստատեց թէ «մեր քաջարի լեգէոնականները պիտի վերադառնան յաղթականօրէն, երբ գերագոյն պատիւը վայելեն զօրանոց մը կատարելու Մատրիտի մէջ, Ֆրանքոյի առջեւ» :

ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒՄ ԵՒ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆԻ ՀԱՅՐ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ ԿՈՂՄԷ

23 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին միևչեւ կէս գիշեր

PETIT JOURNALԻ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, **21 Rue Cadet**, ՄԷԹՐՕ **Cadet**

ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ ՍԻՓԱՆ ԿՈՄԻՏԱՍ ԻՈԳՋԱԽՈՒՄԲԷ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՄԲ Պ. ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒԻ

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՄԵԼԻՔՆԵՐԸ

Ղեկավարութեամբ դերասան Ա. ԳՄԲԼԹԵԱՆԻ, կը մասնակցին՝ ծանօթ դերասանուհի Օր. Ա. ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ, Տիկիններ Ք. ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ, Ե. ՔԻՒՐԷԱՆ, Պ. Պ. ՄԵՀՏԵՐԵԱՆ, Ա. ՍԱՐԱՖԵԱՆ, ԴՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆ, ՄԱՆ ՊԱՇ, ԴԵՐՁԱԿԵԱՆ եւ ՊԵՐՃ :

Երաժշտութիւնը կը վարէ դերասան Մ. ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ, մասնակցութեամբ Օր. ԱՑՏԱՑԻ (դաշնակ) եւ Պ. ՓԱՓԱԶԵԱՆԻ (ջութակ) : Ներկայացումէն վերջ, յայտնի պարուհի Օր. ԱՍԻԱ ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ (որ պարած է հնդիկմահարաճանեւրու պալատներու մէջ եւ արժանացած մեծ գնահատանքի), կը պարէ դասական եւ հնդկական պարեր :

Mlle ADELIA ROMANO (Պարսկաստանայի օփերայէն) ԿԸ ՊԱՐԷ ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐ

Հայկական եւ եւրոպական պարերու համար ԱՐԺԱՆԹԻՆԵԱՆ նուագախումբ, իրենց տարազով, ղեկավարութեամբ ԳՈՒՐԻՈ – ԳԱՆԴԻԻ :

Ճոխ պիւֆէ ժողովրդական գիներով : Մուտք՝ 10, 15 եւ 20 ֆր.

Տոմսերը կը ծախուին՝ Թ. Նալպանտեան, 43 rue Richer փարիզ (9), «Ցառաջ»ի մքագրատունը, Հքանտ Ծամուէլ գրատունը, 51 rue Mr. Le Prince, Պ. Հալվաճեան, 4 rue Alexandrie, փարիզ (2) եւ ճանդէսին օրը կիրճին։

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՍԱՓՐԻԶ ՇԱՀՊԱԶԵԱՆԻ ԿՈՂՄԷ

ՈՒՐ ՊԻՏԻ ՅՈՒՅԱԴՐՈՒԻՆ ԻՐ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐԸ

Կազմակերպիչը հասոյթը կը նուիրէ Հ. Ե. Միութեան, որ ստանձնած է սոյն հանդէսին հովանաւորութիւնը :

Տեղի պիտի ունենայ 29 ԱՊՐԻԼ 1939, ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐ, ԺԱՄԸ 10ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՑՍ

HOTEL NAPOLEON BONAPARTEի ՇՔԵՂ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ 38, Avenue Friedland (Etoile)

Բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ պիտի պատուեն իրենց ներկայութեամբ այս երեկոյթը :

Գեղարուեստական բաժնին սիրայօժար կը մասնակցին՝ Պ. ՇԱՀՊԱԶԵԱՆԻ հրաւէրով

Madame Régine LORIAC (Opéra Comique), Mlle. Denise KAIROF (Bouffes Parisiens), Mlle. Yvonne GALLI (Radio Cité), Mlle. BROWN (Danse Espagnol), Mlle. ROSIC (Danse classique), Madame Dolorès MORENO (Danse, de l'Opéra de Barcelone) :

ԸՆՏԻՐ ՕՐՔԷՍԹՐ.— Առաջնակարգ երաժիշտներ, ղեկավարութեամբ CARIO CANTIի

եւ մասնակցութեամբ տաղանդաւոր երաժիշտ SOULIO FALCONի : *Պիտի բաժնուի քօթիյեոն՝ ձրի*

ՄՈՒՏՔ 20 ՖՐԱՆՔ ԵՐԵԿՈՅԹԻ ՁԳԵՍՏ ՊԱՐՏԱԻՈՐՈՂ ԷԿազմակերպիչը չանք չէ խնայած պարահանդէսին յաջողութեան համար

Տոմսերը կը ծախուին՝ Պ. Շահպազեանի մօտ, 45, Rue St. Placide, Paris Tél. LIT 22 - 18 Հ. Ե. Միութեան Տունը, 8, Rue Bossuet, փարիզ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Պ. Պ. Տիգրան Գոյէանն, Դ. Մալեանեան, Վ. Գուլումճեան եւ պարագլուխները իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն այն անձերու, գրասէր, հեռագրով վշտակցութիւն յայտնեցին իրենց սիրելի մօր եւ զոքանչին՝ Տիկին ՀԱՅԿՈՒՆՈՒՀԻ ԳՈՂԵՆԻ դառնախիտի եւ յանկարծական մահուան առթիւ. որ տեղի ունեցաւ 8 Ապրիլ, Շաբաթ երեկոյ ժամը 23,30ին : Յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ Ապրիլ 11ին եւ մարմինը ամփոփուեցաւ Վիէնի դերեզմանատունը : Մասնաւոր շնորհակալութիւններ Պ. Ծննիկ Ագպրյըդեանի իր կատարած աշխատանքին համար :

×

Պ. Գրիգոր Հիւրմիւզեան, Տէր եւ Տիկին Կարապետ Քիւլմլեան եւ զաւակունք, Սյրբ Տիւրին Վիրժին թաղարաւան եւ զաւակը շնորհակալութիւն կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք անձամբ, գրաւոր եւ ծաղկեպսակով ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց սիրելի մօր, մեծ մօր՝ Սյրբ Տիկին ՇԱՀՆԱՐ ՀԻՒՐՄԻՒԶԵԱՆի դառնաղէտ մահուան առթիւ :

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ — ՓԱՐԻԶ

Յառաջիկայ դասախօսութիւնը 20 Ապրիլ, Հինգշաբթի երեկոյեան ժամը 9ին, 8 Ռիւ Ռոսիւէլ, Փարիզ կը դասախօսէ ՀԱՅՐ ՍԱՀԱԿ Տ. ՄԱՒՍԷՍԵԱՆ : Նիւթ՝ «Ազգային գերագոյն մարմնի մը անհրաժեշտութիւնը» : Դասախօսութենէն վերջ մտքերու փոխանակութիւն :

ՅԵՐԵԿՈՅԹ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած ՊԱՆԵԼՕ-ՖԱՇԵՆի ԿՈՊՈՑՏ ՄԱՅԻ Մ.ճիւղին կողմէ

23 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4էն ևէս գիշեր

173 *Ավընիւ Արիսթիտ Պրիանի սրահին մէջ*

Գեղարուեստական բաժին — Աժան պիւֆէ — Մուտք՝ 6 ֆրանք :

ԹՈՒՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Ingénieurs Civilsի սրահին մէջ, 17, Rue Blanche (մէթրօ Blanche)

7 ՄԱՅԻՍ, ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8,45ԻՆ

Հալանաւորութեամբ ՅԱԿՍԲ ԱՂԱ ԻՒՆՃԻՃԵԱՆԻ

կը ներկայացուի ծանօթ երգիծաբան ՎԱՀԱՆ ՓԱՓԱԶԵԱՆի

ՍՔԼՕՆԻ ՕՋԸ (կատակերգութիւն 3 արար)

Կը մասնակցին Տիկ. ՍԻՏԻՖԵԱՆ, Օր. ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ, Տիկ. ԱՒԱՄԱՆԵԱՆ, Պ. Պ. Ա. ՍԱՐԱՖԵԱՆ, Ա. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ, Պ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ, ՍԻՏԻՖԵԱՆ ԹԱԹՈՒԼ, ՊԵՏԻԿ, ԱԼԻՔՍԱՆԵԱՆ

Գիները՝ 15, 10 եւ 7,50 ֆրանք

Տոմսերը կը ծախուին Լիւյայի Ճաշարանը, 24 ռիւ Սէն Լազար, Հքանտ Ծամուէլ գրատունը, 51 rue Mr le Prince եւ կեդրոնատեղին Mr. Hatchergatian 50 rue St. Georges :

Aigle d'Arménie

Հայ Արծիւ պ.ս. սեղիներու երկսեռ երիտասարդութիւնը կոչ կ'ընէ իր հայրենակիցներուն որ հաճին իրենց հասցէները դրկել Միութեանս կեդրոնատեղին: Mlle Cahababian, 72 rue d'Hauteville, Paris, tél. Pro. 86-50.

ՆՈՐ ԿԱՆԱՏԻՒ

Նամակ ունին՝ Միսաք Ճգեաւրեան, Ցակոբ Շիրվանեան, Եղիկատրի Յովսէփ Բիւրքճեան: Դիմել Յառաջի վարչութեան:

Le Gérant : G. STEPHAN

ՃԻՊՐԱԼԹԱՐի ամրացումը չոգեպնդեց յառաջ կը տարուի բրիտանական իշխանութեանց կողմէ : Ականներ դրուած են նաւահանգստին առջեւ, խրամներ փորուած եւ բաղմաթիւ օդանաւեր փոխադրուած են : Միեւնոյն ատեն միջոցներ ձեռք առնուած են , քաղաքին 17.000 բնակիչներուն պաշտպանութեան համար : Ստորերկրեայ պատսպարանները կրնան տեղաւորել 12.000 հոգի :

ԼՈՆՏՈՆի ԱԼՊԱՆԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ մերժեց ճանչնալ նոր կառավարութիւնը, «որ կազմուած է օտար զրաման տակ» : Մարսէյլի ալպանական հիւպատոսը հրաժարեցաւ :

ՊԱՊ պաշտօնապէս չնորհաւորեց Զօր. Ֆրանքոն, ձայնասփիւռ ճառ մը ուղղելով Սպանիոյ կաթոլիկներուն : Այս ճառը զարմանք պատճառեց քաղաքական չրջանակներու մէջ :

ԱԶԳ. ՊԱՐԳԵՒԱՒԱԴի 6րդ չարքին վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի կիրակի, 23 ապրիլ, Սէն Քլուի մարզարանին մէջ :

Թատեր և կաս ևերկայացում

ԱՆԱՐԱՏ ՅՂՈՒԹԵԱՆ ՔՈՅՐԵՐՈՒ ՍԱՆՈՒՀԵՏԻ ԿՈՂՄԷ

23 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3,30ին Պէշիկթաշլեան սրահին մէջ, 26, Rue Troyon, Sèvres, մէթրօ Sèvres

կը ներկայացուին՝ ՇՈՒՇԱՆ ՎԱՐԴԵՆԻ եւ ՍՈՒԼԳԱՆ ՄԱՀՄՈՒՏ եւ ԱՈՒԱԻ-ՓՔԱՒ ՍԱՐԳԻՍԸ (զաւեշտ)

Տոմսերու գիները՝ 10 եւ 7 ֆր.։

14րդ տարեկան ցերեկոյթ

ՀԱՅ ԱՐԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՇՐՋԱՆԻ ՍԿԱՈՒՏՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԳԱՅԼԻԿՆԵՐՈՒՆ

Նախագահութեամբ ՀՈՆՐԻ ՄԱՐԹԻՒ, անգամ Սկաուտական Միջազգային կոմիտէին

կիր. 30 Ապրիլ կէսօրէ վերջ ժամը 2,30ին, 7 rue du Fg. Poissonnière

Métro: Bonne Nouvelle Մուտք 10 եւ 7,50 ֆրանք

ԻՐԱՒԱԳԷՏ - ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ

Արտաւազդ Հաճիրմեան

122 Boulevard Murat (Paris 16e)

Մէթրօ Փորթ տը Սէն Քլու, ելքը, Ավընիւ տը Վէրսայլի կողմէն : Դիմել իրեն վստահութեամբ ամէն կարգի դատի, առնելիքի եւ գործի համար :

10 - 12, 6·30–8, բացի երեքշաբթի եւ ուրբաթ առաւօտներէն : Թէլէֆօն, ժասմէն 52–69 :

RESTAURANT des DIAMANTAIRES

60, RUE LAFAYETTE, PARIS (9) Tél. PROV. 78–14

Մէթրօ Cadet եւ Pelletier

ՏԷՐ ԵՒ ՏՕՐԵՆ ԱՐԱՄ ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ

ուր պիտի գտնէք ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ : Անարատ օդի, առատ աղանդերներով :

Մեր մասնագիտութիւնն է ՇԻՇ ՔԻՊԱՊ եւ ՏԷՕՆԼԷՕՐ ՔԻՊԱՊ, ամէն երեկոյ արեւելեան նուագախումբ :

Ամէն երեկոյ արեւելեան նուագախումբ

(Քէմանչիստ) (Ուտի) (Քամանչա)

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԲԱՐՈՒՆԱԿ ՀԱՅԿ

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԵՆի ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆի ԿԱՐՈՑՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՊՐԿԵԼուի ՀԱՄԱՐ

Լոնտոնէն, Փարիզէն եւ Փրակայէն կ'ուղարկենք՝ բրդեղէններ, կօշիկներ, ճերմակեղէններ, թրիքոներ եւայլն, ամենաաժան գիներով : Կը ստանձնենք նաեւ յաճախորդներու կողմէ գնուած ապրանքներու առաքումը : Փափաքողներուն կը դրկենք բրդեղէններու նմոյշները եւ մանրամասնութիւններ :

Կ'ուղարկենք դիւրատար (portatif) Underwood *մեքենաներ : Ռուսական տառերով, ամենաժան գիներով :*

Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**

Tél. Opéra 67-77

ՀԱՑԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԸ

Ճաշարան Ֆլօրիա

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6e)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ :

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 376.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : GOBelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ —

	ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՒԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	285 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	315 ֆրանք	118 ֆրանք	

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
19
ԱՊՐԻԼ
MERCREDI
19 Avril
1939

Ե՛Թ ՏԱՐԻ — 15e Année No. 4018

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՄԱՆԹԻՄ

ՔԱՆԻ ՄԸ ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ամբողջութեամբ հրատարակելով երկու նոր հրամանագիր – օրէնքները, որոնք կը յանձնարարենք մեր ընթերցողներուն եւ բոլոր հայրենակիցներուն՝ ԽՈՐՔՐՈՒԹԵԱՄԲ ԿԱՐԴԱԼ ՋԱՆՈՆԻ ԵՒ ԿՏՐԵԼ – ՊԱՀԵԼ, թիւրիմացու – թեանց եւ դժուարութեանց չմասնուելու համար :

Զինուորագրութեան եւ պարտաւորիչ աշխատանքի օրէնքները մեկնու – թիւնը չեն կարօտիր : Կառավարութիւնը նկատի առնելով մէջազգային կացու – թեան ծանրութիւնը, կ'ուզէ որ օտարականներն ալ մասնակցին ազգ. պաշտ – պանութեան պարտականութեանց, իբրեւ փոխարինութիւն իրենց վայելած պաշտպանութեան :

Զինուորական պարտականութիւնները երեք տեսակ են.— 1. Կամաւոր, (ունի 40 տարեկան, ֆրանսական զօրաբանակներու մէջ (նախապէս կամաւոր– նիս կ'ընդունուէին մինչեւ Օտար Լեգէոնի մէջ).— 2. Պարտաւորիչ ծառայու – թիւն, անմատչելի, հաւաքաբար, ընդհանուր կամ տեղական, ըստ ազգու – թեան, տարիքի կամ արհեստի , երբ կը զօրաժղովուի պինուորեալ ազգի զօրամակերպութեան օրէնքը (1938 յուլիս 11).— 3. Պարտաւորիչ աշխատանք (մինչեւ 48 տարեկան (ճամբաներու, կայաններու եւ խրամներու շինութիւն ևայլն) :

Թէ զինուորութեան եւ թէ պարտաւորիչ ծառայութեան եւ աշխատանքի ենթարկութիւնը պիտի ըլլայ հաւասար՝ Ֆրանսացիներուն հետ : Պարտաւորիչ աշխատանքի առնն հաշուի պիտի առնուի 1928 մարտ 28ի օրէնքով կամ կա – մաւոր յանձնառութեամբ կատարուած ծառայութեանց տեւողութիւնը :

Ակնարկ է ըսել թէ այս պարտաւորութիւնները կը վերաբերին անոնց որ հպատակութիւն չունին, կամ ունենալով հանդերձ չեն կրնար իրենց հայրե – նիքը վերադառնալ :

Օրէնքը խստութիւն մը եւս կը հաստատէ, համաձայն օտարականներու նախկին կանոնադրին.— կառավարութիւնը կրնայ արգիլել օտարականներու բնակութիւնը երկրին որոշ մասերուն մէջ կամ յատուկ վայր մը նշանակել ա – նոնց բնակութեան համար :

Յաջորդով՝ ընկերակցութեանց օրէնքի մասին :

Անգլիա եւ Ֆրանսա կը հաստատեն թուրքիոյ եւ Խ. Միութեան հետ

— ∞ —

Լոնտոնի Թերթերը կը գրեն թէ բանակցութիւնները վերջացած են Թուր – քիոյ հետ, փոխադարձ աջակցութեան մասին : Պ. Չէմպըրլէն երէկ յայտարա – րութիւն մը պիտի ընէր այս մասին :

Իրազեկները կը հաւաստեն թէ Թուրքիոյ հետ կատարուած բանակցու – թիւնները բաւական կնճռոտ եղած են : Անգլիա եւ Ֆրանսա հիմնական կը նը – պատեն Թուրքիոյ անկախութեան եւ հողային ամբողջութեան պահպանումը : Այս առթիւ կ'ուզեն որ Թուրքիան ալ նոյնքան կարեւորութիւն ընծայէ Ցու – նաստանի եւ Պալքանեան միւս պետութեանց հողային ամբողջութեան, երաշ – խաւորութիւն ստանալով եւ իրբեւ փոխարինութիւն նեղուցները բանալով Ֆրանսական եւ անգլիական մարտանաւերուն առջեւ :

Թուրքիա 2.500.000 անգլ. ոսկիի նոր վարկ մը յատկացուց իր սպառազի – նութեանց :

Աղբիւրէն կը հեռագրեն թէ յունական եւ թրքական կառավարութիւնները դարձեր մը մշակած են, զինուորական զօրակցութեան մասին, ի նախատե – սիւրիէն պատերազմի մը : Գալով Ս. Միութեան հետ կատարուած բանակ – ցութեանց, կը կարծուի թէ բոլոր դժուարութիւնները չեն հարթուած տակա – ւին : Ցոյս կայ որ համաձայնութիւն մը գոյանայ մինչեւ հինգշբ. կամ ուր – բաթ, ապահովելու համար Մոսկուայի գործակցութիւնը :

Ռումանիա, Լեհաստան եւ Գերմանիա

Ռումանիոյ արտաքին նախարարը Լեհաստան հանդիպելով, երկարօրէն խորհրդակցեցաւ իր լեհ պաշտօնակցին հետ, իրենց դիրքի մասին, այն պա – տասխանը երբ Ս. Միութիւնն ալ միանայ անգլ.ֆրանսական ճակատին : Եր – կու երկիրներն ալ հակառակ են որ խորհրդային զինուորներ երթան իրենց հողերուն վրայ : Միեւնոյն ատեն կը զգուշանան չեզոքակի դիրք բռնել Գեր – մանիոյ դէմ : Իրազեկները կը հաւաստեն թէ երկու նախարարները համաձայ – նած են որ խորհրդային օդանաւեր սաւառնին Լեհաստանի եւ Ռումանիոյ վրայ, եթէ պատերազմ ծագի : Անոնք քննած են նաեւ Թրանսիլվանիոյ խըն – դիրը, պերաշահելու համար Հունգարիան :

Ռումանիոյ արտաքին նախարարը Պերլին գնաց եւ այսօր իսկ ունկնդրու – թեան պիտի ընդունուի Հիթլէրի կողմէ : Այս առթիւ պիտի խորհրդակցի Գեր – մանիոյ արտաքին նախարարին հետ, Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի կողմէ Ռումանիոյ ընծայուած երաշխաւորութեան մասին : Պերլինի մէջ պիտի ջանան համոզել նախարարը որ Ռումանիա փոխադարձաբար աջակցութիւն չխոստանայ Անգ – լիոյ եւ Ֆրանսայի : Նախարարը Լոնտոն ալ հանդիպելով, Փարիզ պիտի գայ, չարունակելու համար իր խորհրդակցութիւնները :

Եուկոսլաւիոյ մտահոգութիւններ

Եուկոսլաւիոյ մէջ կը տիրէ քաղաքական լարուած վիճակ մը : Դժուար է այս երկրին համար դիմադրել Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ, որոնք իրեն սահմա – նակից հզօր պետութիւններ են : Միւս կողմէ, ան կը վարանի հետեւիլ Լեհաս – տանի, Ռումանիոյ եւ Ռումանիոյ օրինակներուն եւ մտնել անգլ.ֆրանսա – կան ապահովութեան դաշինքին մէջ :

Եուկոսլաւիոյ մէջ զէնքի տակ առնուած են պահեստները : Սլովէնիոյ եւ Խրուաթիոյ սահմանագլուխներուն վրայ ալ գերմանական զինուորական հա – կաֆաշիստները կը կատարուին :

Տալմացիոյ մէջ, Թրէբքայի հանքերու ճարտարագէտները, որոնք անգ – լիացի են, մեկնեցան Անգլիա, իրենց ընտանիքներուն հետ, վախնալով որ գործաւոր պիտի ըլլայ իրենց համար հեռանալ պատերազմ ծագելէն առաջ :

— ∞ —

ՊՈՒԿԲԼԷՆ կը հեռագրեն թէ գործօն աշխատանքներ կը կատարուին, սերտացնելու համար Ռումանիոյ յարաբերութիւնները Պուլկարիոյ հետ : Կա – րոլ Քաղաւորին եւ Եուկոսլաւիոյ խնամակալ իշխանին տեսակցութեան մէջ այս հարցը առաջնակարգ տեղ գրաւած է : Կ'ըսուի թէ Եուկոսլաւիա միջնորդի դեր կը կատարէ Պուլկարիոյ եւ Ռումանիոյ միջեւ :

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՏԱՍԸ ՕՐ ԴԱԴԱՐ...

— ∞ —

ՀԻԹԼԷՐ ՊԻՏԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԷ ԱՊՐԻԼ 28ԻՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԻՍՏԻ ՀՐԱՒԻՐԵԼՈՎ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

— ∞ —

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԹԵՐԹԵՐՈՒՆ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄԸ ՐՈՋՎԷԼԹԻ ԴԷՄ

— ∞ —

Կը թուի թէ դէռ տասը օր չունէ պիտի քաշէ քաղաքական աշխարհը, քա – նի որ Հիթլէր որոշեց նախագահ Րոզվէլթի կոչին պատասխանել ապրիլ 28ին, բացառիկ նիստի հրաւիրելով խորհրդարանը : Այս առթիւ խօսելիք ճառը պիտի տեւէ երեք ժամ, պարզելով իր տեսակէտները, յանուն գերման ժողովուրդին :

Պաշտօնապէս կը հաղորդուի թէ խորհրդարանը նիստի հրաւիրուած է, որովհետեւ Հիթլէր «չատ կարեւոր» կը նկատէ ներկայ պատեհութիւնը : Մինչ այս մինչ այն, գերմանական մամուլը կը չարունակէ բուռն, մինչեւ ան – դամ անձնական յարձակումներ կատարել նախագահ Րոզվէլթի դէմ, «պարզ – մտութիւն», «լրբութիւն» եւ ուրիշ մեղքեր վերագրելով անոր : Զորս օրէ ի վեր գերմանական թերթերը Անգլիան երկրորդ կարգի վրայ դնելով, իրենց առաջին էջերը կը յատկացնեն Մ. Նահանգներուն, անխնայ ձաղկելով Ամերի – կայի վարիչները : Նոյնիսկ պահպանողական թերթ մը, «Ֆրանքֆուրթեր Ցայթունկ», Րոզվէլթը կը հռչակէ «թէնամի աշխարհի խաղաղութեան, թշ – նամի մը որուն չատ քիչ դիւանագէտներ հաւասարած են» : Թերթերը բացէ ի բաց կը դրեն թէ Րոզվէլթ կ'ուզէ «համաշխարհային պատերազմ մը յարու – ցանել ի չահ Հրեաներուն եւ բոլշեւիկներուն» : Կարգ մը թերթեր Մ. Նահանգ – ներու նախագահը կը կոչեն «Պատուելի Րոզվէլթ» : Ֆէօլկի հիթլէրական պաշ – տօնաթերթը կը գրէ թէ Ամերիկա կ'ուզէ իր թեւարկութեան տակ առնել ամ – բողջ աշխարհը : «Եղբայր Ջէյմսպըլէնի հովանոցը բաւական լայն չի թուիր Ա – մերիկայի, մշտնջենական խաղաղութիւն ապահովելու համար մեր ցամաքա – մասի բազմաչարչար մարդկութեան » :

Այս հրատարակութիւններէն կարելի է դատել թէ ինչ բովանդակութիւն պիտի ունենայ Հիթլէրի պատասխանը : Իրազեկները կը հաւատան թէ Հիթլէր վճռական լեզու մը գործածելով հանդերձ, պիտի չփակէ բոլոր դուռները, ա – պագայ բանակցութեանց առջեւ : Հոմի թերթերն ալ ձայնակցելով Պերլինի մամուլին, կը դրեն թէ Հիթլէր չարունակ յարաբերութեան մէջ է Մուսոլինիի հետ, հեռաձայնով : Միւս կողմէ մարշալ կէօրինկ անձամբ տեսնուած ըլլալով Մուսոլինիի հետ, Հիթլէրի պիտի հաղորդէ անոր բոլոր մտածում – ները :

Գերմանիոյ Առաջնորդը Միւնիխէն Վիէննա գնաց, աչքէ անցընելու հա – մար անցեալ տարի հիմնուած զինուորական հաստատութիւնները : Վաղը, հինգշաբթի, առնախընթաց հանդիսութիւններ պիտի կատարուին Պերլինի եւ ամբողջ Գերմանիոյ մէջ, Առաջնորդին ծննդեան 50ամեակին առթիւ, որ ազ – գային տօն հռչակուած է : Ամբողջ ազգին հրամայուած է դրօշներ պարզել եւ լուսաւառութիւններ կատարել : Այդ առթիւ կազմուած յայտագիրը կը պարունակէ արարողութիւն մը, որու ընթացքին Հիթլէր պիտի հռչակուի պատուակալ քաղաքացի Տանցիկի : Ուրեմն այդ քաղա՞քն ալ կգտուած կը հա – մարուի : Շատեր կը կարծեն թէ արդէն իսկ համաձայնութիւն գոյացած է Լեհաստանի հետ, խաղաղօրէն Գերմանիոյ վերադարձնելու համար Տանցիկը :

*** Իտալական թերթերը , որոնք բաղդատաբար վերապահ դիրք մը բըռ – նած ծչին Րոզվէլթի ճառէն վերջը, սկսան արտայայտուիլ, «ծիծաղելի» եւ «ռազմաշունչ» հռչակելով նախագահին կոչը : Այս թերթերն ալ, ինչպէս գեր – մանականները, կը դրեն թէ նախագահին ճառը հետեւանք է ներքին քաղաքա – կանութեան հոգերու եւ թէ Րոզվէլթ կ'ուզէ ապահովել իր վերընտրութիւնը, երրորդ անգամ : Ցետոյ կը մեղադրեն թէ Ամերիկա եւս կը փորձէ պաշարել Գերմանիան եւ Իտալիան : «Փոփօլօ տի Ռոմա» նկատի առնելու կամ ժխտելու անարժան կը նկատէ նախագահին ճառը, «ռէֆլամի մուրացկանութեան այս նոր ցուցադրութիւնը, այս լրբութիւնը, ահարկու տգիտութիւնը, կոպիտ յա – ւակնութիւնը եւ ծիծաղելի գոռոզութիւնը» : Ցետոյ դիտել տալով թէ Ուիլսը – նի պատուհասն է որ կը հալածէ Րոզվէլթը, կ'ազդարարէ թէ «պատասխանը տոգորուած պիտի ըլլայ Առանցքին ոգիով, որ հետզհետէ աւելի կ'ամրանայ, քանի կը փորձեն ճանկռտել զայն : Իտալիա դարակը պիտի դնէ այդ ճառը եւ պիտի չարունակէ յառաջ քալել վիւ վիտակ » :

« Մէսաճէրօ», «ծիծաղելի եւ անարժէք » հռչակելով Րոզվէլթի հեռագի – րը, կ'ըսէ.— «Այդ ալ մաս կը կազմէ ունեւոր ժողովրդապետութեանց սար – քած ընդհանուր յարձակողականին՝ չունեւոր ազգերու դէմ, եւ պէտք է հա – մարուի պատերազմական արարք մը : Հոմ դիտէ ինչ պիտի պատասխանէ , համախորհուրդ Պերլինի հետ : Զմոլորինք այսպիսի հնարքներէ» :

Ուրիշ թերթեր ալ «նենգ, դրդռիչ եւ անարդական» կը նկատեն նախագա – հին ճառը, դիտել տալով թէ Րոզվէլթ Ամերիկան չի ներկայացներ : «Իտալիա կը նախընտրէ մեկուսացնել այս մարդը զոր պատմութիւնը պիտի նկատէ իբ – րեւ եղեռնագործ մը, ինչպէս եւ բռնակալ մը ամերիկեան ժողովուրդին վրայ» : Կայտա, Մուսոլինիի բերանը, դիտել կուտայ թէ նախագահը եթէ ռէֆլամ չէր մուրար, կրնար դիւանագիտութեան սովորական ճամբով ուղղել իր դիրքը, որպէսզի կարելի ըլլար քննել : «Իտալիա չի կրնար որ եւ է բարոյա – կան իրաւունք կամ քաղաքական օրինաւոր հանգամանք ճանչնալ Րոզվէլթի , խաւնուելու համար Եւրոպայի թնճուկին» : Եւ կ'եզրակացնէ թէ նախագահը բոլոր կողմերուն ուղղած չբլլալով իր հեռագիրը, կը ձգտի «մեկուսացնել Առանցքին պետութիւնները, զանոնք մատնանչելով իբրեւ միակ պատասխա – նատուն Եւրոպայի խռովութեանց» : Ու վերջապէս կ'ըսէ թէ խաղաղութենէն, զինաթափութենէն, համաչխարհային առեւտուրէն վեր կայ երրորդ հարց մը — առաջինը՝ կարեւորութեամբ — արդարութեան, բարոյական իրաւունքնե – րու հաւասարութեան խնդիրը :

ԵՐԿՈՒ ՆՈՐ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐՆԵՐ ՕՏԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

— ∞ —

ԶԻՆՈՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՊԱՐՏԱՒՈՐԻՉ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

— ∞ —

ՄԻՄ.— Երէկ հրատարակեր էինք զինուորութեան եւ պարտաւորիչ աշ – խատանքի օրէնքին վեց յօդուածները : Ահաւասիկ մնացեալ մասը, ինչպէս եւ ընկերակցութեանց կազմութեան օրէնքը՝ ամբողջութեամբ.—

ՅՕԴ. 7.— Այս տրամադրութեանց գործադրութեան պայմանները պիտի ճշդուին հրամանագրով մը :

ՅՕԴ. 8.— Ներկայ հրամանագիրը գործադրելի չէ այն օտարականներուն համար որ Ֆրանսա կը բնակին եթէ ամիսէն պակաս, ինչպէս եւ անոնց հա – մար որ զբօսապտոյտի (թուրիսմ) տոմս մը ունին :

ՅՕԴ. 9.— Ներկայ հրամանագիրը գործադրելի է Ալժերիոյ համար եւ պարզ հրամանագրով մը գործադրելի պիտի դառնայ անդրծովեան գաղթա – վայրերու եւ երկրամասերու մէջ :

Հրամանագիրը խորհրդարանին վաւերացման պիտի ենթարկուի համա – ձայն 1939 մարտ 19ի օրէնքով նշանակուած պայմաններուն :

ՅՕԴ. 10.— Վարչապետը, նախարար ազգ. պաշտպանութեան, ներքին նախարարը, արտաքին նախարարը, ծովային նախարարը, օդանաւային նա – խարարը, գիմտական նախարարը, դաղթային նախարարը, գիմտական նախա – րարը եւ աշխատանքի նախարարը պաշտօն ունին գործադրելու, իւրաքանչիւ – րը իրեն վերաբերեալ մասին մէջ, ներկայ հրամանագիրը, որ պիտի հրատա – րակուի Ֆրանսական հանրապետութեան պաշտօնաթերթին մէջ : (Ստորա – գրուած՝ հանրապետութեան նախագահին եւ վերոյիշեալ նախարարներուն կողմէ) :

ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐ ՕՏԱՐ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆՑ ԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

»»» · «««

Այս հրամանագրին զեկուցման մէջ վարչապետ եւ ազգ. պաշտպանութեան նախարար Պ. Էտուարտ Տալատիէ, ներքին նախարար Պ. Ալպէր Սառօ, դատա – կան նախարար Փօլ Մառչանտօ, արտաքին նախարար Ժորժ Պոնէ հետեւեալ ձեւով կը հիմնաւորեն նոր օրէնքը .—

— « Այն օտարականները զոր Ֆրանսա ընդունած է առատաձեռնօրէն, կազմած են ընկերակցութիւններ մշակութային, գիտարուեստական, մարզա – կիրական, մարզական նպատակներով :

Առեղծ մը ի վեր կը հաստատուի թէ այս խմբակցութիւններէն ոմանք տարբեր գործունէութիւն մը կը կատարեն քան այն որուն համար կազմուած են :

Ակներեւ է այս ընկերակցութեանց վտանգը բարեկարգութեան եւ ազգա – յին ապահովութեան համար, եւ ներկայ պարագաներուն մէջ, ստիպողական է չատ խիստ հսկողութիւն մը կատարել բոլոր օտար ընկերակցութեանց վրայ :

Այն զէնքերը զոր ներկայիս տրամադրելի ունի վարչական իշխանութիւ – նը, պայքարելու համար այս խմբակցութեանց գործունէութեան դէմ՝ անբա – ւական են, այդ նպատակին հասնելու համար : Կարեւոր է հանրային իշխա – նութեանց տրամադրել անհրաժեշտ միջոցները եւ օտար ընկերակցութեանց կազմութիւնը ենթարկել ներքին նախարարին կանխակալ արտօնութեան , խիստ պատիժներ տնօրինելով պատահական օրինազանցութեանց դէմ :

Այս տեղեկագրին վրայ, հանրապետութեան նախագահը կը հրամայա – գրէ ,— 1901 յուլիս 1ի ընկերակցութեանց օրէնքին վրայ աւելցնել Դ. գլուխ մը, հետեւեալ բովանդակութեամբ.—

ՕՏԱՐ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՅՕԴ. 22.— Որ եւ է օտար ընկերակցութիւն չի կրնար կազմուիլ, ոչ ալ գործել Ֆրանսայի մէջ, առանց ներքին նախարարին կանխակալ արտօնու – թեան :

ՅՕԴ. 23.— Ան Ֆրանսայի մէջ հաստատութիւններ (établissements) կրնայ ունենալ միայն այդ հաստատութիւններէն իւրաքանչիւրին տրուած անձնա – արտօնութեամբ :

ՅՕԴ. 24.— Արտօնութիւնը կրնայ տրուիլ առժամապէս կամ ենթակայ ըլլալ պարբերական վերանորոգման մը :

Արտօնութիւնը կրնայ ենթակայ ըլլալ կարգ մը պայմաններու գործա – դրութեան :

Արտօնութիւնը կրնայ եւ առնուիլ որ եւ է ատեն, հրամանագրով :

ՅՕԴ. 25.— Այս օրէնքին հրատարակութեան պահուն գոյութիւն ունեցող ընկերակցութիւնները պարտաւոր են մէկ ամսուան ընթացքին իրենց եւ իրենց հաստատութեանց իւրաքանչիւրին համար խնդրել յօդ. 22ով պահանջուած արտօնութիւնը :

ՅՕԴ. 26.— Օտար ընկերակցութիւններ կը համարուին, ինչ ձեւով ալ քո – ղարկուած ըլլան, այն խմբակցութիւնները որ կը ներկայացնեն ընկերակցու – թեան մը յատկանիշները, որոնց կեդրոնը կը գտնուի արտասահման, եւ կամ կեդրոնը Ֆրանսայի մէջ ըլլալով, իրապէս կը կառավարուին օտարականներու կողմէ, կամ օտար վարիչներ ունին եւ կամ առ նուազն մէկ չորրորդ համեմա – տութեամբ օտար անդամներ :

ՅՕԴ. 27.— Նախընթաց յօդուածին գործադրութիւնը ապահովելու հա – մար, նահանգապետները կրնան, որ եւ է ատեն, որ եւ է խմբակցութեան կամ իրենց նահանգին մէջ գործող հաստատութեան վարիչները հրաւիրել դրաւո – րապէս ներկայացնելու, մինչեւ մէկ ամիս, ամէն տեղեկութիւն որ կը վերա – բերի իրենց կապուած կեդրոնին, իրենց իրական նպատակին, իրենց անդամ – ներուն, վարիչներուն եւ իրական ղեկավարներուն ազգութեան :

Անոնք որ չեն համակերպիր այս հրամանին կամ ստայօղ յայտարարու – թիւններ կ'ընեն, կ'ենթարկուին յօդ. 32ով նախատեսուած պատիժներուն :

ՅՕԴ. 28.— Արտօնութեան խնդրագիրները կ'ուղղուին այն նահանգապե – տութեան ուր կը գործէ ընկերակցութիւնը կամ հաստատութիւնը :

Խնդրագիրները ընդունելի ըլլալու համար, պէտք է յիշեն ընկերակցու – թեան կամ հաստատութեան անունը եւ նպատակը, անոնց գործունէութեան վայրը, օտար անդամներուն անունները, արհեստները, բնակավայրը եւ

(Տե՛ս շարունակութիւնը էջ 4ին)

ՎՂՎՈՏՁԱՇՅՈՒՆ ԽՕՍՔԵՐԻՑ

(ՊԱՏՄՎԱԾՔՆԵՐ)

ԳՐԵՑ՝ ՄԱՀԱԿ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

— Չօրբէլ՝ ախպար ունիս ու կ՚ուզես որ քեզի պատմեմ, ըսաւ Տէր Մկրտիչ։ Ես ալ ունիմ պատմելիք մը, որ ինծի պատահեցաւ, երբ ես քու տարիքիդ էի։ Ուրեմն ականջ դիր։

Ան ատեն Տէր Մկրտիչ սկսաւ պատմել իր պատանեկութեան յիշատակներէն մէկը։

— Մ՚չ, ուրիշ լաւ է դիտցիր, զուն ալ ինծի պատմէ։ Ես ալ ուզեցի ինչպէս որ ըսի, ինծի մը պատմել, որ ես ալ ինծի պատմեմ։ Ուրեմն ականջ դիր։

Ինչպէս ուզեցին, Տէր Մկրտիչ սկսաւ պատմել։

— Ես ալ քեզի պէս տասնհինգ տարեկան էի, երբ հայրս զիս ղրկեց Պոլիս, որպէսզի հոն ուսանիմ։ Ես ալ քեզի պէս ուզեցի չհաւատալ, որ հայրս ինծի պատմեց, թէ Պոլիս ուսանելու համար ինծի պէտք պիտի գար ոսկի, որ ես չունէի։ Ես ալ քեզի պէս ուզեցի հաւատալ, որ ես ալ կրնայի ուսանիլ, առանց ոսկի ունենալու

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔ

Հրատ. Ս. Զ.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

Ամառը մեր հին ընկերներից մեկը՝ Ալեքսանդր Ղազարյանը, եկավ մեզ մոտ Ղարաբաղից։ Ալեքսանդրը ծնվել է Ղարաբաղում, այնտեղ էլ մեծացել։ Ուրախ էինք, որ նրան տեսնում ենք մեր մեջ։ Ալեքսանդրը մեզ հետ անցկացրեց մի քանի օր։ Նա պատմում էր Ղարաբաղի մասին, մենք էլ նրան պատմում էինք Հայաստանի մասին։ Ալեքսանդրը ասում էր, որ Ղարաբաղում հայերը շատ են, ասում էր, որ հայերը ապրում են լեռներում, ձորերում, գյուղերում։ Ասում էր, որ Ղարաբաղում հայերը ունեն շատ ոչխարներ, ձիեր, կովեր, ցուլեր։ Ասում էր, որ Ղարաբաղում հայերը ունեն շատ ցորեն, գարի, կարտոֆիլ, խաղող, ծիրան, դեղձ, խնձոր, տանձ, սալոր, ընկույզ, նուռ, ելակ, ազնվամորի, մորի, ազնիվ, կեռաս, ալոճենի, հաղարջ, սերկևիլ, թզենի, ձիթենի, նարինջ, կիտրոն, ձմերուկ, սեխ, դդում, վարունգ, լոլիկ, սոխ, սխտոր, կանաչի, ծաղիկներ, ծառեր, անտառներ, ջրվեժներ, գետեր, լճեր, ծովեր, ձկներ, թռչուններ, գազաններ, սարեր, ձորեր, հովիտներ, ձյուն, սառույց, ամպեր, անձրև, ծով, ամպրոպ, կայծակ, ծիածան, արև, լուսին, աստղեր, երկինք, երկիր, ամառ, աշուն, ձմեռ, գարուն, ցուրտ, տաք, ցրտաշունչ, ամպամած, պարզ, ամպամած, պարզ, ամպամած, պարզ

հպատակութիւնը, ինչպէս եւ անունները, արհեստները, բնակավայրը եւ հպատակութիւնը անոնց որոնց յանձնուած է, որ եւ է հանգամանքով, ընկե – րակցութեան կամ հաստատութեան վարչութիւնը կամ տեսչութիւնը :

Ֆրանսա բնակող օտարականները որ անդամ են ընկերակցութեան, պէտք է ունենան անձնագիր մը՝ կանոնական տեւողութեամբ :

ՅՕԴ. 29.— Այն օտար ընկերակցութիւնները որոնց արտօնութիւնը մեր – ժուած կամետ առնուած է, պէտք է անմիջապէս դադրեցնեն իրենց գործու – նէութիւնը եւ ձեռնարկեն իրենց գոյքերու հաշուեյարդարին, մէկ ամսուան պայմանաժամի մը մէջ, սկսելով որոշման ղեկուցումէն :

ՅՕԴ. 30.— Այն օտար ընկերակցութիւնները որ, ինչ ձեւի տակ ալ կարե – նան գոլարկուիլ, արտօնութիւն չեն խնդրեր վերոյիշեալ պայմաններով, ան – վաւեր են ամենայն իրաւամբ : Այս անվաւերութիւնը կը հաստատուի ներքին նախարարին վճռով :

ՅՕԴ. 31.— Այդ վճռով անվաւերութիւնը հաստատուած ընկերակցու – թեանց գոյքերուն հաշուեյարդարը տեղի կ'ունենայ դատավարութեամբ : Նոյն գործողութիւնը կը կատարուի նաեւ այն ընկերակցութեանց համար որոնց արտօնութիւնը մերժուած կամ ետ առնուած է, եթէ գոյքերու հաշուեյարդա – րը չէ լրացած յօդ. 29ով նշանակուած պայմանաժամուն մէջ :

ՅՕԴ. 32.— Անոնք որ որ եւ է հանգամանքով կը ստանձնեն կամ կը շա – րունակեն առանց արտօնութեան գործող օտար ընկերակցութենց կամ հաս – տատութեանց վարչութիւնը, կը պատժուին մէկ տարիէն հինգ տարի բան – տարկութեամբ եւ 16էն մինչեւ 3000 ֆրանք տուգանքով :

Այդ ընկերակցութեանց կամ անոնց հաստատութեանց գործունէութեան մասնակցող միւս անձերը կը դատապարտուին վեց ամիսէն երեք տարի բան – տարկութեան եւ 16էն 1500 ֆրանք տուգանքի :

Միեւնոյն պատիժները կը գործադրուին ղեկավարներուն, վարիչներուն եւ գործակիցներուն այն ընկերակցութեանց կամ հաստատութեանց որ կը գործեն առանց կատարելու արտօնութեան հրամանագրով դրուած պայման – ները կամ անով նշանակուած տեւողութենէն անդին :

ՅՕԴ. 33.— Ներկայ օրէնքը գործադրելի չէ ոչ այն օտար ընկերակցու – թեանց համար որ ճանչցուած են իբրեւ հանրօգուտ, ոչ անոնց որոնց միակ նպատակն է ապահովել պաշտամունքի մը կատարումը, համաձայն հաստատ – ուած օրէնքներու, ոչ ալ կրօնական միաբանութեանց :

ՅՕԴ. 34.— Ներկայ օրէնքին տրամադրութիւնները գործադրելի են Ալ – ժերիոյ եւ անդրծովեան գաղթավայրերու եւ երկրամասերու համար :

ՅՕԴ. 35.— Ներկայ օրէնքին տրամադրութեանց գործադրութիւնը ապա – հովելու համար անհրաժեշտ անօրինութիւնները պիտի որոշուին հրամանա – գրով :

Այս հրամանագրով կը ընդունի 1901 յուլիս 1ի օրէնքին 12րդ յօդուածը :

Սպանիա, Ճիպրալթար եւ Թանճէր

— oo —

Լոնտոնի թերթերը կը գրեն թէ Ֆրանսայի զինուորական իշխանութիւն – ները ուշադրութեամբ կը հետեւին Սպանիոյ մէջ գերման եւ իտալական զին – ուորական ուժերու չարժումներուն : Կ'ըսուի թէ վերջին քանի մը օրուան մէջ Քատիքս ցամաք եկած են 20 — 25.000 իտալական նոր զինուորներ, իսկ Լոկրո – նոյի մէջ եւս իտալական զինուորական կեդրոնացում կը կատարուի : Լոկրոնօ կը գտնուի Ֆրանսական սահմանագլուխէն միայն 60 քիլոմեթր հեռու, Պուր – կոսի եւ Մարակոսայի միջեւ : Կ'ըսուի նաեւ թէ այժմ Սպանիոյ մէջ կան 9 — 10.000 գերմանացի հրետանիի մասնագէտներ եւ փորձագէտներ եւ 50 ծանր հրետանի :

Իտալական թերթերը կը գրեն թէ Անգլիա եւ Ֆրանսա ծրագրած են, իր – րեւ փոխադարձութիւն գերման նաւատորմին սպանիական ջուրերու մէջ մարզանք կատարելուն, գրաւել Թանճէրը, որ չէզոք գրչան մըն է, Ճիպրալ – թարի դիմացը, ափրիկեան ափին վրայ :

Անգլիոյ մէջ մեծ ուշադրութեամբ կը հետեւին Ճիպրալթարի եւ Թանճէրի կացութեան : Կ'ըսուի թէ սպանիական Մարոքի 40.000 զօրքին թիւը բարձ – րացած է 90.000ի :

Ճիպրալթարէն կը հեռագրեն թէ Ֆրանսական նոր մարտանաւեր հասան, 16ի բարձրացնելով մարտանաւերուն թիւը : Տարիներէ ի վեր Ֆրանսա այսքան բազմաթիւ մարտանաւեր համախմբած չէ Ճիպրալթարի մէջ :

*** Սպանիոյ օտար կամաւորները, մօտ 45.000 հոգի պիտի քաշուին մա – յիս 15էն վերջ, համաձայն նոր լուրերու : Երկուշաբթի օր յաղթանակի զօրա – հանդէս մը կատարուեցաւ Սէվիլլայի մէջ : Ամենամեծ զօրահանդէսը պիտի կատարուի Մայիսին, Մադրիտի մէջ, մասնակցութեամբ 500.000 զինուորնե – րու եւ 700 օդանաւերու : Ֆրանսական կառավարութիւնը սկսաւ վերադար – ձնել այն զէնքերը որոնք Ֆրանսա փոխադրուած էին Սպանիոյ հանրապետա – կան բանակին կողմէ :— Վերջին լուրերու համաձայն 10.000 հոգի ձերբակալ – ուած են Ալիքանթէի մէջ, որ ունի 60.000 բնակիչ : Իսկ Պարսելոնայի մէջ, ո – րուն բնակչութիւնը 25 անգամ աւելի մեծ է, ձերբակալուած են 35.000 հոգի : Հարիւրաւորներ պիտի դատուին իրրեւ հայրենադաւ : Ֆրանսական դեսպանը պահանջեց անմիջապէս արձակել Ֆրանսական հիւպատոսը եւ բոլշեւիկ երես – փոխան մը, որոնք բանտարկուած են Ալիքանթէի մէջ :

ՋԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

ՀԱՋԱՐԱՒՈՐ ՕՏԱՐ ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐ, իտալացի, չեխ, գերման, լեհ եւն. կը դիմեն ռիւ ռը Լիզպոն, նորակազմ ընկերակցութեան մը, ծառայելու հա – մար Ֆրանսական բանակին մէջ : Ուրիշ միութիւն մը, որ երկրորդ հայրենիք հռչակած է Ֆրանսան, հանգանակութիւն կը կատարէ, օգտատրմիզ մը նուի – րելու համար Ֆրանսայի, նախաձեռնութեամբ օտար լրագրողներու : Միու – թեան վարիչը, Պ. Ռոֆալովիչ, կ'ըսէ թէ 800.000 ֆրանք հաւաքած են արդէն եւ ամէն օր նուէրներ կը ստանան, 10էն մինչեւ 10.000 ֆրանք : Լիոնի, Մար – սէյլի, Կրընոպլի, Պէլֆոռի եւ ուրիշ քաղաքներու մէջ ալ օտարականները հա – ւաստատմութեան ցոյցեր կը կատարեն, կամաւոր արձանագրուելով կամ դրամ հաւաքելով : Լիոնի Ալպանացիները ժողով գումարելով, բողոքեցին իրենց երկրին դրաւման դէմ եւ պատրաստակամութիւն յայտնեցին ծառայելու Ֆը – րանսական բանակին մէջ :

ԹՒՀԱՆԻ մէջ աննախընթաց խրախճանութիւններ կը կատարուին, դա – հաժառանգին ամուսնութեան առթիւ : Հանդիսութիւնները պիտի տեւեն տա – սը օր : Հարսն ու փեսան երբ Թէհրան հասան, ողջունուեցան թնդանօթի 21 հարուածներով : Արքայական թափորը կը բաղկանար 25 ինքնաշարժներէ : Աշխարհի բոլոր երկիրներէն մասնաւոր պատուիրակութիւններ հասած են Թէհրան, Հոլանտայէն ղրկուած են ծաղիկներ, Չեխոսլովաքիայէն՝ երաժիշտ – ներ, Ֆրանսայէն՝ զինի եւն. : Մայրաքաղաքը լոյսերու մէջ կը լողայ : Փո – ղոցները զարդարուած են յաղթական կամարներով, ինչպէս եւ փարաւոննե – րու եւ Պարսից կայսրերու արձաններով :

ՊԵԼՃԻՈՑ ՆՈՐ ԴԱՀԼԻՃԸ հպիւ երեք ժամ տեւելով, լուծուեցաւ : Վար – չապետը, Պ. Փիէրլօ, վերակազմեց դահլիճը, դուրս ձգելով ընկերվարական – ները :

ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐՈՒ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ պարկերով ատազ կը բաշխուի տուները : Միեւնոյն ատեն ազդեր փակցուած են տուներու եւ խա – նութներու մէջ, ուր նշանակուած են այն զաւառները ուր կրնան տեղափոխ – ուիլ Փարիզի բնակիչները, վտանգի պահուն :

ԱՊՐԻԼ 20ին Պերլինի մէջ պիտի կատարուի Հիթլէրի ծննդեան յիսնամեա – կի տօնակատարութիւնը : Շքաթափորին պիտի մասնակցին 60.000 զինուոր – ներ :

ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ ԵՒ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆԻ ՀԱՅՐ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ ԿՈՂՄԷ

23 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին մինչեւ կէս գիշեր

PETIT JOURNALԻ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, **21 Rue Cadet**, ՄԷԹՐՕ **Cadet**

ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ ՍԻՓԱՆ ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲԷ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՄԲ Պ. ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ ԿԸ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒԻ

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՄԵԼԻՔՆԵՐԸ

Ղեկավարութեամբ դերասան Ա. ԳՄԲԼԹԵԱՆի, կը մասնակցին՝ ծանօթ դերասանուհի Օր. Ա. ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ, Տիկիններ Ք. ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ, Ե. ՔԻԼԻՔ ՆԷՐԵԱՆ, Պ. Պ. ՄԵՀՏԵՐԵԱՆ, Ա. ՍԱՐԱՖԵԱՆ, ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆ, ՄԱՆ ՊԱՇ, ԴԵՐՁԱԿԵԱՆ եւ ՊԵՐՃ :

Երաժշտութիւնը կը վարէ դերասան Մ. ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ, մասնակցութեամբ Օր. ԱՃՏԱՃԻ (դաշնակ) եւ Պ. ՓԱՓԱԶԵԱՆԻ (ջութակ) : Ներկայացու – մէն վերջ, յայտնի պարուհի Օր. ԱՍԻԱ ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ (որ պարած է հնդիկմահարաճաներու պալատներու մէջ եւ արժանացած մեծ գնահատանքի), կը պարէ դասական եւ հնդկական պարեր :

Mlle ADELIA ROMANO (Պարսէլոնայի օփերայէն) ԿԸ ՊԱՐԷ ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐ

Հայկական եւ եւրոպական պարերու համար ԱՐԾԱՆԻՆԵԱՆ նուագախումբ, իրենց տարազով, ղեկավարութեամբ ԳԱՐԻՕ – ԳԱՆԴԻԻ :

Ճոխ պիւֆէ ժողովրդական գիներով : Մուտք՝ 10, 15 եւ 20 ֆր.

Տոմսերը կը ծախուին՝ Թ. Նալպանտեան, 43 rue Richer փարիզ (9), «Ցառաջ»ի խմբագրատունը, Հրանտ Սամուէլ գրատունը, 51 rue Mr. le Prince, Ս. Հալվաճեան, 4 rue Alexandrie, փարիզ (2) եւ հանդէսին օրը կիրկէն :

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՍԱՓՐԻԶ ՇԱՀՊԱԶԵԱՆԻ ԿՈՂՄԷ

ՈՒՐ ՊԻՏԻ ՅՈՒՅԱԴՐՈՒԻՆ ԻՐ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԴՈՐՁԵՐԸ

Կազմակերպիչը հասոյթը կը նուիրէ Հ. Ե. Միութեան, որ ստանձնած է սոյն հանդէսին հովանաւորութիւնը :

Տեղի պիտի ունենայ 29 ԱՊՐԻԼ 1939, ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐ, ԺԱՄԸ 10ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՑՍ

HOTEL NAPOLEON BONAPARTEի ՇՔԵՂ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ 38, Avenue Friedland (Etoile)

Բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ պիտի պատուեն իրենց ներկայութեամբ այս երեկոյթը :

Գեղարուեստական բաժնին սիրայօժար կը մասնակցին՝ Պ. ՇԱՀՊԱԶԵԱՆի հրաւէրով

Madame Régine LORIAC (Opéra Comique), Mlle. Denise KAIROF (Bouffes Parisiens), Mlle. Yvonne GALLI (Radio Cité), Mlle. BROWN (Danse Espagnol), Mlle. ROSIC (Danse classique), Madame Dolorès MORENO (Danse, de l'Opéra de Barcelone) :

ԸՆՏԻՐ ՕՐՔԻՍԹՐ.— Առաջնակարգ երաժիշտներ, ղեկավարութեամբ CARIO CANTIի

եւ մասնակցութեամբ տաղանդաւոր երաժիշտ SOULIO FALCONի : *Պիտի բաժնուի քոթիլիոն՝ ձրի*

ՄՈՒՏՔ 20 ՖՐԱՆՔ ԵՐԿՕՇՈՒԹԻ ԶԳԵՍՏ ՊԱՐՏԱԻՈՐԻՋ ԷԿազմակերպիչը չանք չէ խնայած պարահանդէսին յաջողութեան համար

Տոմսերը կը ծախուին՝ Պ. Շահպազեանի մօտ, 45, Rue St. Placide, Paris Tél. LIT 22 - 18 Հ. Ե. Միութեան Տունը, 8, Rue Bossuet, փարիզ

ՄԱՑԻՍ 28 ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ Հ. Հ. ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

27 Մայիս, Շաբաթ երեկոյ

ԱՊՐԻԼ ՏԱՍՆԸՄԷԿ

ՆԱՀԱՏԱԿԱՑ ՕՐԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Զ. Ո. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈԿՄԷ ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆՑ

ԱՊՐԻԼ 30ԻՆ, ԿԻՐԱԿԻ ԻՐԻԿՈՒՆ ԺԱՄԸ 9ԻՆ ՍԱԼ ԿԱՎՈՑԻ ՄԵԾ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

Maison Gaveau, 45 et 47 rue de la Boëtie, մէթրօ Miromesnil

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ *ՏԻՐԱՆ, ՎՐԴ. ՆԵՒՍՈՅԵԱՆ*

Հոգեւոր տեսուչ փարիզի

ԿԸ ԽՕՍԻՆ Պ.Պ. Մ. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ ԵՒ **Frédéric FEYDIT**

(Հայերէն)

Ուղերձներ եպիտասարդական կազմակերպութեանց կողմէ

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին՝ Օր. ԼԻՏԻ ՅԷՄԻՐՃԵԱՆ, կ'երգէն՝ Օր. ԱՐՈՒՍԵԱԿ ԱԼՊԱՆ, Օր. Հ. ԳԸՐԼԱՆԿԸՃԵԱՆ եւ Պ. Ժ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ, կը նուագէ Պ. Ժ. ՆԱԶԱՐԵԱՆ (դաշնակ) : կ'արտասանեն Պ. Պ. Ա. ԳՄԲԼԹԵԱՆ եւ ՌԱՖԱՅԷԼ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ,

ժողովրդական գիները՝ 2, 3, 5 եւ օթեակ 7 ֆրանք :

Նախօրօք ապահովել թուագրեալ տոմսակները Դիմել «Ցառաջ»ի խմբագրատունը, Հրանտ Սամուէլ գրատունը, 51 rue Monsieur le Prince եւ Պարսամեան գրատունը, 46 rue Richer :

կարգապահութեան կը հսկեն Հ. Մ. Ը. Մ.ի սկաուտները եւ հայ արիները :

— oo —

ԱՊՐԻԼ 11Ը ՇԱՎԻԼԻ ՄԷՋ

22 Ապրիլ, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին Դպրոցի սրահը

Մասնակցութեամբ Շավիլի Հ. Ը. Դ. «Արշալոյս խումբի, Համազգայինի եւ Ֆ. Կ. Խաչի

կը խօսի Պ. Վ. ՏՇԽԱՆԵԱՆ

կը մասնակցի տեղւոյն «Բաֆֆի» խումբը — կենդանի պա կեր

Օթօպիւսով իջնել Մէթի :

»»» · «««

ԱՊՐԻԼ 11Ը ՊՕՄՈՆԻ ՄԷՋ (ՄԱՐՍԷՅԼ)

Կազմակերպուած Հ. Ը. Դ. ՎԱՐԱԶԴԱՏԵԱՆ ԿՈՄԻՏԷԻՆ կողմէ

Պօմոնի Վարանդեան սրահին մէջ

կիրակի 23 Ապրիլ, կէսօրէ վերջ ժամը 3ին

Կը խօսին Պ. ՓԱՇԱԼԻԱՆ եւ ուրիշներ

Նոյն օրը առաւօտուն Պօմոնի թատրան մէջ հոգեհանգիստ եւ պատարագ :

Կը հրաւիրուին Պօմոնի եւ քաղաքի հայ հասարակութիւնը անխտիր :

ՑԵՐԵԿՈՑԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած ՊԱՆԵԷՒ-ՔԱՇԱՆԻ ԿԱՊՈՑ ԽԱՉԻ Մ.ճիւղին կողմէ

23 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4ին կէս գիշեր

173 *Ավընիւ Արիսթիտ Պրիանի սրահին մէջ*

Գեղարուեստական բաժին — կ'երգեն՝ Տէկ. Ա. ՅԱԿՈԲԵԱՆ, Օր. Ա. Գ ԷՉԵԱՆ, Օր. ՕՍՄԱՆՃԵԱՆ, հայկական պարեր եւ խաղերգներ սան – ուհիներու կողմէ, ղեկավարութեամբ Պ. Մ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆի : կը նուագէ Թաւթիա ԴԱՐԵԳԻՆ ճաղի ընկերակցութեամբ :

Մատչելի պիւֆէ Մուտք 6 ֆրանք

Հազ. միջոց.— Մէթրօ ցանգիէրէն առնել թոպէնհոնի ուղղութիւնը եւ իջնել պանեէօ :

14րդ տարեկան ցերեկոյթ

ՀԱՑ ԱՐԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՓԱՐԻԶԻ ՇՐՋԱՆԻ ՍԿԱՈՒՏՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԳԱՅԼԻԿՆԵՐՈՒՆ

Նախագահութեամբ ՀԱՆՐԻ ՄԱՐԹԻ, անդամ Սկաուտական Միջազգային Կոմիտէին

կիր. 30 Ապրիլ, կէսօրէ վերջ ժամը 2,30ին, 7 rue du Fg. Poissonnière

Metro: Bonne Nouvelle Մուտք 10 եւ 7,50 ֆրանք

Թատերական ներկայացում

ԱՆԱՐԱՏ ՅՂՈՒԹԵԱՆ ՔՈՅՐԵՐՈՒ ՍԱՆՈՒՀԵՏԱՑ ԿՈՂՄԷ

23 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3,30ին Պէշիկթաշլեան սրահին մէջ, 26, Rue Troyon, Sèvres, մէթրօ Sèvres

կը ներկայացուին՝ ՇՈՒՇԱՆ ՎԱՐԴԵՆԻ եւ ՍՈՒԼԼԱՆ ՄԱՋՄՈՒՏ եւ ՔԱՒԱՒ-ՔԱՒԱՒ ՍԱՐԳԻՍԸ (զաւեշտ)

Տոմսերու գիները՝ 10 եւ 7 ֆր. :

ՏՈՒՔԹ. ԳՈՒՐԳԷՆ ՄԵԾԱՏՈՒՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ, ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

կ'ընդունի, ամէն օր ժամը 14—17 եւ ժամադրութեամբ

230 Avenue du Maine, Paris (14), Métro: Alésia · Tél. Suffren 01—64

Autobus 8—28—AE—CB—123

Հ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՑԾ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԾ

14 Rue Dunkerque (ՄԷԹՐՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՒ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20:

Ձառուտները ժամադրութեամբ :

Ա. ՅՈՎԻԿԵԱՆ

Իրաւագէտ վկայեալ Փարիզի համալսարանէն

22, Rue de Maubeuge, Paris (9), Métro: Cadet Tél. Tru. 12—90

Վաճառականական, բաղաքային եւ միջազգային խըն· դիրներ: Մասնագէտ օտարներու վերաբերեալ աշխատու· թեան նոր օրէնքներու :

Հեղինակ՝ « Le Nouveau Statut des Etrangers »

Գին՝ 5 փր· փոստի ծախքով 6 փր· : (Բոլոր օտարներու ան· հրաժեշտ) :Ընդունելութիւն ժամը 5–7 և ժամադրութեամբ

ՀԱՅՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ԻՐԱՒԱԳԷՏ - ՆՈՐՀՐԴԱԿԱՆ

ՎԱՀԱՆ ԵԱՐՃԱՆԵԱՆի

Գրասենեակը փոխադրուած է

21, RUE BAUDIN, PARIS (9e)

Tél. Tru: 29 - 39

(Մէթրօ Cadet, *Սգուաո Մոնթօլօնի եւ բիւ Լաֆայէթի անկիւնը*)

Ընդունելութիւն ամէն օր 9էն 11 եւ 5էն 7 եւ ժամադրութեամբ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Մեր խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնենք Հ. Ը. Դ. «Անուշ» Ընթա – կոմիտէին, Ֆ. Կ. Խաչին, երիտա – սարդաց Միութեան, Հաճնոյ Հայրե – նակցական Միութեան Շահ եւ Սիա – վիլի Մասնաճիւղերուն, Հայ, Ֆրան – սացի եւ Ալպանացի բարեկամներու եւ ամէն անոնց որոնք անձամբ, դը – բաւոր, մամուլով եւ ծաղկեպսակով ցաւակցութիւն յայտնեցին մեր սիրե – լի զաւկին՝ ՎԱՐՈՒԺԱՆի կսկծալի մահուան առթիւ :

Տէր եւ Տիկին Վ. Բ. Խրիմեան

Սէնք Էքիէն

ԿԸ ՓՆՏՈՒԻՆ

.. Բնիկ Իզմիրցի դերձակ Մ'կրտիչ Մկրեան, 67 տարեկան եւ զաւակը Մկրտիչ Մկրեան, 29 տարեկան, ո – րոնք Փարիզ ըլլալ կը կարծուին :

Նոյնպէս Թաղուոր Մկրեան (Պոլ – լեկան) եւ Վահրամ Մկրեան, Պո – ւսեցի եւ նախկին պաշտօնեաներ Աթե – լեան երկաթուղիի ընկերութեան կը կարծուին ըլլալ Լիոն : Իրենց հա – յէն գիտցողներէն կը խնդրուի խօ – սիլ` Skon Miguirian, Pharmacie Anatolie, **Drama,** (Grèce) :

Aigle d'Arménie

«Հայ Արծիւ» Պոլսեցիներու երգ – սեռ երիտասարդութիւնը կոչ կ'ընէ իր հայրենակիցներուն ոպ հասնին իրենց հասցէները դրկել միութեան կեդրոն ատենին: Mlle Chabanian, 72 rue d'Hauteville Paris, tél. Pro. 86-56.

Le Gerant : H. STEPHAN

Imprimerie A-DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme — PARIS (13)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 376.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : GOBelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵԼԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱԿ ԵՒԱՄՍԵԱԿ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանգ	75 ֆրանգ	40ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	285 ֆրանգ	140 ֆրանգ	
Ուրիշ երկիրներ	315 ֆրանգ	110 ֆրանգ	

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 20 ԱՊՐԻԼ JEUDI 20 Avril 1939

Թե ՏԱՐԻ — 15e Année No. 4019 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՆՈՐ ՀՈԳԵՐ ԵՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Միջազգային կացութեան ծանրացումը եւ ընդհանուր անբաւութիւնը ամէն օր բացառիկ օրէնքներ հրատարակել կուտան այս երկրին մէջ ալ, յանուն ապահովութեան եւ բարեկարգութեան :

Արդէն կարգացիք այդ օրէնքներէն երկուքը, կամաւոր թէ ծովորական զինուորագրութեան, զանազան ծառայութեանց եւ պարտաւորիչ աշխատանքի, ինչպէս եւ ընկերակցութեանց կազմութեան մասին :

Կառավարութիւնը հիմնական սկզբունքները ճշդելէ վերջ, գործադրութեան եղանակներն ալ պիտի սահմանէ, նոր հրամանագիրներով : Եւ դեռ հաւանական է որ ուրիշ օրէնքներ ալ հրատարակուին, քանի ծանրանայ կացութիւնը :

Արդէն հրատարակուած օրէնքները մեզ կը դնեն բացորոշ կացութեան մը առջեւ, թէ զինուորական պարտականութեանց եւ թէ ընկերակցութեանց կազմութեան մասին :

Երկի քանի մը բացատրութիւնները դրի առած էինք, զինուագրութեան եւ պարտաւորիչ աշխատանքի մասին :

Աւելցնենք թէ՝ բացի ի օրինական զինուորագրութենէն, որուն տարիքներն ալ ճշդուած են, եւ կամաւոր զինուորութենէն, որ պարզապէս հայրենասիրական կոչ մըն է (18 -- 48 տարեկան), օրէնքին միւս տրամադրութիւնները պիտի գործադրուին այն ատեն, երբ բուն Ֆրանսացիներն ալ պարտաւորիչ ծառայութեան հրաւիրուին, համաձայն 1938 յուլիս 11ի օրէնքին :

Այս օրէնքը մշակուեցաւ անցեալ տարուան տագնապին առթիւ, որպէսզի կառավարութիւնը կարենայ ամբողջ ազգը շարժման մէջ դնել, ռազմական, տնտեսական թէ ճարտարագործական տեսակէտով, դիմագրաւելու համար վտանգը :

Այն ատեն տոխպղոական պատճառներ չկային զայն գործադրելու համար, իսկ այսօր կացութիւնը չատ աւելի ծանրակիռ ըլլալով, կառավարութիւնը կրնայ գործադրել, ե՛րբ որ յարմար դատէ :

Նշանակալից է որ օրէնքը որ եւ է յանձնառութեան տակ չի դներ կառավարութիւնը, այս բացառիկ ծառայութեանց կոչուած օտարազգիներու հպատակութեան մասին :

Երկիրը, ինչպէս ամբողջ աշխարհն իսաղաղութիւնը վտանգի մէջ ըլլալով, բնականաբար կառավարութիւնը չէր կրնար այդպիսի ինդիրներ քննել : Մնաց որ, օրէնքը արդէն կը բացատրէ թէ օտարականները իրենց վայելած ապահովականութիւնն է որ պիտի հատուցանեն, ծառայելով ազգ. պաշտպանութեան, բոլոր ճակատներուն վրայ, ինչպէս բուն Ֆրանսացիները :

Կառավարութիւնը ըսել կ'ուզէ ,— քանի որ այս երկիրը ապաստանած ես այս կամ այն պատճառով, արդար չէ որ ամէն իրաւունք վայելես, իսկ ազգ. պաշտպանութեան ամբողջ ծանրութիւնը կրէ երկրին զաւակը : Դուն ալ բեր քու բաժինդ, առանց սակարկութեան : Եթէ ոչ, երթաս բարով...

×

Աւելի բարդ է օտար ընկերակցութեանց կազմութեան հրամանագիրը :

Մեզի չէյնար պրպտել անոր ներքին չարժառիթները : Օրէնքին հրատարակութենէն առաջ, տեղական մամուլը զարմանազան հրատարակութիւններ կ'ընէր, զանազան «բջիջ»ներու կազմութեան մասին, Ալզաս - Լոռէնէն մինչեւ Տարասկոն : Կիսպաշտօնական «Թան»ն ալ պարտք սեպեց ուշադրութիւն հրաւիրել այս կասկածելի գործունէութեանց մասին, կոչելով զանոնք ֆաշական, նացիական, յեղափոխական եւն. :

Ամէն պարագայի մէջ, կառավարութիւնը կ'ուզէ ձեռքի տակ ունենալ հսկողութեան բոլոր միջոցները, ամբողջովին երկրին ապահովութիւնը, խաղաղութեան թէ պատերազմի ժամանակ : Մնաւանդ որ, ոչ մէկ երկրի մէջ այնքան բազմաթիւ օտարականները կը գտնուին, որքան Ֆրանսայի մէջ (3 — 3 ուկէս միլիոն, առանց հաշուելու Սպանիոյ 400,000 փախստականները) :

Ինչպէս բացատրած ենք ուրիշ առթիւ, մեր գաղութը վախնալու պատճառներ չունի, այս տեսակէտէն : Զանազան թերթերու - թիւններ, որ հրապարակը կ'ազմկէին առեն մը, ինքնին մարած են : Մեր հանրային, ընկերային եւ մշակութային գործունէութեան համար ալ, երկրին սահմանադրութիւնը կ'ապահովէ ամէն ազատութիւն, կը բաւէ որ ուշադրութեամբ հետեւինք նոր հրամանագիրներուն տրամադրութեանց :

Օրէնքը մէկ ամիս պայմանաժամ սահմանած է, յարմարելու համար նոր կանոններուն :

Ուրեմն, այն ընկերակցութիւնները որ ապրելու իրաւունք եւ գործելու կամք ունին, պարտաւոր են լրացնել օրինական ձեւակերպութիւնները, խնդրագիր ներկայացնելով եւ արտօնութիւն առնելով : Օրինազանցներուն համար նախատեսուած պատիժները այնքան խօսուն են որ, աւելորդ կը նկատենք աւելի ծանրանալ այս մասին :

Կ'ուզենք մանաւանդ ուշադրութեան յանձնել նաեւ ուրիշ կէտ մը.— « Մեր միութիւնը վաւերացուած է կառավարութենէն կամ քաղաքապետութենէն», կ'ըսեն չատեր :

Բոլորովին սխալ : Մեր, ինչպէս եւ ուրիշ օտար միութիւններէն եւ կազմակերպութիւններէն դրեթէ ոչ մէկը վաւերացուած է : Ընկերութիւն մը կը կազմես, կը հաղորդես ոստիկանութեան, ան ալ կ'արձանագրէ, ի գիտութիւն : Ուրիշ ոչինչ : Բուն վաւերացումը սակայն վերջն է որ պիտի կատարուի, ներքին նախարարին հայեցողութեամբ, ան ալ միշտ ենթակայ ի հարկին ջնջուելու :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱԻԵԼԻ ՔԱՆ ԵՐԲԵՔ ԱՐԹՈՒՆ

13 ՆՈՐ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐ-ՕՐԷՆՔՆԵՐ

Նախարարական խորհուրդը առջի օր նիստ գումարելով, լսեց վարչապետին եւ արտաքին նախարարին զեկուցումները ներքին եւ արտաքին կացութեան մասին : Պ. Տալատիէ անգամ մը եւս յստակօրէն պարզեց Ֆրանսայի դիրքը, եւ ժողովը միաձայնութեամբ հաւանութիւն յայտնեց անոր տեսակէտներուն : Վարչապետը այս առթիւ չեշտեց թէ կացութիւնը կը պահանջէ արթուն մնալ աւելի քան երբեք, թէ կառավարութիւնը անընդհատ պիտի չարունակէ ազգային պաշտպանութեան զօրացումը, չարունակելով հանդերձ բանակցութիւնները օտար պետութեանց հետ :

Արտաքին նախարարին զեկուցումն ալ լսելէ վերջը, նախարարական խորհուրդը վաւերացուց 13 նոր հրամանագիրները, որոնք ուղղակի կամ անուղղակի կապ ունին ազգ. պաշտպանութեան եւ տնտեսական վերակազմութեան հետ : Այսպէս, հրամանագիր մը կը սահմանէ ռազմանիւթերու եւ զէնքի մատակարարութեան զօրացման եւ « զինուորեալ ազդ »ի կազմակերպութեան պայմանները, համաձայն 1938 յուլիս 11ի օրէնքին : Ուրիշ հրամանագիր մը կը ճշդէ ճարտարագործական կազմակերպութեան պայմանները : Գործազուրկները եւ օտարականները ազգ. պաշտպանութեան հաստատութիւններ մէջ օգտագործելու խնդիրը կը քննուի տակաւին եւ համապատասխան հրամանագիրները պիտի հրատարակուին մօտերս :

Հրատարակուած հրամանագիրներէն մէկը միջոցներ կը տրամադրէ երկրին հեռագրի , հեռաձայնի եւ անթելի ցանցին ընդարձակման եւ զօրացման մասին : Ուրիշ մը յատկացումներ կը տրամադրէ բազմանդամ ընտանիքները քաջալերելու համար (բացի ի ընտանեկան նպաստներէն) : Հրամանագիր մըն ալ հրատարակուած է կազարգել դիմակներու բաշխումի մասին :

Մանաւանդ հրամանագրի մը համաձայն զինուորներու, նաւաղներու եւ օդաչուներու նամակները ձրի պիտի փոխադրուին : Անոնց ղրկուելիք մանտաներու գումարն ալ 50 ֆրանքէն կը բարձրանայ 100 ֆրանքի : Միջոցներ խորհուած են նաեւ զինուոր առնուած ընկերային ապահովագրեալներու մասին :

Արտաքին նախարար պ. Պոնէ նոր տեսակցութիւն մը ունեցաւ Փարիզի Թրքական եւ խորհրդային դեսպաններուն հետ :

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏ ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Անգլիոյ երեսփ. ժողովին երեքշաբթի օրուան նիստին մէջ, ընդդիմադիրները հարցումներ ուղղեցին Թուրքիոյ եւ Խ. Միութեան հետ կատարուած բանակցութեանց մասին : Պ. Չեմպըրլէն գոհացաւ յայտարարելով թէ բանակցութիւնները կը չարունակուին չահակից պետութեանց հետ, մէջն ըլլալով Խ. Միութիւնը, բայց տակաւին ի վիճակի չէ բան մը աւելցնելու իր ապրիլ 13ի յայտարարութեան վրայ, որ կը ծանուցանէր Ռումանիոյ եւ Յունաստանի խոստացած երաշխաւորութիւնները : Այս առթիւ ջերմ գոհունակութիւն յայտնեց նախազահ Րոզվէլթի ձեռնարկին համար :

Վարչապետը բացատրեց նաեւ թէ կառավարութիւնը մասնաւոր յանձնառութիւններ ստանձնած չէ Հոլանտայի, Տանըմարքայի եւ Զուիցերիոյ մասին, թէեւ չատ մօտէն կը չահագրգռուի այդ երեք պետութեանց անկախութեան պահպանումով : Անգլիա զինուորական պարտաւորութիւններ ստանձնած ըլլալով կարգ մը եւրոպական պետութեանց հանդէպ, կառավարութիւնը բազմաթիւ միջոցներ ձեռք առած է բոլոր ասպարէզներուն եւ մասնաւորապէս ճարտարագործութեան մէջ, փութացնելու համար արտադրութիւնը : Այս առթիւ կը խորհուի առանձին նախարարութիւն մը հաստատել պաշտպանութեան համար, պաշտօնի կոչելով նախկին նախարար մը, պ. Չըրչիլ : Կառավարութիւնը տակաւին անհրաժեշտ չի նկատեր «աղէտային արձանագրութիւն մը » կատարել, զինուոր ճարելու համար :

Արտաքին նախարարութեան խորհրդականն ալ իր կարգին պատասխանելով զանազան հարցումներու , ըսաւ թէ կառավարութիւնը տեղեկութիւն չունի Ճիպրալթարի կամ Պիրէնեան սահմանագլուխի մօտ կատարուած ամրութեանց մասին : Գալով Սպանիոյ օտար կամաւորներուն, կառավարութիւնը հաւաստիք ստացած է թէ անոնք պիտի քաշուին, երբ Զօր. Ֆրանքօ իր յաղթական զօրահանդէսը կատարէ Մատրիտի մէջ, Մայիս 15ին : (Կարգ մը թերթեր կ'ըսեն թէ այս զօրահանդէսին ներկայ պիտի ըլլան Իտալիոյ արտաքին նախարարը եւ մարշալ Կէօրինկ) :

**** Պ. Մայսքի, Լոնտոնի խորհրդային դեսպանը, Մոսկուա դնաց օգնաւով, զեկուցում տալու համար Անգլիոյ հետ կատարուած բանակցութեանց մասին : Կը հաստատուի թէ բանակցութիւնները գոհացուցիչ արդիւնքի մը յանգած են, բայց դեռ կանխահաս է անգլեւուս օդանաւային դաշինք մը նախատեսել :*

Թուրքիոյ եւ Անգլիոյ միջեւ կատարուած բանակցութիւններն ալ յառաջ կը տարուին : Լոնտոնի Թրքական դեսպանը նոր տեսակցութիւն մը ունեցաւ Անգլիոյ արտաքին նախարարին հետ :

**** Լեհաստանի արտաքին նախարարը մասնաւոր տեսակցութիւն մը ունեցաւ Վարշաւայի բրիտանական դեսպանին հետ : Լեհաստանի իրաւասու շրջանակներուն մէջ միշտ վերապահ են եւ կ'ըսեն թէ անգլեւխորհրդային բանակցութիւնները կը կատարուին առանց Լեհաստանի մասնակցութեան : Վարշաւա կը սպասէ որ բանակցութիւնները լրանան, վերջնապէս ճշդելու համար իր դիրքը :*

**** Քաղաքական շրջանակներու մէջ նշանակալից կը գտնեն որ ճիշդ այս պահուն Գերմանիա Անգարայի դեսպան նշանակած է իր ամէնէն վարպետ եւ հեղինակաւոր դիւանագէտը, Ֆօն Փափէն : (Վիէննայի գերմանական դեսպանը, Աւստրիոյ կցումէն առաջ) :*

ԱԼՊԱՆԻՈՑ գահընկէց արքան, Զօկու, մօտերս Թուրքիա պիտի երթայ, Թագուհին ալ միասին տանելով : Ցետոյ պիտի անցնի Ամերիկա, շարք մը դասախօսութիւններ կատարելու համար : — Որոշուեցաւ ֆաշական կուսակցութիւն մը կազմել Ալպանիոյ մէջ :

ՍԱՆՃԱՔԸ ԹՈՒՐՔԻՈ՞Յ ՊԻՏԻ ՅԱՆՁՆՈՒԻ

«Տէյլի Թելէկրաֆ»ի թղթակիցը կը հեռագրէ Անգարայէն.—

Հաթայի հանրապետութեան (Ալեքսանտրէթի Սանճաք) նախագահ Թայֆուր Սէօքմէն եւ վարչապետ տոքթ. Ապտիւրահման Մէլէք, որոնք վերջերս Թուրքիոյ Ազգ. Ժողովին անդամ ընտրուած էին, Անգարա հասան Աւտոթոքէն : Այս այցելութեան պաշտօնական նպատակն է հաւատարմութեան երդում կատարել Թուրք հանրապետութեան հանդէպ : Զրոյց կը չրջի թէ անոնք կը բանակցին Հաթայը Թուրքիոյ կցելու մասին :

Կ'ըսուի նաեւ թէ դիւանագիտական խօսակցութիւններ կը կատարուին այս մասին նաեւ Փարիզի մէջ, արտաքին նախարար Պոնէի եւ քրիստոնեական դեսպան Պ. Տավազի միջեւ :

Զգուշական միջոցներ խաղաղութեան պաշտպանութեան համար

Ինչպէս հաղորդած էինք, Փարիզի բոլոր մեծ չէնքերուն մէջ ազդեր փակցուած են ոստիկանութեան կողմէ, պատսպարաններու եւ քաղաքացիներու տեղափոխութեան համար, ի նախատեսութիւն պատերազմի : Այն տանտէրները որ չեն փակցներ այդ ազդերը, տուգանքի պիտի դատապարտուին : Պարտադրական տեղ մը ձգուած է ազդերուն վրայ, որպէսզի տանտէրները նշանակեն ամէնէն մօտ պատսպարանին հասցէն : Ոստիկանութեան համար դժուար է անմիջապէս ստուգել թէ 90.000 չէնքերու մէջ եղածէ այդ յիշատակութիւնը, ուստի տանտէրներուն ձգուած է այդ հոգը : Այն Փարիզցիները որ պատսպարան չունին իրենց բնակած չէնքին մէջ, պարտաւոր են երթալ տեսնել իրենց յատկացուած պատսպարանը : Տանտէրներուն յանձնարարուած է որ իրենց վարձակալները այժմէն այցելեն պատսպարանները, որպէսզի գիտնան թէ ուր պիտի երթան, վտանգի ազդանշանը տրուած ատեն : Եթէ կացութիւնը աւելի ծանրանայ, մասնաւոր ազդեր պիտի փակցուին իւրաքանչիւր պատսպարանի դուրսի կողմը, որպէսզի անցորդները գիտնան : Ամէն պատսպարանի մուտքը արտօնուած է ո եւ է անցորդի համար, համաձայն տրամադրելի տեղին :

Մասնագէտներ հետեւեալ պատուէրները կուտան անոնց որ կազարգել դիմակներ չունին, կազային յարձակման մը ատեն.— թաց թաշկինակ մը դնել ռունգերուն եւ բերնին վրայ, վտանգաւոր չրջանէն անցած ատեն : Եթէ դոց սենեակի մը մէջ կը գտնուիք, կամ պատսպարանի մը մէջ, թաց վարագոյրները ղրկէք բոլոր ելքերուն առջեւ : Կազերու դէմ պաշտպանուելու համար մանրամասն տեղեկութիւններ կը գտնուին բոլոր ոստիկանութեանց քով : Առայժմ կազարգել դիմակները ձրի կը բաժնուին դրեթէ (օտարականները ղրկուած են այս չնորհէն, ինչպէս կը հաստատեն «Փօփիւլէռ» եւ ուրիշ թերթեր) : Ցառաջիկային զին պիտի պահանջուի անոնցմէ որ ի վիճակի են վճարելու :

Փարիզը բաժնուած է բազմաթիւ «կղզեակ»ներու, կրաւորական պաշտպանութեան համար : Իւրաքանչիւր պատսպարանի եւ կղզեակի համար նշանակուած է վարիչ մը, որ մասնաւոր մարզանք մը կը ստանայ ոստիկանական տեսչութեան մէջ : Պատսպարաններու վարիչները այժմէն յարաբերութեան մէջ են կղզեակներու վարիչներուն հետ : Վտանգի պարագային ձեր բնակած չէնքին մէջ փակցուած ազդը ձեզի կը ցուցնէ ձեր պատսպարանը : Հոն պիտի գտնէք ձեր պատսպարանին վարիչը, որ բոլոր հրահանգները ստացած է կղզեակի վարիչէն, ձեր ապահովութեան մասին :

Մօտերս պիտի բաժնուի երկրորդ յայտարարութիւն մը, խմբագրուած՝ Ազգի նահանգապետութեան կողմէ, որ կը ճշդէ Փարիզի պարպումի գործողութեան պայմանները : Այժմէն բոլոր միջոցները ձեռք առնուած են, որպէսզի ժողովուրդը առանձնորդուի դէպի քաղաքին ելքերը, կանխելու համար խճողումը :

Քաղաքը պարպուած ատեն, դանապաններն ալ արտօնուած են հեռանալու : Այդ պարագային չէնքերու ներքին պահպանութեան հոգը կ'իյնայ տան - տէրներուն վրայ, որոնք պարտաւոր են նոր դանապաններ գտնել :

Անգլիա պաշար պիտի ամբարէ

Անգլ. կառավարութիւնը ծրագիր մը մշակած է պատերազմի ժամանակ երկրին ուտեստեղէնը հսկողութեան տակ առնելու մասնաւոր նախարարութեան մը միջոցաւ, որ պիտի գործէ 19 չրջաններու մէջ պաշտօնատուներ բանալով եւ 1400 տեղական յանձնախումբներ կազմելով : Ամէն կարգի ուտեստեղէն ու պաշար պիտի վաճառուի կառավարութեան նշանակած դիներով : Նախարարութիւնը պիտի ճշդէ պաշարի բաշխումը մեծաքանակ վաճառականներու միջոցաւ, որոնք պիտի դնեն ապրանքը նախարարութենէն : Փոքրաքանակները պիտի արձանագրուին վերոյիշեալ 1400 յանձնախումբերու մօտ եւ անոնց հրահանգներով պիտի կատարեն ամէն վաճառում :

Պատերազմ ծագելուն պէս սպառման տոմս պիտի հաստատուի եւ տոմսով կարելի պիտի ըլլայ դնել միսը, կարագը, խոզապուխտը, իւղը եւ չաքարը :

Տոմսերը ստանալու համար այժմէն պատրաստուած են տանտիկիններուն համար 19 միլիոն խնդրագիրներ եւ 60 միլիոն տոմսեր :

Ուտեստեղէնի բաշխման բոլոր մանրամասնութիւնները եւ առեւտուրի ձեւերը ճշդուած են կառավարութեան մշակած ծրագրին մէջ, այնպէս որ պատերազմը բռնկած ատեն անմիջականօրէն գործադրութեան պիտի յանձնուին :

Ի՞ՆՉ ՊԻՏԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԵՆ ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Նոր յարձակումներ «հրեայ» Րոզվէլթի դէմ

Բովանդակ աշխարհ անհամբերութեամբ կը սպասէ Մուսոլինիի եւ Հիթլէրի յայտարարութեանց, իրրեւ պատասխան նախագահ Րոզվէլթի կոչին :

Հոմի լաւատեղեակ չրջանակներուն մէջ կը կարծեն թէ Մուսոլինի պիտի անտեսէ նախագահին առաջարկը՝ տասնամեայ խաղաղութեան մը համար : Առաջնորդին օրկանը, «Փօփօլօ տ'Իթալիա», նախագահին կոչը կ'անուանէ «կոչտ ռազմախաղ մը» եւ կը չարունակէ .

— « Րոզվէլթի անարժան ռազմախաղը պիտի ստանայ իր արժանի պատասխանը : Ֆաշական Իտալիան ոչ միայն կը մերժէ ճանչնալ անոր հանգամանքը՝ իրրեւ անկողմնակալ միջնորդ, այլեւ չուզեր ընդունիլ թէ իր կոչը խաղաղութեան լուրջ եւ անկեղծ առաջարկ մըն է» :

Նախագահին դէմ կատարուած յարձակումները կը սաստկանան օրէ օր : « Իլ Թելէգրէ» կոպիտ ակնարկներ կ'ընէ Նոյեմբեր նախագահին Փիլիքական անկարութեան մասին : Հոմի ամերիկեան չրջանակներուն մէջ աւելի մեծ կարե-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ԿՂԶԻՍՏԱՀԱՇՎՈՒՍՏԻԿ
(ՊԱՏՄՎԱԾՔ Ա ԿԱՐԴԱԼՈՒ)

ՊՐԻԳ ՊՈՒՅՃԱՆՑ

— Ես հենց դրա համար էի ուզում, որ դուք ինձ ասեք, թե ինչպես պետք է վարվեմ, որ ինձ չխաբեն, որ ինձ չծաղրեն, որ ես ինձ պահեմ այնպես, ինչպես պետք է պահի ինձ պես մի մարդ, որ ինձ հարգեն, որ ես ինձ համար ապահովեմ մի դիրք, որ ես կարողանամ ինձ ազատ զգալ, որ ես կարողանամ ասել ինչ որ ուզում եմ, առանց վախենալու, որ ինձ կարող են ասել՝ ինչ ես խոսում, դու չգիտես, թե ինչ ես խոսում, դու ոչինչ չգիտես, դու ոչինչ չես հասկանում, դու ոչինչ չես հասկանում կյանքից, դու ոչինչ չես հասկանում մարդկանց հոգեբանությունից, դու ոչինչ չես հասկանում ոչ մի բանից, դու ոչինչ չես հասկանում ոչ մի բանից, դու ոչինչ չես հասկանում ոչ մի բան

ԿԱՐՄԻՐ ԱՂԱՎՆԻ

Թիւրագ. Ս. 9.

— Մեր գեղ հիսուսեան մի ջահել կար, անունը Գէորգ։ Ան ալ մեր տղայ էր, մանկութենէ իրարու հետ մեծցած։ Ամէն տարի Զատկուան մեր գիւղը կու գար Գէորգ, ինչպէս որ ամէն ուրիշ տարի կու գար Զատկուան։ Ամէն տարի ան մեզի համար նոր բան մը կը բերէր։ Ամէն տարի ան մեզի համար նոր բան մը կը սորվեցնէր։ Ամէն տարի ան մեզի համար նոր բան մը կը պատմէր։ Ամէն տարի ան մեզի համար նոր բան մը կ՚ընէր։ Ամէն տարի ան մեզի համար նոր բան մը կը խոստանար։ Ամէն տարի ան մեզի համար նոր բան մը կը խոստանար, որ երբեք չէր կատարեր։

— Ինչո՞ւ չէր կատարեր։

— Ինչո՞ւ չէր կատարեր, չեմ գիտեր։

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ ԵՒ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ ԵՒ ԾՐՋԱՆԻ ՀԱՑՐ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ ԿՈՂՄԷ

23 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին միւնչեւ կէս գիշեր

PETIT JOURNALԻ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, **21 Rue Cadet**, ՄԷԹՐՕ **Cadet**

ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ ՍԻՓԱՆ ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲԸ ՂԵԿԱՎԱՐԱԿՈՒԹԵԱՄԲ Պ. ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ

ԿԸ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒԻ **ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՄԵԼԻՔՆԵՐԸ**

Ղեկավարութեամբ դերասան Ա. ԳՄԲԼԹԵԱՆԻ, կը մասնակցին՝ Ծանօթ դերասանուհի Օր. Ա. ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ, Տիկին Ք. ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ, Ե. ՔԻՒՐ-ՆԷՐԵԱՆ, Պ. Պ. Գ. ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ, Ա. ՍԱՐԱՖԵԱՆ, ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆ, ՄԱՆՈՒԱՇ, ԴԵՐՁԱԿԵԱՆ եւ ՊԵՐՃ :

Երաժշտութիւնը կը վարէ դերասան Մ. ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ, մասնակցութեամբ Օր. ԱԾՏԱՑԻ (դաշնակ) եւ Պ. ՓԱՓԱԶԵԱՆԻ (ջութակ) : Ներկայացումէն վերջ, յայտնի պարուհի Օր. ԱՍԻԱ ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ (որ պարած է հնդկական պարեր Համաշխարհային ճաշկերոյթներու պալատներու մէջ եւ արժանացած մեծ գնահատանքի), կը պարէ դասական եւ հնդկական պարեր :

Mlle ADELIA ROMANO (Պարսկաստանի օփերայէն) ԿԸ ՊԱՐԻԶ ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐ

Հայկական եւ եւրոպական պարերու համար ԱՐԺԱՆԹԻՆԵԱՆ նուագախումբ, իրենց սաղարթով, ղեկավարութեամբ ԳԱՐԻՕ – ԳԱՆԴԻՒ :

Ճոխ պուֆէ ժողովրդական գիներով : Մուտք՝ 10, 15 եւ 20 Ֆր.

Տոմսերը կը ծախուին՝ Ք. Նալպանտեան. 43 rue Richer փարիզ (9), «Ցարաց» հիմքագրատունը, Հրանտ Ծամուէլ գրատունը, 51 rue Mr. Le Prince, Ս. Հալվաճեան, 4 rue Alexandrie, փարիզ (2) եւ ճանդէսին օրը կիշէն :

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

ՄԱՍՆԱԳԻՏ ՍԱՓՐԻԶ ՇԱՀՊԱԶԵԱՆԻ ԿՈՂՄԷ

ՈՒՐ ԳԻՏԻ ՅՈՒՅԱԴՐՈՒԻՆ ԻՐ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐԸ

Կազմակերպիչը հասոյթը կը նուիրէ Հ. Ե. Միութեան, որ ստանձնած է սոյն հանդէսին հովանաւորութիւնը :

Տեղի պիտի ունենայ 29 ԱՊՐԻԼ 1939, ՇԱԲԱԹ ԻՐԻՇԵՐ, ԺԱՄԸ 10ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՑՍ

HOTEL NAPOLEON BONAPARTEի ՇՔԵՂ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ 38, Avenue Friedland (Etoile)

Բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ պիտի պատուեն իրենց ներկայութեամբ այս երեկոյթը :

Գեղարուեստական բաժնին սիրայօժար կը մասնակցին՝ Պ. ՇԱՀՊԱԶԵԱՆԻ հրաւէրով

Madame Régine LORIAC (Opéra Comique), Mlle. Denise KAIROF (Bouffes Parisiens), Mlle. Yvonne GALLI (Radio Cité), Mlle. BROWN (Danse Espagnol), Mlle. ROSIC (Danse classique), Madame Dolorès MORENO (Danse, de l'Opéra de Barcelone) :

ԸՆՏԻՐ ՕՐԻՔՍԹՐ.— Առաջնակարգ երաժիշտներ, ղեկավարութեամբ CARIO CANTIի

եւ մասնակցութեամբ տաղանդաւոր երաժիշտ SOULIO FALCONի : *Պիտի բաժնուի քոթիյեռն՝ ձրի*

ՄՈՒՏՔ 20 ՖՐԱՆՔ ԵՐԵԿՈՑԹԻ ԶԳԵՍՏԸ ՊԱՐՏԱԻՈՐԻՉ ԷԿԱԶՄԱԿԵՐՊԸՀԸ ՉԱՆՔ ՀԵՆ ԽՆԱՅԱԾ պարահանդէսին յաջողութեան համար

Տոմսերը կը ծախուին՝ Պ. Շահպազեանի մօտ, 45, Rue St. Placide, Paris Tél. LIT 22 - 18 Հ. Ե. Միութեան Տունը, 8, Rue Bossuet, փարիզ

Դիւանագիտական կաթսան կ'եռայ

Հունգարիոյ վարչապետը եւ արտաքին նախարարը Հռոմ գացին, խորհրդակցելու համար կեդր. Եւրոպայի կացութեան մասին : Ճեռոյ պիտի երթան Պերլին :

Եուկոսլավիոյ արտաքին նախարարն ալ վէնեսիկ երթալով, երկու օր պիտի մնայ : Այս առթիւ տեսակցութիւնները պիտի ունենայ Իտալիոյ արտաքին նախարարին հետ :

Հունգարիոյ վարչապետը եւ արտաքին նախարարը կայարանին մէջ ընդունեցան Մուսոլինիի եւ կոմս Ճիանոյի կողմէ, յետոյ ճաշի հրաւիրուեցան թագաւորին կողմէ : Իտալական թերթերը մանաւոր կարեւորութիւն կ'ընծայեն այս այցելութեան, զայն ցոյց մը համարելով անգլիա-ֆրանսական մերձեցման ճակատին դէմ :

**** Ռումանիոյ արտաքին նախարարը նոր տեսակցութիւններ ունեցաւ Գերմանիոյ մէջ, արտաքին նախարարին եւ ուրիշներու հետ : Թերթերը կը դրեն թէ տեսակցութիւնները շատ սիրալիր էին եւ թէ երկու երկիրները կատարելապէս համաձայն են շատ մը կէտերու մասին : Գերմանիա կը ջանայ իր տիրապետութեան տակ պահել Ռումանիան, հակառակ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի խոստացած երաշխաւորութեան :*

**** Հակասական լուրեր կը շրջին Տանցիկի մասին : Լեհական կառավարութիւնը վճռապէս հերքեց այն զրոյցները թէ բանակցութիւններ կը կատարուին Գերմանիոյ հետ, խաղաղօրէն յանձնելու համար այդ քաղաքը : Իսկ ուրիշ աղբիւրներ կը պնդեն թէ ճամբան հարթուած է, խաղաղօրէն լուծելու համար Տանցիկի խնդիրը :*

ՋԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒԲԵՐ ՓԱՆԻ ՍԸ ՏԱՂԱՒ

ՀԱՒԱՏԱՐՄՈՒԹԵԱՆ ՅՈՑՑԵՐ կատարուեցան Լիբանանի եւ Սուրիոյ մէջ, Ֆրանսայի հանդէպ : Լիբանանի երեսփ. ժողովին մէջ նախկին նախարար Համիտ Ֆրանժի ճառ մը խօսելով, ուժգնօրէն ձագկեց հոդառար իշխանութեան դէմ կատարուած օտար քարոզութիւնները եւ յայտարարեց թէ Լիբանանի ճակատագիրը եւ կապուած է Ֆրանսայի հետ : Սուրիոյ պլխաւոր քաղաքներուն մէջ ալ բողոքի ցոյցեր կատարուեցան Իտալիոյ եւ Գերմանիոյ դէմ :

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ արտաքին նախարարութիւնը կը հերքէ այն լուրերը թէ նախագահ Բողվէլթի կոչը նախապէս հաղորդուած էր Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի եւ Մ. Միութեան :

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԵԿԵԱՓՈՒՈՒԹԵԱՆ 150ամեակին առթիւ, 15.000.000 ֆրանք տրամադրուեցաւ կրթական նախարարութեան, հանդէսներ կազմակերպելու համար : Գլխաւոր տօնակատարութիւնը տեղի պիտի ունենայ Մայիս 5ին, Վերսայլի մէջ :

ԱՆԴՐԱՍԼԱՆՏԵԱՆ ՓԱՌԱՒՈՐ ՆԱԻԸ, «Փարիզ» (37198 Թոն) : Բունկեցաւ եւ ընկղմեցաւ Հավռի առջեւ, երկկ առտու : Հրդեհը արագօրէն ծաւալեցաւ դիւրանց, մեծ մտահոգութեան մատնելով կառավարութիւնը, մանաւանդ որ չոգենաւը Ն. Եորք պիտի փոխադրէր 25 միլիոն ֆր. արժողութեամբ գեղարուեստական գանձեր, ամերիկեան ցուցահանդէսին առթիւ : Հրդեհը ծագեցաւ չոգենաւին փուռէն : Այս առթիւ ձերբակալուեցաւ իտալացի նաւաստի մը : Երեք ոստիկաններ բոցերէն չրջապատուելով ուշաթափ ինկան, բայց կարելի եղաւ փրկել երեքն ալ :

ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԻ Պ. Զ. ԻՆՃԻԵԱՆ իր փեսին, նոյնպէս ատամնաբոյժ Մ. Լ. Հովհաննի հետ պատրաստ կ'ելլեցան գալու : Վերադարձին Լիզիէյի մօտ, օձապտոյտ ճամբու մը վրայ կառքը կը չրջի եւ փոսի մը մէջ կ'իյնայ : Տիկին Հովհան (Տոքթ. Ինճիեանի զաւակը) վայրկենական կը մեռնի, իսկ ամուսինը ինչպէս նաեւ Տիկին Ինճիեան եւ Օր. Ինճիեան ծանրապէս կը վիրաւորուին եւ կը փոխադրուին հիւանդանոց : Տոքթ. Ինճիեան եւս վիրաւորուած է թեթեւապէս :

ՀՐԱՅԱՆԻ ԲՌՆՈՒԵՑԱԻ Ալզասցի լրտես մը, Հէլմութ Կրունպէրկ, որ Գերմանիոյ տեղեկութիւններ հաղորդած էր Ֆրանսայի զինուորական չար-ժումներու մասին : Դնգակահարութիւնը տեղի ունեցաւ Նանսիի մէջ : Առաջին քաղաքացին է այս որ մահապատիժ կը կրէ, համաձայն 1938 յունիս 27ի օրէնքին :

ԵՐԵՔՍԿԱՆ ԱՄԻՍ բանտարկութեան դատապարտուեցան երեք բանուորներ (բոլշեւիկ), որոնք աշխատաւորները դրդած էին ընդդիմանալ յաւելուածական աշխատանքի, ազդ. պաշտպանութեան հաստատութեանց մէջ :

ԹՈՒՐՔ ՄԱՄՈՒԼԸ չերմապէս կը դնահատէ նախագահ Բողվէլթի ձեռնարկը, իբրեւ ազդու միջոց մը, խաղաղութեան ճակատը զօրացնելու եւ յարձակումները կասեցնելու համար :

ԵԳԻՊՏՈՍի պաշտպանութիւնը զօրացնելու համար անգլիական նոր զօրագունդեր փոխադրուեցան արեւմտեան սահմանին վրայ : Սուէզի ջրանցքին առջեւ ալ նոր օդանաւեր եւ թնդանօթներ տեղաւորուեցան :

Տէր եւ Տիկին Գեղամ Տիրատուրեան, Տէր եւ Տիկին Դաւիթ Մանիչակեան (Պոլիս), Տէր եւ Տիկին Կեսար Մանիչակեան (Պոլիս), Այրի Տիկին Զարուհի Պետրոսեան եւ զաւակունք, Այրի Տիկին Արաքսի Տիրատուրեան (Պոլիս), Տէր եւ Տիկին Կարապետ Պօյաճեան (Պոլիս), Տէր եւ Տիկին Արշակ Քէսմէեան (Պոլիս), Տէր եւ Տիկին Սերուիժ Տէմիրճեան (Պոլիս), Տէր եւ Տիկին Զարեհ Մուրաթեան, Տէր եւ Տիկին Գէորգ Սիմքէչեան (Պոլիս), Տէր եւ Տիկ. Նշան Տիրատուրեան, Տէր եւ Տիկին Լեւոն Տիրատուրեան, Այրի Տիկին Թագուհի Ճանպազեան ինչպէս նաեւ Մազլումեան, Մօղեան, Շամլեան, Խրոչ-եան եւ Ալանեան ընտանիքները սրտի խորունկ կսկիծով կը ծանուցանեն իրենց սիրելի մօր, հօրաքրոջ եւ ազգականուհին՝

ԱՅՐԻ ՏԻԿԻՆ ՄԱՐԻՑԱ ՏԻՐԱՏՈՒՐԵԱՆԻ

դառնադէտ մահը որ տեղի ունեցաւ 74 տարեկան հասակին :

Յուղարկաւորութիւնը տեղի պիտի ունենայ 20 Ապրիլ Հինգշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին իր բնակարանին մէջ, 10, Bld. Carnot, Villemomble (Seine), ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի տեղւոյն գերեզմանատունը :

ՇԱՆՕԹ. — Մահագդ չստացողներէն կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել :

ՀԱՂ. ՄԻՋ.— Մէտի Մօնթբէօյէն առնել օթոպիւս եւ իջնել Gare de Villemomble կամ կառ տը լ'Էսթէն շոգեկառք՝ ժամը 11·35 եւ 1·05 :

ՀԱԳ

Գաւառ

Լիոնի «Ազիւճ Գեւօ» խումբի վիճաբանական ժողովը 22 Ապրիլ, Շաբաթ երեկոյ ժամը 8,30ին «Զարդաթեան» գրադարանին մէջ, 281 Route Լաֆայէթ : կը հրաւիրուին «Դայլ վահան» եւ «Մուսա լեռ» խումբերու լիակատար ներկայութիւնը՝ «Հայ յեղափոխութիւնը» :

ՄԱՐՍԷՅԼԻ «Քրիստափոր» Քոլէգիումի երկրորդ քննական դասախօսական ժողովը՝ 22 Ապրիլ, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին Շահրիկեան սրահին մէջ, կը դասախօսէ ընկ. Ա. ՔԷՕՍԷԵԱՆ : Նիւթ՝ «Հայ քաղաքական կուսակցութիւններու ծագումը» :

ՍԷՆԹ ԱՆԹՈՒԱՆԻ «Մարգպետ» խումբի ժողովը 22 Ապրիլ, Շաբաթ երեկոյ ժամը 7ին, սովորական հաւաքատեղին՝ ներկայանալ անդամատետրով :

ՄԱՐՍԷՅԻ Գուա-Լիւգիի «Վարանդեան» խումբի բնդ. ժողովը այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին, ազգասէրներու բնակարանին մէջ :

ԱՊՐԻԼ 11ը ԾԱՎԻԼԻ ՄԷՋ

22 Ապրիլ, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին Դպրոցի սրահը

Մասնակցութեամբ Շավիլի Հ. Ց. Դ. «Արդութեան խումբի, Համազգայինի եւ Ֆ. Կ. Խաչի

կը խօսի Պ. Վ. ՐՇԽԱՆԵԱՆ

կը մասնակցի տեղւոյն «Բաֆֆի» խումբը — կենդանի պատկեր Օթոպիւսով իջնել Մէրի՝

ՊՕՐՏՈՅԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ ԱՐԱՐԱՏ ՄԻՈՒԹԵԱՆ եւ մասնակցութեամբ Հ. Ց. Դ. ՄՈՒՍԱ ԽՈՒՄԲԻ եւ Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Մասնաճիւղին

23 Ապրիլ, կիրակի ժամը 3,30ին Հ. Ց. Դ. «Բարսեղ Շահպազ» ակումբին մէջ, Սքոնտ՝ Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ՝

Դասախօսութիւն

Ֆ. Կ. Խաչի Շրջ. վարչութեան գործիչներու պատրաստութեան դասախօսութիւնը 22 Ապրիլ, կէսօրէ վերջ ժամը 4ին Բարեգործական-ի շէնքին մէջ, կը խօսի Պ. ԱՍԱՏՈՒՐ՝

ՅՕՒՇԱՏԵՍՏ

Ֆ. ԿԱՊՈՑՑ ԽԱՉԻ Լիոնի Մասնաճիւղի վարչութիւնը Ընդհ. Անդամական ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր մասնաճիւղերը 26 Ապրիլ, Կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, 181 Route Լաֆայէթ :

ՄԱՐՍԷՅԻ Հ. Բ. Ը. Մ. Հայ երիտասարդական Ընկերակցութեան *հրապարակային դասախօսութիւնը 21 Ապրիլ, Ուրբաթ իրիկուն ժամը 8,30ին Բարեգործականի սրահին մէջ, 22 rue Petit St. Jean, կը խօսի Պ. Մարտիրոս Կիւրճեան, Նիւթը՝ «Ճանչնանք մեր ապրած քաղաքը՝ Մարսէյլիան» :*

Le Gerant : H. STEPHAN
Imprimerie A-DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme .. Paris (13)

Յարեւելքի վիակ իսկական օղին է

ԱՆԶՈՒԳԱԿԱՆ, ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԸՆԹՐԱՆՔԻ ԱՌաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժ բեր, պատրաստուած զուտ չամիչի ՔՈվ: Հայ ստանդարտի սեռաձին գոր-

"ԾԻՐԱԿ"

Maison DARON
Entreprise Générale de Bâtiments
PLOMBERIE - COUVERTURE
Eau, Gaz, appareils sanitaires, lavabo et tout à l'égout
TATOULIAN ARAKEL
Կը ստանձնէ նաեւ չէնքերու նորոգութիւնը եւ չինութիւնը :
ԿԸ ՀԱՑԹԱՑԹԻ ՓՈՒԱՐՈՒԹԻՒՆ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՄԱՐ :
Դիմել իր արհեստանոցը 32Rue Menilmontant, Paris (20)

Յարեւելքի վիակ իսկական օղին է

ԱՆԶՈՒԳԱԿԱՆ, ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԸՆԹՐԱՆՔԻ ԱՌաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժ բեր, պատրաստուած զուտ չամիչի ՔՈվ: Հայ ստանդարտի սեռաձին գոր-

ՀԱՍՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ԻՐԱՒԱԳԷՏ - ՄՕՐՀՐԴԱԿԱՆ

ՎԱՀԱՆ ԵԱՐՃԱՆԵԱՆԻ

Գրասենեակը փոխադրուած է

21, RUE BAUDIN, PARIS (9e)

Tél. Tru: 29 - 39

(Մէթրօ Cadet, Սգուաո Մոնթօլօնի ե. բիւ Լաֆայէթի անկիւնը)

Ընդունելութիւն ամէն օր 9էն 11 եւ 5էն 7 եւ ժամադրութեամբ

RESTAURANT des DIAMANTAIRES
60, RUE LAFAYETTE, PARIS (9) **Tél. PROV. 78-14**
Մէթրօ Cadet եւ Pelletier

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ԱՐԱՄ ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ

ուր պիտի գտնէք ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ : Անթերատ օղի, առատ ազանդերներով :

Մեր մասնագիտութիւնն է ՇԻՇ ՔԷՊԱՊ եւ ՏԷՕՆԷՕՐ ՔԷՊԱՊ ամէն երեկոյ արեւելեան նուագախումբ :

Ամէն երեկոյ արեւելեան նուագախումբ

(Քէմանչէհատ)	(Ուտ)	(Քանօնի)
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ	ԲԱՐՈՒՆԱԿ	ՀԱՑԿ

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆԻ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆԻ ԿԱՊՈՑՔԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Լոնտոնէն, Փարիզէն եւ Փրակայէն կ'ուղարկենք՝ բրդեղէններ, կօշիկներ, ճերմակեղէններ, թրիքոներ եւայլն, ամենաաժան գիներով : Կը ստանձնենք նաեւ յանձախորդներու կողմէ գնուած ապրանքներու առաքումը : Փափաքողներուն կը ղրկենք բրդեղէններու նմուշները եւ մանրամասնութիւններ :

Կ'ուղարկենք դիւրատար (portatif) Underwood մեքենաներ : Ռուսական տառերով, ամենաժան գիներով :

Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**
Tél. Opéra 67-77

ՅԱՌԱՋԸ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 376.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : GOBelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵԼԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	150 ֆրանգ	75 ֆրանգ	40ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանգ	140 ֆրանգ	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանգ	110 ֆրանգ	

ՈՒՐԲԱԹ
21
ԱՊՐԻԼ
VENDREDI
21 Avril
1939

15e Année — No. 4020

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԴԻՒԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՁԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ

Կացութիւնը միշտ կը մնայ երերուն եւ ալեկոծ։ Անստուգութիւն մը, որուն առջեւ օրուան հզօրներն անգամ չեն համարձակիր վճռական խօսք արտասանել։

Այսպէս, թէ Ֆրանսայի եւ թէ Անգլիոյ մէջ արտաքին նախարարները սակրուեցան բացատրութիւններ հաղորդել, դէպքերու ընթացքի մասին։ Երկուքն ալ, չհետեւելով հանդերձ իրենց խաղաղասիրական ճիգերը, խոստովանեցան թէ «կարելի չէ նախատեսել ապագան»։

Ուրեմն, չզեղչենք կը չարունակուին սպառազինութիւնները, կամ եւ պատրաստ գտնուելու համար որ եւ է պատահականութեան առջեւ։

Զինարանները կը բանին գիշեր - ցերեկ։ Մարտանաւերը պատյաններ կը կատարեն ներքին թէ արտաքին ջուրերու մէջ։ Օդանաւեր, զինուորներ, հրասայլեր եւ թնդանօթներ կը դիղուին բոլոր ռազմագիտական կէտերուն վրայ։ Միեւնոյն ատեն բոլոր երիներու սպայակոյտները քարտէսներ կ'ուսումնասիրեն, մինչ քաղաքային իշխանութիւնը իր կարգին կը բազմապատկէ կրակոցական պաշտպանութեան միջոցները,— կազարդել դիմակ, ատրճիրեայ պատսպարաններ, պարենաւորում, տեղափոխութիւն եւայլն։

Այս տենդագին, անօրինակ պատրաստութեանց հետ զուգընթաց, հեւ ի հեւ կը բանի դիւանագիտական մեքենան, սպասելով Հիթլերի եւ Մուսոլինիի պատասխաններուն։

Ինչպէս հաղորդուեցաւ, առաջինը Րոզվէլթի կոչին պիտի պատասխանէ հանդիսաւոր յայտարարութեամբ մը, խորհրդարանի բեմէն, ապրիլ 28ին։ Իսկ միւսը, Մուսոլինի, տակաւին չէ որոշած իր պատասխանին ձեւը։ Կարգ մը թերթեր դրեցին թէ ձայնափիւռ ճառ մը պիտի խօսի։ Ուրիշներ կը կարծեն թէ պիտի նախընտրէ դիւանագիտական ճամբան, մասնաւոր ծանուցագիր մը ուղղելով։

Ամէն պարագայի մէջ, այս անստուգութիւնն ալ չատ ծանր կ'ազդէ հանրային կարծիքին վրայ, որ չափազանց զգայուն դարձած է այս միջոցին, բոլոր երկիրներուն մէջ։

Կը թուի թէ երկու Առաջնորդները, Հիթլէր եւ Մուսոլինի, որ եւ է պատասխանէ կամ յայտարարութենէ առաջ, պիտի ջանան դիւանագիտական յաղթանակ մը եւս չահիլ, ճեղքելով Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի ծրագրած մեկուսացման ճակատը։

Արդարեւ, ուրիշ բան չեն ապացուցաներ կեդր. եւ Արեւելեան Եւրոպայի վարիչներուն այցելութիւնները դէպի Պերլին եւ փոխադարձաբար։

Այսպէս, Ռումանիոյ արտաքին նախարարը Պերլին գնաց վարչական ճամբով, եւ չարք մը տեսակցութիւններ ունեցաւ Գերմանիոյ վարիչներուն հետ։ Եթէ հաւատանք օրուան լուրերուն, Պերլին իր նպատակին հասած է, ապահովելով Ռումանիոյ չեզոքութիւնը, հակառակ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի ընծայած երաշխաւորութեանց։

Գերմանիա դեռ ուրիշ յաջողութիւններ ալ կը սպասէ, քանի որ, Հիթլերի 50ամեակի առթիւ, Պերլին հաճախմբուած են բազմաթիւ պատուիրակութիւններ՝ Պալքանեան երկիրներէն եւ Թուրքիայէն։

Այդ պատուիրակութեանց կազմն անգամ ուշադրութիւն գրաւած է արեւմտեան երկիրներու մէջ։ Անոնց չարքին մէջ կը գտնուին հին եւ նոր նախարարներ, զօրավարներ, երեսփոխաններ եւ տնտեսագէտներ, սպայակոյտի նախագահներ եւն.։ Հիթլերեան Գերմանիան դղրդուքին ծրագիրը մը պատրաստած է այս առթիւ, անոնց ներկայացնելու համար Գերմանիոյ քաղաքական եւ ռազմական կարողութիւնն ու ուժը։

Անդին, Հռոմի մէջ եւս կ'եռայ դիւանագիտական կաթսան։ Ճիշդ այն պահուն երբ Ռումանիոյ արտաքին նախարարը Պերլին կ'երթար, Իտալիա հրաւիրուեցաւ Հունգարիոյ վարչապետը եւ արտաքին նախարարը։ Ցետոյ, վենետիկ հրաւիրուած է Եուգոսլաւիոյ արտաքին նախարարը, տեսակցելու համար իր իտալացի պաշտօնակիցին հետ։ Այս վերջինը խորհրդակցութիւններէն վերջը պիտի անցնի Պերլին, իր եղբայացութիւնները հաղորդելու համար, միեւնոյն ատեն ծանօթանալով Հիթլերի ճառին բովանդակութեան։

Դիւանագիտական այս իբարանցումին մէջ, ռումբի մը տպաւորութիւնը ձգեց Ցոն Փափէնի անուանումը՝ իբրեւ գերմանական դեսպան Անգարայի։

Անցեալ տարի ալ կատարուեցաւ այս անուանումը, Աստրիոյ կղզմէն անմիջապէս վերջը, միեւնոյն տպաւորութիւնը ձգելով։ Ցետոյ, ներքին թէ արտաքին պատճառներ հարկադրեցին փոխել որոշումը, ուրիշ դեսպան մը ղրկելով։

Հիմա որ անուանումը վերջնական է, կը նշանակէ թէ Պերլին պիտի գոյ մը ճիգ մըն ալ Անգարայի մէջ պիտի փորձէ, Թուրքիան մեկուսացնելու համար։ Եւ Ցոն Փափէն բուն գործին մարդը իր համբաւուն, ոչ միայն իբրեւ խորամանկ դիւանագէտ, այլեւ իբրեւ ճարպիկ գաւազիրը, ինչպէս հաստատեց Մեծ պատերազմին եւ Աստրիոյ կցումին առեն։

Դիւանագիտական կաթսան կ'եռայ նաեւ Լոնտոնի եւ Փարիզի մէջ, ուր ամէն միջոց կը փորձեն, Պալքանները եւ Թուրքիան իրենց շրջապտոյտին մէջ առնելու համար, գործակցութեամբ Մ. Միութեան։

Ճակատամարտ մըն ալ այս, ուր թէեւ թնդանօթներ չեն գոռար եւ արիւն չի հոսիր, բայց որ եւ է վրիպում կամ ընդհարում կրնայ պատճառ մը յանգիլ։

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՐՏԱՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ՁԵԿՈՒՅՈՒՄԸ

ԱՊԱՀՈՎԻՉ ՀԱՒԱՍՏԻՔՆԵՐ ՍԱՆՃԱՔԻ ՄԱՍԻՆ

Երեսփ. ժողովին արտաքին գործերու յանձնախումբը առջի օր նիստ գումարելով, լսեց արտաքին նախարար Պ. Պոնէի մանրամասն զեկուցումը՝ միջազգային կացութեան մասին։

Նախարարը ամէնէն առաջ խօսեցաւ Սպանիոյ մասին, չհետեւելով թէ կառավարութիւնը կ'ուզէ արագօրէն լուծել բոլոր առկախ հարցերը։ Ընդդիմադիրները զոհ չմնացին զեկուցման այս մասէն, զանազան մեղադրանքներ ուղղելով իբրեւ թէ զաղտնի դաշնագրի մը մասին։

Անցնելով անգլ-ֆրանսական յարաբերութեանց, նախարարը զոհունակութեամբ յիշեց թէ երկու կառավարութիւնները բոլորովին համաձայն են փոխադարձ օգնութեան ծրագրի մասին, ապահովելու համար խաղաղութիւնը։ Ցետոյ պարզելով կառավարութեան զանազան ձեռնարկները, չհետեց թէ Լեհաստանի հետ կնքուած զինակցութիւնը կը կազմէ Ֆրանսայի քաղաքականութեան էական հիմերէն մէկը։ Այս առթիւ զոհունակութիւն յայտնեց նաեւ Ռումանիոյ եւ Յունաստանի տրուած երաշխաւորութեանց մասին։ Այժմ բանակցութիւններ կը կատարուին Լեհաստանի եւ Ռումանիոյ միջեւ, փոխադարձ ապահովութիւն ընծայելու համար։

Գալով Թուրքիոյ, նախարարը շեշտեց թէ կառավարութիւնը կ'ուզէ ամենայն բարեկամութեամբ եւ վստահութեամբ տոգորուած յարաբերութիւններ հաստատել այդ երկրին հետ։ Միեւնոյն ատեն բանակցութիւններ կը կատարուին Մ. Միութեան հետ, որպէսզի այդ երկիրը յանձն առնէ օդնութեան հասնիլ, եթէ կարգ մը սահմանակից երկիրներ յարձակման ենթարկուին։

Իրրեւ եզրակացութիւն, Պ. Պոնէ չծածկեց միջազգային կացութեան ծանր բնոյթը։ Կառավարութիւնը ձեռք առած է զգուշական բոլոր միջոցները, ապահովելու համար կայսրութեան բոլոր մասերուն պաշտպանութիւնը։ Այս առթիւ բացատրեց թէ վերջին չարաբաներու ընթացքին կատարուած զինադադարական բանակցութիւնները ո եւ է մկկուն դէմ ուղղուած չեն, այլ կը ձգտին պահպանել խաղաղութիւնը։ Նախարարը ջերմագին գնահատեց նախագահ Րոզվէլթի ձեռնարկը։

Զեկուցումէն վերջը, չատ մը հարցումներ ուղղուեցան նախարարին, որ պատասխանեց ամէնուն ալ։ Այդ հարցումները կը վերաբերէին Տանցիկի, Պուլկարիոյ, Ռումանիոյ, Եուկոսլաւիոյ, Սպանիոյ, Մ. Միութեան եւն.։ Այս վերջին պետութեան հետ կատարուած բանակցութեանց առթիւ, նախարարը պատասխանեց թէ առ այժմ չի կրնար վերջնական բան ըսել արդիւնքի մասին, եւ թէ ծրագրուած օդանաւային դաշինքը մասնաւոր հանգամանք չունի, այլ ընդհանուր։

Պ. Ռոլէն կարգ մը հարցումներ ուղղեց ֆրանկ-եւրոպական յարաբերութեանց, մասնաւորապէս Ալեքսանդրէթի Սանճաքի մասին։ Յանձնաժողովը որոշեց մասնաւոր նիստ մը գումարել, լայնօրէն ուսումնասիրելու համար սուրիական խնդիրը։ Բայց նախարարը այժմէն յայտարարեց թէ նպաստաւոր հաւաստիքներ ստացած է թրքական կառավարութենէն, Սանճաքի մասին։ Ուրիշ խօսքով, Թուրքիա խոստացած է բռնութեան չդիմել, այդ շրջանը կցելու համար։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԱՐՏԱՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Լորտ Հալիֆաքս, Անգլիոյ արտաքին նախարարը, իր կարգին յայտարարութիւններ ըրաւ Լորտերու ժողովին մէջ, քաղաքական կացութեան մասին։ Կարգ մը լորտեր եւ մասնաւորապէս աշխատաւորական մը, լորտ Փոնսոնպի, դիտել տուին թէ պէտք չէ որ Գերմանիա պաշարողական քաղաքականութեան մը ենթարկուի, եթէ կ'ուզենք իսկապէս փրկել խաղաղութիւնը։ Լորտ Փոնսոնպի, որ արտաքին նախարարութեան խորհրդականն էր աշխատաւորական առաջին դահլիճին մէջ, այս առթիւ քննադատեց նախագահ Րոզվէլթի հեռագիրը՝ Հիթլերի եւ Մուսոլինիի։ Լորտը դիտել տուաւ թէ այդ հեռագիրը «քիչ մը մարտահրաւէրի հանգամանք ունի»։ Ու վերջապէս քննադատեց զի - նադրութեան մոլեդնութիւնը, նախընտրելով մերձեցման քաղաքականութիւնը։

Արտաքին նախարարը պատասխանելով այս քննադատութեանց, բացատրեց թէ կառավարութիւնը փորձեց Եւրոպայի ընդհանուր խնդիրները կարգադրել բարեկամական բանակցութիւններով.

— « Դժբախտաբար այդ յոյսերը ի դերեւ ելան։ Բայց, հակառակ ծագած դժուարութեանց, մենք պատրաստ էինք չարունակելու այդ ճամբան, երբ Գերմանիոյ դործողութիւնը Չեխոսլովաքիոյ մէջ հաստատեց թէ փոխադարձ քաղաքականութեան հիմը գոյութիւն չունի։ Բայց եւ այնպէս, կառավարութիւնը կանգ պիտի չառնէ որ եւ է ճիգի առջեւ, պայմանաւ որ միւս կողմէն ալ յօժարութիւն յայտնեն։ Անկարելի է հաւատալ թէ կատարուած միջազգային խորհրդակցութիւնները եւ Անգլիոյ կողմէ արուած երաշխաւորութիւնները յարձակողական նպատակ ունին։ Մեր ջանքերը չեն խափաներ ուրիշներու օրինաւոր տենչերը։ Եթէ վստահ ըլլայի թէ իմ ձայնս կրնայ ուղածիս չափ հեռուն հասնիլ, ես պատրաստ էի յանուն կառավարութեան հանդիսաւոր յանձնառութիւն ստանձնել թէ այդպիսի յարձակողական ծրագիր մը երբեք տեղ պիտի չունենայ Մեծն Բրիտանիոյ արտաքին քաղաքականութեան մէջ»։

Նախարարը յաջողութիւն մաղթելով նախագահ Րոզվէլթի ձեռնարկին համար, անցաւ Մոսկուայի հետ կատարուած բանակցութեանց.

— «Այսօր որ եւ է բան չեմ կրնար ըսել, բայց եթէ այն թէ խօսակցութիւնները կը չարունակենք եւ յոյս ունինք թէ տեսակէտներու փոխադարձ հասկացողութեան չնորհիւ կարելի պիտի ըլլայ ցանկալի յառաջդիմութեան հասնիլ։ Մենք ոչ միայն կ'ուզենք վերջ տալ օտար երկիրներու դէմ կատարուած անակնկալ յարձակումներուն, այլ եւ պաշտպանութեան կատարեալ ցանց մը հաստատել նախայարձակման դէմ։ Դժուար է նախատեսել ապագան, բայց եթէ գտնուինք այն կացութեան առջեւ զոր Կլէմանսօ կը կոչէր «ընդարձակման ակներեւ քաղաքականութիւն», վստահացած պետութիւնները

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՆՈՐ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

Երուսաղէմէն կը հեռագրեն թէ միաձայնութեամբ պատրիարք ընտրուած է Մեսրոպ արք. Նշանեան, վանքին լուսարարապետը, որ սեղապահութիւնը կը վարէր Թորգոմ պատրիարքի մահէն վերջ։

Նորընտիր պատրիարքը հին վանական մըն է, բաւական ծեր, եւ իր բազմազան պաշտօնավարութեանց ընթացքին դնահատուած թէ ժողովուրդին եւ թէ հոգատար իշխանութիւնէն։

Ինչպէս յայտնի է, Պաղեստինի գրաւումէն ի վեր, պատրիարքը միշտ կ'ընտրուի Միաբանութեան կողմէ, միաբաններէն, եւ կը վաւերացուի Անգլիոյ Թագաւորին հրովարտակով։

Մանրամասնութիւնները յառաջիկային։

«ՓԱՌԻ» ՇՈՒԵՆԱԻԻՆ ՀՐԿԻԶՈՒՄԸ

«Նոռմանտի»ն օ՞դը պիտի հանէին

Ինչպէս հաղորդած էինք երէկ, անդրաթլանտեան մեծ չոգենաւը, «Փառի», դիւերանց բռնկելով ընկղմեցաւ Հաւռի նաւահանգստին մէջ։ Լուրջ կասկածներ կան թէ այս ազէտը հեռեւանք է ոչ թէ արկածի, այլ դաւադրական արարքի մը։ Ապահովութեան տեսչութիւնը խիստ քննութիւն մը բացաւ, երեւան հանելու համար ճշմարտութիւնը։

Հրդեհին հեռեւանքով մեռան երկու ազատարարներ։ Շոգենաւին մէջ կը գտնուէին զեղարուեստական գանձեր, ինչ անառուկ, որոնք Նիւ Եորք պիտի փոխադրուէին, ամերիկեան յուցահանդէսին առթիւ։ Կարելի եղաւ փրկել այս գանձերը, բաց ի մէկ անառուկէ, որ կը պարունակէր թանկագին ձեռագիրներ Ազգ. Մատենադարանին։ Փրկուեցան նաեւ ատոր օդանաւեր, որոնք Մ. Նահանգներէն եկած էին, ինչպէս եւ 75.000.000 ֆրանքի դոհարեղէն։ Հրկիզուած շոգենաւին բեռները եւ ճամբորդները տեղաւորուեցան «Ճանիւէն» շոգենաւը, Նիւ Եորք փոխադրուելու համար։ Հրդեհը, որ ծագած էր երեքշաբթի գիշեր ժամը 10.30ին, հետզհետէ տարածուելով տեւեց ամբողջ ատոր ժամ։ Կ'ըսուի թէ շոգենաւը բռնկած էր քանի մը տեղէ միաժամանակ։

«Փառի» ապահովագրուած էր 96.000.000 ֆրանքի։ Եթէ հարկ ըլլայ վերաշինել, պիտի արժէ 400 միլիոն ֆրանք։ Շինուած էր 1921ին, եւ կը համարուէր անդրաթլանտեան ամէնէն մեծ շոգենաւերուն 12րդը։ Ունէր 44.000 ձիու ոյժ, 224 մեթր երկայնութիւն, 36,558 թոն տարողութիւն։ Կ'առնէր 1112 ճամբորդ։ Նաւաստիներուն թիւն էր՝ 758։ Մատամբ վնասուեցաւ 1929ին, հրդեհի մը հեռեւանքով եւ նորոգուեցաւ անմիջապէս։ Երեք տարի առաջ ուրիշ հրդեհ մըն ալ ծագեցաւ, անկարեւոր։ Այս շոգենաւին մէջ էր որ անճնասան եղաւ անգլիացի հեղինակ — դերասան մը, Ֆրէնք Վոսփըր։

Այս չորրորդ անգամն է որ կը կորսուի Ֆրանսական մեծ շոգենաւ մը։ 1932 մայիս 17ին, կարմիր ծովուն մէջ ընկղմեցաւ «Ժօրժ – Փիլիպար», 225 ճամբորդներով։ Ութ ամիս վերջը, «Ատլանթիք» շոգենաւը վառեցաւ Պոռտոյի առջեւ եւ 17 նաւաստիներ մեռան բոցերուն մէջ։ Անցեալ տարի մայիս 5ին «Լաֆայէթ» շոգենաւն ալ բռնկեցաւ եւ կաթսաները պայթելով, շոգենաւը փճացաւ։

*** Տեղական թերթերը կը գրեն թէ առենէ մը ի վեր լուր առնուած էր որ օտար կազմակերպութիւն մը ահաբեկչական արարքներ պիտի կատարէ, Ֆրանսայի առեւտրական նաւատորմին դէմ։ «Փառի» շոգենաւը մանաւանդ պէս աչքի զարկած էր իր արագութեամբ եւ մեծութեամբ, մանաւանդ որ օդանաւեր կը փոխադրէր Ամերիկայէն կամ զաղթային վերնուրները կրնար փոխադրել պատերազմի պարագային։

Հավռի ոստիկանութիւնը հերքեց այն զրոյցը թէ ռումբ մը գտնուած է «Նորմանտի» շոգենաւին մէջ։ Ապահովութեան տեսուչը խոստովանելով հանդերձ թէ հրաման տրուած էր Հավռի ոստիկանութեան՝ աւելցնել իրենց հսկողութիւնը, կանխահաս կը համարի դատապրութեան պարագան։ Իսկ առեւտրական նաւատորմի նախարարը յայտարարեց թէ սպառնալիք ստացած էին թէ «Նորմանտի» շոգենաւը օդը պիտի հանուի։ «Մենք հրամայեցինք զգուշական միջոցներ ձեռք առնել, ինչ որ անհրաժեշտ է այսպիսի պարագաներու մէջ»։ Նախարարը աւելցուց.

— Այո, սպառնալիքներ եղած են։ Եւ խիստ հսկողութիւն հաստատուեցաւ այն օրէն ի վեր երբ Ապահովութեան Տեսչութիւնը իմացաւ այդ սպառնալիքները, որոնք ուղղուած էին «Նորմանտի»ի դէմ։

*** Քանի մը օր առաջ, Նիսի ոստիկանութիւնը խորհրդաւոր նամակ մը ստացած էր, որ կը հաղորդէր թէ պանդոկի մը մէջ կին մը լսած է թէ դաւադրութիւն մը կը սարքուի Ֆրանսական չոգենաւի մը դէմ։ Անմիջապէս լուր տրուեցաւ ապահովութեան Տեսչութեան, որ զգուշական միջոցներ ձեռք առաւ։

Խ. Միութեան պատրաստութիւնները

Փարիզի արմատական պաշտօնաթերթին քաղաքական աշխատակիցը կը դրէ թէ Մ. Միութեան ապայակոյտը նկատի առնելով հաղորդակցութեանց դժուարութիւնները, զանազան շրջաններու բաժնած է երկիրը, Պալթիկէն մինչեւ Սեւ ծով։ Բաղդատած տեղեկութեանց համաձայն, այդ շրջաններուն առաջինը ունի 7 — 800.000 զինուոր, կազմ եւ պատրաստ պաշտպանութեան։ Երկրորդ շրջանը, որ առաջինին թիկունքը պիտի կազմէ, զրեթէ նոյնքան զօրք ունի, երրորդը՝ նոյնպէս։ Օտար լրագրներու վկայութեամբ, ամէնէն աւելի զինուոր համախմբուած է Քիւվի եւ Օռէնպուրկ մէջ։ Դարձեալ, նոյն աղբիւրներուն համաձայն խորհրդային ռմբահարիչ օդատորմիղը ամէնէն արընթաց է աշխարհի մէջ, եւ անոր օդանաւերը կրնան փոխադրել թեթեւ հրետանիի մը բոլոր կազմածները։ Ալպանիոյ գրաւման առեն, իտալական օդանաւերն էին որ փոխադրեցին թեթեւ թնդանօթները։ Օտար լրագրներ 8 — 9000 կը հաշուեն խորհրդային օդանաւերուն թիւը, բոլորովին կազմ եւ պատրաստ, կէսը՝ արեւմտեան ճակատին, միւս կէսն ալ արեւելեան ճակատին վրայ համախմբուած։

Հիթլէրի ծննդեան 50ամեակը տօնուեցաւ երէկ, ղղրդադին ցոյցերով։ Ամբողջ Գերմանիան կը լողար լոյսերու եւ դրօշներու մէջ։ Այս առթիւ կատարուեցաւ չռնդալից զօրահանդէս մը, որուն կը մասնակցէին բազմադամ պատուիրակութիւններ՝ բոլոր պետութիւններէն եւ մասնաւորապէս Պալքանեան երկիրներէն, գլուխն ըլլալով Թուրքիա։

ՎՂՎՈՏՈՂՋՈՒՍ ԵՎՈՒՉ ՏԱՐԻՆԵՐ

(ՊԱՏՄՎԱԾՔՆԵՐ ԿՅԱՆՔԻՑ)

ԳՈՂՈՎՎՈՒՄ Ա. ՅԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆԻ

Հասարակ մարդկանց մեջ ապրելով՝ նա ամեն ինչ տեսավ, ամեն ինչ իմացավ։ Ամեն ինչ իմացավ, ամեն ինչ տեսավ, ամեն ինչ հասկացավ։ Ամեն ինչ հասկացավ, ամեն ինչ զգաց։ Ամեն ինչ զգաց, ամեն ինչ ապրեց։ Ամեն ինչ ապրեց, ամեն ինչ գրեց։ Ամեն ինչ գրեց, ամեն ինչ ասաց։ Ամեն ինչ ասաց, ամեն ինչ լռեց։ Ամեն ինչ լռեց, ամեն ինչ մեռավ։

Ամեն ինչ մեռավ, ամեն ինչ հարություն առավ։ Ամեն ինչ հարություն առավ, ամեն ինչ նորից մեռավ։ Ամեն ինչ նորից մեռավ, ամեն ինչ նորից հարություն առավ։ Ամեն ինչ նորից

ԽՂՃԱՅԻՆ ԵՐԵՔ

Թիւրգէ. Ս. 9. Հեռաձայն՝ 2-ԻՒՒՀՈՐ

— Ես ձեզ ասացի ի միտդիմաց՝ ասում է Ալիշեանը, ինչո՞ւ դուք չէք ուզում հասկանալ, որ ես ձեզ ոչ մի վատ բան չեմ ուզում ասել։ Ես ուզում եմ ձեզ ասել, որ ես ձեզ հետ ոչ մի կապ չունեմ։ Ես ձեզ չեմ ճանաչում, ձեր անունն անգամ առաջին անգամ եմ լսում։ Ես ձեզ հետ ոչ մի գործ չունեմ։ Ես ձեզ հետ ոչ մի կապ չունեմ։ Ես ձեզ հետ ոչ մի կապ չունեմ։

— Ես ձեզ հետ ոչ մի կապ չունեմ, ասում է Ալիշեանը։ Ես ձեզ հետ ոչ մի կապ

պիտի համախմբուին, պահպանելու համար իրենց անկախութիւնը եւ Մեծն Բրիտանիա անոնց պիտի ընծայէ իր կրցած աջակցութիւնը: Մեր քաղաքականութիւնը հիմնուած է սա սկզբունքին վրայ,— փոքր պետութեանց իրաւունքները պէտք չէ խափանուին զօրաւորներուն կողմէ, բռնութիւնը պէտք չէ դատապարտ վճռական ազդակը ժողովուրդներու յարաբերութեանց, զինեալ ուժը պէտք չէ տիրապետէ բանակցութեանց վրայ: Եթէ երբեք նորէն պատերազմ ծագի, կը նշանակէ թէ այլեւս ուրիշ միջոց չէ մնացած, պաշտպանելու համար ամէնէն կարեւոր դատերը եւ արժէքները, աւելի կարեւոր քան կեանքը»:

Կարգ մը լորտեր փափաք յայտնեցին որ յարաբերութիւն տանէ Ազգերու Դաշնակցութիւնը: Նախարարը դիտել տուաւ թէ կառավարութիւնը այդ հաստատութեան մէջ կը տեսնէր հաւաքական ապահովութեան երաշխիքը, բայց պատրաստ մըն է այդ յոյսը: Ուրիշ հարցումի մը պատասխանելով, լորտը յայտարարեց թէ պէտք չէ մեծ կարեւորութիւն ընծայել կարգ մը զրոյցներու, որոնց համաձայն խաղալական զինուորները Սպանիա պիտի մնան, կամ նոր զինուորներ զրկուած են եւ ամբութիւններ կը շինուին Ճիպրալթարի շուրջը եւայլն: Իրեւ վերջաբան, յայտնեց թէ չուտով Պերլին պիտի վերադառնայ բրիտանական դեսպանը, որ Լոնտոն կը գտնուի առնչ մը ի վեր: Այս լուրը մեծ զոհունակութիւն պատճառեց:

Ռումանիա չէզոքութի՞ւն պիտի պահէ

Գերմանեւռումէն առեւտրական գաշնագիրը, որ վերջերս կնքուեցաւ երկու երկիրներուն մէջեւ, պիտի վաւերացուի միաժամանակ Պերլինի ու Պուքրէշի մէջ, արտաքին նախարար Պ. Քաֆէնգուի Պերլին այցելութեան առիթով: Գաշնագրին զործադրութիւնը պիտի սկսի վաւերացումէն մէկ ամիս ետք: Կարգ մը գերման թերթեր պայքար բացած են եւ կը պահանջեն, որ մարքին արժէքը Պուքրէշի մէջ բարձրացուի, ինչ որ ընդդիմութեան կը հանդիպի Ռումանացիներուն կողմէ: Անոնք կ'ատարկեն, թէ մարքը սղելով Գերմանիա նիւթական վճռական ազդակը ժողովուրդներու յարաբերութեանց, զինեալ ուժը պէտք չէ տիրապետէ բանակցութեանց վրայ: Եթէ երբեք նորէն պատերազմ ծագի, կը նշանակէ թէ այլեւս ուրիշ միջոց չէ մնացած, պաշտպանելու համար ամէնէն կարեւոր դատերը եւ արժէքները, աւելի կարեւոր քան կեանքը»:

*** Հավասի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ՝ երբեւ հեռեւանք Պերլինի մէջ կատարուած խօսակցութեանց, Ռումանիա որոշած է չէզոքութիւն պահել, հակառակ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի կողմէ տրուած երաշխաւորութեանց: Ուրիշ խօսքով, Ռումանիա պիտի չմանէ անգլեւֆրանքեւուս որ եւ է խմբակցութեան մէջ:

Պերլինի քաղաքական շրջանակները շատ դոհ կ'երեւան այս խօսակցութիւններէն: Կ'ըսուի թէ Ռումանիոյ արտաքին նախարարը Լեհաստանի ալ հաղորդած է իր կառավարութեան որոշումը: Ռումանիա կ'ուզէ ամրապնդել իր տնտեսական յարաբերութիւնները Գերմանիոյ հետ: Բոլոր տեսակցութեանց ընթացքին, Գերմանիոյ վարիչները, Հիթլէր, Ռիպպէնթրոփ, Կէօրինկ եւ Հէս, բացէ ի բաց հասկցուցեր են Ռումանիոյ արտաքին նախարարին թէ Գերմանիա վճռական դիրք պիտի բռնէ, եթէ Ռումանիա միանայ հակագերման ճակատին:

Միւս կողմէ, կը հաւաստեն թէ Հունգարիա հանգստացուցիչ հաւաստիքներ տուած է Ռումանիոյ: Մուսոլինի եւ Կոմս Ճիանօ հասկցուցեր են Հունգարիոյ վարիչներուն թէ փոքրամասնութեանց եւ սահմանազուրկի (Թրանսիլվանիա) խնդիրները պիտի լուծուին գերմանեւիտալական մականին տակ, երբ կերբ: Եւրոպան ամբողջովին մանչ Իտալիոյ եւ Գերմանիոյ շրջանակին մէջ: Միւս կողմէ Լեհաստան ալ կ'աշխատի որ Ռումանիա պահէ իր չէզոքութիւնը, առանց բոլորովին ենթարկուելու այս կամ այն հոսանքին:

Իտալիա, Հունգարիա եւ Թրանսիլվանիոյ խնդիրը

Լոնտոնի թերթերը կը գրեն թէ Հռոմի մէջ կատարուած հունգարեւիտալական բանակցութիւններուն գլխաւոր առանցքը կը կազմէ Թրանսիլվանիոյ հարցը, զոր Հունգարիոյ վճռած է ի նպաստ իրեն լուծել, Իտալիոյ աջակցութեամբ: Հռոմի մէջ կը մտածեն, թէ Ալպանիոյ գրաւումով Իտալիոյ ազդեցութիւնը մեծապէս աճած է Պալքաններու մէջ, եւ Հունգարիա կը յուսայ թէ Իտալիա գործնապէս պիտի աջակցի իրեն, որպէսզի Ռումանիա տեղի տայ եւ յանձնէ Թրանսիլվանիան: Հռոմի մէջ նշանակալից կը դանեն կոմս Ճիանոյի տեսակցութիւնը Եուկոսլավիոյ վարչապետին հետ, որ տեղի պիտի ունենայ չաբաթ օր, Վենետիկի մէջ: Կ'ըսուի թէ կոմս Ճիանօ ամէն հաւաստիք պիտի տայ Իտալիոյ եւ Գերմանիոյ անուռնով, թէ Եուկոսլավիա վտանգուած չէ եւ թէ անոր մտահոգութիւնները անտեղի են:

Իտալիոյ ծերակոյտը, դահճառի պատասխանին մէջ, ազդարարեց Ճըրանսայի թէ անհրաժեշտ է դոհացնել իտալական պահանջները Ճիպրութիի, Սուէզի եւ Թունուզի մասին, այլապէս երկու երկիրներու միջեւ ճեղքուածքը անդարմանելի կը դառնայ: Այս ճեւով պիտի խմբագրէ նաեւ երեսփ. ժողովը իր պատասխանը դահճառին:

Նոր յարձակումներ Բոզվէլթի դէմ

Գերման մամուլը կը շարունակէ նախատական լեզու գործածել Մ. Նահանգներու նախագահին դէմ: «Տէօյչէ Ալկեմայնէ Ցայթունկ» կը բաղդատէ Բոզվէլթը Ուիլսընի հետ եւ կը յիշեցնէ թէ Ուիլսընի 14 կէտերէն ոչ մէկը գործադրուեցաւ:

«Ֆրանքֆուրթէր Ցայթունկ» իր յօդուածին խորագիրը կը դնէ «Բոզվէլթի եւ Սթալինի հետ» եւ Բոզվէլթի հեռագիրը կ'անուանէ «ոչ թէ դիւանագիտական ծանուցագիր մը, այլ խռովայոյզ, ամբոխավարական ցուցաստիակ մը, որ երեւան կը հանէ խորամանկութիւն եւ նախամարդու ամարդութիւն»: Թերթը կը զրէ թէ Մեծն Բրիտանիա չյաղուեցաւ միահեծան պետութեանց դէմ ճակատող խմբակին գլուխը դնել Ամերիկան եւ Ռուսիան եւ այսպէսով ապահովել անգլիական շահերը:

«Նախթաուսկապէ» կը զրէ.— «Բոզվէլթին հեռագրին անդրադարձումը ժողովրդապետութեանց մէջ պիտի ըլլայ հետեւեալը.— Եթէ Գերմանիա եւ Իտալիա մերժեն, պատասխանատու պիտի ըլլան պատերազմին: Եթէ ընդունեն, պիտի իյնան մեր ծուղակին մէջ»:

ՋԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

ԵՈՒԿՈՍԼԱՎԻՈՑ զործօն բանակին թիւը կրկնապատկուեցաւ: Այժմ զէնքի տակ եւ 250—300.000 զինուոր: Մայիս 1ին զէնքի տակ կանչուած է 1919ի դասը:

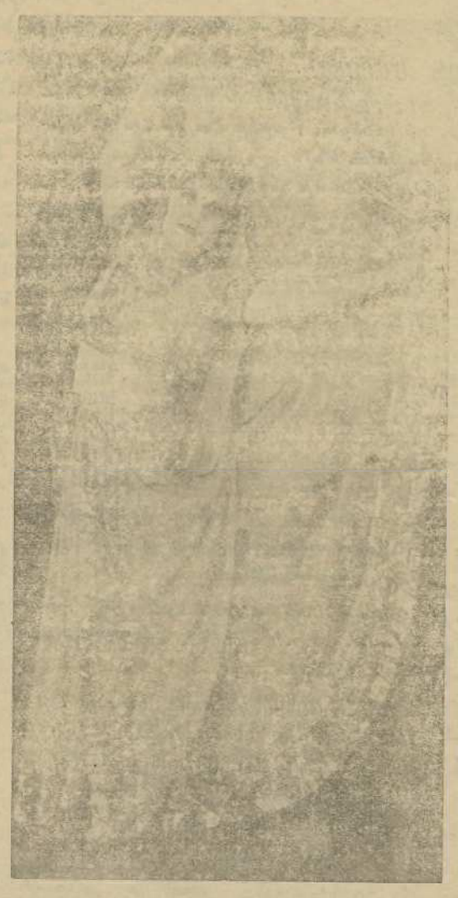
ԱՆԳԼԻՈՑ վարչապետը կը խորհի զօրացնել զահլիճը, պարենաւորման նախարարութիւն մը հաստատելով եւ նոր անդամներ առնելով: Մանուսրապէս կը յիշուին նախորդ նախարար Իսլընի եւ Զըրչիլի անունները:

ԹՈՒՆՈՒԶի ֆաշական թերթը կը հրաւիրէ քաղաքին 60.000 Իտալացիները՝ պոյքոթ հռչակել ինքնաշարժներուն դէմ, զանգատելով թէ տեղական իշխանութիւնը պաշտօնեաներուն յանձնարարած է միայն երկու լեզուներ խօսիլ, ֆրանսերէն եւ արաբերէն:

ՕՏԱՐ ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐ արձանագրելու համար միութիւն մը կազմուած էր բիւ տը Լիզպոնի մէջ: Գանգատներ եղած ըլլալով թէ Միութիւնը 50էն 200 ֆրանք անդամավճար կը զանձէ, ներքին նախարարը քննութիւն բացաւ: Միութիւնը վակեց իր գրասենեակը, արտօնութիւն ստանալու համար, համաձայն ընկերակցութեանց նոր օրէնքին (12 ապրիլ):

ՃԱՓՈՆԱԿԱՆ նաւարաժին մը կը սպասուի Սպանիոյ ջուրերը, միանալու համար գերմանական եւ իտալական մարտանաւերուն:

ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒՄ ԵՒ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆԻ ՀԱՑՐ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ ԿՈՂՄԷ

23 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3էն մինչեւ կէս գիշեր

PETIT JOURNALԻ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, **21 Rue Cadet**, ՄԷԹՐՕ **Cadet**

ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ ՍԻՓԱՆ ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱՀՈՒՄԲԸ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՄԲ Պ. ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ

ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒԻ **ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՄԵԼԻՔՆԵՐԸ**

Ղեկավարութեամբ դերասան Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆԻ, կը մասնակցին՝ ծանօթ դերասանուհի Օր. Ա. ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ, Տիկիններ Ք. ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ, Ե. ՔԻՒՐՆԷՐԵԱՆ, Պ. Պ. Գ. ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ, Ա. ՍԱՐԱՖԵԱՆ, ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆ, ՄԱՆՈՒԱՇ, ԴԵՐՋԱԿԵԱՆ եւ ՊԵՐՃ:

Երաժշտութիւնը կը վարէ դերասան Մ. ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ, մասնակցութեամբ Օր. ԱՑՏԱՑԻ (դաշնակ) եւ Պ. ՓԱՓԱԶԵԱՆի (ջութակ): Ներկայացումէն վերջ, յայտնի պարուհի

ՕՐ. ԱՄԻԼ ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ

(որ պարած է հնդիկմահարաճաներու պալատներու մէջ եւ արժանացած մեծ գնահատանքի), կը պարէ դասական եւ հնդկական պարեր:

Mlle ADELIA ROMANO (Պարոնէլեանայի օփերայէն) ԿԸ ՊԱՐԻ ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐ

Հայկական եւ եւրոպական պարերու համար ԱՐԾԱՆԹԻՆԵԱՆ նուագախումբ, իրենց տարազով, ղեկավարութեամբ ԳԱՐԻՕ – ԴԱՆԴԻԻ: Ճոխ պիւֆէ ժողովրդական դիներով: Մուտք՝ 10, 15 եւ 20 ֆր.

Տոմսերը կը ծախուին՝ Բ. Նալպանտեան, 43 rue Richer փարիզ (9), Հայաստանի համագրատուն, Հրանտ Սամուէլ գրատունը, 51 rue Mr. le Prince, Ս. Հալվաճեան, 4 rue Alexandrie, փարիզ (2) եւ ծանդէսին օրը կիշէն:

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՍԱՓՐԻԶ ՇԱՀՊԱԶԵԱՆԻ ԿՈՂՄԷ

ՈՒՐ ՊԻՏԻ ՁՈՒՑԱԴՐՈՒԻՆ ԻՐ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԴՈՐՁԵՐԸ

Կազմակերպիչը հասոյթը կը նուիրէ Հ. Ե. Միութեան, որ ստանձնած է այդ հանդէսին հովանաւորութիւնը:

Տեղի պիտի ունենայ 29 ԱՊՐԻԼ 1939, ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐ, ԺԱՄԸ 10ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՑՍ

HOTEL NAPOLEON BONAPARTEի ՇՔԵՂ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ 38, Avenue Friedland (Etoile)

Բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ պիտի պատուեն իրենց ներկայութեամբ այս երեկոյթը:

Գեղարուեստական բաժնին սիրայօժար կը մասնակցին՝ Պ. ՇԱՀՊԱԶԵԱՆի հրաւէրով

Madame Régine LORIAC (Opéra Comique), Mlle. Denise KAIROF (Bouffes Parisiens), Mlle. Yvonne GALLI (Radio Cité), Mlle. BROWN (Danse Espagnol), Mlle. ROSIC (Danse classique), Madame Dolorès MORENO (Danse, de l'Opéra de Barcelone):

ԸՆՏԻՐ ՕՐՔՍՓՐ.— Առաջնակարգ երաժիշտներ, ղեկավարութեամբ CARIO CANTIի

եւ մասնակցութեամբ տաղանդաւոր երաժիշտ SOULIO FALCONի: *Պիտի բաժնուի քոթիյեոն՝ ձրի*

ՄՈՒՏՔ 20 ՖՐԱՆՔ ԵՐԵԿՈՑԹԻ ԶԳԵՍՏԸ ՊԱՐՏԱԻՈՐԻՉ ԷԿԱՄԱԿԵՐՊԻՉԸ ՉԱՆՔ ԷՁ ԽՆԱՅԱԾ պարահանդէսին յաջողութեան համար

Տոմսերը կը ծախուին՝ Պ. Շահպազեանի մօտ, 45, Rue St. Placide, Paris Tél. LIT 22 - 18 *Հ. Ե. Միութեան Տունը, 8, Rue Bossuet, փարիզ*

Հ. Յ. Դ.

ԱՊՐԻԼ ՏԱՍՆԸՄԷԿ

ՆԱՀԱՏԱԿԱԾ ՕՐԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Զ. Ռ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆՑ

ԱՊՐԻԼ 30ԻՆ, ԿԻՐԱԿԻ ԻՐԻԿՈՒՆ ԺԱՄԸ 9ԻՆ

ՍԱԼ ԿԱՎՈՅԻ ՄԵԾ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

Maison Gaveau, 45 et 47 rue de la Boëtie, *մէթրօ* Miromesnil

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ *ՏԻՐՈՒՆ ՎՐԴ. ՆԵՐՍՈՅԵԱՆ*

Հոգեւոր ցեղուց փարիզի

ԿԸ ԽՕՍԻՆ Պ.Պ. Մ. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ ԵՒ **Frédéric FEYDIT**

(Հայերէն)

Ուղերձներ երիտասարդական կազմակերպութեանց կողմէ

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին՝ Օր. ԼԻՏԻ ՅԷՄԻՐՃԵԱՆ, կ'երգէ՝ Օր. ԱՐՈՒՍԵԱԿ ԱԼԳԱՆ, Օր. Հ. ԴԲԼԱՆԿՃԵԱՆ եւ Պ. Ժ. ՎԱՐԳԱՆԵԱՆ՝ կը նուագէ Պ. Ժ. ՆԱԶԱՐԵԱՆ (դաշնակ), կ'արտասանեն Պ. Պ. Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆ եւ ՌԱՖԱՅԷԼ ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ՝

ժողովրդական գիներ՝ 2, 3, 5 եւ օթեակ 7 ֆրանք:

Նախօրօք ապահովել Թուղթեայ տոմսակները, Դիմել «Յառաջի» խմբագրատունը, Հրանտ Սամուէլ գրատունը, 51 rue Monsieur le Prince *եւ Պարսամեան գրատունը,* 46 rue Richer՝

կարգապահութեան կը հսկեն Հ. Մ. Ը. Մ ի սկաուտները եւ հայ արիները՝

ԱՊՐԻԼ 11Ը ՇԱՒԻԼԻ ՄԷՋ

22 Ապրիլ, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին Դպրոցի սրահը

Մասնակցութեամբ Շավիլի Հ. Ց. Դ. «Արղութեան խումբի, Համազգայինի եւ Ֆ. Կ. Խաչի

կը խօսի Պ. Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ

կը մասնակցի տեղւոյն «Բաֆֆի» խումբը — կենդանի պատկեր

Օթօպուսով երթալ Մէթրի՝

ՊՕՐՏՈՅԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ ԱՐԱՐԱՏ ՄԻՈՒԹԵԱՆ եւ մասնակցութեամբ Հ. Ց. Դ. ՄՈՒՐԱՏ ԽՈՒՄԲԻ եւ Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Մասնաճիւղին

23 Ապրիլ, կիրակի ժամը 3,30ին Հ. Ց. Դ. «Բարսեղ-Շ ֆլազ» կուսքին մէջ՝

Սքէտչ Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ՝

ՍԵՆՔ ԷՔԻԷՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Ազգ. Միութեան

23 Ապրիլ, կիրակի առաւօտ տեղւոյն ժատրան մէջ տեղի պիտի ունենայ հոգեֆիզիկական նահատակաց յիշատակին, կէսօրէ վերջ հանդէս մինչեւ նոյն տեղը՝

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Յ. ԿԱՊՈՑ ԽՄԲԻ Լիոնի Մասնաճիւղի վարչութիւնը Ընդհ. Անդամական ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր մասնաճիւղերը 26 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, 181 Քուռ Լաֆայէթ:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ *ժրքանով մը լաստով վարժ ֆրանսահպատակ կարօղ մը: Դիմել Հաշարան Ֆլորիա, 6 rue Mr. le Prince, Paris.*

Le Gerant : H. STEPHAN
Imprimerie A-DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme .. Paris (13)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 376.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : GOBelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ ԵՌԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանգ	75 ֆրանգ	40ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանգ	140 ֆրանգ	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանգ	110 ֆրանգ	

ՇԱԲԱԹ 22 ԱՊՐԻԼ SAMEDI 22 Avril 1939

ԺԵ ՏԱՐԻ — 15e Année No. 4021

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԱՄՓՈՓՈՒԻՆՔ

Օտար ընկերակցութեանց հրամանագիրը – օրէնքը, որ հետեւանք է տագնապալի կացութեան մը, անշուշտ պիտի դառնայ օրինապահութեան նոր ապացոյց մը մեզի համար :

Ուրիշ խորհրդածութիւն մը, այս առթիւ :

Այդ հրամանագիրը չի՞ կրնար ծառայել նաեւ իբրեւ ազդակ՝ մեր ներքին կեանքի վերակազմութեան եւ կարգապահութեան :

Բաց խօսինք,— Հրամանագիրը կը տրամադրէ նախապէս արուեստական, հին թէ նոր ընկերակցութեանց համար :

Արդ, համրանք չունին մեր Միութիւնները ու կազմակերպութիւնները : Հազի մը տարի առաջ, իրաւասու իշխանութիւնը մինչեւ 150 — 200 հայկական միութիւն կը հաշուէր, միեւնոյն ատեն զարմանք յայտնելով :

Շատերը այդ միութիւններէն ծիւրեցան եւ լուծուեցան ժամանակի ընթացքին : Ուրիշներ կը հետեւն եւ կ'ներքաշուին ինչպէս աշնան տերեւները : Բազմաթիւ սակաւաթիւ են անոնք որ աճելու եւ գործելու զօրաւոր հիմքեր կը ներկայացնեն :

Այս կացութեան առջեւ, կը կարծենք թէ նոր հրամանագիրը կրնայ օդնել վերահսկողութեամբ մը կատարելու մեր հանրային կեանքին մէջ : Ուրիչ խօսքով՝ ամփոփելու եւ համախմբուելու :

Օրինակ, դժուա՞ր է միեւնոյն միութեան մէջ համախմբել համամտութեան խմբակները, թէ զօրանալու եւ թէ աւելի գործօն աշխատանքներ կատարելու համար :

Նոյնպէս, եթէ անհրաժեշտ է որ Հայր. Միութիւններ գոյութիւն ունենան, ահա պատեհութիւն մը զանոնք ամփոփելու նահանգային շրջանի մէջ, փոխանակ առանձին եւ զիւղերու, նոյն իսկ վերի կամ վարի թաղերու եւ շրջիկներու բաժնելու :

Չի՞ք ընդունիր թէ ի վերջոյ տաղտկալի կրնանք դառնալ, դատ – դատ խնդրագիրներ ներկայացնելով իւրաքանչիւր մեծ եւ փոքր, յաճախ աննշան միութեան համար :

Օրէնքին խստութիւնները մասնաւորապէս մտածել պէտք է տան երիտասարդական – լսարանական կազմակերպութեանց : Անոնց բազմազանութիւնը անպատճառ կենսունակութիւն չի նշանակեր : Ճամախ անամէջ յաւակնութիւն – նոր կամ ցաւալի թիւրիմացութիւններ են որ իրարմէ կը բաժնեն միեւնոյն պրունդին ներկայացուցիչները :

Մեր այս թելադրութիւնը կը վերաբերի նաեւ ուրիչ հանրօգուտ հաստատութեանց, «կրթասիրաց» եւ «ուսումնասիրաց»ներէն մինչեւ խնամատարական :

Հարկ է ամփոփել : Շատ ժամանակ չէ մնացած օրինական ձեւակերպութեանց կատարման համար :

Շ.

«ՓԱՌԻ» ՇԱԳԵՆԱՒԻՆ ՀՐԿԻԶՈՒՄԸ

Քննութիւնները կը չարունակուին երեք ուղղութեամբ, երեւան հանելու համար «Փառի» չոգենաւին հրկիզման պատասխանատուները : Մանաւանդ պրպտումներ կը կատարուին Նիսի մէջ, ուր անծանօթ մը դրաւոր տեղեկութիւն հաղորդած էր ոստիկանութեան, դաւադրութեան մը մասին : Վարչական եւ արհեստագիտական տեսակէտով ալ քննութիւն կը կատարուի, ստուգելու համար թէ 3 տարբեր կէտերէ միաժամանակ ծագած հրդեհը միեւնոյն պատճառէն յառաջ եկած է, եւ կամ թէ կարելի՞ էր դուրսէն կրակ ձգել : Ոստիկանութիւնը կը կասկածի թէ «Լաֆայէթ»ի, «Փառի»ի եւ ուրիշ նաւերու հրկիզումը գործն է մանաւանդ կազմակերպութեան մը, հաւանաբար օտար :

Մինչ այս մինչ այն, խիստ հսկողութեան տակ առնուած են բոլոր նաւերը : Զինուորները կը պահպանեն «Փառի»ի կմախքը, որ խրած է նաւահանգիստին առջեւ : Բացարձակապէս արդիլուած է մօտենալ ծովափին : Երեք հերքզննիչներ մէկը ծագած է փուռին մէջ, որուն դուռը փակ ըլլալով, հրչէջները կարկաղուեցան խորտակել, երկրորդը՝ սափրիչի խանութին մէջ, իսկ երրորդը՝ թէյարանին մէջ :

Մանաւանդներ կը յուսան նորէն ջուրին երեսը հանել խորտակուած նաւը, բայց գործողութիւնը երկար ժամանակի կը կարօտի :

*** Ծերակուտական Հաչէթ նամակ մը ղրկելով ծերակոյտի նախագահին, յայտնեց թէ հարցապնդում պիտի ուղղէ «Փառի»ի հրկիզման մասին :

*** Մեծ ու չքեղ անդրովկիանեան «Փառի» չոգենաւին աղէտքին մէջ նաւավարութեան հնարաւորութիւն տեսնելով, հետեւեալ խիստ եւ դառն տողերը կը ղրէ «Մաթէն» .

— կը հասկցնեն կամաց կամաց թէ մեր առեւտրական նաւատորմին ամենաղեցիկ նաւերէն մին փճացած է եղեռնագործ չարամտութեան մը հետեւանքով : Կարելի է : Ամէն բան կարելի է : Սակայն ի՞նչպէս կրնանք դիտել, թէ ֆրանսական մեծ փոխադրանաւերը միւսներէն շատ աւելի յաճախ կ'ենթարկուին, եւ ի՞նչպէս կրնանք չհարցնել մենք մեզի, թէ ինչո՞ւ համար չարաբաստիկութիւնը ոճիրը աւելի մեր նաւերուն չուրջ կը յածին քան անգլիական եւ ամերիկեան մեծ փոխադրանաւերուն չուրջ : Արդեօք պատճառը այն չէ՞ որ Անգլիոյ եւ Մ. Նահանգներուն մէջ չարագործութեան դէմ կայ վերին հսկողութիւն կոչուած բանը : Դուրսը թշնամի ունինք, հասկցանք : Բայց ներսն ալ թշնամի ունինք, եւ ամէն թշնամի մարդկային կերպարանքով չէ : Անոնք կը կոչուին Անճարակութիւն, Անհոգութիւն, Զանցառութիւն, Անկարգապահութիւն, Հեղինակութեան կամ ազդեցութեան պակասութիւն, դեկավարութեան պակասութիւն : Վերի խաւերուն մէջ ամէն ոք կը խորհի, թէ ինչպէս ընկ որ պատասխանատուութիւնը, պաշտօնները դիզէ իր անձին չուրջ : Վարի խաւերուն մէջ, ամէն ոք կը խորհի, թէ ինչպէս ընկ որ աւելի բարձր թոշակ դանձէ քիչ աշխատելով : Պատասխանատուութեան դաղափարը մեր մէջ վտանգաւոր կերպով տկարացած է : Ոճիրները գլխի իրար կ'անցընենք դիւրք մը ձեռք բերելու համար, ու երբ ձեռք ձգինք, մեր ձեռքերը ծալած կը նստինք, մեր ուղեղն ալ չի գործեր : Ինդիրը նաւերը վերաշինելուն վրայ չէ միայն, այլ հարկ է մանաւանդ վերաշինել բոլոր մեր նաւերը վարողներուն եւ քաղեցնողներուն պատասխանատուութեան զգացումը :

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՄՈՒՍՈԼԻՆԻ ԿԸ ՁԱՌԷ ՀԵԳՆԵԼՈՎ, ՐՈՋՎԷԼԹԻ ԿԻԶԸ

ՀԱԿԱՌԱԿ Է ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻ ՄԸ

Մուսոլինի ճառ մը խօսեցաւ հինգշաբթի օր, անուղղակի պատասխանելով նախագահ Րոզվէլթի կոչին : Հանախօսութիւնը տեղի ունեցաւ Կապիտոլի մէջ, ի ներկայութեան օտար պատուիրակներու որոնք յայտնեցին թէ պիտի մաս – նակցին 1942 ապրիլ 21ի իտալական ցուցահանդէսին :

Ահաւասիկ ճառին ամփոփումը .

— « Մեծ զօրաշարժի մը առաջին գործողութիւնն է որ կը կատարենք այստեղ : Թող այս բառէն իւրաքանչիւրը ինչ որ ալ ըլլայ իր բազմաթիւ մարդիկը որ վայրկեան չդադարութեանց մատնուած են այս պահուն, սահմանէն անդին : Եղածը քաղաքացիական, խաղաղ, զօրաշարժ մըն է, անդէն՝ բայց ի պահատանքի զէնքէն, սկսած 15.000 բանուորներու կողմէ : Եւ – զածը սկիզբն է ծրագրեալ ճիգի մը եւ բոլոր ազգային ուժերու համակարգութեան, որպէսզի 1942ի համաշխարհային ցուցահանդէսը արժանի ըլլայ Հռոմի, ֆաշական Իտալիոյ եւ քաղաքակրթութեանց ողիմպիականի տիտղոսին : Եթէ մենք միտք ունենայինք պատերազմը վառելու, եթէ մենք յարձակողական ծրագիրներ թխկէինք, պիտի չնուիրուէինք այսքան ընդարձակ ճեռնարկի մը,— կազմակերպում տիեզերական ցուցահանդէսի մը : Ոչ ալ մատնակցելու պիտի հրաւիրէինք ազգերը : Հետեւաբար զերազանցօրէն անարդարացնալի՝ բոլոր տեսակէտներով՝ անճնատուր ըլլալ Աւանցքին պետութիւնները ամբաստանելի աթոռին վրայ նստեցնելու փորձութեան : Նոյնքան անհեթեթ է փոխադարձ երաշխաւորութեանց տասնամեայ դրութիւնը, առանց հաշուելու այն աշխարհագրական բրդաձեւ սխալները ուր ինկած են կարդ մը անհատներ, որոնք չափազանց տարբերական ծանօթութիւններ ունին եւրոպական խնդիրներու մասին : Գալով Թելադրուած մեծ խորհրդաժողովին, որուն մէջ Մ. Նահանգները պիտի սահմանափակուին հեռաւոր հանդիսատեսներու դերով, փորձառութիւնը այս մասին դառն դասեր տուած է մեզի . մենք դիտենք թէ անյաջողութիւնը այնքան ապահով է որքան շատ անդամներ կը պտնուին : Ծանօթ հեռագրին որ եւ է պատասխան տրուի թէ ոչ, ես չեմ ուզեր փախցնել այս պատեհութիւնը, նորէն հաւաստելու համար թէ Հռոմի եւ Ա – ռանցքին քաղաքականութիւնը կը ներշնչուի խաղաղութեան եւ զործակցութեան կանոնէն : Գերմանիա եւ Իտալիա չօչափելի ապացոյցներ տուած են այս մասին : Հետեւաբար ժամանակ է լուսթեան դատապարտելու անոնք որ խուճապ կը սերմանեն, անոնք որ զուշակութիւններ կը կատարեն զղրդեցնելու ազգերու վրայ, արհեստով ճակատագրապաշտները որ մեծ դրօշով մը կը ծածկեն իրենց վախը կամ անմիտ ատելութիւնը, եւ կամ աւելի կամ նուազ անխոստովանելի չահերու պաշտպանութիւնը : Ինչ որ ալ ըլլայ, մենք չենք ազդուիր լրագրական պայքարներէն, հացկերոյթներէ վերջ արձակուած կատակներէն, մեսիական պատգամներէն, որովհետեւ կը զգանք թէ մեր խիղճը հանդիստ է եւ մենք ունինք մարդ եւ միջոց՝ պաշտպանելու համար ինչպէս մեր նոյնպէս բոլորին խաղաղութիւնը» :

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ 1913Ի ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԸ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ

Պուլկարիոյ վարչապետը, Պ. Քիօսէիվանով, չատ կարեւոր ճառ մը խօսեցաւ արտաքին քաղաքականութեան մասին, խորհրդարանի արտաքին գործերու յանձնաժողովին մէջ : Վարչապետը յիշեցնց թէ Պուլկարիա որ եւ է յանձնառութիւն չունի ո եւ է երկրի հետ եւ թէ կը չարունակէ բացարձակ չէզոքութիւն պահել : Ցետոյ խօսելով ղրացի երկիրներու մասին, յայտարարեց թէ կառավարութիւնը ամէն ջանք պիտի թափէ, Պուլկարիան վերահաստատելու համար 1913ի սահմաններուն մէջ, խաղաղասիրական միջոցներով : Պուլկարիա այս պայմանով միայն կրնայ մտնել Պալքանեան համաձայնութեան մէջ :

Վարչապետը չեշտելով Գերմանիոյ հետ եղած յարաբերութեանց կարեւորութիւնը, բացատրեց թէ միւս պետութիւնները չեն հետաքրքրուիր պուլկարական չուկայով :

Միւս կողմէ, վրդովիչ զրոյցներ կը չրջին Պուլկարիոյ դիտաւորութեանց մասին : Եուկոսլավիա եւ Պուլկարիա տրամադիր չեն այս կամ այն ճակատին յարելու : Սոֆիայէն Լոնտոն հասած լուրերը անստուգութիւն կը բուրեն , բայց անմիջական վտանգ չի տեսնուիր :

ՑԱՒՈՂ.— 1913ի սահմաններուն մէջ կը գտնուին Տոպրուճա, Մակեդոնիա, Տէտէ-Աղաճ, Գավալա եւ Էտիրնէ :

Ի՞ՆՉ ՊԻՏԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԵՒ ՀԻՒԼԷՐ

« Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի դիւանագիտական խմբագիրը կը ղրէ, թէ Հիթլէր ապրիլ 28ին չունդալից պահանջներ պիտի դնէ, նախագահ Րոզվէլթին պատասխանելու առիթով : Այս պահանջները պիտի պարունակեն նախկին գաղթավայրերու Գերմանիոյ վերադարձը :

Ֆրանսական ծերակոյտի նաւային յանձնախումբին առջեւ մանրամասն զեկոյց տուաւ ծովային նախարար Քամփինճի եւ ըսաւ .— «Ճիպրալթար անառիկ է թէ՛ ծովէն եւ թէ՛ ցամաքէն : Թանժէրի կացութիւնը այնքան ծանր չէ, ինչպէս կը ներկայացնեն թերթերը » :

Կոմս Ճիանօ յետաձգած է իր ճամբորդութիւնը Պերլին : Կ'ըսուի թէ ան ներկայ պիտի ըլլայ Ռայխստակի նիստին, չաբաթ մը վերջ, եւ կարեւոր բանակցութիւններ պիտի կատարէ Գերմանիոյ հետ : Այսօր ան պիտի տեսակցի Վենետիկի մէջ Եուկոսլավիոյ արտաքին նախարարին հետ : Այս խորհրդակցութեան մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայուի քաղաքական շրջանակներու մէջ : Կ'ըսուի թէ Իտալիա պիտի առաջարկէ ուժեղացնել իտալեւեւուկոսլաւ դաշինքը, գործակցիլ աւելի ընդարձակ սահմանի մը վրայ եւ ի հարկին զինակցիլ : Եուկոսլավիան Առանցքին մէջ առնելու ո եւ է հարց դոյութիւն չունի, ընդհակառակն՝ կ'ըսուի թէ Իտալիա այժմ ինքզինք կը նկատէ բոլոր պալքանեան պետութիւններու դաշնակիցը : «Թէլէկրաֆ» , որ արտաքին նախարարութեան օրկանն է, կը ղրէ .— «Իտալիոյ հաստատուելը Ալպանիոյ մէջ, անոր օ–

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

Պ Պ. ԿՈԹԸՌՈ ԵՒ Փ. ՏԻՒ ՎԷՌՒ ԿԻԼԻԿԻՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Ծանօթ ծերակուտական Պ. Կիւսթաւ Կոթըռօ եւ «Կիլիկիոյ խաչելութեան» գրքին հեղինակը՝ Փօլ տիւ Վէռու, որոնք Միջերկրականեան Կոմիտէին կողմէ Սուրիա զացած էին, Անթիլիաս այցելեցին, վաստք յայտնած ըլլալով տեսնելու Ծերունազարդ Կաթողիկոսը :

Ականաւոր հիւրերը ընդունուեցան Կաթողիկոսարանի ընդհ. փոխանորդ Սարաճեան եւ առաջնորդ Կարոյեան արք.ներու կողմէ : Հիւրասիրութենէն վերջ առաջնորդուեցան Կաթողիկոսին մօտ եւ անոր առին, իրենց համակրանքը յայտնելով հայ ազգին ու երկար կեանք մաղթելով Ծերունազարդ Հայրապետին :

Սիրալիր մթնոլորտի մը մէջ խիստ բարեկամական խօսակցութիւններ տեղի ունեցան : Պ. Փօլ տիւ Վէռու կը ճանչնար կաթողիկոսը, 18 տարի առաջ տեսած ըլլալով Ալէքսանտրէթի մէջ : Հայրապետը ընդունեց այցելուները հիւրասրահին մէջ եւ օրհնեց զիրենք ու յաջողութիւն մաղթեց :

*** «Լ'Օրիան» հետեւեալ տեղեկութիւնները կուտայ Պ. Կոթըռօյի մասին .— Պ. Կոթըռօ առաջին ֆրանսացի սպան է որ Պէյրութ ցամաք եջաւ 1918ին, իրրեւ հրամանատարը 29րդ վաշտին : Ականներու մէջէն անցնելով է որ հարիւրապետ Կոթըռօ անզլիական չռդենաւով մը կուգար Պրինտիզիէն , ծառայելու համար Պաղեստին — Սուրիա, Ֆրանսական զօրագունդին մէջ, հրամանատարութեամբ գնդապետ Փիէփափի :

Այդ ժամանակ կանաչ դրօշը կը ծածանէր Գասպատի վրայ... արաբական կառավարութիւն մը կը գտնուէր Պէյրութի Սէրայի մէջ : Փողոցները լեցուն էին անօթութենէ մեռած տղոց դիակներով :

Հարիւրապետ Կոթըռօ Լիբանան եւ Սուրիա մնաց մինչեւ 1919 յուլիս, իրրեւ պետը Գ. Դիւանին : Այս ձեւով մասնակցեցաւ Մերձաւոր Արեւելքի եւ Կիլիկիոյ գրաւման ու կազմակերպութեան գործին :

Ֆրանսա վերադարձին, քաղաքական ժիր գործունէութիւն մը ունեցաւ , առաւելապէս աշխատելով Ֆրանսական ազդեցութիւնը պահել Մերձաւոր Արեւելքի մէջ : 1932էն ի վեր Մերակոյտին մէջ կը ներկայացնէ Լուառ Էնֆէքրիէօրի չրջանը :

«Նահար » կը ղրէ (Ապրիլ 13).— Մարզպանի փոխանորդ ընդհանուր քարտուղար Պ. Մէյրիէ հացկերոյթ տուաւ ի պատիւ ծերակուտական Պ. Կոթըռօյի : Կոթըռօ տեսակցեցաւ ընդհանուր քարտուղար Պ. Մէյրիէի հետ, ի ներկայութեան մարզպանութեան բարձրաստիճան անձնաւորութեանց : Հանրապետութեան նախագահը հացկերոյթ տուաւ ի պատիւ Պ. Կոթըռօյի :

Այս առաւօտ , ծերակուտականը պիտի մեկնի Ալէքսանտրէթ, ուր պիտի մնայ երկու օր : Ապրիլի վերջը Ֆրանսա պիտի վերադառնայ սաւառնակով :

Պ. Կոթըռօ Պէյրութ հասաւ երկուշաբթի իրիկուն, սաւառնակով : Տեսակցելէ վերջ Ֆրանսական եւ լիբանանեան իշխանութեանց հետ, ուրբաթ օր պիտի մեկնի Պէյրութէն, երկու չաբաթի չափ քննական պտոյտ մը ընելու համար սուրիական նահանգներուն մէջ : Ապրիլ 26ին նաւ պիտի նստի, հաւաքելէ վերջ անհրաժեշտ տեղեկութիւնները Սուրիոյ եւ Լիբանանի կացութեան մասին :

Իրեն կ'ընկերանայ յայտնի օրագրող Պ. Փօլ տը Վէռու, որ մանագէտ է արեւելեան եւ արաբական խնդիրներու մէջ :

Դիւանագիտական բանակցութիւններ

Լոնտոնի քաղաքական շրջանակներուն մէջ կը հաւաստեն թէ խորհրդային կառավարութիւնը նոր առաջարկներ ներկայացուցած է Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի, զօրացնելու համար եւրոպական ճակատը նախայարձակման դէմ : Այս առաջարկները, որոնք 10 - մեայ պատասխանն են երկու պետութեանց կողմէ եղած թելադրութեանց, այժմ կը քննուին անգլիական եւ Ֆրանսական կառավարութեանց կողմէ :

Ամէն պարագայի մէջ, բանակցութիւնները կը չարունակուին 10 - մեայ – թեան եւ Թուրքիոյ հետ, ելքի մը յանգելու համար : Պոլսոյ թերթերը կը ծանուցանեն թէ արդէն իսկ համաձայնութիւն գոյացած է Անգլիոյ եւ Թուրքիոյ միջեւ :

*** Ռումանիոյ արտաքին նախարարը, որ Պերլինէն Պրիւսէլ մեկնեցաւ, Լոնտոն պիտի հանդիպի կիրակի օր, իսկ չորեքշաբթի պիտի դայ Փարիզ, բանակցութիւններ վարելու համար :

Հունգարիոյ վարչապետը եւ արտաքին նախարարը մեկնեցան Հռոմէն : Այս առթիւ հրատարակուած պաշտօնական զեկոյցը մեծ դոհունակութեամբ կ'արձանագրէ ձեռք բերուած արդիւնքը, քաղաքական թէ տնտեսական տեսակէտով :

*** Լաւատեղեակ աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ Գերմանիա նոր առաջարկներ ներկայացուցած է Լեհաստանի, զայն չեզոքացնելու համար : Հիթլէր առաջարկած է Գերմանիոյ յանձնել միայն Տանցիկը եւ ծովեզերեայ նեղ չերտ մը, որպէսզի արեւելեան Փրուսիան կապուի արեւմտեան Փրուսիոյ հետ : Ասոր փոխարէն, Հիթլէր յանձն կ'առնէ ապահովել «լեհական նրբանցքը» եւ երկարաձգել երկու երկիրներուն միջեւ կնքուած բարեկամութեան դաշնագիրը :

Առջի օր միջադէպ մը պատահեցաւ Տանցիկի մէջ : Գերմանական աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ չարագործներ քարուքանդ ըրին Գերմանի մը ապարանքը : Գերմանացին ինքնապաշտպանութեան համար զէնք պարպած ըլլալով, եօթը Լեհեր սպաննուեցան, իսկ ութերորդ մը մեռաւ : Գերման ընտանիքին բոլոր անդամները ձերբակալուեցան :

*** Եուկոսլավիոյ արտաքին նախարարը Վենետիկ պիտի երթայ այսօր, բազմանդամ պատուիրակութեան մը հետ : Իրազեկներ կը հաւաստեն թէ այս առթիւ պիտի փորձուի նաեւ Եուկոսլավիան հակաբոլշեւիկ ուխտին միացնել, ինչպէս եւ Հռոմ – Պերլրաա – Սոֆիա – Փեշթա ճակատ մը կազմելու :

*** Ռումանիոյ արտաքին նախարար Քաֆէնքու տեսակցութիւններ ունեցաւ, Հիթլէրէն զատ, Ցոն Ռիպպէնթրոփի, Հէսի եւ մարաջախտ Կէօրինկի հետ : Կը հաւաստուի թէ այս առթիւ քննած են Ռումանիոյ փոքրամասնութիւններու հարցը : Կ'ըսուի նաեւ թէ Պ. Քաֆէնքու հաւաստիք տուած է դերմանի վարիչներուն թէ Ռումանիա չեզոքութիւն պիտի պահէ եւ տրամադիր է անզլեֆրանսական երաշխիքին նման երաշխիք մըն ալ ընդունելու Գերմանիոյ : Ասոր փոխարէն՝ ուզած է իմանալ թէ ինչ է Գերմանիոյ իրական մտադրութիւնը կեդրոնական եւ հարաւային արեւելեան եւրոպայի մէջ : երկու կողմերէ տրուած լուսաբանութիւնները գոհացուցիչ նկատուած են փոխադարձաբար : Կ'ըսուի թէ Գերմանները վստահացուցած են Պ. Քաֆէնքուն, թէ Գերմանիա այժ պիտի չտայ Հունգարիոյ եւ Պուլկարիոյ հողային ահանջներուն :

ՎՂՎՈՏՈՒՅՑՈՒՄ ԽՀՀԵ

(ՊԱՏՄՎԱԾՔ ՎԵՊ)

ՊՈՂՈՍԻ ՀԱՅԿ

— ∞ —

Մեր տան մեջ ամենքս ալ կը սիրենք ու կը հարգենք մեր հայրը, որովհետև ան ալ մեզ կը սիրէ ու կը հարգէ։ Ան մեզի համար ամեն բան կ՚ընէ, ինչ որ կրնայ։ Ամեն առաւօտ, երբ մենք կ՚արթննանք, հայրիկը արդէն ոտքի կանգնած կ՚ըլլայ։ Ան կ՚ուզէ, որ մենք ալ շուտ ոտքի կանգնինք, որպէսզի ինքը մեզ հագցնէ ու լուայ։ Ան կ՚ուզէ, որ մենք ալ շուտ ոտքի կանգնինք, որպէսզի ինքը մեզ հագցնէ ու լուայ։ Ան կ՚ուզէ, որ մենք ալ շուտ ոտքի կանգնինք, որպէսզի ինքը մեզ հագցնէ ու լուայ։

Հայրիկը մեզ կը հագցնէ ու կը լուայ, որովհետև

ԿՈՒՍԱԿԱՑ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ

Հեղինակ Վ. ՊԱՐՈՆՅԱՆ

Թարգմ. Ս. Զ.

— Լսեք, ես, տասնմեկ տարեկան, ասում եմ, որ ես չեմ ուզում ինձ ստիպել ուտել այն, ինչ չեմ ուզում։

— Ես ուզում եմ, որ դու ուտես ամեն ինչ, ինչ ես ուզում։

— Ի՞նչ։

— Ոչինչ, ոչինչ։ Ես ուզում եմ, որ դու ուտես ամեն ինչ, ինչ ես ուզում։

—

դանաւային ոյժը եւ մարզուած բանակը մեծ ազդակներ են պալքան – դանուբեան շրջանի երկիրներուն համար»։

Լոնտոնի պուլկար դեսպան Պ. Մոմչիլոֆ Սոֆիա մեկնեցաւ, հաղորդելու համար իր խօսակցութիւններու արդիւնքը անգլիական կառավարութեան հետ։ Մեկնելէն առաջ դեսպանը երկու ժամուան տեսակցութիւն մը ունեցաւ արտաքին նախարար Հըլիֆաքսի հետ։

Կէօպէլս կրակ կը ցեղայ

Տոքթ. Կէօպէլս, Գերմանիոյ քարոզութեանց նախարարը, ձայնասփիւռ ճառ մը խօսելով Հիթլէրի յիսնամեակին առթիւ, անլուր նախատինքներ տեղաց ժողովրդապետութեանց հասցէին։

— «Ադոլֆ Հիթլէրի անունը աշխարհին համար կը նշանակէ քաղաքական ծրագիր մը։ Ան կը շարժի երկրագունդի վրայ լեգէոնի մը նման։ Ամանց համար ան կը նշանակէ յոյս, հաւատք եւ ապագայ։ Ուրիշներու համար՝ առարկայ էատելութեան, ստախօսութեան եւ վատոգի զրպարտութեան։ Ո՛ւ եւ է մէկը, որ Գերմանիան տեսած է անցեալին մէջ, ըսենք նոյնիսկ 1938ին, այսօր անճանաչելի պիտի գտնէ զայն։ Տարի մը առաջ էր որ Առաջնորդը լուծեց Ազատրիոյ կցումի խնդիրը։ Այսօր, Հիթլէրի ծննդեան 50ամեակին առթիւ, մենք երջանիկ ենք, որ Եւրոպայի քարտէսը փոխուած է ի նպաստ Գերմանիոյ։ Եւ այս գործը գլուխ հանուած է առանց կաթիլ մը արիւն թափելու, ինչ որ աննախընթաց է պատմութեան մէջ։ Այժմ ստեղծուած է Մեծն Գերմանիան, բառին ամենալայն առումով։ Ա՛ւելին։ Առաջնորդը խաղաղութիւն պարգեւած է կեդրոնական Եւրոպային։ Ճիշդ է, այս իրողութիւնը գործին չի գար ժողովրդապետութեանց, որոնք նախանձով տոգորուած են նացի Գերմանիոյ հանդէպ։ Ասոր համար է որ զայրացած են։ Բայց ի զուր։ Գերմանիոյ թշնամիները անզօր են, ժողովրդապետութիւնները պարզապէս ծիծաղելի դարձած են։ Գերմանիա ապահով է դէմքան սուրին ապաւինած»։

**** «Ճիօրնալէ տ'Իթալիա»ի մէջ Պ. Կայատա, Մուսոլինիի բերանը, կը պնդէ, թէ նախագահ Րոզվէլթ խորհրդակցած է Լոնտոնի եւ Փարիզի հետ, նախ քան իր հեռագիրը ղրկելը Պերլին ու Հռոմ։ «Տղայական է սպասել, որ Հռոմ եւ Պերլին հակառաջարկներ ներկայացնեն։ Հակառաջարկներ կ'ընեն այն կողմերը, որոնց միջեւ կը տիրէ հաւասարութիւն, վստահութիւն եւ փոխադարձ յարգանք։ Րոզվէլթ անվստահելի է եւ բանակցութիւն վարելու նըբբամտութիւնը չունի։ Իտալիոյ, ինչպէս Գերմանիոյ, համար հարցը կը վերաբերի արդարութեան եւ հաւասարութեան։ Րոզվէլթին ըրածը ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ Առանցքի պետութիւնները մեկուսացնել յօդուտ ծաւալականութեան եւ հակաֆաշականութեան»։ Այս տողերը գրելով հանդերձ, Պ. Կայատա կ'ըսէ, թէ այս դիրքը չի նշանակեր թէ Մուսոլինի անպատասխանի պիտի թողու Րոզվէլթին հեռագիրը։*

**** «Նիւ Եորք Թայմզ» վերլուծելով Մուսոլինիի փառասիրութիւնները Միջերկրականի մէջ, կը գրէ թէ պատմութիւնը ցոյց տուած է որ այդ փառասիրութեան զոհ գացին Ֆիլիբ Բ., Լուդովիկոս ԺԴ. եւ Նափոլէոն, եւ Մուսոլինին ալ վիճակուած է նոյն ճակատագիրը։*

ՋԱՆԱՋԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂԱՎ

ՓԱՐԻԶԻ ՀՈԳԵՒՈՐ ՏԵՍՈՒԶԻ փոխանորդ Տէքան վարդ. Ներսոյեան հինգշաբթի առաւօտ յանկարծակի հիւանդացած ըլլալով, փոխադրուեցաւ Սէն Ժողէֆ հիւանդանոցը, ուր սոիպողաբար գործողութեան ենթարկուեցաւ (ստամոքսի կեղ)։ Վերջին տեղեկութեանց համաձայն, գործողութիւնը անցած է յաջող եւ հիւանդին վիճակը լաւ է։

ՄԱՏՐԻՏԻ ՄԵԾ ՋՕՐԱՀԱՆԴԷՍԸ, որ տեղի պիտի ունենար մայիս 2ին, բայց յետաձգուած էր 17ին, նորէն յետաձգուեցաւ, այս անգամ մայիս 30ին։ Կը նշանակէ թէ իտալական զօրքը աւելի դեռ մէկ ամիս ալ պիտի մնայ Սպանիա։

ՀԻԹԼԷՐԻ 50ամեակին առթիւ, Անգլիոյ թագաւորը շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց, համաձայն միջազգային սովորութեան։ Տօնակատարութեան ամէնէն յատկանշական մասը կը կազմէր զօրահանդէսը, որուն կը մասնակցէին 50—60.000 զինուորներ։ Այս առթիւ Հիթլէր Տանցիկի պատուակալ քաղաքացի հռչակուեցաւ։

ՄԱՐՍԷՑԻի վերակազմութեան ձեռնարկելով, արտակարգ ներկայացուցիչը իր ձեռքն առաւ ամբողջ ոստիկանութիւնը, քաղաքապետութիւնը եւ քաղաքին եւեմուտքը։ Վեց ամիսը անգամ մը տեղեկագիր պիտի ներկայացնէ կառավարութեան։ Ֆրանսայի երկրորդ մեծ քաղաքը այնպիսի վիճակի մը մատնուած է որ, քաղաքապետութեան բացը 3.200.000էն (1934) 47.000.000 ֆրանքի բարձրացած էր 1937ին։

ԼԻԲԱՆԱՆի ԵՒ ՍՈՒՐԻՈՑ մէջ ալ արտակարգ միջոցներ ձեռք առնուեցան, ի նախատեսութիւն պատերազմի, մանաւորապէս պաշտպանելու համար բազմամարդ կեդրոնները։ Կազարդել զիմակը կ'արժէ 7 սուրբիական ոսկի։

ՊԵՐԼԻՆի մէջ երկու հոգի զլխատուեցան լրտեսութեան յանցանքով։ Կեդրոնացման երեք նոր կայաններ պիտի հաստատուին, ի նախատեսութիւն պատերազմի։

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ կարգ մը հրամանագիրներ ալ վաւերացուց, ի խնդիր ազգային պաշտպանութեան։ Այս առթիւ երկկ զիշեր ձայնասփիւռ ճառ մը խօսեցաւ եմտական նախարարը։ Նոր հրամանագիրները կը տրամադրեն տուրքեր՝ վճարումներու վրայ, ներքին փոխառութիւն մը, չափաթական 45 ժամ աշխատանք՝ պետական պաշտօնեաներու համար եւն.։

ՀԱՄԱՁՕՒԱՎԱՐ կուսակցութիւնը որոշեց տօնել մայիս 1ը, համաձայն աւանդութեան։ Այս առթիւ կեդր. Կոմիտէն քննեց նաեւ միջազգային կացութիւնը եւ զոհունակութեամբ արձանագրեց որ ընկերվարականները հաւանութիւն յայտնած են միացեալ ճակատ կազմելու։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ կառավարութիւնը պատերազմական պիտոյքներու նախապարտութիւն մը հաստատեց, անոր գլուխը դնելով եռանդուն նախարար մը, Պըրճին, որ 52 տարեկան ազատական մըն է եւ քանի մը լեզուներ գիտէ։ Պատերազմի միջոցին կը ծառայէր Անգլիոյ Ապահովութեան տեսչութեան մէջ։

ԱՐՏԱՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐ Պ. Պոնէ առջի օր ճառ մը խօսելով Փարիզի ամերիկեան ակումբին մէջ, ջերմ զոհունակութիւն յայտնեց նախագահ Րոզվէլթի ձեռնարկին առթիւ եւ փառաբանեց Ֆրանքեւամերիկեան բարեկամութիւնը։

ԳԵՐՄԱՆ ճամբորդական սաւառնակ մը, որ 12 ճամբորդ կը տանէր Փարիզէն Պերլին (11ը գերմանացի եւ 1ը Ֆրանսացի լրագրող մը), Պերճքայի վրայէն անցնելուատեն հետապնդումի ենթարկուեցաւ պելժ սաւառնորդներու կողմէ։ Գերման սաւառնակը վար իջաւ եւ խուզարկութեան ենթարկուեցաւ։ Բեռոյ Թոյլ տրուեցաւ, որ չարունակէ իր ճամբան։

ՔԱՆԹՈՆի վերազրաւման համար չինական բանակը կատաղի յարձակումներ կը գործէ։ Տեղի կ'ունենան արիւնահեղ կռիւներ։ Ճափոնցիները ստացած են մեծաքանակ օդնական ուժեր։ Կ'ըսուի թէ Զինացիները ետ առած են 500 քաղաքներ։

ԵԴՈՒԱՐԴ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՀ, 48 rue de la République, Marseille

Tél. Colbert 74—51, 47—32

Ծտար գրաճներու փոփոխութիւն, ջեքեր կը տրուին ամէն եղբոր համար։ կը գնենք եւ կը ծախենք ոսկի դրամներ։

ՀԱՒ ԳԱՑՄԱՃԵՐ.

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ ԵՒ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ ԵՒ ԾՐՋԱՆԻ ՀԱՑՐ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ ԿՈՂՄԷ

23 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին միւնչեւ մինչեւ կէս գիշեր

PETIT JOURNALի ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, **21 Rue Cadet**, ՄԷԹՐՕ **Cadet**

ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ ՍԻՓԱՆ ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱՀԱԽՈՒՄԲԷ ԸՆԿԱՎԱՐԱՒԱԾՔԱՄԲ Պ. ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ

ԿԸ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒԻ

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՄԵԼԻՔՆԵՐԸ

Ղեկավարութեամբ դերասան Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆի, կը մասնակցին՝ ծանօթ դերասանուհի Օր. Ա. ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ, Տիկիններ Ք. ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ, Ե. ՔԻՒՐՆԷՐԵԱՆ, Պ. Պ. Գ. ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ, Ա. ՍԱՐԱՖԵԱՆ, ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆ, ՄԱՆՈՒԱՇ, ԴԵՐՋԱՀԵԱՆ եւ ՊԵՐՃ։

Երաժշտութիւնը կը վարէ դերասան Մ. ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ, մասնակցութեամբ Օր. ԱՑՏԱՑԻ (դաշնակ) եւ Պ. ՓԱՓԱԶԵԱՆի (ջութակ)։ Ներկայացումէն վերջ, յայտնի պարուհի

ՕՐ. ԱՍԻԼԵ ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ

(որ պարած է հնդիկմահարաճաններու պալատներու մէջ եւ արժանացած մեծ գնահատանքի), կը պարէ դասական եւ հնդկական պարեր։

Mlle ADELIA ROMANO (Գարսէլոնայի օփերայէն) ԿԸ ՊԱՐԷ ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐ

Հայկական եւ եւրոպական պարերու համար ԱՐԾԱՆԹԻՆԵԱՆ նուագախումբ, իրենց տարազով, ղեկավարութեամբ ԳԱՐԻՕ – ԳԱՆԴիի։ Ճոխ պուֆէթ ժողովրդական դիներով։ Մուտք՝ 10, 15 եւ 20 ֆր.

Տոմսերը կը ծախուին՝ Ք. Նալպանտեան. 43 rue Richer փարիզ (9), «Ցարաց»ի խմբագրատունը, Հրանտ Ումմուէլ գրատունը, 51 rue Mr. Ie Prince, Ս. Չալուածեան, 4 rue AIexandrie, փարիզ (2) եւ ճանդէսին օրը կիշէն։

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՍԱՓՐԻԶ ՇԱՀՊԱԶԵԱՆԻ ԿՈՂՄԷ

ՈՒՐ ՊԻՏԻ ՅՈՒՅԱԴՐՈՒԻՆ ԻՐ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐԸ

կազմակերպիչը հասոյթը կը նուիրէ Հ. Ե. Միութեան, որ ստանձնած է սոյն հանդէսին հովանաւորութիւնը։

Տեղի պիտի ունենայ 29 ԱՊՐԻԼ 1939, ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐ, ԺԱՄԸ 10ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՑՍ

HOTEL NAPOLEON BONAPARTEի ՇՔԵՂ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ 38, Avenue Friedland (Etoile)

Բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ պիտի պատուեն իրենց ներկայութեամբ այս երեկոյթը։

Գեղարուեստական բաժնին սիրայօժար կը մասնակցին՝ Պ. ՇԱՀՊԱԶԵԱՆի հրաւէրով

Madame Régine LORIAC (Opéra Comique), Mlle. Denise KAIROF (Bouffes Parisiens), Mlle. Yvonne GALLI (Radio Cité), Mlle. BROWN (Danse Espagnol), Mlle. ROSIC (Danse classique), Madame Dolorès MORENO (Danse, de l'Opéra de Barcelone):

ԸՆՏԻՐ ՕՐԿԷՍՏՐ.— Առաջնակարգ երաժիշտներ, ղեկավարութեամբ CARIO CANTIի

եւ մասնակցութեամբ տաղանդաւոր երաժիշտ SOULIO FALCONի։ *Պիտի բաժնուի քոթիյեոն՝ ձրի*

ՄՈՒՏՔ 20 ՖՐԱՆՔ ԵՐԵԿՈՑԹԻ ԶԳԵՑՍԸ ՊԱՐՏԱԻՈՐԻԶ էկազմակերպիչը չանք չէ խնայած պարահանդէսին յաջողութեան համար

Տոմսերը կը ծախուին՝ Պ. Շահպազեանի մօտ, 45, Rue St. Placide, Paris Tél. LIT 22 - 18 Հ. Ե. Միութեան Տունը, 8, Rue Bossuet, փարիզ

Դասախօսութիւն

Ֆ. Կ. Խաչի Շրջ. Վարչութեան գործիչներու պատրաստութեան դասախօսութիւնը 22 Ապրիլ, կէսօրէ վերջ ժամը 5ին Բարեգործականի շէնքին մէջ, 8 rue Roshe կը խօսի Պ. ԱՍՏՂԻԿ։

ՅԵՐԵԿՈՑԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած ՊԱՆԵՒՕ-ՔԱՇԱՆԻ ԿԱՊՈՑԱՑ ԽԱՉԻ Մ.-ՓԻԼԻՊԻՆ կողմէ Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՏԱՍՆԱՄԵԱԿԻՆ եւ իր ՀԻՆԳԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ

23 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4էն կէս գիշեր

173 *Ավընիւ Արիսթիտ Պրիանի սրահին մէջ*

կը խօսի ՀՐԱԶ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժին.— կ'երգեն՝ Տիկ. Մ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ, Օր. Ա. ԳԱՎԻԶԵԱՆ, Օր. ՕՍՄԱՆՃԵԱՆ, հայկական պարեր եւ խմբերգներ սանասարեանցիներու կողմէ. ղեկավարութեամբ Պ. Մ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆի։ Կը նուագէ թաւջոտ ԴԱՐԳԻՆ ճագի ընկերակցութեամբ։

Մատչելի պիւֆէ Մուտք 6 ֆրանք

Շաղ. միջոց.— Մէթրօ ցանֆէրէն առնել Ռոպէնսոնի ուղղութիւնը եւ իջնել Պանեէօ։

Թատերական ներկայացում

ԱՆԱՐԱՏ ՅԼՈՒԹԵԱՆ ՔՈՅԵՐՈՒ ՍԱՆՈՒՀԵԱՑԻ ԿՈՂՄԷ

23 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3,30ին Պէշիկթաշլեան սրահին մէջ, 26, Rue Troyon, Sèvres, մէթրօ Sèvres

կը ներկայացուին՝ ՇՈՒՇԱՆ ՎԱՐԴԵՆԻ եւ ՍՈՒԼԼԱՆ ՄԱՇՈՒՏ ԵՒ ԱՌԱՒ-ՓԱՌԱՒ ՍԱՐԳԻՍԸ (զաւեշտ)

Տոմսերու գիներ՝ 10 եւ 7 ֆր.։

Այլ մի ընկերներու գեղեցմանին

Անիէր. Պուաթյոնպի «Արամ» ընթակոմիտէն կազմակերպած է այլ մը Ապրիլ 11-24ի առթիւ՝ մեռած ընկերներու գերեզմաններուն, կիրակի 23 Ապրիլ, կէսօրէ վերջ ժամը 2,30ին։

Կը խնդրուի բոլոր ընկերներէն եւ համակիրներէն ներկայ ըլլալ։ Հաւաքատեղի՝ Դաֆրը-ռուէի հրապարակը։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՊԱՆԵՒՕ – ՔԱՇԱՆԻ կամաւորներու եւ Մարտիկներու Միութեան ընկերները եւ համակիրները կԵԴՐ. ՎԱՐ – ԶՈՒԹԵԱՆ կողմէ ժողովի կը հրաւիրուին այսօր, 22 Ապրիլ, Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, Ակումբի սրահին մէջ։ Ներկայ կ'ըլլայ ԳՆԴ. ՏԻԳՐԱՆ ԲԱԼԴԱՍԱՐԵԱՆ։

ՊԱՏԱՐԱԳ-ՀԱԳԵՒԱՆԳԻՍՏ

Պուլվար Օսման Ճէն Լուիի հոգաբարձուները կը ծանուցանէ թէ կիրակի 23 Ապրիլ, Թաղիս Ս. Ցաքոբ մատրան մէջ պիտի մատուցուի պատարագ եւ հոգեհանդստեան արարողութիւն, 1914ի մեծ եղեռնի նահատակաց յիշատակին։

Կը հրաւիրուին Թաղիս բոլոր հայրենասէր ազգայիններըզ

ԱՊՐԻԼ 11Ը ՇԱՎԻԼԻ ՄԷՋ

22 Ապրիլ, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին Դպրոցի սրահը Մասնակցութեամբ եկեղեցական ընկերութեան, Շավիլի Հ. Ը. Դ. «Արդութեան խումբի, Համազգայինի եւ Ֆ. Կ. Խաչի Մ. Ֆիլիպեան կը խօսի Պ. Վ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժին՝ տեղւոյն «Րաֆֆի» խումբին կողմէ եւ կենդանի պատկեր (Ալիշան-Րաֆֆի)

Օթօպուսով իջնել Մէրի։

ՊՕՐՏՈՅԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ ԱՐԱՐԱՏ ՄԻՒԹԵԱՆ եւ մասնակցութեամբ Հ. Ը. Դ. ՄՈՒՐԱՏ ԽՈՒՄԲԻ եւ Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Մասնաճիւղին

23 Ապրիլ, կիրակի ժամը 3,30ին Հ. Ը. Դ. «Բարսեղ Շահպազ» կուսքին մէջ, Սըճնոն։ Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ։

ՍԷՆԹ ԷՔՒԷՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Ազգ. Միութեան

23 Ապրիլ, կիրակի առաւօտ տեղւոյն ժատրան մէջ տեղի պիտի ունենայ հոգեթիանգիստ նահատակաց յիշատակին, կէսօրէ վերջ հանդէս սկեզնոյն տեղը։

ԱՊՐԻԼ 11Ը ՊՕՄՈՆԻ ՄԷՋ (ՄԱՐՍԷՑԼ)

կազմակերպուած Հ. Ը. Դ. ՎԱՐԱՆԴԵԱՆ ԿՈՄԻՏԷԻՆ կողմէ

Պոմոնի վարանգեան սրահին մէջ

կիրակի 23 Ապրիլ, կէսօրէ վերջ ժամը 3ին

կը խօսին Պ. ՓԱՑԼԱԿ ՍԱՆԱՍԵԱՆ եւ ուրիշներ

Նոյն օրը առաւօտուն Պոմոնի ժատրան մէջ հոգեհանգիստ եւ պատարագ կը հրաւիրուին Պոմոնի եւ քաղաքի հայ հասարակութիւնը անխտիր։

“ ՇԻՐԱԿ ”

Արեւելքի միակ իսկական օղին է։ Անզուգական, Անմրցելի, Աննախընթաց։ Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժաբեր, պատրաստուած զուտ չամիչի գինեքարէ։ Թող հայ առեւտրական սեղանին զարդ։

RESTAURANT des DIAMANTAIRES

60, RUE LAFAYETTE, PARIS (9) **Tél. PROV. 78-14**

Մէթրօ **Cadet** եւ **Pelletier**

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ԱՐԱՄ ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ

ուր պիտի գտնէք ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ։ Անարատ օղի, առատ աղանդերներով։

Մեր մասնագիտութիւնն է ՇԻՇ ՔԷԿԱՊ եւ ՏՒՕՆԷՕՐ ՔԷԿԱՊ, ամէն երեկոյ արեւելեան նուագախումբ։

Ամէն երեկոյ արեւելեան նուագախումբ

(Քէմանչէիստ) ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ — *(Ուտ)* ԲԱՐՈՒՆԱԿ — *(Քանոնէք)* ՀԱՅԿ

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆի ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆի ԿԱՊՈՑՆԵՐ ՌՈՒՍԱՑՈՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Լոնտոնէն, Փարիզէն եւ Փրահայէն կ'ուղարկենք՝ բրդեղէններ, կօշիկներ, ճերմակեղէններ, Քրիքոներ եւայլն, ամենաաժան գիներով։ կը տանձնենք նաեւ յաճախորդներու կողմէ գնուած ապրանքներու առաքումը։ Փափաքողներուն կը ղրկենք բրդեղէններու նմոյշները եւ մանրամասնութիւններ։

Կ'ուղարկենք դիւրատար (portatif) **Underwood** *մեքենաներ։ Ռուսական տառերով, ամենաժան գիներով։*

Գիմել՝ American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber

Tél. Opéra 67-77

Le Gerant : H. STEPHAN

Imprimerie A-DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme :. Paris (13)

ՅԱՌԱՋԸ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 376.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : GOBelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵԼԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40ֆր.
Անգլիա եւ Իռլանտա	185 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ամերիկեան Երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ԿԻՐԱԿԻ 23 ԱՊՐԻԼ DIMANCHE 23 Avril 1939

ԺԵ ՏԱՐԻ — 15e Année No. 4022

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԱԻԵԼԻ ՔԱՆ ԵՐԲԵՔ

Ամփոփուելու անհրաժեշտութիւնը կը բացատրէինք երէկ, աչքի առջեւ ունենալով օտար ընկերակցութիւններէ կազմուելիք օրէնքը (հրամանագիրը ապրիլ 12ի)։

Անշուշտ այդ հրամանագրին սպասելու ստիպուած չէինք, կարգի դնելու համար մեր ներքին կեանքը, որ չատոնց կը կարօտի լուրջ վերակազմութեան մը, չըսելու համար վերազնահատում։

Նոր հրամանագիրը չի կաշկանդեր սահմանադրական ազատութիւնները,— ընկերակցութիւն, ժողով, մամուլ եւն։ Այդ մարին ալ բացառիկ օրէնքներ կրնան հրատարակուիլ, եթէ իսկապէս պէտք պատերազմը, զոր կանխելու համար զերազոյն ճիգերը կը թափեն օրուան վարիչները։

Թողո՞ւնք մօտաւոր կամ հեռաւոր ապագան, դալիքը, եւ մեր ուշադրութիւնը կեդրոնացնենք եղածին, անմիջականին վրայ։

Եւ այդ անմիջականն ալ ամփոփենք մեր նեղ սահմանին մէջ, — այն ինչ որ կը կոչուի հայկական կեանք։

Ինչո՞ւ անհրաժեշտ է համախմբել, ամփոփել մեր ճիգերը, թէ ընդհանուր գործունէութեան եւ թէ ընկերակցութեանց կազմութեան մէջ։

Նախ՝ անոր համար որ իսկապէս ցիրուցան վիճակ մը կը ներկայացնէ մեր հանրային կեանքը, այս երկիրին մէջ, կամ այլուր։

Եռանդ չի պակսիր, ոչ ալ ձեռներէցութիւն։ Կազմակերպուելու, գործելու տենդը միշտ ալ զօրաւոր է եղած այս ժողովուրդին մէջ։ Մանաւանդ հիմա որ ոչ միայն հեռու ենք սեփական հողէ, այլ եւ կտրուած՝ մեր մինուճար հայրենիքէն։ Թերեւս օտարականներ լուր ունին Երեւանի անցուդարձէն, մենք ոչ իսկ բարեւագիր մը, թերթ կամ դրականութիւն կրնանք ստանալ, առանց բացառիկ միջոցներու։

Պետական հրամանագիրներէն առաջ, միայն այս պարագան բաւական էր արթնցնելու մեզ։ Մղելու կեդրոնաձիգ եւ ծաւալուն կազմակերպութեանց։

Այո՛, խանդաղատանքի արժանի են այն բոլոր միութիւններն ու կազմակերպութիւնները որ կը գործեն այս գաղութին մէջ, 1922էն ի վեր (նախապէս եղածները ժամդոյն բաներ էին, եկեղեցի, Ազգասիրաց եւն.)։

Բայց, ահա օրուան կացութիւնն ալ, միջազգային թէ հայկական, կուգայ յիշեցնել թէ եղածը կիսկատար է եւ անբաւական։

Այսպէս, բազմաթիւ եւ գոյնզգոյն միութիւններ եռանդ կը վատնեն համանման գործերու համար, Երիտասարդականներէն մինչեւ Հայրենակցականները։ Եւ առ հասարակ բոլորն ալ թոյլ ըլլով, իրենց իւղովը կը տապկուին։

Միւս կողմէ, հաւանական է որ նոր հրամանագիրը վհատեցնէ շատերը, եւ իրարու եռեւէ լուծուին զանազան հանրօգուտ կազմակերպութիւններ։

Ուրեմն, անհրաժեշտ է քով քովի գալ, եւ կեդրոնացնելով ճիգերը, փրկել, աւելի հաստատուն վիճակի մը մէջ դնել այն կազմակերպութիւնները որ ապացուցած են իրենց գոյութեան իրաւունքը։

Տեսակէտի կամ դաւանանքի տարբերութիւններ միշտ ալ կրնան գոյութիւն ունենալ։ Մեր տարապիր եւ ցիրուցան բազմութիւնները ոչխարի հօտ չեն, որպէսզի համախմբուին միեւնոյն փարախին մէջ, իրրեւ բարի քրիստոնեաներ։

Բայց, մենք վստահ ենք թէ շատ մը տարբերութիւններ ինքնին կը հալին, կանխակալ կարծիքներն ու թիւրիմացութիւնները կրնան ուղղուիլ, եթէ ուղենք լրջօրէն ըմբռնել կացութեան պահանջները։

Օրինակ, ի՞նչ բանի կը ձգտին երիտասարդական Միութիւնները, անոնք որ կանգնած են ազգային դեռնի վրայ, — վառ պահել ազգութեան եւ հայրենիքի գաղափարը, սերտել Հայոց պատմութիւնն ու դրականութիւնը, պատրաստուիլ դառնալու արժանաւոր քաղաքացիներ եւն.։

Դժուա՞ր է 25 – 30 հոգինոց տասը միութիւններ վերածել երկու - երեքի, այս դեռնին վրայ, երկու – երեք, նոյնիսկ հինգ անգամ բազմապատկելով անդամներուն թիւը։

Նոյն հարցումը, նաեւ, Հայրենակցականներու մասին։ Ինչո՞ւ անոնք չհամախմբուին վեց նահանգներու վրայ, առանձին չքմեղներ համարելով նաեւ Կիլիկիան եւ Սեւ Ծովը, եթէ ճակատագրուած է որ տակաւին պիտի չարունակենք ծննդավայրերու կապել ազգային ամբողջութիւնը։

Դարձեալ, ունինք բազմաթիւ եւ բազմազան հաստատութիւններ եւ միութիւններ՝ նոր սերունդին վերկութեան համար— կրթական ճակատ — ինչպէս եւ դժբախտներու, հիւանդներու, աղքատներու հոգածութեան համար — խնամատարութիւն։

Վերակազմելով, ամփոփելով հանրային գործունէութեան այս ճակատները եւ դեռ ուրիշ ցիրուցան ձեռնարկներ ու ճիգեր, կը կարծենք թէ ճամբան հարթած ի՛ըլլանք նաեւ հիմնական հարցին, կեդրոնական ղեկավարութեան համար,— Ազգ. Ժողովոյ։

Մինչեւ հասունցած է այս խնդիրը, որ ճիւաղը երկբոդական արժէքը ունին աչքիս։ Պահպանջ՝ նախաձեռնութիւնն է։ Գոնէ՛նք ամէնէն գործնական եղանակը՝ այդ նախաձեռնութեան, քանի որ ժամանակը մեզի չպատաւէ, եւ նոր անակնկալներ միշտ ալ հաւանական են։

Այս գործը կատարած չէ ոչ պատերազմի վտանգին, ոչ ալ օրուան օրէնքներուն հետ։ Նոյն իսկ այդ պարագաները կը հարկադրեն որ գլուխ մը անենանք մենք, այս երկրին մէջ, մեր տուներ կազմել դնելու եւ ապագային ինքնապաշտպանութիւնը ամրապնդելու, ապահովելու համար։

Ինչո՞ւ չէ, օր մը կառավարութիւնը ինք կրնայ պահանջել այդպիսի գլուխ մը։

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

15 ՄԻԼԻՈՒՆ ՖՐԱՆՔ ԵԻՍ ԱՋԳ. ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՐԻՒՐԻՆ ՄԷԿ ՏԱՒՐՔ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ
քաց ի հացէն, կաթէն եւ թերեւոյթէն

Պաշտօնաթերթը երէկ առաջ հրատարակեց 39 նոր հրամանագիր – օրէնքներ, որոնք սահմանուած են նիւթական աղբիւրներ ճարելու ազգ. պաշտպանութեան, միեւնոյն առեն կանոնաւորելով աշխատանքը եւ բազմապատկելով ռազմական արտադրութիւնները։ Հրամանագիրները կը տրամադրեն նաեւ կարգ մը խնայողութիւններ, կրճատումներ եւ տուրքի զեղչեր։

Նոր հրամանագիրները մեծ մասով խմբագրած է ելմտական նախարարը, Պ. Փօլ Ռէյնօ, որ ձայնասփիւռ ճառ մը խօսեցաւ այս առթիւ, ուրբաթ գիշեր, նոր զոհողութեանց հրաւիրելով ժողովուրդը, յանուն Ֆրանսայի շահերուն, ազատութեան եւ խաղաղութեան։ Նախարարը ամէն բանէ առաջ կ'ուզէ 17 միլիառ ֆրանք ճարել, զոյգելու համար այն ծախքերը որ եղած են նոյեմբերէն ի վեր, ազգ. պաշտպանութեան համար։ Միեւնոյն առեն կ'ուզէ ամբարձնել պետական դանձին վիճակը։

Իրրեւ եկամուտի աղբիւր, հասատատուած է սպառազինութեանց տուրք մը հարիւրին մէկ, առեւտրական վճարումներու վրայ, ամսէ ամիս, նման դրոշմառութեանց կամ արտադրութեան տուրքին։ Այս տուրքը սկիզբ պիտի դանձուի մայիս 1էն սկսեալ։ Նոր տուրքին ենթակայ են յաճախորդին կողմէ եղած բոլոր վճարումները, բացի ի հացէն, կաթէն եւ լրագիրներէն։

Ցեղոյ, խիստ միջոցներ ձեռք պիտի առնուին, հարկային խարդախութիւնները սանձելու համար, մասնաւորապէս ստուգելով եկամուտի սխալ յայտարարութիւնները։

Ուրիշ հրամանագիրներ կը տրամադրեն.—

1.— Ապահովել քաղաքացիներու պաշտպանութիւնը պատերազմի առեն։

2.— Ապահովել կազարգել դիմակներու բաշխումը։

3.— Խափանել կասկածելի քարոզութիւնները՝ օտար դրամով։

4.— Ազգ. վիճակահանութիւնը երկարաձգել մինչեւ 1942 յունուար 1 (նախապէս պարմանաժամ որոշուած էր մինչեւ 1940 յունուար 1)։

Գործառնութեանց տուրքը 9 առ հարիւրէն 3ի կը զեղչուի այն գործառնութեանց մէջ որոնց համար 9 առ հարիւրը չատ ծանր եկած է, օրինակ՝ երկրագործական արտադրութիւնը եւն.։

Ուրիշ հրամանագիր մը նկատելով որ Փարիզ քաղաքին եւ Սէնի նահանգին հարիւրամեայ կարգադասքը չի համապատասխաներ ներկայ կացութեան, կ'անջատէ խորհրդակցական լիազանութիւնը եւ գործադիր լիազանութիւնը, զօրացնելու համար ժողովներու եւ նահանգապետին իրաւասութիւնները։

Հրամանագիր մըն ալ չեղեալ կը հռչակէ կարգ մը հանրօգուտ շինութիւններ (ճամբաներ եւն.), 500 միլիոն ֆրանք խնայելով քաղաքային շինութիւններէն եւ 150 միլիոն՝ ճամբաներու բարեկարգութեան պլուխէն։

Կարգ մը հրամանագիրներ խիստ կրճատումներ կը կատարեն պետական դանձին ծախքերէն, խաղաղութեան առեն։ Այսպէս, կը ընդունի այն պետական նպատակները (տարեկան երկու միլիառ ֆրանք), որ յատկացուած էին ալբոլի վերարտադրութեան բեռը թեթեւցնելու համար։ (Այս ծիւղին մէջ 1200 միլիոն ֆրանքի բաց մը յառաջ եկած է)։ Կը ընդունի նաեւ ցորենի գերարտադրութեան համար սահմանուած նպաստը, իբր երեք միլիառ ֆրանք։

Պիտի կրճատուի նաեւ պետական պաշտօնեաներու թիւը, մէջն ըլլալով երկրամուղիներու պաշտօնեաները։

Առժամապէս պիտի կախակայուի շաբաթական 40 ժամուան աշխատանքի օրէնքը, սովորական աշխատանքը սահմանելով 45 ժամ։ Յաւելուածական վճարումը պիտի ըլլայ աւելցած հինգ ժամուան վրայ։ Այս կարգադրութեամբ կարելի պիտի ըլլայ կրճատել չատ մը պաշտօնեաներ՝ թէ պետական առպարէզին եւ թէ կարգ մը ճարտարարուեստական մէջ։ Դիւրութիւններ պիտի ընծայուին յաւելուածական աշխատանքի համար, մասնաւորապէս ազգ. պաշտպանութեան հաստատութեանց եւ հիմնական ճարտարարուեստներու մէջ։ Միւս կողմէ, միջոցներ ձեռք առնուած են, որպէսզի գործաւէրները չկարենան իրենց քմահաճոյքին համաձայն գործ տալ կամ բանուոր արձակել։

Մասնաւոր հրամանագիր մը կը տրամադրէ սահմանափակել սպառազինութեանց ճարտարարուեստներու մէջ եղած չահերը։ Այս առթիւ ալ տուրքը պիտի հաստատուին, 50, 80 եւ նոյնիսկ 100 առ հարիւր, տարապարման չահերու վրայ։ Ազգ. պաշտպանութեան համար գործող հաստատութեանց չահերը որ եւ է պարագայի մէջ պիտի չկրնան անցնիլ 10 առ հարիւրը։

Պիտի զեղչուի արտօնագրի (փաթանթ) տուրքը։ Հրամանագրով մը, այն հարկատուները որ ենթակայ են ճարտարարուեստական եւ առեւտրական չահերու տուրքին, ի հարկին նաեւ արհեստաւորները (արթիզան) արտօնագրի տուրքին վրայ զեղչ պիտի ստանան 10 առ հարիւր՝ 1940ի համար, իսկ 20 առ հարիւր՝ յաջորդ տարիներուն համար։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ՁԱՌԸ

Ելմտական նախարարը իր ճառին մէջ բացատրելով նոր հրամանագրին պարտադրած զոհողութիւնները, չէշտեց թէ կացութիւնը կը պահանջէ աւելցնել ֆրանսական ուժը։ Այս առթիւ չէշտեց թէ չնորհիւ հինգ ամիսէ ի վեր ձեռք առնուած միջոցներու, Ֆրանսա պատրաստ է դիմադրաւելու կացութեան.

— « Տանջէսթրս ամիսէ ի վեր, մեծ յաղթանակներ տարուեցան Եւրոպայի սրտին վրայ։ Այդ յաղթանակները տարուեցան չնորհիւ մեր հակառակորդներու զինագործարաններուն արտադրութեան։ Մենք տեսանք ամբողջ երկիրներ որ պատմութեան նկուղներուն մէջ կ'քան։ Զինարշաւի թափը կ'ուժգնանայ ամէն օր։ Անոնք որ յառաջխաղաղութիւն մը ստացան, ըսին,— « Մենք պիտի աւերցնենք այդ յառաջխաղաղութիւնը, պիտի ամրապնդենք այդ վերադանգութիւնը» ։ Ֆրանսա, ինչպէս իր գաղնակիցը՝ Անգլիա, պատասխանեցին որոշելով մեծ ճիգ մը փորձել։ Այդ ճիգը 15 միլիառ պիտի արժէ մեզի։ Հարկ է 15 միլիառ

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ 1913Ի ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԸ

Ինչպէս հաղորդած էինք երէկ, Պուլկարիոյ վարչապետ Քէօսէիվանով յայտարարեց թէ կառավարութիւնը կը պահանջէ 1913ի սահմանները։ Այս հողային պահանջները հետեւեալներն են.—

Ռումանիայէն՝ հարաւային Տոպրուճան, 3000 քառ. մղոն տարածութեամբ։

Յունաստանէն՝ Մէսթա եւ Մարիցա գետերու միջեւ ընկած հողամասը, 3250 քառ. մղոն, եւ ելք դէպի Եգէական ծով (Տէկէ Ագաճ-Քաւալա)։

Եուկոսլավիայէն՝ Սթրումիցայի հովտանը, 1000 քառ. մղոն։

Վարչապետը չէշտեց թէ Պուլկարիա այն առեն միայն պիտի մտնէ իր դրացիներուն՝ Թուրքիոյ, Յունաստանի, Ռումանիոյ եւ Եուկոսլավիոյ պալքանեան դաշինքին մէջ, երբ իր պահանջները գոհացում գտնեն։ Միայն Տոպրուճայի վերադարձը չի գոցացներ Պուլկարիան։

*** «Թան »ի թղթակիցը հետեւեալ կերպով կը ներկայացնէ Պուլկարիոյ վարչապետին արտասանած խօսքերը, սահմաններու մասին.—

Խօսելով դրացի երկիրներու հետ եղած յարաբերութեանց մասին, վարչապետը յայտարարեց թէ կառավարութիւնը ամէն չանք պիտի թափէ, խաղաղ համաձայնութիւններով Պուլկարիան «վերահաստատելու համար իր նախկին սահմաններուն մէջ, ընդգրկելով մանաւանդ Հարաւային Տոպրուճան եւ Թրակիան»։ Այդ պայմանով միայն Պուլկարիա կրնայ մտնել Պալքանեան համաձայնութեան մէջ։

*** Զրոյց չրջան ընելով թէ Պուլկարիա կարգ մը հողային պահանջներ ներկայացուցած է Ռումանիոյ, Պուքրէշէն կը հաղորդեն թէ այդպիսի պահանջ ներկայացուած չէ։

Անգլո-Թուրք բանակցութիւնները

«Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի դիւանագիտական թղթակիցը կ'ըսէ, թէ Մեծն Բրիտանիա այժմ ի վիճակի է իր երաշխաւորութեան տակ առնելու նաեւ Թուրքիան։ Անգարայի մէջ անդլո-թուրք բանակցութիւնները դոհացուցիչ կերպով կը չարունակուին, եւ կը մնայ այժմ կարգադրել միայն քանի մը փոքր խնդիրներ։

Ուրիշ աղբիւրէ մը կը հաղորդեն թէ երկու երկիրներուն միջեւ եղած տարաձայնութիւնը աւելի չատ երեւութական է քան իրական։ Լոնտոնի մէջ չատ լաւ կ'ըմբռնեն թէ Թուրքիա երկու հիմնական նպատակներ կը հետապնդէ, իր արտաքին քաղաքականութեան մէջ։ Թուրքիա ամէն բանէ առաջ կ'ուզէ որ կացութիւնը ամրապնդուի Պալքաններու մէջ, յետոյ կ'ուզէ որ ներկայ զոյավիճակը պահպանուի Մօտաւոր Արեւելքի եւ արեւելեան Միջերկրականի մէջ։ Անդարա կը չանայ այս երկու նպատակներուն հասնիլ հնարամտութեամբ եւ յամառութեամբ, այսպէս մեծ դեր մը կատարելով Եւրոպայի բարեկարգութեան պահպանման մէջ։

Նոյն աղբիւրին համաձայն, Անգլիոյ եւ Թուրքիոյ միջեւ կատարուած խոսակցութիւնները բանակցութիւններ չեն, այլ խորհրդակցութիւններ, ճշդելու համար ազդու գործակցութեան մը մանրամասնութիւնները, այն պարագային երբ ընդհարում մը սպառնայ Մօտաւոր Արեւելքի եւ արեւելեան Միջերկրականի։

*** Թուրք մամուլը կը չարունակէ լարուած ուշադրութեամբ եւ մտահոգութեամբ հետեւիլ Եւրոպայի մէջ կատարուած բանակցութիւններուն։ Հիւսէյին Ճահիտ երկար խմբագրականի մը մէջ պարզելով միջազգային տագնապը եւ մանաւանդ Պալքաններու կացութիւնը, կ'եզրակացնէ.

— « Ռումանիոյ եւ Գերմանիոյ միջեւ կնքուած համաձայնութիւնը խիստ հիմնական յանձնառութիւն մըն է։ Գերմանիա նիւթական մեծ չահեր կ'ապահովէ եւ երկու երկիրներուն միջեւ հաստատուած տնտեսական չահագրգռութեանց կարգին, կրնայ քաղաքական մերձեցում մը եւ բարեկամութեան աղբիւր մը յառաջ բերել։ Մինչդեռ Ռումանիոյ եւ Յունաստանի երաշխիք տուող արեւմտեան պետութիւնները, փոխարէնը ոչ մէկ չահ ձեռք չեն բերած։ Գիտենք թէ ասիկա իրր բարեգործութիւն չեն ըրած, այլ Ռումանիոյ եւ Յունաստանի անկախութիւնն ու յարատեւութիւնը անոնց ալ չահերուն համապատասխանելուն համար է որ այսպիսի յանձնառութեան տակ մտան։ Բայց մինչ յանցանք մը կրնա՞յ համարուիլ երկու երկիրներու կենսական չահերուն իրաբոս պատշաճիլը։

Անգլիացիներու եւ Ֆրանսացիներու երաչխիքը, Պերլին – Հռոմ առանցքին երեւութապէս յայտարարած ուղղութիւնն ու նպատակը խանգարելու համանք չունի։ Ընդհակառակն, Պալքաններու մէջ անդորրութիւն ու ամրապնդում ստեղծելու պիտի ծառայէ։ Պերլին – Հռոմ առանցքը, որ կը հաստատէ թէ նոյն նպատակին, այսինքն խաղաղութեան եւ անդորրութեան պահպանման կողմնակից է, եթէ այս խնդրին մէջ գժգոհութեան ապացոյց մը ցոյց տայ, աշխարհը պիտի գտնուի հանելուկի մը առջեւ զոր կարելի չէ բացատրել տրամաբանութեամբ»։

*** Ուրիշ թուրք հրապարակագիր մը կը գրէ «Սօն Փոստա» թերթին մէջ, «Պատերազմի խեթը» խորագրին տակ.

— « Պատերազմը, յօդացաւի խեթի մը նման, Եւրոպայի մէկ կողմը թողլով միւս կողմին կը կառչի։ Պալքաններու մէջ չկրցաւ տեղ բռնել, հիմա Միջերկրականի մեզմէ հեռու անկիւնները կը թափառի։ Եթէ Սպանիա դռնուած իտալական զօրքերուն ձիպրալթարի ամրութեանց մօտենալը, գերման փոքր նաւատորմին սպանիական ջուրերուն մէջ ռազմախրօճ կատարելը՝ վերջին եւրաշխաւորութեան հրովարտակներուն դէմ ցոյց մը չեն, Եւրոպայի վախը դարձեալ գլխուն պիտի գայ։

Դպրոցական տղաքն իսկ սորված են թէ, Անգլիոյ բազկերակը թանկագին է։ Ձիպրալթարի, Մալթայի, Սուէզի, Աէնի եւ Սինկափուրի նման հինգ կէտերը, «Կայսրութեան ճամբայ» կոչուած այս երակը առողջ վիճակի մէջ պահելու համար մէլիառներ ծախսուած են։ Միմիայն Սինկափուրի ամրութեանց 10 միլիոն անգլ. ոսկի ծախսեցին։ Երկու մեծ պետութեանց ծովային ուժէն զերակչիռ նաւատորմն ալ, պահակի դերը կը կատարէ այս ճամբուն վրայ։ Աւստրալիոյ հանքերը, Հնդկաստանի ոսկիները, Եգիպտոսի դանձերը այս ճամբով Լոնտոն կը հասնին։ Այս պատճառաւ, Մանչէն մինչեւ Դեղին ծով երկարող ճամբուն վրայ անգլիական կարաւաններուն ճամբան կտրողներուն դէմ ինքզինքը ապահոված է։ Հակառակ այս ապահովութեան, եթէ Իտալիա եւ Գերմանիա ձիպրալթարին սպառնալու ձեռնարկեն, պատերազմը հայծակի արագութեամբ եւ իր ամբողջ սարսափովը պիտի պայթի »։

ԳՐԱԿԱՆ ԱՍՈՒԼԻՍ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՆԴՐ ԳԵՐՄԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Պիզմարք, Գերմանիոյ երկաթեայ վարչապետը 1871ի չլացուցիչ յաղթանակներէն վերջ կը յայտարարէր.

— «Այս յաղթութիւնները կը պարտինք մեր նախակրթարաններու ուսուցիչներուն»։

Պիտի չսխալէր կարծեմ, եթէ իր վճիռը ամբողջացնէր աւելցնելով — «... կը պարտինք միանգամայն գերմանի բանաստեղծներուն։»

Արդարեւ, գերման գրականութեան յատկանշական դիծերէն մին ալ իր ժողովրդական, ազգային չունչն է։ Երկու հարիւր տարիէ ի վեր գերման գրականութիւնը կը ծաղկի երկրի քաղաքական վերելքին հետ զուգընթաց, ազգային լարը ամէնէն հնչեղ եւ կենսական լարն է եղած տեւտոն-Լան քնարին։

Ամէն գերման բանաստեղծ,—ու ամէն գրագէտ հոն բանաստեղծ է նախ եւ առաջ եւ մինչեւ վերջն ալ,— ինքզինքը սահմանուած կը զգայ ազգային կոչումի մը, գրեթէ պարտականութեան մը,— հրահրել, միշտ վառ պահել ազգային գիտակցութիւնը եւ հայրասիրութիւնը ժողովուրդի բոլոր խաւերուն մէջ։

Հրաւորը տաղերու եւ հայրենասիրական բոցավառ ոգեմերգներու եր-կիրն է Գերմանիա։ Երկիր մը ուր ցեղային բոլոր աւանդութիւնները, պատմական բոլոր յիշատակները չահագործուած են գրականօրէն, ազգային զգացումի հրայրքը միշտ տեն-դի աստիճանին վրայ պահելու համար։

Պատմական որոշ շրջաններու մէջ, գրական այդ միտումը աւելի սուր չէ՞ մը կ'առնէ եւ կը յանգի աւելի կրքոտ արտայայտութիւններու։ Ա-ն անգամ որ քաղաքական դէպքեր, — արտաքին սպառնալիք, ներքին ճնշումներ,— կը մթագնեն հորիզո-նը, գերման բանաստեղծը մրրկահա-ւի նման կը բարձրանայ վեր,կը հնչե-ցնէ ահազանգը,կը լանայարսել հան-բային խղճմտանքը, արու երգերով, պոռ չեչտերով արծարծել բարոյա-կան կորովի բոլոր թաքուն ակերը։ Երգեր՝ որոնք կը թնդան չեխորի նը-ման, կը չառաչեն ինչպէս դրօշը փո-թորիկին դիմաց։ Երգեր՝ որոնք խը-րախոյս են կամ բողոք, դաժան կամ խանդավառ՝ պարագային համա-ձայն։ Գերման հայրենասիրական քը-նարերգութիւնը ամբողջ ԺԹ. դարու ընթացքին ներընչած է նաեւ ուրիշ ազգեր, ինչպէս և մեզ։կը բաւէ յիշա-տակել Դորպատեան սերունդը։

Գրական այս աւանդութեան ծա-դումը փնտռելու համար հարկ է եւս երթալ մինչեւ Շիլլէր։ «Երիտասար-դութեան» այս բանաստեղծը ու թա-տերագիրը, որուն գործերը տոգոր-ուած եր հայրենիքի, անկախութեան, ազատութեան, մարդկային եսի ան-բռնաբարելիութեան խոչդով, մին-չեւ այսօր ալ իրենց թարմութիւնը պահած են։

ԺԹ. դարու առաջին տասնամեակը մանաւանդ ամէնէն մոլեգին շրջանն է գերման մարտական, ազգայնուչ գրականութեան։ Երկիրը իշնալով Նափոլէոնի կրունկին տակ, գերման ժողովուրդին արժանապատուութիւ-նը վիրաւորուած էր։

Առաջին հակազդեցութիւնը սկսաւ գրականութենէն։ Ընդվզումի, մաքառումի տենչէն մղուած հոյլ մը հայրենասէր երգիչներ, որոնք ի վերջոյ «Ազատութեան բանաստեղծներ» անունը պիտի կրէին։ Առնո՛ Արնտ, Քնօրները, Ուիլքէրը թողած են բազմաւար երգեր, որոնք դար մը վերջն ալ տակաւին կրնան սառած ոսկորները տաքցնել։ Այդ շրջանէն կը մնայ «Գերմաններու հայրենիք» (Տէր Տոյչըն Ֆաթէրլանտ) հանրածանօթ երգը, որ մարզաբէական նախազգացումն է կարծէք գերման ցեղի այսօրուան տիրապետութեան ձգտում-մին։ Հոգ բանաստեղծը կը հարցնէ.

— «Ո՞րն է աշխարհ Գերմանիա...

Եւ ըսելէ վերջ թէ Գերմանիան մի-այն Փրուսիան, Սաքսոնիան, Դանու-բէն մինչեւ Պալթիկ փռուած երկիրը չէ, չէ նաեւ Աւստրիան, Զուիցերիան կամ Թիրոլը, այլ այդ ամէնը միա-սին, ու ատոնցմէ վեր բան մը, կը չարունակէ.

«Ո՞րն է աշխարհ Գերմանիա...
Ես այդպէս կ'անուանեմ այն մեծ
երկիրը
Ուր, որքան հեռու որ կը հնչէ գեր-
ման լեզուն,
Ու երկինք կ'ուղղուին իր երգերը,
Այդ է որ ըլլալու է...
Ու այդ, ով խրոխտ Գերման,
Ֆուկինդ անուանէ ...

Արնտ, այս տողերուն երգիչը, իր քերթուածով արդէն աւելի քան մէկ դար առաջ նախատեսած էր այսօր-ուան նացի Գերմանիոյ երեւակայած քարտէսը։

Այդ շրջանի բնորոշ գիրքէն՝ «Զրա-հակուռ հնչեակներ», ահաւասիկ կը-տոր մը.—

«Ի՞նչ կը կռես դաբբին»։— կը կը-
ռենք շղթաներ, շղթաներ»։
— Այդ շղթաներուն մէջ դուք ինք-
ներդ պիտի կալանուիք։
«Ի՞նչ կը հերկես, մշակ»։— «Ար-
տը՝ հունձքի համար»։
— Այո, բերքը թշնամիիդ, իսկ տա-
տասկն ալ՝ ինձ համար»։
«Ինչի՞ նշան կ'առնես, որսորդ»։—
Եղջերուին։
— «Այո, ինձ ալ պիտի որսան այդ եղ-
ջերուին նման»։
«Ի՞նչ կը հիւսես, ձկնորս»։— Ուս-
կան ձուկերուն համար»։
— «Բայց մահուան ցանցէն ո՞վ պի-
տի ազատէ ինձ»։
«Ի՞նչ կ'օրօրես դուն, անմուն մայր.
— «Զաւակս»։
— «Այո՛, որպէսզի օր մը մեծնայ
ու թշնամիին դրօշին տակ իր հայ-
րենիքը հարուածէ»։
«Եւ ի՞նչ կը գրես, դո՛ւն, բանաս-
տեղծ։— հրավառ գիրերով,
— Ես կ'արձանագրեմ ամօթը իմ, եւ
իմ ժողովուրդիս,
Որ չուզեր խորհիլ իր սեփական
ազատութեան մասին»։

Գերման բանաստեղծներու հայրե-նասիրական աւիւնընորեւ ոգեմաչունչ նոպայ մը անցուց 1840 թուականնե-րուն, երբ անգամ մըն ալ խանգար-ուեցան Ֆրանսայի եւ Փրուսիոյ յա-րաբերութիւնները։

1840ին, Մէհմէտ Ալի, Եգիպտոսի արկածախնդիր փաշան, ըմբոստա-ցած էր կեդրոնի, Բ. Դրան դէմ։ Ան պատրաստութիւնը կը վայելէր Ծը-րանսայի, մինչ Անգլիա դէմ էր փա-շային անջատողական այդ շարժումին։ Արդ, Մեծն Բրիտանիա յաջողեցաւ ցարը, Փրուսիան եւ Աւստրիան իր կողմը շահիլ եւ Լոնտոնի մէջ գաղտ-նի համաժողով մը գումարել տալ, ուրկէ Ֆրանսան մեկուսացուած էր։ Այս լուրը վիրաւորեց Ֆրանսայի ար-ժանապատուութիւնը։ Կիրքերը ար-թնցան, Թիէր, օրուան վարչապետը, զինուորական միջոցներ ձեռք առաւ եւ կը յուսացուէր թէ այս առիթով Ծրանսա պիտի կարենայ վերագրաւել Հռենոսեան ափերը, զոր կորսնցու-ցած էր 1815ի պարտութենէն վերջ։

Գերագրգռուած այդ մթնոլորտին մէջ գերման բանաստեղծները անգամ մըն ալ հնչեցուցին իրենց բոցահեղ չիփորը, անոնք արտայայտութիւնը եղան հանրային ցասումին։ Նիքոլա Պէքքը հրատարակեց իր «Ծօյչըն Ռայն» գիրքը (Գերման Հռենոսը), ուր կ'արձակէր պատմական կարգա-խոսը.— «Զի զօլըն ին Նիխթ հապըն, աչն Ֆրայըն տօյչըն Ռայն» — «Ա-նոնք պիտի չունենան ազատ, գերման Հռենոսը»։ Ալֆրէտ տը Միւսէ պա-տասխանեց.— «Մենք ունեցած ենք, ձեր գերման Հռենոսը»։ Այդ պահուն է որ Շնէքընպուրկէ յօրինեց իր նշա-նաւոր քերթուածը, «Վախթ ամ Ռայն», որ երգի վերածուած,— «Պա-հակը Հռենոսի վրայ» — դարձաւ Գերմաններու զինուորական քայլերգ-ը 1870ին եւ 1914ի պատերազմի օ-րերուն։

Ահա այդ ռազմաչունչ երգին առա-ջին տունը.—

« Ահա կը հնչէ մարտակոչ մը,
գոռ՝ որպէս ոլոտում, նման զէնիթի
շաչիւնի, նման ալիքներու մռնչիւ-
նիճ։

— Դէպի Հռենոս, դէպի գերմանա-կան Հռենոսը... Ո՞վ կ'ուզէ ըլլալ Պա-հակը Հռենոսի ափին։

— Անփոյթ եւ անդորր եղիր, սիրե-լի հայրենիք, ամուր եւ սիգապանծ կեցած է Պահակը Հռենոսի ափին»։

Երկար պիտի ըլլար թուել հայրե-նասիրական այն նոպաները զոր գեր-ման գրականութիւնը ապրեցաւ ԺԹ. դարուն ընթացքին։ Գերման բանաս-տեղծութիւնը ծանրաչափի նման դիտցած է արձանագրել, նախատեսել ազգային խռովքի եւ ելեւէջները։

1871ի յաղթանակներէն չլացած, գերման գրականութիւնը պահ մը դի-նուելութեան տագնապ մը անցուց, որ երկար տեւեց, ի վնաս ճշմարիտ ար-ուեստին։ Այդ շրջանին ամէնէն հըզ-չակաւոր ու ժողովրդական դրողը կը նկատուէր Վիլհելմ Ռուէ, որ պահ մը իր պատմական տրամաներով մաղ-նիացուց հանրային կարծիքը եւ ու-չադրութիւնը։ 1881ին իր առաջին տրաման —«Կարոլոսականները»—բե-մական յաղթանակ մը եղաւ եւ քաջա-լերեց դինքը շարունակելու իր մշա-կած հայրենասիրական այդ սեռը։

Պատմական այդ տրամայով Վիլ-հելմ կը ջատագովէր սա գաղա-փարը թէ գերման նոր կայսրութիւնը 10 դարու ճիգերու արդիւնքը եւ եզ-րակացութիւնն է, թէ անոր ներկայ գրութիւնը հիմնուած եւ հիմնաւոր-ուած է պատմական իրաւունքով մը։ Եւ թէ միակ բանաւոր իրաւունքը, որ կը գերազանցէ միւսները պատմական իրաւունքն է, հաստատուած անցեա-լի փաստ – իրողութեանց, ուժերու յարաբերութեանց վրայ։

Վիլհելմեան տրաման պատկե-րազարդումն էր Պիզմարքեան հայե-ցողութեան,— « Ուժը գերադաս է իրաւունքէն» եւ կը ցոլացնէր Գերմա-նիոյ տիրական ոգին։

Անհրաժեշտ է մեր օրերուն դալ, անգամ մը եւս ականատես ըլլալուն դրականութեան ցեղապաշտ խմորու-մին։ Հիթլէրականութիւնը ճշմարիտ սեւեռում մը տուաւ դրական կեան-քին։ Պիրկ, այլասերած հակակշռի մը ձեւը առած է տակաւ։ Գերման դրա-պէտը կամ պէտք է նուիրուի տի-րող վարչաձեւի աչխարհահայեաց-քին, կամ պէտք է լռէ։ Բոլոր ըմ-բոստ կամ անկախ դէմքերը այսօր ա-պատառած են արտաքսման։

Գրական աչխարհի մղիչ ազդակը պատկերացնելու տեսակէտով հափազանց պերճախօս է պատմական տրամաներու այն սեռը, որ ներկայիս կը տիրակալէ գերման բեմին։

Այդ սեռի վարպետն է Հանս Ժօհսթ, որուն տրամաները կ'օգտագործեն շարժանկարի արհեստը,— այսինքն կարճ տեսարաններու շարունակու-թիւն մը ուր կարուկ, չեչտ ասուլիս մը կը զօրանայ լոյսի եւ յարդարանքի համապատասխան կիրարկումով։ Հանս Ժօհսթ չափազանց տիճամիէ թատերագիր մըն է, որ կը համարուի գերմանիոյ Գերմանիոյ խորհրդանշական դէմքը։

Իր ամէնէն յատկանշական գործն է իր պատմական տրման «Շլակէթբըր» մէկը գերման արդի բեմի յաղթա-նակներէն, զոր կարելի է նկատել ազ-գային թատերախաղը։

Շլակէթբըր գերման երիտասարդ մըն էր որ Ֆրանսական զինուորական էչխանութեան կողմէ դնդակահար-ուեցաւ, որովհետեւ կամուրջի մը վը-րայ ռումբ դրած էր, պատճառ ըլ-լալով ծանր պայթումի մը։ (26 մա-յիս, 1923)։ Հիթլէրական Գերմանիան զայն բարձրացուց ազգային հերոսի մը աստիճանին։

Հանս Ժօհսթի տրամային մէջ Շլա-կէթբը կը ներկայանայ ծայրեսական առաքինութեանց մարմնացումը, բեմ կը ներկայանայ նաեւ իր նչանածը — Սլեզքանտրան — որ վերջին վարա-գոյրին դուրս կը խոյանայ, կուչ ուղ-ղելով միլիոնաւոր վրիժառուներու, որոնք Գերմանիոյ պատիւը պիտի վե-րականգնեն։

Այս գործը, որ ձօնուած է Հիթլէ-րը, ոչինչ կ'աւելցնէ անշուշտ գերման հանճարի իրական ձեռքերուն վրայ, բայց վիթխարի է իր դերը, իբրեւ ազդակ մը հանրային կարծիքը բռնա-վառելու։

Փ. ՍԱՆԱՍԱՐ

ՀԱՅԿԱԿ, ԱՐՄԵՆԱԿ

Ապրիլ։ Անամպ ու կապոյտ երկին – քի գաղջ ծոցէն՝ արեւը սերմ կը թա-փէ։ Երկիրը թեւերը բացած կ'ողջա-ւուրէ զայն հուր տենչանքով։ Եւ գարնան անոյշ հովիկը կուգայ կեան-քի երգերով։

Գիշատիչ ամայութիւնը՝ որ արիւն կը հոտի՝ կը տիրէ լռութեան հետ։ Երդիքներ կան՝ որ իրենց տեղը իջած են, անձրեւին եւ ձիւնին անխնամ մնալէն։ Կիսովին կանգուն չէնքեր՝ ուր ա-պաստաններ են թուրք գաղթական-ներ։ Անոնք՝ լեցուն մառաններու ա-ռատ պաշարները հատցնելէ վերջ՝ կը քակեն տունին տախտակեայ մասերը, ու կը գործածեն իբր վառելափայտ։ Եւ յաւիտենական աւերակներու կը վերածեն հայկական անտէր թաղե-րը։

— Հայկակ, Արմենակ...

Լսելի եղաւ կանացի ձայն մը, հո-ռոմնոց փողոցի ներքին դռիններէն։ Եւ երկու մանուկներ՝ որ փլատակնե-րուն նորաբոյս կանանչութեան մէջ արեւուն տակ կը խաղային, իրենց դլուխները ձայնին կողմը դարձու-ցին։

Քանի մը հայ արհեստաւորներ, ըն-տանիքներով մնացած են հոն, ուր սրդէն կը բնակին սակաւաթիւ Քոյ-ներ ու Քաղդէացիներ, որոնք ազատ հռչակուած են, 1915ի ահազանգէն։

Պզտիկները քիչ առաջ դուրս ելան։ Այնքան տաղտկալի է ներսը։ Շա-տունց, ամխներէ ի վեր բանտար-կուած են, տունին չորս պատերուն մէջ, օդի եւ արեւի կարօտ։ Պաղընկեր-ներ ալ չկան։ Բոլոր բարեկամ մանուկ ղէմքերը մոռցուեցան արդէն։ Եւ հետզհետէ անհնարին անձկութիւն մը երկաթէ օղակներով կը սեղմէ անոնց հոգեկան աչխարհը։

Մեծ եղեռնին յաջորդող առաջին գարունն է։

Քաղաքէն դուրս՝ ծաղկած ծառեր, երգեցիկ թռչուններ, դալարագեղ մարմանդներ։ Զառիվարներէն վազ – վազուն ջուրերուն խոխոջը, խայտա – ղդէտ միջատներու տենդոտեռու – զուռը մարգին վրայ, անծեղներուն, ծիծառներուն սլացիկ ոստիւնը ճիւղէ ճիւղ՝ քնութեան վերածնունդը կը փառաբանեն։

Սակայն, բոլոր այս չքեղութիւննե-րուն դէմ յանդիման, տեղ տեղ՝ ուր արեւը չէ թափանցեր, ծառաստան – ներուն մութ ու խիտ անկիւնները, ժայռերուն, մամռոտ քարերուն տակ, արիւնը թաց է տակաւին։ Եւ հողմա-վար ոսկորներուն խշրտուքներ կը լսուին, կէս գիշերին ...։

Կնոջական ձայնը, դարձեալ կրկ – նուեցաւ, երկար ու դորովոտ չեչտե-լով։

— Արմենակ, Հայկակ.

Ասոնց մեծը, որ հազիւ վեց տա – րեկան կար, փոքրիկի ձեռքէն քաչե-լով՝ կը թախանձէր.

— « Երթանք, մաման մեզ կը կան-չէ»։

Կրտսերը կը դժկամակէր։ Հագ – ուած էին միատեսակ, — կապոյտ դդնոցներ, նարնջադոյն երիզներով։ Ծրագրեր ու դուրգուրոտ մօր մը կա-թոգին խնամքը կը փայլէր անոնց քնքոյչ անձերուն վրայ։ Առատ մազեր կը ծածկէին իրենց պայծառ ճակատ-ները, ուր անմեղութիւնը հրեչտակո-րէն կը սաւառնէր։ Անհոգ ու զուարթ՝ ինչպէս երկինքի թռչունները, ծա-ղիկներու մէջ մոլորած թիթեռնիկնե-րը կը հալածէին, ապրիմ մեռնիմներ-ու փունջեր կը կապէին։

Աչխոյժ ու թրվռուն՝ անոնք կը նը-մանէին զոյդ մը այծեամի ձագերուն։

Նոյն պահուն, դաժան մարդ մը կը դեգերէր այդ տեղերը։

Հասակը բարձր, դէմքը թուխ ու անգոյն, փոսը ինկած աչքերը խո – րացնին ու անգութ էին։ Հագուած էր պարզ, առօրեայ վայելչութեամբ։ Պաչտօնական ո եւ է հանգամանքէն ներկայացներ իր ընդհանուր արտա – քին ձեւերը։ Միայն հեռուէն դիտող ա՛ր պիտի նկատէր որ, բաւական առե-ւէ ի վեր հոն էր ան. եւ մանրակրկիտ ուչադրութեամբ, պզտիկներու չար – ժումներուն եւ խօսքերուն կը հետե – ւէր։ Հետզհետէ մօտեցեր էր անոնց, երբ այս վերջիններէն մանտրիկ քա-լերով դէպի գոհը կը յառաջանա – յին։

Երթունքներուն վրայ կեղծ ժպիտ մը, ձայնին մէջ ընտանի չեչտ մը դը-րած՝ մաքուր հայերէնով մը խօսէր ընտանեցաւ անոնց հետ։ Հարցումնե-րուն։

— Եղբայրներ էին։ Մեծը՝ Հայ – կակ, պզտիկը՝ Արմենակ։ Հայր ու-նէին, սիրող, ներող։ Իսկ այն ձայն որ տուող կինը իրենց մայրն էր, որ այն-քան անձկութեամբ կը հանէր։

Ծօսղը Հայկակն էր, քաջալերուած անծանօթին համակրական հետա – քրքրութենէն՝ մանկական յատուկ չաղակրատութեամբ կ'ըսէր, կը կրկ-նէր.

— «Աղբարիկս կուլայ... ամէն օր դուրս ելլել կ'ուզէ, մաման չի ձգեր։ Կը վախնայ... կը վախնայ որ կը յա-փչտակեն, կը տանին մեզ, եւ... ինչ-պէս եղան դրացի Տիրանն ու վահա-նը ... կը մեռցնեն ...։

Հոս կանգ առաւ Հայկակը, եւ ախ-րութեամբ՝ իր պզտիկ ցուցամատովը մատնանչեց դուռ մը, որ դոց էր, եւ դռիհին մուտքին բերանը կը մնար։

Եւ վայրկեան մը վերջ դարձեալ չա-րունակեց, աւելի աչխոյժով.

— Տունին մէջ դպրոց կը խաղանք։ Ես սորվեցայ հեգել, գրել։ Արմենա-կը ծոյլ է... մինակ ա եւ բ գիրերը կը ճանչնայ... ես շատ բան գիտեմ. հայրիկին անունը... մամայիս անու-նը. իմս... ամբողջը կը գրեմ ...

Իր մեծախօսկութենէն զոհ ու եր – ջանիկ, թեւը երկարեց ու գրկից եղ-բայրը, եւ երկուքը մէկ ցատկեցին ու դռիհին վերջին տանը առջեւ կեցան։ Դուռը կիսաբաց էր։ Օտարականին աչքերը կարմրեր, այլափոխուեր է-ին։ Եւ վայրագօրէն կատաղի ա-նարկովը կը նմանէր անօթի գայլ մը, որ բնազդն ունէր փարատելու վարանքէն դուրս մնացած միամիտ պառները։

Պզտիկներու խօսակցութեան ձայնը մօրը ականջը ինկաւ։ Սարսռաց։ Ու նախազգացում մը ակից հոգին։ Եւ մէկ չունչով վազեց, ու դրան սեմին վրայ կանգ առաւ։

Իր չփոթ եւ ահարեկ նայուածքը ճանչցաւ պիրկ անծանօթը։ Եւ սար-սափի ճիչ մը արձակեց։

— Միւսի հազարապետ Շէվքի պէկն էր, Տիգրանակերտի հայութեան ա-րիւնարբու դահիճներէն, թուրք վար-ժապետացոյի հայերէն լեզուի նախ-կին ուսուցիչը, եւ վերջերս քաղաքա-պետը։

Ի՜նչ չարաչուք հանդիպում ...

Իր ծնողքը, ազգականները, հաղար-ներով ժողովուրդ անոր հրամանով սպանդ քչուեր էին։ Ձիւաղային հնարքներով մահուներ ձգած էր խուճապահար, հալածական թոր-մուքիւններու մէջ, ենթարկելով զա-նոնք դժոխային, նուրբ տանջանքնե-րու ...

Իր ամուսինը՝ վարպետ զինագործ՝ ողջ պահուեր էր, աչխատելու համար զինուորական արհեստանոցին մէջ, ինչպէս նաեւ ուրիշ Հայեր՝ զանազան արհեստներով։ Դաւանափոխ, անուա-նափոխ ընելէ վերջ՝ ընտանիքներով ապահովուած էին մահուան վտան-գէն։

Մայրութեան զգացումէն չնչա-հար, տարաբախտ կինը գրկեց, իր զոյգ առոյգ զաւակները, եւ կուրծքին

Այդ միջոցին հասաւ կաթողիկոսա-րանի նուիրակը, որ Նըսրէի կողմէն հրաւիրում էր կաթողիկոսին մայր-քաղաք։

Վեհափառն այլեւս երկար խոր-հուրդներէ չսպասեց։ Նա որոչեց հե-ռանալ Գառնի։ Ուստի հրամայեց գե-րդ սարկաւագին ձի նատել իսկոյն եւ չտապել ամբոցը՝ բերդակալին ու թագուհուն իւր գալուստը յայտնե-լու, Նա մտածում էր ելնել վանքէն հինց միեւնոյն գիչերը, որովհետեւ համոզուած էր թէ Ոտիկանը, նուի-րակի վերադառնալուց յետ, զօրք կ'ուղարկէ անշուշտ իրան կալանա-րելու համար։

Գերդ սարկաւագը փութաց վեհ-փառի հրամանը կատարելու։

Այդ լուրը յուզեց Այրիվանքի մի-րանութիւնը։ Շատերն սկսան տրտն-ջալ, բայց կաթողիկոսին դէմ դնել, թիւն յայտնել չհամարձակուեցան, որովհետեւ տեսնում էին որ Դրան և-պիսկոպոսը նոյնպէս լուռ է։ Այդ ը-նելիկօպոսը նոյնպէս լուռ է։ Այդ նը-շան էր թէ՝ նա յոյս չունի ազատ Հայրապետի վրայ ազդելու, որովհե-տեւ երկիւղն ամէն կողմից պաչարել էր նրան։

(Շար.)

— Դու այդպէս ինչո՞ւ կարծում, սրբազան եղբայր, հարցրեց կաթողի-կոսը։

— Նա զօրք կ'ուղարկէ եւ այն ժա-մանակ, երբ հեռացած կը լինես, Տէր։

— Բայց այդ ժամանակ նա չի կա-րող կալանաւորել ինձ։

— Կը կալանաւորէ եւ կը կոտորէ Այրիվանից միաբանութիւնը... ծան-րութեամբ յարեց սրբազանը։

Կաթողիկոսը հասկացաւ եպիսկո-պոսի դիտողութեան նչանակութիւնը եւ լռեց։

— Բայց դու, սրբազան, մի վայր – կեան առաջ ասացիր թէ Ոտիկանը չէր կարող գրաւել Սիւնիքը, եթէ նը-րա իչխաններին չկալանաւորէր, խո-սեց կաթողիկոսը բողոքական լուռ – թիւնից յետոյ։

— Այո՛, Վեհափառ Տէր, ասացի։

— Ուրեմն նա մեր կաթողիկոսա – րանն էլ կը գրաւէ, եթէ ինձ ձերբա – կալէ։

— Անշուշտ։

— Եւ երբ ես այստեղ մնամ, այդ միեւնոյնն է թէ մատնեմ ինձ Նըսրէ-պահիճներին։

Եպիսկոպոսը չպատասխանեց։

— Այո՛, Վեհափառ Տէր։

— Ի՞նչպէս լիազօր այդ, հարցրեց կաթողիկոսը երկիւղածին։

— Ոտիկանը կանչեց իւր մօտ կա-թողիկոսարանի վերակացուին եւ պատուիրեց նրան հրաւիրակ ուղար-կել այստեղ...

— Իմ հետեւից, այնպէս չէ՞։

— Այո՛, Վեհափառ Տէր, Քեզ հրա-ւիրելու համար։

— Ի՞նչ ունի ինձ հետ Ոտիկանը, Սահակ սրբազան, կասկածաւոր եղա-նակով դիմեց կաթողիկոսը եպիսկո-պոսին։

— Ատածուն է միայն յայտնի, Տէր, պատասխանեց սրբազանը։

— Վերակացուին ասել է թէ՝ կա – թողիկոսը իւր կաթողիկոսարանում պիտի նստէ եւ ոչ թէ լեռներում ամ-րանայ, յարեց սարկաւագը։

— Նա ուրեմն դիտէ՞, թէ ես ո՛ր – տեղ եմ գտնւում։

— Այո՛, Վեհափառ Տէր։

Կաթողիկոսի գոյնը թռաւ։

— Եթէ ես այստեղից չհեռանամ, նա այսօր կամ վաղը զօրք կ'ուղարկէ իմ հետեւից, ասաց Հայրապետը դի-մելով եպիսկոպոսին։

Վերջինս լուռ էր։

ԳԷՈՐԳ ՄԱՐՋՊԵՏՈՒՆԻ

(ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԷՊ)

Գրեց՝ ՄՈՒՐԱՑԱՆ

— Նըսրը եկել է արդէն Դուին, կապած բերելով իւր հետ Սիւնեաց Սահակ եւ Բագրէն մեծ իչխաններին, որոնց եւ դրել է քանուում։ Նա կալա-նաւորել է նոյնպէս Դըւնոյ Հագարա-յի իչխաններին՝ թուով քառասուն հոգի, ասաց սարկաւագը։

Կաթողիկոսը երկիւղից այլագու-նեց։ Կապկալները յայտնի եւ նչանա-ւոր իչխաններ էին. ի՞նչպէս կարող էր Նըսրը կալանաւորել նրանց, մա-նաւանդ Դըւնոյ իչխաններին, որոն-ցից ոմանք Ամիրապետի սիրելիներն էին։ Այդ նչան էր թէ Ոտիկանը հը-րահանգներ ունի ստացած հալա – ծանքներ յարուցանելու։

— Ո՞ւր եւ ի՞նչպէս կալանաւորեց նա Սիւնեաց իչխաններին, հարցրեց կաթողիկոսը սարկաւագին։

— Ոտիկանի Նախիջեւան եղած ժամանակ, ասաց սարկաւագը, հաք-ցէն իչխանն ընծաներով եկել էր նրա մօտ եւ բողոքել իւր եղբօր Սահակի դէմ, իբր թէ վերջինս զրկել է իրան ժառանգութիւնից ևխնդրում էՆըսրին օգնել, վերադարձնել իրան հայրենի ժառանգութիւնը։ Ոտիկանն ուրա-խութեամբ ընդունում է Բագրէնի խնդիրը եւ հրաւէր ուղարկում Սա-հակ իչխանին՝ գալ իրան այցելու-թեան։ Վերջինս կասկած չունենալով Նըսրից, ընծաներով գալիս է նրա մօտ։ Ոտիկանը երկու եղբօրն էլ սի-րով պահում է Նախիջեւանում մի քանի օր եւ ապա առաջարկում նրանց հետ միասին գնալ Դուին, որպէսզի այնտեղ վերջացնէ նրանց ժառանգու-թեան գործը։ Իչխանները համաձայ-նւում են։ Բայց հէնց որ եղնում են Սիւնեաց Նահանգից եւ հասնում Գը-

— Դու այդպէս ինչո՞ւ կարծում, սրբազան եղբայր, հարցրեց կաթողի-կոսը։

— Նա զօրք կ'ուղարկէ եւ այն ժա-մանակ, երբ հեռացած կը լինես, Տէր։

— Բայց այդ ժամանակ նա չի կա-րող կալանաւորել ինձ։

— Կը կալանաւորէ եւ կը կոտորէ Այրիվանից միաբանութիւնը... ծան-րութեամբ յարեց սրբազանը։

Կաթողիկոսը հասկացաւ եպիսկո-պոսի դիտողութեան նչանակութիւնը եւ լռեց։

— Բայց դու, սրբազան, մի վայր – կեան առաջ ասացիր թէ Ոտիկանը չէր կարող գրաւել Սիւնիքը, եթէ նը-րա իչխաններին չկալանաւորէր, խո-սեց կաթողիկոսը բողոքական լուռ – թիւնից յետոյ։

— Այո՛, Վեհափառ Տէր, ասացի։

— Ուրեմն նա մեր կաթողիկոսա – րանն էլ կը գրաւէ, եթէ ինձ ձերբա – կալէ։

— Անշուշտ։

— Եւ երբ ես այստեղ մնամ, այդ միեւնոյնն է թէ մատնեմ ինձ Նըսրի պահիճներին։

Եպիսկոպոսը չպատասխանեց։

ԽՆԴՐԱԿ ԵՐԵՔ

Ֆրադր. Ս. Զ.

— Ես ինձ ոչինչ չեմ համարում, ոչինչ չեմ ներկայացնում, ոչ մի բանի համար չեմ ձգտում, ոչ մի բանի չեմ հավատում, ոչ մի բանից չեմ վախենում, ոչ մի բանի չեմ հույսում, ոչ մի բանի չեմ սիրում, ոչ մի բանի չեմ ատում, ոչ մի բանի չեմ ուզում, ոչ մի բանի չեմ ցանկան

(իրականին մէջ 17) ճարել։ Ուժի փորձ մըն է որ կը պարտադրուի մեզի, ուժի փորձ մը՝ միահեծան կարգուսարքին եւ ազատութեան կարգուսարքին մէջ որ մերինն է»։

Ճառին մնացեալ մասը լուսաբանութիւնն էր նոր օրէնքներուն։ Այս առ – թիւ նախարարը յայտարարեց թէ ֆրանքը դարձած է Եւրոպայի առաջին զրա – մը։ «Դեռ երէկ երեք թոն ոսկի աւելցաւ այն հարիւրաւոր թոն ոսկիներուն վրայ որ երկիր վերադարձած են հինգ ամիսէ ի վեր։ Ֆրանքի երաշխաւորու – թեան վարկը այնքան զօրաւոր է որ որոշեցի 5 միլիառ ֆրանք փոխադրել Պանք ար Ֆրանս։ Հակառակ նոր առաջքերուն, որ կը դանձուին անցեալ նոյեմ – բերէն ի վեր, ճարտարագործական արտադրութիւնը աւելցած է 12 առ հա – րիւր համեմատութեամբ»։

Նախարարը ճառը վերջացուց ջերմ կոչ մը ուղղելով միութեան եւ աշխա – տանքի, չահելու համար խաղաղութիւնը։

Զախակոմեան թերթերը դառնօրէն կը քննադատեն նոր հրամանագիրնե – րը, գործազրկութեան յաւելում, ապրուստի սղութիւն եւ ուրիշ չարիքներ նախատեսելով։

ԴԻՒԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՆ ԱՆԸՆԴՀԱՏ ԿԸ ԲԱՆԻ

Անգլեատուս քանակցութիւններ

Ինչպէս գրած էինք, Մոսկուա նոր առաջարկներ ներկայացուցած է Ֆը – րանսայի եւ Անգլիոյ, իր դործակցութեան մասին։ Այդ առաջարկները կ'անց – նին մինչեւ հիմա ծրագրուած ապահովութեան դաշինքի սահմանը, ինչ որ լրջօրէն մտածել կուտայ ֆրանսական եւ անգլիական կառավարութեանց։

Փարիզ Մոսկուայի առաջարկած էր օգնել Ռումանիոյ եւ Լեհաստանի, մնալով ֆրանքեւուս դաշինքի սահմաններուն մէջ։ Իսկ Լոնտոն աւելի լայն առաջարկներ ներկայացուցած էր Մոսկուայի։ Այս վերջինը հակառաջարկներ ներկայացուցած է երկուքին ալ։

Լոնտոնի թերթերը կը գրեն թէ անգլիական կառավարութիւնը տրամա – դիր է փոխադարձ աջակցութեան դաշնագիր մը կնքելու Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Խ. Միութեան միջեւ։ Դժուարութիւնները չեն հարթուած տակաւին։ Նա – խապէս ծրագրուած էր ապահովութեան դաշինքը տարածել Եւրոպայի մէջ, իսկ Մոսկուա կ'ուզէ որ երաշխաւորութեան տակ առնուի նաեւ Ծայր. Արեւելքը։

Փարիզի անգլիական դեսպանը երկու կարեւոր տեսակցութիւններ ունե – ցաւ Պ. Տալատիէի եւ Պ. Պոնէի հետ։

Կը թուի թէ լեհական խնդիրը երկրորդական աստիճանի վրայ դրուած է այժմ եւ գլխաւոր ուշադրութիւնը դարձած դէպի Թուրքիա եւ Արեւելեան Միջերկրական, մանաւանդ հիմա որ Գերմանիա Անգարայի դեսպան նշանա – կած է Ֆոն Փափէնը։

Զրոյցներ կը լրջին թէ Հիթլէր իր ապրիլ 28ի ճառին մէջ ծանրակչիռ պահանջներ պիտի դնէ, հասկցնելով թէ Առաջնգքին արշաւը պիտի չարունակ – ուի դէպ ի Սեւանիկ, Ուկրաինա, Ազրիական եւ Միջերկրական։

*** Երէկ, չաբաթ, Եուկոսլավիոյ արտաքին նախարարը կարեւոր տե – սակցութիւն մը ունեցաւ Իտալիոյ արտաքին նախարարին հետ, վենետիկի մէջ։

Կը հաստատուի թէ կոմս Զիանօ ամէն ջանք պիտի թափէ, Եուկոսլաւիան ալ իտալեւդերման ճակատին կապելու համար։ Կ'ըսուի թէ այս ծրագրին մէջ յաջողելու համար Հունգարիան պիտի համոզէ որ հրաժարի հողային ա – մէն պահանջէ Եուկոսլաւիայէն, ինչպէս նաեւ Պերլին եւ Հռոմ երաշխաւորեն Եուկոսլաւիոյ հողային ամբողջութիւնը։

Վերջին լուրերու համաձայն, Եուկոսլաւիա մտահոգութեան մատնուած է, հաւանելով հանդերձ Ալպանիոյ դրաւման։ Այս միջոցին 200.000 իտալական զինուորներ կը գտնուին Եուկոսլաւիոյ սահմաններուն վրայ, ինչպէս եւ 100 հազար սեւ չապիկաւորներ, յետոյ գերմանական երեք զօրաբանակներ՝ Շթի – րիոյ մէջ։ Ուրեմն այս երկիրը պաշարուած է ցամաքէն, իսկ ծովէն իտալական նաւատորմը միշտ պատրաստ կը կատարէ։

Եուկոսլաւիոյ արտաքին նախարարը հրաւիրուած է նաեւ Պերլին, ինչ որ աւելի ծանրակչիռ հանդամանք մը կուտայ Պալքաններու կացութեան։ Այս այցելութիւնը տեղի պիտի ունենայ ապրիլ 25ին։ Գերմանիա ամէն միջոց կը փորձէ, իր թաթին տակ պահելու համար Ռումանիան, Հունգարիան եւ Եու – կոսլաւիան։

*** Փարիզի քաղաքական շրջանակներուն մէջ շրջած զրոյցի մը համաձայն, Հիթլէր հարցում ուղղած է Բողվէյթի յիշած բոլոր պետութիւններուն, թէ «դուք ձեզ վտանգուած կը նկատէ՞ք»։ Ստացած պատասխանները պիտի յիշէ իր ապրիլ 28ի ճառին մէջ։

*** Վերջին լուրերու համաձայն, անգլիական կառավարութիւնը որոշած է ճանչնալ Ալպանիոյ դրաւումը, յանձնարարելով Հռոմի դեսպանին՝ այս պա – րագան հաղորդել Մուսոլինիի։ Դեսպանը երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ Իտալիոյ Առաջնորդին հետ, իր հրաժեշտի այցելութեան առթիւ։ Ուրեմն բրիտանական դեսպանը իր յանձնարարագիրը պիտի ներկայացնէ «Իտալիոյ եւ Ալպանիոյ թագաւորին, կայսր եւ թագաւորին»։

ՋԱՆԱՋԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՐՈՒԱ

ՍՈՒՐԻՈՅ ընդդիմադիրները դիրք բռնած ըլլալով նոր դահլիճին դէմ, խոր – հրդարանի նիստերը յետաձգուեցան մէկ ամիս։ Այս առթիւ պառակտում ծա – գեցաւ ազգայնական խմբակցութեան մէջ։ Կացութիւնը բարւոքած կը թուի։ Շատ մը խանութներ, որոնք փակուած էին աւելի քան մէկ ամիսէ ի վեր, վե – րաբացուեցան Դամասկոսի մէջ։ Հալէպի չուկան ալ գրեթէ ամբողջովին վե – րաբացուած է։— Կռիւները կը չարունակուին Քիւրտ Տաղըի մէջ։ Ըմբոստները ծանր պարտութիւն մը կրեցին։ Ֆրանսական զօրքէն սպաննուած են երկուքին – ուր եւ ենթասպայ մը։

« ԵՐԿՈՒ ՌՈՒՄԲ պիտի պայթին Օփերային մէջ»,— ազդարարուած ա – ռիկանութեան, հեռաձայնով։ Անմիջապէս 30 ոստիկանական պաշտօնեաներ գացին Օփերա, հրչէնելու հետ, եւ սպասեցին մինչեւ մէկ ժամ, բայց ոչինչ պատահեցաւ եւ «Ֆաուստ»ի ներկայացումը տեղի ունեցաւ սովորականին պէս։

Հիթլէրի 50ամեակին առթիւ Մուսոլինի չնորհաւորական հեռագիր մը ուղղելով, փառաբանեց իտալեւդերման զործակցութիւնը եւ յայտնեց թէ եր – կու երկիրներուն բարեկամութիւնը «չի կրնար խանգարուիլ մեր հակառա – կորդներուն ծիծաղելի փորձերով»։

ԱՆԳԼ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ որոշեց պետական հսկողութեան տակ առնել անթելի ամբողջ կազմակերպութիւնը։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՈՒԹ ՄԱՐՏԱՆԱՒԵՐ, որոնք ձիպրալթար գացեր էին չաբ – թուան սկիզբը, համբայ ելան դէպի արեւելք։

ՀՈԼԱՆԴԱՑԻ նահանգային ընտրութիւններուն մէջ նացիները ծանրապէս կորնչուցին. նախապէս ունէին 44 պատգամաւորներ. յաջողեցան վերընտրել միայն 23ը։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆի բոլոր կողմերէն հեռագիրներ ազդարարեցին մէկ – թաքսան, գոհունակութիւն կը յայտնէն կառավարութեան հետեւած քաղա – քականութեան համար։ Վարչապետը պատրաստ մնացած է Պելգրատէն չքնաղ, ինչ որ կը նշանակէ թէ քաղաքական ծանր դէպքեր չեն նախատեսուիր։ Յու – նական ազգային զրամատունը որոշեց իր ծրագիրին չքնաղութիւնը աւել – ցնել 1.300.000 սթերլինով։

ՀԱՓՈՒՆի մէջ ընտրող տարազականները մոլիս կերպով պարտաւոր են արձանագրուիլ ոստիկանութեան մօտ։

ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒՄ ԵՒ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆԻ ՀԱՅՐ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՆԱՒԱՆԴԻՒՂԻ ԿՈՂՄԷ

23 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին մինչեւ կէս գիշեր

PETIT JOURNALԻ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, **21 Rue Cadet**, ՄԷԹՐՕ **Cadet**

ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ ՍԻՓԱՆ ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱՀՈՒԻՄԲԸ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՄԲ Պ. ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ

ԿԸ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒԻ **ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՄԵԼԻՓՆԵՐԸ**

Ղեկավարութեամբ դերասան Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆԻ, կը մասնակցին՝ ծանօթ դերասանուհի Օր. Ա. ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ, Տիկիններ Ք. ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ, Ց. ՔԻՒՐՆԷՐԵԱՆ, Պ. Պ. Գ. ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ, Ա. ՍԱՐԱՖԵԱՆ, ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՀԱՆ, ՄԱՆՈՒԱՇ, ԴԵՐՋԱԿԵԱՆ եւ ՊԵՐՃ։

Երաժշտութիւնը կը վարէ դերասան Մ. ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ, մասնակցութեամբ Օր. ԱՑՏԱՑԻ (դաշնակ) եւ Պ. ՓԱՓԱԶԵԱՆի (ջութակ)։ Ներկայացումէն վերջ, յայտնի պարուհի

ՕՐ. ԱՍՒԻԱ ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ

(որ պարած է հնդիկ մահարաճաներու պալատներու մէջ եւ արժանացած մեծ գնահատանքի), կը պարէ դասական եւ հնդկական պարեր։

Mlle ADELIA ROMANO (Պարսկլոնայի օփերայէն) ԿԸ ՊԱՐԷ ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐ

Հայկական եւ եւրոպական պարերու համար ԱՐԺԱՆԹԻՆԵԱՆ նուագախումբ, իրենց տարազով, ղեկավարութեամբ ԳԱՐՒՕ – ԳԱՆԴԻԻ։ *Ճոխ պիւֆէ ժողովրդական դիներով։ Մուտք՝ 10, 15 եւ 20 Ֆր.*

Տոմսեր կ'ընդունի Ճախուխեան Թ. Նալպանտեան, 43 rue Richer փարիզ 9), «Ցարաց»ի խմբագրատունը, Հրանտ Ծամուէլ գրատունը, 51 rue Mr. le Prince, Ս. Հալվաճեան, 4 rue Alexandrie, փարիզ (2) եւ ճանդէսին օրը կիշէն։

ՄԵԾ ՊԱՐ ՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՍԱՓՐԻԶ ՇԱՀՊԱԶԵԱՆԻ ԿՈՂՄԷ

ՈՒՐ ՊԻՏԻ ՅՈՒՑԱԴՐՈՒԻՆ ԻՐ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐԸ

կազմակերպիչը հասյթը կը նուիրէ Հ. Ե. Միութեան, որ ստանձնած է սոյն հանդէսին հովանաւորութիւնը։

Տեղի պիտի ունենայ 29 ԱՊՐԻԼ 1939, ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐ, ԺԱՄԸ 10ԷՆ ՄԻՆՉԵԻ ԼՈՑՍ

HOTEL NAPOLEON BONAPARTEի ՇՔԵՂ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ 38, Avenue Friedland (Etoile)

Բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ պիտի պատուեն իրենց ներկայութեամբ այս երեկոյթը։

Գեղարուեստական բաժնին սիրայօժար կը մասնակցին՝ Պ. ՇԱՀՊԱԶԵԱՆԻ հրաւէրով

Madame Régine LORIAC (Opéra Comique), Mlle. Denise KAIROF (Bouffes Parisiens), Mlle. Yvonne GALLI (Radio Cité), Mlle. BROWN (Danse Espagnol), Mlle. ROSIC (Danse classique), Madame Dolorès MORENO (Danse, de l'Opéra de Barcelone):

ԸՆՏԻՐ ՕՐԻՒՍՔՈՐ.— Առաջնակարգ երաժիշտներ, ղեկավարութեամբ CARIO CANTIի

եւ մասնակցութեամբ տաղանդաւոր երաժիշտ SOULIO FALCONի։ *Պիտի բաժնուի քոթիյեոն՝ ձրի*

ՄՈՒՏՔ 20 ՖՐԱՆՔ ԵՐԵԿՈՑԹԻ ԶԳԵՍՏ ՊԱՐՏԱԻՈՐԻՉ Է կազմակերպիչը ջանք չէ խնայած պարահանդէսին յաջողութեան համար

Տոմսերը կը ծախուին՝ Պ. Շահպազեանի մօտ, 45, Rue St. Placide, Paris Tél. LIT 22 - 18 Հ. Ե. *Միութեան Տունը*, 8, Rue Bossuet, *Փարիզ*

14 Մայիս, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին **Mutualité**ի *մեծ սրահին մէջ*

24, Rue St. Victor – Métro Maubert Mutualité

ԼԻՈՊՈՒԱԾԻ ՀՕՐ-ՀՕ ԱՂԱ

ՅԵՐԵՒԱՆՑԻ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՏԻԳՆ. ԳԱՒԱՌԷՆ ՄԵԾԱՏՈՒՐԵԱՆ

Կ'ընդունի, ամէն օր ժամը 14—17 եւ ժամադրութեամբ

250 Avenue du Maine, Paris (14), Métro: Alésia · Tél. Suffren 01—64

Autobus 8—28—AE—CB—123

Maison DARON

Entreprise Générale de Bâtiments

PLOMBERIE - COUVERTURE

Eau, Gaz, appareils sanitaires, lavabo et tout à l'égout

TATOULIAN ARAKEL

Կը տանձնէ նաեւ չէնքերու նորոգութիւնը եւ չինութիւնը։

ԿԸ ՀԱՑԹԱՑԹԷ ՓՈԽԱԴՈՒԹԻՒՆ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՄԱՐ։

Դիմել իր արհեստանոցը 32Rue Menilmontant, Paris (20)

“ ՇԻՐԱԿ ”

Աբեւելքի սիրակ իսկական օղին է։ Անզուգական, անմրցելի, աչքառուչ, Առաջնակարգ զօրացուցիչ արիւ – ներ, պատրաստուած գուտ չամիչ է Թող։ Հայ ուտելեաց սեղաններ զար։

RESTAURANT des DIAMANTAIRES

60, RUE LAFAYETTE, PARIS (9) **Tél. PROV. 78-14**

Մէթրօ **Cadet** եւ **Pelletier**

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ԱՐԱՄ ՓԷՇԻՄԱԼՃԵԱՆ

ուր պիտի գտնէք ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ։ Անարատ օղի, առատ աղանդերներով։

Մեր մասնագիտութիւնն է ՇԻՇ ՔԷՊԱՊ եւ ՏԷՕՆԷՕՐ ՔԷՊԱՊ, ամէն երեկոյ արեւելեան նուագախումբ։

Ամէն երեկոյ արեւելեան նուագախումբ

(Քէմանչէիստ) ՅՈՎՀԱՒՆԷՍ *(Ուտի)* ԲԱՐՈՒՆԱԿ *(Քանոնի)* ՀԱՃԿ

Le Gérant : H. STEPHAN

Imprimerie ARDER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme, Paris (13)

ՆՈՐ ԳՐՔԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՐՈՒԱ

Ա. ՅՈՎԻԿԵԱՆ

Իրաւագէտ վկայեալ Փարիզի համալսարանէն

22, Rue de Maubeuge, Paris (9), Métro: Cadet Tél. Tru. 12-90

Վաճառականական, բաղաքային եւ միջազգային խըն – դիրներ։ Մասնագէտ օտարներու վերաբերեալ աշխատու – թեան նոր օրէնքներու։

Հեղինակ՝ « Le Nouveau Statut des Etrangers »

Գինն՝ 5 ֆր. փոստի ծախքով 6 ֆր.։ (Բոլոր օտարներու անհրաժեշտ)։ Ընդունելութիւն ժամը 5–7 եւ ժամադրութեամբ

ՀԱՅ ԱՐԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՓԱՐԻԶԻ ՇՐՋԱՆԻ ՍԿԱՈՒՏԵՐՈՒՆ ԵՒ ԳԱԼԿԵՐՈՒՆ

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ

ԱՆԴԱՄ ՍԿԱՈՒՏԱԿԱՆ

եւ մասնակցութեամբ

պետերուն եւ խումբերուն

լեհ եւ ռուս կառավարութեան

կիր. 30 Ապրիլ, կէսօրէ վերջ

7 rue du Fg. Poissonnière et 9 Bonne Nouvelle

Մուտք 10 ֆր.

Կ'ՈՒԶՈՒԻ *ժրքմնով աշխատող վարժ ֆրատօսաթաւառակ կար uoli մը։ Դիմել ճաշարան Ֆ. որիա. 6 rue Mr. le Prince, Paris.*

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 376.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԵՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : GOBelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵԼԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՌԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ ..... 150 ֆրանք 75 ֆրանք 40ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա ..... 285 ֆրանք 140 ֆրանք
Ուրիշ երկիրներ ..... 315 ֆրանք 110 ֆրանք

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
25
ԱՊՐԻԼ
MARDI
25 Avril
1939

Թ. ՏԱՐԻ — 15e Année No. 4023

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՀԱՒԱՆՈՑԻՆ ՏԱԿ, ՀՕՎԱՆՈՑԷՆ ԴՈՒԲՍ

Անգլերէն թերթ մը հետեւեալ ծաղրանկարը հրատարակած է.— Ջէմմպըլէն լայնօրէն բացած է իր հովանոցը, — «մի թացեալ նահատ պաշտպանութեան համար»: Դիմացէն կ'երեւան նախարարները, իրարու հետ խօսակցելով: Ասոնց ետին կեցած են, իրարու հետ քերելով մանուկներ, Տանըմարքա, Հոլանտա, Զուիցերիա, Պելժիա: Իսկ հեռուէն կը դիտէ Ամերիկան:

Ահա հետեւը, հովանոցին հաստութենէն անդին, զատ - զատ կեցած են Եուկոսլավիա, Ռումանիա, Ս. Մուրթիւնը (Սթալին) եւ Ցունաստան, իւրաքանչիւրը իր արտայայտիչ կերպարանքով: Բոլորովին առանձին, հատ վերարկուի մը եւ գլխարկի մը մէջ փաթթուած, կը դիտէ նաեւ Թուրքիան:

Պատկերին տակ գրուած արձանագրութիւնը կ'ըսէ,— «Ճատկա կը յարգարուի նախայարձակման դէմ»:

Մեր բացատրութիւնը ո՛րքան աղօտ գաղափար մը կուտայ բուն ծաղրանկարի մասին, որ իսկական արտայայտութիւնն է միջազգային կացութեան, իւրաքանչիւր պետութեան բնորոշ հատկանիշով զարդարուած:

Արդարեւ, հետաքրքիր հանդիսատեսներու վիճակն ունին բոլորն ալ,— այն պետութիւնները որ մտահոգութեան մատնուած են, Հոմ - Պերլին առանցքին տիրապետութեան տենչերուն եւ պատնէշներուն առջեւ:

Դիւանագիտական ճակատամարտը կը շարունակուի երկու կողմէն ալ, կարելի եղածին չափ շատ կուսակիցներ ճարելու եւ միացեալ ճակատ կազմելու համար, փոխադարձաբար:

Անգլիոյ վարչապետը ձեռնարկած է յանդուգն փորձի մը, որ իրեւ գործնական ելք՝ յանգած է երկու որոշ արդիւնքներու, — 1. Փոխադարձ աջակցութիւն Լեհաստանի հետ: 2. Երաշխաւորութիւն Ցունաստանի եւ Ռումանիոյ: Բանակցութիւնները կը շարունակուին Ս. Մուրթեան եւ Թուրքիոյ հետ, «զոհացուցիչ եղանակով», ինչպէս կ'ըսեն դիւանագիտօրէն:

Այս երկու երկիրները Ջէմմպըլէնի ծրագրին համաձայն ըլլալով հանդերձ, լուրջ վարանումներ կը ցուցնեն:

Ս. Մուրթիւնը շատ աւելի լայն ծրագիր մը կ'առաջարկէ, քան Ֆրանսա եւ Անգլիա: Ան կը պահանջէ հաւաքական ապահովութեան ձեռնարկ մը, որ ձախողեցաւ Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ: (Մոսկուայի համար այդ հաստատութիւնը, երբեմնի «ապահովներու որջը» դարձած է թանկագին յենարան մը...):

Իսկ Թուրքիա պաշտպանութեան կարօտ ըլլալով հանդերձ, կը վարանի լայնօրէն բանալ Նեղուցները: Հապա եթէ Գերմանիա փորձ՞նք մը սարքէ Իտալիոյ հետ, ինչպէս ըրաւ 1914ին, «Կէօպէն» եւ «Պրէսլաւ» մարտանաւերը փութացնելով Սեւ ծով: Մանաւանդ հիմա որ Փաշիչեի պէս վարպետ մը նշանակած է, իրեւ դեսպան Անգարայի:

Այս առթիւ զարմանալի բաներ կը պատմէ «Թան»ի Պերլինի թղթակիցը:

Նշանակէ վերջ թէ այս միջոցին արեւելեան եւ հարաւ - արեւելեան Եւրոպան առաջին տեղը կը գրաւէ Պերլինի մէջ, թղթակիցը հետեւեալ կերպով կը պատկերացնէ Գերմանիոյ դիւանագիտական գործունէութեան ձգտումը,— Հաշտեցնել Եուկոսլավիան եւ Հունգարիան, Իտալիոյ միջոցաւ: Ճեռայ Պուլկարիան ալ ցանցին մէջ առնել: Այն ատեն, միւս երկու պալքանեան պետութիւնները, Ռումանիա եւ Ցունաստան, որոնցմով մասնաւորապէս չահագրգռուած է Անգլիա, պիտի բաժնուին իրարմէ եւ Պալքանեան Համաձայնութիւնը պիտի վանգուի: Այս ծրագիրը մասնաւորապէս ուղղուած է Ռումանիոյ դէմ, եւ Պերլինի մէջ կ'ենթադրեն թէ՝ այդ երկիրը իյնալով սպառնալիքի տակ՝ իր բոլոր սահմաններուն վրայ եւ խորշելով բոլշեւիկ Ռուսաստանի աջակցութենէն, պիտի հարկադրուի միանալ իր դրացիներուն: Այդ պարագային, հարաւային - արեւելեան Եւրոպայի ճակատագիրը կարգադրուած պիտի ըլլայ եւ Թուրքիոյ պիտի մնայ խելօք կենալ: «Ճոն Փաշիչն պիտի առանձնէ անոր հասկցնել իր պարտականութիւնը ...»: Գալով Լեհաստանի, այլեւս կղզիացած ըլլալով, Գերմանիա պիտի կրնայ իր հողային պահանջները դնել անդիմադրելի ուժով մը:

Եթէ ճիշդ են այս տեղեկութիւնները — «Թան»ի թղթակիցները սերտ կապ ունին դիւանագիտական շրջանակներու հետ — կը նշանակէ թէ քաղաքական ճակատամարտը մտած է վճռական փուլի մը մէջ:

Մնաց որ, արեւելեան Եւրոպայի վարիչներուն անընդհատ երթեւեկներն ալ կը հաստատեն թէ աննախընթաց ռազմախաղ մը կը փորձուի, եղած դիրքերը պահելու կամ նոր դիրքեր ապահովելու համար, առանց պատերազմի:

Մինչ Անգլիա եւ Ֆրանսա կը փորձեն միացեալ ճակատ կազմել, Իտալիա եւ Գերմանիա բոլոր միջոցները կը փորձեն, խափանելու համար այդ փորձը, զատ - զատ իրենց կապելով կամ ահաբեկելով փոքր պետութիւնները:

Այսպէս, Եուկոսլավիան արդէն առած են իրենց ազդեցութեան տակ: Պուլկարիան միշտ կը պահէ իր գործելու ազատութիւնը, լաւագոյն պատեհութիւնը գտած ըլլալով իր հողային պահանջներուն գոհացման համար: Միւսներն ալ, Ցունաստան եւ Ռումանիա, թէեւ երաշխաւորութեան տակ առնուած, միշտ կը խուսափին չեզոնակի դիրք բռնել Իտալիոյ եւ Գերմանիոյ դէմ: Ս. Մուրթեան եւ Թուրքիոյ մասին խօսելու պէտք չկայ:

Դիւանագիտական այս ճակատամարտին ե՞լքը:— Հարկ է սպասել անգլեւռուս եւ անգլեւթուրք բանակցութեանց արդիւնքին, ինչպէս եւ Հիթլէրի ճառին (ուրբաթ, 28 պտղիլ):

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԴԻՒԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ

ԵՈՒԿՈՍԼԱՎԻ՞ԱՆ ԱԼ ՌՈՒՆԱՑՔԻՆ ՅԱՐԵՑԱԻ

Դիւանագիտական ճակատամարտը կը շարունակուի ուժգնօրէն, երկու խմբակցութեանց մէջեւ: Իրրեւ արդիւնք Իտալիոյ եւ Եուկոսլավիոյ արտաքին նախարարներու տեսակցութեան, կը հաստատուի թէ Եուկոսլավիա յարած է կամ շուտով պիտի յարի Հոմ – Պերլին առանցքին, որոշ զոհացում ստացած ըլլալով: Այդ պարագային պիտի ստորագրէ նաեւ հակաբոլշեւիկ ուխտը՝ Իտալիոյ, Գերմանիոյ, Հունգարիոյ, Սպանիոյ եւ Ճափոնի հետ: Արդէն իսկ ծրագիրը մշակուած է, ոչ – յարձակման դաշինք մը կնքելու համար Եուկոսլավիոյ եւ Հունգարիոյ միջեւ, Իտալիոյ միջնորդութեամբ: Կ'ըսուի թէ այս վերջինը համոզած է Հունգարիան որ մէկդի դնէ իր հողային պահանջը՝ Եուկոսլավիայէն (Թիցոյի շրջան): Փոխադարձաբար, Եուկոսլավիա պիտի երաշխաւորէ հունգարական փոքրամասնութեանց ազատութիւնը:

Հոմի թերթերը ձախողած կը նկատեն Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի փորձերը Եուկոսլավիան ալ պաշարողական ցանցին կապելու համար:

Աւելի կարեւոր պարագայ մը,— Հոմ հրաւիրուած է Եուկոսլավիոյ խնամակալ իշխանը, յաւաջիկայ մայիսին: Ամէն պարագայի մէջ, Հոմի թերթերը կը հաստատեն թէ երկու երկիրներուն բարեկամական յարաբերութիւնները աւելի ամրապնդուած են շաբաթ օրուան տեսակցութեան շնորհիւ, ուր ճշդուեցաւ նաեւ խնամակալ իշխանին այցելութեան ծրագիրը:

Իրազեկները կը հաստատեն թէ Իտալիա յանձն առած է աստիճանաբար պակսեցնել Ալպանիոյ մէջ համամասրուած զօրքը, որ 150—200.000ի կը հասնի: Ճեռայ, մօտերս Պելկրատ պիտի այցելէ Հունգարիոյ արտաքին նախարարը, վերջնապէս խմբագրելու եւ ստորագրելու համար ոչ – յարձակման դաշինքը: Այս ձեռնարկներուն վերջնական ելքը պիտի ըլլայ միացեալ ճակատ մը կազմել Հունգարիոյ, Եուկոսլավիոյ, Ալպանիոյ եւ Պուլկարիոյ միջեւ, դիւանագիտական եղանակով Իտալիոյ: Այդ պարագային, Հունգարիա աւելի զօրաւոր դիրք մը պիտի ունենայ, արժեցնելու համար իր հողային պահանջները Ռումանիային: Հոմի թերթերը բացէ ի բաց կը դրեն թէ Հունգարիա կարգադրելով իր յարաբերութիւնները Եուկոսլավիոյ հետ, պիտի կրնայ աւելի ապահովութեամբ ճակատ ճակատի դնալ Ռումանիոյ:

Եուկոսլավիոյ արտաքին նախարարը Վիեննայի մէկնեցաւ երկու ժամուան տեսակցութենէ մը վերջ: Այս առթիւ հրատարակուած պաշտօնական դեկոյցը կ'ըսէ թէ քննուեցան բոլոր խնդիրները եւ անդամ մը եւս հաստատուեցաւ թէ սերտագոյն յարաբերութիւններ եւ համերաշխութիւն կը տիրէ երկու երկիրներուն միջեւ: «Այս առթիւ համաձայնութիւն գոյացաւ խորացնելու երկու պետութեանց, ինչպէս եւ Եուկոսլավիոյ եւ Գերմանիոյ դրացիական – քիւնը, քաղաքական թէ տնտեսական ասպարէզի մէջ»: Երկու նախարարները միեւնոյն ատեն քննելով Հունգարիոյ խնդիրը, գոհունակութեամբ հաստատած են թէ ճամբան հարթուած է, երկու երկիրներուն միջեւ համաձայնու – թիւն գոյացնելու համար:

*** Հիթլէրը պերմանական ագծիւի մեծ խաչը նուիրեց Եուկոսլավիոյ պատերազմական նախարարին:

*** Ռումանիոյ արտաքին նախարարը Լոնտոն գնաց, եւ երէկ իսկ շարք մը տեսակցութիւններ ունեցաւ Անգլիոյ վարչապետին եւ արտաքին նախարարին հետ: Ճեռայ Փարիզ պիտի գայ: Անգլիոյ մէջ արամադիր չեն փոխադարձ աջակցութեան մը վերածելու Ռումանիոյ խոստացուած երաշխաւորութիւնը: Այս առթիւ կը խորհուի 450 միլիոն ֆրանքի փոխառութիւն մը արամադրել Ռումանիոյ, թէեւ Լոնտոնի մէջ կը խոստովանին թէ այդ երկիրը աւելի շատ Գերմանիոյ հետ առեւտուր ունի, քանի որ Անգլիա չի կրնար մեծ քանակութեամբ գնել ռումանական արմտիքը: Անգլիական կառավարութիւնը պիտի չանայ զօրացնել Պալքանեան Միութիւնը, թէեւ շատ յոյս չունի Եուկոսլավիայէն:

Անգլիական պատուիրակութիւն մը գնաց Պուքրէշ, տնտեսական բանակցութիւններ կատարելու համար:

«Ցառագայման վախ ունի՞»

Կը հաստատուի թէ Հիթլէր խոհապէս հարցաքննիչներ ուղղած է զրացի եւ Պալքանեան պետութեանց, ստուգելու համար թէ վախ ունի՞ ցառագայման, ինչպէս հակակցուցած էր նախազահ Րուզվելթ, իր ծանօթ հեռագրով:

Այդ պետութիւններէն Զուիցերիա պատասխանած է թէ տեղեկութիւն չունի՛ր նախազահ Րուզվելթ կոչ մը պիտի ուղղէ Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ, եւ թէ «զուիցերիական բանակը պիտի պաշտպանի երկրին չեզոքութիւնը, զոր բացորոշապէս ճանչցած են Գերմանիա, ինչպէս եւ միւս զրացի երկիրները»:

Հոլանտա ժխտական պատասխան տուած է երեք հարցումներուն, աւելցնելով թէ պատերազմի պարագային երկիրը պատրաստ է դիմադրելու որ եւ է պատահականութիւն:

Լիթուանիա իրրեւ պատասխան յիշած է 1939 մարտ 22ի դաշնագրին 4րդ յօդուածը, որով Գերմանիա յանձն կ'առնէ «այլեւս բռնի ուժի չդիմել Լիթուանիոյ դէմ»: (Այդ դաշնագիրը կնքուեցաւ Մէմէլի զրաւումէն վերջը):

Ցունաստանի վարչապետը հաստատեց թէ Գերմանիա հարցարան մը ուղղած է, իմանալու համար թէ իր երկիրը որ եւ է պահի վտանգուած կը համարուի՞ Գերմանիոյ կողմէ: «Որեւէ դժուարութիւն չկրեցի պատասխանելու թէ Ցունաստան երբեք սպառնալիքի տակ եղած չէ այդ մեծ պետութեան կողմէ եւ թէ ան համոզուած է որ երկու երկիրներուն միջեւ տիրող բարեկամութիւնը երբեք թոյլ պիտի չտայ այդպիսի պատահականութիւն»:

Տանիմարքա եւս պատասխանած է թէ որ եւ է սպառնալիքի տակ չզգար ինքզինքը:

Ինչպէս կ'երեւայ, Հիթլէր այս պատասխանները եւ ուրիշներ պիտի օգտագործէ, իր ապրիլ 28ի ճառին մէջ, մեղադրելու համար Րուզվելթը: Դեր – մանական թերթերը արդէն կը յուզեն այս խնդիրը, դիտել տալով թէ Մ. Նահանգներու նախագահը պատերազմի հոգեբանութիւն կ'ուղէ ստեղծել: Այս առթիւ կը հերքեն այն զրոյցները թէ Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ սպայակոյտները խորհրդակցութիւններ կը կատարեն եւ կամ թէ զինուորական խորհրդակցութիւն մը սարքուած է Պերլինի մէջ, մասնակցութեամբ զերման, իտալացի եւ սպանիացի զօրավարներու:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆԸ
ԵՈՒԿՈՍԼԱՎԻՈՅ ԴԻՐՔԻՆ ԱՒԵԼԻ

Թուրք մամուլը լուրջ մտահոգութեամբ կը հետեւի եուկոսլավիոյ բանած ղիրքին: Այսպէս, Հիւսէյին Ճահիտ հետեւեալ խորհրդածութիւնները կ'ընէ երկար խմբագրականի մը մէջ.

— « Եուկոսլավիա պարզապէս Պալքաններու բանալին եւ իրը յառաջա – պոյն բերդը զօրաւոր պետութիւն մըն է: Ամենօրեայ քաղաքական դէպքերու ընթացքին իր անունը չյիշուի իսկ, այն պահուն երբ Պալքաններու ճակատագիրը կը խնդրոյ նիւթ կը դառնայ, շատ բնական է որ Եուկոսլավիոյ ըսելիք մէկ խօսքը, կատարելիք մէկ դերը, պաշտպանելիք մէկ տեսակէտը պէտք է ըլլայ: Պալքաններու կացութիւնը աչքէ անցընող մէկը ամէնէն առաջ Եուկոսլավիոյ մէջտեղէն հեռանալուն կը զարմանայ: Որովհետեւ եթէ Եուկոսլավիա դէպքերուն չմասնակցելով հանդիսատես մնալու փափաքով լռէ իսկ, դէպքերը իրենք պիտի մէջամտեն եւ անոր օձիքին կառչելու բնոյթը պիտի առնան: Անգլիա եւ Ֆրանսա, Ռումանիոյ եւ Ցունաստանի մասին երաշխիք տուած ատեն, երբէք չխօսեցան Եուկոսլավիոյ մասին: Ֆրանսական թերթերէն մէկը բացատրեց այս լռութիւնը: Եուկոսլավիայէն աւելի Եուկոսլավիա չենք կրնար ըլլալ, ըսաւ: Այսպէսով յիշեցուց թէ Եուկոսլավիա Ալպանիոյ դրաւումին պատճառաւ ոչ մէկ մտահոգութիւն արտայայտած է:

Ուրեմն, ի տես գերմանական եւ իտալական յարձակումին ու սպառնալիքին, Եուկոսլավիա միայն իր ուժին կրնայ վստահիլ, առանձին մնացածի պէս կացութեան մը մէջ կ'երեւայ: Ասիկա մեզի խնայողաբար չափելիք պատկեր մը կը ներկայացնէ: Պալքաններու մէջ երկու պետութիւն, Ցունաստան եւ Ռումանիա, իրենց ուժերէն զատ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի երաշխիքին ալ կը վստահին ու միեւնոյն ժամանակ Պերլին – Հոմ՝ առանցքին բարեկամութեան ապահովութիւնն ալ զոհացում ստացած դիրքի մը մէջ կը գըտնուին: Մինչ Եուկոսլավիոյ միմիայն Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ զաղանի կամ յայտնի ապահովութիւններուն հաւատալով, ոչ միայն զօրութիւն մը վնասելու պէտքը չէ զգացած, այլ այս ապահովութիւնը զրկող մտահոգութիւն կամ յուզում մըն ալ ցոյց չէ տուած: Ասոր մէջ դաս առնելիք կայ այն է թէ՝ Ռումանիա եւ Ցունաստա՞ն խելացի չարժած են, թէ ոչ Եուկոսլավիան է որ ճիշդ տեսած է: Ասիկա ապագայ դէպքերն է որ ցոյց պիտի տան:

Եթէ Եուկոսլավիա, Պերլին – Հոմ առանցքին խօսքերուն հաւատալուն պատիժը օր մը իր սահմաններուն մէջ ֆաշականութեան քաղաքականութեան ու արշաւութեան հաստատուելուն վրայ կրնայ ըլլալ, սակայն համար իրրեւ իր պալքանցի դաշնակիցները, իրրեւ իր անկեղծ բարեկամները, խիստ պիտի ցաւին: Իսկ միւս կողմէ, Պերլին – Հոմ՝ առանցքն ալ այլեւս ոչ մէկ կողմ բարոյական արժէք մը պիտի ունենայ: Պերլին – Հոմ՝ առանցքը եթէ կ'ուզէ արժէք կամ կարեւորութիւն մը ապահովել իր դիւանագիտութեան, ստիպուած է երբեք չդնել Եուկոսլավիոյ:

Զենք դիտեր թէ, Ազբէական ծովուն մէջ փակուած Եուկոսլավիա մը ինքզինքը ազատ ծով մը ելած կրնա՞յ ընդունիլ: Ճեռայ, իտալական թերթերու դրութիւնները, ուր կ'ըսուի թէ Ալպանիան իրրեւ կամուրջ մը պիտի դործածուի, ամէն պարագայի մէջ այժմէն բացորոշապէս կը հաստիչեն թէ Եուկոսլավիան ցամաքէն ալ քիչ շատ պիտի նեղուի: Շատ կը վախնանք որ հիւսիսէն Պերլինի եւ Հունգարիոյ, վարէն Իտալացիներուն ամէն վայրկեան ճնշումին ենթակայ մեր Եուկոսլավ բարեկամները չնչահեղձութեան նման նեղութիւն մը զգան: Մանաւանդ Եուկոսլավիոյ ներքին գործերուն ներկայացուցած դժուարութիւնը՝ երբ նկատի առնենք թէ միշտ կրնայ աւելնալ դուրսէն փչելիք հովերով, այնպէս կ'երեւայ որ Եուկոսլավիոյ հանդիստ կարենալ ապրիլը՝ Հոմ Պերլին առանցքին քմահաճոյքին եւ չնորհին մնացած պարագայ մըն է»:

Չինուորագրութեան խնդիրը Անգլիոյ մէջ

Տեղական թերթերը կը գրեն թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը լրջօրէն կը ճնչէ Անգլիոյ վրայ, որպէսզի պարտաւորիչ զինուորութիւն հաստատէ: Պ. Տալատիէ չաբաթ առաւ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Փարիզի անգլիական դեսպանին հետ, իսկ երեկուան ալ արտաքին նախարարը տեսակցեցաւ դես – պանին հետ: Կիսապաշտօնական «Թան»ը կը գրէ թէ երկու տեսակցութիւններն ալ կապ ունէին զինուորագրութեան հարցին հետ: Ֆրանսա կ'ուզէ որ Անգլիան ալ բաւականաչափ զինուոր ունենայ կազմ եւ պատրաստ, ի հարկին ամբողջ ուժով դիմադրելու համար Գերմանիոյ յարձակման: Այս առթիւ գրած խմբագրականին մէջ, «Թան» դիտել կուտայ թէ վստահութիւնը կրնայ վերահաստատուիլ միայն այն ատեն երբ Անգլիոյ զինուորական ուժը կարենայ լրացնել Ֆրանսականը: «Անգլեւֆրանսական գործակցութիւնը, այնպէս ինչպէս կազմակերպուած է, կը տրամադրէ ապարդիւ նետել երկու մեծ ազգերուն բոլոր ուժերը, պաշտպանելու համար ազատ ժողովուրդները»: Թերթը յոյս կը յայտնէ թէ միջազգային կացութեան տեսակէտով «հիմնական կարեւորութիւն» պիտի ունենայ, եթէ անգլիական կառավարութիւնը ընդունի պարտաւորիչ զինուորութեան սկզբունքը:

Այլեւս գաղտնիք չէ թէ անգլեւֆրանսական խօսակցութեանց ընթացքին, մասնաւորապէս քննուած է Անգլիոյ պարտաւորիչ զինուորութեան խնդիրը, որ այժմ կը դտնուի Լոնտոնի դահլիճին օրակարգին վրայ: Ֆրանսայի երեսփոխանական ժողովի արտաքին գործերու յանձնախումբին մէջ, անցեալ օր մեծ դժուարութեամբ համոզեցին ժողովական մը որ ետ առնէ իր բանաձեւը՝ Անգլիոյ պարտաւորիչ զինուորութեան մասին:

Ցոյս կայ որ անգլիական դահլիճը բանաձեւ մը քուէարկէ, զոնէ կիսովին ընդունելով պարտաւորիչ զինուորութեան ծրագիրը, որուն համաձայն են շատ մը նախարարներ, անկլիքան կղերը եւ ուրիշ երեւելիներ:

Կամաւորներու արձանագրութիւնը արգիլուեցաւ

Պատերազմական նախարարութիւնը դադրեցուց օտար կամաւորներու արձանագրութիւնը՝ մասնաւոր կազմակերպութեանց կողմէ, ցնոր անօրինութիւն: Կառավարութիւնը գնահատելով հանդերձ կազմակերպիչներուն ղաղումները, կանխահաս կը գտնէ օտար կամաւորներու արձանագրութիւնը, մանաւանդ որ գործը կարգ մը դժուարութիւններ ալ կը յարուցանէ:

Ինչպէս դրած էինք, վերջերս ընկերակցութիւն մը կազմուած էր Ռիւ մը Լիլզոնի մէջ, օտար կամաւորներ արձանագրելու համար: Հազարաւորներ դացին արձանագրուեցան, բայց կարգ մը արտունչներ յայտնուած ըլլալով, ոստիկանական տեսչութիւնը փակեց ընկերակցութեան գրասենեակը, ցնոր անօրինութիւն:

ԳԼԽԻԿ ՍԱՐԿԱՎԱԳԻ ՀԱՅՐԵ

(ՊԱՏՄՎԱԾՔ ՎԵՑ ԳԼՈՒԽՆԵՐՈՎ)

ԳՐԵՑ ՄԱՐԳ. ՄԱՏԱՅԵՑՆ

Ինչպես ամեն անգամ, այնպես էլ այդ երեկո Ռուբենը ուշացավ ընթրիքից։ Ընտանիքի անդամները սպասում էին նրան, որպեսզի միասին սկսեն ուտել։ Ռուբենի կինը՝ Մարիամը, ամեն անգամ ներողություն էր խնդրում ուշանալու համար, ասում էր, որ ինքը ոչ մի մեղավոր չունի, որ ամեն անգամ ինչ-որ անհաղթահարելի խոչընդոտներ են առաջանում, որոնք ստիպում են իրեն ուշանալ։ Ռուբենը ժպտում էր, ասում, որ ինքն էլ ոչ մի մեղադրանք չունի, որ ամեն ինչ կարգին է, և որ ինքն էլ ուշանում է ամեն անգամ, ինչպես որ ուզում է։ Ռուբենը ամեն անգամ ասում էր, որ ինքն էլ ուշանում է ամեն անգամ, ինչպես որ ուզում է։

Ռուբենը ծնվել էր 1927 թվականին, Իսպահանում։ Նա ավարտել էր 10 դասարան և հետո ընդունվել էր տեղի տեխնիկական ուսումնարանը։ Ուսումնարանն ավարտելուց հետո նա աշխատել էր տարբեր գործարաններում։ Նա ամուսնացել էր 1953 թվականին։ Նրա կինը՝ Մարիամը, ծնվել էր 1930 թվականին։ Նրանք ունեցել էին երեք երեխա։ Ռուբենը ծանոթացել էր Մարիամի հետ, երբ նա 20 տարեկան էր։ Նրանք ամուսնացել էին 1953 թվականին։ Ռուբենը ամուսնանալուց հետո աշխատել էր տարբեր գործարաններում։ Նա աշխատել էր նաև Իսպահանի ավտոմեքենաների գործարանում։ Նա աշխատել էր այնտեղ 15 տարի։ Նա աշխատել էր որպես ինժեներ։ Նա աշխատել էր նաև որպես տեխնիկական տնօրեն։ Նա աշխատել էր նաև որպես գործարանի տնօրեն։ Նա աշխատել էր նաև որպես գործարանի գլխավոր տնօրեն։ Նա աշխատել էր նաև որպես գործարանի գլխավոր ինժեներ։ Նա աշխատել էր նաև որպես գործարանի գլխավոր տեխնիկական տնօրեն։ Նա աշխատել էր նաև որպես գործարանի գլխավոր տեխնիկական

ԽՆԴՈՒՄԸ ԵՐԵՔ

Ֆրայր Ս. Զ. ՎԱՐԴԱՊԵՏ

Ես–Լուսո նոպաները էին ես–պես – պես ավելի ծանրանալով ինձ վրա, մինչև որ ես ուշաթափվեցի ու ընկա գետնին, ինչպես ասում են, ինձ չկորցնելով։ Ես ուշքի եկա, երբ ինձ տարել էին հիվանդանոց։ Ես ինձ գտա մի սենյակում, որտեղ ինձ հետ էին միայն բժիշկը և հիվանդապահը։ Ես ուզում էի հարցնել, թե ինչ է պատահել ինձ, բայց չկարողացա, որովհետև ես ինձ զգում էի ինչպես մի մեռելի պես։ Ես ուզում էի ոտքի կանգնել

ԹՈՒՐՔԷՆ ԱԻԵԼԻ ԹՈՒՐՔ

Թուրքիոյ ազգ. մեծ ժողովին անդամ վերընտրուեցաւ նաեւ Պերճ Թուրքէը (Քէչէօլէճեան), որ մխիթարեան ատեն անդամ է տնտեսական յանձնաժո – ղովին: «Ուլուս» կը գրէ թէ Պերճ Թուրքէը այս առթիւ ճառ մը խօսելով, յայտարարեց թէ «մեր երջանկութիւնը կը սկսի Թրքութեամբ» եւ չարունակեց.

— Մեր հայրենիքէն դուրս ահարկու սպառազինութիւններ տեղի ունեցած պահուն, անվստահութեան ու փոթորիկի չունչ մը կը փչէ եւ ամէն օր մենք մեզ կը գտնենք խաղաղութիւնը խանգարող դէպքերու դէմ: Բացի այն մտահոգութենէն որ այս կացութիւնը կրնայ ընդհ. պատերազմ մը ստեղծել, արտասահմանի ապահովութիւնը եւ սպառազինման տեւական արշաւը, տնտեսական տեսակէտով ալ ազգերը տնանկութեան առաջնորդող աղէտ մըն է: Առաջ Աստուած ամէն կողմ ողջմտութիւնը կը յաղթանակէ եւ կը բարւոքի աշխարհի վիճակը: Թուրք ազգը ամբողջ աշխարհի ծանուցած է թէ խաղաղասէր է: Տասնըութ միլիոն Թուրքեր, զարերու ամենամեծ մարդուն՝ մեր յաւիտենա – կան պետ Աթաթիւրքի կերտած փառապանծ յեղաշրջումին եւ Հանրապետութեան դրօշին տակ, մեր նուիրական Հանրապետութեան նախագահի կողքին, յաղթապանծ Թուրք բանակին հետ, միակտուր մարմին մը կազմած կը սպասեն կռիւ ու պատրաստ: Հետեւաբար քաջարի Թուրք ազգը իր ուժին վստահ՝ պաղարիւնութեամբ կը հետեւի արտասահմանի խառնակ կացութեան եւ ծանրակիռ դէպքերուն: Մխայն թէ, ամբողջ աշխարհ պէտք է գիտնայ որ միշտ բարձրացող եւ յառաջդիմող, արդարասէր Թուրքիոյ Հանրապետութիւնը յաւիտենական եւ անյողդողդ դոյութիւն մըն է:Կեցցէ՛ փառապանծ Թուրք ազգը, անոր նուիրական ազգ. դեկավարը, կեցցե՛ն ցամաքային, օդային եւ ծովային դիւցազն Թուրք ուժերը: (երկարատեւ ծափեր):

Ազգ. Ժիձակահաւաքութեան պարգեւները

Ազգ. պարգեւատրաղի 6րդ շաբաթին վիճակահանութիւնը տեղի ունեցաւ կիրակի գիշեր, Քուպէրթէնի մարզարանին մէջ, Փարիզ: Հինգ միլիոն ֆր.ի մեծ պարգեւը չահեցաւ 459,390 թիւը:

Հետեւեալ չորս թիւերէն իւրաքանչիւրը չահեցաւ մէկ միլիոն ֆրանք. — 1,199,704 737,942 012,647 647.397 :

Հետեւեալ վեց թիւերէն իւրաքանչիւրը չահեցաւ 500·000 ֆրանք.— 1.081.646 572.815 961.195 300.315 182.517 1.374.812:

Հետեւեալ վեց թիւերէն իւրաքանչիւրը չահեցաւ 200000 ֆրանք.— 190.836 598.180 998.530 406.460 492.489 653.950:

38848 42635 33032 04728 34100 եւ 92644 վերջացող թիւերը չահեցան 100 հազար ֆրանք :

66260 82433 65888 74825 87677 եւ 90763 վերջացող թիւերը չահեցան 50 հազար ֆրանք :

4549 1549 8195 9761 6713 եւ 0221 վերջացող թիւերը չահեցան 20000 ֆր.:

981 վերջացող թիւերը չահեցան 10000 ֆրանք :

618 վերջացող թիւերը չահեցան 5000 ֆրանք:

271 վերջացող թիւերը չահեցան 2000 ֆրանք:

83 վերջացող թիւերը չահեցան 220 ֆրանք :

2 վերջացող թիւերը չահեցան 110 ֆրանք :

ՋԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՓԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

ՊԵՐԼԻՆԻ անգլիական դեսպանը իր պաշտօնատեղին վարադարձաւ : Ֆրանսականն ալ պիտի վերադառնայ: Այս վերադարձը բարենշան կը համարուի եւ կը կարծեն թէ որոշ ապդեցութիւն պիտի գործէ Հիթլէրի խօսելիք ճառին վրայ :

**** Անգլեւխորհրդային բանակցութիւնները կանգ առին, սպասելով Լոնտոնի խորհրդային դեսպանին վերադարձին: Դեսպանը Լոնտոն կը վերադառնայ նոր հրահանգներով :*

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԺԱՄԵՐՈՒ մասին հրատարակուած նոր հրամանագրին համաձայն,— չաբաթը 45 ժամ — աշխատավարձի յաւելումը պիտի ըլլայ 5 առ հարիւր, սկսելով 46րդ ժամէն: Ուրեմն յաւելուածական վարձք պիտի չվճարուի 41 — 45 ժամերուն համար :

ՍՈՒՐԻՈՅ կացութիւնը երթալով կը բարւոքի, համաձայն վերջին տեղեկութեանց: Դամասկոս վերադարձած է իր սովորական գործունէութիւնը եւ չուկան կը բանի: Քաղաքացիներու պաշտպանութեան համար յանձնախումբ մը կազմուեցաւ Դամասկոսի մէջ ալ, մասնակցութեամբ Ֆրանսացի բարձրաստիճան սպայի մը:

ԾԵՐԱԿՈՑՏԻՆ արտաքին գործերու յանձնաժողովն ալ առջի օր լսեց արտաքին նախարարին լուսաբանութիւնները՝ քաղաքական հարցերու մասին: Նախարարը մանրամասն տեղեկութիւններ հաղորդեց Ա. Միութեան եւ Թուրքիոյ հետ կատարուած բանակցութիւններու մասին, յոյս յայտնելով թէ գոհացուցիչ ելքի մը պիտի յանգին անոնք: Նախարարը մօտերս նորէն պիտի ներկայանայ յանձնաժողովին:

ՔՍԱՆ ՕԴԱՁՈՒՆԵՐ գոհ դացին երեք օդանաւային արկածներու: Առաջին արկածը պատահեցաւ Պովէի մօտ, երբ ռմբաձիգ օդանաւ մը վար ինկաւ: Հինգ օդաչուները , որոնց մէկը տեղակալ, մեռան վայրկենապէս: Շաբաթ առտու ինը օդաչուներ վառեցան, երբ երկու ռմբաձիգ օդանաւեր իրարու ընդհարեցան Թուռի մօտ: Երկու օդանաւերը բռնկեցան երբ ռազմախորձեր կը կատարէին: Երբորդ մահացու արկածը պատահեցաւ Ուաճայի մօտ, Մարոք, ուր զարձեալ զինուորական օդանաւ մը չախչախուելով, վեց օդաչուներ մեռան:

ԱԼՊԱՆԻՈՑ գահը Իտալիոյ Թագաւորին յանձնուած ըլլալով, ընդհ. տեղակալ նշանակուեցաւ Թիրանայի իտալական նախորդ դեսպանը, Ֆրանչէսքօ Թաքմանի:ԱրդէնԱլպանիա հասած են ֆաշական կուսակցութեան ընդհ. քարտուղարը, Իտալիոյ հանրօգուտ չինութեանց նախարարը եւ ուրիշ պաշտօնատարներ, երկիրը վերակազմելու համար ֆաշական դրութեամբ: Մասնաճիւղեր կը հաստատուին ամբողջ երկրին մէջ եւ ֆաշական բարեւը պարտաւորիչ հռչակուած է: Ալպանիոյ նախարարական խորհուրդը Մուսոլինին պատուոյ քաղաքացի հռչակեց բոլոր քաղաքներուն, իսկ կոմս Ճիանօն՝ Թիրանայի: Ժողովը որոշեց նաեւ փոխել չատ մը փողոցներու անունները, յարմարցնելով նոր պարագաներուն: Տարիներէ ի վեր փողոց մը կը գտնուի արդէն Մուսոլինիի անունով: Մաքսային եւ դրամական միութիւն հաստատուեցաւ երկիրներուն միջեւ :

90 ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ վրայ կատարուած վիճակագրութեան մը համաձայն, 1938ին մահերը ծնունդներէն աւելի են եղած 34741, մինչդեռ 1937ին յաւելում մը միայն 11,740 էր: Ամուսնութիւններու թիւն ալ պակսած է, իսկ ամուսնալուծումներու թիւը՝ աւելցած :

ՄՈՍԿՈՒԱՅի միակ ֆրանսերէն չաբաթաթերթը, «Ժուռնալ տը Մոսկու» պիտի դադրի յառաջիկայ ամսու: Մէկ տարի առաջ խմբագրապետին՝ Վ.Քինի յաջորդած էր Միխայլով: Երկուքն ալ «անհետացած են», ինչպէս իրենց նախորդը:

ՆԱԽԱԳԱՀ ՐՈՋՎԷԼԹ ինքնաչարժի արկած մը անցուց չաբաթ օր: Մինչ իր կառքը կը սուրար 40 մղոն արագութեամբ, դիմացէն երեւցաւ ուրիշ ինքնաչարժ մը չատ աւելի սրընթաց: Ընդհարումը անխուսափելի էր, բայց վերջին պահուն նախագահին կառավարը յաջողեցաւ խուսափիլ, վարպետ չար – ժումով մը:

« ՓԱՌԻ» ՇՈԳԵՆԱՒԻՆ սպասաւորներէն Մէզար Ֆրանք ձերբակալուեցաւ, հակասական յայտարարութիւններ ըրած ըլլալով ծանօթ հրդեհի մասին: Սպասաւորը եթէ ոչ հրձիգ, գոնէ մեղսակից կը համարուի, առ այժմ: Քննութիւնները յառաջ կը տարուին խստօրէն :

ՖՐԱՆՔՖԵԻԼԵՀԱԿԱՆ բարեկամութեան ցոյց մը կատարուեցաւ Վարշաւայի մէջ, ուր կը գտնուի Ֆրանսայի հանրօգուտ չինութեանց նախարարը, երկաթուղիի մը բացման առթիւ: «Մենք ձեր կողքին ենք», ըսաւ նախարարը, իր բացման ճառին մէջ:

ԲԱԶՄԱԹԻՒ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ կատարուեցան Լիոնի մէջ, ոստիկանական ալարում մը հետեւանքով: Այս առթիւ բռնուեցան նաեւ 20 հոգի , որոնք փախչելով Արժէչէսի սպանիական կայանէն, կը թափառէին փողոցներուն մէջ:

ԱՆԳԼ. 32 ՄԱՐՏԱՆԱՒԵՐ վազը, չորեքշաբթի, ճամբայ կ'ելլեն դէպ ի Աբեւելեան Միջերկրական, պտոյտ մը կատարելու համար:

ՉՈՐ. ՖՐԱՆՔՈ Մատրիտ պիտի մտնէ մարտ 15ին, համաձայն վերջին որոշման :

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՍԱՓՐԻԶ ՇԱՀՊԱԶԵԱՆԻ ԿՈՂՄԷ

ՈՒՐ ՊԻՏԻ ՅՈՒՇԱԴՐՈՒԻՆ ԻՐ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐԸ

Կազմակերպիչը հասոյթը կը ճուիրէ Հ· Ե· Միութեան, որ ստանձնած է սոյն հանդէսին հովանաւորութիւնը:

Տեղի պիտի ունենայ 29 ԱՊՐԻԼ 1939, ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐ, ԺԱՄԸ 10ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՒՍՍ

HOTEL NAPOLEON BONAPARTEի ՇՔԵՂ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ 38, Avenue Friedland (Etoile)

Բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ պիտի պատուեն իրենց ներկայութեամբ այս երեկոյթը :

Գեղարուեստական բաժնին սիրայօժար կը մասնակցին՝ Պ. ՇԱՀՊԱԶԵԱՆԻ հրաւէրով

Madame Régine LORIAC (Opéra Comique), Mlle. Denise KAIROF (Bouffes Parisiens), Mlle. Yvonne GALLI (Radio Cité), Mlle. BROWN (Danse Espagnol), Mlle. ROSIC (Danse classique), Madame Dolorès MORENO (Danse, de l'Opéra de Barcelone):

ԸՆՏԻՐ ՕՐԻՔՍՔԸՐ.— Առաջնակարգ երաժիշտներ, ղեկավարութեամբ CARIO CANTIի

եւ մասնակցութեամբ տաղանդաւոր երաժիշտ SOULIO FALCONի: *Պիտի բաժնուի քոթիյոնն՝ ձրի*

ՄՈՒՏՔ 20 ՖՐԱՆՔ ԵՐԵԿՈՑԹԻ ԶԳԵՍՏԸ ՊԱՐՏԱԻՈՐԻՋ է կազմակերպիչը չանք չէ խնայած պարահանդէսին յաջողութեան համար

Տոմսերը կը ծախուին՝ Պ. Շահպազեանի մօտ, 45, Rue St. Placide, Paris Tél. LIT 22 - 18 Հ· Ե· Միութեան Տունը, 8, Rue Bossuet, Փարիզ

ՀԱՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ — ՓԱՐԻԶ

Ցառաջիկայ դասախօսութիւնը 27 Ապրիլ, Հինգշաբթի երեկոյեան ժամը 9ին, 8 Ռիւ Պոսիւէ, Փարիզ, կը դասախօսէ՝ Պ.ՆՈՒՊԱՐ ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ, իրաւագէտ: Նիւթ՝ «Վերջին հրամանագիրը օրէնքներու»:

ՀԱՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՍԿԱՈՒՄԲ

Ցառաջիկայ դասախօսութիւնը տեղի կ'ունենայ 26 Ապրիլ, Հինգշաբթի իրիկուն ժամը հինգ 21ին, Միութեան կեդրոնը 8 Ռիւ Պոսիւէ, Փարիզ կը դասախօսէ Պ. Հ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ: Նիւթ՝ «Դանիէլ Վարուժան»:

Ընտանեկան թէյասեղան

կազմակերպուած ՓԱՐԻԶԵԱՆ ՇՐՋԱՆԻ ՎԱՍՊՈՒՐԱԳԱՆԻ ՀԱՑՐ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ կողմէ, յառաջիկայ 30 Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ յետոյ ժամը 3ին, 8 rue Bossuet Փարիզ, Բարեգործական սրահին մէջ

ցեղի կ'ունենան երգ, նո ագ, արտասանութիւն եւ հայրենի ֆաճելի վերյիշումներ: Մուտք (Թէյ եւ կարկանդակ միասին) 6 ֆրանք:

(Կը խնդրուի հայրենակիցներէն իրենց հետ բերել եռաւ վերջերս բաժնուած վիճակագրական թերթիկները):

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

կազմակերպուած ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՑ ԲԺՇԿ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

25 Ապրիլ, երեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, Նուպարեան Մատենադարանին մէջ, 11 Square Alboni, Փարիզ

կը նախագահէ Փրոֆ. ԼԷՆԵԼ-ԼԱՎԱՍԹԻՆ

կը խօսի Տիկ. ՕՏԷԹ ՔԷՍԲԷ Տիի ՔՐՕ (Ծնեալ Օտէթ Քոլօլեան):

Նիւթ՝ «Գուշակութեան մասին»: Մուտքը ազատ է:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Տէր եւ Տիկ. Արտաշէս Մարտիեան, Տէր եւ Տիկ. Աբգէն Քէլէքեհեան եւ զաւակունք, Պր. Արմենակ Աւետեան խորին շնորհակալութիւն կը յայտնեն ամէն անոնց, որոնք անձամբ կամ գրաւոր ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց մօր, մեծ մօր, զոքանչին, հօրաքրոջ՝ Այրի Տիկին ԹՕԽ ԳՈՒՀԻ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆի (ծնեալ Աւետեան, կարնեցի) տխուր մահուան առթիւ: Յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ 10 Ապրիլ, Երկուշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին եւ ժարմինը ամփոփուեցաւ տեղւոյն գերեզմանատունը:

ՊԷՅՄԱՆ-Շավանազ (Իզմիր)

ՓԱՐԻԶԻ ԵՒ ԱՐՈՒԱՐՁԱՆՆԵՐՈՒ ԲՈԼՈՐ ՀԱՅ ՍԱՓՐԻՉՆԵՐՈՒ

Փարիզի Հայ Սափրիչներու Միութեան նորընտիր վարչութիւնը կազմակերպած է արհեստակցական շարք մը հրապարակային դասախօսութիւններ՝ ցուցադրութիւններով (demonstration) միասին: Առաջին դասախօսութիւնը տեղի կ'ունենայ 27 Ապրիլ, Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին Միութեան առժամեայ կեդրոնը 1, Quai de Conti, Paris (6) Métro St. Michel et Pont Neuf, Պ. Պ. Մ. Նազարեան եւ Կ. Քինանեան (Միջազգային արհեստակցական մրցանակներու արժանացած), պիտի յարդարեն (coiffer) կայնանց մազեր եւ պիտի տան հարկ եղած բոլոր բացատրութիւնները:

Կը հրաւիրուին Փարիզի եւ արուարձաններու բոլոր հայ արհեստակիցները ներկայ գտնուիլ եւ օգտուիլ մասնագիտական նոթութիւններէ:

Թատերական ներկայացումներ Մարսէյի մէջ

Սիրուշ Թատերախումբը ղեկավարութեամբ դերասան Ղազարեանի կը ներկայացնէ ԱՇԽԱՐՀԻ ԴԱՏԱՍՏԱՆԸ:

29 Ապրիլ, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին Վարանդեան սրահին մէջ, Գոմոն:

30 Ապրիլ, Կիրակի ցերեկ ժամը 3ին Շահրիկեան սրահին մէջ, Մարսէյլ:

7 Մայիս, Կիրակի ցերեկ ժամը 3ին Պաո Ինթէռնասիոնալի մէջ, Գոմոն:

Գինները ժողովրդական

14ՐԴ ՏԱՐԵԿԱՆ ՅԵՐԵԿՈՅԹ ՀԱՑ ԱՐԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՓԱՐԻԶԻ ՇՐՋԱՆԻ ՍԿԱՈՒՏԵՐՈՒԻՆ ԵՒ ԳԱՅԼԻԿՆԵՐՈՒԻՆ

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ **ԿԱՄՍՈ ՀՕՆՐԻ ՄՈՐԹԻ**

Անդամ Սառնամանեայ Միջազգային կոմիտէին

եւ մասնակցութեամբ ֆրանսական սկաուտական միութեանց պետերուն եւ խումբերուն, ինչպէս նաեւ փարիզի ամերիկացի, յոյն, լեհ եւ ռուս սկաուտներու

կիր. 30 Ապրիլ, կէսօրէ վերջ ժամը 2,30ին, Salle Poissonnière մէջ

7 rue du Fg. Poissonnière Métro: Bonne Nouvelle

Մուտ 10 եւ 7,50 ֆրանք

ԱՊՐԻԼ ՏԱՍՆԸՄԷԿ

ՆԱՀԱՏԱԿԱՑ ՕՐԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Զ. Ո. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆՑ

ԱՊՐԻԼ 30ԻՆ, ԿԻՐԱԿԻ ԻՐԻԿՈՒՆ ԺԱՄԸ 9ԻՆ

ՍԱԼ ԿԱՎՈՅԻ ՄԵԾ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

Maison Gaveau, 45 et 47 rue de la Boëtie, *մէթրօ* Miromesnil

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ **ՏԻՐՈՆ ՆՎԱՐԴ. ՆԵՒՍՈՒՈՅՑԻՆ**

Չոգեւոր ցեսուչ Փարիզի

ԿԸ ԽՕՍԻՆ Պ.Պ. Մ. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ ԵՒ **Frédéric FEYDIT**

(Հայերէն)

Ուղերձներ եքիտասարդական կազմակերպութեանց կողմէ

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին՝ Օր. ԼԻԶԻ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ, Կ'ԵՐԳԱՆ Օր. ԱՐՈՒՍԵԱԿ ԱԼՊԱՆ, Օր. Հ. ԳԸՐԼԱՆԿՃԵԱՆ եւ Պ. Ժ. ՎԱՐԹԱՆԵԱՆ, կ'ընուագէ Պ. Ժ. ՆԱԶԱՐԵԱՆ (դաշնակ), կ'արտասանեն Պ. Պ. Ա. ԳՈՐՃԵԱՆ եւ ՌԱՖԱՑԼ ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ:

Ժողովրդական գիներ՝ 2, 3, 5 եւ օթեակ 7 ֆրանք:

Նախօրօք ապահովել թուագրեալ տոմսակները: Դիմել «Ցառաջի» խմբագրատունը, Հրանտ Մամուէլ գրատունը, 51 rue Monsieur le Prince եւ Պարսամեան գրատունը, 46 rue Richer:

Կարգապահութեան կը հսկեն Հ. Մ. Ը. Մ.ի սկաուտները եւ հայ արիները:

ԼՈՒՍՍ ՏԵՍԱՒ

ՊՈՀԵՄԱԿԱՆՔ

(Քերթուածներ)

ԱՇԱՐՈՆ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

Հեղինակին անտիպ քերթուածներուն երկրորդ եւ վերջին հատորը, գեղարուեստական տպագրութեամբ:

Գինն՝ Ֆրանսա 20 ֆր.
Արտասահման 25 ֆր.

Նոյն հեղինակէն

ՄԱԳԱԶԱԹՆԵՐ (սպառած լոլ մօտ)

Գինն՝ Ֆրանսա 40 ֆր.
Արտասահման 50 ֆր.

Դիմել հեղինակին, 17, Rue Damesme, PARIS

ՀԱՅՏԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ԻՐԱՒԱԳԷՏ - ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ

ՎԱՀԱՆ ԵԱՐՃԱՆԵԱՆԻ

Գրասենեակը փոխադրուած է

21, RUE BAUDIN, PARIS (9e)

Tél. Tru: 29 - 39

(Մէթրօ Cadet, Սգուտո Մօնթօլօնի եւ բիւ Լաֆայէթի անկիւնը)

Ընդունելութիւն ամէն օր 9էն 11 եւ 5էն 7 եւ ժամադրութեամբ

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆԻ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆԻ ԿԱՊՈՑՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Լոնտոնէն, Փարիզէն եւ Փրակայէն կ'ուղարկենք՝ բրդեղէններ, կօշիկներ, ճերմակեղէններ, թրիքոներ եւայլն, ամենաաժան գիներով: Կը ստանձնենք նաեւ յաճախորդներու կողմէ գնուած ապրանքներու առաքումը: Փափաքողներուն կը ղրկենք բրդեղէններու նմոյշները եւ մանրամասնութիւններ:

Կ'ուղարկենք դիւրատար (portatif) Underwood մեքենաներ: Ռուսական տառերով, ամենաժան գիներով :

Գիմել **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**
Tél. Opéra 67-77

ՐԱՖՖԻ

Փարիզի առաջնակարգ հայկական ճաշարանի տնօրէնութիւնը, գոհացում տալու համար իր սիրելի յաճախորդներուն եւ հայրենակիցներուն բաղձանքին, ամէն երեկոյ ժամը 7 — 12, կազմակերպած է հայկական եւ կովկասեան երաժշտութիւն, ղեկավարութեամբ

ՄԱՆՈՔ ՔՈՒՐՈՒՍ ԱՀԳԱՒԱՐ

եւ ընկերակցութեամբ յայտնի երգիչներու:

Հասցէ՝ **8, RUE MAUBEUGE, Métro Le Peletier, Cadet, N. D. Lorette**

Le Gerant : H. STEPHAN

Imprimerie A-DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme .. Paris (13)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 376.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : GOBelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանգ	75 ֆրանգ	40ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	285 ֆրանգ	140 ֆրանգ	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանգ	110 ֆրանգ	

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
26
ԱՊՐԻԼ
MERCREDI
26 Avril
1939

ԺԵ ՏԱՐԻ — 15e Année No. 4024

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՄԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

«ՄԱՐԱԾ ՀՐԱԲՈՒԽԸ»

Դիւանագէտները վճռական, մինչեւ անգամ ճակատագրական կը նկատեն այս շաբաթը, խաղաղութեան համար :

Հասկնալի է : Այն տենդագին բանակցութիւնները որ կը կատարուին օրերէ ի վեր, վերջնական ելքի մը պիտի յանգին այս շաբթու, Հիթլէրի ճառէն առաջ կամ վերջը :

Երբեք այսքան իրար հրմշտկած չէին օրուան վարիչները, իրենց թաթին տակ առնելու համար մեծ թէ փոքր պետութիւններ : Եւ երբեք ալ այսքան ուշադրութիւն դրաւած չէր պալքանեան թեժ կէտին,— մարած հրաբուխ մը, որ կրնայ բռնկիլ մէկ օրէն միւսը, ինչպէս 1914ին : Այն տաեն Սերպիայէն պայթեցաւ փոթորիկը, Աւստրիա - Հունգարիոյ եւ ցարական Ռուսաստանի մրցակցութեամբ : Այս անգամ Պուլկարիայէն կրնայ պայթիլ, իրրեւ հետեւանք ժողովրդավար եւ միահեծան պետութեանց չահերու բնդհարման :

Կացութեան այս ելքը խորունկ մտահոգութեան մատնած է ոչ միայն Անգլիան ու Ֆրանսան, այլեւ Թուրքիան, ինչպէս կ'ապացուցանեն Պոլսոյ թերթերուն հրատարակութիւնները :

Նախկին էթիւհատական Հիւսէյին Ճահիտ չափ մտահոգ է ուրիշ Թուրք տրապարակագիր մը, Զէքէրիա Սէրթէլ, որ հետեւեալ խորհրդածութիւնները կ'ընէ նոյնքան երկար խմբագրականի մը մէջ .

— « Բացորոշ է որ Իտալիա պարզապէս Ալպանիան ձեռք անցընելու համար չէ որ զայն գրաւելու ձանձրոյքը յանձն առաւ : Ալպանիան գրաւելուն առաջին նպատակը եթէ Ադրիականը Իտալական լիճ մը վիճակին մէջ դնել էր, երկրորդ նպատակէտն ալ Պալքանները մուտք գործել եւ Պերլին - Հռոմ գծին մէջ իրեն Պալքաններուն մէջ ինկած բաժինին ձեռք դնել էր» :

Թուրքերէն « Թան »ի խմբագրապետը կացութիւնը կը դատէ ձիւղ մը առնելէ առաջ ինչպէս Լոնտոնի եւ Փարիզի թերթերը, մանաւանդ ծանրանալով Ռումանիոյ եւ Յունոսլավիոյ կացութեան վրայ.

— « Գալով Դանուբի ճամբուն, այս ճամբէն Եուկոսլավիոյ կարենալ օգնելու համար, պէտք է որ Նեղուցները բաց ըլլան եւ Սեւ ծովու եւ Միջերկրականի միջեւ հաղորդակցութիւնը ապահովուած ըլլայ : Նեղուցները բաց իսկ ըլլան, այս ճամբով Եուկոսլավիոյ օգնութեան ձեռք երկարել բաւական դժուար է : Աւար համար է որ, Անգլիացիները Յունաստանի եւ Ռումանիոյ սահմանները երաշխաւորելով հանդերձ, Եուկոսլավիոյ այսպիսի ապահովութիւն մը տալու չեն համարձակած» :

Արդ, Հռոմ եւ Պերլին խաղաղասիրութեան հաւատիքները ընծայելով հանդերձ, չեն ծածկեր իրենց հիմնական առաջադրութիւնը,— Գրոհ դեպի Արեւելք (Տրանկ նախ Օսթէն) :

Երկու յիշեր էինք « Թան »ի Պերլինի Թղթակցին մէկ նամակը, որ կը բացատրէր թէ Առանցքը կ'ուզէ երկուքի բաժնել Պալքանները, տեւական սպառնալիքի տակ պահելով Ռումանիան եւ մինակ ձգելով Թուրքիան :

Նոյն Թերթին Հռոմի Թղթակիցը, Փօլ Ժանթիզոն, աւելի ծանրակշիռ տեղեկութիւններ կը հաղորդէ այս մասին, իսկ խմբագրութիւնն ալ լուրջ անձկութիւն կը ցուցնէ, սպասելով Պուքրէշի, Պելկրատի, Աթէնքի եւ Անգարայի վերջնական դիրքին :

Հռոմի Թղթակիցը հաստատելով թէ Առանցքը իսկապէս դէպ ի Արեւելք ուղղած է իր աչքերը, կը բացատրէ թէ Իտալիա այս անգամ չեչտակի ուժ կուտայ Գերմանիոյ, Դանուբի հարաւային մասի բոլոր երկիրներուն մէջ.

— « Այն ժողովուրդները որ կ'ընդունին գերմանեւիտալական այս գերակայութիւնը, մեծ առաւելութիւններ կը ստանան բացէ ի բաց, ինչպէս Հունգարիան : Եթէ կը մերժեն հարկատու պետութիւններ դառնալ, յանուն իրենց անկախութեան, ոչնչանալու վտանգին կ'ենթարկուին : Այս տեսակէտէն ակներեւ է կարգ մը պետութեանց դժուարին կացութիւնը, ինչպէս Եուկոսլավիա : Ինչ որ ալ ըլլայ, « գրոհ դէպ ի Արեւելք »ը Առանցքին ցանցը կը հագցնէ Ռումանիոյ սահմանները» :

Թղթակիցը յետոյ բացատրելով թէ այս քաղաքականութեան նպատակն է ձեռք անցընել ռումանական քարիւղը, որ կենսական կարեւորութիւն ունի պատերազմի պարագային, Իտալիոյ եւ Գերմանիոյ համար, կ'եզրակացնէ.

— « Անշուշտ իր աջ կողը մինչեւ Սեւ ծով ապահովելէ վերջն է որ Գերմանիա պիտի վերսկսի իր յառաջխաղացութիւնը դէպ ի Ուկրայնա եւ Կովկաս : Ձմռուանէ ի բէ դաշնակիցները Սելանիկէն մեկնելով, 1918 սեպտեմբերին Տօպրոփոլէի մէջ տարած յաղթանակին շնորհիւ էր որ, ջախջախեցին Գերմանիոյ վիթխարի յառաջխաղացութիւնը դէպի Արեւելք : Կարն խօսքով, եթէ Պալքանեան Թերակղզին իյնայ Առանցքին տիրապետութեան տակ, Գերմանիա պիտի կրնայ դիւրաւ վերսկսիլ 1918ի իր հսկայական ծրագիրը եւ Իտալիա պիտի կրնայ նոր դիրքեր գրաւել Միջերկրականի մէջ, առանց դժուարութեան» :

« Թան »ի Թղթակիցը պարզելով այս հեռանկարը, դիտել կուտայ թէ Իտալիա եւ Գերմանիա իրարու պիտի չընդհարին, քանի որ առաջինը պիտի քալէ դէպ ի Արեւելք, իսկ երկրորդը՝ դէպ ի Միջերկրական եւ անոր ներքին շաղխարհը :

Ուրիշ տեղեկութիւններ ալ, ինչպէս եւ գերմանական եւ իտալական Թերթերուն հրատարակութիւնները տարբեր եզրակացութիւն չեն տանիր :

Ուրեմն, հարցը նորէն կը դառնայ մարած հրաբուխին չուրջը : Պիտի յայղայի՞ն մարել, թէ պիտի փութացնեն բռնկումը, վեր ի վայր շրջելով աշխարհի ճակատագիրը ...

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՆԳԼԻԱ ԿՐ ՍՊԱՌՆԱ՞Յ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ

Ի ՀԱՐԿԻՆ ՊԱՐՏԱԻՈՐԻՉ ԶԻՆՈՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ ՀԱՍՏԱՏՈՒԻ

Ինչպէս հաղորդած էինք երէկ, Պերլինի անգլիական դեսպանը, որ Լոնտոն կը դառնայր չաբաթներէ ի վեր, յանկարծ վերադարձաւ իր պաշտօնատեղին : Ֆրանսական դեսպանն ալ կը վերադառնայ այսօր :

Քաղաքական շրջանակներու մէջ մեծ նշանակութիւն կ'ընծայեն այս վերադարձին, որ տեղի կ'ունենայ Հիթլէրի խօսելիք ճառէն առաջ (ուրբաթ) : Իրազեկները կը հաւատան թէ անգլիական դեսպանը չատ կարեւոր հրահանգներ ստացած է, որոնք խաւսքին գաղտնի կը պահուին : Հրատարակուած լուրերու համաձայն, դեսպանը պիտի ազդարարէ Հիթլէրի թէ իր կառավարութիւնը հաւիւրին հաւիւր համաձայն է նախագահ Ռուզվելթի առաջարկին,— խաղաղութիւն տասը տարուան համար : Դեսպանը պիտի խնդրէ որ Գերմանիա ընդունի այս առաջարկը, այլապէս «միջազգային կացութեան ձգտումը պիտի ծանրանայ, փրթելու, պայթելու աստիճան» :

Միեւնոյն աղբիւրներուն համաձայն, դեսպանը պիտի ազդարարէ նաեւ թէ Անգլիա ի հարկին պարտաւորիչ զինուորութիւն պիտի հաստատէ, իսկ զաղութները պաշտպանելու համար :

Մեհաւաներորդ ժամուն ըլլալիք այս ազդարարութեանց նպատակն է ազդել Հիթլէրի ճառին վրայ, որպէսզի կացութիւնը արդարմանելի չդառնայ :

Բոլոր մայրաքաղաքներուն մէջ վճռական, նոյնիսկ ճակատագրական կը համարուի այս շաբաթը : Հիթլէր ետ կեցած է իր պատմական դղեակը՝ Պէրխթէսկատէն երթալու ծրագրէն եւ դիչեր ցերեկ խորհրդակցութիւններ կը կատարէ Պերլինի մէջ : Երկու – երեք օրէ ի վեր անընդհատ կը խորհրդակցի օդանաւային մարալախտին՝ կէօրինկի, արտաքին նախարարին եւ բանակի եւ նաւատորմի վարիչներուն հետ : Ամբողջ աշխարհ անձկութեամբ կը սպասէ ուրբաթ օրուան ճառին, ուր պիտի պարզուի Գերմանիոյ քաղաքականութեան ընթացքը : Այս առթիւ Պերլինի մէջ դիտել կուտան որ եթէ անգլիական եւ ֆրանսական կառավարութիւնները իրենց դեսպանները վերադարձնելով կ'ուզեն ազդել Հիթլէրի ճառին վրայ, ի զուր յոյնութիւն կրած են :

Հիթլէրի ճառին կարեւորութիւնը չեչտելու համար, Թերթերը կը գրեն թէ Առաջնորդը զայն գրի առնել կուտայ ոչ թէ սղագրի մը, այլ արձանագրիչ մեքենայի մը : Իր վաղեմի եւ ամէնէն վստահելի քարտուղարը, Տիկին Միւլլէր, ճառը կ'ընդօրինակէ Թերթ առ Թերթ, այնպէս որ Հիթլէր աչքի առջեւ կ'ունենայ անոր իւրաքանչիւր էջը, յաջորդը պատրաստած առեն : Նախապէս Հիթլէրի ճառերը առեն կը արուէին սղագրի մը :

Նշանակալից պարագայ մը եւս,— այս օրերս Հիթլէրի այցելուներուն մէջ կը գտնուին սովորականէն աւելի շատ մասնագէտներ՝ ճարտարագործական ասպարէզէն :

Զինուորութեան խնդիրը եւ վիթխարի վարկեր

Պարտաւորիչ զինուորութեան խնդիրը մեծապէս կը զբաղեցնէ Անգլիոյ հանրային կարծիքը : Անոր ամէնէն կատաղի ախոյեանը, նախկին նախարար Ջըրչիլ, որուն համար կ'ըսեն թէ դահլիճին մէջ պիտի առնուի, առջի օր ճառ մը խօսելով, յայտարարեց.

— « Հետզհետէ աւելի հաւանական կը դառնայ թէ պարտաւորիչ զինուորութիւն պիտի ունենանք չատ չանցած : Մեր տկարութիւնը այն է որ մենք երաշխաւորութիւններ տուած ենք բաղմաթիւ երկիրներու, եւ սակայն մինչեւ հիմա ձեռք առած չենք անհրաժեշտ միջոցները, բաւականաչափ զօրաւոր բանակ մը կազմելու եւ մեր խօսքին ուժ տալու համար : Այս երկրին զինուորական տկարութիւնը կը քաջալերէ հաւանական թշնամիները եւ կը վհատեցնէ մեր զինակիցները կամ հաւանական դաշնակիցները, միեւնոյն առեն ուշացնելով խաղաղասէր ազգերու մեծ ընկերակցութեան կազմութիւնը » :

Լոնտոնի Թերթերուն տեղեկութեանց համաձայն, կառավարութիւնը հետեւեալ ծրագիրները ունի աչքի առջեւ, պարտաւորիչ զինուորութեան մասին.

1.— Զորս ամիս պարտաւորիչ մարզանքի ենթարկել 18էն 20 տարեկան բոլոր երիտասարդները, որոնք չետոյ չորս տարի ալ կանոնաւոր մարզանք մը պիտի ստանան երկրապահ բանակին մէջ :

2.— Պարտաւորիչ զինուորութիւն 18էն 20 տարեկան երիտասարդներու համար, երկրապահ բանակին մէջ, հինգ տարի տեւողութեամբ եւ տարին մէկ ամիս մարզանքով :

3.— Ծառայութիւն երկրապահ բանակին մէջ՝ 18էն 30 տարեկան երիտասարդներու համար :

4.— Ֆիզիքական պարտաւորիչ մարզանք 17էն 20 տարեկան բոլոր երիտասարդներու համար :

Աշխատաւորականներու վարիչը յօդուած մը հրատարակելով, ազդարարեց թէ իր կուսակցութիւնը կը մնայ միչտ հակառակ՝ պարտաւորիչ զինուորութեան որ եւ է ծրագրի :

**** Եւմտական նախարարը երէկ երեսփ. ժողովին ներկայացուց 1939 — 40ի եւմտացոյցը, որ վիթխարի գումար մը կը ներկայացնէ,— ամենամեծը՝ խաղաղութեան առեն, եւ Անգլիոյ ազգ. եկամուտին 25 առ հարիւրը : Պատկառելի գումար մը կը կազմէ ազգ. պաշտպանութեան յատկացուած վարկը, որուն մէկ մասը պիտի ճարուի փոխառութեամբ : Այս առթիւ նոր տուրքեր ալ պիտի հաստատուին :*

ՍՈՒՐԻՈՅ մասին կարեւոր տեսակցութիւն մը ունեցաւ արտաքին նախարարը՝ մարզպանին հետ, որ այցելեց նաեւ վարչապետին : Կառավարութիւնը մօտերս պիտի ճշդէ իր ուղեգիծը Սուրիոյ հանդէպ, որուն հետ կապուած է նաեւ Սանճաքին ճակատագիրը : Արտաքին նախարարը այս մասին դեկուցում պիտի տայ երեսփ. ժողովի արտաքին գործերու յանձնախումբին :

ՌՈՒՄԱՆԻԱ եւս պատասխանելով Հիթլէրի հարցումին, տեղեկացուցած է թէ «սահմանակից չըլլալով Գերմանիոյ, իրեն համար դժուար է ըսել թէ յարձակման ենթակա՞յ է Գերմանիոյ կողմէ : Այս հարցումին լաւագոյն պատասխանը կրնայ տալ Գերմանիա ինքը» : Պուլկարիա ժխտական պատասխան տուած է :

ԹՈՒՐՔԵՐԸ ՄՏԱՀՈԳ ԵՆ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԲՌՆԵԼԻՔ ԴԻՐՔԷՆ

ԹԷ ԿՐ ՇՈՑԵՆ, ԹԷ ԿՐ ՍՊԱՌՆԱՆ

Թուրք մամուլը կը չարունակէ լարուած ուշադրութեամբ հետեւիլ Պալքաններուն մէջ կը նմանի մարած հրաբուխի մը որ ընդունակ է օրին մէկը բռնկելու» : Ու կը չարունակէ.

— «Պերլին – Հռոմ առանցքը, Պալքաններու մէջ Պուլկարիան իբր ամէնէն բնական, ամէնէն լաւ ռազմափորձի զէնքը կը նկատէ : Պալքանները անդամատելու, պալքանցի զինակիցներուն միանալուն արդիւնք ըլլալու համար ինչպէս որ կարելի է օգտուիլ Պուլկարիայէն, նոյնպէս միեւնոյն Սեւ ծով երկարիլ ուզող Իտալիայի մը համար ամէնէն առաջ ձեռք տալիք գինակից մը Պուլկարիան կրնայ ըլլալ : Եթէ խնդրոյ առարկայ է Ռումանիոյ դէմ Պերլինի կողմէ ղեկավարուած յարձակում մը, Պուլկարիա կրնայ մասնակցիլ այս յարձակումին : Արդէն նոր փառասիրութեամբ մը իսկ չտարուի, մէջտեղը Տոպրուճայի հարց մը կայ :

Եուկոսլավիոյ վրայ կատարուած չարժումի մը պարագային Պուլկարիոյ աչքին կարելի է փայլեցնել Մակեդոնիոյ հողերը : Յունաստանի ճմլումը Պուլկարիան եգէական ծով կրնայ հասցնել : Այս պատճառաւ, այն օտար բանակիներուն որ պալքանեան արշաւանքի մը բաղձանքը կը սնուցանեն, խիստ բացորոշ է թէ Պուլկարիա զօրաւոր եւ հիմնական չենակէտ մը կը կազմէ : Այսօր իր սահմաններուն մէջ հանդարտօրէն ապրելու դատապարտուած Պուլկարիոյ համար որքան քաղցր երազներ եւ ինչ գրաւիչ հորիզոններ :

Բայց վստահ ենք մեր պուլկար բարեկամներուն գործնական մտածողութեան եւ ողջմիտ դատողութեան վրայ : Անոնք այս երեւութական գրաւչութենէն չանկարծ չտարուելու եւ խնդիրը ամէն կողմէ խորապէս դատելու աստիճան փորձառութեան, տեսողութեան եւ տրամաբանութեան տէր են : Պալքանեան Ուխտը այսօր ամէնէն աւելի կենսունակ եւ զգայուն է : Մասնաւորաբար Թուրքիա իր բոլոր բարեկամներուն, խոստումներուն եւ դինակցութիւններուն հաւատարմութիւնը իրեն համար առաջադոյն պարտականութիւն կը նկատէ : Թուրքիոյ քաղաքականութեան այսքան վստահելի եւ զօրաւոր ըլլալուն աղբակներէն մէկն ալ այս հաւատարմութեան ոչ մէկ առեն կասկածելի չըլլալն է : Հետեւաբար մեր պուլկար դրացիները գիտեն որ ինչ պատճառ ալ ըլլայ, Եուկոսլավիոյ, Ռումանիոյ կամ Յունական հողերուն դէմ Պուլկարիոյ կողմէ տեղի ունենալիք յարձակում մը, անմիջապէս թուրք ուժերուն բուռն միջամտութիւնը պիտի հրաւիրէ : Ասիկա մեր Պուլկարիոյ դէմ մէկ թշնամութենէն կամ պուլկարական հողերուն մեր աչք ունենալէն չէ որ առաջ պիտի գայ :

Բայց, եթէ Թուրքիոյ կողմէ այսպիսի միջամտութեան մը հաւանականութիւնը զոյութիւն չունենար, Պալքանեան Ուխտը չըլլար իսկ, Պուլկարիա ի՞նչ չհ կրնար ունենալ Պալքաններու մէջ Պերլին–Հռոմ առանցքին տիրապետութիւնը ապահովելու օժանդակելուն մէջ :

Պուլկարիա արշաւող մեծ պետութեանց օգնելով ինչ չահիլը մէկէն կ'երեւայ.— Տոպրուճան կայ, Մակեդոնիա կայ, Արեւմտեան Թրակիա կայ : Ընենք թէ բոլորը եղաւ : Գերմանիա եւ Իտալիա այս բոլորը աուին եւ Պուլկարիոյ տուին : Պուլկարիա ասով բա՞ն մը չահած պիտի ըլլայ : Պուլկար ազգը դիտէ թէ ինչ է անկախութիւնն ու ազատութիւնը : Ասոր համար պայքարած առեն որքան խանդավառութիւն, յարատեւ չանք եւ խստութիւն ցոյց տուած ըլլալն ալ աշխարհ գիտէ : Այժմ ազատութիւնն ու անկախութիւնը ճաշակած եւ ինչ ըլլալը ճանչցող այս ազգը միթէ ինքզինքը օտար լուծի մը տակ կը նետէ՞ : Որովհետեւ այն օտարները որոնք Պալքաններու մէջ Ռումանիան ու Եուկոսլավիան պիտի կոխոտեն, Պուլկարներու ապրելու իրաւունքը պիտի ճանչնա՞ն : Այսպիսի բանի մը կարելիութիւն կա՞յ : Եթէ Պուլկարիա իր Պալքանցի դրացիներուն փճացումին օժանդակելու ըլլայ, իր հորը փորելէն տարբեր բան մը ըրած պիտի չըլլայ : Մինչդեռ երբ այդ դրացիները ողջ մնան, զօրաւոր ըլլան, Պուլկարիա ապահով է որ, իր սահմաններուն մէջ, միչտ ազատ եւ անկախ պիտի ապրի : Թէեւ այս սահմանները այսօր չեն գոհացներ Պուլկարիան, բայց երեւութապէս ընդարձակ սահմանի մը մէջ, իսկ իրականին մէջ պատէ՛ւ, անկախութենէն զուրկ ապրիլը միթէ ասկէ աւելի՞ լաւ է :

Պուլկարիա փոխանակ իր կեանքին համար այսքան վտանգաւոր ճամբէ մը ընթանալու, իր դրացիներուն եւ մասնաւորաբար Թուրքիոյ իրեն հանդէպ անուցած բարի դրացնութեան զգացումներէն օգտուելով, աւելի լաւ կեանքի մը պայմանները ձեռք բերելու միջոցները կրնայ գտնել : Մէկ կողմէ՝ մեծ եբաղներ, փայլուն յոյսեր, բայց հետեւանքը բացարձակ աղէտ, միւս կողմէ՝ դուցէ դժուարին բանակցութիւններ, սահմանափակ չահեր, բայց բացարձակ ապահովութիւն մը եւ անկախութիւն : Մենք, առանց վարանումի, կը գնահատենք թէ մեր պուլկար բարեկամները ո՛ր ճամբան պիտի նախընտրեն» :

ՀԻՄՊԵՐԻԱԼԻՄԻ ԽՈՒԱՍԱՓՈՂԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՒՈՒԹԻՒՆԸ դիւանագիտական բանակցութեանց մասին

Անգլիոյ երեսփ. ժողովին երկուշաբթի օրուան նիստին մէջ չարք մը նեղացուցիչ հարցումներ ուղղուեցան վարչապետին, որ մերժեց որոշ տեղեկութիւններ հաղորդել դիւանագիտական բանակցութեանց մասին : Առաջին հարցումը կը վերաբերէր Պերլինի դեսպանին վերադարձին առթիւ չրջած զրոյցներու : Պ. Զէյմպըրէն պատասխանեց թէ դեսպանը Լոնտոն կանչուած էր Զեխոսլովաքիոյ կլման հետեւանքով , տեղեկագիր մը ներկայացնելու համար, յետոյ արձակուրդ ստացած էր եւ այժմ իր պաշտօնատեղին կը վերադառնայ սովորական եղանակով : Այս բացատրութիւնները ընդունելի եղան թերահաւատութեամբ :

Երկրորդ հարցումը կապ ունէր Զեխոսլովաքիոյ եւ Ալպանիոյ դրաման հետ : Ընդդիմադիրները կ'ուզէին իմանալ թէ Անգլիա հաւանա՞ծ է այդ գրաւումներուն : Զէյմպըրէն գոհացաւ չոր «ոչ»ով մը :

Երրորդ հարցում,— ի՞նչ վիճակի մէջ են Թուրքիոյ եւ Ռ. Մխիթեան հետ կատարուած բանակցութիւնները : Վարչապետը պատասխանեց թէ խորհր –

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ

(ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՎԱՆՔԻ)

ԳԼՈՒԽ Բ.

Ինչպէս նախորդ գլուխներուն մէջ տեսանք, Վանի մէջ հայերուն եւ թուրքերուն միջեւ յարաբերութիւնները միշտ ալ լարուած եղած են, եւ ամէն անգամ որ թուրքերը ուզած են հայերուն դէմ ոճրագործութիւններ կատարել, նախապատրաստութիւնները տեսած ենք որ տեւած են երկար ժամանակ։ Ասոնք կը ստիպէին հայերը միշտ զգոյշ ըլլալ եւ պատրաստ կենալ։

Ըսինք նաեւ, որ թուրքերը միշտ կը փնտռէին առիթ մը հայերուն դէմ ոճրագործութիւն մը կատարելու համար։ Ասիկա ալ կը գտնէին, երբ հայերը ինքնապաշտպանութեան կը դիմէին։ Ինչպէս ըսինք, Վանի մէջ ալ այդպէս եղաւ։ Թուրքերը ուզեցին հայերուն զէնքերը խլել, եւ երբ հայերը չհամաձայնեցան, ատոր վրայ ալ ոճրագործութիւնները սկսան։

Ինչպէս ըսինք, Վանի մէջ ալ այդպէս եղաւ։ Թուրքերը ուզեցին հայերուն զէնքերը խլել, եւ երբ հայերը չհամաձայնեցան, ատոր վրայ ալ ոճրագործութիւնները սկսան։

Վանի մէջ 18րդ դարուն հաստատուած էին 2,477,666 քրիստոնեայ եւ 2,806,666 մահմետական։ Ասոնց 1,588,852 հոգին հայեր էին, 888,814 «հետեւորդներ»։

Հարկ է, հայերուն հոգեւոր առաջնորդը եղած է Վանեցի Մկրտիչ Խրիմեան, որ 1917ին ի վեր «Ամէն հայոց կաթողիկոս»ի պատուանունը կը կրէ։ Մկրտիչ Խրիմեան ծնած է 1820ին, Վանի մէջ։ Ան ուսած է Վանի մէջ, ապա Կ. Պոլսոյ Մխիթարեան վարժարանը, եւ 1850ին ձեռնադրուած է քահանայ։ Ան 1869ին Վանի առաջնորդ նշանակուած է, եւ 1874ին Պատրիարք։ Ան 1885ին Պատրիարքական Աթոռէն հրաժարած է, եւ վերադարձած է Վան։ Ան 1892ին Վանի առաջնորդ ընտրուած է, եւ 1903ին Կ. Պոլսոյ Պատրիարք։ Ան 1908ին հրաժարած է, եւ վերադարձած է Վան։ Ան 1913ին Վանի առաջնորդ ընտրուած է, եւ 1917ին Կաթողիկոս։ Ան 1918ին Վանի մէջ մահացած է։

Մկրտիչ Խրիմեան ունեցած է շատ մեծ հեղինակութիւն մը, եւ ամէն ոք կը յարգէր զայն։ Ան ունեցած է նաեւ մեծ ազդեցութիւն մը Վանի մահմետականներուն վրայ։ Ասոր համար ալ թուրքերը ուզած են զայն սպաննել, որպէսզի հայերը առանց առաջնորդի մնան։ Ասիկա ալ կատարուած է 1915ին։

Վանի մէջ 1890ական թուականներուն հայերը ունեցած են 18 դպրոց, որոնց մէջ սորված են 1,588,852 հոգի։ Ասոնց 1,477,666 հոգին հայեր էին, 111,186 հոգին ալ՝ «հետեւորդներ»։ Ասոնք կը սորվէին հայերէն, թուրքերէն, ֆրանսերէն, գերմաներէն, իտալերէն, ռուսերէն եւ անգլերէն։ Ասոնց համար ունեցած են 85 ուսուցիչներ։ Աղջիկներուն համար ունեցած են 406 դպրոցներ։ Ասոնց մէջ սորված են 15,746 հոգի։ Ասոնց համար ունեցած են 18րդ դարուն հիմնուած 2040 պատրաստական դասարանները։ Ասոնց մէջ սորված են 1917ին 2,806,666 հոգի։

Վանի մէջ 18րդ դարուն հիմնուած են նաեւ 17 հիւանդանոցներ։ Ասոնց մէջ 1917ին 30ը կը գործէին։ Ասոնց մէջ կը գործէին նաեւ 40 բժիշկներ։ Ասոնցմէ 21ը հայ էին։

Վանի մէջ 18րդ դարուն հիմնուած են նաեւ 17 հրատարակչատուներ։ Ասոնցմէ 15ը հայերուն կը պատկանէին։ Ասոնք կը հրատարակէին 1—2 տարեգիրք։ Ասոնց մէջ կը տպուէին նաեւ տարբեր գիրքեր։ Ասոնց մէջ կը տպուէին նաեւ մանկական գրքեր։ Ասոնք կը հրատարակէին նաեւ ամսագրեր։ Ասոնցմէ մէկը կոչուած է «Արեւելեան Մամուլ»։ Ան կը հրատարակուէր 1—2 անգամ ամսոյ մէջ։ Ան կը տպուէր Վանի մէջ։ Ասոնց մէջ կը տպուէին նաեւ «Արեւելեան Մամուլ»ի թարգմանութիւնները։ Ասոնք կը հրատարակուէին Կ. Պոլսոյ մէջ։ Ասոնց մէջ կը տպուէին նաեւ «Արեւելեան Մամուլ»ի թարգմանութիւնները։ Ասոնք կը հրատարակուէին Կ. Պոլսոյ մէջ։ Ասոնց մէջ կը տպուէին նաեւ «Արեւելեան Մամուլ»ի թարգմանութիւնները։ Ասոնք կը հրատարակուէին Կ. Պոլսոյ մէջ։

Վանի մէջ 18րդ դարուն հիմնուած են նաեւ 17 հրատարակչատուներ։ Ասոնցմէ 15ը հայերուն կը պատկանէին։ Ասոնք կը հրատարակէին 1—2 տարեգիրք։ Ասոնց մէջ կը տպուէին նաեւ տարբեր գիրքեր։ Ասոնք կը հրատարակէին նաեւ ամսագրեր։ Ասոնցմէ մէկը կոչուած է «Արեւելեան Մամուլ»։ Ան կը հրատարակուէր 1—2 անգամ ամսոյ մէջ։ Ան կը տպուէր Վանի մէջ։ Ասոնց մէջ կը տպուէին նաեւ «Արեւելեան Մամուլ»ի թարգմանութիւնները։ Ասոնք կը հրատարակուէին Կ. Պոլսոյ մէջ։

Վանի մէջ 18րդ դարուն հիմնուած են նաեւ 17 հրատարակչատուներ։ Ասոնցմէ 15ը հայերուն կը պատկանէին։ Ասոնք կը հրատարակէին 1—2 տարեգիրք։ Ասոնց մէջ կը տպուէին նաեւ տարբեր գիրքեր։ Ասոնք կը հրատարակէին նաեւ ամսագրեր։ Ասոնցմէ մէկը կոչուած է «Արեւելեան Մամուլ»։ Ան կը հրատարակուէր 1—2 անգամ ամսոյ մէջ։ Ան կը տպուէր Վանի մէջ։ Ասոնց մէջ կը տպուէին նաեւ «Արեւելեան Մամուլ»ի թարգմանութիւնները։ Ասոնք կը հրատարակուէին Կ. Պոլսոյ մէջ։

Վանի մէջ 18րդ դարուն հիմնուած են նաեւ 17 հրատարակչատուներ։ Ասոնցմէ 15ը հայերուն կը պատկանէին։ Ասոնք կը հրատարակէին 1—2 տարեգիրք։ Ասոնց մէջ կը տպուէին նաեւ տարբեր գիրքեր։ Ասոնք կը հրատարակէին նաեւ ամսագրեր։ Ասոնցմէ մէկը կոչուած է «Արեւելեան Մամուլ»։ Ան կը հրատարակուէր 1—2 անգամ ամսոյ մէջ։ Ան կը տպուէր Վանի մէջ։ Ասոնց մէջ կը տպուէին նաեւ «Արեւելեան Մամուլ»ի թարգմանութիւնները։ Ասոնք կը հրատարակուէին Կ. Պոլսոյ մէջ։

18րդ ՀԱՅՈՑ ՔԱՂԱՔԸ

Հիմնադրուած 1828ին, Վանը 18րդ դարուն եղած է հայերուն ամենամեծ քաղաքը։ Ան 1890ական թուականներուն ունեցած է 2,477,666 բնակիչ, որոնց 1,588,852ը հայեր էին, 888,814ը «հետեւորդներ»։

Վանը, շրջապատուած ըլլալով 170 մեծ ու փոքր գիւղերով, ունեցած է նաեւ 10—21 հազար տուն բնակչութիւն։ Ասոնց մէջ կը գտնուէին 18րդ դարուն հաստատուած նաեւ 1,588,852 հայեր։ Ասոնք կը կազմէին Վանի քաղաքի բնակչութեան 64 առ հարիւրը։ Ասոնք կը կազմէին նաեւ Վանի շրջակայ գիւղերուն բնակչութեան 90 առ հարիւրը։

Վանի մէջ 18րդ դարուն հաստատուած էին 2,477,666 հայեր։ Ասոնցմէ 1,588,852ը Վանի քաղաքին մէջ կը բնակէին, իսկ 888,814ը՝ Վանի շրջակայ գիւղերուն մէջ։ Ասոնք կը կազմէին Վանի քաղաքի բնակչութեան 64 առ հարիւրը։ Ասոնք կը կազմէին նաեւ Վանի շրջակայ գիւղերուն բնակչութեան 90 առ հարիւրը։

Վանի մէջ 18րդ դարուն հաստատուած էին 2,477,666 հայեր։ Ասոնցմէ 1,588,852ը Վանի քաղաքին մէջ կը բնակէին, իսկ 888,814ը՝ Վանի շրջակայ գիւղերուն մէջ։ Ասոնք կը կազմէին Վանի քաղաքի բնակչութեան 64 առ հարիւրը։ Ասոնք կը կազմէին նաեւ Վանի շրջակայ գիւղերուն բնակչութեան 90 առ հարիւրը։

Վանի մէջ 18րդ դարուն հաստատուած էին 2,477,666 հայեր։ Ասոնցմէ 1,588,852ը Վանի քաղաքին մէջ կը բնակէին, իսկ 888,814ը՝ Վանի շրջակայ գիւղերուն մէջ։ Ասոնք կը կազմէին Վանի քաղաքի բնակչութեան 64 առ հարիւրը։ Ասոնք կը կազմէին նաեւ Վանի շրջակայ գիւղերուն բնակչութեան 90 առ հարիւրը։

Վանի մէջ 18րդ դարուն հաստատուած էին 2,477,666 հայեր։ Ասոնցմէ 1,588,852ը Վանի քաղաքին մէջ կը բնակէին, իսկ 888,814ը՝ Վանի շրջակայ գիւղերուն մէջ։ Ասոնք կը կազմէին Վանի քաղաքի բնակչութեան 64 առ հարիւրը։ Ասոնք կը կազմէին նաեւ Վանի շրջակայ գիւղերուն բնակչութեան 90 առ հարիւրը։

Վանի մէջ 18րդ դարուն հաստատուած էին 2,477,666 հայեր։ Ասոնցմէ 1,588,852ը Վանի քաղաքին մէջ կը բնակէին, իսկ 888,814ը՝ Վանի շրջակայ գիւղերուն մէջ։ Ասոնք կը կազմէին Վանի քաղաքի բնակչութեան 64 առ հարիւրը։ Ասոնք կը կազմէին նաեւ Վանի շրջակայ գիւղերուն բնակչութեան 90 առ հարիւրը։

ԿԱՐՍԱԿԱՆ ԵՐԵՔ

ՖԻԼԻՊՈՍ ՉԱՀՆՈ

Թարգմ. Ս. Գ.

Ես ոչ մի անգամ չեմ տեսել Նեղոս գետը, որովհետև ծնվել եմ Ամերիկայում, Ֆիլադելֆիա քաղաքում, որտեղ հայրս հաստատվել էր տասնհինգ տարի առաջ, ինձանից առաջ։ Ես ինքս ծնվել եմ տասնչորս տարի առաջ։ Հայրս ինձ ասում է, թե ես ծնվել եմ Նեղոսի ափերին, բայց ես չեմ հավատում։ Ես կարծում եմ, որ ծնվել եմ Ֆիլադելֆիայում, որովհետև ես ոչինչ չեմ հիշում Նեղոսի ափերի մասին, մինչդեռ Ֆիլադելֆիայի մասին հիշում եմ շատ բաներ։ Հայրս ասում է, որ ես ծնվել եմ Նեղոսի ափերին, որովհետև ինքն էլ ծնվել է այնտեղ, և ես չեմ կարող հավատալ, որ ինքը սխալվում է։ Ես ինքս էլ եմ ասում, որ ես ծնվել եմ Նեղոսի ափերին, որովհետև ես չեմ ուզում հակաճառել հոր հետ։ Ես ինձ համար նշանակություն չունի, թե որտեղ եմ ծնվել։ Ես ինձ համարում եմ ամերիկացի։

Հայրս ինձ ասում է, որ ես ծնվել եմ Նեղոսի ափերին, որովհետև ինքն էլ ծնվել է այնտեղ։ Ես ինձ համար նշանակություն չունեմ

դակցութիւնները կը չարունակուին, բայց չուզեց ճշդել թէ որ եւ է յառաջդիմութիւն եղա՞ծ է Մոսկուայի հետ կատարուած բանակցութեանց մէջ :

— « Նոր բան չեմ կրնար ըսել: Ցանկալի չէ կանխահաս յայտարարու – թիւններ ընել կատարուած բանակցութեանց մասին :

*** Լոնտոնի խորհրդային դեսպանը վերադարձաւ իր պաշտօնատեղին, նոր հրահանգներով: Կը կարծուի թէ Լոնտոնի մէջ է որ պիտի ճշդուի անդլեռուս բանակցութեանց ելքը:

*** Զրոյցի մը համաձայն, Պ· Փոթէմքին, Խ· Միութեան արտաքին գործավարին փոխանորդը, Անգարա մեկնած է: Այս պաշտօնատարը նախապէս Անգարա կը դտնուէր եւ ներկայ ըլլալով Աթաթիւրքի յուղարկաւորութեան, կարեւոր տեսակցութիւններ ունեցած էր Իսմէթ Ինէօնիւի հետ:

*** Ռումանիոյ արտաքին նախարարը երէկ ալ չարունակեց իր տեսակցութիւնները անգլիական կառավարութեան հետ եւ այսօր Փարիզ կը սպասուի: Վերջին տեղեկութեանց համաձայն, նախարարը պնդած է թէ իր կառավարութիւնը յարմար չի դտներ որ խորհրդային դինուորներ մտնեն Ռումանիոյ մէջ: Այս առթիւ կ'ըսուի թէ Խ· Միութիւնը մերժած ըլլալով անգլիական ծրագիրը, կը սպասէ որ Անգլիա ինք առնէ յաջորդ քայլը:

Իրագեկներու կարծիքով, Ռումանիոյ արտաքին նախարարը Լոնտոնի մէջ այն տպաւորութիւնը ձգած է թէ չուզեր ճակատ կազմել Գերմանիոյ դէմ : Նոյն աղբիւրին համաձայն ,Ռումանիոյ թագաւորը սրտաչարժ նամակ մը ուղղած է Եուկոսլաւիոյ խնամակալ իշխանին, խնդրելով որ դաշնադիր դնքէ Հունգարիոյ հետ, մինչեւ որ ինքն ալ կնքէ, որովհետեւ կը վախցուի որ Հունգարիոյ եւ Գերմանիոյ գինուորները բանի մը շաբաթէն գրաւեն Թրանսիլվանիան:

*** Նոյնքան հակասական լուրեր կը չրջին Եուկոսլաւիոյ եւ Իտալիոյ միջեւ կատարուած բանակցութեանց մասին: Եուկոսլաւիոյ արտաքին նախարարը օդանաւով Պերլին գնաց երէկ, տեսակցելու համար Հիթլէրի հետ: Իտալիա եւ Գերմանիա կը պնդեն որ Եուկոսլաւիա միանայ հակաբոլշեւիկ ուխտին եւ զինակցութիւն մը կնքէ Իտալիոյ հետ, այլապէս երկիրը կրնայ բաժան – բաժան ըլլալ:

Երեք հակազգային միութիւններ յուծուեցան Ալզաս-Լոռէնի մէջ

Կառավարութիւնը արդէն սկսած է գործադրել ընկերակցութեանց նոր օրէնքը: Երկուշաբթի օր պաշտօնապէս լուծուեցան երեք ընկերակցութիւններ՝ Ալզաս-Լոռէնի մէջ, իբրեւ հակազգային միութիւն: Այս կազմակերպութեանց դերմանասէր «Առաջնորդ»ները ոստիկանութենէն հրաման առած անմիջապէս հաշուեյարդարի ենթարկել իրենց ընկերակցութիւնները, վերադարձնել անդամավճարները եւ դադրեցնել այն բոլոր ժողովներն ու քարոզութիւնները որ կը ձգտին Ալզասը անջատել Ֆրանսայէն:

Կառավարութիւնը այս որոշումը տուաւ համաձայն 1936 յունուար 10ի օրէնքին, լսելէ վերջ Պ· Շոթանի ընդարձակ զեկուցումը: Միեւնոյն առեն նախարարական խորհուրդը որոշեց հանրապետութեան նախագահին վաւերացման ենթարկել երկու հրամանագիրներ: Այդ օրէնքներէն մէկը կ'արգիլէ որ եւ է կապակցութիւն օտար պրոպագանդի կազմակերպութեանց հետ եւ ծանր պատիժներ կը սահմանէ անոնց որ դրամ կը ստանան արտասահմանէն, հակազգային բոզոզութիւններ կատարելու համար Ֆրանսայի մէջ: Երկրորդ հրամանագիրը կ'արգիլէ եւ կը պատժէ այն գործողութիւնները որ կը ձգտին ատելութիւն եւ անհամաձայնութիւն առեղծել Ֆրանսացիներու միջեւ, ցեղի կամ կրօնի չարժառիթներով: Այս երկու հրամանագիրները երէկ իսկ հրապարակուեցան պաշտօնաթերթին մէջ:

Լուծուած ընկերակցութեանց վարիչներէն Տոքթ· Պիքլէր բողոքեց թէ որ եւ է կապ չունի Հիթլէրի հետ, բայց իրազեկները դիտել կուտան թէ իր երիտ· ընկերակցութիւնը կազմուած է հիթլէրական թուխ չապիկաւորներու դրու – թեամբ, իր 500 անդամները թուխ չապիկներ կը հագնին, հիթլէրական բարեւ կուտան եւ իրենց առաջնորդը կ'ողջունեն «կեցցէ Պիքլէր» կոչականով :

Երկրորդ ընկերակցութիւնը կը բաղկանայ մտաւորականներէ ,— ուսուցիչ եւ ուսանող , Սթրազպուրկի համալսարանէն: Երրորդ ընկերակցութիւնն ալ մշակութային էր եւ կը ձգտէր կենդանի պահել գերմանական լեզուն, աւանդութիւնները եւ մշակոյթը, փոխանակ թոյլ տալու որ Ֆրանսերէնը տա – բածուի:

Լուծուած ընկերակցութեանց վարիչներէն Սփայզէր խորհրդաւոր մարդ մըն է, ամուսնացած՝ գերման կնոջ մը հետ, կոմսուհի: Իսկ Պիքլէր, նոյնպէս գերմանածին, գերմանական մշակոյթին ամէնէն զործօն քարոզիչը եղած է Ալզասի էջ, եւ իր նպատակները կը հետապնդէր թէ տնտեսական եւ թէ քաղաքական գետնի վրայ, սերտաշահելով գիւղացիները: Իր չարժումները զաղտնի կը պահէր, բայց վերջերս Ֆրանսական ոստիկանութիւնը միջամտեց, արգիլելով իր երիտասարդ «գինուորներուն» մարզանքներ կատարել Մաժինոյի ամրութեանց չուրջը :

Լեհաստան սիտի բնդդիմանայ Տանցիկի կցումին

Լեհական կառավարութիւնը կը ծրագրէ հրատարակել յայտարարութիւն մը, Հիթլէրի ապրիլ 28ի ճառէն առաջ, որով պիտի յայտնէ թէ Տանցիկը Գերմանիոյ կցելու ո եւ է վճռական պահանջի մը Լեհաստանի պատասխանն է կարճ ու ազդու «ոչ» մը: Արդէն Լեհաստան գիւանագիտական խողովակով ազդարարած է, թէ Տանցիկը բռնութեամբ կցելու որ եւ է գործողութեան պիտի հակառակի՝ նոյնիսկ պատերազմելու գնով: Լեհ մամուլին տուած լուրերուն համաձայն՝ Տանցիկի մէջ կցում պահանջողները միայն նացիներն են , որոնք բնակչութեան հազիւ մէկ երրորդը կը կազմեն: Ժողովուրդին երկու երրորդը հակառակ է Գերմանիոյ: Կը հաղորդուի նաեւ թէ Շլեզիոյ եւ արեւելեան Փրուսիոյ մէջ, Տանցիկի սահմանադլուխին վրայ, Գերմանիա եռա – պատկած է իր սահմանապահ ուժերը: Անցեալ չաբաթուան ընթացքին Լե – հաստան անցած են 180 գերման զինուորական դասալիքներ Շլեզիայէն, իսկ 300 արեւելեան Փրուսիայէն :

ՅԱՆԱՋԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԵԳԻՊՏՈՍի վարչապետը նկատի առնելով միջազգային կացութիւնը, յայտարարեց թէ կը մնայ մինչեւ հաւատարիմ՝ Անգլիոյ հետ կնքուած զինակցութեան, ուշադրութեամբ կը հետեւի կացութեան եւ մինչեւ կը խորհրդակցի իր զինակիցին հետ: Խորհրդարանը չերմագին ընդհատումներով այս յայտարարութիւնները :

ՊԱՂԵՍՏԻՆի Հրեաները գործադուլ հռչակեցին Հայֆայի մէջ, անգլիական ոստիկանութիւնը մերժած ըլլալով ընդունիլ 270 հրեայ տարագիրներ: Այս առթիւ կռիւներ ալ ծագեցան եւ ամբոխը քարկոծեց ոստիկանները :

ԵՐԿՈՒ ԲՈԼՇԵՒԻԿՆԵՐ կախաղան հանուեցան Լեհաստանի մէջ, մահափորձեր կազմակերպած ըլլալով :

ՄԱՏՐԻՏի զօրահանդէսին պիտի մասնակցին 120—140,000 զինուորներ , հրամանատարութեամբ զօր· Ֆրանքոյի, Իտալիոյ արտաքին նախարարը յայտնած է թէ Իտալիա կցելու ո եւ է վճռական պահանջի մը Լեհաստանի պատասխանն է կարճ ու ազդու «ոչ» մը: Արդէն Լեհաստան գիւանագիտական խողովակով ազդարարած է, թէ Տանցիկը բռնութեամբ կցելու որ եւ է գործողութեան պիտի հակառակի՝ նոյնիսկ պատերազմելու գնով: Լեհ մամուլին տուած լուրերուն համաձայն՝ Տանցիկի մէջ կցում պահանջողները միայն նացիներն են , որոնք բնակչութեան հազիւ մէկ երրորդը կը կազմեն: Ժողովուրդին երկու երրորդը հակառակ է Գերմանիոյ: Կը հաղորդուի նաեւ թէ Շլեզիոյ եւ արեւելեան Փրուսիոյ մէջ, Տանցիկի սահմանադլուխին վրայ, Գերմանիա եռապատկած է իր սահմանապահ ուժերը: Անցեալ չաբաթուան ընթացքին Լեհաստան անցած են 180 գերման զինուորական դասալիքներ Շլեզիայէն, իսկ 300 արեւելեան Փրուսիայէն :

ՅԱՆԱՋԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԵԳԻՊՏՈՍի վարչապետը նկատի առնելով միջազգային կացութիւնը, յայտարարեց թէ կը մնայ մինչ Հաւատարիմ՝ Անգլիոյ հետ կնքուած զինակցութեան, ուշադրութեամբ կը հետեւի կացութեան եւ մինչ կը խորհրդակցի իր զինակիցին հետ: Խորհրդարանը չերմագին չնորհաւորեց այս յայտարարութիւնները :

ՊԱՂԵՍՏԻՆի Հրեաները գործադուլ հռչակեցին Հայֆայի մէջ, անգլիական ոստիկանութիւնը մերժած ըլլալով ընդունիլ 270 հրեայ տարագիրներ: Այս առթիւ կռիւներ ալ ծագեցան եւ ամբոխը քարկոծեց ոստիկանները :

ԵՐԿՈՒ ԲՈԼՇԵՒԻԿՆԵՐ կախաղան հանուեցան Լեհաստանի մէջ, մահափորձեր կազմակերպած ըլլալով :

ՄԱՏՐԻՏի զօրահանդէսին պիտի մասնակցին 120—140,000 զինուորներ , հրամանատարութեամբ զօր· Ֆրանքոյի, Իտալիոյ արտաքին նախարարը յայտնած է թէ Տանցիկը Գերմանիոյ կցելու ո եւ է վճռական պահանջի մը Լեհաստանի պատասխանն է կարճ ու ազդու «ոչ» մը: Արդէն Լեհաստան գիւանագիտական խողովակով ազդարարած է, թէ Տանցիկը բռնութեամբ կցելու որ եւ է գործողութեան պիտի հակառակի՝ նոյնիսկ պատերազմելու գնով: Լեհ մամուլին տուած լուրերուն համաձայն՝ Տանցիկի մէջ կցում պահանջողները միայն նացիներն են , որոնք բնակչութեան հազիւ մէկ երրորդը կը կազմեն: Ժողովուրդին երկու երրորդը հակառակ է Գերմանիոյ: Կը հաղորդուի նաեւ թէ Շլեզիոյ եւ արեւելեան Փրուսիոյ մէջ, Տանցիկի սահմանադլուխին վրայ, Գերմանիա եռապատկած է իր սահմանապահ ուժերը: Անցեալ չաբաթուան ընթացքին Լեհաստան անցած են 180 գերման զինուորական դասալիքներ Շլեզիայէն, իսկ 300 արեւելեան Փրուսիայէն :

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՍԱՓՐԻԶ ՇԱՀՊԱԶԵԱՆԻ ԿՈՂՄԷ

ՈՒՐ ՊԻՏԻ ՅՈՒՅԱԴՐՈՒԻՆ ԻՐ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐԸ

Կազմակերպիչը հասոյթը կը նուիրէ Հ· Ե· Միութեան, որ ստանձնած է սոյն հանդէսին հովանաւորութիւնը:

Տեղի պիտի ունենայ 29 ԱՊՐԻԼ 1939, ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐ, ԺԱՄԸ 10ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՑՄ

HOTEL NAPOLEON BONAPARTEի ՇՔԵՂ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ 38, Avenue Friedland (Etoile)

Բարձրասաիճան անձնաւորութիւններ պիտի պատուեն իրենց ներկայութեամբ այս երեկոյթը :

Գեղարուեստական բաժինն սիրայօժար կը մատնակցին՝ Պ· ՇԱՀՊԱԶԵԱՆԻ հրաւէրով

Madame Régine LORIAC (Opéra Comique), Mlle. Denise KAIROF (Bouffes Parisiens), Mlle. Yvonne GALLI (Radio Cité), Mlle. BROWN (Danse Espagnol), Mlle. ROSIC (Danse classique), Madame Dolorès MORENO (Danse, de l'Opéra de Barcelone):

ԸՆՏԻՐ ՕՐՔՍՏՐ.— Առաջնակարգ երաժիշտներ, ղեկավարութեամբ CARIO CANTIի

եւ մասնակցութեամբ աղաւնդաւոր երաժիշտ SOULIO FALCONի: *Պիտի բաժնուի քոթիլեոն՝ ձրի*

ՄՈՒՏՔ 20 ՖՐԱՆՔ ԵՐԵԿՈՑԹԻ ԶԳԵՍՏՍ ՊԱՐՏԱԻՈՐԻՋ Է Կազմակերպիչը չանք չէ խնայած պարահանդէսին յաջողութեան համար

Տոմսերը կը ծախուին՝ Պ· Շահպազեանի մօտ, 45, Rue St. Placide, Paris Tél. LIT 22 - 18 Հ· Ե· Միութեան Տունը, 8, Rue Bossuet, Փարիզ

Հ. Յ. Դ.

Փարիզ

ՓԱՐԻԶԻ «ԵԴԻՓՈՍԱՅԻ ԿՈՄԻՏԷ»Ն ընկերական ժողովի կը հրաւիրէ իր չրջանի բոլոր ընկերները *28* Ապրիլ, Ուրբաթ երեկոյ *ժամը 8,30ին, 6* Av. d'Italie սրճարանին վերնայարկը, կաթեւոր օրակարգ:

Գաւառ

ՍԷՆ ԼՈՒԻ (Մարսէյլ) «Ակունքի» խումբի ժողովը *28* Ապրիլ, Ուրբաթ երեկոյ, ծանօթ ֆաւաքատեղին:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՆ Վ· ՆԱԻԱՍԱՐԴԵԱՆԻ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՆՈՐ ԲԱԺԱՆՈՒՄԸ

(Միւնիխի առիթով)

»»» · «««

Ընթեր Թուղթ, մաքուր տպագրութիւն, էջ 323 (չորս քարտէսներով) *տպ· «Ճուսարեր» 1939: Գին 30 ֆրանք: Արդիւնքը պիտի յատկացուի Հ· Ե· Դ· Թանգարանին : Փարիզի մէջ դիմել ընկեր Լ· Գեւոնեանի «Ճառաջ»ի խմբագրատունը, գաւառներու մէջ տեղական մարմիններուն:*

ՆՈՐՀՐԴԱՑԻՆ ԴԱՂԱՓԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑՈՒՄ

(*Մտալինեան Սահմանադրութեան առիթով*): Հրատ· Հ· Ե· Դ· Արեւ· Եւրոպայի Կ· Կոմիտէի: *Մաքուր տպագրութիւն, ընտիր Թուղթ, էջ* 55: Գին 5 Ֆր·:

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ԵՐԵԿՈՅԹ Մ. ՎԱՐԱՆԴԵԱՆԻ

ՄԱՀՈՒԱՆ ՀՆԳԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ

Նախաձեռնութեամբ Հ· Ե· Դ· ՎԱՐԱՆԴԵԱՆ ԽՈՒՄԲԻՆ

Հովանաւորութեամբ ՄԱՐՍԷԼԻ ՇՐՋ· ԿՈՄԻՏԷԻ

29 ԱՊՐԻԼ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8,30Ի, ՇԱՀՐԻԿԵԱՆ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. *Յ. ՊԱՊԻԿԵԱՆ*

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ *Պ. ՀԻՒՍԵԻՆ*

Գեղարուեստական բաժին կը մատնակցին՝ Մէն Լուի Հ· Ե· Դ· Գատ· Միութեան երկսեռ երգչախումբը ղեկավարութեամբ Տքթ· Լ· Համբարձումեանի, Օր. Պ. Գէորգեան եւ Տիկ. Վարժապետեան, կ'արտասանեն՝ Օր Գասպարեան, ընկ. Ս. Բրուտեան, Կ. Թիւթէլեան: կը նուագէ ընկ. Ղեւոնդեան (Ջութակ), կէնդանի պատկեր ընկ. Վ. Տէր-Վարդանեանի կողմէ, մատնակցութեամբ կարող ուժերու:

ՄՈՒՏՔ 2 ՖՐԱՆՔ

ՀԱՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ — ՓԱՐԻԶ

Ճառաչիկայ դասախօսութիւնը 27 *Ապրիլ, Հինգշաբթի երեկոյեան ժամը* 9ին, 8 *Rue Pasquier, Փարիզ, կը դասախօսէ՝ Պ.ՆՈՒՊԱՐ ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ, իրաւագէտ: Նիւթ՝ «Վերջին հրամանագիր-օրէնքները»:*

ՀԱՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ԱԿՈՒՄԲ

Ճառաչիկայ դասախօսութիւնը տեղի կ'ունենայ 26 Ապրիլ, Հինգշաբթի իրիկուն ժամը 9ին, Միութեան կեդրոնը 8 Rue Pasquier, Փարիզ, կը դասախօսէ Պ. Հ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ: Նիւթ՝ «Դանիէլ Վարուժան»:

«ԱՐԱՓԻ» ԼՍԱՐԱՆ

Ճառաչիկայ դասախօսութիւնը 27 Ապրիլ, Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին Cadet սրճարանին վերնայարկը, Մէթրօ Cadet: *կը խօսի Պ. Լ. ԶՈՐՄԻՍԵԱՆ, խիստ շահեկան նիւթի շուրջ:*

Ընտանեկան թեյասեղան

կազմակերպուած ՓԱՐԻԶԵՑԻ ՇՐՋԱՆԻ ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՀԱՑՐ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ կողմէ, յաւաչիկայ 30 *Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ յետոյ ժամը* 3ին, 8 rue Bossuet *Փարիզ, Քարեգործական սրահին մէջ*

ցեղի կ'ունենան երգ, նուագ, արտասանութիւն եւ հայրենի ֆաճելի վերյիչումներ: *Մուտք (Թէյ եւ կարկանդակ միասին) 5 ֆրանք:*

(Կը խնդրուի հայրենակիցներէն իրենց հետ բերել նաեւ վերջերս բաժնուած վիճակագրական թերթիկները):

ՓԱՐԻԶԻ ԵՒ ԱՐՈՒԱՐՁԱՆՆԵՐՈՒ ԲՈԼՈՐ ՀԱՅ ՍԱՓՐԻԶՆԵՐՈՒՆ

Փարիզի Հայ Մաֆրիչներու Միութեան նպաստաւոր վարչութիւնը կազմակերպած է արհեստագործական շարք մը հրապարակային դասախօսութիւններ՝ ցուցադրու իւններով (démonstration) միասին: Առաջին դասախօսութիւնը տեղի կ'ունենայ 27 Ապրիլ, Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին *Միութեան առժամեայ կեդրոնը* 1, Quai de Conti, Paris (6) Métro St. Michel et Pont Neuf, Պ. Պ. Մ. Նազարեան եւ Կ. Պինանեան *(Միջազգային արհեստագործական մրցանակներու արժանացած, պիտի յարդարեն* (coiffer) *կանանց մազեր եւ պիտի տան հարկ եղած բոլոր բացատրութիւնները:*

Կը հրաւիրուին Փարիզի եւ արուարձաններու բոլոր հայ արհեստագործները նկատի առնելու եւ օգտուելու ժամանակիտական նոթութիւններէն:

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՄԱՐՍԷԼԻ ՀԱՅ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԲԱՐԵԳԱՄՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

29 Ապրիլ, Շաբաթ գիշեր ժամը 9ին մինչեւ առաւօտ

ԳԱԼԻԶԷԻ ՇՔԵՂ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, ՄԱՐՍԷԼ

Արժանթինեան նուագախումբ եւ հռչակաւոր «Հաթ-Ժազ»

Պարերը պիտի ղեկավարէ փրոֆ. ՄԻՀՐԱՆ ՆՈՒՍՈՒԻԵԱՆ

Պարերու ցուցադրութիւն՝ հայ, ֆրանսացի եւ սպանիացի արուեստագէտներու կողմէ· Մուտք՝ *10* Ֆր·:

ԱՊՐԻԼ ՏԱՍՆԸՄԷԿ

ՆԱՀԱՏԱԿԱԾ ՕՐԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Զ. Ո. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆՑ

ԱՊՐԻԼ ՅՕԻՆ, ԿԻՐԱԿԻ ԻՐԻԿՈՒՆ ԺԱՄԸ 9ԻՆ

ՍԱԼ ԿԱՎՈՅԻ ՄԵԾ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

Maison Gaveau, 45 et 47 rue de la Boëtie, *մէթրօ* Miromesnil

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ Պ. ՇԱՒԱՐԸ ՆԱՐՊՈՒՆԻ

ԿԸ ԽՕՍԻՆ

Պ.Պ. Մ. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ, **Frédéric FEYDIT** (Հայերէն) *եւ Պ. ՎԱԶԳԷՆ ԱՆԴՐԻԱՍԵԱՆ, երիտ. կազմակերպութեանց կողմէ*

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին՝ Օր. ԼԻՏԻ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ, Կ'երգէ Օր. ԱՐՈՒՍԵԱԿ ԱԼՊԱՆ, ընկերակցութեամբ երգէտին. Օր. Հ. ԴՐԼԱՆԿԵԱՆ եւ Պ. Ժ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ, կը նուագէ Պ. Ժ. ՆԱԶԱՐԵԱՆ (դաշնակ), կատարանեն Պ. Պ. Ա. ԳՈՒՐՔԵԹԵԱՆ եւ ՌԱՖԱՅԷԼ ՉԱՐԴԱՐԵԱՆ,

Ժողովրդական գիներ՝ 2, 3, 5 եւ օթեակ 7 ֆրանք:

Նախօրօք ապահովել թուագրեալ տոմսակները: Դիմել «Ճառաչի» խմբագրատունը, Հրանտ Սամուէլ գրատունը, 51 rue Monsieur le Prince *եւ Պարսամեան գրատունը,* 46 rue Richer, *կարգապահութեան կը խնդրեն Հ· Մ· Ը· Մ ի սպառնները եւ հայ արիները:*

Ա. ՅՈՎԻԿԵԱՆ

Իրաւագէտ վկայեալ Փարիզի համալսարանէն

22, Rue de Maubeuge, Paris (9), Métro: Cadet Tél. Tru. 12-90

Վաճառականական, բաղաքային եւ միջազգային խըզդիրներ: Մասնագէտ օտարներու վերաբերեալ աշխատութեան նոր օրէնքներու :

Հեղինակ՝ « Le Nouveau Statut des Etrangers »

Գին՝ 5 ֆր· փոստի ծախքով 6 ֆր·: (Բոլոր օտարներու անհրաժեշտ) :Ընդունելութիւն ժամը 5–7 և ժամադրութեամբ

ՏՈՔԹ. ԳՈՒՐԳԷՆ ՄԵԾԱՏՈՒՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ, ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ

Կ'ընդունի, ամէն օր ժամը 14—17 *եւ ժամադրութեամբ*

230 Avenue du Maine, Paris (14), Métro: Alésia · Tél. Suffren 01—64

Autobus 8—28—AE—CB—123

Հ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱՒՈՒԹԻՒՆ - ԱՃԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ

44 Rue Dunkerque (ՄԷՏՐՈ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՒ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20·

Գաւառները ժամադրութեամբ:

ՀԱՑԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԸՐ

Ճաչարան ՅԼՕՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6e)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ :

ՀԱՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ԻՐԱՒԱԳԷՏ - ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ

ՎԱՀԱՆ ԵԱՐՃԱՆԵԱՆի

Գրասենեակը փոխադրուած է

21, RUE BAUDIN, PARIS (9e)

Tél. Tru: 29 - 39

(Մէթրօ Cadet, *Սգուաո Մօնթոլօնի եւ ըլիւ Լաֆայէթի անկիւնը)*

Ընդունելութիւն ամէն օր 9էն 11 *եւ* 5էն 7 *եւ ժամադրութեամբ*

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Զ. Ո. ՄԻՈՒԹԵԱՆ Փարիզի Մասնաճիւղին ընդհ. ժողովը այսօր, Չորեքշաբթի, ծանօթ հաւաքատեղին, երեկոյեան ժամը 9ին: *կարեւոր օրակարգ:*

Aigle d'Armenie

«Հայ Արծիւ» պոյսեցիներու սեռ. երիտասարդութիւնը կոչ կ'ընէ իր հայրենակիցներուն որ ծանօթ կեդրոն տեղին: Mlle Chabanian, 72 rue d'Hauteville, Paris, tél. Pro. 86-56.

Le Gerant : H. STEPHAN

Imprimerie A-DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme .. Paris (13)

ՅԱՌԱՋԸ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 376.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : GOBelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ ԵՌԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանգ	75 ֆրանգ	40ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	285 ֆրանգ	140 ֆրանգ	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանգ	110 ֆրանգ	

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
27
ԱՊՐԻԼ
JEUDI
27 Avril
1939

Թ. ՏԱՐԻ — 15e Année No. 4025

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

«ԱՋԻ ԼՈՑՍ» ԹՈՒՐՔԻԱՆ

Նախ ծաղկեփունջ մը թուրք մամուլէն.

— «Թուրք հայրենակից, հանգիստ ճնացիր: Որ եւ է պատճառ չկայ իրար անցնելու: Թուրքիա վստահ է իր ուժին եւ բոլոր պետութիւնները կը փնտռեն իր բարեկամութիւնը: Կրնաք գիշերը հանգիստ ճնանալ ձեր անկողնին մէջ, ցերեկն ալ զբաղիլ ձեր գործերով: Նիւթապէս թէ բարոյապէս չեն ճնանար մեր վարիչները: Ամերիկա կ'ընեմ երեսփոխանի հանգամանքովս (Մուհիտտին Պիրկէն, *Սօն Փոստա*):

— «Եթէ Իտալացիները իրապէս կ'ուզեն ցատկել միւնչեւ եգիպական եւ Սեւ ծով, հրապարակը բաց է: Միայն թէ մոռնալու չեն որ ատիկա կրնայ ըլլալ նաեւ ոստում մը Տարպեան ժայռէն վար: Իտալացիները կ'ուզէին Թունուզը, Նիսը եւ Սավուան: Ինչո՞ւ չյարձակեցան Ֆրանսայի դէմ եւ խոյացան Ալպանիոյ վրայ: Որովհետեւ Ֆրանսա երկաթէ *լէպլէպի* մըն է, իսկ Ալպանիա տնդատ»: (Հիւսէյին Ճահիտ, *Եէնի Սապահ*, 14 ապրիլ):

— «Աշխարհ ճնայ իմանայ թէ Թուրքը ինչպէս որ գիտէ սեղմել բարեկամական ձեռքը, գիտէ նաեւ կոտրել թշնամական ձեռքը: Եթէ գտնուին տխմարներ որ ուզեն փորձել, անգամ մըն ալ պիտի ցուցնենք մեր հերոսութիւնը: Թուրքը միայն Աստուծոյ առջեւ կը խոնարհի: Աթաթիւրքի երկիրը աշխարհի ամէնէն ապահով երկիրն է: Թուրքը չէ գիտցած վախը եւ պիտի չգիտնայ, բանի կ'ապրի իր քանակը»· (*Հալքըն Սէսի*, Իզմիր):

— «Ներկայ լարուած վիճակը չի կրնար երկար տեւել: Ազգերը ստիպուած են կամ ժողովի նստիլ եւ համաձայնիլ, կամ կըռուիլ: Լեզուն կամ խրամը··· (երեսփոխան Ֆալիհ Րըֆքի, *Ուլուս*):

Տակաւին կան երեսփոխանները: Այսպէս, Էմին Սաղաք խօսք առնելով Ազգ. ժողովին մէջ, վարչապետին յայտարարութենէն վերջը, կ'աղաղակէ·

— «Ընկերնե՛ր, ուզեցի ցաւիլ գրաւման ենթարկուած այդ ազգերուն, բայց չկրցայ ցաւիլ, որովհետեւ մեռնիլ չգիտցող ազգ մը չի կրնար ապրիլ: Շատ փորձանքներ անցան մեր գլխէն: Տրիպոլիսը (Լիբիա) տեսաւ, Հինազը գիտենք: Ամէն տեղ եւ ամէն ճգնաժամի մէջ, ափ մը Թուրքեր աշխատեցան, արիամարտելով մահը եւ չբաւարարութիւնը: Այսպէս կը շահուի, կը հիմնուի անկախութիւնը: Ապա թէ ոչ, եթէ ազգ մը երկիր մը մտնէ ինչպէս պիտի մտնէր իր պարտէզը եւ ընդդիմութիւն չգտնէ, չընդդիմացողները կը զրկուին անկախութեան իրաւունքէն:

Ասոր համար, ճիշդը խօսելով, չկրցայ ցաւիլ: Ալպանիա գոնէ մէկ խառնդեղ ընելու էր Տրիպոլսոյ մէջ մեր ըրածին· *որովհետեւ անոնց խառնուած էր նաեւ Թրքական արիւնը*: Ջեւի համար (*Լանտան*) երկու հրացան պայթեցուցին, *յետոյ մնաք բարով ըսին: Ամբողջ աշխարհ գիտէ թէ Թուրքը այսպէս կլլուելիք պատառ չէ*»:

Ահա ուրիշ մը, Բասիհ Քափլան.

— «Մենք անկախութեամբ կ'ապրինք մեր երկրին մէջ: Խաղաղութիւն կ'ուզենք ամբողջ աշխարհի համար եւ երբեք միտէ չենք անցըներ յառաջանալ ուրիշներու հողը եւ անկախութիւնը կոխոտելու համար: Բայց երբ ամենափոքր յարձակում մը զգանք մեր հողին ու անկախութեան դէմ, ամբողջ թուրք ազգը պիտի դիմադրէ եւ Ազգային Մեծ ժողովը ազգին հետ պիտի վազէ սահմանները՝ հայրենիքը պաշտպանելու համար: Վա՛յ անոնց, որ աչք կը տնկեն Թուրքիոյ բնակարանին՝ այս հողին»:

Դեռ ուրիշ կանչեր, չանթեր եւ սպառնալիքներ ալ՝ իրենց կարգին: Այսքանով բաւականացէք այսօր, *իմանալու համար Թուրքիոյ տրամադրութիւնները, ճիշդ այն պահուն երբ Անգլիա, Ֆրանսա եւ Ռ. Միութիւնը ամէն միջոց կը փորձեն, Թուրքիան ոչ միայն իրենց ապահովութեան ցանցին կապելու, այլեւ անոր անկախութիւնը եւ հողային ամբողջութիւնը պաշտպանելու համար:*

Դիւանագիտական այս ճեռնարկին ելքը յայտնի կ'ըլլայ քանի մը օրէն, երբ Ռ. Միութեան արտաքին գործակալին փոխանորդը, Պ. Փոթէմքին, լրացնէ իր խորհրդակցութիւնները Անգարայի մէջ:

Արդարեւ, քաղաքական շրջանակներու մէջ շատ մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայեն այս անակնկալ այցելութեան, որ կը կատարուի Հիթլէրի ճառէն անմիջապէս առաջ, եւ այն պահուն երբ Անգլիա պարտաւորիչ զինուորութիւն կը հաստատէ:

Մոսկուա եւ Անգարա դաշնակիցները ըլլալով, կ'ուզեն ճշդել իրենց դիրքը, քանի որ Մեծն Բրիտանիա այս միջոցին բանակցութիւններ կը կատարէ երկու պետութեանց հետ ալ:

Այս առթիւ իրազեկները կը հաւաստեն թէ Ռ. Միութիւնը Թուրքիոյ տեսակէտները իմանալէ վերջն է որ վճռական եզրակացութեան մը պիտի գայ, ընդունելով կամ մերժելով Անգլիոյ առաջարկները:

Ուրեմն, առաջնակարգ դեր մը վերապահուած է Թուրքիոյ, ներկայ ճգնաժամին մէջ, խաղաղութեան թէ պատերազմի համար: Դեր մը զոր երբեմնի «Հիւանդ Մարդը» կը պարտի Վոսփորի եւ Պարսանդէլի նեղուցներուն տիրապետութեան:

Դարձեալ, այս տիրապետութեան չնորհիւ է որ, Թուրքիան աչքի լոյս գարձած՝ միշտ նոր պահանջներ կը դնէ, եւ առաջին առթիւ կ'ուզէ կցել Ալեքսանդրէթի շրջանը:

Ամէն պարագայի մէջ, վեր ի վայր շրջած է Մօտաւոր Արեւելքի կացութիւնը, բաղդատելով 1914ի հետ:

Այժմ Համաձայնական պետութիւնները առնելիք չունին Թուրքիայէն, եւ կ'ուզեն անոր զինակցութիւնը ապահովել, ճանտելու համար թշնամիներու նոր կազմին դէմ,— Գերմանիա եւ Իտալիա:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՊԱՐՏԱԻՈՐԻՉ ԶԻՆՈՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ

ԱՌԱՋԻՆ ԱՌԹԻՒ ԿԸ ՅՈՒՄԱՆ ՀԱՆԵԼ 750,000 ԶԻՆՈՒՈՐ

Պերլինի անգլիական դեսպանը իր պաշտօնատեղին վերադառնալէ անմիջապէս վերջը, տեսակցութիւն մը խնդրած էր Գերմանիոյ արտաքին նախարարէն: Այս վերջինը յետաձգած է, «չատ զբաղած ըլլալով»: Այս տեղեկութիւնը հեռաձայնով հաղորդուեցաւ Լոնտոն, ճիշդ այն պահուն երբ նախարարական խորհուրդը նիստ դումարած էր, քննելու համար զինուորագրութեան խնդիրը: Երկու ժամ խորհրդակցելէ վերջ, ժողովը որոշեց սկզբունքով ընդունիլ պարտաւորիչ զինուորութեան դրութիւնը եւ նոր նիստ մը դումարել, մանրամասնութիւնները ճշդելու եւ անոր համեմատ յայտարարութիւն մը ընելու համար խորհրդարանին մէջ:

Աւելորդ է բացատրել թէ այս որոշումը կը կազմէ տեսակ մը ազդարարութիւն՝ Հիթլէրի վաղուան ճառին առթիւ: Հաւանական է որ պարտաւորիչ զինուորութիւնը օրէնքի կարգ անցնի այդ ճառէն առաջ, հասկցնելու համար թէ Անգլիա վճռած է իր ամբողջ ուժով ընդդիմանալ նոր յարձակումներու: Մեւեւնոյն առեն Պերլինի անգլիական դեսպանը պիտի փորձէ տեսակցիլ ուղղակի Հիթլէրի հետ:

Կը կարծուի թէ պարտաւորիչ զինուորութիւնը աստիճանաբար պիտի գործադրուի Անգլիոյ մէջ: Առաջին առթիւ զինուորութեան պիտի ենթարկուին 18 — 21 տարեկան բոլոր Անգլիացիները, չորս ամսուան մարզանք մը կատարելով: Այս ծրագրին համաձայն կը յուսան պատրաստել 750.000 զինուորներ, առանց հաշուելու երկրապահ բանակը: Նախապէս ծրագրուած էր զինուոր առնել 18 — 25 տարեկան բոլոր երիտասարդները, բայց նախապատերազմական խորհուրդը յարմար չէ դատած, առարկելով թէ միջոցներ կը պակսին մարզելու համար 2,750,000 – 3 միլիոն զինուորներ:

Կառավարութիւնը վստահ է որ պարտաւորիչ զինուորութեան օրինագիծը պիտի քուէարկուի մեծամասնութեամբ: Աշխատաւորականները հակառակ են, բայց եթէ կառավարութիւնը որոշէ նաեւ զօրաշարժի ենթարկել անհատական հարստութիւնները, հաւանական է որ տեղի տան:

Ամէն պարագայի մէջ, Անգլիա կը գտնուի աննախընթաց կացութեան մը առջեւ, ճնշում կրելով ոչ միայն ներսէն, այլեւ դուրսէն (Ֆրանսա, Լեհաստան, Ռումանիա եւն.): Բանակին վարիչներն ալ ուրիչ ելք չեն տեսներ, անբաւական համարելով կամաւորներու արձանագրութիւնը:

Տրտունջներ զինուորագրութեան յապաղման մասին

Ֆրանսական մամուլը միաբերան կը պահանջէ, որ Անգլիա ընդունի պարտաւորիչ զինուորութեան դրութիւնը: «Դրամը բաւական չէ, զինուոր պէտք է», կ'աղաղակեն բոլորն ալ: Թէեւ վարչապետ Տալատիէի դիրքը չատ ամուր է եւ ամէնքն ալ կը գնահատեն անոր անզիջողական գործակցութեան քաղաքականութիւնը, բայց ազդեցիկ փոքրամասնութիւն մը կայ, որ կը դժգոհի թէ Անգլիա կը չհապաղէ Ֆրանսան:

«Ֆիկարօ» կը գրէ·— «Ոչինչ այնքան կը վնասէ Անգլիոյ համբաւին եւ խաղաղութեան քաղաքականութեան, որքան իր բանակին այսօրուան վիճակը»: «Լը Ժուր» կ'ըսէ·— «Եթէ վաղը Պերլին վերջնագիր տայ Վարշաւայի, չէ՞ որ Ֆրանսական բանակին է որ պիտի վիճակուի արեւմտեան ճակատի վրայ հակակշռել Գերմանիոյ ոյժը: 1915ին Անգլիա մեղի տուաւ 1,500,000նոց սքանչելի բանակ մը, բայց ուշ տուաւ: Այսօրուան մեքենաշարժ բանակները ժամանակ չեն տար այդքան ուշանալու: Փարի Սուար» կը գրէ·— «Խաղաղութեան պատերազմը չհաղելու համար Անգլիա կը վերապահէ վերջին զէնքը,— պարտաւորիչ զինուորութեան դրութիւնը: Բայց այս վերապահումը չափէն աւելի է»: «Էնթրանսիժան» կ'ըսէ, թէ Անգլիոյ կողմէ պարտաւորիչ զինուորութեան ընդունելութիւնը յանկարծ պիտի յեղաշրջէ տրամադրութիւնները եւ բանական պիտի ըլլայ պատերազմին առաջքը առնելու»:

Փարիզ եւ Մոսկուա կը բանակցին Թուրքիոյ հետ

Վերջին օրերու քաղաքական ամէնէն նշանակալից երեւոյթը Մորտրդային Միութեան արտաքին փոխ – գործավար Փոթէմքինի Անգարա մեկնիլն է: Պ. Փոթէմքին Թուրքիա գնաց Ռումանիոյ ճամբով: Երկուշաբթի օր հասած էր Պուքրէշ: Ռումանական կառավարութիւնը սահմանազլուխի վրայ անոր տրամադրած էր մասնաւոր կառախումբ մը: Պ. Փոթէմքին հանդիպեցաւ նաեւ Սոֆիա:

Թուրքերէն «Թան» այս առթիւ խմբագրական մը գրելով, կ'ըսէ թէ Պ. Փոթէմքինի այցելութիւնը անհրաժեշտ էր, քննելու համար երկու երկիրները շահադրդռող հարցերը: Այցելութիւնը աւելի մեծ կարեւորութիւն կը ստանայ, կատարուելով Հիթլէրի ճառէն անմիջապէս առաջ, եւ ճիշդ այն պահուն երբ Անգլիա եւ Ֆրանսա բանակցութիւններ կը կատարեն Ռումանիոյ հետ: Այս վերջինը հարկադրուած է վերջնապէս ճշդել իր դիրքը, ապահովելու համար իր անկախութիւնը եւ հողային ամբողջութիւնը:

Մեւեւնոյն առեն բանակցութիւնները յառաջ կը տարուին Ֆրանսայի եւ Թուրքիոյ միջեւ, Փարիզի մէջ, փոխադարձ օգնութեան հիման վրայ: Տեղական թերթերը կը դրեն թէ համաձայնութիւն գոյացած է արդէն եւ կը մնայ ճշդել փոխադարձ աջակցութեան չրջանը: Այս ճակատին վրայ պիտի գործակցին, բացի Ֆրանսայէն եւ Թուրքիայէն, Անգլիա, Ռ. Միութիւնը, Յունաստան եւ Ռումանիա:

Ֆրանֆեւթ-ուրբ բանակցութիւնները կապ ունին նաեւ Սուրիոյ խնդիրներուն հետ, (Սանճաք): Երկու այս մասին խորհրդակցութիւն մը տեղի ունեցաւ վարչապետութեան գրասենեակին մէջ, Սուրիոյ մարզպանին հետ որ Փարիզ կը գտնուի այժմ:

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ Կ. Խաչը մէկ միլիոն նոր անդամներ պիտի հաւաքէ, «պատրաստ գտնուելու համար ամէն պատահականութեան առջեւ»: Կ. Խաչը այժմ ունի 5,300,000 անդամ:

ԹՈՒՐՔԵՐԸ ՏԷՐ-ՏԻՐԱԿԱՆ ՍԱՆՃԱՔԻՆ ՄԷՋ

«*Ազդակ*» հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ, ֆաղելով խիստ արժանահաւատ աղբիւրէ մը·—

Ապրիլ 12ին, Թուրք ոստիկան – զինուորներ խուզարկութիւն կատարած են Գալատուրանի մէջ: Ցակոբ Փափազեան անուն գիւղացիի մը բնակարանին մէջ կատարուած խուզարկութեան միջոցին, գտած են երկու հրացան եւ գրաւած: Թուրք զինուորները չատ խիստ վերաբերում մը ցոյց տուած են, յուզում պատճառելով գիւղին բնակչութեան մէջ: Միաժամանակ Ցակոբը ձերբակալելով Օրտու տարած են:

Խուզարկութեան լուրը Քէսապ հասնելով, խոր յուզում պատճառած է:

Միւս կողմէ, աւելի խոր մտահոգութիւն պատճառած է Օրտուի Թրքական իշխանութեան գործունէութիւնը: Քանի մը օր առաջ, մեծաքանակ զէնք եւ ռազմամթերք փոխադրուած է Պայբէ եւ Պուճաք, որոնք Լաթաքիոյ պատկանող Թրքաբնակ գիւղեր են: Երկու գիւղերու Թուրք բնակիչները զինուած են ոտքէն մինչեւ գլուխը եւ գրեթէ ապստամբ վիճակ ունին:

Ցայտնի են Թուրքերու դիտաւորութիւնները: Շատոնց արդէն վէճի նիւթ դարձուցած էին այդ չրջանը եւ կը պահանջէին որ անպայման Սանճաքի կըցուին այդ գիւղերը:

Սանճաքի Թուրքերը այս օրերս չափազանց անհանդուրժելի դարձած են եւ ամէն տեղ կը յայտարարեն թէ վերջնական համաձայնութիւն գոյացած է արդէն կցումի չուրջ եւ դործադրութիւնը օրերու խնդիր է: Կը պնդեն նաեւ թէ գոյացած համաձայնութեամբ Պայբը Պուճաք եւ այլ չրջաններ կը կազմեն Սանճաքի մաս: Այս լուրերը աւելի անտանելի կը դարձնեն կացութիւնը Սանճաքի մէջ:

**** Գնդապետ Քոլէ, որ չաբաթէ մը ի վերկնկիւրի կը գտնուէր, քանի մը օր առաջ վերադարձաւ Անտիոք: Իրեն այցելող լրագրողներուն յայտարարած է թէ չատ լաւ մթնոլորտի մը մէջ տեղի կ'ունենան էնկիւրիի բանակցութիւնները եւ թէ մարզպան Պ. Փիւօ, Փարիզ գացած ժամանակ, ո եւ է տեսակցութիւն չէ ունեցած Թուրքիոյ վարիչներուն հետ:*

Գնդապետը քանի մը օրէն դարձեալ էնկիւրի պիտի երթայ, չարունակելու համար բանակցութիւնները:

**** «Էքզէրս տիւ Նօր» կը հաղորդէ թէ Հալէպ հասած են ծերակուտական Պ. Կոթըոս եւ Պ. Փօլ Վէռ, աւելցնելով թէ անոնք յաջորդաբար պիտի այցելեն Սանճաք, Քիւրտ Տաղ եւ Ճէզիրէ:*

Թերթը երկու անձնաւորութեանց այցելութիւնը կը նկատէ նշան մը այն չահագրգռութեան զոր Ֆրանսա կը ցուցնէ հիւսիսային սահմաններու պահպանութեան համար:

Փութագիծ ursolinութիւն usուսնող

Ընկերակցութեանց հրամանագիր – օրէնքը, որ հաստատուեցաւ ապրիլ 12ին, մէկ ամիս պայմանաժամ սահմանած էր, արտօնութիւն ստանալու համար ներքին նախարարութենէն: Ուրեմն պայմանաժամը կը լրանայ մայիս 12ին:

Կը յանձնարարենք բոլոր հայկական կազմակերպութեանց ժամանակ չկորսնցնել, օրինական ձեւակերպութիւնները լրացնելու համար: Փարիզի ամերիկեան թերթն անգամ կը յիշեցնէ այս պարագան, գրելով թէ 80 ամերիկեան կազմակերպութիւններ, նոյնիսկ Փարիզի առեւտրական սենեակը եւ ամերիկեան լեգէոնը դիմում պիտի կատարեն, արտօնութիւն ստանալու համար: Ամէն կազմակերպութիւն պարտաւոր է յայտարարութիւն մը ուղղել ոստիկանական տեսչութեան, բացատրելով իր նպատակը, երկու պատճէն ներկայացնելով իր կանոնագրէն, ինչպէս եւ տեղեկութիւններ՝ իր ստացուածքի եւ կահաւորումներու մասին: Այս յայտարարութեան վրայ, Ապահովութեան Տեսչութիւնը քննութիւններ պիտի կատարէ, եւ երբ արտօնութիւն տրուի, վաւերացուած ընկերակցութեան անունը, կեդրոնը եւ նպատակները պիտի հրատարակուին պաշտօնաթերթին մէջ:

1939 ապրիլ 12ի եւ 1911 օգոստոս 8ի ընկերակցութեանց օրէնքներու, ինչպէս եւ 1901 յուլիս 1ի սկզբնական օրէնքի մասին մանրամասնութիւններ կարելի է ստանալ դիմելով ոստիկանական տեսչութեան, թիւ 41 սենեակը, Porte C. բ, յարկ:

Նոր օրէնքի մասին եւ osur խարդութեանց դէմ

Պաշտօնաթերթը ապրիլ 25ին հրատարակեց երկու նոր հրամանագիր – օրէնքներ, մէկը՝ մամուլի մասին, միւսը՝ օտար քարոզութեանց դէմ:

Մամուլի վերաբերեալ հրամանագիրը լրացնելով 1881 յուլիս 29ի օրէնքը, հետեւեալ նոր տրամադրութիւնները կ'աւելցնէ.—

ՅՕԴ. 32.— Անհատներու դէմ կատարուած անուանարկութիւնը (յօդ. 23 եւ 28) պիտի պատժուի հինգ օրէն վեց ամիս բանտարկութեամբ եւ 25էն մինչեւ 2000 ֆրանք տուգանքով, կամ այդ երկու պատիժներէն միայն մէկով: Մեւեւնոյն միջոցներով կատարուած անուանարկութիւնը (diffamation) խումբ մը անձերու դէմ որոնք նշանակուած չեն ներկայ օրէնքին 31րդ յօդուածին մէջ, բայց իրենց ծագումով կը պատկանին որոշ ցեղի մը կամ կրօնի մը, պիտի պատժուի մէկ ամիսէն մէկ տարի բանտարկութեամբ եւ 500էն 10,000 (տասը հազար) ֆրանք տուգանքով, եթէ անուանարկութեան նպատակն էատելութիւն գրգռել քաղաքացիներու կամ բնակիչներու մէջեւ:

ՅՕԴ. 33.— Մեւեւնոյն միջոցներով կատարուած թշնամանքը (injure) 30 եւ 31րդ յօդուածներով նշանակուած մարմիններու (corps) կամ անձերու դէմ պիտի պատժուի վեց օրէն երեք ամիս բանտարկութեամբ եւ 18էն 500 ֆրանք տուգանքով, կամ այդ երկու պատիժներէն մէկով:

Մեւեւնոյն եղանակով մասնաւորներու դէմ կատարուած թշնամանքը, եթէ նախապէս գրգռում տեղի չէ ունեցած, պիտի պատժուի հինգ օրէն երկու ամիս բանտարկութեամբ եւ 16էն 300 ֆրանք տուգանքով, կամ այդ պատիժներէն մէկով: Բանտարկութեան առաւելագոյն չափը պիտի ըլլայ վեց ամիս, իսկ տուգանքը՝ 5000 ֆրանք, եթէ թշնամանքը գործուած է խումբ մը անձերու դէմ որ իրենց ծագումով կը պատկանին որոշ ցեղի մը կամ կրօնի մը, ատելութիւն գրգռելու համար քաղաքացիներու կամ բնակիչներու մէջեւ: Եթէ թշնամանքը հրապարակային չէ, պիտի պատժուի միայն պատժական օրէնքին 47րդ յօդուածին տրամադրութեամբ:

ՅՕԴ. 2.— 1881 յուլիս 29ի օրէնքին 60րդ յօդուածին Բ. հատուածը փո –

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ԼՈՆՏՈՆԷՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐՑԸ ՀԱՅՏՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻՆ ԱՌՋԵՒ

ԺԵ.

«ԲԱՐՏԻՍԸ ԿԸ ԳՏՆԷՔ, ՄՆԱՑԵԱԼՈՎ ՁԵՆՔ ՀԵՏԱՔՐՔՐՈՒԻՐ»...

Ցուշագիրը յետոյ կը յայտնէ Մի – ացեալ Նահանգներու նախագահին թէ Խորհրդաժողովը հիմնուելով ցոյց տրուած պատճառաբանութիւննե – րուն վրայ, յանգած է հետեւեալ ո – րոշումին։—

Ա.— Կոչ մը ուղղել նախագահ Ուիլսընին, խնդրելու համար որ Ա – մերիկան ստանձնէ Հայաստանի հո – գատարութիւնը՝ համաձայն այն տը – րամադրութեանց որոնք յիշատակ – ուած են Թրքական դաշնագրին հին – գերորդ հատուածին մէջ։

Բ.— Խնդրել որ Ամերիկան հոգա – տարութեան առաջարկին առթիւ իր յուլիք դրական կամ բացասական պատասխանին անկախաբար, ընդու – նի իրաւարարի դեր կատարել Հա – յաստանի սահմաններուն հարցին մէջ։

Գ.— Թրքական դաշնագրին մէջ գտնել հետեւեալ յօդուածը՝ Հայաս – տանի մասին։—

Թուրքիա, Հայաստան եւ պայմա – նադիր Մեծ պետութիւնները կը հա – ւանին Միացեալ Նահանգներու նա – խագահին իրաւարարութեան յղել Ւարինի, Տրապիզոնի, Վանի եւ Պիթ – լիսի նահանգներէն Թուրքիոյ եւ Հա – յաստանի միջեւ գծուելիք սահման – ներու խնդիրը, ինչպէս նաեւ այն բո – լոր պայմանները զորս նախագահը կրնայ բանաձեւել անկախ Հայաստա – նին ծովային ճամբայ մը տալու հար – ցին առթիւ։ Մինչեւ որ Ամերիկան իր որոշումը տայ, Թուրքիոյ եւ Հայաս – տանի սահմանները կը մնան այնպէս ինչպէս ներկայիս։ Գերագոյն խոր – հուրդը, ինքը, կը նշանակէ նաեւ Հա – յաստանի հիւսիսային եւ արեւելեան (Վրաստան եւ Ադրպէյճան) սահման – ները, այն պարագային երբ կովկասի էրեմ պետութիւնները ձախողին հա – մաձայնութիւն մը գոյացնել իրենց միջեւ՝ սահմաններու հարցին շուրջ։

Միայն Հայաստանի հոգատարու – թեան կամ սահմաններու հարցն է որ միտք կը զբաղեցնէ խորհրդաժողովին մէջ։ Ո՛չ, մեր անզուգական՝ն բարե – կամները կ՝ուզեն որ ապագայ Հա – յաստանը ինքնաբաւ միջոցներ ունե – նայ, զինուորական եւ նիւթական, իր սահմանները պաշտպանելու եւ ոգի բարձրանալու համար։ Անգլիա եւ Ֆրանսա հնարաւորութիւններ չու – նին այդ օժանդակութիւնը ընծայելու Նորածին հանրապետութեան, բայց կ՝արժէ կոչ մը ուղղել Միացեալ Նա – հանգներու մարդասիրական զգա – յումներուն— անոնց մի՛ առնէք... Եւ ահա յուշագիրը Ուիլսընի բարեա – կամ ուշադրութեան կը յանձնէ չորք մը կարեւոր խնդիրներ։

Ով ալ ստանձնէ Հայաստանի ճա – կատագիրը վարելու պարտականու – թիւնը, անխուսափելի է որ երկար ժամանակաշրջանի մը համար նոր պետութեան ապահովութիւնը կամ նոյնիսկ գոյութիւնը վտանգի ենթա – կայ են առանց արտաքին աջակցու – թեան, կը հաւաստեն Սան Ռէմոյի ժողովականները։ Հայաստան պէտք ունի զինուորական ուժի մը յարձա – կումի դէմ պաշտպանուելու համար ու պէտք ունի մանաւանդ տնտեսա – կան օժանդակութեան մը, որպէսզի ի վիճակի ըլայ երկիրը կազմակեր – պելու եւ իր սեփական աղբիւրները հետզհետէ արդիւնաւորելու։

Զինուորական օժանդակութեան խն – դիրը այնքան ալ ահաւոր չէ, ինչպէս կը կարծուէր նախապէս։ Հայաստա – նի հանրապետութեան բանակները մինչեւ հիմա «ասզին անդին ցրուած» են, որովհետեւ կռիւներ տեղի ունե – ցան Վրաստանի եւ Ադրպէյճանի հետ։ Եթէ այդ վէճերը կարգադրուին — յոյսեր կան այդ տեսակէտէն քանի որ վերջերս համաձայնութիւն մը կնքուեցաւ Կովկասի երեք հանրապե – տութիւններուն միջեւ— այն ատեն ո՛չ մէկ բան կ՝արգիլէ որ Հայաստան իր ուժերը հաւաքէ, նուիրուելու հա – մար սահմաններու պաշտպանութեան գործին։ Դաշնակիցները անձկու – թեամբ քննած են այն հարցը թէ ի – րենք ի՛նչ չափով կրնան զինուորա – կան օգնութիւն հասցնել Հայաստա – նին՝ դաշնագրին հողային հարցին վերաբերեալ յօդուածները անմիջա – պէս գործադրութեան դնելու համար։ Զինք ու ռազմանիւթ ղրկուած են ար – դէն, բայց «Հայերն ու իրենց բարե – կամները բովանդակ աշխարհի մէջ պէտք չէ աւելորդ յոյսեր սնուցանեն՝ յորհելով թէ Դաշնակիցները կրնան զինուորական ուժ տրամադրել ի – րենց»։ Անոնք այնպիսի ծանր պատաս – խանատուութիւններ ունին երեսնուհե – րուն վրայ որ բացարձակօրէն անկա – րելի է իրենց համար զինուորական նոր հոգերու տակ մտնել։ Ուրեմն ե – թէ Հայաստան անմիջական օժանդա – կութիւն չստանայ ուրիշ աղբիւրէ մը, հարկադրուած պիտի ըլլայ ապաւի – նել միմիայն իր բանակներուն որոնց կարելի է տրամադրել, ի հարկին, պէտք եղած սպաներն ու ռազմամը – թերը։ Միւս կողմէ, սակայն, եթէ հնարաւոր ըլայ կամաւորական գունդ մը կազմակերպել Ամերիկայի կամ որ եւ է օտար երկրի մը մէջ, յանուն Հայաստանի պաշտպանու – թեան, այդ տեսակ ձեռնարկ մը ան – կասկած գոհունակութիւն պիտի պատճառէ ամենուրեք եւ թանկագին խրախոյս մը պիտի ըլլայ Հայերուն համար։ Իսկ զինուորական ու նիւ – թական կազմակերպուած աջակցու – թիւն մը քաղաքակիրթ պետութեան մը կողմէ, չատ աւելի նպատակա – յարմար պիտի ըլլայ եւ թոյլ պիտի տայ որ Հայերը ուժգնօրէն պաշտպա – նեն իրենց հայրենիքը։ Դաշնակիցնե – րը Ջերմօրէն կը փափաքին իմանալ թէ ամերիկեան կառավարութիւնը կամ Ամերիկացի ժողովուրդը տրա – մադի՞ր են արդեօք այդ ծառայու – թիւնը մատուցանելու։

Վարկերու խնդիրը աւելի տեխնո – կան է, կը չեզոքէ յուշագիրը։ Ազ – գերու Դաշնակցութիւնը մտադրու – թիւն ունի, կ՝ըսեն, յանձնարարելու իր անդամներուն որ փոխառութիւն մը ընեն Հայաստանի։ Գերագոյն Խորհուրդը տակաւին չի գիտեր թէ դիմումը ինչ արդիւնք կրնայ ունե – նալ։ Բայց եթէ նոյնիսկ պետութիւն – ներուն պատասխանը նպաստաւոր ըլ – լայ, պարզ է որ ժամանակ պիտի անցնի մինչեւ որ ծրագիրը չօշափելի արդիւնքի մը յանգի։ Բայց, յայտնի չէ թէ փոխառութեան արդիւնքը որ – քան կրնայ համապատասխանել պէտ – քին։ Ամէն պարագայի մէջ, Ազգերու Դաշնակցութիւնը չի կրնար, ծանօթ պատճառներով, կոչ ուղղել Միացեալ Նահանգներու նիւթական օժանդա – կութեան։ Հետեւաբար կարելի չըլ – լար աշակցութիւն ստանալ այն երկ – րէն «ուր ապագայի հայկական պե – տութիւնը կը վայելէ ամէնէն անկեղծ եւ գործօն համակրութիւնը, ուր պա – տերազմին յառաջ բերած հոգերը ա – ւելի թեթեւ կը կշռեն քան պատե – րազմիկ ուրիշ երկիրներուն մէջ, ուր, վերջապէս, պետութիւնն ու ժողո – վուրդը աւելի նուազ վնասի ենթար – կուած են քան որեւէ ուրիշ տեղ»։ Գերագոյն Խորհուրդը չուզեր թելա – դրութիւններ ընել Միացեալ Նա – հանգներու կառավարութեան՝ Հայ – կական Հանրապետութեան տրամա – դրուելիք փոխառութեան ձեւին մա – սին։

Գիանի մը միլիոն սթերլինի ամերիկ – եան փոխառութիւն մը կրնայ անմի – ջապէս ոտքի հանել Հայաստանը։ Կը խուի թէ ամերիկեան զանազան կազ – մակերպութիւններ եւ ընկերակցու – թիւններ հաճոյքով պիտի ուզեն ի – րենց մասնակցութիւնը բերել այս նը – ւիրական գործին։ Հայերը, իրենք ալ, եա պիտի չմնան անչուշտ իրենց հայ – րենիքին այս ճակատագրական պա – հուն։ Անոնք ո՛չ իրաւունք ունին, ոչ ալ ի հարկէ փափաք՝ միմիայն օ – ժանդակներու կարիկցութեան և ողորմա – ծութեան ապաւինելու։ Խորհրդաժո – ղովը համոզուած է որ մեծահարուստ Հայեր պիտի չզլանան իրենց օժան – դակութիւնը հայրենիքին վերածը – նուիրելով, որուն սպասած են այնքան համբերութեամբ, կրելով անվերջ ու ահաւոր տառապանքներ։ Բացի այդ, բաւականաչափ աշխարհը հետեւանք պի – տի տայ թերեւս Հայաստանին օգնու – թիւն ընծայելու կոչին։ Խորհրդաժո – ղովը իրաւունք չի տար ինքնիրեն՝ անհեղի կերպով աճապարելու, բայց եւ այնպէս ջերմօրէն կը փափաքի որ ամերիկեան կառավարութիւնը կա – րելի եղածին չափ փութացնէ իր վճռ – ական որոշումը այս շատ կարեւոր խնդրին մասին, որոնք եթէ յետա – ձգուին պատճառ պիտի ըլլան որ հայ ժողովուրդը մատնուի անօրինակ անձկութեան մը։ Դաշնակիցները յոյս ունին միեւնոյն ժամանակ թէ նախա – պահին որոշումը պիտի ըլլայ դրա – կան։

×

Արդարեւ, նախագահ Ուիլսըն կը փութացնէ իր պատասխանը— կ՝ըն – դունինք իրաւարարի պաշտօնը, բայց չենք կրնար աւելի հեռուները երթալ։ Ոչ զինուորական ուժ կրնանք տրա – մադրել, ո՛չ ալ դրամ. բարէսիրն վը – յայ կը գծենք Հայաստանի սահման – ները, մնացեալով չենք կրնար ժա – մավաճառ ըլլալ։

Ուրեմն Ամերիկայի հետաքրքրու – թիւնն ալ դէպի հայ ժողովուրդին պատը, պիտի չանցնէր պզտոնական համակրութեան մը սահմանէն ան – դին։ Ո՛չ մէկ յանձնառութիւն, ո՛չ մէկ չօշափելի խոստում՝ առնուազն արդարացնելու համար չռայլուած մարդասիրական — հայասիրական — ճառերուն գոնէ կէսը։ Սան Ռէմոյի խորհրդաժողովէն յետոյ մենք կը մնայինք գրեթէ առանձին, իսկ մեր հայրենիքին սահմաններուն վրայ պարանակալ կը սպասէր արիւնարբու թշնամի մը։

Երբ Ամերիկան մերժեց հոգատա – րութեան առաջարկը, ես այլեւս յոյս չունէի որ կարելի էր, կամ գործնա – կան էր, ստեղծել ու պահպանել ան – կախ հայկական պետութիւն մը՝ մեկ ծովէնք միւնչեւ միւսը, կը խոստովանի երբեմնի վարչապետը։ Ես համոզ – ուած էի որ դաշնակիցները երբեք հաւանութիւն պիտի չտային այն տե – սակ լուծումի մը որուն գործադրու – թիւնը կը պահանջէր զինուորական ուժի մը առաքումը դէպի Անատոլու։ Անոնք պիտի չուզէին կռուիլ մասնա – ւորաբար այն չրջաններուն մէջ ուր ժողովուրդին մեծամասնութիւնը հա – կառակ էր իրենց։ Պարագան տարբեր էր սակայն ծովեզերեայ չրջաններուն համար, որովհետեւ այնտեղ բնակ – չութիւնը դէմ էր Թրքական տիրապե – տութեան։

Թուրքերը զինուորական ուժ չու – նէին պետք մէջ։ Մայրաքաղաքին մէջ տեղաւորուած էր Դաշնակիցնե – րու զբաւման բանակը, որ եւ է ապա – տամբական չարժում չուտով կրնար չախչախել։ Բրիտանական նաւա – տորմը կը յածէր Վոսփորի ջուրերուն մէջ։ Անդին Թրակիոյ բնակչութեան մեծամասնութիւնը հակառակ էր Թուրքերուն։ Մ. Քէմալի համար ան – կարելի էր զինուորական օգնութիւն հասցնել այդ նահանգին։ Հելլէնա – կան բանակը կրնար անմիջապէս զս – պել ամէն դիմադրութիւն կամ ըմ – բոստութիւն Թրակիոյ մէջ։ Ուրեմն զինուորական տեսակէտէն, եւրոպա – կան Թուրքիան դժուարութիւններ չէր ներկայացներ։ Եթէ որ եւ է ա – պատամբութիւն ծագէր, հաւանաբար Թուրքերը միանգամ ընդ միշտ պիտի կորսնցնէին իրենց մայրաքաղաքը։ Քէմալ չատ լաւ գիտէր որ այլեւս եա պիտի չստանար արաբական նահանգ – ները։

Բայց Իզմիրի խնդիրը մեծ մտահո – գութիւն կը պատճառէր Դաշնակից – ներուն։

ՕՐՈՒԱՆ ՇԱՐԾՈՒՄԻՆ ՀԵՏ

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՈՅԺԸ

Լեհաստանի զինուորական ոյժին գլխաւոր աղբիւրը իր չատ զինուոր – ցու ունենալն է։ Մեծ պատերազմին՝ տովորական մահացութենէ զատ, ա – ւելի քան մէկ միլիոն Լեհեր մեռան զրկանքի պատճառով։ Ասոնց մեծա – գոյն մասը բնականաբար ծերունիներ էին, այնպէս որ ժողովուրդին տարի – քի բնականոն հաւասարակչռութիւ – նը խախտեցաւ։ Այսօր, Լեհաստա – նի բնակչութեան 50 առ հարիւրը կը բաղկանայ 25էն վար տարիք ունե – ցողներէ, իսկ 66 առ հարիւրը՝ 30էն վար տարիք ունեցողներէ։

Այս թիւերը պերճախօս են։ կը նը – շանակէ, թէ Լեհաստան, որ 34 մի – լիոն բնակիչ ունի, կրնայ զօրաշարժի ենթարկել աւելի ստուարաթիւ բա – նակ մը քան Ֆրանսան, որ ունի 41 միլիոն բնակիչ։ Աւելին, այսօր զինքի տակ կանչուելու ընդունակ զինուոր – ցուներու թիւը նոյնքան մեծ է զրեթէ որքան Գերմանիայինը։

Նկատի առէք մեծ պատերազմին անմիջապէս յաջորդող տարիներու կացութիւնը,— պարտուած Գերմա – նիա մը, յուսահատութեան անդունդը հասած, անանձ եւ վհատ, ասոր դի – մաց՝ վերածնեալ Լեհաստան մը, խանդավառ եւ լաւատեսութեամբ կենսունակ։ 1920 — 25ին միջին հաշ – ուով Լեհաստանի մէջ ծնած են 515 հազար մանչեր, իսկ Գերմանիոյ մէջ, որ Լեհաստանի երկու անդամը բնակ – չութիւն ունի, միայն 675.000։

Ցետադայ տարիներու թիւերը աւե – լի նշանակալից են։ Լեհերը բնականէն աւելի բազմածին են քան Գերմաննե – րը։ Վերջին տասը տարիներու ըն – թացքին Լեհաստանի մէջ ծնող ման – չերու միջին թիւը եղած է 511000, մինչ Գերմանիոյ մէջ միայն 595.000։ Զինուորցուի կամ մարդկային ոյժի տեսակէտէ Լեհաստան չատ աննշան չափով եա կը մնայ Գերմանիայէն։

Այսպէս՝ լեհական բանակը կը հան – դիսանայ կարեւոր ազդակ մը։ Այսօր Լեհաստան աշխարհի հինգերորդ զին – ուորական պետութիւնն է։ Անոր մնա – յուն բանակին թիւն է 300.000, որուն 45000ը սպաներ, իսկ մարզուած ու պատրաստ պահեստներու թիւը եր – կու միլիոնէն աւելի է։ Պատերազմի ժամանակ Լեհաստան կրնայ զօրա – չարժի ենթարկել չորս միլիոն զին – ուոր, առանց երկրին տնտեսական կեանքը խանգարման մատնելու։

Մնայուն բանակը ունի հետեւակա – զօրքի 30 զօրաբաժին, որոնց երկուքը լեռնային հետեւակազօրքէ կը բաղկա – նայ։ Ասոնք լաւ պարենաւորուած եւ լաւ մարզուած են եւ ի վիճակի են, իւրաքանչիւր զօրաբաժին առան – ձին, իւրմէ անկախ կռիւներ մղե – լու։ Լեհաստանի սահմանները խիստ ընդարձակ են — 3438 մղոն — այնպէս որ անհնարին է խրամներու միջոցաւ պատերազմ մղելու դրութիւնը ընդունիլ։ Լեհական Մաժինոյի գիծ մը բոլորովին անդրծնական է։ Այս պատճառով ալ՝ իւրաքանչիւր զօրա – բաժին ունի իր մեքենաշարժ եւ զրա – հապատ վաչտերը։ Լեհական հրասայ – լը աքանչելի որակ ունի եւ այժմ կ՝ար – տադրուի մեծ քանակութեամբ։ Վե – րոյիչեալ երեսուն զօրաբաժինները ունին 30 դաշտային հրետանիի վաչ – ուեր, 10 ծանր հրետանիի վաչտեր, ընդհանուր պահեստի ուժերու համար մասնաւոր դունդեր, մեքենաշարժ ջո – կատներ, հակաօդային հատուածներ եւ զրահապատ կառախումբեր։

Սակայն լեհական բանակին ամէնէն մեծ պարծանքը հեծելազօրքն է։ Եւ – րոպայի ամէնէն լաւ հեծելազօրքն է ան։ Մէկէ աւելի անգամներ ես ակա – նատես եղած եմ արեւելեան կալիցիոյ մէջ ասոնց մարզանքներուն եւ հիա – ցում միայն ունիմ։ Լեհ հեծելազօրքը աքանչելի ինքնայատուկ ձեւ ունի ձի նետելու, ան ոչ միայն սովորական ե – ղանակով, այլ նաեւ կողմնակի կը խաղցնէ ձին, առանց ընդհանուր ներ – գաշնակութիւնը մաղաչափ խանգա – րելու։

Հեծելազօրքը թերեւս իր արժէքը կորսնցուցած է արեւմուտքի համար, բայց արեւելեան Եւրոպայի ընդար – ձակ տարածութեանց մէջ անոր դերը տակաւնակարգ է։ Լեհաստանի նման աղքատ եւ ճամբաներէ զուրկ երկրի մէջ մեքենաշարժ ուժերը մեծ դերը չեն կրնար տեսնել, որովհետեւ պարենաւորման դժուարութեան մատնուին եւ չեն կրնար արագ չար – ժումներ կատարել, մինչ լեհական հեծելազօրքը կրնայ պարենաւորուիլ երկրին ամէնէն խորունկ անկիւնները – րուն մէջ անգամ եւ դիւրութիւն ունի ամէն կողմ չարժելու։

Հեծելազօրքը կը բաղկանայ թեթեւ հեծեալներու երեք զօրաբաժինէ, 27 վաշտ Ուհլաններէ, 10 վաշտ հրաձա – հանիններէ եւ 10 ձոկատ յատակա – խոյզներէ։ Բոլորն ալ սպառազին – ուած են միատեսակ զէնքերով, որոնց մէջ գլխաւոր տեղը կը բռնէ արագա – հարուածը։

Լեհերը զարգացուցած են արագա – հարուածը թէ՛ իբրեւ յարձակողական եւ թէ իբրեւ պաշտպանողական զէնք։ Ես ականատես եղած եմ ասոնց զոր – մատնուին եւ չեն կրնար արագ չար – ժումներ կատարել, մինչ լեհական հեծելազօրքը կրնայ պարենաւորուիլ երկրին ամէնէն խորունկ անկիւնները – րուն մէջ անգամ եւ դիւրութիւն ունի ամէն կողմ չարժելու։

Հեծելազօրքը կը բաղկանայ թեթեւ հեծեալներու երեք զօրաբաժինէ, 27 վաշտ Ուհլաններէ, 10 վաշտ հրաձա – հանիններէ եւ 10 ձոկատ յատակա – խոյզներէ։ Բոլորն ալ սպառազին – ուած են միատեսակ զէնքերով, որոնց մէջ գլխաւոր տեղը կը բռնէ արագա – հարուածը։

Լեհերը զարգացուցած են արագա – հարուածը թէ՛ իբրեւ յարձակողական եւ թէ իբրեւ պաշտպանողական զէնք։ Ես ականատես եղած եմ ասոնց զոր – ծութեան երեք զօրաբաժինէն, որ, ա – նանց հետեւակազօրքի, հրետանիի ու հրասայլի աջակցութեան, հեծելա – զօրքի մէկ մասը յաջողած է արագա – հարուածի կրակով պաշտպանել իր մէկ թեւը եւ միւս թեւը յարձակողա – կանի մղել՝ նոյնպէս արագահարուա – ծի մահացու կրակ տեղացնելով։

Լեհական զէնքերը նոյնպէս լաւ են իրրեւ որակ, եա չեն մնար եւրոպա – կան ո եւ է զէնքէ։ Շատերը կը չին – ուին Լեհաստանի մէջ՝ օտար զէնք – րու օրինակին վրայ, ուրիչներ ալ լե – հական գիւտ են։

Լեհաստան այժմ կը չինէ նաեւ իր օդանաւերը՝ անգլիական օրինակնե – րու վրայ։ Վերջերս Փարիզի մէջ տե – ղի ունեցած օդանաւային ցուցահան – դէսին մէջ լեհական ցուցադրութիւն – ները մեծ ուշադրութիւն դրաւեցին։ Շատհանչական է որ այսօր անգլիա – կան սաւառնակներու մեծ մասին մէջ գետեղուած արագահարուածները լե – հական գիւտ են։

Լեհական առաջին զծի սաւառնակ – ներու թիւն է այժմ 1250, նոյնքան մըն ալ՝ պահեստի։ Իմրաձիգ սաւառ – նակներու թիւը չատ մեծ է, որովհե – տեւ Լեհաստանի դրացի երկիրները աւելի յարմար են ռմբաձգութեան համար քան Լեհաստանը։ Լոս ռմբա – ձիգ սաւառնակը կրնայ սաւառնիլ ւնընդհատ 1200 մղոն 3880 լիպրա բե – ռով մը եւ ժամը 260 մղոն արագու – թեամբ։ Ուիլք օդանաւը, որ ամբող – ջովին մետաղեայ է, կը կրէ երկու ա – րագահարուած եւ մէկ թնդանօթ, եւ կը սաւառնի 800 մղոն անընդհատ, ժամը 290 մղոն արագութեամբ։ Աւե – լի հետաքրքրական է Մէվա խուզար – կու սաւառնակը, որ կը նմանի անգ – լական Լայսէնորին, բայց աւելի թեթեւ է ու արագաթռիչ։ Այս բոլորն ալ իրենք կը չինեն Լեհաստանի մէջ եւ մեծ մաս մըն ալ կ՝արտածեն հա – րաւ–արեւելեան Եւրոպայի երկիրնե – րը։

Լեհաստանի միակ դժուարութիւնը պատերազմի ժամանակ՝ պարենաւոր – ումն է։ Կռիւի առաջին քանի մը ա – րիւրն դիւրաւ կրնան փակել իր Պալթիկեան ծովեզերը, իսկ միւս նա – բատ — Ռումանիոյ եւ Սեւ ծովի գէ – ծը— երկար է եւ դժուար։ Այսուհան – դերձ Լեհաստան կրնայ պարենաւոր – ուիլ բաւարար չափով մը։ Իր դժուա – րութիւններէն մէկն ալ այն է, որ մե – ծութիւններէն մէկն ալ այն է, որ մե – ծաքաղաքը եւ հանքածուխը կը տտնուին Շլեզիայէն, որ կիսով չափ է Գերմանիոյ տահմանագլուխի եւ կրնայ գրաւուիլ առաջին իսկ ա – կիւ։

ՀԱՅՏՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻՆ ՀԵՏ

ԺԻՐԱՅՐ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՀԱՏՈՒԱԾԻ ԹԵՐԹՈՆԸ (76)

ԳԷՈՐԳ ՄԱՐՋՊԵՏՈՒՆԻ

(ՎԱՏՄԱԿԱՆ ՎԻՊ)

Գրեց՝ ՄՈՒՐԱՑԱՆ

— Վեհափառ Տէր. Աստուած ահա՛ բացայայտ կերպով ցոյց է տալիս իւր կամքը Այրիվանից ուխտին, որ ցան – կացաւ պահել քեզ իւր մօտ եւ իւր գրկում պատսպարել Հայ եկեղեցւոյ սրբազան հարստութիւնը։ Դու չընդ – դիմացար եւ ասացիր՝ «եթէ Աստ – ծուն հաճելի լինի իմ հեռանալը, Նա ւյայծառ արեւի ժամանակ էլ գիշեր կը ստեղծէ ինձ համար»։ Եւ ահա Աստուած լսեց քո խօսքը, Նրա ամե – նակարող աչն ստեղծեց ցանկալի գի – շերը, խաւարելով տուընջեան պայ – ծառ լուսատուն։ Նա ուրեմն կամե – նում է, որ դու հեռանաս այս ուխ – տից եւ քու անձն ու հայրապետական արքունիները փրկես վերահաս վը – տանգից։ Հեռացի՛ր, Վեհափառ Տէր, հեռացիր այստեղից, որովհետեւ այդ է Աստուծոյ անքննելի կամքը։

— « Հեռացի՛ր, հեռացի՛ր , մենք օրհնում ենք քո ճանապարհը», պո – չենչն ամէն կողմից միաբանները։

— Հնազանդում եմ Աստուծոյ կամ – քին, ասաց կաթողիկոսը եւ ծունկ չոքելով սկսաւ աղօթել։

Բոլոր միաբանութիւնը հետեւեց նրա Հայրապետի օրինակին։

Երբ արեւի խաւարումն անցաւ, նը – րանք ջերմեռանդ սրտով թափօրի կարգը չարունակեցին եւ աւարտելով վերադարձան տաճարը։

Այստեղ Մովսէս վարդապետը, որ ընթրիքի ժամանակ կարգադրել էր Յովհաննու Աւետարանը եւ դրանով կաթողիկոսի ուղեւորութեան արգելք դարձել, սարսափահար ու վշտաբեկ նկաւ ընկաւ Հայրապետի ոտքերը՝ ների – նալ խնդրելու։

— Ես յանցանք գործեցի քո դէմ , Վեհափառ Տէր, ասաց նա արտասուե – լով. ինձ թուում էր թէ Աստուած է ներշնչել ինձ Քո ուղեւորութիւնն արգիլելու միտքը. բայց այժմ տես – նում եմ որ ես գործել եմ սատանայի թելադրութեամբ։ Ների՛ր ինձ եւ ա – ղօթիր որ Քո նուաստ ծառան ազատ – ուի փորձչի կապանքներից։

— Դու գործել ես Աստուծոյ թելա – դրութեամբ, սիրելի որդի, ասաց նրան կաթողիկոսը մեղմ ձայնով. Աստուած ինքն է ներշնչել քեզ այն՝ ինչ որ դու արիր, որպէսզի ցոյց տայ մեզ այսօր իւր ահաւոր զօրութիւնը։ Գնա՛ եւ գոհունակութեան աղօթք կարդա՛ Նրան, որ արժանի արաւ քեզ այդ ընորհին։

Վարդապետը հոգւով չափ մխի – թարուելով այս խօսքերից, զլուխ խո – նարհեց եւ հեռացաւ։

Քիչ ժամանակից յետոյ կաթողի – կոսը իւր հաւատարիմներով ու հե – տեւորդներով ելաւ Այրիվանքից եւ ուղղուեցաւ դէպի Գառնի։

Հայրապետի հեռանալուց յետ միա – բանութեան երկիւղն աւելի սաստկա – ցաւ։ Նրանք հաւատում էին, որ Աստ – ուած, երկնքի վրայ ցոյց տուած այդ հրաշքով, յայտնել էր իրանց Քշնամ – ների մօտալուտ յարձակումը։ Ուստի բոլոր այն անպատահականները, որոնք թշնամու յարձակման կամ նը – րանցից չարչարանք կրելու չափ քա – ջութիւն չունէին, խոյս տուին լեռ – ները եւ կամ պատսպարուեցան հե – ռաւոր այրերում։ Նրանց հետեւից եւ Այրիվանք ապաստանած խուժանը։

Մենաստանում մնացին ծերունի վանահայրը եւ մի քանի կորովասիրտ եւ անձնուէր վարդապետներ, որոնք աւելի լաւ համարեցին մեռնել վանքի չարիսպների մէջ, սրբազան տաճարի դրան առաջ, քան թէ իրանց անձի ա – պատութիւնը որոնելով՝ թողնել վան – քը բարբարոսների ձեռքում։

Թէպէտ նրանք Հագարացիներին դիմադրել չէին կարող եւ դրա համար չէին իսկ երազում, բայց որովհետեւ պիտին, որ այդ խուժադուժները ե – թէ ամայի եւ անմարդաբնակ գտնէին վանքը, չարաչար պիտի պղծէին ու աւերէին նրան, որպէսզի փախչողնե – րի սիրտը կսկծացնելով՝ վրէժ լու – ծէին նրանցից, ուստի կարեւոր հա – մարեցին մնալ վանքում, դուցէ Քշնա – մու բռնութիւններն իրանց վրայ դարձնելով՝ ազատէին վանքը նրա բարբարոսութիւններից։

Մնացողների թիւմն էր եւ երիտա – սարդ Մովսէս վարդապետը, որ փախ – չողներին ու թագչողներին զանազան ճանապարհներ ու թագստեան վայ – ւեր ցոյց տալուց եւ նրանց տեղաւո – րելուց յետ, վերադարձաւ վանահօր եւ նրա ընկերների մօտ, զալիք հար – ուածներից իւր բաժինն առնելու համար։

Երեկոյեան դէմ դաժժան հասաւ վանքը Քշնամիների յարձակման լու – րը դաժժելու։

— Ոստիկանը մի քանի գունդ զօրք ճանապարհեց այստեղ կաթողիկոսին կալանաւորելու եւ միաբանութեանը սրի անցնելու համար, ասաց նա վա – նահօրը. կաթողիկոսարանի վերակա – ցուն ղրկեց ինձ այս տխուր նորու – թիւնը ձեղ հաղորդելու համար։

— Աստուած երկնքից աւելի չուտ լուր հասցրեց մեզ, որդի, պատաս – խանեց վանահայրը.— կաթողիկոսը եւ միաբանութեան մեծ մասն ազատ – ուած են արդէն. իսկ մենք մնացինք այստեղ վանքի դրանը մեռնելու հա – մար։

Գաժժանի հեռանալուց յետ վանա – հայրը ժողվեց իւր հետ եղողներին եւ մատաւ ամենքին աղօթելու եւ հաժուն կատարելու համար։

Ներանք դեռ ծնկաչոք աղօթում էին, երբ մի զարհուրելի աղաղակ վիճա – կոր տաճարի կամարները թնդա – ցրեց։

Վանահայրը վեր թռաւ տեղից եւ մեղմ ձայնով Քրիստոսի խօսքերն ար – տասանեց.

— «Արի՛ք, երթիցուք, դի հասեալ է ժամ...»։ Եւ նա այլեւս չկարողա – ցաւ չարունակել, բայց առաջաց խրոխտ քայլերով։

Բոլորը հետեւեցին նրան։ Երբ տա – ճարի գաւիթը հասան, նա նորէն ղարձաւ միաբաններին եւ յուզուած ձայնով ասաց.

— Մենք նուիրուած ենք մեր Ծ – ողովրդի եւ այս սուրբ տաճարի պա – տուրութեան եւ դրա համար ունենք դրած նախ Աստուծոյ եւ ապա մարդկան առաջ. այդ ուխտին դէմ – ժելու իրաւունք չունինք։ Դնանք ու – րեմն դէպի գոհ այն սեղանը, որի ղովքակէզը մեր անձը պիտի լինի. ջ – հանք ուրախ եւ անտրտունջ եւ հաս – տանք, որ գոհելով մեր կեանքը պա – տանք աշխարհում, պիտի վերս – տանանք նրան անանց եւ յաւիտեան – կան Թագաւորութեան մէջ։

(Շար.)

ԽՂՃԱՊԱՀ ԵՐԳԱՑ

Հեղինակ՝ Վ. ՓԻՓՈՏ

— Ձեր ձայնը շատ ծանօթ է ինձ, պարո՛ն Ալիքսանդր Պետրոսեան, ինչ-որ տեղ լսած եմ ձեր ձայնը, բայց չեմ յիշում, թէ որտե՛ղ եմ լսել: Ներողութիւն, ո՞վ էք դուք:

— Ես Ալիքսանդր Պետրոսեանն եմ, պարո՛ն Ալիքսանդր Ալիքսանդրեան, ինչո՞ւ էք այդքան զարմանում, ես ձեզ ծանօթ չե՞մ:

— Ներողութիւն, պարո՛ն Պետրոսեան, ես ձեզ ծանօթ չեմ, ես ձեզ առաջին անգամ եմ տեսնում, ես ձեզ չեմ ճանաչում:

— Ինչպէ՞ս թէ, ես ձեզ ծանօթ չեմ, ես ձեզ չեմ ճանաչում, ես ձեզ առաջին անգամ եմ տեսնում, ինչպէ՞ս կարելի է, որ ես ձեզ ծանօթ չլինեմ, ես ձեզ ճանաչեմ, ես ձեզ տեսած լինեմ, ես ձեզ լսած լինեմ, ես ձեզ հետ խօսած լինեմ, ես ձեզ հետ ծանօթացած լինեմ, ես ձեզ հետ ընկերացած լինեմ, ես ձեզ հետ ընկերական յարաբերութեան մէջ լինեմ, ես ձեզ հետ ընկերական սերտ

վոխուած է այսպէս ։—

Երբ անհատներու դէմ անուանարկութիւն կատարուի համաձայն 32րդ յօդուածին, եւ թշնամանք՝ համաձայն 33րդ յօդուածին Բ. հատուածին, դատական հետապնդումը կը կատարուի միայն անուանարկութեան կամ թշնամանքի ենթարկուած անձին բողոքին վրայ։ Սակայն, ընդհ. դատախազութիւնը կրնայ ի պաշտօնէ հետապնդում կատարել, երբ իրենց ծագումով որոշ ցեղի մը կամ կրօնի մը պատկանող մարդոց խումբի մը դէմ կատարուած անուանարկութեան կամ թշնամանքին նպատակն է ատելութիւն գրգռել քաղաքացիներու կամ բնակիչներու միջեւ»։

ՕՏԱՐ ԴՐԱՄՈՎ ԵՂԱԾ ՔԱՐՈԶՈՒԹԵԱՆՑ ԴԷՄ

Ահաւասիկ երկրորդ հրամանագիրը, որ կը վերաբերի օտար դրամով եղած քարոզութեանց ։—

ՅՕԴ. 1.— Ո՛վ որ քարոզութեան (պրոպագանտ) դրամ կը ստանայ օտար աղբիւրէ, ուղղակի կամ անուղղակի, ի՛նչ ձեւով կամ հանդամանքով ալ ըլլայ եւ կը ծառայէ քաղաքական քարոզութեան մը, կ՚ենթարկուի վեց ամիսէն հինգ տարի բանտարկութեան եւ 1000էն 10,000 ֆրանք տուգանքի ։

Այս օրինազանցութեան ծառայող բոլոր միջոցները պիտի գրաւուին. դատարանը կրնայ, պարագային համեմատ, հրամայել պետական գրաւում (confiscation), ջնջում կամ ոչնչացում ։

Դատարանը կրնայ նաեւ, առնուազն հինգ եւ առ առաւելն տասը տարուան համար, արգիլել քաղաքացիական, քաղաքային եւ ընտանեկան իրաւունքները ամբողջութեամբ կամ մասամբ, համաձայն պատժական օրէնքի 42րդ յօդուածին ։

ՅՕԴ. 2.— Ո՛վ որ արտասահմանէն դրամ կը ստանայ ծանուցումի համար, ուղղակի կամ միջնորդի մը միջոցաւ, պարտաւոր է, վճարման թուականէն սկսելով մինչեւ ութ օր յայտարարել իր բնակավայրի նահանգապետութեան, իսկ Փարիզի մէջ՝ ոստիկանական վերատեսչութեան, այլապէս կ՚ենթարկուի 100էն հազար ֆրանք տուգանքի, վերապահելով, եթէ հարկ ըլլայ, ներկայ հրամանագրին Ա. յօդուածով նախատեսուած պատիժները։

Հրամանագրով մը պիտի ճշդուին այս յօդուածին գործադրութեան պայմանները ։

*** Այղասի երեք հակազդային կազմակերպութեանց լուծման առթիւ, թերթերը կը գրեն թէ վարիչներէն Փրից Շեփայզէր զերմանական մշակոյթը կը պատասխանէր մասնաւոր հրատարակութիւններով։ Քարոզչական տետրակ մը ձաղկելով ձուլման վտանգները, կ՚ըսէ թէ «ձուլումը պիտի անհետացնէ Ալզասցիները ինչպէս օճը կը կլլէ մուկը»։ Միւս կազմակերպութեանց հրատարակութիւններն ալ կը ջանային ապացուցանել թէ Ալզասցիներու մայրենի լեզուն կէօթէի մէկ լեզուին նմանակն է, թէ ֆրանսերէնի գործածութիւնը տեսակ մը զանճանութիւն է իրենց բնական ձգտումներուն դէմ եւն.։

Տեղական մամուլը կը պահանջէ խափանել նաեւ այս ընկերակցութեանց օրաթերթը ։

630,000,000 ոսկի վարկ Անգլիոյ սպառազինութեանց համար

Անգլիոյ ելմտական նախարարը երեքշաբթի օր երեսփ. ժողովին ներկայացուց նոր ելմտացոյցը, որ կը ներկայացնէ 1,322,000,000 ոսկիի հսկայական գումար մը եւ որ կրնայ դեռ աւելնալ։ Նախարարը յայտնեց թէ վերջացող տարեշրջանին կառավարութիւնը 400 միլիոն ոսկի ծախսած է միայն ազգ. պաշտպանութեան համար, բայց առնուազն 630 միլիոն պիտի ծախսէ յառաջիկայ տարեշրջանին, որ կը սկսի ապրիլ 1էն։ Ուրեմն աւելի քան 57 առ հարիւր յատկացում։ (Նախորդ տարեշրջանին գումարն էր 265 միլիոն ոսկի)։

Այս ահռելի գումարին 380 միլիոնը պիտի ճարուի ազգ. պաշտպանութեան փոխառութեամբ, իսկ մնացեալ 942 միլիոն ոսկին լրացնելու համար պիտի աւելնան կարգ մը տուրքեր (ինքնաշարժ, ծխախոտ, շաքար, շարժական նկար եւայլն)։ Ասկէ զատ, եկամուտի տուրքին վրայ 5 առ հարիւր յատկացում պիտի կատարուի 2000 — 8000 ոսկիի համար, եւ 10 առ հարիւր՝ 8000էն վեր եղած եկամուտներու համար։ Ժողովը ծիծաղեցաւ, երբ նախարարը յայտնեց թէ 1853ին Կլէսթոնի ելմտացոյցը կը հասնէր 53 միլիոն ոսկիի ։

Ռումանիա դրաւ կը տանայ, բայց ոչ զենի

Ռումանիոյ արտաքին նախարարը, որ Լոնտոն կը գտնուէր կիրակի օրէն ի վեր, Փարիզ եկաւ երէկ, չորեքշաբթի։ Լոնտոնի մէջ չատ գոհ չեն երեւար նախարարին տուած բացատրութիւններէն։ Կ՚ըսուի թէ նախարարը նոյն ինքն Հիթլէրի թելադրութեամբ անգլիական կառավարութեան յայտնած է իրեն հետ եղած խօսակցութեանց մէկ մասը։ Նոյն աղբիւրին համաձայն, Հիթլէր կը մեղադրէ Անգլիան եւ Ֆրանսան թէ պատերազմ կ՚ուզեն սարքել, իրենց առեւտրական չահերուն համար ։

Անգլիական կառավարութիւնը հաւանած է 2,500,000 ոսկի փոխ տալ Ռումանիոյ, բայց ոչ զէնք, ըսելով թէ Անգլիա ինք պէտք ունի զէնքի ։

« Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի դիւանագիտական թղթակիցը կը գրէ ։—

Անգլիոյ նախարարները ուզեցին իմանալ թէ Ռումանիոյ արտաքին նախարար Քաֆէնքու ինչ տպաւորութիւն ստացած է Պերլինի մէջ ունեցած խօսակցութիւններէն, եւ թէ որոշ գաղափար մը կազմա՞ծ է Հիթլէրի մտադրութեանց մասին Ռումանիոյ հանդէպ։ Կը թուի թէ Հէր Հիթլէր չափազանց արհամարհական վերաբերում ունի Մեծն Բրիտանիոյ կարողութեան հանդէպ օգնելու ուրիշ երկիրներու, քանի որ, ըստ Հիթլէրի, ան ինքզինքն իսկ պաշտպանելու ի վիճակի չէ ։ Կ՚ըսուի թէ Առաջնորդը հրահանգ տուած է ամենուրեք իր աջակիցներուն, որ այս լարին վրայ նուագեն։ Զեխոսլովաքիոյ կորուստը Գերմանիոյ ծանր հարուած մը եղաւ Ռումանիոյ համար, որ ցարդ իր ռազմական պիտոյքները կը ստանար Շքոտայի զինագործարաններէն։ Այժմ Պուքրէշ կը դժկամակի ուղղակի գերմանական զէնք գնել, որովհետեւ նախկին պատերազմի փոքճառութիւնը չուզեր կրկնել։

*** Կ՚ըսուի թէ Պերլին առաջարկած է Եուկոսլաւիոյ 12 միլիոն սթերլինի վարկ բանալ, զէնք ու ռազմամթերք գնելու Գերմանիոյ մէջ, բայց Պելկրատի կառավարութիւնը կը վարանի։

ՋԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՅՈՏՈՂՈՎ

ՄՈՍԿՈՒԱՑին կը հետապրեն թէ բազմաթիւ սպաներ եւ զինուորներ ձերբակալուած են կարգ մը ռսական քաղաքներու մէջ, զօրաշարժի արձանագրութիւնները անհետացած ըլլալով։ Գաղտնի կազմակերպութեան մը 27 անդամները դատապարտուեցան 8—10 տարի բանտարկութեան ։

ՀԻԹԼԷՐ իր վաղուան ճառը պիտի խօսի կէս օրին, ժամը 12, փոխանակ դիշերուան, ինչպէս կ՚ըլլար մինչեւ հիմա, խորհրդարանին բացման առեն ։ Հրամայուած է աշխատանքը դադրեցնել ամբողջ Գերմանիոյ մէջ եւ լսել Առաջնորդին ճառը, զոր ձայնասփիւռը պիտի տարածէ բոլոր լեզուներով ։

ՍՊԱՆԻՈՑ կառավարութիւնը հրատարակեց հրամանագիր մը, որով սպանական պետութիւնը նախկին թագաւոր Ալֆոնսի կը վերադարձնէ այն բոլոր կալուածները, զորս հանրապետական կառավարութիւնը գրաւած էր։ Կը կարծուի թէ Ալֆոնսօ թագաւորին հարստութիւնը կը հասնի աւելի քան 10 միլիոն տոլարի ։

ԿԱԶԱՐԳԵԼ ԴԻՄԱԿՆԵՐ բերուած են Լոնտոնէն, բաժնուելու համար Ֆըրանսայի անգլիական հպատակներուն, որոնց թիւը կը հաշուուէն 7—10000։ Առաջին երկու հազար դիմակները ծախուեցան հատը 40 ֆրանքի։

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՍԱՓՐԻԶ ՇԱՀՊԱԶԵԱՆԻ ԿՈՂՄԷ

ՈՒՐ ՊԻՏԻ ՅՈՒՑԱԴՐՈՒԻՆ ԻՐ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐԸ

կազմակերպիչը հասոյքը կը նուիրէ Հ. Ե. Միութեան, որ ստանձնած է սոյն հանդէսին հովանաւորութիւնը։

Տեղի պիտի ունենայ 29 ԱՊՐԻԼ 1939, ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐ, ԺԱՄԸ 10ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՑՍ

HOTEL NAPOLEON BONAPARTEի ՇՔԵՂ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ 38, Avenue Friedland (Etoile)

Բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ պիտի պատուեն իրենց ներկայութեամբ այս երեկոյթը ։

Գեղարուեստական բաժնին սիրայօժար կը մասնակցին՝ Պ. ՇԱՀՊԱԶԵԱՆԻ հրաւէրով

Madame Régine LORIAC (Opéra Comique), Mlle. Denise KAIROF (Bouffes Parisiens), Mlle. Yvonne GALLI (Radio Cité), Mlle. BROWN (Danse Espagnol), Mlle. ROSIC (Danse classique), Madame Dolorès MORENO (Danse, de l'Opéra de Barcelone):

ԸՆՏԻՐ ՕՐՔԷՍԹՐ.— Առաջնակարգ երաժիշտներ, ղեկավարութեամբ CARIO CANTIի

եւ մասնակցութեամբ տաղանդաւոր երաժիշտ SOULIO FALCONի։ *Պիտի բաժնուի քոթէյեան՝ ձրի*

ՄՈՒՏՔ 20 ՖՐԱՆՔ ԵՐԵԿՈՑԹԻ ԶԳԵՑՍԸ ՊԱՐՏԱՒՈՐԻՋ Կազմակերպիչը չանք չէ խնայած պարահանդէսին յաջողութեան համար

Տոմսերը կը ծախուին՝ Պ. Շահպազեանի մօտ, 45, Rue St. Placide, Paris Tél. LIT 22 - 18 Հ. Ե. Միութեան Տունը, 8, Rue Bossuet, Փարիզ

Հ. Յ. Դ.

Փարիզ

ՓԱՐԻԶԻ «ԵՒՐԻՊՏԱՑի ԿՈՐԻՏԷՆ ընկերական ժողովի կը հրաւիրէ իր չրջանի բոլոր ընկերները *28* Ապրիլ, Ուրբաթ երեկոյ ժամը *8,30*ին, *6* Av. d'Italie արճարանին վերնայարկը, կարեւոր օրակարգ։

Գահիրէ

ՍԷՆ ԼՈՒԻ (Մարսէյլ) «ԱԿՆՈՒՆԻ» խումբի ժողովը *28* Ապրիլ, Ուրբաթ երեկոյ, ծանօթ ֆաւաքատեղին։

ԱՊՐԻԼ ՏԱՍՆԸՄԷԿ

ՆԱՀԱՏԱԿԱՑ ՕՐԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Ջ. Ռ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆՑ

ԱՊՐԻԼ 30ԻՆ, ԿԻՐԱԿԻ ԻՐԻԿՈՒՆ ԺԱՄԸ 9ԻՆ

ՍԱԼ ԿԱՎՈՏԻ ՄԵԾ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

Maison Gaveau, 45 et 47 rue de la Boëtie, *մէթրօ* Miromesnil

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ Պ. ՇԱՒԱՐՇ ՆԱՐԴՈՒՆԻ

ԿԸ ԽՕՍԻՆ

Պ.Պ. Մ. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ, **Frédéric FEYDIT** (Հայերէն)

եւ Գ. ՎԱԶԳԷՆ ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ, Եթիտ. կազմակերպութեանց կողմէ

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին՝ Օր. ԼԻԶԻ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ, կ՚երգեն՝ Օր. ԱՐՈՒՍԵԱԿ ԱԼՊԱՆ, ընկերակցութեամբ երգէոնի. Օր. Շ. ԳԷՐԼԱՆԿՃԵԱՆ եւ Պ Ժ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ, կը նուագէ Պ. Ժ. ՆԱԶԱՐԵԱՆ (դաշնակ), կ՚արտասանեն Պ. Պ. Ա. ԴՄԲԷԹԵԱՆ եւ ՌԱՖԱՅԷԼ ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ՝

Ժողովրդական դիներ՝ 2, 3, 5 եւ օթեակ 7 ֆրանք։

Նախօրօք ապահովել թուադրեալ տոմսակները՝ Դիմել «Յառաջ»ի համգրատունը, Հրանտ Սամուէլ գրատունը, 51 rue Monsieur le Prince *եւ Պարսամեան գրատունը,* 46 rue Richer՝ կարգապահութեան կը հսկեն Հ. Մ. Ը. Մ ի սկաուտները եւ հայ արիները։

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ԵՐԵԿՈՅԹ Մ. ՎԱՐԱՆԴԵԱՆԻ

ՄԱՀՈՒԱՆ ՀՆԳԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Ը. Դ. ՎԱՐԱՆԴԵԱՆ ՄՈՒՄԲԻՆ

Հովանաւորութեամբ ՄԱՐՍԷԼԻ ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷԻ

29 ԱՊՐԻԼ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8,30ԻՆ, ՇԱՀՐԻԿԵԱՆ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. Յ. ՊԱՊԱԻԿԵՑՆ

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ Պ. ՀԻՒՍԵՑՆ

Գեղարուեստական բաժին կը մասնակցին՝ Սէն Լուի Հ. Ը. Դ. Գատ. Միութեան երկսեռ երգչախումբը ղեկավարութեամբ Տքթ. Լ. Համբարձումեանի, Օր. Պ. Գէորգեան եւ Տիկ. Վարժապետեան, կ՚արտասանեն՝ Օր. Գասպարեան, ընկ. Ս. Բրուտեան, կ. Թիւթէլեան։ կը նուագէ ընկ. Ղեւոնդեան (ջութակ), կենդանի պատկեր ընկ. Վ. Տէր-Վարդանեանի կողմէ, մասնակցութեամբ կարող ուժերու։

ՄՈՒՏՔ 2 ՖՐԱՆՔ

ՀԱՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ — ՓԱՐԻԶ

Յառաջիկայ դասախօսութիւնը 27 Ապրիլ, Հինգշաբթի երեկոյեան ժամը 9ին, 8 Ռիւ Պոսիւէ, Փարիզ կը դասախօսէ՝ Պ. ՆՈՒՊԱՐ ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ, իրաւագէտ։ Նիւթ՝ «Վերջին հրամանագիր-օրէնքները»։

«ՐԱՖԱԻ» ԼՄԱՐԱՆ

Յառաջիկայ դասախօսութիւնը 27 Ապրիլ, Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին Cadet *սրճարանին վերնայարկը, Մէթրօ* Cadet։ *կը խօսի Պ. Լ. ՁՈՐՄԻՍԵԱՆ, խիստ շահեկան նիւթի շուրջ։*

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ՀԱՆԴԷՍ

Ի ՊԱՏԻՒ ԱԶԳ. ԵՐԳԻՉ ՍԻՄՈՆՉՈՒԿ ՇԸՀՄՈՒՐԱՏԵԱՆԻ

7 ՄԱՅԻՍ. ԿԻՐԱԿԻ, ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 3ին **Salle Gaveau**ի *ՄԷՋ*

Յարգանքի կարճ ուղերձներ պիտի կատարեն՝ Գեր. ՀԱՑՐ Ս. ՏԷՐ-ՄՈՎՍԷՍԵԱՆ, Օր. Մ. ԲԱԲԱՑԵԱՆ, Պ. Պ. ԱՐՇԱԿ ՁՕՊԱՆԵԱՆ, ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ, ՕՆՆԻԿ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ, ՀՐԱՉ ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ, Հ. ԲԱԼՈՒԵԱՆ։

Գեղարուեստական բաժին, մասնակցութեամբ՝ Օր. Գ. ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆԻ, Պ. Ժ. ՆԱԶԱՐԵԱՆԻ (դաշնակ), Օրիորդներ ԱՐՈՒՍԵԱԿ ԱԼՊԱՆ, ԻՐԻՍ ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆ, Պ. Ա. ՔԷՉԻՃԵԱՆ (երգ), Պ. ՖԻԼԻՔ ՂԱԶԱՐԵԱՆ (ջութակ), ՍԻՓԱՆ-ԿՈՄԻՏԱՍ երգչախումբ ղեկավարութեամբ Պ. ԱՐԱ ՊԱՐԹԻԵԱՆԻ ։ Բարձրասիսի օժանդակութեամբ Ա. ՇԱՀՄՈՒՐԱՏԵԱՆԻ հայ եկեղեցական ժողովրդական երգերուն սկաւառակները (տիսք)։

Մուտքի գիները՝— 5, 10, 15 եւ 20 ֆրանք։ Տոմսերը կը ծախուին Յառաջ եւ Ապագայի խմբագրատուները, Հ. Սամուէլ գրատուն, Պ. Թ. Նալպանտեան 43 Rue Richer *եւ Պ. Ե. Յարութիւնեանի մօտ*, 13 Rue d'Orsel։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Շավիլէն ՊԱՊԻՒԵԱՆ եւ ՖԼՈՋ-ՁԵԱՆ ընտանիքները եւ իրենց պարագները խորին շնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր այն բարեկամներուն եւ հայրենակիցներուն, որոնք անձամբ կամ նամակով ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց սիրելի մօր՝ ԱՑՐԻ ՏԻԿԻՆ ՄԱՐԻՑԱ ՊԱՊԻՒԵԱՆԻ յաւէտ մահուան առթիւ։

Le Gerant : H. STEPHAN
Imprimerie A-DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme .. Paris (13)

ԹԱՍԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Ingénieurs Civilsի սրահին մէջ, 17, Rue Blanche (*մէթրօ* Blanche)

7 ՄԱՅԻՍ, ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8,45ԻՆ

Հովանաւորութեամբ ՅԱԿՍԲ ԱՂԱ ԽԻՆՃԻՃԵԱՆԻ

կը ներկայացուի ծանօթ երգիծաբան ՎԱՉԱՆ ՓԱՓԱԶԵԱՆԻ

ՍԱԼՕՆԻ ՕԶԸ (կատակերգութիւն 3 արար)

Կը մասնակցին Տիկ. ՍԻՏԻՖԵԱՆ, Օր. ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ, Տիկ. ԱԼՔՍԱՆԵԱՆ, Պ.Պ. Ա. ՍԱՐԱՖԵԱՆ, Ա. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ, Պ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ, ՍԻՏԻՖԵԱՆ ԹԱԹՈՒԼ, ՊԵՏԻԿ, ԱԻՒԱԶԱՆԵԱՆ,

Գիները՝ 15, 10 *եւ* 7,50 *ֆրանք*

Տոմսերը կը ծախուին Լիլայի ճաշարանը, 24 ռիւ Սէն Լազար, Շրջան Սամուէլ գրատունը, *51* rue Mr le Prince եւ կեդրոնատեղին Mr Hhecatrgatian, 50 rue St. Georges:

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՄԱՐՍԷՑԼԻ ՀԱՅ ԱՐՒՆԵՐՈՒԻ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

29 Ապրիլ, Շաբաթ գիշեր ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ

ԳՈԼԻԶԷԻ ՇՔԵՂ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, ՄԱՐՍԷՑԼ

Արժանաթիւնեան նուագախումբ եւ հռչակաւոր «Հաթ-Ժազ»

Գարերը պիտի ղեկավարէ փրոֆ. ՄԻՀՐԱՆ ՆՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

Պարերու ցուցադրութիւն՝ հայ, ֆրանսացի եւ սպանիացի պարուհիներու կողմէ, մուտք՝ *10* Ֆր.։

ՓԱՐԻԶԻ ԵՒ ԱՐՈՒԱՐՁԱՆՆԵՐՈՒ ԲՈԼՈՐ ՀԱՅ ՍԱՓՐԻԶՆԵՐՈՒՆ

Փարիզի Հայ Մատրիչներու Միութեան նոքընտիր վարչութիւնը կազմակերպած է արհեստագիտական շարք մը հրապարակային դասախօսութիւններ՝ ցուցադրու իւններով (démonstration) *միասին, ձեալին դասախօսութիւնը տեղի կ՚ունենայ 27 Ապրիլ, Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին Միութեանս առժամեայ կեդրոնը* 1, Quai de Conti, Paris (6) Métro St. Michel et Pont Neuf, Պ. Պ. Մ. Նազարեան եւ կ. Պինան. *Ներկայ պիտի գտնուին մրցանակներու արժանացած, պիտի յորդորեն* (coiffer) *կանանց մազեր եւ պիտի տան հարկ եղած բոլոր բացատրութիւնները։*

Կը հրաւիրուին Փարիզի եւ արուարձաններու բոլոր հայ արհեստագործները կերպերը ներկայ գտնուիլ եւ օգտուիլ մասնագիտական նորութիւններէ

Maison DARON

Entreprise Générale de Bâtiments

PLOMBERIE - COUVERTURE

Eau, Gaz, appareils sanitaires, lavabo et tout à l'égout

TATOULIAN ARAKEL

Կը ստանձնէ նաեւ չէնքերու նորոգութիւնը եւ չինութիւնը ։

ԿԸ ՀԱՑԹԱՑԹԷ ՓՈԽԱՐԻՆԻԹԻՒՆ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՄԱՐ ։

Դիմել իր արհեստանոցը 32Rue Menilmontant, Paris (20)

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆԻ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆԻ ԿԱՊՈՑՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Լոնտոնէն, Փարիզէն եւ Փրակայէն կ՚ուղարկենք՝ բրդեղէններ, կօշիկներ, ճերմակեղէններ, թրիքոներ եւայլն, ամենաաժան գիներով։ Կը ստանձնենք նաեւ յանձախորդներու կողմէ դնուած ապրանքներու առաքումը։ Փափաքողներուն կը ղրկենք բրդեղէններու նմոյշներու եւ մանրամասնութիւններ։

Կ՚ուղարկենք դիւրատար (portatif) Underwood *մեքենաներ։ Ռուսական տառերով, ամենաժան գիներով ։*

Դիմել American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber

Tél. Opéra 67-77

“ ՇԻՐԱԿ ”

Արեւելքի միակ իսկական օղին է։ Անգերազանցելի, անմրցելի, անհարդարելի։ Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժակ բեր, պատրաստուած գուտ չամիչի բերք, պատրաստուած Ռուսի Հայ առանդական սեղանին գարե։

RESTAURANT des DIAMANTAIRES

60, RUE LAFAYETTE, PARIS (9) Tél. PROV. 78-14

Մէթրօ Cadet *եւ* Pelletier

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ԱՐԱՄ ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ

ուր պիտի գտնէք ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ։ Անարատ օղի, առատ աղանդերներով։

Մեր մասնագիտութիւնն է ՇԻՇ ՔԷՊԱՊ *եւ* ՏԷՕՆԷՕՐ ՔԷՊԱՊ.

ամէն երեկոյ արեւելեան նուագախումբ ։

Ամէն երեկոյ արեւելեան նուագախումբ

(Քէմանչիստ) ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ (Ուտի) ԲԱՐՈՒՆԱԿ (Քանոնէք) ՀԱՑԿ

ՀԱՐԱՉ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 376.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : GOBelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵԼԻՔԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ —

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՒԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	285 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	315 ֆրանք	110 ֆրանք	

ՈՒՐԲԱԹ
28
ԱՊՐԻԼ
VENDREDI
28 Avril
1939

15e Année No. 4026 — ԹԵ ՏԱՐԻ

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՁԱԿԱՏԱԳՐԱԿԱՆ ՕՐԵՐ

Եթէ ուրիշ որ եւ է վճռոտ նկատի չառնէինք, հաստատելու համար կացութեան ծանրութիւնը, բաւական էր միայն Անգլիոյ անհանգիստ որոշումը,— պարտաւորիչ զինուորութիւն :

Ա՛յժմ այս որոշումը կը վերաբերի 20 — 21 տարեկան երիտասարդներուն: Բայց պարզապէս մանրամասնութիւն մըն է այդ: Հիմնականը այն է որ Մեծն Բրիտանիա կը խախտէ երկու հարիւր տարուան աւանդութիւն մը, ընդունելով պարտաւորիչ զինուորութեան սկզբունքը, հակառակ հանրային կարծիքին չհամութեան :

Ուրեմն, Անգլիան ալ կը հետեւի Եւրոպայի միւս պետութեանց դարաւոր օրէնքին, ճակատագրական պահու մը, երբ հիմքն խախտած է խաղաղութեան պահպանումը :

Այս որոշումը տալով Հիթլէրի ճառէն երկու օր առաջ, Մեծն Բրիտանիոյ վարչապետը զերազոյն ճիգն է որ կը փորձէ, արժեցնելու համար իր խօսքը:

Պ. Չեմպըրլէն պարտաւորիչ զինուորագրութեան որոշումը յայտնած ատեն, պատասխանելով աշխատաւորական երեսփոխանի մը հարցումին, յայտարարեց թէ կառավարութիւնը պատրաստ է մասնակցելու միջազգային խորհրդաժողովի մը, ինչպէս թելադրած էր նախագահ Րոզվէլթ :

Կը նշանակէ թէ Անգլիա կանգ պիտի չառնէ որ եւ է միջոցի առջեւ, ապահովելու համար իր աշխարհակալութեան շահերը, որոնց համար անհանգիստ ժամանակներ ստանձնեց Եւրոպայի մէջ,— երաշխաւորութիւն Լեհաստանի, Պուլկարիոյ եւ Ռումանիոյ :

Անգլիական որոշումը պիտի օգնէ՞ ապահովելու խաղաղութիւնը :

Դժուար է պատասխանել այս հարցումին, գոնէ Հիթլէրի ճառէն առաջ, որ պիտի արտասանուի այսօր, ուրբաթ :

Այդ պարագայի մէջ, եւ հակառակ Պերլինի եւ Հռոմի թերթերուն հեգնութեանց, կը թուի թէ բրիտանական վճիռը որոշ ազդեցութիւն պիտի գործէ երկու Առանցքորդներուն վրայ, անոր համեմատ վարելու համար իրենց յաջորդ քայլերը :

Մինչ այս մինչ այն, դիւանագիտական ճակատամարտը կը շարունակուի նոյն ուժգնութեամբ, բոլոր մայրաքաղաքներուն մէջ, Փարիզէն մինչեւ Անգարա :

Այս պայքարին մէջ, իսկապէս վճռական դեր մը կ'ինկնայ Թուրքիոյ, մանաւանդ հիմա որ Անգարա կը դառնայ Մ. Մխութիւնը եւ Թուրքիա իրենց բարեկամութեան դաշնագիրը պիտի վերածեն բաղաբական եւ զինուորական դաշնակցութեան: Խորհրդային բանակը եւ նաւատորմը պիտի դրուին Թուրքիոյ տրամադրութեան տակ, եթէ յարձակում կատարուի Թուրքիոյ դէմ: Այդ պարագային, Մ. Մխութիւնը թրքական սպայակոյտին պիտի ձգէ գործողութեանց ղեկավարութիւնը :

*** Ծոն Փաիէն, Անգարայի զերմանական նոր դեսպանը, պոլիս հասաւ չորեքշաբթի օր :

** « Իմանիթէ » կը գրէ թէ Թուրքիոյ դիրքը էական կարեւորութիւն ունի հաւաքական պաշտպանութեան քաղաքականութեան համար, նկատի առնելով իր ռազմավիտական դիրքը Եւրոպայի եւ Փոքր Ասիոյ մէջտեղ: Փոթէմքինի այցելութեան նպատակն է ճշդել Թուրքիոյ բռնելիք դիրքը, «մէկեւ Թուրքեւ» խորհրդային բարեկամութիւնը վերահաստատելու պէտք չունի»: Այս համբերութիւնը մաս կը կազմէ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի հետ կատարուած դիւանագիտական բանակցութեանց: Թուրքիոյ մասնակցութեան եղանակը անշուշտ պիտի ազդէ Ռումանիոյ դիրքին վրայ :

*** « Էքսէլսիօր » մասնաւոր յօդուածի մը մէջ կը բացատրէ թէ Թուրքիա կը դառնայ անկիւնադարձի մը առջեւ, ստիպուած ըլլալով ընտրութիւն մը կատարել Գերմանիոյ եւ Անգլիոյ ու Ֆրանսայի միջեւ:

— « Արեւմտեան պետութիւնները ուղղակի օգնութիւն խոստացած ըլլալով Ռումանիոյ, մեծ կարեւորութիւն կը տանայ Թուրքիոյ բռնելիք դիրքը: Մարմարա ծովը, որ 1914ին հանդստաւէտ ապաւէն մը ընծայած էր « Գէօ – պէնի եւ « Պրէսլաւ »ի, Գերմանիոյ երկու ծովահէն յածանաւերուն, այս անգամ պիտի բացուի՞ Համաձայնութեան ռազմական եւ առեւտրական տորմիղներուն առջեւ: Ծոն Փաիէն Անգարա գացած է, որպէսզի ապահովէ անոր չեզոքութիւնը ի նպաստ Գերմանիոյ» :

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

20—21 ՏԱՐԵԿԱՆՆԵՐԸ ԶԻՆՈՒՈՐ ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ

ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ՊԱՇՏՕՆԱՊԷՍ ՀԱՂՈՐԴԵՑ ՊԱՐՏԱԻՈՐԻՉ ԶԻՆՈՒՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ձորեքշաբթի օր, Անգլիոյ վարչապետը պաշտօնապէս երեսփ. ժողովին հաղորդեց պարտաւորիչ զինուորութեան որոշումը, իբրեւ հետեւանք միջազգային կացութեան: Այս յայտարարութիւնը մեծ տպաւորութիւն գործեց ամբողջ աշխարհի մէջ, քանի որ կը հակասէ Անգլիոյ դարաւոր աւանդութեանց, միեւնոյն ատեն ապացուցանելով կացութեան ծանրութիւնը :

Ահաւասիկ տրուած որոշումին զլխաւոր տրամադրութիւնները.—

1. Քսանէն քսանեւմէկ տարեկան բոլոր երիտասարդները զինուորական մարզանք պիտի կատարեն վեց ամիս: Միեւնոյն ատեն պիտի չարունակուի կամաւոր զինուորագրութիւնը, ցամաքային, ծովային եւ օդանաւային ծառայութեան համար: Թէեւ այս դրութեամբ զինուորագրութեան ենթակայ կ'ըլլան 310,000 հոգի, բայց մէկ տարուան մէջ վեցամսեայ ծառայութեան հրաւիրուած նորագիրներու թիւը պիտի ըլլայ միայն 200,000 :

2. Ոչ մէկ բացառութիւն պիտի ընդունուի այս որոշման առթիւ, բայց ի նկատի որ ֆիզիքապէս տկար են, ինչպէս եւ այն դասէն որ խղճով հակառակ է զինուորութեան (Քուէյքըրներ եւն.): Այս վերջին պարագան պէտք է հաստատուի դատական վճռով :

3. Վեցամսեայ մարզանքէն վերջ, նորագիրները ազատ են մտնելու երկրապահ բանակին մէջ, 3 ուկէս տարուան համար, կամ ծառայելու կանոնաւոր բանակի պահեստի զօրամասերուն մէջ:

4. Կառավարութիւնը կրնայ, առանց յայտարարութեան, հեռաւարար դադրեցնել զէնքի տակ առնել երկրին պահեստները եւ օժանդակ ուժերը:

Օրինագիծը կը պարունակէ նաեւ տրամադրութիւն մը՝ տահմանափակելու համար սպառազինութիւններ արտադրող հաստատութեանց չահերը: Եթէ իսկապէս պատերազմ ծագի, աւելի խիստ միջոցներ ձեռք պիտի առնուին, չարաշահութիւնները սանձելու համար :

Օրինագծին քննութիւնը պիտի սկսի յառաջիկայ չորեքշ., բայց վիճաբանութիւնները սկսան երէկ իսկ, Չեմպըրլէնի յայտարարութեան հիման վրայ, որուն դէմ պարսաւանքի բանաձեւ մը խմբագրած էին աշխատաւորական – ները: Վարչապետը իր յայտարարութենէն առաջ տեսակցած էր ընդդիմադիր վարիչներուն հետ, զանոնք համոզելու համար, բայց ի զուր:

Վարչապետը իր յայտարարութեան մէջ չեշտեց թէ կառավարութիւնը վերջերս նորէն քննեց ազգ. պաշտպանութեան եղանակները, բայց նկատելով որ ներկայ միջոցները դանդաղ կ'ընթանան, որոշեց անմիջապէս օրինագիծ մը ներկայացնել խորհրդարանին :

— « Այս օրինագիծը առժամեայ հանդամանք ունի, եւ կը յուսանք թէ պիտի գուէյքրկուի անյապաղ, որպէսզի ամէն իրաւասութիւն ունենանք անմիջապէս գործելու, համաձայն այս օրէնքին: Եւրոպայի միւս բոլոր երկիր – ները ունին այն իրաւասութիւնները զոր մենք կը չանանք ձեռք բերել համաձայն այս օրինագծին եւ այդ երկիրներէն իւրաքանչիւրը կ'օգտագործէ տուած իրաւունքները, մասնակի զօրաշարժ կատարելու համար: Կառավարութիւնը զինեց նաեւ այն նոր յանձնառութիւնները զոր խորհրդարանին միացաւ հաւանութեամբ ստանձնեց վերջին ամսուան ընթացքին, Եւրոպայի մէջ եւ իր տրամադրելի միջոցները՝ յարդելու համար զանոնք: Հարկ չեմ դատեր կրկնել թէ կարգ մը պետութեանց տրուած ապահովութիւններուն, ինչպէս եւ ուրիշ կառավարութեանց հետ կատարուած խոսակցութեանց նպատակն է ոչ թէ պատերազմի մտնել, այլ կանխել պատերազմը: Այս առաջադրութեամբ, չենք կրնար անտեսել ուրիշ ժողովրդավար երկիրներու եւ մասնաւորապէս մեր Եւրոպայի բարեկամներուն տեսակէտները: Արդարեւ, հակառակ Մեծն Բրիտանիոյ ահագին ճիգերուն՝ սպառազինութեանց ճամբուն մէջ, ոչինչ կրնար աւելի խոր ազդեցութիւն գործել աշխարհի մէջ, ապացուցանելու համար մեր վճռականութիւնը՝ դիմադրելու ընդհանուր տիրապետութեան որ եւ է փորձի, քան պարտաւորիչ զինուորութեան սկզբունքին ընդունելութիւնը Մեծն Բրիտանիոյ կողմէ, դրութիւն մը որ տիեզերական օրէնք է ամբողջ Եւրոպայի մէջ: Ակներեւ տկարութիւն մը կը ներկայացնէ կամաւորական դրութիւնը, որուն չնորհիւ մարդ մը կրնայ անձնասուր ըլլալ իր հաճոյքներուն եւ չահերուն, մինչ իր զրացին իր արձակուրդը կը նուիրէ մարզուելու, որպէսզի պատերազմի առեն պատրաստ ըլլայ իր կեանքը եւ ընտանիքին ապրուստ վտանգելու իր երկրին համար: Բոլորդ ալ կ'ընդունիք թէ պատերազմի առեն զինուորութիւնը պարտաւորիչ պիտի ըլլայ սկիզբէն իսկ: Բայց մինչեւ հիմա մենք անհրաժեշտ չենք դատած այդպիսի անօրինութիւններ հաստատել խաղաղութեան առեն, եւ ես անձամբ կրկնեցի իմ նախորդներուս խոստումը թէ պարտաւորիչ զինուորութիւն պիտի չհաստատուի ներկայ խորհրդարանի ընթացքին: Մենք պատերազմի մէջ չենք այժմ, բայց այն պահուն երբ բոլոր երկիրները կը լարեն իրենց բոլոր միջոցները պատրաստ ըլլալու համար պատերազմին, այն պահուն երբ խաղաղութեան պահպանման վստահութիւնը հիմէն խախտած է եւ ամբողջ աշխարհ գիտէ որ եթէ պատերազմը պայթի մեծիմ անոր մէջ պիտի խրիճիմ ոչ թէ բանի մը շաբաթէն, այլ բանի մը ժամէն, ոչ ոք կրնայ պնդել թէ իրերու ներկայ վիճակը խաղաղութեան չրջան կը ներկայացնէ, բայն իրական իմաստով: Կառավարութիւնը այն եզրակացութեան յանգած է թէ այս պահուն անհրաժեշտ է դարձած պարտաւորիչ մարզանքի դրութիւն մը, դիմադրելու համար նոր եւ բացառիկ պայմաններ »:

Վարչապետը եզրակացնելով, բացատրեց թէ պահանջուած իրաւասութիւնները երեք տարուան համար են, բայց, եթէ այդ պայմանաժամին լրա – նալէն առաջ կառավարութիւնը տեսնէ որ կացութիւնը բարւոքած է, կրնայ վերջ տալ այդ իրաւասութիւններուն: Միւս կողմէ, կարելի է տարուէ տարի երկարաձգել այդ իրաւասութիւնները, խորհրդարանին հաւանութեամբ :

*** Մասնագէտներու կարծիքով, պարտաւորիչ եւ կամաւոր զինուորութեան չնորհիւ Անգլիա չուտով պիտի կրնայ ունենալ աւելի քան մէկ միլիոն զինուոր: Անգլիա այժմ ունի 531,353 զինուոր, առանց հաշուելու Հնդկաստանի զօրքը: Այս բանակին 206300ը կը կազմեն երկրապահ զինուորները, որոնց վրայ պէտք է աւելցնել նոր արձանագրուածները, 250000 հոգի: Պարտաւորիչ զինուորութեան չնորհիւ ալ պիտի աւելնան 200—250,000 հոգի, որով ընդհ. զուարը պիտի ըլլայ մէկ միլիոն 31,355: Հնդկաստանի զօրքին թիւն է 45,383:

ԴԻՒԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՁԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ

Եուկոսլավիոյ արտաքին նախարար Մարքովիչ երեքշաբթի օր Պերլին հասաւ եւ ընդունուեցաւ արտաքին նախարար Ռիպպէնթրոփի կողմէ: Յաջորդ օրն ալ ընդունուեցաւ Հիթլէրի կողմէ: Անչուշտ խոսակցութիւնները կը դառնան Եուկոսլավիան Պերլին – Հռոմ առանցքին կապելու խնդրին չուրջ: « Լոգալ Անցայիէր » կը գրէ թէ « Եուկոսլավիա դիւրաւ պիտի կրնայ խզել զինք Դաշնակիցներուն կապող հին բարեկամութեան կապանքները եւ այսուհետեւ սերտօրէն գործակից կեդրոնական Եւրոպայի մեծ պետութեանց հետ» : Քաղաքական չրջանակները կը մտածեն, թէ Ցոն Ռոպպէնթրոփ ամէն չանք թափած է համոզելու Պելկրատի կառավարութիւնը, որ մտնէ հակաբոլշեւիկ ուխտին մէջ :

** Ռումանիոյ արտաքին նախարար Քափէնքուի եւ անգլիական կառավարութեան մէջեւ կատարուած բանակցութեանց առթիւ, կը կարծուի թէ համաձայնութիւն պոյացած է, որ Լոնտոնի կառավարութիւնը լիակատար զոհացում տայ Ռումանիոյ բաղձանքներուն: Ռումանիա կ'ուզէ որ Անգլիա ա – ջակից կազմակերպելու իր տնտեսական եւ նիւթական ուժերը, որպէսզի կարենայ յաջողապէս դիմադրաւել որեւէ յարձակումի: Լոնտոնէն մեկնելէ առաջ Պ. Քափէնքուի հետ խորհրդակցութիւն ունեցան Լոնտոնի լհհական, ամե – րիկեան եւ յունական դեսպանները :

*** Պուքրէշէն կը հեռագրեն թէ Մ. Միութեան արտաքին փոխ – գործավար Փոթէմքին մեկնեցաւ Անգարա, առանց պաշտօնական ո եւ է խօսակցութիւն ունենալու ռումէն կառավարութեան ներկայացուցիչներուն հետ: Կ'ըսուի թէ Պ. Փոթէմքին նոյն ճամբով պիտի վերադառնայ Մոսկուա, եւ այս անգամ, վերադարձին կանգ պիտի առնէ Սոֆիայի ու Պուքրէշի մէջ եւ որոշ առաջարկներ պիտի ներկայացնէ Ռումանիոյ եւ Պուլկարիոյ, ռուսեւթուրք կառավարութեանց անունով: Մինչեւ այդ՝ վերադարձած պիտի ըլլայ նաեւ Ռումանիոյ արտաքին նախարարը Պ. Քափէնքու, որ այժմ կը գտնուի Փարիզ:

*** Պերլինի Ֆրանսական դեսպանը եւս մեկնեցաւ իր պաշտօնատեղին, անգլիական դեսպանին վերադարձին զուգընթաց, ցոյց տալու Գերմանիոյ թէ Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ միջեւ կը տիրէ կատարեալ գործակցութիւն: Արտաքին նախարար Պ. Պոնէ տեսակցութիւններ ունեցաւ ռուսական դեսպանին հետ : Մոսկուայի մէջ կը կասկածին թէ Անգլիա սակարկութեան մտնելու փորձ կը կատարէ Պերլինի հետ: Եթէ այսպիսի քայլ առնուի, Մ. Միութիւնը իր բո – վանդակ ուժով արգելք պիտի հանդիսանայ: Ֆրանսական կարգ մը թերթեր դիտել կուտան թէ դեսպան Հէնոէրսընի վերադարձը Պերլին անիմաստ քայլ մըն է եւ միայն պիտի ծառայէ Հիթլէրի այն կասկածը ներչնչելու, թէ ժողովրդավարութիւնները տկար են :

Կարեւոր խորհրդակցութիւններ Սուրիոյ մասին

Առջի օր չատ կարեւոր խորհրդակցութիւն մը կատարուեցաւ նախագահութեամբ Պ. Տալատիէի եւ մասնակցութեամբ Սուրիոյ մարզպանին, արտաքին նախարար Պ. Պոնէի եւ ուրիշ բարեկամ երկիրներու մէջ : Այս առթիւ քննուեցաւ մարզպանին ընդարձակ տեղեկագիրը: « Ժուռնալ »ի քաղաքական խմբագիրը, Սէն – Պրիս այս առթիւ կը գրէ թէ ժողովը քննած է նաեւ Սուրիան միապետութեան մը վերածելու խնդիրը, յարեւնման Իրաքի եւ Անդրյորդանանի :

Սէն – Պրիսի կարծիքով, երկու նպաստաւոր պարագաներ կը ներկայանան Ֆրանսայի համար, — առաջին՝ Իտալիոյ վախը, քանի որ այդ երկիրը չի ծածկեր Ֆրանսայի տեղը բռնելու տենչը: Երկրորդը՝ Թուրքերու վախը: Այս վերջիններս « բաջալերուելով Ալեքսանդրէթի վերստացումէն, մեծ գործունէութիւն կը ցուցնեն Հալէպի եւ Ձէզիրէի մէջ, եւ նոյնիսկ տրամադիր են Դամասկոս վերադառնալու: Այս հեռանկարը ուժգնօրէն կը քաջալերուի Գերմաններուն կողմէ որոնք չատ կարեւոր աջակցութիւններ կը վայելեն Թրքական չրջանակներուն մէջ: Գիտէ՞ք որ Թրքական բանակին մէջ կը գտնուին եօթը զերման զօրավարներ, մինչդեռ Ֆրանսա ունի միայն քանի մը երկրորդական մարզիչներ: Սուրիոյ բանիմաց տարրերը կ'ըմբռնեն թէ Ֆրանսայի ա – ջակցութիւնը կենսական կարեւորութիւն ունի իրենց համար: Ցետոյ հարկ է չինարար քաղաքականութեան մը օժանդակութիւնն ընծայել անոնց: Ցետա – ձգումներու ժամանակը անցած է: Անհրաժեշտ է որ վճռենք հաստատուն հիմերու վրայ դնել Սուրիոյ կարգուսարքը » :

Ֆրանսա կը ծախսահարէ, Գերմանիա եւ Իտալիա կը ծարուին

Պարտաւորիչ զինուորութեան յայտարարութիւնը չեմք գոհունակութիւն պատճառեց Ֆրանսայի, Ամերիկայի եւ ուրիշ բարեկամ երկիրներու մէջ :

Ֆրանսա մասնաւորապէս գոհ է, որովհետեւ երկար տարիներ է վեր կառավարութիւնը կ'աշխատէր համոզել Անգլիան որ ընդունի պարտաւորիչ զինուորութեան դրութիւնը: Այս խնդիրը արծարծուեցաւ հանրապետութեան նախագահին Լոնտոն այցելութեան առթիւ ալ: Վարչապետ Պ. Տալատիէ մասնաւորապէս անհրաժեշտ կը գտնէր պարտաւորիչ զինուորութիւնը: Կարգ մը թերթեր այս առթիւ կը գրեն թէ Պ. Տալատիէ չէր ուզեր Պերլին վերադարձնել Ֆրանսական դեսպանը, տկարութեան նշան մը համարելով այդ քայլը, բայց ի վերջոյ տեղի տուաւ Անգլիոյ ճնշումին, որպէսզի Գերմանիա այն տպաւորութիւնը չկրէ թէ ճեղք մը բացուած է երկու երկիրներուն միջեւ: Սակայն, Պ. Տալատիէ այս առթիւ նորէն պնդեց որ ընդունուի պարտաւորիչ զինուորութիւնը, Հիթլէրի ճառէն առաջ, որպէսզի Գերմանիա հասկնայ թէ Անգլիա վճռած է գործել: Փարիզի մէջ կ'ընդունին թէ պարտաւորիչ զինուորութեան յայտարարութիւնը աւելի չատ հոգեբանական արժէք ունի քան նիւթական, եւ կրնայ խոր ազդեցութիւն գործել Ֆրանսայի հանրային կարծիքին վրայ :

*** Պարտաւորիչ զինուորութեան որոշումը Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ եւս հաղորդուեցաւ անգլիական կառավարութեան կողմէ: Լուրը հազիւ Պերլին հասած, թերթերը վերսկսան յարձակումը Անգլիոյ դէմ, որուան որոշումը կոչելով « Անգլիոյ պարտաւորիչ մարզական խաղերը »: Գերման մասնագէտներ կ'ըսեն թէ երեք տարի պէտք է անցնի, մինչեւ որ արժէք ունենայ Անգլիոյ տուած որոշումը, մանաւանդ նկատի առնելով արդիական զինարուեստին պահանջները :

Թերթ մը պիտի կուտայ թէ Անգլիոյ ծնունդները 1,194,000 էին 1920ին, բայց 720,000ի չհասած էին 1936ին: « Ահաւասիկ ամէնէն պերճախօս ապացոյցը Անգլիոյ զինուորական տկարութեան: Անգլիացի երիտասարդներու զինուո –

(Ուրիշ շարունակութիւնը կարդալ Գ. էջ)

ՅԱՏ ԲԱՆ ԿԱԽՈՒՄ ՈՒՆԻ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԴԻՐՔԷՆ

ՓՈԹԷՄՔԻՆ ԻՆՉՈ՞Ւ ԱՆԳԱՐԱ ԳՆԱՑ

Մ. Միութեան արտաքին փոխ – գործավարը՝ Պ. Փոթէմքին Անգարա կը գտնուի այս միջոցին: Թերթերը զանազան մեկնութիւններ կուտան այս այցելութեան: « Տէյլի Հէրըլտ », Անգլիոյ աշխատաւորական կուսակցութեան պաշտօնաթերթը, կը գրէ թէ Փոթէմքին պիտի առաջարկէ Թրքական կառավարութեան. — Մ. Միութիւնը եւ Թուրքիա իրենց բարեկամութեան դաշնագիրը պիտի վերածեն բաղաքական եւ զինուորական դաշնակցութեան: Խորհրդային բանակը եւ նաւատորմը պիտի դրուին Թուրքիոյ տրամադրութեան տակ, եթէ յարձակում կատարուի Թուրքիոյ դէմ: Այդ պարագային, Մ. Միութիւնը Թրքական սպայակոյտին պիտի ձգէ գործողութեանց ղեկավարութիւնը :

*** Ծոն Փաիէն, Անգարայի զերմանական նոր դեսպանը, պոլիս հասաւ չորեքշաբթի օր :

** « Իմանիթէ » կը գրէ թէ Թուրքիոյ դիրքը էական կարեւորութիւն ունի հաւաքական պաշտպանութեան քաղաքականութեան համար, նկատի առնելով իր ռազմավիտական դիրքը Եւրոպայի եւ Փոքր Ասիոյ մէջտեղ: Փոթէմքինի այցելութեան նպատակն է ճշդել Թուրքիոյ բռնելիք դիրքը, « մէկեւ Թուրքեւ » խորհրդային բարեկամութիւնը վերահաստատելու պէտք չունի»: Այս համբերութիւնը մաս կը կազմէ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի հետ կատարուած դիւանագիտական բանակցութեանց: Թուրքիոյ մասնակցութեան եղանակը անշուշտ պիտի ազդէ Ռումանիոյ դիրքին վրայ :

*** « Էքսէլսիօր » մասնաւոր յօդուածի մը մէջ կը բացատրէ թէ Թուրքիա կը դառնայ անկիւնադարձի մը առջեւ, ստիպուած ըլլալով ընտրութիւն մը կատարել Գերմանիոյ եւ Անգլիոյ ու Ֆրանսայի միջեւ:

— « Արեւմտեան պետութիւնները ուղղակի օգնութիւն խոստացած ըլլալով Ռումանիոյ, մեծ կարեւորութիւն կը տանայ Թուրքիոյ բռնելիք դիրքը: Մարմարա ծովը, որ 1914ին հանդստաւէտ ապաւէն մը ընծայած էր « Գէօ – պէնի եւ « Պրէսլաւ »ի, Գերմանիոյ երկու ծովահէն յածանաւերուն, այս անգամ պիտի բացուի՞ Համաձայնութեան ռազմական եւ առեւտրական տորմիղներուն առջեւ: Ծոն Փաիէն Անգարա գացած է, որպէսզի ապահովէ անոր չեզոքութիւնը ի նպաստ Գերմանիոյ» :

ԱԼՈՒՅ ՍԱՐՅԱՆԻ ՀՅՈՒՍԱԾ ՎԱՂՎԱՑԱՔԱՋՈՒՅԹԸ

Թարգմ. ՄՈՎՍԵՍ ԱՎԱԳՅԱՆԻ

— Գնա՛, գնա՛, քեզ ոչ ոք չի պահի։ Ես ինձ համար կ՚ապրեմ։ Ես ինձ համար կ՚ապրեմ։ Ես ինձ համար կ՚ապրեմ

ԿԱՐՍԱԿԱՆ ԵՐԵՔ

Թարգմ. Ս. Գ.

— Իսկ ինչո՞ւ ես դրանով հետաքրքրվում։

— Ոչինչ, այնպես։ Ուղղակի հետաքրքրական է։

— Ես ասում էի, որ Ռոզան ինձ սիրում է։

— Ի՞նչ։

— Ես ասում էի, որ Ռոզան ինձ սիրում է։

— Ռոզան քեզ սիրո՞ւմ է։

— Այո։

— Ինչո՞ւ ես այդ մասին ինձ չէիր ասում։

— Ես ասում էի։

— Ես չեմ հիշում։

— Ես ասում էի։

— Ես չեմ հիշում։

— Ես ասում էի։

— Ես չեմ հիշ

ըմական ընդունակութիւնն ալ չատ վար կը մնայ ուրիշ ո եւ է ժողովուրդի ընդունակութենէն »։

Ուրիշ թերթեր ալ տեսակ մը սպառնալիք նկատելով Անգլիոյ տուած որոշումը, կ'ըսեն թէ Անգլիա կ'ուզէ համոզել Ֆրանսացիները, Լեհերը եւ Ռուսերը թէ միայն ոսկի եւ շռայլ խօսքեր չունի, այլեւ միս եւ ոսկոր։ « Այժմ Փարիզի, Վարշաւայի եւ Մոսկուայի մէջ պիտի կրնան աւելի բարձր փչել իրենց փողերը »։

Իտալիոյ մէջ ալ հեգնութեամբ ընդունեցան Անգլիոյ որոշումը, թէեւ թերթերը աւելի վերապահ լեզու մը կը գործածեն, բացատրելով թէ Փարիզ եւ Լոնտոն կորսնցուցած են իրականութեան զգացումը։ Ընդհանուր տպաւորութիւնը այն է թէ անգլիական որոշումը պիտի չկրնայ խախտել ուժերու յարաբերութիւնը։ Հռոմի քաղաքական շրջանակներն ալ սպառնալիք մը կը նկատեն պարտաւորիչ զինուորութեան հաստատումը, մեւնոյն ատեն ձախողանք՝ պաշարման քաղաքականութեան եւ հետեւանք՝ Ֆրանսայի ճնշումին։

**** Գերմանական կառավարութիւնը նոր միջոցներ ձեռք առաւ, զօրացնելու համար պարտաւորիչ աշխատանքի ճակատը։ Առաջին տնօրինութիւնը կը տրամադրէ պարտաւորիչ աշխատանքի ենթարկել գրեթէ բոլոր գերման աշխատաւորները, մասնաւոր տեսրակներ բաժնելով։ Այս պարտաւորութեան ենթակայ են ոչ միայն ճարտարագործական բանուորները, այլ եւ արուեստագէտները, գրագէտները, անկախ արհեստաւորները եւն.։ Ուրիշ տնօրինութեամբ մը, 1,500,000 մարդ չապիկաւորները (հիթլէրական մարտական խումբեամբ մը, 1,500,000 մարդ չապիկաւորները (հիթլէրական մարտական խումբեր) նոր մարզանքներ պիտի կատարեն մայիս 1էն յունիս 15,— նշանառութիւն, ձեռնառումբ նետել, արգելարշաւ 1500 մեթրի վրայ եւն.։*

**** Պերլինի անգլիական դեսպանը Գերմանիոյ արտաքին գործերու պաշտօնատունը երթալով, ընդունուեցաւ Ցոն Ռիպպէնթրոփի փոխանորդին կողմը։*

ՋՈՒԱՋԱՆ ԼՈՒՐՋ ՓԱՆԻ ՅՈՏԳԼՈՎ

Ն. ՄԻՈՒՒԻՆԸ յայտարարութիւն մը պատրաստելով Մայիս 1ի առթիւ, մասնաւորապէս կը ծանրանայ քաղաքական կացութեան վրայ եւ կ'ըսէ թէ «պիտի օգնեն այն ժողովուրդներուն որ յարձակման զոհ կը դառնան եւ կը կռուին իրենց երկրին անկախութեան համար»։

ԾՈՒՆԱՍՏԱՆի վարչապետը ճառ մը խօսելով, չեշտեց թէ կառավարութիւնը վճռած է երկիրը պաշտպանել բոլոր վտանգներուն դէմ, դիւանագիտական ճամբով եւ ի հարկին զէնքով։ «Մեր քաղաքականութեան նպատակն է ամէն բանէ առաջ պաշտպանել մեր երկիրը, բոլոր արտաքին վտանգներուն դէմ։ Մենք վերապահեցինք երկիրը եւ ապահովեցինք մեր սահմանները, ամրապնդեցինք պաշտպանական զինակցութիւնը, բոլորովին պարկեշտ եղանք մեր զինակիցներուն հանդէպ եւ պահեցինք մեր բարեկամութիւնները ուրիշ երկիրներու հետ»։

ԹՈՒՐՔԻԱ եւս պատասխանելով գերմանական հարցարանին, յայտնած է թէ որ եւ է վտանգի ենթարկուած չէ եւ թէ իր դիրքը անհատնական կը դարձնէ որ եւ է սպառնալիք։ Այս պատասխանը հաղորդուած է նաեւ պալքանեան պետութեանց։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ թերթերուն մինչեւ հիմա արգիլուած էր տեղեկութիւններ հրատարակել հողային պահանջներու մասին։ Այս արգելքը վերցաւ եւ հիմա թերթերը ազատօրէն կ'արտատպեն արտասահմանի մամուլին հրատարակութիւնները Պուլկարիոյ պահանջներու մասին։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒԻ արտաքին նախարար Հըլ ճառ մը խօսելով յայտարարեց թէ ամերիկեան ժողովուրդը այս անգամ գիտէ թէ պատասխանատուն ո՛վ է, եթէ պատերազմ ծագի։ Նախարարը կոչ ըրաւ որ դիկտատորները ընդունին նախագահ Րոզվէլթին առաջարկը, այլապէս պէտք է սպասեն Մ. Նահանգներու ընդդիմութեան։ «Զկայ վէճ մը, որ կարելի չըլլայ կարգադրել բանակցութեամբ եւ բարեկամական խորհրդակցութեամբ։ Այն ազգերը որ այս կերպէն կը խուսափին, պատերազմի կը ձգտին, պատերազմ մը, որմէ պիտի տուժեն ինչպէս մարդկութիւնը, նոյնպէս իրենց ժողովուրդները »։

ԼԻԲԱՆԱՆի կառավարութիւնն ալ կազարգել դիմակներ ապսպրած է, ի նախատեսութիւն պատերազմի։ Այդ դիմակները, որոնք նման են ֆրանսական բանակի դիմակներուն եւ հայթայթուած են նոյն գիներով, ապահովու-թեան ամէն յատկութիւն եւ առաւելագոյն տեւողութիւնը ունին։ Դիմակի արժէքն է 700 ս. դ. որուն վրայ պէտք է աւելցնել նաեւ ապսպրանքի ծախքը։ կառավարութիւնը դիմումներ կատարած է նաեւ ուրիշ ընկերութեանց, ապահովելու համար աւելի աժան գնով դիմակներ։

ՕՏԱՐ ՔԱՐՈԶՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ուշագրաւ համեմատութիւններ ստացած են Սուրիոյ եւ Լիբանանի մէջ, համաձայն տեղական թերթերու հրատարակութեանց։ Ոստիկանութիւնը Հայու մը վարած ինքնաշարժին մէջ գտած է երկու գերմանական զէնքեր եւ 50է աւելի փամփուշտներ։ Վարիչը յանձնուած է պատերազմական առեանին։

ՍՈՒՐԻՈՑ ԵՒ ԼԻԲԱՆԱՆի պաշտպանութեան համար խորհրդակցութիւններ կատարած է Զօր. Վէյկան, Եգիպտոսի եւ Դամասկոսի մէջ։ Ֆրանսայի պատերազմական նախարարութիւնն ալ ճեռք առած է անհրաժեշտ միջոցները, խորհրդակցելով մարզպանին եւ ուրիշ ճեռնհաս անձերու հետ։

ՀԱԼԷՊի փոխ-կառավարիչ Հասան Ճապպարայի դէմ մահափորձ մը կատարուեցաւ։ Դաւադիրները ռումբ մը պայթեցուցին ճիշդ այն պահուն երբ Ճապպարա տուն կը վերադառնար։ Անցորդ մը վիրաւորուեցաւ։ Տան ապակիները ջարդուփշուր եղան։

« ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԵԳԻՊՏՈՍ » կուսակցութենէն քանի մը ուսանողներ մահափորձ կը պատրաստէին դահլիճի մէկ անդամին դէմ։ Անմիջապէս մատնած նշուած երիտասարդները մասնաւոր հսկողութեան տակ առնուեցան եւ հինգ ուսանողներ ձերբակալուեցան։ Մէկուն վրայէն զտնուած է ատրճանակ մը՝ հինգ զնդակով եւ ուրիշի մը վրայէն պրաունինկ մը չորս զնդակով։ Տուներն ալ խուզարկուելով, բազմաթիւ փաստաթուղթեր բռնուած են։ Ձերբակալուածները գատ գատ վայրերու մէջ բանտարկուեցան։ Առաջին քննութիւնները ցոյց տուած են որ այս խմբակը իրրեւ զոհ նկատի ունէր ներքին նախարար Նոգրաշի փաչան, Տօքթ. Ալի Մահիր փաչան եւ վարչապետ Մոհամէտ Մահմուտ փաչան։

ՁԵՒՀՈՑ փլզէն քաղաքին մէջ անձանօթներ արկասպ թափեցին գեր-ման զինուորներուն վրայ։ Ձերբակալուեցան 50 Ձեխեր եւ 50 Հրեաներ։ Հանրակառքերու եւ փողոցներու մէջ ալ յաճախ ժողովրդական յարձակումներ կը կատարուին գերման զինուորներու վրայ, կ'ըսեն թերթերը։

ՄԱՀՈՒԱՆ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԵՑԱՒ Ֆրանսացի դարբին մը, Նանսիի մէջ, զինուորական տեղեկութիւններ հաղորդած ըլլալով Գերմանիոյ, անցեալ սեպտեմբերի տագնապին առեն։ Ուրիշ երկու մեղսակիցներ ալ դատապարտուեցան ցմահ ցիկանս բանտարկութեան։— Շէրպուռի մէջ բռնուեցաւ Թուրքիկ մը որ ապստամբութեան հրաւէր կը կարդար, յանուն բանուորա-գիւղացիական կուսակցութեան (Մարսօ Փիվէռ, նախկին ընկերվարական)։

ՀԻՆԳ ՖՐԱՆՍԱՑի առեւտրականներ վտարուեցան Գերմանիայէն։ Պատճառները գաղտնի կը պահուին։

ՊԵԼՃԻՈՑ վարչապետ Պ. Փիէրլօ, խօսելով նորընտիր խորհրդարանին առջեւ, յայտարարեց թէ կառավարութիւնը լիազօրութիւններ պիտի պահանջէ ա) պահպանելու երկրին անկախութիւնը, բ) բարեփոխելու սահմանադրութիւնը եւ գ) բարելաւելու տնտեսական ու ֆմտական կացութիւնը։

Mlle ADELITA ROMANO (Danses Espagnoles)

ՄԵԾ ՊԱՐԱՒՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՍԱՓՐԻԶ ՇԱՀՊԱԶԵԱՆի ԿՈՂՄԷ

ՈՒՐ ՊԻՏԻ ՅՈՒՅԱԴՐՈՒԻՆ ԻՐ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐԸ

կազմակերպիչը հասոյթը կը նուիրէ Հ. Ե. Միութեան, որ ստանձնած է սոյն հանդէսին հովանաւորութիւնը։

Տեղի պիտի ունենայ 29 ԱՊՐԻԼ 1939, ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐ, ԺԱՄԸ 10ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՑՍ

HOTEL NAPOLEON BONAPARTEի ՇՔԵՂ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ 38, Avenue Friedland (Etoile)

Բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ պիտի պատուեն իրենց ներկայութեամբ այս երեկոյթը։

Գեղարուեստական բաժինին սիրայօժար կը մասնակցին՝ Պ. ՇԱՀՊԱԶԵԱՆի հրաւէրով

Madame Régine LORIAC (Opéra Comique), Mlle. Denise KAIROF (Bouffes Parisiens), Mlle. Yvonne GALLI (Radio Cité), Mlle. ROSIC (Danse classique), Madame Dolorès MORENO (Danse, de l'Opéra de Barcelone);

ԸՆՏԻՐ ՕՐԵՔՍԹՐ.— Առաջնակարգ երաժիշտներ, ղեկավարութեամբ CARIO CANTIի

եւ մասնակցութեամբ տաղանդաւոր երաժիշտ SOULIO FALCONի։ *Պիտի բաժնուի քոթիլեոն՝ ձրի*

ՄՈՒՏՔ 20 ՖՐԱՆՔ ԵՐԵԿՈՑԹԻ ԶԳԵՍՏԸ ՊԱՐՏԱԻՈՐԻՋ Է

Կազմակերպիչը չանք չէ խնայած պարահանդէսին յաջողութեան համար

Տոմսերը կը ծախուին՝ Պ. Շահպազեանի *ժօտ*, 45, Rue St. Placide, Paris

Tél. LIT 22 - 18 Հ. Ե. Միութեան Տունը, 8, Rue Bossuet, Փարիզ

14 Մայիս, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին **Mutualité**ի *մեծ սրահին մէջ*

24, Rue St. Victor – Métro Maubert Mutualité

ԼԷՊԼԷՊԻՃի ՀՕՐ-ՀՕՐ ԱՂԱ

ՀԱՅԵՐԷՆ

ԳԼԽԱՒՈՐ ԴԵՐԱԿԱՏԱՐՆԵՐ՝ Պ. ԳՈՒՐԳԷՆ ՄԵԾԱՏՈՒՐԵԱՆ (ԼԷՊԼԷՊԻՃԻ)

ՕՐ. Ա. ԱՌԱՔԷԼԵԱՆ, ՏԻԿԻՆ Ն. ՓԱՊՈՒՃԵԱՆ, ՏԻԿԻՆ ԱՆՆԱ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ, ՕՐ. Ա. ԹՈՄԱՍԵԱՆ, Պ. Պ. ՄԱՐԻԿԵԱՆ, ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ, ՍԱՐԱՖԵԱՆ, ԹԱՐՄՃԵԱՆ, ԵԱՏԻՐԵԱՐԵԱՆ եւ ԿԻԼԻԿԻԱ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲ։

ԲԵՄԱՑԱՐԴԱՐ ԼԱՒԲԱ

Թ. ՆԱԼԵԱՆի եւ Տ. ՁՈՒՀՃԵԱՆի այս արեւելեան անմահ օպերէթը աննախընթաց յաջողութեամբ բեմադրուեցաւ անցեալ տարի, Ջուհաճեանի ծննդեան հարիւրամեակին առթիւ, մեւնոյն դերակատարներով։ Մայիս 14ի ներկայացումը ամէն կերպով պիտի դերազանցէ նախորդը։

Տոմսերը՝ 10 — 15 — 20 — 25 ֆրանք, *կանխաւ ապահովելու համար դիմել՝ Գրատուն Հրանտ – Մամուէլ*, 51 rue Monsieur le Prince (Odéon).— Պ. Հրաչեանի 6, Rue Lamartine (Cadet).— Maison Wag, 2 rue Arthur Rozier (Place des Fêtes) *եւ կիլիկիա երաչխաւորի անդամներուն։ Ներկայացման օրը սրահին դուռները պիտի բացուին ժամը 1ին։*

Փարիզ

ՓԱՐԻԶԻ «ԵԳԻՊՏԱՑԻ ԿՈ ԻՏԷՆ ըՆԿԵՐԱՑԱՆ ժողովի Իր Բրսլլէ Իր շլցա նի քո որ ընկերները 28 ապրիլ, ուրբաթ երեկոյ ժամը 8 30ին, 6 Av. d'Italie սրճարանին վերնայարկը, կարեւոր օրակարգ։

Գահավէժ

ՍԷՆ ԼՈՒԻ (Մարսէյլ) «Ալկունի» խումբի ժողովը 28 ապրիլ, ուրբաթ երեկոյ, ծանօթ հաւաքատեղին։

ԱՊՐԻԼ ՏԱՍՆԸՄԷԿ

ՆՒՀԱՏԱԿԱՑ ՕՐԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Ջ. Ռ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆՑ

ՊՐԻԼ 30ԻՆ, ԿԻՐԱԿԻ ԻՐԻԿՈՒՆ ԺԱՄԸ 9ԻՆ

ՍԱԼ ԿԱՎՈՅԻ ՄԵԾ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

Maison Gaveau, 45 et 47 rue de la Boëtie, *մէթրօ* Miromesnil

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ **Պ. ՃՈՒՆԻՈՐԸ ՆԵՐԴՈՒՆԻ**

ԿԸ ԽՕՍԻՆ

Պ.Պ. Մ. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ, **Frédéric FEYDIT** (Հայերէն)

եւ Պ. ՎԱԶԳԷՆ ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ, երիտ. կազմակերպութեանց կողմէ

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին՝ ՕՐ. ԼԻՏԻ ՏՔՄԻՐՃԵԱՆ, *կերգէն՝* ՕՐ. ԱՐՈՒՍԵԱԿ ԱԼՊԱՆ, *ընկերակցութեամբ երգչախումբ*, ՕՐ. Հ. ԳԼՐ – ԼԱՆԿՃԵԱՆ եւ Պ. Ժ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ։ *Կը նուագէ* Պ. Ժ. ՆԱԶԱՐԵԱՆ (դաշնակ)։ *Կ'արտասանեն* Պ. Պ. Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆ եւ ՌՈՖԱՑԷԼ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ։

Ժողովրդական գիներ՝ 2, 3, 5 *եւ օթեակ* 7 ֆրանք։

Նախօրօք ապահովել թուղթեակները՝ Դիմել «Ցառաջ»ի խմբագրատունը, Հրանտ Մամուէլ գրատունը, 51 rue Monsieur le Prince *եւ Պարսամեան գրատունը*, 46 rue Richer։

Կարգապահութեան կը հսկեն Հ. Մ. Ը. Մ ի սկաուտները եւ հայ արիները։

ԵՒ ԳԱՀԱՆԴԷՍ

Ի ՐԻՒ ՊԻԻԼ ՊԻԻԼԵԱՆի

3 ՅՈՒՆԻՍ, ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8,30ԻՆ

Salle Chopin, 8, Rue Daru, ՄԷԹՐՕ **Ternes**

Մասնակցութեամբ Paul Derenne*ի։ Դաշնակով կ'ընկերակցի* Irène Aïtoff

Գիները՝ 25, 20, 15 եւ 10 ֆրանք։ Տոմսերը կը ծախուին Հրանտ Յաժուէլ գրատուն, ճաշարան Ֆլորիա, 61 rue Mr. le Prince եւ Salle Chopin։

ՏՕՔԹ. ԳՈՒՐԳԷՆ ՄԵԾԱՏՈՒՐԵԱՆ

ՐԱՄՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ, ՊԱՆԱՅԻ ԵՒ ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Կ'ընդունի, ամէն օր ժամը 14—17 *եւ ժամադրութեամբ*

230 Avenue du Maine, Paris (14), Métro: Alésia · Tél. Suffren 01—64

Autobus 8—28—AE—CB—123

ՅԱԿՈԲ ՋԱՓՐԵԱՆ

FABRIQUE DE PARFUMS

14 RUE CARLE-HEBERT, **Courbevoie, Seine. Tél. Défense 10—55**

Օ ՏԸ ՔՈԼՈՆԸ ԵՒ ԱՆՈՒՇԱՀՈՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

TCHAKER ՎԱՃԱՌԱՆԻՇՈՎ

կը ծախուին՝ Թռուա Քառքիէ, Պոնմարշէ, Բրէնթաւն, Կալըրի

Լափայէթ վաճառատուները եւ **42 Bld. de Strasbourg:**

Մէկ լիտրը՝ 75, ½ *լիտրը՝* 40, ¼ *լիտրը՝* 25 *եւ* 1/8 *լիտրը՝* 15 *ֆր.։*

Ընտանեկան թեատրոն

Կազմակերպուած ՓԱՐԻԶԵՑՆ ՇՐՋԱՆԻ ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՀԱՅՐ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ, կողմէ, յաւուրջիկայ 30 *Ապրիլ, կիրակի կէսօրէ ժամը* 3ին, 8 rue Boissuet *Փարիզ, Բարեգործական սրահին մէջ*

տեսի կ'ունենան երգ. Նուագ. արտասանութիւն եւ հայրենի խաղ

վերյի ումենք՝ մուտք (Թէյ եւ կարկանդակ միասին) 5 ֆրանք։

(Կր խնդրուի հայրենակիցներէն իրենց հետ բերել նաեւ վերոյիշեալ բաժնուած վիճակագրական թերթիկները)։

14ՐԴ ՏԱՐԵԿԱՆ ՅԵՐԵԿՈՑԹ ՀԱՅ ՈՒՐԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՓԱՐԻԶԻ ՇՐՋԱՆԻ ՍԿԱՈՒՏՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԳԱՅԼԻԿՆԵՐՈՒՆ

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ **ԿՈՄՍ ՀՈՒՆԵՐի ՄԸՐԹԻ**

Ընդամ Սկաուտական Միջազգային կոմիտէին

եւ մասնակցութեամբ ֆրանսական սկաուտական միութեանց պետերուն եւ խումբերուն, ինչպէս նաեւ Փարիզի անգլիական, յոյն, լեհ եւ ռուս սկաուտներու

կիր. 30 Ապրիլ, կէսօրէ վերչ ժամը 2,30ին, Salle Poissonnière 7 rue du Fg. Poissonnière Métro: Bonne Nouvelle

Մուտք 10 եւ 7,50 ֆրանք

ՊԱՐԱՒԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՀԱՅ ՈՒՐԻՆԵՐՈՒ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

29 Ապրիլ, Շաբաթ գիշեր ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ

ԳՈՒԼԻԶԷի ՇՔԵՂ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, ՄԱՐՍԷՅԼ

Արժանթինեան նուագախումբ եւ հռչակաւոր «Հաթ ժազ»

Պարերը պիտի դեկավարէ փրոֆ. ՄԻՀՐԱՆ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

Պարերու ցուցադրութիւն՝ հայ, ֆրանսացի եւ սպանիացի արուեստագէտներու կողմէ, *մուտք 10 ֆր.։*

Թատերական ներկայացումներ Մարսէյլի մէջ

Սիրուշ թատերախումբը դեկավարութեամբ դերասան Ղազարեանի ներկայացնէ ԱՇՆԱՐԻ ԴԱՏԱՍՏԱՆԸ։

29 Ապրիլ, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին Վարանդեան սրահին մէջ, Ֆոսի

30 Ապրիլ, կիրակի ցերեկ ժամը 3ին Շահրիկեան սրահին մէջ, Մարսէյլ

ՎԱԼՊԱՐԵԼԻ ՄԷՋ.— 6 Մայիս Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին։

7 Մայիս, կիրակի ցերեկ ժամը 3ին Պառ Ինթէռնասիոնալի մէջ, Ֆոսի

Գիները ժողովրդական

ԿԱՐԵՒՈՐ ՓՆՏՈՒՏՈՒԻՔ

ԼԻՈՆ, 24 Ապրիլ.— Բնիկ Մարզուանցի Օհաննէս Յակոբ 30 տարեկան հայ երիտասարդը Մարտ 18ին աղետաւէտ արկածի մը հետեւանքով մեռաւ։ Այս տարբախտ երիտասարդը նախկին ճեպկիլի որբանոցէն է եւ Լիոնի մէջ ո եւ իցէ ժամտիկ կամ հեռաւոր ազգական չունի, որ իրեն դատախազ պահանջէ արթեան գինը ապահովագրական ընկերութենէն որ արդէն ճանչցած է իր չամախորդին պատասխանատուութիւնը։ Ազգ. վարչութիւնը կը վարէ խորհրդակցութիւնները մինչեւ ազգականի մը գտնուիլը։ Կը խնդրենք բոլոր անոնցմէ որ կրնան ճանչնան յիշեալ տարաբախտ Յակոբը, բարի բլլան վարչութեանս հասցէին ուղարկել անմիջապէս անոր ազգականց անունները, անշուշտ հասցէներով։ Արտասահմանեան բոլոր թերթերէն կը խնդրուի արտատպել այս փրնտռտուքը։ Union Natianale Arménienne, 69 rue Louis-Blanc Lyon (Rhône).

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Սէյնթ Անթուանի Ֆ. Հ. Կ. Մասնաճիւղը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Տէր եւ Տիկին Գ. Ալեքսանեանի եւ իր պարապանեները, իրենց հօր եւ աներոջ՝ Պ. ՓԵՐՊԵՐ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆի զառնաղէտ մահուան առթիւ։ Եւ փոխան ծաղկեպսակի Ֆրանք կը նուիրէ Շահմուրատեանի Ֆոնտին։

ՅՈՒՇԱՏԻՏ

ԻՍԻ-ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՅ Հ. Մ. Ը. Մ. անդամներու եւ Մարտիկներու ուշադրութեան ընդ. Ժողովը 29 Ապրիլ, Շաբաթ երեկոյ ժամը 8,30ին սրահին մէջ։ Օրակարգ ունենալուին, ներկայացման պատրաստութեան համար։

Le Gerant : H. STEPHAN

Imprimerie A-DER (AGOPIAN)

17, Rue Dantesme .. Paris (13e)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 376.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : GOBelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱԿ ԵՒԱՄՍԵԱԿ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ՇԱԲԱԹ 29 ԱՊՐԻԼ SAMEDI 29 Avril 1939

15e Année No. 4027 — ՅԻՆ ՏԱՐԻ

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԱՄԷՆ ՅՈՅՍ ԿՈՐՍՈՒԱԾ ՉԷ ՏԱԿԱՒԻՆ

Երկու բացառիկ դէպքեր, պարտաւորիչ վիճաւորութեան հաստատումը Անգլիոյ մէջ եւ Հիթլէրի չընդալից ճառը, նոր կացութեան մը առջեւ կը դնեն քաղաքական աշխարհը:

Անգլիական որոշումը, թէեւ առժամեայ եւ սահմանափակ, տեսակ մը յետադիմութիւն կը կազմէ այդ ուղղութեամբ երկրին մէջ: Եւ քանի որ առաջին անուշած է արդէն, մնացեալը կախում ունի դէպքերու ընթացքէն, — կրնայ ընդարձակուիլ եւ զարնալ տեւական, եթէ այսպէս լարուած մնայ մթնոլորտը:

Միայն պարտաւորիչ վիճաւորագրութեան որոշումը չէ որ աննախընթաց կ՚ը կը բանայ Մեծն Բրիտանիոյ ժամանակակից պատմութեան մէջ: Այդ որոշումը ինքնին հետեւանք է նոյնքան ծանրակշիռ դէպքի մը՝ Անգլիոյ ընդդիմակ յանձնառութեանց՝ Եւրոպայի մէջ, — երաշխաւորութիւն Լեհաստանի, Ռումանիոյ եւ Թուրքիոյ վրայ, եթէ յայտ ելքի մը յանդին բանակցութիւնները:

Երկրորդ մեծ դէպքը, Հիթլէրի հրապարակային պատասխանը Րոզվէլթի կոչին, տեսակ մը պատասխան է նաեւ Անգլիոյ տուած որոշման:

Այս տողերը գրած ատեն աչքի առջեւ չունէինք Գերմանիոյ Ռայխսթագին ճառը: Հարկ է սպասել անոր բնագրին հրատարակութեան, ամբողջական գաղափար մը կազմելու համար:

Բայց, ինչպէս կը հաւաստին լաւատեղեակ աղբիւրներ, Հիթլէր մեծ ակնկալութիւններ ունէր պատասխանած եղաւ Անգլիոյ վարչապետին, աւելի երկար քան Րոզվէլթի: Ուրեմն, մարտահրաւէր մը չէ որ կ՚ուղղուի, այլ տեսակ մը յայտարարութիւն, որմէ իւրաքանչիւրը կրնայ հանել իր եզրակացութիւնը:

Դարձեալ այդ աղբիւրներուն համաձայն, նախապատ Րոզվէլթ չուզելով հանդերձ գիւերանց լսել Հիթլէրի ճառը (Ամերիկայի մէջ ժամը 6), լաւատես ներեւար:

Քանի որ ոչ Գերմանիա եւ ոչ ալ Իտալիա տրամադիր են այրելու բոլոր կամուրջները, հակառակ իրենց սպառնալից արտայայտութիւններուն, հաւանական կը համարուի որ Րոզվէլթ եւ Չէմպըրլէն նոր փորձ մը կատարեն, աղջանի մը չուրջը հաւաքելու համար երկու Առաջնորդները:

Այս վերջինները միշտ կը խուսափին միջազգային լայն խորհրդակցութիւններէ, տպտռելի ժամավաճառութիւն համարելով զանոնք: Բայց եթէ ներկին սահմանափակ ժողով մը տարբերի, մասնակցութեամբ Անգլիոյ, Ֆրանսայի, Իտալիոյ եւ Գերմանիոյ վարչապետներուն, անկարելի չէ որ տեղի ունենայ, ինչպէս եղաւ անցեալ սեպտեմբերին, Միւնիխի մէջ:

Հակառակ ընդհանուր յոռետեսութեան, դեռ ամէն յոյս կորսուած չէ, խաղաղութիւնը փրկելու համար, դոնէ մինչեւ... ամեհի, աննախընթաց պատասխանատուութեանց լրացումը:

Մանաւանդ որ, ամէնէն ռազմասէր երկրին մէջ ալ, հանրային կարծիքը յարապէս կը խորշի նոր արիւնահեղութիւններէ:

Շ.

ՖՐԱՆՍԱՆ ՍԻՐԵԼԻ՝ ՈՃԻՐ...

20 Հայեր ձերբակալուած Սանճաքի մէջ

Հալէպէն կը գրեն Ազդակի ապրիլ 20 թուականով.—

Ինչպէս յայտնի է, ծերակուտական Պ. Կոթըոս եւ պրոֆէսէօր Փօլ տիւ Վէյու Սանճաք այցելեցին, քննական առաքելութեամբ:

Ամենուրեք, ժողովուրդը խանդավառ ընդունելութիւն ըրաւ մեծանուն հիւրերուն եւ յուզիչ ցոյցերով յայտնեց իր հաւատարմութիւնն ու հաւատքը՝ հանդէպ Ֆրանսական դրօշին եւ ուժին: Շատ բնական էր որ այդ անկեղծ զգացումներուն մասնակից ըլլային նաեւ Հայերը, որոնք անյիշատակ ժամանակներէ ի վեր ունեցած են խորունկ հիացում մը՝ հանդէպ Ֆրանսական մեծ ազգին:

Արդ, համակրանքի նման արտայայտութիւն մը տեղի ունեցած է նաեւ Ալբուքէմ մէջ, ուր հիւրերը ընդունուած են «Մարսէյեզ»ով:

Հիւրերուն մեկնելէն վերջ (երէկ) Թուրքերը ձերբակալած են 20 ՀԱՑԵՐ, որոնք մասնակցած էին ընդունելութեան:

Ուրեմն, այնքան ամարդի հալածանքներէ ետք, Հաթայի բարեխնամ կառավարութիւնը սկսած է այլեւս ոճիր համարիլ Ֆրանսան սիրելն անգամ...

Իտալիոյ եւ Գերմանիոյ ապայակոյտները կը խորհրդակցին

Հիթլէրի ճառէն անմիջապէս վերջը, կարեւոր խորհրդակցութիւն մը տեղի ունեցաւ Իտալիոյ եւ Գերմանիոյ ապայակոյտներու վարիչներուն միջեւ: Իտալիոյ ապայակոյտին նախագահը եւ էմմատական նախարարը նախապէս տեսակցութիւն մը ունեցան Մուսոլինիի հետ: Գերմանիոյ ապայակոյտին նախագահը Հոմ կը սպասուի այսօր, չաբաթ: Պիտի այցելէ Թագաւորին եւ Մուսոլինիի: Կը կարծուի թէ պիտի հանդիպի նաեւ Լիբիա (Ափրիկէ), իսկ Մայիս 9ին պիտի մասնակցի կայսրութեան հռչակման տարեդարձին ծօնած հանդիսութեանց:

Այս առիթի իտալական թերթերը նորէն կ՚արձագանգեն Թունուզի, Ճիպութիի, Սուէզի եւ Քորսիքայի խնդիրները: Մայրայեղ թերթ մը, «Ռէսթօ տէլ Քարլինօ», արհամարհելով Անգլիոյ պարտաւորիչ վիճաւորութեան հաստատումը, զայն կը վերագրէ տարապայման վախի: «Ոչ թէ զօրութեան, այլ ախորութեան ապացոյց մըն է այդ»: Եւ կը շարունակէ.

— « Իտալիա եւ Գերմանիա վերջին դէպքերէն կը հանեն միակ կարելի եզրակացութիւնը,— անոնք պիտի չարունակեն յառաջ երթալ: Մեծ կը պահանջեն Թունուզը, Ճիպութին եւ Սուէզը, այն ստուգութեամբ թէ Ֆրանսան եւ Նիսը, օրրանը երկու աշխարհներու հերոսին»:

ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ՊԱՐՏԻՔԸ ԱՆԳԼԻՈՑ բարձրացած է 1,798,000 ոսկիի, համաձայն Անգլիոյ նոր ելմտացոյցին, որ երեսփ. ժողովին յանձնուեցաւ քանի մը օր առաջ: Եթէ չենք սխալիր, մայր գումարը 800,000 ոսկիէն աւելի չէր ...

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՆԳԼԻՈՅ ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԸ ՔՈՒԷԱՐԿԵՑ ՊԱՐՏԱԻՈՐԻՉ ՁԻՆՈՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

1,500.000 ՀՈԳԻ ՏՐԱՄԱԴՐԵԼԻ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Անգլիոյ երեսփ. ժողովը հինգշաբթի օր 145ի դէմ 376 ձայնով քուէարկեց պարտաւորիչ վիճաւորութեան սկզբունքը: Այս առթիւ 143ի դէմ 380 ձայնով մերժուեցաւ ընդդիմադիրներուն պարտաւանքի բանաձեւը: Այս որոշման եւ նախորդ օրէնքներու հետ, Մեծն Բրիտանիա տրամադրելի պիտի ունենայ 1,500,000 հոգի, 25էն 50 տարեկան, վիճաւորական եւ քաղաքային ծառայութեան համար, եթէ պատերազմ ծագի: Այդ պարագային հակոզութեան տակ պիտի առնուին նաեւ անհատական հարստութիւնները եւ պատերազմական չահերը, մասնաւոր օրէնքներով:

Վիճաբանութեանց ընթացքին, իրաւասու նախարարը բացատրեց թէ Անգլիոյ 14 միլիոն գործի մարդոց դրեթէ կէսը չարժման մէջ պիտի դրուի, այսինքն ազատ պիտի համարուի իր սովորական զբաղումէն, նուիրուելու համար ազգ. պաշտպանութեան: Այս «արձակուած» քաղաքացիներէն 630000 հոգի 25 — 38 տարեկան են, հետեւաբար տրամադրելի՝ երկրապահ բանակին համար: Մնացեալ 870,000ը, 38 — 50 տարեկան, տրամադրելի պիտի ըլլան հակոդային, ծովեզերեայ եւն. ծառայութեանց համար:

Աւելի չատ վիճաւորներ ճարելու համար, պատերազմական նախարարութիւնը կոչ մը ուղղեց 45էն վեր եւ 51էն վար նախկին սպաներուն, որպէսզի մտնեն ազգ. պաշտպանութեան գօրամասերուն մէջ: Ասոնք պիտի ծառայեն բուն երկրին մէջ եւ 5 ոսկի պարգեւ պիտի ստանան:

«ԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ԲՈԼՈՐՎԻՆ ՓՈԽՈՒԵՑԱ»

Վարչապետը ներկայացնելով պարտաւորիչ վիճաւորութեան օրինագիծը, կը չեշտէր թէ անհրաժեշտ է այս անօրինութիւնը, նախ երկրին պաշտպանութիւնը ապահովելու, յետոյ չարգելու համար ուրիշ երկիրներու խոստացուած յանձնառութիւնները: Պատասխանելով ընդդիմադիրներու քննադատութեանց, որ դիտել կուտային թէ վարչապետը խախտած է իր հանդիսաւոր խոստումը, Պ. Չէմպըրլէն յայտարարեց.

— « Մարտ 29ին աշխատաւորական կուսակցութեան վարիչը հարցուց ինծի թէ պիտի պահե՞մ կամաւոր վիճաւորութեան սկզբունքը, ես ալ հաստատական պատասխան տուի: Անձնապէս կը կարծէի թէ կամաւոր դրութիւնը կը համապատասխանէ մեր պէտքերուն: Սակայն պայմանները նոյնը չեն այսօր: Բայց եւ այնպէս կը խոստովանիմ թէ խոստում տուած էի ես, եւ հիմա ժողովին կը մնայ վճռել թէ պէ՞տք է պահեմ զայն: Մարտ 29էն ի վեր կացութիւնը բոլորովին փոխուեցաւ »:

Այստեղ վատահութեան խնդիր յարուցանելով, Պ. Չէմպըրլէն պարզեց այն խառնաչփոթ կացութիւնը որուն պիտի մատնուէր երկիրը, եթէ ընդդիմադիրներուն տեսակէտը յաղթէր: Եւ սպառնաց նոր ընտրութիւններ կատարել.

— « Ի՛նչ ծանր պատասխանատուութեանց տակ պիտի իյնային անոնք որ նոր ընտրութիւններ պիտի պարտադրէին մեզի: Եթէ ընդունէինք ընդդիմադիրներուն առաջարկած դիրքը, պիտի չկրնայինք ձեռք առնել այն միջոցները զոր կենսական կը նկատէինք: Լման անօրինութիւններ պիտի ուշանային չբաթներով, որ կրնային տապալալի ըլլալ եւ ռազմական արտադրութիւնները պիտի դանդաղէին:

Վարչապետը յետոյ բացատրեց այն պատճառները որ խիստ ստիպողական դարձուցած էին պարտաւորիչ վիճաւորութիւնը.

— « Անհրաժեշտ էր որոշումը ծանուցանել այս չաբթու, որովհետեւ եթէ յառաջիկայ չաբթուան ձգէինք, պիտի ըսէին թէ կապ ունի Հիթլէրի ճառին հետ: Մենք որ եւ է տեղեկութիւն չունինք Պ. Հիթլէրի ընելիք յայտարարութեանց մասին եւ մեր առաջադրութիւնները կապ չունին անոր հետ: Հարկ է որ ամբողջ աշխարհ գիտնայ այս պարագան: Ցետոյ, անհրաժեշտ է փարատիլ այն բոլոր կասկածները որ կրնան տիրել Մեծն Բրիտանիոյ վճռակամութեան մասին: Ներկայ ժամանակաշրջանը անբնական է, ոչ պատերազմի չրջան է, ոչ ալ խաղաղութեան: Կառավարութեան որոշումները տիպողական դարձան իրրեւ հետեւանք մեր պատասխանատուութեանց յարաճուն ծանրութեան, իրրեւ հետեւանք վերջերս Լեհաստանի, Ռումանիոյ հանդէպ մեր ստանձնած յանձնառութեանց: Կառավարութեան որոշումը կազդուրեց, սիրտեց եւ խրախուսեց Եւրոպայի մեր բոլոր բարեկամները »:

Պատասխանելով ուրիշ դիտողութեանց, Պ. Չէմպըրլէն յայտարարեց.

— «Սխալ է կարծել թէ մեր նորագիրներու տարեկան զօրաժողովը չատ մեծ չըլլալով, վիճաւորական տեսակէտէն մեծ կարեւորութիւն չունի մեր տուած որոշումը: Ամբողջ աշխարհ պիտի հասկնայ թէ ինչ մեծ առաւելութիւն կը ներկայացնէ որոշ թիւով մարզուած վիճաւորներ ունենալ վիճաւորական իշխանութեանց տրամադրութեան տակ: Բայց եւ այնպէս, պէտք չէ այն տպաւորութիւնը գործել թէ մօտալուտ է ընդհանուր պատերազմ մը: Ես կը կարծեմ թէ կացութիւնը այնպէս է որ կշիռը այս կամ այն կողմ հակելով, կարելի է խափանել պատերազմը »:

Վիճաբանութեանց առթիւ խօսք առին աշխատաւորական եւ ազատական կուսակցութեանց ներկայացուցիչները, որոնք մերժեցին կառավարութեան ծրագիրը, նախկին նախարար Զըրչիլ, որ ջերմապէս գնահատելով պարտաւորիչ վիճաւորութիւնը, անբաւական գտաւ նշանակուած թիւը (20 — 21 տարեկան) եւ ուրիշ պահպանողական երեսփոխաններ, բոլորն ալ կուսակից պարտաւորիչ ծառայութեան:

Նոյն օրը Լորտերու ժողովն ալ ձեռամբարձ քուէարկեց պարտաւորիչ վիճաւորութեան սկզբունքը:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՀԻԹԼԷՐ ԽՕՍԵՑԱՒ ԵՐԷԿ

»» · ««

Երէկ, ուրբաթ, ճիշդ կէս օրին Հիթլէր խօսեցաւ իր ճառը, իրրեւ պատասխան նախագահ Րոզվէլթի ծանօթ կոչին: Ճառը տեւեց երկու ժամէն աւելի: Գերմանական ձայնասփիւռը զայն տարածեց վեց լեզուներով: Ֆրանսերէն թարգմանութիւնը հաղորդուեցաւ չորս մասով:

Խորհրդարանի նիստին կը նախագահէր մարշալ Կէօրինկ, որ անմիջապէս բեմ հրաւիրեց Առաջնորդը: Հակառակ ընդհանուր մտավախութեան, Հիթլէր նորէն կրկնեց թէ Գերմանիա պատերազմ չուզեր, բայց վճռած է արժեցնել իր պահանջները: Այս առթիւ մեղադրեց թէ Րոզվէլթ ինքն է որ կը սպառնայ խաղաղութեան, Անգլիոյ եւ Ս. Մ. Իութեան հետ, չախչախելու համար Գերմանիան: Ցետոյ փառաբանեց նոր Գերմանիոյ ուժը, ինչպէս եւ Առանցքին հետ կապուած պետութեանց սերտ գործակցութիւնը:

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ԽՈՒՃԱՊ ԹՈՒՐՔԻՈՑ ՄԷՋ

Լաւատեղեակ աղբիւրէ մը կը հաղորդեն թէ վերջերս կատարեալ խուճապ մը ծագած է Թուրքիոյ եւ մասնաւորապէս Պոլսոյ մէջ: Վախնալով թէ պատերազմը անխուսափելի է եւ Իտալիա չուտով պիտի յարձակի Ատալիոյ վրայ, ժողովուրդը խուժած է դրամատուները եւ պահանջած է իր աւանդ դրամարկները: Միւս կողմէ ժողովուրդը սկսած է մեծ քանակութեամբ պարէն գնել եւ մթերել, ինչ որ կատարեալ տագնապ մը ստեղծած է առեւտրական հրապարակին վրայ:

Թուրք թերթերն ալ անուղղակի կերպով հաստատեն այս պարագան:

Այսպէս, երեսփոխան Ազա Կիւնտիւզ հետեւեալը կ՚ըսէ «Թան»ի մէջ (16 ապրիլ), ըսելէ յետոյ թէ Թուրքիա հինգերորդ ուժեղ պետութիւնն է.—

— « Թուրքիոյ ելմտական, տնտեսական, քաղաքական ու խաղաղութիւնը պաշտպանող հաստատութեանց մասին վայրկեան մը անգամ կասկածիլը՝ եթէ բարոյական թշնամութիւն մը չէ, տնտեսական տխմարութիւն է (ահմագըզը): Մեր հրապարակը բաց է ուղղուած փորձերուն առջեւ, մասնաւորաբար ելմտական տեսակէտով, մեր ազգային դրամատուները եւ մեր երկրին առջեւ առաւելագոյն ապահովութեամբ աշխատող օտար ելմտական հաստատութիւնները ժայռի չափ ամուր են: Մխիթար մա՛րդ, որ կը մտահոգուիս դրամատան մէջ ֆու ունեցած երեֆուկէս դրշ.ով: Ով ալ ըլլաս, կ՚ազդարարեմ քեզի.

— Երբ Եւրոպայի խաղաղութիւնը եւ ապահովութիւնը կը վտահուի հին – դերորդ կարողութեամբ խօսքի իրաւասու Թուրքիոյ, առաւել եւս (հայտ հայտ) ապահովութեան մէջ է ոչ միայն բանի մը դրուշդ, այլեւ բանի մը միլիոնդ: Ուժեղ եւ ձայնը լսելի Թուրք ազգին կը յանձնարարենք աչալուրջ գտնուիլ ջուրերու հանդէպ, զոր հաւանաբար ուզեն քալեցնել յարդի տակէն»: «Ի՞նչ կը վախնաս, ամօթ է, մեղք է...»

Ծանօթ հրապարակագիր էքրէմ Թալու, նախկին դեսպան եւ մամուլի նախկին վերատեսուչ, յօդուած մը տորդրած է «Մօն Փոսթա»յի մէջ (15 ապրիլ), «Զրոյցներ» վերնագրով: Կը թարգմանենք ամէնէն յատկանշական մասերը.

— « Մենք ալ գիտենք թէ կացութիւնը խաղաղ եւ հրապարակը վարդատան չէ: Աչխարհակալութեան գլուը տակաւին չկշտացաւ: Մէկ կողմէն կլլածը մարսած ժամանակ, միւս կողմէ անյագ ախնարկներով կը նայի աչ ձախ:

Այո, տարօրինակ օդ մը կայ: Կայ, բայց տակաւին խուճապ առաջ բերելու հանգամանք չունի: Մանաւանդ մեզի համար բաւական հեռու է վտանգը: Հետեւաբար, կրնանք բարձր պահել մեր բարոյականը եւ պահելու ենք: Հայրենասիրութիւնը եւ հաւատնութիւնը կը պահանջեն ականջ չկախել տարած – ուած զրոյցներուն: Բերանացի թերթերը, ըսի ըսաւ գործակալութիւնները մաղաչափ արժէք ունենալու չեն ինքզինքը յարգող ազգի մը համար:

Այս տեսակ ժամանակներու մէջ չատ կ՚ըլլան սուտեր թռչնող ողորմելի գլուխներ եւ ինքնութիւնը անծանօթ քայքայիչներ (պօզկունճու): Այսօր կը խօսին զօրաշարժի, վաղը՝ ելմտական տագնապի մը, միւս օրը՝ քաղաքական լարումի մասին: Կառավարութիւնը չի հրապարակեր ամէն բան, թերթերը չեն զրեր իրողութիւնը: Այսպէս կ՚ըսեն եւ կ՚ուզեն որպէս թէ փաստել իրենց խօսքերը: Սխալ է այս պնդումը, մեղք է թէ կառավարութեան, թէ թերթերու դէմ: Կարգ մը թշուառական հոգիով մատրապազներուն, հայրենիք եւ ազգութիւն չունեցող տարրեր սովորութիւն ըրած են առեւտրական մեքենայութիւններ բանեցնել, պղտոր ջուրի մէջ ձուկ որսալ, պետութեան վարկը կոտրել: Ասոնց եթէ հաւատանք, արդիւնքը ամօթաբեր պիտի ըլլայ մեզի համար: Ասիկա միաժամանակ կը նշանակէ չվստահիլ մեր պետութեան, մեր բանակին եւ նոյնիսկ մեզի: Ի՞նչ կը վախնանք, ինչի՞ն կը վախնանք: Երբ մէջտեղը բան մը չկայ, ինչո՞ւ ունենանք ինչքի եւ անձի մտահոգութիւնը: Ամօթ է, մեղք է: Հաստն ազգ մը չիկրնար կարեւորութիւն տալ «պազիրկեան»ներու վրլուկին: Ճիշդ է, ընդհանուր պատերազմի տառապալից օրերը դեռ չեն ջնջուած յիշողութեանց մէջ: Մեր բերանը այրած է կաթէն, բայց տխմար զգուշութիւն մըն է ասոր համար փչելով ուտել մածունը:

Ականջ չկախենք պազիրկեաններու զրոյցներուն, մանաւանդ «Բերայի չրջանակ»ներու քայքայիչ, վարակիչ քարոզութեանց »:

Լեհաստան եւ Տանցիկ

Տանցիկի մասին լեհ կառավարութեան յայտարարութիւնը հրատարակուեցաւ «Կացէթա Փոլսքա»յի մէջ եւ բոլոր թերթերը արտատպեցին զայն մեծ վերտառութիւններով: Այդ յօդուածին մէջ կ՚ըսուի.— «Մենք Գերմանիոյ հանդէպ ցոյց տուած ենք մեր բազձանքը՝ հասկացողութեան մը գալու եւ իրեւ բարի դրացիներ ապրելու, բայց կը մերժենք միակողմանի ո եւ է որոշում, որ կը բռնարարէ մեր չահերը: Մենք երբեք չենք կրնար հաւանիլ որ մեր «կենսական տարածութիւնը» դառնայ Գերմանիոյ «կենսական տարածութեան» մասը: Զենք կրնար հաւանիլ նոյնպէս, որ մեր յարաբերութիւնները Գերմանիոյ հետ հիմնուին միակողմանի գիջումի, քաղաքական մեկուսացման եւ մեր անկախութիւնը զոհելու սկզբունքներուն վրայ:

ԲԻՕՀՆԻ (Գերմանիա) չրջանին մէջ վերման հետեւակազօրքի եւ զօրքերու չարժումներ նչմարուած են: Կեդրոնացումները մասնաւորաբար ուժեղ են պելժիական սահմանագլուխին վրայ:

ՊԵԼԺԻՈՑ ելմտական նախարարը յայտարարեց թէ կառավարութիւնը նոր տուրքեր պիտի դնէ գոցելու համար նախահաչուի 4,800,000 սթերլին բացը: Ասկէ զատ, չուտով հրապարակ պիտի հանուի 18 միլիոն սթերլինի փոխառութիւն մը:

ՊԱՏԺԱԿԱՆ ՎԱՂՎԱ ՍԱՀՄԱՆԸ

(ՊԱՏՄՎԱԾՔ ՎԵՊ)

ԳԼՈՒԽ Ի.

— Ինչ որքան ժամանակ է, որ ես ձեր տունը եմ տեսել, ամենևին չեմ կարող հիշել, բայց ինձ թվում է, թե ամեն ինչ այնպես է մնացել, ինչպես որ եղել է այն ժամանակ, երբ ես ձեր տանը հյուր էի։ Ես հիշում եմ այս սենյակը, այս կահ-կարասին, այս պատերը, այս պատկերները, այս գորգերը, այս վարագույրները, այս ամենը, ամենը, ինչ որ կա այս սենյակում, ինչ որ կա ձեր տանը, ինչ որ կա ձեր շրջապատում, ամենը, ամենը ինձ ծանոթ է, ամենը ինձ հարազատ է, ամենը ինձ թանկ է։ Ես հիշում եմ նաև ձեզ, ձեր ժպտուն դեմքը, ձեր ջերմ հայացքը, ձեր ամբողջ էությունը, ձեր ամբողջ հոգին։ Ես հիշում եմ ձեր ամբողջ անցյալը, ձեր ամբողջ կյանքը, ձեր ամբողջ ներկան, ձեր ամբողջ ապագան։ Ես հիշում եմ ձեր ամբողջ ներկայությունը, ձեր ամբողջ գոյությունը, ձեր ամբողջ էությունը։ Ես հիշում եմ ձեր ամբողջ անձը, ձեր ամբողջ հոգին, ձեր ամբողջ սիրտը, ձեր ամբողջ մտքերը, ձեր ամբողջ զգացմունքները, ձեր ամբողջ ձգտումները, ձեր ամբողջ ցանկությունները, ձեր ամբողջ կրքերը, ձեր ամբողջ ուժերը, ձեր ամբողջ թուլությունները, ձեր ամբողջ առաքինությունները, ձեր ամբողջ արատները, ձեր ամբողջ հատկությունները, ձեր ամբողջ հատկանիշները, ձեր ամբողջ գծերը, ձեր ամբողջ դիմագիծը, ձեր ամբողջ կերպարանքը, ձեր ամբողջ տեսքը, ձեր ամբողջ արտաքինը, ձեր ամբողջ ներքինը, ձեր ամբողջ էությունը, ձեր ամբողջ անհատականությունը, ձեր ամբողջ «ես»-ը։

— Ես հիշում եմ ձեր ամուսնուն, ձեր ամուսնու ներկայությունը, ձեր ամուսնու ներկայությունը, ձեր ամուսնու ներկայությունը։ Ես հիշում եմ

ԽՆԴՈՒՄԸ ԵՐԵՔ

Թիրախ՝ Ս. 9.

—Ես Ինչո՞ւն, երիտասա՞րդը։

—Այո՛։

—Ես Ինչո՞ւն եմ։

—Ո՛չ։

—Ուրեմն ինչո՞ւ ես ինձ ասում, որ ես Ինչունն եմ։

—Ինձ ասել են, որ դուք Ինչունն եք։

—Ո՞վ է ասել։

—Ես չգիտեմ։

—Ուրեմն ինչո՞ւ եք ինձ ասում, որ ես Ինչունն եմ։

—Ես ասում եմ, որ դուք Ինչունն եք, որովհետև ինձ ասել են, որ դուք Ինչունն եք։

—Ես Ինչունն եմ, ես Ինչունն եմ, ես Ինչունն եմ։

*** Հռոմի եւ Պերլինի թերթերը կը չարունակեն ծաղրել Անգլիոյ տուած որոշումը, չեչտելով թէ 200—300,000 զինուորներու մարզումը չի կրնար փոխել ուժերու հաւասարակշռութիւնը: Գերմաներէն թերթ մը կը գրէ թէ Անգլիա պատերազմական վիճակի մէջ կը գտնուի, որովհետեւ յանձնառութիւններ ստանձնած է աշխարհի բոլոր անկիւններուն մէջ:

Խորհրդային թերթերը չերմապէս կը գնահատեն պարտաւորիչ զինուռ – բութեան հաստատումը, թէեւ չատ հաւատք չունին որ Անգլիա եւ Ֆրանսա մինչեւ վերջը վճռական մնան:

ԴԻՒԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՁԱԿԱՏՈՒՄԸ

Ե. Մխութեան արտաքին փոխ – դործավարը Պ. Փոթէմքին, Անդարա այ – ցելելու առիթով, կանգ առաւ Սոֆիայի մէջ: Պուլկար կառավարութիւնը ա – նոր տրամադրութեան տակ դրած էր մասնաւոր կառախումբ մը: Պ. Փոթէմ – քին տեսակցութիւն ունեցաւ վարչապետ Քիօսէիվանովի հետ, մէկուկէս ժամ: Ցետոյ մեկնեցաւ Անգարա: Մեկնելու առեն իր գոհունակութիւնը յայտնեց «Պուլկարիոյ եղբայրական երկրին մէջ» իրեն եղած ջերմ ընդունելութեան առթիւ: Մամուլը մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայէ այս այցելութեան եւ կ'ըսէ թէ Փոթէմքինի այցելութիւնը Անգարա առաջնակարգ կարեւորութիւն ունի ոչ միայն Թուրքիոյ, այլեւ Պալքաններու եւ Միջերկրականի համար: Ցարա – բերութիւնները ցարդ Պուլկարիոյ եւ Ռուսիոյ միջեւ պաղ էին, եւ ռուսական գործերը կը վարէր գործակատար մը: Այժմ կը յուսան թէ Ե. Մխութիւնը դեսպան մը կը ղրկէ Սոֆիա: Ասկէ զատ՝ առեւտրական բանակցութիւններ կը կատարուին երկու երկիրներու միջեւ:

*** Ռումանիոյ արտաքին նախարարը չատ կարեւոր խորհրդակցութիւն – ներ ունեցաւ Փարիզի մէջ, ներկայանալով ոչ միայն վարչապետին եւ արտա – քին նախարարին, այլեւ հանրապետութեան նախագահին: Նախարարը մանրա – մասնօրէն պարզեց իր կառավարութեան տեսակէտները, չեչտելով թէ Պել – լինի խօսակցութիւնները չատ սիրալիր հանդամանք ունէին: Ռումանիա ե – րախտապարտ է արեւմտեան պետութեանց, բարւոքած է իր յարաբերութիւն – ները՝ Լեհաստանի հետ, եւ կը յուսայ լեզու գտնել նաեւ Հունգարիոյ եւ Պուլ – կարիոյ հետ: Ամէնէն վախուկ խնդիրը կը ներկայացնէ Ե. Մխութեան աջակ – ցութեան պարագան: Ֆրանսա եւ Անգլիա կը չարունակեն բանակցիլ այդ պե – տութեան հետ: Միակողմանի կամ փոխադարձ աջակցութեան խնդիրն է որ ամէնէն աւելի դժուարութիւններ կը պատճառէ: Եթէ համաձայնութիւնը փո – խադարձ ըլլայ, Ե. Մխութիւնը մեքենաբար օգնութեան պիտի հասնի Ռումա – նիոյ, յարձակման պարագային, իսկ եթէ միակողմանի ըլլայ Ռումանիոյ արուելիք երաշխաւորութիւնը, Մոսկուա օգնութեան պիտի հասնի միայն ե – րաշխաւորեալ երկրին բացորոշ պահանջին վրայ, եւ անոր յարմար դատած եղանակով: Ամէն պարագայի մէջ, Ռումանիա եւ Լեհաստան իր դժկամակին երկրին դուռները բանալ խորհրդային զօրքին առջեւ:

ՍԵՒ ԾՈՎԵԱՆ ԴԱՇԻՆՔ

Արտաքին նախարար Պ. Պոնէ իբրեւ միջնորդ կը ծառայէ անգլեւիքրան – սական ճակատին՝ ապահովելու համար Մոսկուայի եւ Պալքանեան պետու – թեանց աջակցութիւնը: Ռումանիոյ արտաքին նախարարը տեսակցեցաւ նաեւ Լոնտոնի խորհրդային դեսպանին հետ, որ Փարիզ եկած է: Պ. Պոնէ երէկ մանուարապէս զբաղեցաւ խորհրդային աջակցութեան հարցով, միչին ճամ – բայ մը գտնելու համար:

*** Ե. Մխութեան արտաքին փոխ – գործավարը Անգարա հասնելով, ան – միջապէս գործի ձեռնարկեց, միացեալ ճակատ կազմելու համար: Պալտոնա – կան չրջանակները լուութիւն կը պահեն այս բանակցութեանց մասին: Փարիզի արմատական պալտոնաթերթերը կը գրէ թէ Պ. Փոթէմքինի ծրագիրն է Սեւ Ծո – վու դաշինք մը կնքել, փոխադարձ աջակցութեան հիման վրայ, Ռումանիան ալ յառաջ քաշելով: Արդ, Պուլկարիան եւս Ե. Մխութեան, Թուրքիոյ եւ Ռու – մանիոյ կապելու համար, անհրաժեշտ է որ Ռումանիա զիջումներ կատարէ Տոպրուճայի մասին: Որովհետեւ Ռումանիա այդպիսի տրամադրութիւն չու – նի, թերահաւատութիւն կը տիրէ Սեւ Ծովեան դաշինքի մասին:

*** Թուրք թերթերը կը չարունակեն պայքար մղել Գերմանիոյ եւ Իտա – լիոյ դէմ, պալտոնեղով միւս պետութեանց միացեալ ճակատը:

Վերջին լուրերու համաձայն, Ֆրանքեւթուրք բարեկամութեան դաշնա – գրին վաւերացման օրինագիծը Ազգ. Մեծ Ժողովին յանձնուած է, երկու եր – կիրներու հաւաքական յայտարարութեան հետ:

« Ֆոլքիչէր Պէոպախթէր», Պերլինի պաշտօնաթերթը, Պոլսէն հեռագիր մը հրատարակած է, որուն մէջ Թուրքիան կը մեղադրուի թէ ինկած է ժողո – վրդավար պետութեանց ռազմաչունչ հոդեբանութեան մէջ: Հեռագիրը կ'ըսէ թէ ժողովուրդը դրամատուները խուժած է, իր աւանդները ետ առնելու հա – մար եւ թէ ցոյց մը կատարուած է գերմանական գրատան մը դէմ: Թուրք ու – սանող մը պահանջած է վար առնել Մեծն Գերմանիոյ քարտէսը, որ դրուած էր ցուցափեղկին մէջ:

Եուկոսլավիա չէզո՞ք է

— oo —

Ինչպէս գրած էինք, Եուկոսլավիոյ արտաքին նախարարը ընդունուեցաւ Հիթլերի կողմէ: Ընդունելութեան ներկայ եղան արտաքին նախարար Ռիպ – պէնթրոփ եւ Եուկոսլավ դեսպանը: Ցետոյ Պ. Մարքովիչ ընդունուեցաւ մա – րաչախտ կէօրինկի կողմէ: Թէեւ գերման մամուլը զոհունակութիւն կը յայտ – նէ ձեռք բերուած արդիւնքին հանդէպ, բայց կը կարծուի թէ Եուկոսլավիա որ եւ է յանձնառութեան տակ մտած չէ Առանցքին հանդէպ: Գերմանիա կը բաղ – ձար որ Պելկրատի կառավարութիւնը անդամակից հակաբոլշեւիկ ուխտին, բայց այս կէտին մէջ անտեղիտալի դիրք բռնած է Պ. Մարքովիչ եւ յայտա – րարած է թէ Եուկոսլավիա կը նախընտրէ մնալ չեզոք եւ չարունակել իր դոր – ծակցութիւնը Թուրքիոյ, Ռումանիոյ եւ Յունաստանի՝ Պալքանեան Ուխտին մէջ: Ամէն կարգադրութիւն եղած է սակայն, որ կնքուի ոչ – յարձակման դա – շինք մը Հունգարիոյ եւ Եուկոսլավիոյ միջեւ: Այս նպատակով ալ Պ. Մար – քովիչ յառաջիկայ մայիսին պիտի այցելէ Փէշթա: Միւս կողմէ՝ երէկ Պերլին հասան Հունգարիոյ վարչապետն ու արտաքին նախարարը, կարգադրելու հա – մար երկու երկիրներու միջեւ կարգ մը դժուարութիւններ:

ՋԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԼՈՆՏՈՆԻ խորհրդային դեսպան Մայսքի վերադարձաւ Մոսկուայէն: Դես – պանը յայտարարեց թէ խորհրդային կառավարութիւնը խիստ կարեւոր հա – կառաջարկներ ներկայացուցած է Անգլիոյ եւ այժմ պատասխանի կը սպասէ: Պ. Մայսքի Փարիզ եկաւ օդանաւով, խորհրդակցելու համար Փարիզի խորհր – դային դեսպանին եւ Ֆրանսական կառավարութեան հետ:

ԱՆԳԼԻՈՑ թագաւորը եւ թագուհին մայիս 6ին Քանատա պիտի երթան չոգենաւով մը, փոխանակ մարտանաւի, ինչպէս որոշուած էր անցեալ տարի: Կառավարութիւնը չուզեր մարտանաւ մը պակաս ունենալ ներկայ տագնա – պին մէջ:

ՁԻՊՐԱԼԹԱՐ հասան անգլիական եւ գերմանական մարտանաւեր: Այս վերջինները սովորական ողջոյնը փոխանակեցին քաղաքին հետ: Ուրիշ գեր – մանական մարտանաւեր ալ Թանճէր գացին:

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ խորհրդարանը 153 միլիոն տոլար (վեց միլիառ ֆր.) քուէարկեց, սպառազինութիւններ դնելու եւ ամրութիւններ չինելու համար:

ՊԱՇՏՕՆԱՊԵՏ կը հերքուի այն լուրը թէ Զօր. Կամլէն եւ ուրիշ զօրավար մը մարաջախտ, Ծովային հրամանատար մըն ալ Ծովակալի աստիճան պիտի ստանան:

ԱՊՐԻԼ ՏԱՍՆԸՄԷԿ

ՆԱԽԱՏԱԿԱՑ ՕՐԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Զ. Ռ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆՑ

ԱՊՐԻԼ 30ԻՆ, ԿԻՐԱԿԻ ԻՐԻԿՈՒՆ ԺԱՄԸ 9ԻՆ ՍԱԼ ԿԱՎՈՅԻ ՄԵԾ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

Maison Gaveau, 45 et 47 rue de la Boëtie, մէթրօ Miromesnil ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ **Պ. ՀԱՅՐԱՊԵՏ ՆԱՐԴՈՒՆԻ**

ԿԸ ԽՕՍԻՆ Պ.Պ. Մ. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ, **Frédéric FEYDIT** (Հայերէն) ԵՒ Պ. ՎԱԶԳԷՆ ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ, երիտ. կազմակերպութեան կողմէ

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին՝ ՕՐ. ԼԻՏԻ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ, կեր.գէն՝ ՕՐ. ԱՐՈՒՍԵԱԿ ԱԼՊԱՆ, ընկերակցութեամբ երգէտին, ՕՐ. Հ. ԳԸՐ – ԼԱՆԿԸՃԵԱՆ եւ Պ. Ժ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ: Կը նուագէ Պ. Ժ. ՆԱԶԱՐԵԱՆ (դաշնակ): Կ'արտասանեն Պ. Պ. Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆ եւ ՌԱՖԱԷԼ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ:

Ժողովրդական գիներ՝ 2, 3, 5 եւ օթեակ 7 ֆրանք:

Նախօրօք պահուիլ Թուագրեալ տոմոակներ: Դիմել «Ցառաջ»ի խմբագրատունը, Հրանդ Սամուէլ գրատունը, 51 rue Monsieur le Prince եւ Պարսամեան գրատունը, 46 rue Richer:

Կարգապահութեան կը հսկեն Հ. Մ. Ը. Մ.ի սկաուտները եւ հայ արիները:

Mlle ADELITA ROMANO (Danses Espagnoles)

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՍԱՓՐԻԶ ՇԱՀՊԱԶԵԱՆԻ ԿՈՂՄԷ

ՈՒՐ ԳԻՏԻ ՅՈՒՅԱԴՐՈՒԻՆ ԻՐ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐԸ

Կազմակերպիչը հաստչքը կը նուիրէ Հ. Ե. Միութեան, որ ստանձնած է սոյն հանդէսին հովանաւորութիւնը:

Տեղի պիտի ունենայ 29 ԱՊՐԻԼ 1939, ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐ, *ԺԱՄԸ* 10ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՑՍ

HOTEL NAPOLEON BONAPARTEի ՇՔԵՂ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ 38, Avenue Friedland (Etoile)

Բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ պիտի պատուեն իրենց ներկայութեամբ այս երեկոյթը:

Գեղարուեստական բաժինին սիրայօժար կը մասնակցին՝ Պ. ՇԱՀՊԱԶԵԱՆԻ հրաւէրով Madame Régine LORIAC (Opéra Comique), Mlle. Denise KAIROF (Bouffes Parisiens), Mlle. Yvonne GALLI (Radio Cité), Mlle. ROSIC (Danse classique), Madame Dolorès MORENO (Danse, de l'Opéra de Barcelone);

ԸՆՏԻՐ ՕՐԿԷՍԹՐ.— Առաջնակարգ երաժիշտներ, գեկավարութեամբ CARIO CANTIի

եւ մասնակցութեամբ տաղանդաւոր երաժիշտ SOULIO FALCONի: *Պիտի բաժնուի քոթիլեոն՝ ձրի*

ՄՈՒՏՔ 20 ՖՐԱՆՔ *ԵՐԵԿՈՅԹԻ ՁԳԵՍՏԸ ՊԱՐՏԱԻՈՐԻՉ Է*

Կազմակերպիչը ջանք չէ խնայած պարահանդէսին յաջողութեան համար

Տոմսերը կը ծախուին՝ Պ. Շահպազեանի մօտ, 45, Rue St. Placide, Paris

Tél. LIT 22 - 18 Հ. Ե. Միութեան Տունը, 8, Rue Bossuet, Փարիզ

ՅՑՏԱԶԳՈՒԱԾ Է Վարանդեանի մահուան հնգամեակի երեկոյթը որ տեղի պիտի ունենայ Ապրիլ 29ին Մարսէյլի մէջ:

Սևբաստացի ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԱՀԶԷՃԵԱՆ (Փոլիս) *սրտի խորունկ կսկիծով կը ծանուցանէ իր որդւոյն* ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԻ (Արմաշ) *դառնաղէտ մահը, որ տեղի ունեցաւ ինքնաշարժի արկածի հետեւանքով ապրիլ 23ին Սէն Տընի պիւղին մէջ, 33 տարեկան երիտասարդ հասակին:*

Դասախօսութիւն

Ֆ. կ. Ժողի վարչութեան գործիչներու պատրաստութեան դա – սախօսութիւնը 29 Ապրիլ, Շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 5ին Բարեգոր – ծականի շէնքին մէջ. 8 rue Casimir, կը խօսի Պ. ԱՍԱՏՈՒՐ:

Ընտանեկան թեատերա

Կազմակերպուած ՓԱՐԻԶԵՑԻ ՇՐՋԱՆԻ ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՀԱՑՐ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ կողմէ, Յառաջիկայ 30 Ապրիլ, Երեքշաբթի կէսօրէ յետոյ ժամը 3ին, 8 rue Bossuet Փարիզ, Բարեգործական նպատակով

ցեղի կ'ունենան երգ. Նոր ազգ, արտասանութիւն եւ հայրենի հանճարի վերյիշումներ, մուտք (թէյ եւ կարկանդակ միս սին) 5 ֆրանք

(Կը խնդրուի հայրենակիցներէն իրենց հետ բերել նաեւ վերջերս բաժնուած վիճակագրական թերթիկները):

14ՐԴ ՏԱՐԵԿԱՆ ՅԵՐԵԿՈՅԹ ՀԱՑ ԱՐԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՓԱՐԻԶԻ ՇՐՋԱՆԻ ՍԿԱՈՒՏՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԳԱՅԼԻԿՆԵՐՈՒՆ

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ **ԿՈՄՍ ՀԱՅՆՐԻ ՄԱՐԹԻ**

Անդամ Սկաուտական Միջազգային կոմիսէին

եւ մասնակցութեամբ Ֆրանսական սկաուտական Միութեանց պետերուն եւ խումբերուն, ինչպէս նաեւ Փարիզի անգլիական, յոյն լեհ եւ ռուս կառոյցներու

կիր. 30 Ապրիլ, կէսօրէ վերջ ժամը 2,30ին, Salle Poissonnière մէջ

7 rue du Fg. Poissonnière Mètro: Bonne Nouvelle

կը մասնակցի «ԵՓՐԱՏ» նուագախումբը գեկավարութեամբ Պ. ՕՆՈՍԵԱՆԻ

Ցայտագիր.— ՏՈՂԱՆՑԻ Սկաուտներու եւ Գայլիկներու Բացման խօսք Ֆ. ՔԱՐՇԵԱՆ (ընդհ. քարտուղար)

ԱՆՁՐԵՒՈՑ ԳԻՇԵՐ ՈՐ (Ներկայացում սկաուտներու կողմէ)

ԽԱՂԱԼՐՔՆԵՒՈՒԹԻՒՆ ԽԱՆՈՒԹԸ (Ներկայացում գայլիկներու կողմէ)

Խօսք Տօքթ. Գ. ՄԵՇՄԱՏՒՐԵԱՆԻ (ընդհ. պետ)

ՅՈՎՀԱՆՆԵՐԸ (Ֆրանսերէն ներկայացում սկաուտներու կողմէ)

Խօսք՝ կոմս ՀԱՅՆՐԻ ՄԱՐԹԻԻ

ԵՐԳՈՒ ՉՆԱԿԱՐԿՈՒՆԵՐԸ (Կատակերգութիւն սկաուտներու կողմէ)

ԲԱՆԱԿՈՒՄԻ ԿՐԱԿԸ: Միջնարարին նուագախումբը եւ պիւֆէ

Մուտք 10 եւ 7,50 ֆրանք

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՀԱՑ ԱՐՈՒՆԵՐՈՒ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

29 *Ապրիլ, Շաբաթ գիշեր ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ*

ԳՈԼԻԶԷԻ ՇՔԵՂ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, ՄԱՐՍԷՅԼ

Աբժանթինեան նուագախումբ եւ հոչակաւոր «Համբ Ժազ»

Պարերը պիտի ղեկավարէ փրոֆ. ՄԻՀՐԱՆ ԵՈՒՈՒՄՏԵԼՆ

Պարերու ցուցադրութիւն՝ հայ, ֆրանսացի եւ սպանիացի արուեստագէտներու կողմէ, *մուտք 10 ֆր.:*

ԿԸ ԳՆԵՄ *կարի մեքենաներ* 31 k 15 *կամ* 96: *Հեռաձայնել* Etablissements DAVIS, Ségur 53-27, (Փարիզ).

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓՈՐԻԶԻ Սեբաստահայերու Նահանգային Միութեան ընդհ. ժողովը այսօր Շաբաթ երեկոյեան ժամը 9ին, 8 rue Casimir, մէթրօ Բուասոնիէռ: Օրակարգ՝ Եռամսեայ հաշուետուութիւն, ընթացիկ հարցեր, նոր օբլենքի տրամադրութեանց համաձայն մրուելիք վաւերացնելու խէ – դեր: Անդամներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ:

ՌՈՄՔՆՎԻԼ – ՊՈՒԻՍԻԷՒՒ Յ. կ. Ճաշի Մասնաճիւղի Ընդհ. Ժողովը 29 Ապրիլ, Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Գ. Ս. Աղապալեանի բնակարանը, 213 rue de Չերմիթաժ, Մոնթրէօյ:

“ ՇԻՐԱԿ ”

Աբեւելքի սիրակ իսկական օղին է: Անզուգական, անմրցելի, անխարդախ Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժ – բեր, պատրաստուած զուտ չամիչի հիւ – ծով Հայ աւանդական սեգանին գործ:

ԵՂՈՒԱՐԴ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ **48 rue de la République, Marseille**

Tél. Colbert 74 51, 47– 22

Ցտար գրաճիներու փոփոխութիւն: Ձեքեր կը տրուին ամէն երկրի ճաշար: Կը գնենք եւ կը ծախենք ոսկի դրամներ.

ԼԱՒ ԳԱՅՄԱՆԵՐ:

Ա. ՅՈՎԻԿԵԱՆ

Իրաւագէտ վկայեալ Փարիզի համալսարանէն

22, Rue de Maubeuge, Paris (9), Métro: Cadet Tél. Tru. 12–90

Վաճառականական, հաղաբային եւ միջազգային խըն – դիրներ: Մասնագէտ օտարներու վերաբերեալ աշխատու – թեան նոր օրէնսգիրներու:

Հեղինակ՝ « Le Nouveau Statut des Etrangers »

Գին՝ 5 ֆր. փոստի ծախսով 6 ֆր.: (Բոլոր օտարներու ան – հրաժեշտ): Ընդունելութիւն ժամը 5–7 եւ ժամադրութեամբ

RESTAURANT des DIAMANTAIRES

60, RUE LAFAYETTE, PARIS (9) Tél. PROV. 78–14

Մէթրօ Cadet եւ Pelletier

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ԱՐԱՄ ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ

ուր պիտի գտնէք ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ: Անարատ օղի, առատ աղանդերներով:

Մեր մասնաղիտութիւնն է ՇԻՇ ԿԷՊԱՊ *եւ* ՏԷՕՆԷՕՐ ԿԷՊԱՊ, *ամէն երեկոյ արեւելեան նուագախումբ:*

Ամէն երեկոյ արեւելեան նուագախումբ

(Քէմանչէիստ)	(Ուտի)	(Քանոնի)
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ	ԲԱՐՈՒՆԱԿ	ՀԱՅԿ

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆԻ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆԻ ԿԱՊՈՑՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Լոնտոնէն, Փարիզէն եւ Փրակայէն կ'ուղարկենք՝ բրդեղէններ, կօշիկներ, ճերմակեղէններ, թրիքոներ եւայլն, ամենաաժան գիներ: Կը առանձնենք նաեւ յաճախորդներու կողմէ գնուած ապրանք – ներու առաքումը: Փոխադրողներուն կը ղրկենք բրդեղէններու նմոյշ – ները եւ մանրամասնութիւններ:

Կ'ուղարկենք դիւրատար (portatif) Underwood մեքենաներ: Ռուսա – կան տառերով, ամենաժան գիներով:

Դիմել **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**

Tél. Opéra 67-77

Le Gerant : H. STEPHAN

Imprimerie A-DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme .. Paris (13)

ՀԱՐԱՉԱՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 376.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : GOBelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՃԱՄՍԵԱՑ ԹՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	245 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ԿԻՐԱԿԻ
30
ԱՊՐԻԼ
DIMANCHE
30 Avril
1939

ԺԹ ՏԱՐԻ — 15e Année No. 4028

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԹՈՐՀԴԱԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Այս տարի Հայաջինջ Սարսափներու տարեդարձը կը զուգադիպի այնպիսի շրջանի մը, ուր Եւրոպան զարձեալ նոտած է հրաբախի մը վրայ, արեւմուտքէն մինչեւ արեւելք: Հրաբուխ մը չատ նման վտանգաւոր եւ ծաւալուն, քան 1914ին:

Բուն հայկական տեսակէտէն, մէկ հիմնական տարբերութիւն ներկայացնէ կացութիւնը՝ բաղդատելով երէկուան հետ :

1914ին, աւելի քան երկու միլիոն ժողովուրդ ունէինք Թուրքիոյ մէջ, եւ Կովկասն ալ կը կազմէր տարբեր ամբողջութիւն մը:

Այսօր ժողովուրդ չունինք Թուրքիոյ մէջ, բաց ի Պոլսոյ 50 – 60,000 Հայերէն եւ Անատոլուի խորերը մնացած, գրեթէ օտարացած 30 – 40,000 բնակիչներէն:

Մնացեալը, ինչ որ հրաշքով մը փրկուեցաւ քամահելի ոգիներէն, փռուած է աշխարհի բոլոր ափերուն վրայ, այս երկրէն մինչեւ հեռաւոր Ամերիկաները:

Եւ, կը թուի թէ գաղթը կանգ չէ առած տակաւին, 25 տարի անցնելէն ալ, քանի որ պարբերաբար խումբեր ճամբայ կ'իյնան դէպի Հնդկաստան, Ամերիկա, իրենց հետեւանք տնտեսական եւ քաղաքական պատճառներու :

Ուրեմն, հիմնովին փոխուած է մեր գոյութեան խարիսխը, — մէկ միլիոն ժողովուրդ Սովետական Հայաստանի մէջ, աւելի կէս միլիոն ալ ցիրուցան՝ Կովկասի եւ Իւսւսաստանի զանազան մասերուն մէջ, իսկ մնացեալը, 800 – 900,00 հոգի, խարխափած աշխարհէ աշխարհ:

Այս նոր դասաւորումը աւելի՞ լաւ է, բաղդատելով երէկուան հետ :

Այդ հարցը չէ որ պիտի քննենք այսօր:

Ո՛եւէ ժողովուրդի համար, երբեք ալ օրհնութիւն մը չէ բոյն ապահովել իր հայրենի հողերէն դուրս, իրրեւ ցիրուցան տարածուած, որոնք ի վերջոյ դասապարտուած են փոշիանալու :

Մէկ միութարութիւն միայն, եղած կացութեան մէջ,— ապահովութեան խնդիրը :

Արդ, այս ապահովութիւնը եթէ իրական է խաղաղութեան ատեն, կրնա՞յ նոյն արժէքն ունենալ ընդհանուր փոթորիկի մը պատեհ :

Այս հարցումը ինքնին կուգայ մեր դէմին տակ, երբ այնքան ապահած են խաղաղութեան հիմերը:

Անշուշտ անխուսափելի չէ պատերազմը, ոչ ալ ճակատագրական, եթէ աշխարհակալ պետութիւնները ուզեն հաշտեցնել իրենց տնտեսական չահերը, գոնէ զանոնք ստորադասել բուն մարդկուչահերուն:

Բայց եւ այնպէս, այնքան պայթուցիկ նիւթեր դիզուեցան երկրիս մարիէն միւսը, եւ քաղաքական հակամարտութիւնները այնքան սաստկացած են, որ դժուար է բացարձակապէս հաւատալ խաղաղութեան մը :

Հրաչք մը միայն պիտի կրնայ խափանել զինեալ ընդհարումը, որ եւ է պատճն, եթէ այս թափով չարունակուին զինարշաւը, պատրաստութիւնները եւ մանաւանդ քաղաքական խաղերը :

Մարդկութիւնը արեան ծարաւ չունի, բայց աշխարհակալները կարօտ ունին աւարի, միշտ պատրաստ՝ կրակին մէջ նետուելու, հինը պահելու կամ նորը ձեռք ձգելու համար: Մանաւանդ որ, գեղեցիկ գրուած է նոր բանաձեւ մը,— « կենսական տարածութիւն»:

Ո՛վ պիտի համարձակէր գծել այս բացատրութեան սահմանը, որպէսզի այն պահուն երբ հինգ - վեց կայսրութիւններ ճակատ կազմած են, յանուն իրենց կենսական չահերուն, կամ արդարութեան պատերազմ ...

Այս վերջին երկու բառերը քի՞չ լսեցինք 1914 — 1915ին, երբ ամէն կրակէր նետուեր էինք: Եւ այսօր իսկ, նոյն պետութիւնները նորէն չե՞ն հեգեր պզտիկ ժողովուրդներու անունը, ճակատագրելով իրարու դէմ :

Ուրեմն նորէն Ապրիլ Տասնըմէ՞կ:

Ընդհ արդէն,— կացութիւնը փոխուած է հիմնովին: Եւ սահմանքի պահպանումը նոյնքան վրդովիչ հարցական մը ներկայացնէ այսօր ալ :

Նախ կայ Հայաստանի պարագան,— մխակ խարիսխը այսօր եւ վաղուան համար :

Դէպքերու ներկայ ընթացքով, առ այժմ վտանգ չի սեսնուիր Ճակատին վրայ, քանի որ ոչ միայն Մեծերը, այլեւ Թուրքիան իր ուշադրութիւնը կեդրոնացուցած է Պալքաններու մէջ: Բայց կրնայ, յանկարծ բանակցութիւններ կը կատարուին, պայմանական Ճակատ մը կազմելու համար Արեւմուտքէն Արեւելք, Իսկ ասդի՞ն, եթէ իրապէս փոթորիկ մը պայթի:

Հիմնովին չվրդուած կացութիւնը կը ներկայացնէ նաեւ ուրիշ վտանգի իրականութիւն մը,— հազարաւոր հայ երիտասարդներ կան որ զրեթէ ամէն երկրի մէջ, ապա ուրեմն Թնդանօթի միս, ոչ մասցու ոչխար, ինչպէս երէկ:

Արդ, ո՞ր որուն դէմ պիտի կռուի, ընդհանուր ալեկոծութեան մը պահուն :

Զինուորական իշխանութիւնները չատ բարակը չեն նայիր, ոտքի հանուած են Ճակատ յարդարել Թշնամիներու դէմ: Բայց եւ այնպէս, երբեմն կը բարեհաճին քննել բացառիկ պարագաները:

Մենք չե՞նք այդ բացառիկներուն բացառիկը: Եւ կարելի՞ է որ չունինք որ եւ է պարտականութիւն, պատասխանատուութիւն, այս հեռանկարին առջեւ:

Ո՛չ թէ ինչ խորհրդածութիւններ կը թելադրէ Ապրիլ Տասնըմէկի տարեդարձը, այս տարի, այս փոթորկածաղ օրերուն:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՀԻԹԼԵՐԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ ՐՈՒԶՎԵԼԹԻ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ՁԵՂԵԼ ՀՈՂԱԿԵՑ ԱՆԳԼԻՈՅ ԵՒ ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ ՀԵՏ ԿՆՔՈՒԱԾ ԴԱՇԻՆՔՆԵՐԸ

ՖՐԱՆՍԱՅԷՆ ԱՌՆԵԼԻՔ ՁՈՒՆԻ, ԱՆԳԼԻԱՅԷՆ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ՎԵՐԱԴԱՐՁՆԵԼ ԻՐ ԳԱՂԹԱՎԱՅՐԵՐԸ

Ինչպէս կը նախատեսուէր, Հիթլէր ամէն դուռ չի փակեր իր ուրբաթ օրուան ճառով, որուն անհամբերութեամբ կը սպասէր քաղաքական աշխարհը: Ճառը կը պարունակէ չատ սուր, երբեմն կծու բառեր եւ բացատրութիւններ, սակայն եւ այնպէս կը ներկայացնէ պատեհութիւններ՝ խաղաղութեամբ լուծելու կարգ մը հարցեր :

Ճառը տեւեց երկու ժամ 15 վայրկեան: Ֆրանսերէն եւ անգլերէն թարգմանութիւնները կը բռնէին հարիւր մեքենագիր էջ: Կ'ըսուի թէ ճառին պատճէնը նախապէս հաղորդուած էր անգլիական կառավարութեան, իսկ նախադահ Ռոզվելթ, որ գիշերանց (ամերիկեան ժամով 6) պիտի լսէր ճառը, նախընտրեց քնանալ եւ յաջորդ օրը կարդալ բնագիրը :

Ահաւասիկ ճառին հիմնական մասերը,—

1. Գերմանիա չեղեալ կը համարի 1935ի նաւային համաձայնութիւնը, որով Գերմանիոյ նաւային ուժը պիտի ըլլար Անգլիոյ տորմիղին 35 առ հարիւրը: Այս որոշումը անմիջապէս հաղորդուեցաւ անգլիական կառավարութեան :

2. Գերմանիա եա կը պահանջէ իր գաղթավայրերը Անգլիայէն, առանց պատերազմի պատճառ մը համարելու այս խնդիրը :

3. Գերմանիա չեղեալ կը նկատէ Լեհաստանի հետ կնքուած ոչ – յարձակման դաշինքը (1934) :

4. Գերմանիա կը պահանջէ վերադարձնել Տանցիկը եւ ճամբայ մը բանալ Լեհական Ներքանցքին մէջ, փոխարէն նաւահանգիստ մը տրամադրելով Լեհաստանի եւ ոչ – յարձակման դաշինք մը կնքելով 25 տարուան համար, — «աւելի երկար քան իմ կեանքիս տեւողութիւնը»:

5. Գերմանիա անգամ մը եւս կը հաստատէ թէ հողային պահանջներ չունի Ֆրանսայէն, «ոչ թէ վախնալով, այլ ի սէր խաղաղութեան»:

6. Գերմանիա պատրաստ է ոչ – յարձակման դաշինքներ կնքելու նախադահ Ռոզվելթի կոչին մէջ յիշուած բոլոր պետութեանց հետ, պայմանաւ որ անոնք խնդրեն եւ համաձայնութիւնը կնքուի փոխադարձաբար :

7. Գերմանիա նոր լուսաբանութիւններ կը խնդրէ առաջարկուած միջազգային խորհրդաժողովի մը մասին, բայց կը մերժէ նկատի առնել զինաթափութիւնը, այդ ժողովէն առաջ :

« ՎԷՐՍԱՅԻ ԳԻՄԱՐՈՒԹԻՒՆԸ»

Հիթլէր իր ճառը սկսաւ խստօրէն ձաղկելով Վերսայլի դաշնագիրը, «որ յուսախաբութեան մատնեց միլիոնաւոր մարդիկ: Միայն Գերմանացիները եւ անոնց զինակիցները չէին որ զգեստուեցան հաշտութեան դաշնագիրներով: Ո՛չ· դաշնագիրները աղետալի հետեւանք մը ունեցան նաեւ յաղթականներուն համար, որովհետեւ քաղաքականութիւնը վարած էին մարդիկ որոնք չէին կռուած պատերազմի առեն: Արդարեւ, զինուորները առելութիւն չունէին, այլ սա հին պոլեթիկոնները որոնք խնամով իրենց թանկագին կեանքը խնայած էին, խուսափելով պատերազմի արհաւիրքներէն, եւ հիմա իրենց կատաղութիւնը կը թափէին մարդկութեան վրայ, մոլեգնած՝ վրէժխնդրութեան ոգիէն: Առելութիւնը, չարութիւնը, անմտութիւնը եղան մեծաւոր Վերսայլի վճիռին: Հազարամեայ պետութեանց կենսական տարածութիւնները քանդեցին խորտակուեցան եւ լուծուեցան: Իբր 115 միլիոն մարդիկ զրկուեցան իրենց ինքնորոշման իրաւունքէն ոչ թէ յաղթական զինուորներուն կողմէ, այլ անմիտ քաղաքագէտներու միջոցաւ: Եւ հետեւանքները եղան սարսափելի: Ուռմբ մը տգէտ անբաններ խորտակեցին մօտ երկու հազար տարուան կարգուսարք մը, կենսական տարածութիւններու մէջ ուր իւրաքանչիւր քիլոմեթրի վրայ 140 քաղաքացիներ ստեղուած են ապրիլ» :

Առաջնորդը այստեղ երկարօրէն բացատրելէ վերջ դաշնագրին հետեւանքով ծագած թշուառութիւնները, Գերմանիոյ պարտադրուած հատուցումները, որոնք պիտի տեւէին 60—70—100 տարի, պարզեց իր քսանամեայ ճիգերը, վերակենդանացնելու համար գերման ազգը եւ նոր կարգուսարք մը հաստատելու համար : « Սակայն եւ այնպէս ես երբեք կասկած չեմ ձգած սա իրողութեան մասին թէ Վերսայլի դաշնագրին վերաքննութիւնը տահման մը պիտի ունենայ » :

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Հիթլէր չատ կարճ խօսեցաւ Ֆրանսայի մասին, առանց վիրաւորական խօսքեր ուղղելու :

— « Ես անհանդուրժելի չորակեցի Ալզաս – Լոռէնի յանձնումը, ինչպէս ըրաւ Ֆրանսան 1870 — 71ին: Ես զանազանութիւն մը դրի Սարի չրջանին եւ այն երկու երկիրներուն միջեւ որ Գերմանիոյ կը պատկանէին երբեմն: Ես չեմ փոխած իմ տեսակէտս եւ պիտի չփոխեմ: Ես մէկ անգամ իսկ չխօսի որ խախտեն այս դիրքը Գերմանիոյ մէջ, կամ վիճելի դարձնեն զայն մեր մամուլին մէջ եւ այլուր: Սարի չրջանին վերադարձը միանգամ ընդ միշտ փաստած էր բոլոր հողային խնդիրները Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ միջեւ, եւրոպայի մէջ: Ճիշդ է, ես միշտ ցաւած եմ որ Ֆրանսացի քաղաքագէտները այս դիրքը նկատած են չատ բնական բան մը: Այս կը նշանակէ ծուռ հասկնալ կացութիւնը: Ես այդ տեսակէտը չատագոված չեմ Ֆրանսային վախնալով:

Ոչ , Ֆրանսայի հանդէպ մեր բռնած այս դիրքը պարզապէս հետեւանքն էր անհրաժեշտութեան մը,— Եւրոպայի մէջ խաղաղութիւն հաստատել այսպէս կամ այնպէս եւ երբեք չսերմանել անապահովութեան մը, տեւական ձգտումի մը սերմերը, անվերջ պահանջներ դնելով եւ յաւխտենապէս զաշնագիրներ վերաքննելով: Եւ եթէ, հակառակ ամէն բանի, ձգտումներ ծագեցան, պատասխանատուն Գերմանիան չէ· պատասխանատուները այն միջազգային տարրերն են որ մեթոտիկ եղանակով մը կ'արծարծեն զանոնք, իրենց դրամատիրական չահերուն համար» :

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ

Հիթլէր աւելի երկար խօսեցաւ Անգլիոյ մասին, նախ գնահատելով անոր զաղթային կայսրութեան մեծութիւնը եւ արժէքը, յետոյ յանդելու համար նաւային համաձայնութեան խզման.

— « Իմ քաղաքական ամբողջ գործունէութեանս ընթացքին ես չատագոված եմ սերտ բարեկամութիւն մը եւ գործակցութիւն մը Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ միջեւ: Եթէ ես կ'ուզեմ որ իրականանան անգլեւգերման այս բարեկամութիւնը եւ գործակցութիւնը, պատճառը միայն այն չէ որ այս բաղձանքը կը համապատասխանէ իմ սեփական զգացումներուս որոնք կը ներշնչուին մեր երկու ժողովուրդներուն ծագումէն, այլեւ անոր համար որ ես կ'ըմբռնեմ բրիտանական համաշխարհային կայսրութեան կարեւորութիւնը բովանդակ մարդկութեան համար: Ես այդ կայսրութեան գոյութեան մէջ կը տեսնեմ անգնահատելի տարր մը ամբողջ մարդկային քաղաքակրթութեան եւ համաշխարհային տնտեսութեան: Ինչ եղանակով ալ Մեծն Բրիտանիան ձեռք բերած ըլլայ իր զաղթային տնացուածքները (ես գիտեմ որ այդ բոլորը կատարուած են բռնութեամբ եւ չատ յաճախ վայրագութեամբ), ինծի համար ակներեւ է թէ ուրիշ որ եւ է կայսրութիւն չէ կազմուած մինչեւ հիմա տարբեր միջոցներով եւ թէ ի վերջոյ տիեզերական պատմութիւնը այնքան նկատի չառներ մեթոտը որքան յաջողութիւնը, եւ երբ կը խօսիմ յաջողութեան մասին, ըսել չեմ ուզեր մեթոտին յաջողութիւնը, այլ այդպիսի մեթոտ մը բխած ընդհանուր օգուտը: Արդ, ոչ ոք կրնայ ժխտել թէ անգլեւսաքսոն ժողովուրդը զաղթային վիթխարի գործ մը կատարած է աշխարհի մէջ: Ես անկեղծ հիացում ունիմ այդ գործին հանդէպ: Եթէ իրերը նկատի առնուին մարդկային աւելի բարձր տեսակետէ մը, այդպիսի աշխատանքի մը արդիւնքին ոչնչացման միտքը պիտի ըլլայ երեստրատոսի մը վայել յիմարութիւն: Սակայն եւ այնպէս, եթէ ես

(Հարերու շարունակութիւնը դարձող Դ. էջ)

ԲԱԶՄԱԹԻՒ ԼՐՏԵՍՆԵՐ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԱԾ ՍՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Սուրիոյ թերթերը կը գրեն.—

Միջազգային կացութեան ծանրացման պատճառով, Ֆրանսական կառավարութիւնը նախազգուշական միջոցներ ձեռք առաւ հովանաւորեալ երկիրներու մէջ եւ սկսաւ ամրութիւնները չինել: Սակայն, այդ պատրաստութիւնները պատճառ եղան որ լրտեսութիւններն ալ չատնան :

Այսպէս, վերջին քանի մը օրերու ընթացքին երեւան հանուած են լրտեսական կարեւոր պարագաներ :

«Թէօֆիլ Կօթիէ» չոգենաւին հրամանատարը, Աղեքսանդրիայէն մեկնած միջոցին նշմարեց որ մարդ մը կը պտտի չոգենաւի արգիլուած մասերուն մէջ: Իսկոյն հսկողութեան տակ պահեց անծանօթը, Պէյրութ հասնելուն պէս ձերբակալելու համար զայն: Սակայն նաւը դեռ նաւամատոյց չմտած, Բաս Պէյրութի մօտերը այդ մարդը նետուեցաւ ծով եւ հասաւ ցամաք: Նաւապետը լուր տուաւ ընդհ· ապահովութեան եւ փախստականը ձերբակալուեցաւ, որ Փանաեօթ Թէոտոր Մավրօմաթի անուն յունահպատակ մըն է :

Քննութիւնները ցոյց տուին որ Փանաեօթ յայտնի լրտես մըն եւ կը գործէ ուրիչ պետութեան մը հաշուոյն :

Բաս Պէյրութի Ռօշայի չրջանին մէջ գտնուեցաւ Արիք Տէնօմէ անուն Հունգարացի մը, արիւնլուայ վիճակի մէջ: Հասկցուեցաւ որ ան անձնասպանութիւն փորձած է կտրելով իր բազկերակը :

Արիք նախապէս Ֆրանսայի հաշուոյն գործող լրտես մըն էր, սակայն վերջերս իմացուած ըլլալով որ ուրիչ պետութեան մը հաշուոյն ալ կը գործէ դաղտնի կերպով, պաշտօնազուրկ եղած էր եւ ենթարկուած հետապնդումի: Վախնալով քննութեանց արդիւնքներէն, մարդը որոշեց անձնասպան ըլլալ :

Երրորդը նախորդներէն աւելի կարեւոր է : Նիսս Մասսա անուն իտալահպատակ հարուստ մը տարիներ առաջ հաստատուած էր Լիբանան եւ տէր դարձած կարեւոր հարստութեան : Իր բոլոր կալուածները քանի մը տարի առաջ նուիրած էր իտալական կառավարութեան :

Վերջերս Ընդհ· Ապահովութեան կասկածը հրաւիրած էր անոր ընթացքը, որովհետեւ չաճախ կարեւոր ժողովներ կը գումարէր: Անմիջապէս խուզարկութիւն կատարուեցաւ անոր բնակարանին մէջ, ուր գտնուեցան կարեւոր վաստաթուղթեր: Անմիջապէս ձերբակալուեցան Նիսս Մասսա եւ ուրիչ երեք կասկածելիներ :

Ձերբակալուածներուն մէջ կը գտնուի նաեւ նախկին զինուորական մը, որ պատրաստած էր քարտէսներ, զինուորական չրջաններու ամրութեանց մասին :

Մուկուաև ալ երաշխաւորութիւն կը պահանջէ

Լոնտոնի խորհրդային դեսպան Պ. Մայսքի տեսակցեցաւ Փարիզի դեսպան Պ. Սուրիցին հետ եւ ծանօթացուց իր կառավարութեան պայմանները՝ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի: Ը. Մխութիւնը, Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի երաչխաւորութեան ցանցին մէջ մտնելու համար, դրած է հետեւեալ պայմանները.— Առաջին՝ Անգլիա եւ Ֆրանսա եւս իրենց կողմէ պէտք է որ ապահովեն Ը. Մխութեան հողային ամբողջութիւնը: Երկրորդ՝ անոնք պէտք է ապահովեն Խմիոնիոյ եւ Լաթվիայի հողային ամբողջութիւնը : Ռուսական դիւանագիտութիւնը կը պնդէ թէ՝ քանի որ Ռուսիայէն կը խնդրուի պատերազմ յայտարարել Գերմանիոյ դէմ, անմիջապէս որ այս վերջինը յարձակի Պելճիքայի , Հոլանտայի, Զուիցերիոյ, Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի վրայ, փոխարէնը Ռուսիան իրաւունք ունի պահանջելու որ անոնք ալ իր ծովեզերեայ չրջանները պաշտպանեն: Ռուսիա կը սպասէ նաեւ, որ փոփոխութեան ենթարկուին անգլերէնական եւ լեհերէնամանական դաշնագիրները, մանաւանդ վերջինը, որ հակառուսական է : Ռուսիա չի պահանջեր սակայն որ Ծայր· Արեւելքի մէջ եւս երաչխիք տան իրեն :

ԿՂԶԻՍՏՈՒՀԻ ՅԱՅԼԵ

(ՊԱՏՄՎԱԾՔ ՎԱՂ ՕՐԵՐԻՑ)

ԳԼՈՒԽ ՉՈՐՍՈՒՆԵՐՈՐԴ

— Տէրս, ձեր դիտցողութեան համար կ՚ըսեմ, որ ես ալ ձեզի պէս ազգասէր եմ, եւ ինչ որ կրնամ ընել ազգիս համար, պատրաստ եմ ընելու։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ատեմ թուրքերը, եւ ինչ որ կրնամ ընել անոնց դէմ, պատրաստ եմ ընելու։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ Հայաստան ազատ ըլլայ։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ազատ ապրին իրենց հայրենի հողին վրայ։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային կառավարութիւնը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային բանակը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային դրօշակը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային զինանշանը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային օրհներգը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային դրամը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային փոստը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային հեռագրատունը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային հեռաձայնը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային ռատիոն։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային հեռատեսիլը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային ինքնաթիռները։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային նաւերը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային գնացքները։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային ճանապարհները։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային կամուրջները։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային թունելները։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային ջրանցքները։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային ծովերը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային օվկիանոսները։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային մայրցամաքները։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային մոլորակը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային արեգակնային համակարգը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային գալակտիկան։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային տիեզերքը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Աստուածը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Յիսուսը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Հոգին։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Երրորդութիւնը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Աստուածամայրը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդին։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ատոմը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ատոմի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էլեկտրոնը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ատոմի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էլեկտրոնի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասնիկը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ատոմի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էլեկտրոնի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասնիկի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էներգիան։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ատոմի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էլեկտրոնի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասնիկի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էներգիայի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ալիքը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ատոմի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էլեկտրոնի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասնիկի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էներգիայի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ալիքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տատանումը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ատոմի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էլեկտրոնի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասնիկի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էներգիայի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ալիքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տատանումի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ժամանակը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ատոմի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էլեկտրոնի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասնիկի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էներգիայի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ալիքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տատանումի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ժամանակի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տարածութիւնը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ատոմի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էլեկտրոնի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասնիկի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էներգիայի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ալիքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տատանումի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ժամանակի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տարածութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենակարողութիւնը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ատոմի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էլեկտրոնի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասնիկի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էներգիայի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ալիքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տատանումի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ժամանակի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տարածութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենակարողութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենագիտութիւնը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ատոմի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էլեկտրոնի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասնիկի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էներգիայի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ալիքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տատանումի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ժամանակի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տարածութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենակարողութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենագիտութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենասրբութիւնը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ատոմի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էլեկտրոնի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասնիկի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էներգիայի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ալիքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տատանումի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ժամանակի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տարածութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենակարողութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենագիտութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենասրբութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենաբարութիւնը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ատոմի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էլեկտրոնի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասնիկի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էներգիայի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ալիքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տատանումի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ժամանակի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տարածութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենակարողութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենագիտութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենասրբութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենաբարութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենասիրութիւնը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ատոմի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էլեկտրոնի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասնիկի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էներգիայի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ալիքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տատանումի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ժամանակի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տարածութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենակարողութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենագիտութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենասրբութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենաբարութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենասիրութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենաողորմութիւնը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ատոմի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էլեկտրոնի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասնիկի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էներգիայի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ալիքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տատանումի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ժամանակի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տարածութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենակարողութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենագիտութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենասրբութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենաբարութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենասիրութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենաողորմութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենաներողութիւնը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ատոմի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էլեկտրոնի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասնիկի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էներգիայի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ալիքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տատանումի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ժամանակի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տարածութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենակարողութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենագիտութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենասրբութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենաբարութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենասիրութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենաողորմութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենաներողութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենակարեկցութիւնը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ատոմի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էլեկտրոնի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասնիկի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էներգիայի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ալիքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տատանումի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ժամանակի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տարածութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենակարողութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենագիտութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենասրբութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենաբարութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենասիրութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենաողորմութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենաներողութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենակարեկցութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենադատաստանը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ատոմի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էլեկտրոնի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասնիկի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էներգիայի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ալիքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տատանումի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ժամանակի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տարածութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենակարողութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենագիտութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենասրբութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենաբարութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենասիրութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենաողորմութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենաներողութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենակարեկցութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենադատաստանի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենադատաստանը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ատոմի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էլեկտրոնի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասնիկի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էներգիայի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ալիքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տատանումի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ժամանակի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տարածութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենակարողութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենագիտութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենասրբութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենաբարութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենասիրութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենաողորմութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենաներողութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենակարեկցութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենադատաստանի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենադատաստանը։

Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ատոմի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էլեկտրոնի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասնիկի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էներգիայի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ալիքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տատանումի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ժամանակի Մէջ Եղած Ամենափոքր Տարածութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենակարողութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենագիտութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենասրբութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենաբարութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենասիրութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենաողորմութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենաներողութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենակարեկցութեան Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենադատաստանի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ամենադատաստանը։

— Տէրս, ձեր դիտցողութեան համար կ՚ըսեմ, որ ես ալ ձեզի պէս ազգասէր եմ, եւ ինչ որ կրնամ ընել ազգիս համար, պատրաստ եմ ընելու։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ատեմ թուրքերը, եւ ինչ որ կրնամ ընել անոնց դէմ, պատրաստ եմ ընելու։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ Հայաստան ազատ ըլլայ։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ազատ ապրին իրենց հայրենի հողին վրայ։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային կառավարութիւնը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային բանակը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային դրօշակը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային օրհներգը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային դրամը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային փոստը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային հեռագրատունը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային հեռաձայնը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային ռատիոն։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային հեռատեսիլը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային ինքնաթիռները։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային նաւերը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային գնացքները։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային ճանապարհները։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային կամուրջները։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային թունելները։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային ջրանցքները։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային ծովերը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային օվկիանոսները։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային մայրցամաքները։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային մոլորակը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային արեգակնային համակարգը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային գալակտիկան։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային տիեզերքը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Աստուածը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Յիսուսը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Հոգին։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Երրորդութիւնը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Աստուածամայրը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդին։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ատոմը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ատոմի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էլեկտրոնը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ատոմի Մէջ Եղած Ամենափոքր Էլեկտրոնի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասնիկը։ Ես ալ ձեզի պէս կ՚ուզեմ, որ հայերը ունենան իրենց ազգային Սուրբ Կոյսի Որդիի Խաչի Վրայ Գամուած Յիսուսի Ձախ Կողմը Խոցած Նիզակի Ծայրին Կպած Արիւնի Կաթիլին Մէջ Եղած Ջուրի Մէջ Լողացող Մանր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Մասունքի Մէջ Եղած Ամենափոքր Ատոմի Մէջ Եղած

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՅԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՓՈՒՇԿԻՆԻՆ

ՊՈՒՇԿԻՆԻ ՏՈՒՆԸ

Պուշկինի ծնունդի տոնը ամբողջ ազգային մեծ տոնակատարությամբ նշելու գաղափարը առաջին անգամ հղացավ Ա. Ա. Դելվիգը։ Նա 1825 թ. հունվարի 14-ին գրում է Պուշկինին. «Ես ուզում եմ, որ մեր ընկերները, որոնք ապրում են Պետերբուրգում, Մոսկվայում և Պետերբուրգի շրջակայքում, հավաքվեն մի որևէ տեղ և ուրախ ընթրիք կազմակերպեն։ Ես ուզում եմ, որ մենք հավաքվենք ոչ թե ինչ-որ հատուկ առիթով, այլ միայն այն պատճառով, որ մենք ենք, որ մենք հավաքվենք ամենայն հարմարությամբ, ազատ, ինչպես ընկերների մոտ հավաքվում են, առանց հյուրերի, առանց ճոխ ընթրիքի, առանց ճոխ խոսակցությունների, առանց ճոխ կենացների»։

Դելվիգի այդ նամակը Պուշկինին հասնում է 1825 թ. հունվարի 19-ին, երբ նա Միխայլովսկոյեում էր աքսորված։ Իրեն տան պատին նկարած նկարներից մեկի մոտ նա գրում է Դելվիգ

անկեղծօրէն կը յարգեմ այդքան բարձր գործ մը, այդ չի նշանակեր թէ կը հրաժարիմ իմ սեփական ժողովուրդիս կեանքը ապահովելէ: Ես անկարելի կը գտնեմ տեւական բարեկամութիւն մը գերման ժողովուրդին եւ անգլեւսաքսոն ժողովուրդին միջեւ, եթէ միւս կողմէն ալ չընդունին թէ ոչ միայն բրիտանական շահեր կան, այլեւ կան գերմանական շահեր եւ թէ եթէ Մեծն Բրիտանիա – նիոյ քաղաքացիներուն համար բրիտանական կայսրութիւնը կը ներկայացնէ կեանքի իմաստը եւ նպատակը, նոյնն են Գերմաններուն համար ազատութիւնը եւ պետութեան պահպանումը: Կարելի չէ երեւակայել իրական եւ տեւական բարեկամութիւն մը երկու ազգերուն միջեւ առանց փոխադարձ յարգանքի: Անգլիացի ժողովուրդը կը տիրապետէ համաշխարհային հսկայ կայսրութեան մը: Ան այդ կայսրութիւնը հիմնեց այնպիսի ժամանակ մը երբ գերման ժողովուրդը կորսնցուցած էր իր ուժը: Նախապէս Գերմանիան համաշխարհային մեծ կայսրութիւն մըն էր եւ կը տիրապետէր Արեւմուտքին»:

Այստեղ Հիթլէր յիշելով Գերմանիոյ երեք հարիւր տարուան պայքարները, շարունակեց.

— «Սակայն եթէ Անգլիա չըմբռնէ մեր տեսակէտը եւ Գերմանիան նկատէ հարկաւոր պետութիւն մը, այդ պարագային կը խոստովանիմ թէ մենք իզուր մեր սէրը եւ բարեկամութիւնը ընծայած կ'ըլլանք Անգլիոյ: Բայց ասոր համար պիտի չյուսահատինք մենք, ոչ ալ պիտի կորսնցնենք մեր քաջութիւնը, այլ տոգորուած մեր սեփական եւ մեր բարեկամներու ուժին գիտակցութեամբ, պիտի գտնենք այն ճամբաները որ պիտի ապահովեն մեր անկախութիւնը, առանց վնասելու մեր արժանապատուութեան: Իմացայ Մեծն Բրիտանիոյ վարչապետին յայտարարութիւնը, որուն մէջ կ'ըսէ թէ չի կրնար որ եւ է վստահութիւն ընծայել Գերմանիոյ կողմէ տրուած հաւասարիքներուն: Այս պարագաներուն մէջ կը կարծեմ թէ տրամաբանական է իրեն եւ անգլիացի ժողովուրդին չպարտադրել կացութիւն մը որ կրնայ ենթադրուիլ, միայն վստահութեան մէջ: Երբ Գերմանիան ազգային – ընկերվարական եղաւ եւ սկսաւ իր վերականգնումը, ես ինքս առաջարկեցի համաձայնութիւն մը գտնել Գերմանիոյ նաւային սպառազինութիւնը: Այդ սահմանափակումը սակայն կ'ենթադրէր այն կամքը եւ համաձայնութիւնը թէ այլեւս կարելի պիտի չըլլայ որ եւ է պատերազմ Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ միջեւ: Ես այսօր ալ ունիմ այդ կամեցողութիւնը եւ համաձայնութիւնը: Հարկ է խոստովանիլ սակայն թէ Անգլիոյ քաղաքականութիւնը, պաշտօնապէս թէ անպաշտօն, որ եւ է կասկած չի ձգեր թէ այդ համաձայնութիւնը չունին Լոնտոնի մէջ, թէ ընդհակառակն այնտեղ սա կարծիքը կը տիրէ թէ ինչ որ ալ ըլլայ օր մը Գերմանիոյ հետ ծագելիք ընդհարութիւնը, Մեծն Բրիտանիա միշտ դիրք պիտի բռնէ Գերմանիոյ դէմ: Ուրեմն այն – տեղ Գերմանիոյ դէմ պատերազմը կը նկատուի անխուսափելի բան մը: Ես խոստակօս կը ցաւիմ ասոր համար, որովհետեւ ես միայն մէկ պահանջ ունիմ Անգլիայէն,— վերադարձնել մեր գաղթավայրերը: Բայց ես միշտ բացորոշապէս յայտարարեր եմ թէ այս պահանջը երբեք պատճառ պիտի չըլլայ դիմելու ընդհարումի մը: Արդ, քանի որ Անգլիա իր մամուլին եւ պաշտօնական հրատարակութիւններուն մէջ այն տեսակէտը կը յայտնէ թէ պէտք է Գերմանիոյ ընդդիմանալ բոլոր պարագաներուն մէջ եւ այս տեսակէտը կը հաստատէ իր պաշարողական քաղաքականութեամբ, ինքնին կը քանդուի նաւային համաձայնութեան հիմքը: Ուստի որոշեցի այսօր իսկ այս պարագան հաղորդել բրիտանական կառավարութեան: Նիւթական խնդիր մը չէ այս — որովհետեւ ես միշտ կը յուսամ թէ պիտի կրնանք դիմաբչաւէ մը խուսափիլ Անգլիոյ հետ — այլ յարգանքի պարտք մը մենք մեզի հանդէպ: Եթէ անգլիական կառավարութիւնը կը փափաքի նորէն բանակցութիւն վարել մեզի հետ, այս հարցի մասին, ոչ ոք ինձի չափ երջանիկ պիտի ըլլայ, բացորոշ եւ չիտակ համաձայնութեան մը յանգելու համար»:

ՏԱՆՅԻԿԻ ԽՆԴԻՐԸ

Խօսելով Լեհաստանի հետ եղած յարաբերութեանց մասին, Հիթլէր չեշտեց թէ Տանցիկը գերմանական քաղաք մըն է եւ կ'ուզէ պատկանիլ Գերմանիոյ:

— «Քանի մը ամիս առաջ, ես լեհական կառավարութեան ներկայացուցի հետեւեալ առաջարկները.—

1. Տանցիկ գերմանական պետութեան կը վերադառնայ իբրեւ ազատ քաղաք:

2. Լեհաստան կը ստանայ ազատ նաւահանգիստ մը Տանցիկի մէջ, իր ուզած տարածութեամբ եւ բոլորովին ազատ ելքով դէպի ծով:

3. Գերմանիա Լեհական Ներբանգքին մէջ կը ստանայ ճամբայ մը եւ երկաթուղի մը:

4. Գերմանիա կը ճանչնայ Լեհաստանի բոլոր տնտեսական իրաւունքները Տանցիկի մէջ:

5. Գերմանիա մեւնոյն ատեն կը ճանչնայ երկու երկիրներուն ներկայ սահմանները, իբրեւ վերջնական:

6. Գերմանիա պատրաստ է Լեհաստանի հետ կնքելու ոչ – յարձակման դաշինք մը 25 տարուան համար, ուրեմն աւելի երկար քան իմ կեանքիս տեւողութիւնը:

7. Գերմանիա, Լեհաստան եւ Հունգարիա կ'երաշխաւորեն Սլովաքիոյ անկախութիւնը:

Լեհական կառավարութիւնը մերժեց այս առաջարկները, յայտնելով թէ պատրաստ է միայն քննելու Ազգերու Դաշնակցութեան վերատեսուչին տեղ ուրիշ մը նշանակելու խնդիրը եւ փոխանցումի (թրանսիթ) դիւրութիւններ ընծայելու Ներբանգքին մէջ: Անգլիոյ եւ Լեհաստանի միջեւ կնքուած փոխադարձ երաշխաւորութեան դաշինքը հակառակ է իմ եւ մարաջախտ Փիլզուտսքիի միջեւ կնքուած համաձայնութեան: Հետեւաբար ես այդ համաձայնութիւնը բռնաբարուած համարելով Լեհաստանի կողմէ, այլեւս չեղեալ կը համարիմ զայն: Այս պարագան հաղորդեցի լեհական կառավարութեան: Եթէ Լեհաստան կ'ուզէ նոր կարգադրութեան մը յանգիլ Գերմանիոյ հետ, յօժարութեամբ կ'ընդունիմ, պայմանաւ որ այդ կարգադրութիւնը հիմնուի բացարձակապէս յստակ պարտաւորութեան մը վրայ, հաւասար չափով:

ՁԵԽԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

Հիթլէր երկարօրէն պարզեց Միւնիխի մէջ կնքուած համաձայնութեան ոգին, անոր իմաստ պատասխանատուութիւնը ձգելով միւս պետութեանց վրայ: Այս առթիւ բացատրեց թէ Զեխոսլովաքիան դարձած էր հսկայական պետական մը կեդրոն Եւրոպայի մէջ, ուղղուած Գերմանիոյ դէմ:

— «Բանծներս հաստատելու համար, ձեզի կը ներկայացնեմ կարգ մը թուականներ՝ պայթուցիկներու այդ միջազգային չտեմարանի մասին: Այդ երկրին զրաւումէն ի վեր, բռնուած են հետեւեալ սպառազինութիւնները,— 1582 օդանաւ, 501 հակաօդային թնդանօթ, 2175 բանակի յատուկ թնդանօթ, 785 թոյնփնդարձակ, 468 հրասայլ, 43876 գնդացիր, 114000 ատրճանակ, 1.000.000 հրացան, աւելի քան մէկ միլիառ ռաղմամթերք հետեւակազօրքի համար, երեք միլիոն ալ՝ հրեւառիթ զօրքին համար: Տակաւին կան կամուրջի կազմածներ, չափազիտական գործիքներ, հեռաձայն, լուսարձակ, մեքենաչարժ կառքեր եւն., արտասովոր քանակութեամբ: Կը կարծեմ թէ բարեբախտութիւն մըն է, միլիոնաւոր մարդկային էակներու համար, որ չնորհիւ պատահանաւոր անձերու իմաստութեան, ես յաջողեցայ խափանել այդպիսի պայթիւն մը եւ դանել լուծում մը որ միանգամ ընդ միշտ վերջ կը դնէ վտանգաւոր Տոցի մը դոյութեան՝ կեդրոն Եւրոպայի մէջ»:

Հիթլէր այս առթիւ ալ փառաբանեց Առանցքին քաղաքականութիւնը, մանաւանդ Իտալիոյ հետ հաստատուած գործակցութիւնը, օրինաւոր նկատելով Ալպանիոյ դրաւումը եւ ազդարարեց.

— «Չի կրնար քանդուիլ այն կապը որ կը միացնէ երկու ժողովուրդներու համար ծիծաղելի է որ եւ է փորձ որ կը կատարուի, խորտակելու համար այդ իրականութիւնը: Ոչ ոք պէտք չէ զարմանայ, եթէ մենք միեւնոյն զգացումներն ունինք Գերմանիոյ կենսական անհրաժեշտութեանց մասին»:

ԱՊՐԻԼ ՏԱՍՆԸՄԷԿ

ՆԱՀԱՏԱԿԱԾ ՕՐԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Զ. Ռ. ՄԻՑՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆՑ

ԱՊՐԻԼ 30ԻՆ, ԿԻՐԱԿԻ ԻՐԻԿՈՒՆ ԺԱՄԸ 9ԻՆ ՍԱԼ ԿԱՎՈՅԻ ՄԵԾ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

Maison Gaveau, 45 et 47 rue de la Boëtie, մէթրօ Miromesnil

ԿԸ ԽՕՍԻՆ Պ.Պ. Մ. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ, **Frédéric FEYDIT** (Հայերէն) եւ Պ. ՎԱՉԷ ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ, երիտ. կազմակերպութեանց կողմէ

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին՝ ՕՐ. ԼԻՏԻ ՏՒՄԻՐՃԵԱՆ, կերգեն՝ ՕՐ. ԱՐՈՒՍԵԱԿ ԱԼՊԱՆ, ընկերակցութեամբ երգչախումբ, ՕՐ. Հ. ԴԵՐ – ԼԱՆԿԷՃԵԱՆ եւ Պ. Ժ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ: Կը նուագէ Պ. Ժ. ՆԱԶԱՐԵԱՆ (դաշնակ): Կ'արտասանեն Պ. Պ. Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆ եւ ՌԱՖԱԷԼ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ:

Ժողովրդական գիներ՝ 2, 3, 5 եւ օթեակ 7 ֆրանք:

Նախօրօք ապահովել թուագրեալ տոմսակները՝ Դիմել «Ցարաչ»ի խմբագրատունը, Հրանտ Մամուէլ գրատունը, 51 rue Monsieur le Prince եւ Պարսամեան գրատունը, 46 rue Richer: կարգապահութեան կը հսկեն Հ. Մ. Ը. Մ.ի սկաուտները եւ հայ արիները:

ՅՕԲԵԼԵՒԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ ԱԶԳ. ԵՐԳԻՉ Ա. ՇԱՀՄՈՒՐԱՏԵԱՆԻ

7 ՄԱՅԻՍ, ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 3ԻՆ **Salle Gaveau**Ի ՄԷՋ 45-47, Rue La Boëtie, մէթրօ Miromesnil

Ցարդանքի կարճ ուղերձներ պիտի կատարեն.— ԳԵՐ. ՀԱՅՐ Ս. ՏՐ ՄՈՎՍԷՍԵԱՆ, ՕՐ. Մ. ԲԱՐՍՑԵԱՆ, Պ. Պ. ԱՐՇԱԿ ՉՕՊԱՆԵԱՆ, ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ, ՕՆՆԻԿ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ, ՀՐԱԶ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ, Հ. ԲԱԼՈՒԵԱՆ:

Գեղարուեստական բաժին, մասնակցութեամբ՝ ՕՐ. Գ. ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆԻ, Պ. Ժ. ՆԱԶԱՐԵԱՆԻ (դաշնակ), Օրիորդները ԱՐՈՒՍԵԱԿ ԱԼՊԱՆ, ԻՐԻՍ ՊԻՒԼԵԱՆ, Պ. Ա. ՔԷՉՔՃԵԱՆ (երգ), Պ. ՖԻԼԻԲ ԱՂԱԶԱՐԵԱՆ (ջութակ), ՍԻՓԱՆ–ԿՈՄԻՏԱՏ երգչախումբ ղեկավարութեամբ Պ. ԱՐԱ. ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ:

Բարձրախօսի օժանդակութեամբ Ա. ՇԱՀՄՈՒՐԱՏԵԱՆԻ հայ եկեղեցական ժողովրդական երգերուն սկաւառակները (տիսք):

Մուտքի գիները՝— 5, 10, 15 եւ 20 ֆրանք: Տոմսերը կը ծախուին Ցառաջ Ապագայի խմբագրատունները, Հ. Մամուէլ գրատուն, Պ. Թ. Նալպանեան 43 Rue Richer եւ Պ. Ե. Ցարութիւնեանի մօտ, 13 Rue d'Orsel:

ՅԵՐԵԿՈՑԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած ՓՈՐԹ ՍԻԹԱԼԻի եւ ՇՐՋԱՆԻ Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ, Ֆ. Կ. Խաչի տանտիրուհին եւ մասնաճիւղային պետերը

7 մայիս, կիրակի երեկոյեան վերջ ժամը 8ին մինչեւ կէս գիշեր

Salle des Douches մէջ, Rue Jules Ferry, ժանթիյեի

ԿԸ ԽՕՍԻ ՏԻԿԻՆ ԷԼԼԷ ԲԻ ՋԱՆԴ

ԵՒ ԳԱՀԱՆԴԷՍ

ԻՐԻՆ ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆԻ

3 ՅՈՒՆԻՍ, ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈ ԺԱՄԸ 8,30ԻՆ

Salle Chopin, 8, Rue Daru, ՄԷՏՐՕ **Ternes**

Մասնակցութեամբ Paul Derenne-ի: Դաշնակի կ'ընկերանայ Irène Aïtoff

Գիներ՝ 25, 20, 15 եւ 10 ֆրանք: Տոմսեր կը ծախուին Շահնուր եւ Ցառաջ գրատուն, Ճաշասենեակ 3ro étage 67 rue Mr. le Prince եւ Salle Chopin:

ՍԷՆՖՈՆԻԿ ՆՈՒԻՆ ԳԱՀԱՆԴԷՍ

ԵՐԿՈՒ ՏՐԱՀԱՆԳԱՒՈՐ

ՅՈՒՆԻՍ 7ԻՆ

14ՐԴ ՏԱՐԵԿԱՆ ՅԻՇԵՍՈՑԹ

ՀԱՑ ԱՐԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՓԱՐԻԶԻ ՇՐՋԱՆԻ ՍԿԱՈՒՏՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԳԱՁԼԻԿՆԵՐՈՒՆ

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ *ԳՈՄՍ ՀԱՅՆԵՐԻ ՄԵՐԹԻ*

Ազդամիաւորական միջազգային կոմիսէյին

եւ մասնակցութեամբ ֆրանսական սկաուտական միութեանց պետերուն եւ խումբերուն, ինչպէս նաեւ փարիզի անգլիական, յոյն լեհ եւ ռուս կառոյցներու

կիր. 30 Ապրիլ, կէսօրէ վերջ ժամը 2,30ին, Salle Poissonnière-ի մէջ 7 rue du Fg. Poissonnière Métro: Bonne Nouvelle

կը մասնակցի «ԵՓՐԱՏ» Նուագախումբը ղեկավարութեամբ Պ. ՕՆՈՍԵԱՆԻ

Ցայտագիր.— ՏՈՂԱՆՑԻ Սկաուտներու եւ Գայլիկներու

Բացման խօսք՝ Ռ. ՓԱՐՇԵԱՆ (ընդհ. քարտուղար)

ԱՆԶՐԵՒՈՑ ԳԻՇԵՐ ՄԸ (Ներկայացում սկաուտներու կողմէ)

ԽԱՂԱԼԻՔՆԵՐՈՒԻ ԽՈՆՈՒԹԸ (Ներկայացում գայլիկներու կողմէ)

Խօսք Տօքթ. Գ. ՄԵՇԱՏԱՒՐԵԱՆԷ (ընդհ. պետ)

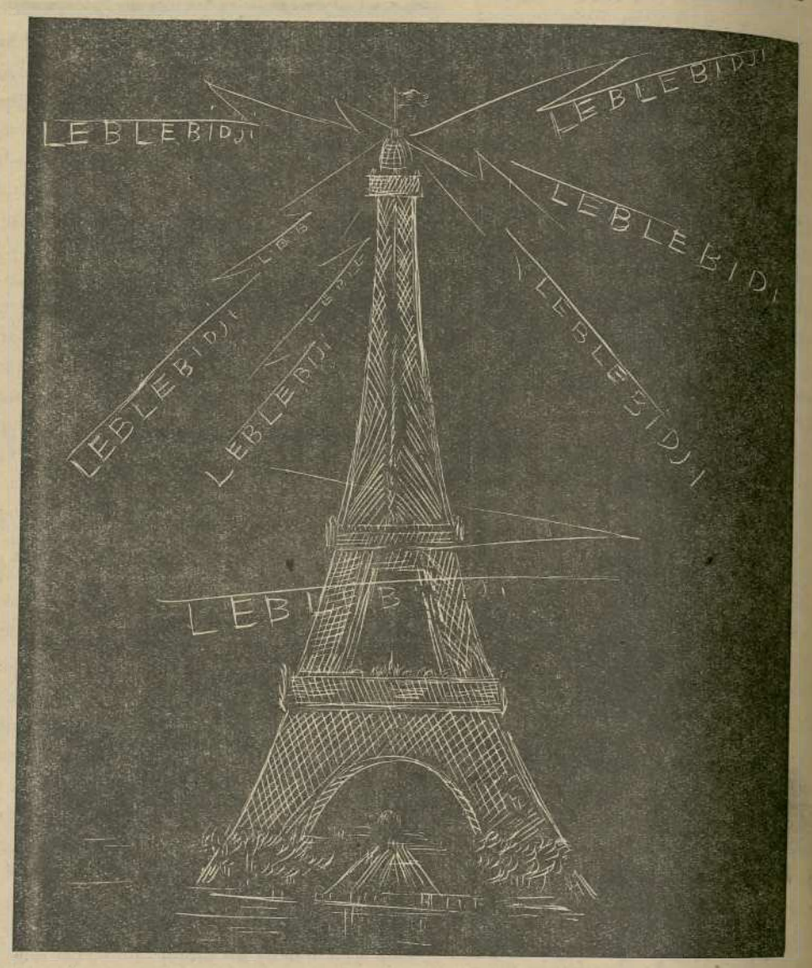
ԾՈՎԱՀԷՆՆԵՐԸ (Ֆրանսերէն ներկայացում սկաուտներու կողմէ)

Խօսք՝ Կոմս ՀԱՅՆԵՐԻ ՄԱՐԹԻԻ

ԵՐԿՈՒ ՀՆԱԳԱՐԿԱՏՆԵՐԸ (Կատակերգութիւն սկաուտներու կողմէ)

ԲԱՆԱԿՈՒՄԻ ԿՐԱԿԸ: Միջնարարին նուագախումբ եւ պիւֆէ

Մուտք 10 եւ 7,50 ֆրանք

14 Մայիս, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին

Mutualitéի մեծ սրահին մէջ

24 Rue St. Victor — métro: Maubert Mutualité

ԼԷՊԼԷՊԻՃԻ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՄԲ Գ. Մ ԱԼԷՃԱԽԻ

Maison DARON

Entreprise Générale de Bâtiments

PLOMBERIE - COUVERTURE

Eau, Gaz, appareils sanitaires, lavabo et tout à l'égout

TATOULIAN ARAKEL

կը ստանձնէ նաեւ չէնքերու նորոգութիւնը եւ չինութիւնը:

ԿԸ ՀԱՑԹԱՑԹԷ ՓՈՒԱՌՈՒԹԻՒՆ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՄԱՐ:

Դիմել իր արհեստանոցը 32Rue Menilmontant, Paris (20)

“ՇԻՐԱԿ”

Աքեւելքի միակ իսկական օղին է: Ընդունական: Անմրցելի ճաշակով: Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժակ: Պատրաստուած զուտ չամիչի ին: Ծով Հայ աւանդական սեղանի գարդ

RESTAURANT des DIAMANTAIRES

60, RUE LAFAYETTE, PARIS (9) Tél. PROV. 78-14

Մէթրօ **Cadet** եւ **Pelletier**

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ԱՐԱՄ ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ

ուր պիտի գտնէք ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ: Ախորժ օղի, առատ աղանդերներով:

Մեր մասնաղիտութիւնն է ՇԻՇ ՔԻՊԱՊ եւ ՏԻՕՆԻՕՐ ՔԻՊԱՊ ամէն երեկոյ արեւելեան նուագախումբ:

Ամէն երեկոյ արեւելեան նուագախումբ

(Քէմանչէիստ)	(Ուտի)	(Քանօնի)
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ	ԲԱՐՈՒՒԱԿ	ՀԱՅԿ

Առաջնորդը համակրական խօսքեր ուղղեց նաեւ Ձափոնի եւ ազգայնական Սպանիոյ:

ՄՄԲ.— Տեղի անձկութեան պատճառաւ, ստիպուած ենք յետաձգել բուն Րոզվելթի վերաբերեալ մասը, որ կը բաղկանայ **21** կէտերէ:

ՉԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ երկու զրահաւորներ, միջերկրականեան նաւատորմիղէն, այցելեցին Ցունաստանի նաւահանգիստները եւ պիտի մնան մինչեւ Մայիս 5: Ճաշորդ օրը ինը թորփիլանաւեր պիտի այցելեն Կրեթէ:

ՁԻՊՐԱԼԹԱՐի, Սպանիոյ եւ Մարոքի ջուրերուն մէջ այժմ կը գտնուին 53 անգլիական, ֆրանսական ու գերմանական մարտանաւեր: Գերմանական մարտանաւերը ռազմախօրձեր կը կատարեն Միջերկրականի մէջ:

ԵՈՒԿՈՍԼԱՎԻՈՑ վարչապետը Զաղրէպչէն վերադարձաւ Պելկրատ: Արուաթեական ինքնավարութեան չուրջ կատարեալ համաձայնութիւն գոյացած է: Մանրամասնութիւնները հրատարակուած չեն տակաւին:

ԿԱԹՈՂ 1.80էն պիտի ծախուի մայիս 1էն սկսեալ (երկուշաբթի):

Le Gerant : H. STEPHAN

Imprimerie A-DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme Paris (13e)